BR

[illegible]

Y001265

تاریخ حضرت ملك دانشمند غازی

استانبولده فاتحده علی امیری افندی كتبخانه سنده ٦٥١ نومروده
مقید اولان نسخه دن استنساخ اولونمشدر

TÜRK TARİH KURUMU
KÜTÜPHANESİ

Y
I/24

هذا تواريخ حضرت ملك دانشمند غازى رحمة الله عليه

بسم الله الرحمن الرحيم

اول اللهى كتوره لم ديله
دنيا لوم الله اكبر در ديله
داخى آنده نشيالم سوزه بز
الله آديله سزلر ايسه اوطار تميز
صكره ملك قصه سن ياد ايده لم
نظم ونثريني سزه شرح ايده لم
ايشيدوبن غازيلر اوصافنى
خوش سزه اوله بو جانلر كشنى
وير صلوات شول ايله پيغمبره
اول كه افلاكلرا ميدى سروره
وير صلوات كيم وراسن سن اكا
يارب اول داخى شفيع اوله سكا
در تره در حانذرانك شفقتى
وير صلوات سن اكا بوله دولتى
اول مبارك روحنه كوندر سلام
جاننه تحيده اتره ايله مقام
قورتلاسن طامودن اوردخ تمام
دارخلده اوله سكا انده مقام
ننه دى ديكل ملك دانشمند انوك
سويله اوصافنى شاد اوله جانوك
سويله انك قصه سن قويادكار
آكيله سن اوله انكيله اى يار
اوله رحمت هم بونى سويلينه
جمع ايدوبن ده هم كتاب ايلينه
كيم كه بونى اوقيه يا دكليه
لاجرم حق اكا رحمت ايليه
بو كتابى جمع ايدوبن يازنره
مجلسينى فصل فصل دوزنره
بورده دعا ايده اندنكره
ديلرم دنيادن ايمانله كوچه
اخره هم عاقبتى خير اوله
بو دعايه كيم كه بر آمين ديه
هركيم ايليه دعانى بورده ده
ديلرم حق رحمت ايده اوره ده
حق قبول ايلسك قول دعاسيله اى يار
اول رسول بيوردى بيلوك يارغار
كيم كه بورده ده دعا ايده بكا
بن شفاعت ايليسرم اكا

ايمدى كلوك خوش صلوات ويره لم
سوزه انده نشيالم كيره لم 2
ديه لم الله اكبر اى جوانلر
حمد ايدوبن حقه ديه لم داستانلر
ايشيده سن سن ملكك قصه سن
شاد اوله بو جانيله آل حصه سن
راويلر شويله روايت ايليه
دكله احدى نه ديه بو سويليه

راويلر شويله روايت ايدرلر و اوستادلر شويله حكايت ايدرلركم چونكه بطال غازى قصه سى تمام اولدى، عبد الوهاب غازى و باقى غازيلر دنيادن آخرته انتقال ايتديلر؛ ملاطيه خلقنه خبر اولدى، ماتم طوتديلر. اندن صكره ملاطيه اولولرى اذينه مسجدينه جمع اولديلر، ايتديلر كيم بو شهرده بر سوزى كچر اولو كشى قالمادى. برى ايتدى: بونده بر اولو كشى واردر، محمد اولادندن غايت سوز آدينه (ايوب بن يونس) ديرلر، مسلمانلر كشيدر. اندن ايتديلر كيم بطالك قيز قرنداشى دعلونى اوقودوكز. امير عمرك قرنداشى دعلى بن بطالك بر اوغلو وار ايدى، آدى (سلطان طرسان) ايدى. امير عمرك بر قزى وار ايدى (نظير الجمال) ديرلر ايدى انى على بن بطال اوغلونه ويرمش ايدى؛ انوك بر ولدى وجوده كلدى، ادنى (ملك احمد) قوديلر، عاقل و كامل ايدى. لقبى (ملك دانشمند) ديديلر. كيجه و كوندز ملك احمد و سلطان طرسان ايله چيلار باغى ديمكله معروف يردر، واررلر آنده سلاح شورلغه تعليم قيلورلردى. چونكيم كيجه اولور ايدى سلطان طرسان باغده قالورلردى، ملك احمد شهره كلوردى اول كيجه صباحه قدر تحصيل علم قيلورلردى. هر علم كه علمى يحيده كيزلوردر اكا بوزدن ويرردى معنى آكليا ويردى، حضرت محمد المصطفى صلى الله تعالى عليه وسلم دوشنده تعليم ايدردى. ملاطيه اهلى (ايوب بن يونس) دن صوردلركيم سلطانيله ملك قنده در و قنده بولالم؟ ايوب ايتدى: سرايده استكورز. اندن اتفاق ايتديلر، (سليمان بن نعمان) ديرلر ايدى بر اولو وار ايدى، انى كوندرديلركيم وارسون سلطان طرسانيله ملك احمدى اوقوديلر. چونكيم (سليمان بن نعمان) روانه اولدى، سراى قپوسنه كلدى؛ بر قاچ قوللر طوررلر، صوردكيم سلطان طرسانيله ملك قنده در؟ ديدى. ايتديلر: چيلار باغنده در. سليمان بن نعمان اولدم چيلار باغندن يكا روانه اولدى؛ بر زكتدى كوردكيم سلطان ايله ملك كلورلر؛ قارشو واروب سلام ويردى. سلطانيله ملك سلامنه آلديلر، ايتديلركه بزى اوقومغه مى كلدك ديديلر. سليمان ايتدى: نه دن بلدوك؟ ملك احمد ايتدى: بو كيجه حضرت محمد صلى الله تعالى عليه وسلمى دوشمده كوردم بكا ايتديكيم: يحيوندن عزل اقلمازمسك؟ بن ايتدمكه: شهر قومى بكا مدد قلورلر. حضرت فخر عالم

صلی الله تعالی علیه وسلم ایتدیکیم یارین سزه بر اولو کیشی کلیسردر، آدی سلیماندر، سیزی شهره دعوت قلیسردر وایتیورکیم سیزنیك ایلکوزده چوق ایشلر قیلورلر دیدی. آندن اویخودن اویاندم، کوردمکه صبح اولمش. نماز قلدم، یولا کیردم، کلورکن بکا اوغرادم، حضرت پیغمبرك سوزی یرینه کلدی دیدی. اندن سلطان طرسانه دخی ایتدیکیم بنده بو کیجه دوشمده بطال غازی یی دوشمده کوردم، ایلرو واروب الین اوپسه ایدم؛ یوزنی بندن چویردی. بن ایتدیکه یا جدم بکا کوکلوکی قالدی دیدم. جواب ویردی کیم نیچون غزا قلمازسن کیم مسلمانلره وعده ای یرشدی، بو قرالوك مسلمانلر اوزرینه کیدر دیدی. بن ایتدم کیم یا جدم یالکوز کیمسم بو قدر سپاهیلر ایلریکه نه کوچم قالدی، قمولری دنیادن کتدیلر، نیجه بو قدر کیشیله یاری قیلالر دیدم. ایتدی: حق تعالی عنایتی بکا یاری قیلورلر کرك کیم ایرته شهره ده بکا اوکیم شهر خلقی مسلمانلر بکا مدد قیلالر، حقدن بوقی دیدی، سلیمان بن نعماندن بولر ایله دونوب شهره کلدیلر. جمعه کونی و رجب آیی ایدی، حضرت محمد المصطفی صلی الله تعالی علیه وسلمك هجرتنك اوچیوز آلتمشنجی یلی ایدی. شهر قومی یغری کلدیلر، سلطان طرسانه ایله ملك احمدك الینی اوپدیلر. ملکی منبره چیقاردیلر. خطبه اوقودی، نماز قلدیلر، دعا ایتدیلر. اندن صکره شهر خلقی جمله سی غازی ایتدیلرکیم: ای سلطان طرسانه و یا ملك احمد الله ملوك کم کافرلر الکتوردلر مسلمانلری هلاك قلورلر، کرکدرکیم سز دخی الکتوروب کافرلری هلاك ایده سز، چونکه کافرلرك کوکینی کسمه ایدی. اندن ملك ایتدی: امیر المؤمنین خلیفه دیمك کرکدر دیدی دستور ویره. ملاطیه اولولری ایتدیلرکیم خلیفه دن اذن استه لوم. ایوب بن یونس و سلیمان بن نعمان یرلرندن طورو کلدیلر، لشکره چیقدیلر، یراق قلوب ملاطیه دن بغداده روان اولدیلر، بر قاچ کونده ایردیلر؛ چونکه بغداده ایردیلر، طوغری خلیفه سراینه واردیلر. خلیفه آوه آتلندی، آکو اولایکندی؛ اوچ کونده کلندی، کری کلدی شهره کردی، کلوب تختی اوزرینه اوتوردی. بو خاصه کیلر ایتدیلر: ملاطیه دن ایکی کیشی کلدی، خلیفه دن دستور استرلر. خلیفه دستور ویردی ایچری کردیلر، سلام ویردیلر، یوز یره قویدیلر؛ خلیفه حضرتنه دعا وثنا و مدحی ایدوب بویله دیدیلر:

ایا شاهم خلیفهٔ زمانسین　　بو جمله عالمه مهر و امانسین
یوزنکی کوروبن شاد اولدی ای جان　　دیلر روز قیله سن بو دردده درمان
ملاطیه جماعتی تمامت　　دعالر ایدوبن شاهم بقایت

دیلرلرکیم امیر المؤمنیندن　　اومارلرکیم خلیفه حضرتندن
بیزه دستور ویره رومه وارهوز　　قیروبن کافری غزا قیلاوز
زیرا اول اولو الامره طاشمه　　کرکدرکیم مطیع اولوبن یاقشمه
سیزنیك امریکز ایله ایسه ایدرلر　　بو امر ایدرسکوز اکا کیدرلر
امید اولدر مراده ایرشالر　　واروبن کافر ایله اوروشالر
شهادت مرتبه سین هم بولالر　　واروب رومده غزا آرزوسن قیلالر
شها شوکتکز اولدی عالم　　مرادیمز بودر سن ایله کرم

اندن خلیفه حضرتی بیوردی: خیرلو دیکوزی الله ویره انشاء الله تعالی دیدی، اما شام ییلندن (انطاکیه) و (عکه) و (طرابلوس) و (صفات) و (نابلوس) و (قدس) کنارینه دکین فرنك کافری طوتمشلردر، مسلمانلر چریسی کرکدرکیم اول یقا واره لر، انه تعالی اسلام چریسنه فرصت ویره؛ اول ایلی فرنك النده آلوبن مسلمانلر کینه کیرودیه دوزلر، روم یقا واره لر دیدی. (سلیمان بن نعمان) و (ایوب بن یونس) ایتدیلرکیم ای خلیفه عجبا ملاطیه شهرنده ایکی یکیت قوبدی، هم سیزك اصلیکزدندر، برینه (سلطان طرسانه) دیرلر و برینه (ملك احمد) دیرلر. بری بطال غازینك اوغلی اوغلیدر؛ و بری امیر عمرك قیزی اوغلیدر. ارتق ایچنده انره مقابل کیمسه یوقدر، ملاطیه اهلی دیلرلرکه خلیفه اول ایکیسنه دستور ویره کیم انلر اول ایلی آچالر، هم انلرندن دخی کلور. چونکه خلیفه ایشتدی، بر وزیری وار ایدی اوینه (سعید اختر) دیرلر ایدی خلیفه اکا بیوردی انلرك طالعنه نظر قیله. او دستورلاب ایله انلرك طالعنی باقوب کوردی، نجوم علمنده ماهر ایدی؛ خلیفه نك سوزنه ایشتدی، اولدم اوسطرلابی کتوردی نظر قلدی، درج دقایقندن کرکی سکز منازلدن اوده ایکی برجدن ییدیده حساب قیلوردی؛ کوردیکیم بونلرك طالعی یوجه در، خلیفه یه: اول ایکیسنه رومی دیرکیم اول اقلیم بونلرك سببیله مسلمان اولور، کفردن آرینه دیدی، دها اول ایکی ارطیه ایدی اول اقلیم کیچ آچلمیه مشویله قلیندی، نته کم ابو الطسلم رحمة الله علیه مرد ایلری اولدوروب قهر ایلدی، کرك کم سلطان طرسانه ایله ملك احمد دخی کافرلرك کوکینی کسوب قیره لر. چونکه خلیفه وزیردن بو سوزلری ایشتدی و انلرك طالعین بلدی؛ بیوردیکیم منشور یازه دیلر سلطان طرسانه ایله ملك احمده آوینه؛ اول ایلیسی اسلام چریسی آلوب رومه واره لر، تکری امریله دخی خلیفه دستوریله غزا قیلالر

شویله کیم حق تعالی کلام مجیدنده یاد قلدی «استعینوا بالله» «ولا تحسبن الذین قتلوا فی سبیل الله امواتا» نظم شریفنی دلیل ایله فرمان بردیلر، تمام اولدی. بر کوس خلیفه ملک ایچون و بر علم خلیفه سلطان طرسان ایچون ویردیلر. اندن ایکی علم خلافت انلر ایچون ویردیلر و یکرمی جفت نقاره التوندن و بطال غازی علمی و ابو المسلم صنجاغنی و دخی قرق حافظ که خوب آواز ایله انا فتحنا اوقویالر ایکیوز آت بیلك ایچون و درتیوز قول و یوز یوك خزینه بو جمله‌سین خلیفه ملك دانشمند ایله سلطان طرسان ایچون ویردیکیم غزا نیته بل باغلیه‌لر، اول ییلاری آچالر؛ تحکیم مال و جری حاجت اولورسه بنه ویره‌یین دیدی، غزا قلماقدن و جنکسز کوردیدی. اندن سلیمان بن نعمان و ایوب بن یونس اول ملك دانشمند خلیفه‌لری و سنجاقلری و علم و کوس و نقاره‌لری آلوبن روانه اولدیلر. بر قاچ کوندن صوکرا ملطیه‌یه ایردیلر. شهر قومی آنی ایشیتدیلر، استقباله چیقوب اول مالاری نثاره کتوردیلر. مسلمانلر اذینه مسجدینه حاضر اولوب خلیفه فرمانن اوقیدیلر. اول مال قراواندن خلیفه‌نك ملك احمد و سلطان طرسان ایچون ویرمسی، عرضه قیلدیلر. پهلوانلر و سرورلر کوروب شاد اولدیلر. ایده و شهرده منادیلر ندا ایتدیلر کیم اسلام چریسی غزا نیته حاضر اولالر! بو ندایی ایشیدوبن جمع اولدیلر. اول کوس و نقاره‌یی و ابو المسلم صنجاغنی و بطال غازی علمنی شهر دیننده طشره دیکدیلر و کوس و نقاره چالدیلر. تمامت اسلام چریسی دیرلدیلر. قرق کون دکین چری جمع اولدی. چری یه عرضه قلدیلر: قرق بیك چری جمع اولمشدی؛ سوینديلر.

یقین ایردی کیچه کیجدی کیندی   کیمو لادن جمله قوم واهندی
هوادن جو دن بخاری مشك طوتدی   یریدی عالمك یوزینی طوتدی
ابانوسی ازاده تخت اوردی چوندن   که عالم رنك بار اولمشدی اول کوندن
قرار ایتدی جهانه اول وقتده   واررلار اوبخویه بر ساعت انده
یاتورلر انده اول کیجه فراغت   اولور جمله‌سی اولدمده راحت
سحر ییلی مکر برکز اوررودم   قرا کویی هوادن سوردی اولدم
اچیلدی لاله و سهر قبالری   چیقاردی عالم آلتوندن قباری
منور قلدی سرتاسر جهانی   مفرح قلدی جمله تنده جانی
قومادی کوزلرینی اویخو اورته   اویانوبن کوزلر اولمشلر ایرته

اولو غازیلر اولو صولر کچرلر   برایه ایدوبن اول یردن کوچرلر ٦

چونکیم صباح اولدی، کونش قاف قله‌سندن باش کوتوردی، عالمی منور قلدی. قیلونلو کوکلر آچیلدی، شاد اولدی. اسلام چریسی هپ اندن بندی. چری مقدمی اول جاولدن چیقایدی بشیوز ار ایله روانه اولدی. امك، رنجه طوغا و حسن بن قشیه و ایوب بن یونس و سلیمان بن نعمان، اندن صکره سلطان طرسان ایله ملك دانشمند غازی کتدیلر، روانه اولوب (البوص) صوینه دکین کلدیلر. البوص ایرماغی اولو ایرماقدر ایدی، اصلی دوزخدندر. راویلر شویله روایت قیلورلرکیم دنیاده ایکی ایرماق واردر؛ حق تعالی بریك اصلنی اوجماقدن بر ایتمشدر؛ طادی کوثر صوینه بکزر، شکر کبیدر، آدی فراتدر. نتکیم حق تعالی کلامنده بیورر: «واسقیناکم ماء فراتا»؛ اول بریسنك اصلنی دوزخدن بر ایتمشدر، طادی زقوم بکزر، رنکی مجوز کبیدر، آدی (البوص). اسلام چریسی کلوب اول ایرماقك کنارینه قونوب قرار ایتدیلر. چونکه صباح اولدی، کونش قاف قله‌سندن باش کوستردی، عالمی منور قلدی؛ ملك دانشمند و سلطان طرسان و باقی سرورلر سیر ایدرك برابر کتدیلر (اسواس) قلعه‌سنه کوردیلر. بطال غازی رحمة الله علیه شماسی مالیله عمارت قلمشدی، اول قلعه خراب اولمشدی؛ مسلمانلرکیم ایچنده وار ایدی، هلاك اولوب بلکورکنج قلعه برجلری دوشمشدی. ملك دانشمند صوردیکیم موجب بویله کیم ایلمشلر؟ سلیمان بن نعمان ایدر: بنم آتامدن شویله ایشتدمکه اول وقتکیم سید بطال غازی بو قلعه‌یی عمارت ایتدی، (موسی بن جعده)یی حاکم قویدی. آندن روم قومی حیله ایله بر زمان صورتنه کلدیلر؛ بشیوز دوه‌یه صاندق یوکلمشلر. هر صاندقده بر کافر بو سلاحیله قویمشلر. اندن (اسواسدروس رومی) که (اسرخایل) قرنداشیدر سیسیه یعنی کومنك و (دکیه) یعنی طوقات بکیدر؛ چونکه قلعه قاپوسنه کلدیلر. مسلمانلر قلعه‌یه کلدیلر. مسلمانلر قلعه قپوسن یاپدیلر. (اسواسدروس) قلعه اهلنه ایتدیکیم بز قلعه جنکنه کلمدك، بز و کلیك سویلشدلم دیدی. ایلری کلوب بر بربرنده سویلشدیلر. (اسواسدروس) ایدر: بز خلیفه لشکریوز قفجاقدن ایلندن کلورز، اردیمزده روم چریسی ایردیکم مالی بزدن آلالر، قپویی آچوك، خزینه‌یی آلوك، کافرلر آلمسونلر دیدیلر. اندن (موسی بن جعده) کم قلعه بکیدر، خسته ایدی، بر نائبی وار ایدی، آدینه (اسلیم اوغلو احمد) دیرلر ایدی. بویوردیکم قلعه قپوسن آچدیلر. بو تاجرلر دوه‌لری یوکلتدیلر، قلعه‌یه چیقاردیلر. بونلرك اوزنجه (اسرخایل) کلدی، روم چریسیله

قلعه‌یی حصار ایلدی. قلعه قومی بار و اوزرینه چیقوب دورشدیلر. اندن (سواسدوس) ملعون بیوردی: صاندقلری آچدیلر، ایکی بیك کافر یوز سلاح چیقدی، قلعه ایچنه دوشدیلر، مسلمانلری هلاك ایدوب قلعه قاپوسین آچدیلر؛ سرخائیل روم چریسیله قلعه ایچنه دولدیلر، مسلمانلرك اهلنی و عیالنی قلیجدن کچوردیلر، بطال غازی مسجدینی خراب ایتدیلر و اول قیریلانلرك تنلرینه آتش یاندوردیلر، قلعه‌یی خراب ایتدیلر. (عبدالوهاب غازی) بو حالی کوروب (عبدالمؤمن) ه و (جعده) یه و (عبدالسلام) ه و (احمد طرّان) ه و (محمد بن فتاح) ه خبر ویررلر. بو جمله غازیلر کلورلر، کافر ایله جنك ایدرلر، چوق کافر قیرارلر. اندن (سواسدوس) (سرخائیل) ه نامه کوندرر: جاثلیق سلطانی (مطربید) ه قاصد کوندردیلر، روانه اولدی، برقاچ کونده یوریدی جاثلیقه ایردی. (مطربید) ه دیدیلر: دستور ویردی، ایچری کیردی، یوز یره قویوب نامه‌یی مطربیده صونوب ویردی. نامه‌یی آچوب اوقیدی: اولنده نار نور آندن نامه بزدن سرخائیل و سواسدوس سنك قاتکده کم (مطربیده) سن عقل و آگاه اولنلر بزه چری کوندرەسز، دوشمانلری اورتادن کتورەلم دیمیه. چونکه (مطربید) بو احوالی بیلدی، دورت اوغلو وار ایدی: برینك آدینه (نقولا) و برینك آدینه (کوستان) و برینك آدینه (عوراس) و برینك آدینه (میخائیل) دیرلر ایدی. شول ساعت بیوردی: یراقلندیلر و (نقولا) و (کوستان) ی قرق بیك ار ایله کوندردی. روانه اولوب بر قاچ کونده یوریدیلر. ناگاه قلعهٔ سیواسه کلدیلر. کوردیلرکیم قلعه‌یی حصار قلمشلر، عبدالوهاب غازی و جمله غازیلر (سرخائیل) ایله جنك ایدرلر. چونکه (نقولا) و (کوستان) بونی کوردیلر، قرق بیك ار ایله حمله قلدیلر، چوق غازیلری شهید قلدیلر؛ کافرلر غالب اولوب و اسلام چریسی ضعیف اولوب عبدالوهاب غازی و عبدالمؤمن و کللی غازیلر اول جنکده شهید اولدیلر رضوان الله تعالی علیهم اجمعین. چونکه عبدالوهاب غازینك شهید اولدیغنی کافرلر کوردیلر، کلوب سواسدوسه کوستیه خبر ویردیلر. اندن سرخائیل، احمد طرّان اوزنجه کتمش ایدی ایرشوب انی دخی شهید قلدی. اندن سواسدوس ملعون ایتدی که: عبدالوهاب غازی سیلر سرداریدر، چوق بزی بزمله دوشماندر، وارەلوم آنلری و یارانلرینه آتش یاقوب باشلرینی کسوب قیصره کوندرەلوم! قصد ایتدیلرکم مسلمانلرك کودەلرینی اودە یاندورەلر؛ غازیلرك جانلری حق تعالی یه تفریع

قلدیلر. شول ساعت تکری تعالی قدرتیله یدی یرده شاقیر دکوك کورلدی و یغمور اویله یاغدی که نوح طوفانی کبی سیللر اولدی، تمامت تمه‌بیك کافری سیل آلوب (البوص) ایرماغنه دوکر، بو قادار کافردن بری قورتلماز. چونکم سرخائیل احمد طرّانی شهید ایدوب اول آرایه ایرکوردی کی کافرلرك جمله‌سینی سیل کوتوردی، هیچ کیم قالمامش، مؤمنلرك کودەلرینه قوملنوب تمحا؛ هر آدینه کیجه‌سی شهیدلرك بدنلرینه نورلر کوکه دیرك بدیرك اولوردی. چونکه اول قدر کافرلردن بر راهب قالور، ادینه (عوراس) دیرلر ایدی؛ اول کلور (سرخائیل) ه خبر ویرر. سرخائیل بو خبری ایشیدوب قورقار، چریسی آلوب (کومنك) ه قاچار؛ اول زماندنبرو بو شهر بویله خراب یاتور دیدی. چونکه ملك دانشمند بو سوزلری ایشیدوب ایتدی کیم حق تعالی عنایتی و حضرت محمد المصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم معجزاتنده و دخی بو آیت کریمه برکاتنده نصر من الله وفتح قریب وبشر المؤمنین بو قلعه‌یی مسلمانلر ایچون یاپالوم، مسجدلر و منبرلر بنا قیلالوم دیدی؛ بو ایل و بو ولایتکیم (جانیك) دن دیکادر دکیز کنارینه دکین؛ دخی بونیقا (معموریه) یه دکین آچالیم انشا الله تعالی دیوب کیرو دوندیلر؛ چری قونوغی یره کلوب اول کیجه انده قرار ایتدیلر. چونکه صباح اولدی، غازیلر ملك دانشمند قاتنه کلوب اوتوردیلر. تدبیر قلدیلرکیم اوّل قنقی طرفه کیدەلوم دیدیلر. سلطان ملك احمد ایتدی: اوّل قسطنطنیه دن دیکا وارەلوم، یعنی (اسلامبول) ی آچالوم، زیرا اجدادمزیم مجدی آندەدر؛ چونکه آنده واررز، قیصری قوغوب تختنی آلوب انده اوتوررز و اول ولایتلر جمله بزیم اولور دیدی. ملك احمد ایتدی: اگر چری جمله بریولدن کیدەلر، مصلحت اولمیه؛ کرك کیم بو چری ایکی بولك اولا، بر بولکی بو طرفلرده جنك ایده و بر بولکی قیصر اوستنه کیده؛ ایکی بولك اولمغه ایکی چری یه جواب ویرمکه مجال اولمیه. اندن ملك دانشمند و غازیلر شویله مصلحت کوردیلرکه چری یی ایکی پیچا بولدیلر. ملك ایتدی: ایلری دخی ایکی بولمك کرك؛ بن بیکا بر تدبیر ایدەیم: (اوقیه) دن و (سیسیه) دن و (خرسانوسیه) دن و (جانیك) دن و (قرقریه) دن و (اماسیه) دن و (سنوبیه) دن و (کاشان) دن یعنی (توقاد) دن دیکا وارەلوم انشاءالله تعالی بو ولایتلری آچالوم دیدی. سلیمان بن نعمان و ایوب بن یونس و جاولدرچقا و قره حسن و سلطان طورسان ایتدیلر: سن بو شهرلری قچان

کوردك کہ آدلرینہ خبر ویریرسن ؟ دیدیلر. ملك احمد ایتدی: بو گیجہ واقعہ مدہ عبدالوهاب غازی بی و سید بطال غازی یی گوردم، گلدیلر، بنم الیمدن طوتوب بو شهرلری گزدیردیلر و ایتدیلرکم بو شهرلرك آدلری بونلردر دیدیلر. جیری یہ ایلی بجنہ ایدیلر، یکرمی بیك سلطان طرسانہ ویردیلرکہ اسلامبولدن بوقیا روانہ اولہلر و ایکی بیك اردخی (اجادلدر جقا) یہ ویردیلر، و ایکی بیك اردخی (قرہ طوقا) یہ ویردیلر. بو یقا دکیز کنارینہ قرمان طاغلرندن یقا وارہلر، اول ایلری فتح ایدوب آجالر. پس بو یقا حسن و ایوب و سلیمان ملك دانشمند حضورینہ قالدیلر، ملك دانشمند ایلہ گیدہ رز دیدیلر. پس اوچ کوندن سیواسی یازوسندہ طوردیلر و دخی کوندجیری آتندی. سلطان طرسان یکرمی بیك ار ایلہ اسلامبولدن طرفینہ روانہ اولدیلر. (قرہ طوقا) ایکی بیلہ آلدی. ملك دانشمند اول کوندن آنلر ایلہ بیلہ گتدی. اول گیجہ یارانلر ایلہ وداع ایدوب گیری دوندیلر. دونن یاروسندہ کندی یارکاهنہ گلدی. ایوب و قرہ حسن و سلیمان انلر دخی یارکاهنہ واردیلر. ملك دانشمند عبادتہ مشغول اولدی؛ صباح یقین گوزینہ اویخو گلدی اویودی دوشندہ گوردیکم جهاندن و بدوز دکیز اوطہسہ، کندوسی یارانلر ایلہ برلکدہ بیمنیہ بریقا گیدر، سلطان طرسان دخی بریقا گیدر؛ انی دخی گوردیکم سلطان طرسان کیمسی گری دونوب غرقہ اولور. اول هیبتدن اویاندی. گوردیکم صباح اوطمسہ، نمازی قلدی، دخی ملول اولوب اوتوردی. یارانلر گوردیلرکم ملك دانشمند ملول اوطورر صوردیلرکہ: ای سرور نیچون خاطریکز پریشاندر ؟ دیدیلر. ملك ایتدی: بو گیجہ دوشمدہ گوردم. خیردر، دیدیلر. سلیمان بن نعمان ایتدی: نیجہ دوشدہ گوردیکز؟ ملك دخی دوشنی خبر ویردی. سرورلر ایتدیلر: انشاء الله تعالی بو ایلری حق تعالی عنایتیلہ فتح ایدوب دبو دلیلر دہ شهید اولورز دیدیلر. اندن ملك بیوردیکم بو (سیواس) قلعہ سین یاپالوم، آندن آرغونزی دیوب جلبوزی بو قلعہ دہ حاضر قیلالم، اول ایلری گورہ لوم، گیرو بوندہ گلہ لوم؛ بو شهر برم قشلغمز اولسون دیدی. یارانلر دخی مصلحتدر دیدیلر، قلعہ یی عمارتہ ایتمکہ باشلادیلر، سید بطالك مجددین یاپدیلر و اول مسلمانلر گیجہ و کوندوز چالیشوب وقتہ اوزرہ اولدیلر. بو حکایہ بو آرادہ قالسون دن

انشاء الله تعالی باقیسنی صکرہ دیہ روز روح محمدہ صلوات

بو قصہ بوندہ قالسون دیوز ایر قدر   سواس قلعہ سی یاپیلیور ایر قدر

بو مجلس بوندہ طورسون ای برادر   کہ بو قصہ دکلیانوك عقلی آزدر
صلوات مصطفی نك روحنہ ویر   دخی آلینہ و اولادینہ ویر
سوزی چوقدر ایشیدوب اتمہ مطول   کہ اولادن مختصر گیدر مفصل
قلان دائم سزی دلشاد قالسون   بیلالردن قمو آزاد قالسون
یارنکی مجلسہ حاضر اولہسون   حکایت نیجہ اولیسر بیلہسن
جلب گر بیزہ قلورسہ عنایت   دیبایم یارینہ سزہ برخوش حکایت
ایکنجی مجلسہ قلدق عزیمت   بو وقتك مجلسینی لوت غنیمت
گیجلر ایرمدی بو وقتی زندہ   دعایہ اولدی محتاج قالدی اینندہ
بو دمدہ آنلری آگمك رواودر   دعاسندن اولاره خوشسہ دادور
بو سوزی دیکلہ چوق نکم اریلہ   کوگلدن غصہلر جملہ اریلہ
سوزینہ اصلین دمك بودر بیلکیل   کہ مقصودی نہ در آنی بولہسہ
حکایت بکلہ بو آرایہ ایردی   سواس قلعہ سنی ملك یاپردی
فاعلات فاعلات فاعلات   ویر محمد مصطفی یہ صلوات

المجلس الثانی

راویلر شویلہ روایت قیلورلرکہ چوندن ملك دانشمند غازی رحمة الله علیہ سیواس قلعہ سین یاپردی؛ بر کون سیرانہ بیندی، سیر ایدرك اولہ دکین یوریدی؛ قتی ایسی اولدی. یولی بر طاغہ چیقدی. طاغك آشاغی نظر قیلدی. گوردیکم بر یازو صحرا، گوزنلرك گوکلی آچیلور، دورت یقا یرماقلر چاغلایوب آقر، شیل چمنلر شویلہ کیم جنت مثالیدر، اول یازو اورتاسندہ بر دیہ، اول دیہ اوستندہ بر اغاج، دیبندہ بر بیکار خوشتراب روان اولمسہ آقار. چوندن ملك دانشمند اول طاغك آشاغی ایندی آتی سوروب اول اغاجك دیبنہ گلدی، گوردیکم قاییجلر قوشلر، اوستونہ بر نقطہ دوشمشلر، اول اغاجك بریانی گوردیکم بر طلوم قرابہ و بر طا سوری اول اغاجك دیبنہ طیایہ قومشلر و بر سفرہ اول اغاجك بوداغنہ آصہ قومشلر. ملك دانشمند چوندن آنی گوردی، آتندن اشاغی ایندی، اول صودن الین یوزینہ یودی و آبدست آلوب نماز قلدی و آتی اوتہ صالوب کندوسی اول دوشك اوزرینہ چیقوب اوطوردی. اویخو غلبہ

ایدوب بر مقدار یاتوب اویودی. ناگاه ملك دانشمندك آتی کشنه‌یوب آیاغنی یره اوردی. ملك
اویانوب طوری کلدی. کوردیکه اول یازی اورتاسنده طوپراق قوپدی، طوپراغی پاره اولدی، ایچندن
بر اژدها چیقه کلدی. بر آته بینمیش، غایت هیبتلو، صاچلری بر برزه‌ده دیوا ایدی. ملك دانشمندی کوردی، چاغردیکه
ای کشی‌سین، کندی آیاغك ایله قبریکه می کلدوك، سوك نه زکره‌ك وار دورکه بنم یریمده
اوتورسین؟ وبنم لقمه‌م بو یرلرده دیوار دخی کچر دیدی. چونکه ملك آنی کوروب طوردی، اسماء
وسلاحین کیدی، همان آتنه سوار اولوب آنکا قارشو واروب حمله قیلدی؛ ایتدیکم اژدهانك ایچنده نك
وارلغنی کوره‌لوم دیدی. ملك دانشمند کوردیکه اول اژدها بونیك برقاج آصیلی، بیلدیکه حاضردر؛ درحال
آلسنکویه اوردی، ملك دانشمنده حمله قیلدی؛ ملك آنك حمله‌سین منع ایلدی؛ ایکنجی حمله‌سین صاوودی،
اوچنجی‌ده ظفر بولامادی. بونکر نوبت ملکه دکدی: قلیجی الینه آلوب جولان قیلدی، اولار
منع ایلدی؛ بر دخی اوردی، رد ایلدی؛ هرا آنلردیکه چونکه طورشدیلر، بربرلرینه ظفر بولمادیلر.
چونکه کیجه اولدی بربرندن آیرلدیلر. اول حاضر اغاج دیبنه واردی، آتدن ایندی، سفره‌یی ایندیردی،
اشرابی اورته آلدی؛ بر موم چیقاردی، چاقمق چاقدی، شمعی یاقدی. ملك دانشمند دخی بیکار قاتنه کلدی،
آتدن ایندی، آبدست آلدی، آتنی اوته صالدی، نماز قیلدی، کندوسی ایلکوز اوتوردی. اول یکیت
دخی طعام یمکه اوتوردی؛ ملك دانشمندی کوردیکه هیچ طعامی یوقدر، کم یه؛ درحال سفره‌یی
کتوردی، ملکك یانته کلدی؛ ایتدیکم طعام یه‌لوم بله دیدی. ملك اول طعامه ال صونمادی.
اول یکیت ایدر: نیچون یمزسین؟ ملك ایدر: بو طعامه نیچه‌ده کشدر بن ییمزم دیدی. اول یکیت
ملك آدینی صوردی، ملك ایتدی: آدیم احمد ولقبوم (دانشمند) دیدی. اول یکیت ایتدی:
رومه نیچون کلدك؟ ملك ایتدی: آچمغه چونکه کلدیم دیدی. اول یکیت ایتدی: نه آچرسین؟
ملك ایتدی: کرك کیم مسلمان ایدیم دیدی. چونکه او غلامه بو سوزلری ایشیدوب ایتدی: اسم یوقسه
جادولردن میسك؟ ملك ایتدی: حاشا کم جادولردن اولم، مسلمانم دیدی. اول یکیت ایتدی:
اهله کل طعام ییه‌لم، آچ اولمیه‌سین، ایرته بنمله جنك ایلمك کرك دیدی. ملك ایتدی: اکر بن سنك
طعامنك ییرایسم آیروقه سنك ایله جنك اولمیه، زیرا طوز اتمك یمیش اولورم دیدی. اول یکیت
ایتدی: سن آیرو یکل دیدی. ملك ایتدی: اولمز، زیرا کم سنك ولی نعمتك اولورم،

ایرته اوروشه اولماز سنکیله، زیرا نعمت اولورم. اول یکیت ملك دانشمندك فصاحت وبلاغتنه 7
عجبه قالدی، ملك دانشمندك دیننه عاشق اولدی. ملك دخی اول یکیده صوردیکم: آدك نه در؟
اول ایتدی: آدیمی یارین دیرم دیوب اورادن قالقوب کندی یرینه کلوب یدی ایچدی اویودی.
قالقوب طنبوره‌سنی الینه آلوب زاری‌سیله ایله چالوب چاغروب اشبو شعری سویلدی.

مددکیم جدا دلدن یار قالدم — مددکیم خسته و بیمار قالدم
مددکه خلوت ایچنده خور اولدم — مددکه غصه الندن زار قالدم
مددکه اول پری زادك یولنده — ایکیله سرکشته افکار قالدم
مددکیم کیجه کیدی، خلوت اویاندی — کواکب کبی بن بیدار قالدم
مددکه جمله دیداره ایرشدی — که بن بیچاره‌ی بیزار قالدم
مددکه قامولر یاره ایرشدی — که بن فرقتده ایکیله بی یار قالدم
اکر صوکا ایرشمدین اولورسم — قیامت حسرتیله زار قالدم

اول یکیت چالوب چاغرمقده، بر کلمه ملك دانشمند ایشته: ملك تا صباحه قدر قرآن عظیمی
ختم ایتدی. چونکه صباح اولدی، نمازینه قیلدی، جنك آلتنی کیدی، آتنه بینوب اول یکیده
قارشو صوردی. اول یکیت دخی سلاحنی کیوب آتنه بیندی، ملك دانشمنده یکا سوروب حمله
قیلدی؛ چونکه جنك ایلدیلر، بربرینه ظفر بولمادیلر؛ آخر ملك دانشمندك قوشاغین طوتدی،
قوت ایله طور ایلدی، اوچ دفعه ظفر بولمادی. نوبت ملکه دکدی، اوزنکی‌یه آیاغنه برك باصوب چکوندی
طوتدی طوره ایلدی آتندن یره اوروب ایتدیکم بنام خدا بو ریاك محمد المصطفی صلی الله تعالی
علیه وسلم دیوب کوکسی اوستونه اوطوردی. خنجریله چکدیکه باشنی کسه؛ اول یکیدك عقلی باشندن
کتدی. ملك دانشمند کوردیکم بر آی یوزلو یکیتدر، اوزی کوبیدی طوردی. اول یکیت کوزنه
آچوب برکره آه ایتدی. ملك ایتدی: کل مسلمان اول سنی آزاد ایده‌یم دیدی. اول یکیت
ایتدی: اکر مسلمان اولور ایسم عجبا یاره ایرامی، یوقسه حسرت قیامته قالورمی؟ دیدی. ملك
ایتدی: یارك کیمدر؟ اول یکیت اغلادی و ایتدیکم بنم قصه‌م چوقدر دیدی. ملك ایتدی:
کل مسلمان اول، هر نه ایشك وار ایسه حقك عنایتیله بتورم دیدی. اول یکیت بر مقدار کتوروب

مسلمان اولدى. ملك كوكسى اوستنده ايدى، كلمهٔ شهادتى تلقين ايدوب «اشهد ان لا اله
الا الله و اشهد ان محمداً عبده و رسوله» ديدى. ملك سؤال ايدى كه سنك آدك نه در
ديدى. اول يكيت ايتدى: بنم آدم (ارتوحى) در ديدى. ملك ايتدى: آتاك كيمدر؟
ارتوحى ايتدى: بنم آتام كوجه كيمدر، طاغ خلايقندندر، (ايلتكين) ديرلر، اونلرك
او اوك حكمنده ايدى؛ قرق عورتى وار ايمش، هيچ اوغلو اولماز ايمش. كيجه كوندز آغلايوب
تكثير اولاد ايسترمش. اول زمانده كه بطال غازى لشكر وستانه كتمش، قيصر جبرى چكوب
ملطيه يه وارر. ملطيه ده بر كيشى وار ايمش، آدينه (عبد الرحمن خزرمى) ديرلر ايمش، عالم و فاضل
كيشى ايمش؛ كافرلر آنك اهل و عيالنى اسير ايدوب كتوررلر. چونكه قيصر اسيرلرى بخش ايلر، اول قزى
اماسيله آتامه بخشر، آندن صكره اماسى اولور، قيز يدى ياشنده يتيم قالور. اول قزى بسلرلر، قتى
قوتلو قويركيم چادير و خيمه ديرهكنى كتوررمده اكا مقابل طمه بولمز ايمش. آتام آطه چوبانلر
آراسنده قور؛ تمام روم چوبانلرى اوك قوتنه و صلابتنه طوقه قالورلر؛ قورت و آرسلان
اوك هيبتندن قويونه آراسنه كلمز. بركون آتام اوچقورنده قيون كودهركن عاشق اولوب
خادملرينى كوندرمش، طوتا مامشلر؛ آخرى حيله ايله طوترلر، آتامه كتوررلر؛ آتام اوكا جميع اولور،
آتامدن حامله اولور. همان اول ايدر، خاتونلر علاطوننى كيدوررلر و خيمه دن طشره چيقارمازلر؛
تمام برسنه بنى قارننده كزدورر، برسنه دخى صوكرا بو دنيايه كلورم؛ بنى بسلرلر، اكركيم بنى كوررسه
ايكى ياشنده اوغلان صانورلر. آخر كلام يدى ياشنده اولورم، آتام بكا (ارتوحى) آدين قودى،
ايل خلقى بكا (ارتوحى) ديرلر. وارديم بلاد شوريده اوكرندم، تمام روم ايچنده مقابلم يوقدر
ايدى. چونكه اون آلتى ياشمه دكدم، طاغده قورت و آرسلان و قبلان بنم اليمدن قورتلمازدى.
چونكيم سوكنمى اليمه آليجق اون بيك ارى حسابه آلمزديم. بركون آوده ايكن، (خرجنه) دن يعنى
(اماسيه) دن بقا يوريدم، آو آولايه رق (اوغونيه) حدنه كلدم، قوللرمدن آيرلدم، بر يازى يه
دوشدم، بريكا خلايقلر ايچلرنده بر ماهتاب كوردم كه زمانده بشريت دليل ايله وصفى ممكن دكل؛
جمالى ايله عاشق اولوب قالمشم؛ خادملردن بر خادم بنى كوروب بكا كلدى قاقيدى، و يوزمه سوكدى:
بونده نه طوررسين؟ ديدى. بن مقيد اولمديم؟ نه وار، طورنجه نه اولور؟ ديديم.

8 ايتديكيم: روا دكلكيم نامحرم يوزينه بقارسين. آندن خادمه ايتديم: بو قيز كيمك قزيدر؟
و آتاسنه كيم ديرلر؟ ديو سؤال ايلدم؛ كوردمكه قيزده آهسته آهسته بزه طوغرى كليور. خادم
بكا ايتديلكيم: خرجنه يعنى اماسيه سلطانى (شاه شلطاط) قيزيدر، قيصروك عموسنك قيزيدر
ديدى. سؤال ايلدمكه: آدى نه در؟ ايتدى: (افروميه) ديدى. بر بو سوزده ايكن قيزده بزه ايردى،
يانمزه يقين كلدى، اويله بر صاحب جمال كوردم؛ قيز دخى بنى كورنجه ايلرى كلوب الندهكى بر
طرنج بكا قارشو آتدى؛ بن دخى اول طرنجى طوتوب ياى اوقنه كرمانه براقديم؛ اول قز كيرو
دونوب قوللرى قاتنه واروب اوتوردى. آو آولاديلر، كيرو دونوب (خرجنه) يه كتديلر. بن
دخى ارقهلرى چره واردم. افروميه قوللريله قلعه يه چيقدى، بن دخى ايرته يه دكين قلعه يوره سين
دولاشدم. چونكه ايرته اولدى، قيزى آيردن كوردم؛ اوچ آى (خرجنه) ده اكلندم و قلعه
يوره سين طولاندم، قيزدن بر نشان كوردم؛ دوندم ملول و محزون قبيلهم ايچنه كلدم كه اغلاشورلر.
بن ايتديم: بونه آغلامقدر؟ ديديلركيم آتاك اولدى، حق تعالى سزه اوزون عمرلر ويرسين ديديلر.
بن دخى اوچ كون ياس طوتوب دردنجى كون قيزك تشويشنه دوشدم؛ قبيله اولولرينى جمع ايدوب
حالمى انلره سويلدم. بونلرك آراسنده بر قوجه وار ايدى، طورى كلوب ايتديلكيم: اماسيه ده شاه
شلطاط قيزينى اميته ديدى. بر خادم وار ايدى، آدينه (بهام) ديرلر ايدى، چونكه تحفه و هديه لر ايله
كوندردى. (بهام) خرجنه يه وارر؛ شاه شلطاطه خبر ويررلر آدم كلدى ديو. شاه دستور
ويرر، بهام ايچرو كيرر، شاهه دعالر ايدر، احواللى سويلر و هديه يى كوروب شاه راضى اولور قيزينى
بكا ويرمكه، لكن كوندردمى قبول قيلوب. (بهام) كيرى خبر كتوردى و بن شاد و خرم اولوب
چونكه مال و نعمت ويردم، يراق قيلوب طورى كلدم، خرجنه يه عزم ايلدم. چونكه يقين كلدم، شاهه
آدم كوندردم. خبر قيلديلر. شاه استقباله آدملر چيقردى. بنى سلطنتله شهره كتورديلر. اندن شاه
قاتنه واردم، شاهه دعا قيلوب شاه دخى بنم خاطريمى آلدى. بعده طعام كتورديلر؛ يدوك،
اندن طعام كتورلدى. مجلس آراسته قوريلدى. اوچ كون اوچ كيجه عيش و عشرت اولدى. شاه هيچ
بر سوز سويلمزدى. بر قاچ نادر دوندى، شاه مست اولوب خلوتخانه سنه كتدى. بن دخى اول كيجه
كاه ياتدم و كاه اوطوردم، اويقو كوزيمه كيرمدى. فكر ايدردم، ايرته اولدى، شاهه بر خادم

گوندردم. شاه جواب ویرمش که بنم کیمسه یه ویره جك قزیم یوقدر دیمش. خادم بویله جواب کتوردی، خجیل اولوب اوتندم، طمندم، کندی مقامومه کلدم، اندیشه قلدم، عجبا بو قزی نیجه الده کتوره لم دیرایکن شاهه بیلدرمشلر. شاه غضبه کلوب جری اتندی. دفعه بر خادم دخی گوندردم، جواب گوندرمش که بنم کیمسه یه ویره جك قزیم یوقدر دیمش. خادم بکا بو خبری کتوردی، غایت ملول اولدم. اندن صکره بن الحرامیلغه اوردم، هر کون آتمه بینوب آماسیه دن یکا یوریردم، کیمی کوررسم صویاردم، یقی و طوره هرنکه راست کلسم سوررردم، کندی مقامومه کتوررردم. شاهه بو احوالی خبر ویررلر؛ شاه قاقیدی، جری اتندی، بنم اوستومه کلدیلر. بن دخی اول جریلری چیدم، کیمین اولدردم وکیمی مجروح اولوب قاچدیلر. شاهه خبر اولدی که (ارتوخی) جری یه صیمش. بو حالدن اوزره اون دفعه جری گوندردی؛ کیمی قیرلدی وکیمی مجروح قاچدیلر. شاه بو کز بر کیجه ده اوغورلین بوم قبیله مه اوستومه کلوب غارت ایلدی. قبیله م خراب اولوب قاچدیلر، هر بری بر یکا کتدی. شاه شلطانك مقصودی بنی طوتمق ایدی. لهلا بن طوتلمدم. شاه کیری دونوب یرینه واطوردی، بزه متعلق اولان قوم وقبیله قاچدیلر، آیرودن بر یره کلمدیلر. اول زماندنبری بن یالکوز بر جاندن بو ایلده قالوب اون ایکی آی بو یازیده شویله اولورم. اخشام اولنجه بونده کلوب قرار ایده رم، اوسه یدی سنه در بو قزك عشقنه بو یرلرده اولورم؛ بو یدی یلك ایچنده بر کره دخی کوره مدم، مکر سنك دولتکده اول قزی بکا واصل قیلسه ك بن دخی جانمی سنك یولکده قربان قیلاردم دیدی. ملك بیوردیکه ان شاء الله تعالی حقك عنایتیله ورسول اللهك معجزاتیله وعلی المرتضانك همتیله ودده م بطال غازینك کرامتیله سنی مرادیکه ایرکورم، هیچ غم یمه، آتیکه بن (خرجنه) یولونه وارالم دیدی. اول طرفلری تفرج قیلالم دیدی. ارتوخی باشم اوستونه دیوب آتنه سوار اولدی؛ برلکا غزچیقدیلر، اول طاغدن اشاغی ایندیلر. کوردیلرکه بر معظم رباط، ایچنده بردیر؛ چونکه ملك دانشمند وارتوخی اول رباط اوکنه کلدیلر، کوردیلرکه اول رباط اوکنده بر کلیسه قبه العمشلر؛ قزیل آلتوندن بر تخت، آقدن مرمردن یاپمشلر؛ اول تخت اوستنده بر رهباندوار، اون رهبان دخی آنك قارشوسنده خدمتچی طوررلر. چونکه بونلری کوروب اول اون رهباندن قچدیلر؛ اول خوب رهبان یالکوز قالدی. ملك دانشمند سلام ویردی. اول رهبان

طوری کلوب سلامنی آلوب بیوردی که: خوش کلدك یا ملك دانشمند غازی! ای خبرمیلرك دکاری ٩
ومسلمانلرك سروری مرحبا سن صفا کلدك؛ وای ارتوخی سنده خوش کلدك دیدی. ملك صوردیکم بزی نه وجه بیلدك؟ دیدی. اول ایتدی: بو کیجه بر دوش کوردیم سکا سویلیهیم، استیدر ؟ ملك ایتدی: دوشوکی سویله بقالم. اول قوجه ایتدی: یا ملك، اول سن محمد صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینك وصفنی سویله کوره لم، بنم کوردوکوم کیمیدر؟ دیدی. ملك ایتدی: حضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلمك لطف خلقینی، اوصافینی وکرمنی کورکلو اوصافنی وصف ایدوب مدح ایلدی؛ بیوردیکم انك وصفنی کیمسه دیل ایله کتوره مز؛ کتوررسه ده کیمسه عقل یتورمز.

نیجه ایدم انك وصفی نیجه دور — انك وصفی بو عالمده نه یوجه دور
یوزی نوریدن انك کونش وآی — قول اولمشدر آکا هپ کنول وبای
کلوبدر اول نبوتله جهانه — محبتی ایرشدی جمله جانه
قلیچی کافرك قاننه دوکوبدر — هم اسلام صنجاغنی اول چکوبدر
عماد الدینه نصیر الدینه اولدر — غزا قلدی ظهیر الدینه اولدر
کمال علمیله عقل وفراست — شجاعت، هم سخاوت، هم کرامت
مبارك طالعی میمونه شمایل — ینابیع الحکم مجری الفضائل
اولامی علمی کیم اول بلمیوبدر — نه مشکل وارکه اول حل قلمیوبدر
حقیقتده حقایقه شرح ایدن اول — طریقتده دقایقه شرح ایدن اول
طوتوبدر دینی دنیایی تمامت — کیرنلر دینینه اولور سلامت

چونکیم ملك دانشمند غازی بو مدحی اوقودی، رهبان صدقت یا رسول الله دیدی. آندن صوکرا حضرت علینك وصفنی صوردی. ملك ایتدی: حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم آنك حقنده بیورمشلردرکیم: لا فتی الا علی لا سیف الا ذو الفقار. ملك دانشمند حضرت علینك اوصافنی اوقودی. قوجه رهبان همان دم بر صیحه قالدروب اشهد ان لا اله الا الله واشهد ان محمداً عبده ورسوله دیدی، مسلمان اولدی. ایتدیکیم: بو کیجه دوشمده پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینی کوردم شویلهکم وصف ایلدکوز، سزك کلدوککزی بکا خبر ویردی دیدی. طوری کلدی، همان واروب طعام کتوردی.

ملك دا ارتوخی یدیلر، اول کیجه آنده یاتوب راحت ایتدیلر. ملك دانشمند قوجه رهبانك آدینی صوردی رهبان ایتدی: (اهرقیل زاهد) دیرلر دیدی. چونکه ایرته اولدی، ملك ایله ارتوخی آت سکندیلر، قوجه ایله وداع قیلوب اماسیه دن یکا روانه اولوب، اویله وقتنده شهره یقین کلدیلر. کوردیلر کیم شهر خلوت، کیمسه یوقدر. قلعه‌یی سلاحیله بزه‌مشلر. ملك دانشمند و ارتوخی بر زمانده اکلندیلر، بر زماندن صکره کوردیلر کیم شهردن یکا بر رومی کلور، ایکی ترکی سورمسه؛ روم دیلنجه کندی باشنه سویلنیور، ایدرکیم: بیچاره (ارتوخی) بلاده رحمت چکدی، املی ضایع اولدی، رحمی آکا قالدی، افرومیه‌یی ایلر آلدی دیه رك کیدردی. ارتوخی بونی دکلدی. ملك دانشمنده ایدرکه: ای خداوندم بوکیجه افرومیه‌نك دوکونیدر، اره‌ویر مشکل دیدی. ملك بونی ایشتدی، همان اول رومینك یولنه آلدی؛ رومی‌یی طوتوب دره‌یه کتوردی. (ارتوخی) روم دیلنجه خبر صوردی: (خرشنه) خلقی قنده کندیلر؟ دیدی. اول کشی ایتدی: دوکونه کندیلر. ارتوخی ایتدی: نه دوکونیدر؟ اول کشی ایتدی: شاه شطّاطك قیصرك عمیسی‌در، آنوك بر قیزی واردور، آدی (افرومیه)، غایت کوزلدر و هم غایت پهلواندر، شویله کیم بو زمانده آکا مقابل برکیمسه یوقدر، کرك کوزللکده و کرك یکتلکده؛ آنی شیمدی قیصرك برچراغ پهلوانی واردر آکا ویرمک دیلر، وزیرلر و بکلر آکا مناسب کوردیلر. اما افرومیه آنی دیلمز؛ بر پهلواندر سرور واردر، (الموقات) یانده، آدینه (ارتوخی) دیرلر، غایت پهلواندر، قیز آکا عاشقه اولمشدر، آنی سور غیری برکیمسه‌یی سومز دیدی. شیمدی آتاسی قاقیدی، الینه و آیاغنه دمور بند اوردیلر، کرك کرکز اول نازنین قیزی جبرایله اول پهلوانه کوندره‌رلر؛ اول پهلوانك آدینه (منطور بن الیومن و الیومن) دیرلر؛ قیصره یقلقی اولدیغیچون اول قیزی آکا ویررلر؛ شیمدی (اماسیه) یازوسن دوکون ایدرلر. (نیقوسیه) یعنی چوروم طرفنده سیل چمن اوستنده چادرلر و بارکاهلر قورمشلر، تمام یدی کوندر دوکون ایدرلر و عشرت قیلورلر، اما بو کیجه قیزی ویررلر آلوب چوروم دن یکا کیدرلر دیدی. چونکه (ارتوخی) بونی ایشتدی، فریاد ایدوب عقلی باشندن کیتدی. ملك دانشمند غازی ایتدی کیم: هنوز دخی آلوب کیتمه دیلر، قایرمه دیدی. اول رومی ایتدی کیم: قرك که بو کیجه آلوب کیدرلر دیدی. ارتوخی‌نك عقلی باشنه کلوب زاری قیلوب آه و فغان ایله تکرار بو شعری سویلدی :

مددکه بی دل و بی یار قالدیم — مددکه خسته و بیمار قالدیم
مددکه خلوه ایچنده خوار اولدم — مددکه عشقه اولندن زار قالدیم
مددکه اول پری زادك یولنده — ایکنه سرکشته‌ٔ افکار قالدیم
مددکه کیجه کیدی خلوه ویاندی — کواکب کبی بیدار قالدیم
مددکه جمله دیداره ایرشدی — که به مشتاقم ایکنه بی دیدار قالدیم
سکا قاوشمدنده شاید اولورکم — قیامت حسرتیله زار قالدیم

چونکه (ارتوخی) بو ابیاتی اوقیوب زار زار آغلدی؛ ملك ایتدی کیم: یا (ارتوخی) نیچون بویله ایدرسك والها قیز کتمسه؛ اول تکری تعالی حقیچون که بو عالملری یراتمشدر، تا اول قیزی سنك ایچون آلمایینجه دکلمیم سن کوکلکی خوش طوت! دیدی. (ارتوخی) بونی ایشتدی، ملك دانشمندك آیاغنه دوشدی. ملك ارتوخینك باشنی یردن قالدوردی و ایتدی کیم: تیز آتکه بین! دیدی. ملك و (ارتوخی) آتلره بینوب اول دره‌دن چقدیلر، (اماسیه) ایرماغن کچدیلر؛ کوردیلر کیم اول یازو ایچنده خیمه‌لر و بارکاهلر قورمشلر، رومیلر اوطورمشلر ایچرلر. (منطور) بارکاهنده کوس و نقاره‌لر ایله که عیوقه چیقار. (ارتوخی) ایتدی کیم: بونلره حمله قیله‌لوم. ملك ایتدی: صبر ایله، شاید قیز الیمزه کیرمه‌یه، صبر ایده‌لوم؛ ایرته بونلر آتلرینه بینوب قیزی محفه ایچنه قویه‌لر، بز یولده طوره‌لم آنلر کچرلر، بز کیرویدن قیزی قاپه‌لوم! دیدی. ارتوخی ایتدی: سز بیلورسکز! دیدی. یازوده قارشو بر طاغ وار ایدی، چیقوب اول طاغده کیزلندیلر میشه آراسنده اکلندیلر اول کیجه آنده قرار ایلدیلر. سحر وقتی طوری کلوب ایرته نمازین قیلوب سلاحلرین بغلیوب آتلرینه سوار اولدیلر، یول باشنده طوردیلر. کوردیلر کیم: اماسیه یولندن بر توز قوبدی کلور، توز آچلدی، برده کوردیلر کیم ایکی آتلی کلور. ملك و ارتوخی بونلره قارشو واروب صوردیلر کیم: قنده‌دن کلورسکز؟ آنلر ایتدیلر که: خرشنه دن کلورز! دیدیلر. ملك صوردیلر کیم: نه خبردر؟ بونلر ایتدیلر که: شاه شطّاط قاتنه واررز که خبر ویره‌وز. ملك ایتدی: نه خبردر؟ بونلر ایتدیلر کیم: (ملاطیه) دن چری چیقمش (سیواس) قلعه‌سن غارت قیلورلر، اول چرینك ایکی سروری واردور بری (سلطان طرساند) و برینه (ملك دانشمند) دیرلر امیش، (سلطان طرساند) اسلامبول طرفنه کیتمش سنلر چرسیله؟ (ملك دانشمند) ارتوخی‌نك اولدیغی یازوده کلمش ارتوخی ایله بولوشمش،

ارتوخی زنبوده اولسه، آخری سنی دینه گیرمسه؟ آنده اکلیسی بر اولوب (خرشنه) دن یقا گلمشلر، (تورخال) قلعه سنده خرشنه یه دکین گلمشلر. بز داروز که خبر ویره وز دیدیلر. ملك ایتدی: سز آنلری کوردکوزمی؟ آنلر ایتدیلر: کیمی؟ ملك ایتدی: ملك ایله ارتوخی یی. آنلر ایتدیلر: بز کورمدك ولی سز کوردکوزمی؟ دیدیلر. ملك ایتدی: کوردك. بونلر ایتدیلر: قنده کوردکوز؟ ملك ایتدی: ایشته بونده کوردك. آنلر ایتدیلر: قنجرو گتدیلر؟ ملك ایتدی: اوسه بونده طوررلر نیچون کورمزسز؟ دیدی. آنلر ایتدیلر: قانی یه؟ ملك دانشمند اردن پرده یی کیدروب کندینی کوستروب ایتدی: بنم ملك دانشمند غازی! ارتوخی ایتدی: بنم ارتوخی پهلوان! آنلر بونی ایشیدوب لهماندن قاچمغه یوز طوتدیلر. بونلر دخی لهماندن اردنجه یرشوب اکلیسنی دخی طوتدیلر مسلمان ادینی طوتوب اکلیسنی دخی اولدیلر جانندن چیقدیلری جهنمه گتدی. آنده قوشلوغه ولونجه قدر طوردیلر اول یولی بکلدیلر ناگاه بر دها کوس و نقاره اونندن عالم یانقولندی، روم چریسی آقندیلر. آرتق یولی روان اولدیلر گلوب دربندی گچدیلر. آنده ناگاه (نسطور) ك محفیلری چیقه گلدی. چوقده قوللر و قرداشلر و خادملر و چوقده خزینه و اسباب و مال و طوارلر گتورمشلر کیم حدی و حسابی یوقدی، گلدیلر کیم بونلر دخی اول دربندی گچلر. (نسطور) ك قوللری گچدیلر، لهماندن محفه گلدی. ناگاه ملك دانشمند غازی رحمة الله علیه ایچندن چیقه گلدی، صاغ الینی صاغ یوزینه وصول الینی صول یوزینه قیوب اویله بر نعره اوردی کیم طاغلر صدا ویردی.

شویله اوردی نعره اول بزه تیره   صناسین کوکلر یقلدی کچدی ییره
حمله قیلدی کافره اول دیه اری   کتوروب تکبیر آکڑ پیغمبری
طیغی ضحاك صالار شمشك کبی   کافری دوکر خزانده یپراق کبی
بریکادن دخی ارتوخی دلیر   طیغی برآنده الدی یورر هم چو شیر
کافری بلوك بلوك قیرر دوکر   اوغرادوغی صفی قویار سوکر
بریکا ملك دانشمند جنك ایدر   خود نه کافردن یری سرخ رنك ایدر
دینه چوقده خوسه جنك ایدرلر غازیلر   کافرك باشیله دولدی یازیلر
باشندن لشه ده پشته لندی هر طرف   اولدی بی قیمت بکلری هپ تلف

چونکه کافرده لهو طوتدی بخار   شویله آقردی صناسین جوی بار ٨٨
شویله جنك اولدی اوراده ای عزیز   کافرك باشنه قوبدی رستخیز

چوقده ملك و ارتوخی کافر چریسنه گیرشوب اویله بر جنك ایتدیلر کیم وصفی ممکن دکل. چوقده کافر قیردیلر. (نسطور) ه خبر اولدی. (نسطور) گیری دونوب حمله قیلدی. ملك دانشمند غازی چری آراسنده حمزه صاندن رومیه اوغرادی قلیچ ایله اوروب ایکی پاره ایتدی جانی جهنمه ایردی. ینه بر نعره اوردی عالم ینقولاندی. بو یکادن (ارتوخی) نسطورك عمیسی (قیتقول رومی) یه اوغرادی بر سونکی اوردی، کوکسنك آرقاسندن چیقدی جاننی جهنمه اصمرلدی. نسطور چریسی اون بیك ار ایدی ایکی پهلوانه حمله قلدیلر. بر عجایب جنك و بر غرایب صواش اولدی کیم چری غوغاسندن، ملك دانشمند نعره سندن، ارتوخی اوننندن محفه ایچنده (افرومیه) ایشتدی. ایتدی: ای دریغا الیم چوزك کرك کیم ارتوخی یه باری حمله قیلایم. خادملر و قرداشلر محفه چوره سنه طوررلردی هپ قورقوب محفه یاننه جمع اولدیلر. اتاسی (شطاط) دورت بیك خدمتکار ویرمشدی هپ بیله ایدی. قاموسی سلاحلی ایدی. خزینه یی و مالی و طواری بریکا ایدوب یوره سنه طوردیلر. بر قاچ خاصکی قوللر گلوب (افرومیه) یه ایتدیلر که: (ارتوخی) نك کوکنی دوغدی، فرصت بولدی؛ نسطور چریسنده چوقده ار قیرمسه؛ یاننه بر کشی واریجه آدینه (ملك دانشمند) دیرلر ایمش، ارتوخی انك اوکنده مسلمان اولمسه، سنلر دینه گیرمسه. (افرومیه) ایتدی: چونکه اول وارمسه، مسلمان اولمسه، بن انك دیننه گیره یم دیدی؛ اول وقت بن آنی سوردیکم بنم دیمده ایدی، چونکه سنلیم دینه گیرمسه، اول بقا کرکمز، بقا آت و سلاح کتورك، بنی بوردن چیقارودك، آنك اکلیسنی دخی اولدوره یم، یا اکلرینی قیره یم دیدی. (افرومیه) اول محفه ده یالکز اون بیك اره حمله قیلورردی قاموآنی بیلورلردی. در حال الینی و آیاغینی چوزدیلر، خاص آتلردن بر آت کتوردیلر. در حال (افرومیه) ساز سلاح کیوب صلاح کبی صچرایوب آته بیندی، قلیچ چکردی، حمله قیلدی و ایتدی کیم: بنم افرومیه شاه شطاط قیزی محمد دیننك قرناغی ملك دانشمندك آیاغی طوپراغی دیدی.

خداوندم پناهم پادشاهم   قمو خلقك الهی و الهم
اولو سلطانلرك سلطانی سین سن   قمو دردلولرك درمانی سین سن

کناهلو قوللریکده قصه عاجز   قومزسین محروم ای لطف احسانی هرکز
بو دملرده کم صبر ایتمز تحمل   سکا کلدم سکا قلدم توکل
سکا صیغنیانده اولمز هیچ محروم   نه ایدکم دکلدر سکا معلوم
هر ایسه سنده نه قیلورسك قیلورسن   بنی نیه کره کیسه سن بیلورسن
اولو درکاهکه طوتدم امیدیم   کناهکاریم قپوکده قره یوزم
بونی دیدی طولدی کوزلرینه یاش   ایشتی حق قویدی اورتایه باش

افرومیه بو مناجاتی دیدی و ایتدی ای کافرلر جاندن اُمدن قنده قورتاره‌جقز؟ دیوب اول کافرلره حمله قیلدی اول ساعت ایچنده چری یی زیرو زبر قلدی. منطوره خبر ویردیلرکیم افرومیه دیندن چقدی و مسلمان دینینه کیردی، مسلمانلره یاردم قیلور دیدیلر. منطور کلب کبی اولومایه باشلادی. فریاد ایدوب چری یی چاغروب ایتدی کیم بو ایکی اری طوتالر. چری بر یردن غلو ایلیوب ملك دانشمند اوزرینه سوردیلر. منطور چاغیررکیم: آ اولدورك! کوینمز والده ایدی. ملك دانشمند غازی هماندم منطوره ایردی. منطور ملکه چاغروب ایدرکه: ای پهلوان نه کشی سنکیم بو چری یی زیرو زبر قلدك نیجه‌دن بویله بیچاره قلدك؟ دیدی. ملك ایتدی کیم: (بنم ملك دانشمند غازی اولکومده بردر طاغ ایله یازی الیم کیریجك کافرك بوغازی) دیدی. چونکه (منطور) آغا ییشدی اُل قلیجی اوروب ملك دانشمند اوزرینه حواله اولدی. بر حمله ایتدی، ملك دفع ایلدی. ایکنجی حمله‌سین رد ایلدی. اوچنجی حمله یی دخی رد ایلدی. نوبت ملکه دکدی بر سونکیله شویله اوردی کیم منطور کندینی قرق آدیم بیره اتدن آتدی. کافرلر غلو ایلیوب هماندم آت اوستنه قویدیلر. منطور ینه آتلندی، ملك و ارتوخی و افرومیه اوچی بر اوغوردن تکبیر کتوروب حمله قیلدیلر، کافر چریسنی تارومار ایلدیلر.

ینه اوچی بر کزینه جوش ایلدی   جان و باشی قیدینه فراموش ایلدی
دینی یولنده جانلرینه ترك ایلیوب   بیلدلرك قوشاغین برك ایلیوب
صالدیلر قلیجلری شمشك کبی   سوردیلر کافرلری اشتلك کبی
کیمین قلیجله قیلوب ایکی پاره   برین قیموز طوغرایوب لاشه بیره
کیمینك کوزینی فرقین طاغیدر   زیرا دین دوشمانیدر هم باغیدر

کیمینك سنكو ایله کوده‌سین   شویله دیلر قالبور اولسه حسابسین 12
کیمینی اوقله ایله قیلورلر هلاك   کیمیسی قورقودن ایچنه زهره چاك
شویله جنك اولدی زمانه ایکلدی   طبل آوازندن فلکلر کوملدی
کسیلوب باشلر سوکلدی سینه‌لر   لاشه‌دن ایاقدن باصماز اولدی یرلر
اول ارنلر سلطانی سروردین   ملك دانشمند غازیدر همین
پاره پاره صفلری کیدر وارور   اول علمداری علمی اختارور
چونکه علمدارلری اختارلدی   انی کوروب کافرلر پاره‌لندی

علمدار دوشدی. کافرلرك تبدیلی شاشوب تحجمه شبلدیلر. غازیلره بر زفراحیت بولدی. ارتوخی (افرومیه) یانه کلوب ایتدی: ای بی وفا بو بنده‌کزی براوغردن ترك ایتدك بو بیله اولمی؟ دیدی. افرومیه ایتدی: زنهار بکا بی وفا دیمه که بن سندن اوتوری چوقدن زحمت چکدیم و چوقدن وقیتدن بن ایچنده قالدم دیدی. بونلر بو سوزده ایکن ملك دانشمند کلوب ایتدی کیم: یا افرومیه نیه اولدیکیم بزه کلوب یار اولدك دیدی. افرومیه ایتدیکم: بن قرداشك برکون آواولامه چیقدم (ارتوخی) یی کوردم الیمده تورنج وار ایدی اکا ویردم، ایروده محبتی کوکلمده و خیالی جانمده قالدی؛ آندن صوکرا (ارتوخی) آتامك قاتنه کلدی و بنی آتامدن ایسته‌دی؟ آتام ویرمدی. بنم کوکلمده غضبم آرتدی و غصه بنی مبتلا قلدی. شیمدی دخی آتام اول جهود ملعونه یوز چیرو بچکدیم، اما بو کیجه بر دوش کوردم دیدی. ملك دانشمند غازی ایتدی: خیر اوله دوشکی سویله کوره‌لم دیدی. (افرومیه) ایتدی کیم دوشمده بر باغه کیردم اویله بر باغ که هیچ بو دنیاده مثلی منندی یوقدر، ایچنده ایرماقلر آقار، و خوش قوقولی چیچکلر وار، یوره‌یی دولاشدم، ایوجه تفرج قلدم. بر محله واردم کم بر اعلا کوشك وار، اول کوشکیك یوره‌کنی درت ایرماقده آقار؛ بری سود، بری صو و بری بال، بری شرابدر؛ اول کوشکه نظر قلدم؛ درت درجه‌سی وار کیمی آلتوندن و کیمی کوموشدن و کیمی زبرجددن و کیمی جواهردن درت یوز پنجره‌سی وار؛ هر پنجره‌ده بر قفس وار کیمین بلبل و کیمنده طوطی و کیمنده قومری اوتوشورلر؛ هر درجه‌دن بر نور چیقار؛ عود و عنبر قوقوسی دماغی معطر ایدر؛ اول کوشکك قاپوسنه واردم، کوردمکه ایکی کشی قاپوده طورلر ایچری کوشکه نظر قلدیم، بر تخت کوردم اول تخت یاقوتدن و ایاقلری زمرددن؛ کوشکك دوشی آلتوندن

دیوارلری لعلدندر؛ اول تخت اوزرنده بر صاحب جمال اوطورمشدر، باشنده عمامه‌سی نوردندر، ایکی بولوك صاچی ایکی یاننده اصلا شویله کیم وصفی ممکن دکل، اوله که ربّمز تعالی اشفاعتنه مظهر ایله آمین

یوزی نور رخ آنك بدر اولور آی — امتیچوندر قیلور اول همیشه رای
یاتور اوموزنده اول مشکلی صاچلر — خجل ایلر آی کونی او قاشلر
حلّه کیمش تاج اورمش باشنه — نور طولدرمش ایچنه هم طیشنه
یوزلرینده نور رخ ای کون طورر — بو عجب دوشدر یوق عیاندرر
آی صورتیچون فرشته‌لر بری — صف چکوبن قارشو طوررلر اوراری
نور صاچارلرینه اول نور اوستنه — مه تجلّی در انك اوستنه
اول مبارك لفظی چونکیم آچار — ای نیجه رحمت وکرم نور صاچار
دیر فرشته‌لره اول صاحب کرم — کیم حاضرسز اشیدیکوز نه دیرم
بیوردیکم بری قاپودن بقار — اکا دیك نه ایسه احوال کار

چون اول سروردن بو کلامی ایشتدم، یوزیمی یره اوروب بونلردن استعانت دیلدم. آندن اول فرشته‌لرك برینه صوردم که بو کیمدر؟ دیدم و بو تخت و بو یر نه یردر، واول تخت اوزرنده اوطوران نه کیشیدر؟ بریسی اول کوشکدن طشره کلدی، بنی آلدی ایچری کیردی، اول سرور که تخت اوزرنده اوطوررردی، بکا ایتدی: مرحبا یا (افروقیّه) دیدی. بن باشمه قدومك آلقیش ایلدم، سز کیمسز دیدم. اول سرور ایتدی: بنم سیادات شفیع اهل عرصات، انبیانك سروری ومخلوقاتك بکری اول حضرت محمد المصطفی صلّی الله تعالی علیه وسلّم دبو اوطورانلر حضرت علی وحسن وحسین وحمزه وعباس رضوان الله تعالی علیهم اجمعین. قمو یاننده اوطورانلر بکا عزت واکرام ایلدیلر. حضرت محمد المصطفی صلّی الله تعالی علیه وسلّم بکا ایتدی کیم: کرك کیم مسلمان اولاسین، کفردن امین اولوب اندن بو جنّته لایق اولاسین، حق تعالی سکا (ارتوخی) یه حلال ایتمشدر. سزك یکز ایله کرکدر کیم روم آچیله، مسلمان اوله. ودخی حضرت محمد المصطفی صلّی الله تعالی علیه وسلّم حضرتی بکا ایتدی که: ایرته سنی طلب ایده‌لر، کیدرکن یولده سکا ایکی سرور قارشو چیقالر؛

انوك بریسی (ملك دانشمند) در و بری (ارتوخی) در. اویله کرك کیم انلره یاری قیلوب معاونت ایده‌سنکه یارین قیامت کونی جانوکی اوددن قورتره‌سن! دیدی. ودخی اول کیشیلر که قپوده طوررلر انوك بری (ملك دانشمند) وبری (ارتوخی) در دیدی. بر قدح شربت کتوردی بکا، الدم ایچدم، تمامت کفر بنم قلبمدن چیقدی؛ قمو قرآندن ومسلمانلغك ارکانی وجودمده محکم اولدی. پیغمبرك معجزاتی برکاتیله اوکرندم. حضرت محمد المصطفی صلّی الله تعالی علیه وسلّم اوکننده ایمانه کتوردم: (3
لا اله الا الله محمد رسول الله.

عشقله اولدم مسلمان ای امام — طاموده‌ن قورتولدی بو جانم تمام
سنی برجانم او سهیار قلمشم — صدقله بتون دکل مسلمان اولمشم
چونکه بو سوزی ایشتدی ارتوخی — شاد اولوب سویندی هم ملك دخی
افروقیّه بر مه قالدوردی ینه — سویلدی توحیدی خوشه کیردی دینه
صدقیله کوکلك مسلمان اولدی اول — اعتقادی غایت اولك اولدی بول
اوبدی الینی ایکیسنك دخی — شاد اولوب سویندیلر اوچی دخی

چونکه اوچی شاد اولوب (خرشنه) دن یعنی (اماسیه) دن (کماشاندن) قپوسنه دکین صوردیلر. شیمدی اکا (قورخال) دیرلر؛ اول قلعه اوکندن کچدیلر، رباط اولکنه ایردیلر کیم (خرقیل زاهد) آنده اولوردی. چونکه رباط قاپوسنه کلدیلر. (ارتوخی) دیر قاپوسین اوردی. پیر راهبان قپویه آچدی، مرحبا یا ارتوخی دیوب سرورلر ایچری کیردیلر. راهبان چونکه (ملك دانشمند) ی کوردی، کلوب الین اوپدی، باشنه قویدی. ملك دانشمند صوردی کیم: بزی نه دندن بیلدك بزم بوینه کلدوکومزی! دیدی. راهبان ایتدی: بو کیجه دوشمده حضرت محمد المصطفی صلّی الله تعالی علیه وسلّمی کوردم سزك کله‌جکزی بکا اول خبر ویردی، شاد اولدم! دیوب طوری کلدی. بونلر ایچوندن طعام کتوردی، ییدیلر، دعا وثنا قلدیلر واول کیجه انده عبادته مشغول اولدیلر

بو کیجه یاتالوم دیر دکلوبن — بر دانشالم هم اکلنوبن
سوزی اوزاتمیالوم بونده قالسون — سزی حمد دولتیله زنخ قلسون
جهلب یاری قلوب سزکر ایره‌وز — سوزك طمتوسی یارندور کوره‌وز

حکایت کرچی آز معنیسی چوقدر   سوزی روشاندر هم لفظی چوقدر
سویلدک اوسه بو مجلسك بزوارین   عجایب داستانی دکله یاریه
دوری کون چوق سزی قلسون سلامت   که دائم یار اوله سزه سعادت
صلوات مصطفی‌نك روحنه ویر   مرادینه ایره یکیت اکر بیر

جلب ایده اکوب ایشلنه ایشلر   مدام اوله لهم سعادت بوله ایشلر
دیله قوت ویروب سویلیه اول   بربری صوینجه سویلیه اول
آکالوم جانیله حق کبیری   حلیم رازقه سجانه بازی
سزك اوستوکیزه تکری کلامی   بوکونده ایشیدکوز اشبو کلامی
سزه اوچنجی مجلسده حکایت   بیان ایدم عجب سوزدر بغایت
سوزیزك اوچه بوراده قلدی   که رهبانك قاتنه اوچ غازی کلدی
پس آدی حقیقل زاهددر آنوك   محبی دررا ول اهل ایمانوك
قونوق اولدی اوکیجه اش بونلر   ملك، ارتوخی، افرومیه آنلر
یدیلر ایچدیلر اوکیجه آنده   بغایتکی حضور ایتدیلر آنده

راویان اخبار و ناقلان آثار روای شویله روایت ایدر و استادلر شویله حکایت ایدرکیم قصهٔ مزبوره ایرمه ایدیلم ملك دانشمند و ارتوخی و افرومیه اول رهبانده قسن یاتیرلر. بز کلدك بوبکا ده ویلر حکایتنه : ملك دانشمند ایله ارتوخی چری یه چیدیلر، افرومیه یه آلوب کیری دوندیلر. (انسطور) کیم کافرلرك اولوسیدر ملك دانشمند المنده قجدیلر، بر طاغه چیقدیلر آنی کیزلدیلر. کوردیلرکیم ملك ایله ارتوخی (افرومیه) یه آلوب کتدیلر (انسطور) چیقوب فریاد ایتدی قوللرینه کیم: تیز چری یه جمع ایلك ! لحمالده نقاره لر اوروب نفیر وطوری چالدیلر، آلتمش رهباده زمزمه قیلوب نقوسنی چالدیلر، روملر بو آوازی ایشیدوب (انسطور) قاتنه جمع اولدیلر، چری یه عرضه ایلدیلر یکرمی بیك ار حاضر کلدی. اندن یکرمی بیك کافر انسطور قاتنه عهد ایتدیلرکیم بز سزده یوز چویرمیوز دیدیلر. (انسطور) شاد اولوب سویندی.

اول کیجه انده قرار قلدیلر چونکه ایرته اولدی خبلی حرب چالدیلر. چری آتقندی رنك رنك علملر کتوروب ١٦ ملکوك آردینه دوشدیلر، یولده صوروب خبرینه آلدیلر، آردنجه کتدیلر، اول کونده اول کیجه سوردیلر، صباحه یقین رباطه ایردیلر. ملك دانشمند و ارتوخی و افرومیه اول رباطك ایچنده طوررلردی، ناکاه کافر چریسی رباطی اورتایه آلدیلر. چونکه صباح اولدی، اول کیجه کیدی، چونکه صباح کونزکوزی کوردی، کونشك نوری عالمی منور قیلدی. ملك دانشمند آبدست آلمغه طشره چیقدی کیم کافر چریسی رباطی چویرمشه، کیری دوندی، ارتوخی یه خبر قیلدی. و حال سلاحلرینه کیوب رباطدن چیقدیلر، اول چری یه تفرج قلدیلر. آنده انسطور بیوردی: برآدم ویریك واروبده کورسون بونلر رباط ایچنده وارمی؟ یوقسه کتدیلرمی؟ دیدی. (انسطور) ك بر عموتسی وار ایدی آدینه (خجادور) دیرلردی. آنی اوده کشی ایله رباطه کوندردی. انلر دخی رباطك طشره قپوسنه کلدیلر. ملك دانشمند طام اوستندن انلری کوردی، آل یاته اوردی براوده چیقاروب اول کشیلره دوغرو آتدی. اول اوقه آنلره راست کلمیوب برطاشه طوقنوب دیلاکنه دکین باتدی. چونکه (خجادور) آنی کوردی بجانندن امیدیه کسدی. ملك براوقده دخی چیقاردیکیم آته . خجادور الیکن یوقاری قالدیروب امان دیلدی. ملك دانشمند ایتدی: کل مسلمان اول الیمدن قورتولاسین! دیدی. خجادور ایتدی: بنم چریده برخوب اوغلوم واردر اکر بن مسلمان اولورسم انسطور انی اولدورر. بکا دستور ویر، وارایم اوغلومی دخی کتوره یم، خدمتکه کلهیم دیدی. ملك آکا دستور ویردی. خجادور اول کشیلرله کیری دوندی، (انسطور) قاتنه کلدی. انسطور ایتدی: ملك بونده میدر؟ ایتدیلرکیم: بونده در. انسطور ایتدی: یا نیچونده طوتمادیکز؟ خجادور اوده حکایتی انسطوره خبر ویردیلر. انسطورده کافرلر ایشیدوب عجبه قالدیلر. خجادور ایتدی: بن دخی حیله ایله قورتولدم دیدی. انسطور چری یه بویوردی کیم رباطی قاپویسن تیز آلوك کیم بوسنیلری طوتالوم دیدی. لحمالده انسطور لشکری قاپویه آلدیلر. ملك دانشمند چونکه آنی کوردی ایتدی: سز بونده طورك تماشا قیلوك کیم بن چیقایم بونلره نلر ایده یم دیدی. ارتوخی و افرومیه ایتدیلر: خدمتکزده بزی آیرمه بزمسنك برنکوز دیدیلر. پس آنلر طامدن آشاغی ایندیلر، سلاحلرینه مغلنوب آتلرینه قوللدن دیرودیلر و دخی سوار اولوب چری یه قارشو چیقدیلر. (انسطور) چریسی صف صف طوردیلر، نظرلرینه میدانه چالدیلر.

میدانه کیم کیرر دیرکن در حال ملك دانشمند میدانه کیردی طوریه قالدی، جولانلر کوستردی، دخی کندی اوزینه اوکدی، ملك دانشمند غازی بو شعری اوقودی: شعر ملك دانشمند غازی:

دیدی بیلورك بنم اول صاحبقرانده
ملك دانشمند غازی پهلوانده
اوسنه بنم قیریجی اول کافرلری
تکری دوشمانلری اول آزغونلری
بنم ایدی سیف اسلام ولادار
ایشلر ایدهم سیزه کوسترهم هنر
کیم قچوکزی خسارت ایلرم
کفری ویران دینه عمارت ایلرم
بنی کندی دیو ایزیم سورهسز
شمدی اوسنه ارلك نیجه در کورهسز
قلعهسم بو ایللری بن آچیقه
سز صانورسز قیزی آلوب قچقه
روم ایلینده کفری کوتورمك ایچونده
قلعهسم الهل ایمانده قلنما غنچهده
انشاءالله قمراده ایرشم
بو ایللی فتح ایتمك ایچونده طورشم
حق عنایتیله بن فتح ایلیم
الهل کفری جمله غارات ایلیم
بویله دیوب نعره اوردی رعدوار
سوردی ات میدانه کیردی آشکار
کوستروبن لعب دوران ایلیدی.
اورارایه کل دیوبن سویلیدی

حونده ملك دانشمند میدانه اردیلوب (مسطور)ه چاغیردی کیم: یا ملعون کل بز سنکله جنك ایدهلم بنی قاچدی دیو اردیم دوشرسك، اراین میدانه کل کیم! دیوب ملك دانشمند غازی بو شعری میدانده سویلیدی: شعر ملك

کل بر وار ارلك نیجه در کوسترم
بن دخی سنه کلدوکوکی استرم
کوسترم ارلك نیجه در بن سکا
کل بر دیا سکا اوله یا بکا
بویله سویلرایکن اول ملك همانده
سوردی میدانه آتین برقا لتباده
آدینه انوك لوبز دیرلر ایمش
دخی کافر ایچره بك زاده ایمش
لهیبتیله کیردی میدانه اول ایت
کیم قچی کوربوز ایدی لهو اولهپید
نعره اوردی سوردی آتین اول لعین
لهم ایچی طولو ایدی کبر ایله کین
جبه وجوشنی مرتب قامونده
تمور ایدی اتی جملهسی بدنده

آلتونده ایدی آت، ایر، قلیچ قینی
بو بینینه آنك قوشدی خاچینی
سونکوسین الینه آلمش اول سوار
لهم ملکه حمله قلدی تیز ووار

حونده اول کافر ملکه حمله قلدی ملك انوك حملهسنی رد ایلیدی. کافر کیری دوندی بر دخی حمله قلدی، ینه آلمادی. اوچنجی حمله کیم قلدی، ظفر بولمادی. نوبت ملکه دکدی؛ ملك دخی اویزه سونکو ایله حمله قلدی. لعینه ملکوك حملهسین رد ایلیدی. ایکنجی حمله کیم ایتدی کافری آلمدی، سونکو ایله حونده جنك ایتدیلر بر برینه ظفر بولمدیلر. آخری ملك قاقیدی، قلیچ چکدی ایرشوب اویزه بر قلیچ اوردی ایله اوردی کیم ایرقاشنه دکنجه ایکی پاره قلدی. کافر لشکرینه عزیمو قچوبدی. مسطور فریاد ایلیدی ایدی که: بو کشی الندن حمله کوز چاندن بر یسکوز دیدی. اول کافرلردن بر بر یکرمی کافر میدانه کیردی. ملك دخی قلیچ ایله ایکی پاره قیلوردی. کوردیلرکیم: بر بر کیرمکله ایسه خراب کیدر، مسطور ایدی: همان بر اوغوردن حمله قیلوك دیدی. در حال کافرلر جملهسی بر اوغوردن حمله قیلنجه بونکادن ارتوقی و افرومیه دخی سونکو ایله چری اورتاسنه دوشدیلر بر عظیم جنك و بر غریب صواشه ایتدیلرکیم حق تعالی عنایتیله و محمد المصطفینك معجزاتی برکاتنده کافر چریسینی کیتوروب مسطور اوستونه دوکدیلر. ملك دانشمند غازی همانده علمداره ایرشوب علمی و علمداری ییقدی. آنی کوروب قاچمغه یوز طوتدیلر. اول اوچ پهلوان یکرمی بیك کافردن اون بیك انجه قوشدیلکیم قوه قوه کیدر کن ناکاه (خرشنه) دن بر قوز قوپدی؛ ییل قوزه طوتوب قوزنی ایکی پاره ایلیدی؛ ایچندن ایکی علم چیقدی: هر علمك دیبنده اون بیك کافر یوز سلاح یراقلو روانه اولوب کلورلر. بونکا مسطور چریسی قچکن ناکاه کوس و نقاره چالندی همانده کیری دوندیلر اول اوچ سروره حمله قلدیلر. مسطوره خبر اولدی کیم مستعجم (شاه شطاط) ایرشدی دیدیلر. (مسطور) بونی ایشتدی، سویندی. اول جماعتده چری کیری دونوب اول اوچ سروره حمله قلدیلر. اول سرورلر دخی ارصلاندکبی اوکوردی اول چرینوك اورتاسنه دوشوب اوروشورلردی. اول چری یی صاغ قولدن صول قوله و صول قولدن صاغ قوله دوکرلردی. شویلکیم اول کونده ملك دانشمند غازی، ارتوقی و افرومیه قتال ایتدیلر. حونکه کیجه اولدی طبل اسایش اوروب کافر چریسی دوندیلر. اول اوچ سرور دخی رباطه دیکار دوندیلر؛ داروب آتن قرار قلدیلر. آتلرینی اینوب آبدست آلوب نمازلرینی قیلوب طعام یدیلر. افرومیه رباط طامنه چیقدی نوبت بکلمکه.

ملك دانشمند و ارتوخی بر آز دیکلنوب اویودیلر.

یاتوب اول کیجه انده فراغت / اولور جمله سی امین و راحت
قرار ایتدی حلایه اول وطنده / وار ایدی کیجه بر ساعت آنده
ابانوسی تختنی مین دردیلر چونکه / که عالم زنکبار اولشدی اول کونده
هوادن چونکه جاره قشك طوتده / یوریدی عالمك یوزینی طوتده
چو سرورلر او کیجه یاتدیلر چونکه / قیلورلردی تفکر بر ته ایچونده

چونکه اخشام اولدی، کافر چریسی بریکا قوندیلر (نسطور) و (شطاط) قاتنه کلدیلر. افرومیه دن چونکه شکایت ایتدیلر. شطاط بو سوزلری ایشیدوب کندی زعم فاسدنجه اوزره بو آنذی ایچدی و بو سوزلری دیدی. شطاط مرداركْ شعر مکرولعیدر :

شطاط انذ ایچوب دیرکه لات حقی / نسطوره دیکله دیر منات حقی
اول اولو بوتلرو خرستو حقی / لقبلو لعزّی لاوند دوسته حقی
حاقی لقم کوتلو کیلی توقسی حقی / فتوز ایتدکلری مسکنی حقّی
اتا سهکدای وغراد دغی نور حقّی / ییلولالا ملولا ومردود حقّی
شدّ زنار لقم صلیبا حقی / مرحمك سرکه بالك کیك حقی
غریبلو قولتوغی آلستی خاج حقیچون / کوریاپس طوتدوغی اغاج حقیچون
جنب اولاندقری پاپاسلر ایچون / یوغاددهدیوزلرنده یاکلر ایچون
لات عزّی ملکی حنملر ایچون / بوت یولنده اولنه لهلر ایچون
بو ایچدیکم اول انذلر حقیچون / فاری نورك حرمتی لقم حقیچون
یارین اولسون چری آتندوره یم / نه آتی نه آزدوار نی قویایم
دنیایی باشلرینه طار ایده یوم / اوجی نیده پاره پاره ایده یوم

چونکه شطاط بو آنذلری ایچدی و ایتدی : یا نسطور سن تماشا ایته یارین چری آتندوره یم، جهانی آتره قراکو ایده یوم دیدی. آندن صوکرا شاه شطاط ایتدی : بو ملك دانشمند نه کشیدر ؟ دیدی. نسطور ایتدی : نه کشی اولورسه اولسون بو دخی ملاطیه قومندندر، شیمدی روم قصد ایدر

روامیدر ؟ دیدی. شطاط ایتدی : یارین بن بونلری حقلایوب ملاطیه و شام و بغداد قاپوسنه دکین خراب قیلمزسم بو ایچدیکم آنذلری طوتسونده و قیصرك نعمتی کوزیمه طورسون دیدی. چونکه بو کلامی ایشیتدیلر بارجه لعکیر دیلر، طعام یدیلر. آندن بزم قوردیلر، آغیر مجلس دوزدیلر. قراقول بکلیوب چری یی و خزینه یی صاقلادیلر. بو یکا ملك دانشمند و ارتوخی و افرومیه براز دیکلندیلر، بعده ابدست آلوب نماز قیلوب اوطوردیلر. ملك ایتدی : یا ارتوخی بوکون اخشام یاقین کلنده کیم ایدی کافر چریسنه مدد قیلان ؟ دیدی. ارتوخی ایتدی : افرومیه نك اتاسی (شاه شطّاط) در. ملك دانشمند ایتدی : غم دکل، یارین حق تعالینك عنایتی و حضرت پیغمبرك معجزاتی برکاتی انلرك حقنده کلوم و جمعیتلرینی طاغیدوب پراکنده قیلهیم انشاالله تعالی دیدی. ١٨

سحر ییلی مکر بر کز اوردم / قراکویی سورلر هوادن اول دم
آچیلدی لاله وسهر قبه کناری / چیقاردی عالم آلتوندن قناری
منور قلدی سرتاسر جهانی / مفرّح ایتدی تنده جمله جانی
پراقلنوب لشکر اولدم طورولر / جدال ایچون نقاره لر اوررلر

چونکیم صباح اولدی نسطور و شطّاط چریسی آتلندیلر جنکلی حربی و نقارّه لر اوروب علملر کتوروب میدانه کلدیلر، صف بغلایوب طوردیلر. نسطور ایله شطاط قلبکاهده طوردیلر. ملك دانشمند، ارتوخی و افرومیه رباطدن طشره چیقوب آتلرینه سوار اولوب تکری یه صغنوب اول کافرلره قارشو واروب لعب کوستردیلر، جولانده قلدیلر. درحال افرومیه آتی میدانه سوردی، جولانده کوستردی. کافر چریسندن بر کافر میدانه کیردی، سنکو ایله افرومیه یه حمله قلدی. افرومیه انوك حمله سین منع ایلدی، ایکنجی حمله سین صاوودی، اوچنجی خطا کیدی. نوبت افرومیه یه دکدی کافره ایردی، بر سنکو اوردی اتنه راست کلوب آتدن ییقلدی. کافر یره دوشدی. طوردیکم افرومیّه ینه حمله قیله. همانده افرومیّه کافره بر قلچ اوردی، باشنی یره براقدی. کافر چریسندن فریاد قوپدی. ره میلردن بری آر دخی یلکرمی قیسه کافر کیردی. بوکز شطاط، نسطوره صوردیکم بو نه آفتدرکیم مسیحك یوزی صویه یره دوکدی دیدی. نسطور ایتدیکم : بو سنك قیزیکدر، دیدی. شطاط بونی ایشتدی عظیم قاقیدی، آتی میدانه سوردی. افرومیّه کوردیکم کلهآتا سیدر، اندیشه قلدیکم اتام ایله نیجه جنك ایده یم دیرکن ملك دانشمند آنی کوردی بر نعره

اوردیلر طاغلر تتره دی. اندن ملک دانشمند ایتدی: یا افرومیه سکا آتاکدن و آناکدن آخرت یکدر، قورتولمق وار ایمانه دعوت قبول، شیمدی آتاک دکلدر دیدی. افرومیه بو کلامی ایشیتدی یورک برکیدوب آتاسنه قارشو یوریدی. آتاسی چاغیردیکم: ای بدفعال بونی ایشیدرکی ایشتدک اول رومی و نسطوری ترک ایلدوک، واروب بسنلره یار اولدک! دیدی. افرومیه ایتدیکم: ای آتا بیلورمیسنکم بن بو ایشی نیچون ایشلدم؟ شطاط ایتدی: بلمم. افرومیه ایتدیکم: اول نیچون ایدکم بنی حبس ایتدیک، صوصوز و لقمه‌سز یره بکا قومور اوردک، چوق زحمت ویردک؛ بن دیدیدوم که ارتوخی یه استرم، سن اینانمزدک کوردوکمی بونلر بنی استه یوهکدیلر، بن دخی بونلر ایله یار اولدم؛ ایمدی ای آتا، گرک کیم کناهمی عفو قیله‌سن، صوچومی یوزیمه اورمیه‌سن؛ ایتدیکم صوچوم نیچسز کیری یا قوک واره‌یم! دیدی. شطاط افرومیه دن بو کلامی ایشیدوب شاد اولدی و اندن ایتدیکم نیجه‌ر لطبادن صلیب سنوک صوچکی یوزیله کتورمیجم دیدی. افرومیه ایتدی: کتور آتلی اده یوم دیدی. شطاط اوه دیدی، الین افرومیه یه اوزاتدی. افرومیه آتاسنوک الین ادیرکبی اولدی لطامدن برک طوتدی چکدی آرتخ ییقدی دخی قندی استه مهموزا اوروب آنی ساعت شطاطی سوروبرک ملک دانشمندک قاتنه کتوردی. ارتوخی شاد اولدی. ایلروکلوب شاه شطاطک ایکی الین برک بغلدی. بو یقادا کافرلردن فریاد قوپدی. افرومیه ینه میدانه کیردی جولان کوستردی. بو یقادا شطاطوک بر اوغلی وار ایدی (رامین) آدلو. چوقدن آتاسین بو حالده کوردی لطامدن میدانه کیردی، افرومیه یه برابر اولدی، چوق مجادله قلدی. آخر سنکو الینه آلدی افرومیه یه حمله قلدی. قلقانیله منع ایلدی. کیرودوندی کورزیله حمله قلدی، آنی دخی رد ایلدی. نوبت افرومیه یه دکدی؛ سنکو ایله رامینک آتین ییقدی. رامین یره دوشدی. افرومیه انی دخی باغلایوب ارتوخی یانینه کوتوردی. رومیلر چوقدن آنی کوردیلر، بر اوغوردن حمله قلدیلر. بو یقادادن ملک دانشمند ایله ارتوخی دخی حمله قیلوب کافرچریسنک ایچینه دوشدیلر. کافرچریسنی ملوک ملوک ایدوب شوله قدر قیردیلرکیم کوشته‌لردن پوشته‌لر اولدی. ملک دانشمند غازی و اول دینه شا لطبازی جنک ایدرک نسطور قلبنه اوغرادی. قلبی یاروب نسطوره اوغرادی، حمله قلدی. ایتدیکم: ای لعین جاندن الوموندن قنده القسین دیدی. نسطور ایتدی: یا حلوادن بندن نه دیلرسن یا ارتوخیدن

سکا ناحقی کله، سن اورتادن چیقه، سکا یوز آت ویره‌یوم جمله لطبا یرلری قیزیل آلتونیله دولسونده ١٣ ویرزدوه ویوز قول و قراواش ویوز یوک خزینه ویره‌یوم، تا بن ارتوخیدن انتقامم آلایوم! دیدی. ملک دانشمند ایتدی: یا ملعون بو دیدوکک مال لطبا بزمدر، ان شاء الله تعالی دیدی، سنک ایشک بتوره‌یم، اول مال لطبا بزم اولور دیوب نسطوره حمله قلدی. نسطور دخی سنکو ایله ملکه حمله قلدی. ملک سنکوسین منع ایلدی. درحال ملک دانشمند لطامدن قلیچ طرتوب نسطورک باشنه ایندردی. لعین قلقاندن قرشو طوتدی، آت باشین یره براقدی. نسطور دوشدی، چری غلو قلدیلر، نسطوری قورتردیلر. ملک دانشمند بو کز چری یه حمله قلدی. قتی جنک ایتدیلر. اول جنک احوالنه کیمه وصف ایده‌مز. اول اوج کون کافرچریسنی پراکنده ایتدیلر، کافرلر صنوب یوز چویره طوتدیلر. ناکاه کافرلردن بر توز قوپدی یل توزه طوتقدی، توز ایکی پاره اولدی، کورجستاندن ایکی بیک ارچیقه کلدی. اول چرینک اولوسنه (اشوودیط) دیرلردی. چری کیری دیرلدی اول سرورلری اورتایه آلدیلر. ملک دانشمند، ارتوخی، افرومیه کورجستاندن چریسنه قارشو طوردیلر، گیجه دکین چوقده کافر قیردیلر. حضرت فخر عالم محمد المصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم معجزاتی برکاتندن بونلره هیچ الم کلمدی. گیجه اولدی، کیرودوندیلر، رباطه کلدیلر. یرزه قدر بونلره دعا قیلدی. اندن شطاطیله رامینی، برقیو وار ایدی، اول قیویه براقدیلر. آرتخ آبدست آلوب نماز قلدیلر، طعام یدیلر، طعامدن صوکرا (ارتوخی) نوبت بکله دی.

بو یقادن رومبکلری نسطور قاتنه کلدیلر. نسطور کرجی عسکرینه ارتوخیدن چوقدن شکایت ایلدی. (اشوودیط) لعین دعوی قلدیکم: یا رب اوج کشی دن طوتکتوره‌یم دیدی. نسطور بیوردی: خوندن کتوردیلر، یدیلر، آرتخ بزم آلتون قودیلر؛ ایچرکه شطاط ایچوندن ملول اولدیلر ایتدیلرکیم: عجب نیجه قوردو قاره‌وز؟ دیدیلر. رومیلردن بر کشی کلدی (مدراس) آدلو. ایتدیکم: یا رب بن واره‌یوم شطاطی و رامینی قورتره‌یم دیدی. نسطور بونی ایشیتدی یوز بیک قزیل آلتوندن ویره‌یوم دیدی. بونک اوزرینه صباح ایتدیلر.

یوریدی سیر ایدوبن جمله اولکر   قراکونیک بیری قلمادی اولکر
اکبر سیلی ملکر برکز اوردم   قراکویه لطوادن سوردی اولدم
چیقوب برمشعله شرقدن کورندی   که بو عالم یوزی نوریله طولدی

طوتر طاغی دره صحرای وگلشن   ایا مؤمن بشارت گلدی گلاسن
كونوك رنكی جهانه چونكه بویاندی   قمو لشكر دخی اول دم اویاندی
طوروب جمله سی بغلدی رختین   آلای بغلیوبن دوزتدی صفین
علم دیكدی نقاره اوردی لشكر   یوروديلر اولار كیم برابر

چونكه ایرته اولدی نقاره‌لر اورولدی، منطور جریسی كورجی جریسیله دخی سلاحلریله بغلنوب آتلرینه سوار اولوب صف بغلیوب طوردیلر. بو ایكی سرور دخی آتلرینه بندیلر. طوغری میدانه گلدیلر. كافرلره قارشو طوردیلر. ملك دانشمند درحال آتنی میدانه سوردی، جولانلر كوستردی. حضرت محمد المصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم اولادینه میدانده بو مدحی اوقیدی :

محمددر بیزه دونكون قیلاوز   نه بیوردیسه بز آنی قیلاوز
محمد كیم بر آدی مصطفی در   سوزی دردلوره عین شفادر
نیجه ظلمت ایچنده قالمش اول   كه نوری شعله‌سیله كوستره یول
آكا اویانده ایر جنتی كوثر   اینانمیانده قالور طاموده ابتر
فرشته‌لر آنوك جمله مریدی   اشارت ایلدی طاشه یوریدی
هنوز خود یوغیدی بو جمله عالم   نه جنی، نه پری حوای وآدم
حقیقت وار ایدی نور محمد   بشیر شاهد محمود احمد
اكا امت اولاندر بوله نعیمی   شول انكار ایده‌نه ویره جحیمی
یازقلی و تسبیح اوقونهم   سلام اولسون تحیات برله هردم
سزلر ایمانه كاول اوقویم بو   كرك ایمانده اولوك صاغ اسن
مسلمان اولمزسكز شمدی سزی   قلیجدن كچورورم جمله كوزی

چونكه ملك دانشمند بو مدحی اوقیدی، اول قومی اسلامه دعوت ایلدی، كیمسه جواب ویرمدی، بوكز ملك آت دپدی، اریلدی. كورجیلردن (اوقاص) آدلو بر كافر میدانه گیردی. یاووز ملعون ایدی. قلیجله ملكه حمله قلدی، ملك آنك حمله‌سن منع ایلدی. نوبت ملكه دكدی. الحالده بر نعره اوروب ایدی: بنام خدای بنور خدا و محمد المصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم دییوب اوقاصوك

(٥

باشنه بر قلیج اوردی، كافر قلقانله برابر طوتدی، قلیج قلقانی كسوب اوقاصی ایرقاشنه دكین ایكی پاره قلدی. كورجی جریسنده فریاد قوپدی. كافرلر بو حالی كوروب ملكی اورتایه آلدیلر. ملك بونلری كوروب بر نعره اوروب شویله كیم كافر جریسی سراسیمه اولدیلر. ملك آتنی دپدی، اژدرها كبی اول جریه قارشو یوریدی، حمله قلدی، بر عظیم جنك ایلدی، كافرلردن یدی یوز كشی اولدردی. بوكز منطور جریسنه دیدی. ارتوخ و افرومیه دخی بو یقادن حمله قلدیلر. كافر جریسنی زیر و زبر قلدی. جنك ایچنده منطور روم اهلنه اشارت قلدی. (امداس) یوز كشیله رباطه قصد ایدوب قپوسین آلدیلر. رهبانلر رباط قپوسین بركتمشلردی. (امداس) قپویه گلدی چاغردی كیم: قپویی آچوك، منطوری اسیر كتوردك دیدیلر. رهبانلر صاندیلركیم ارتوخیدر. درحال قپویی آچدیلر. كافرلر ایچری گیردیلر (خزقیل زاهد)ی و اول اوده رهبانی پاره پاره قلدیلر. آندن شطاطی و رامینی قیودن چیقاروب جریه ویردیلر. كندولر ایتدیلر: بز بونده گیزلنلوم، ملكی و ارتوخیی طوتالم دیدیلر. اول یوز كشی یه، دیرده قیولر وار ایدی، هر قیویه اونر كافر گیزلندی. اندن شطاط و رامین جریه گلدیلر، كافرلر آنی كوروب شاد اولدیلر. بو یقادن ملك دانشمند یارانیله قتی جنك ایتدیلر. چونكه گیجه اولدی، گیری دوندیلر، رباطه دخی عزم ایلدیلر.

گیری عالم نقاب اوردی قرادن   كه شمعك شعله‌سی گیتدی آرادن
قرا پرده بو سقفه كیم آصلدی   جهانوك شعله‌سی اول دم كسلدی
قرانولقه هوادن یرلنوردی   مگر شاه كواكب گیزلنوردی
او گیجه كیم حمله گیجه‌سی ایدی   ولی سهو دكله حالی نجه‌سی ایدی

چونكه اخشام اولدی، ملك دانشمند جریدن آیرلدی. كوردیكیم شطاط جری یه عروشه جوالق قیلور، ملك دانشمند ارتوخی یه صوردیكیم: اول شطاط دكولمی؟ ارتوخ ایتدی: اوت اولدر. ملك ایتدیكیم: ای ملعون نجه قورتلدك؟ دیدی. شطاط ایتدی: تانرینك دولتندن قورتلدم. ملك ایتدی: یا ملعون هله بر بی سنی ینه بولورم دیدی. وآندن رباطه گلدیلر، كوردیلر قپو آچوقدر. ملك ایچری گیردی كوردیكیم (خزقیل زاهد) و اول اوده رهبانلر شهید اولمشلر. ملك قتی ملول اولدی. آه ایتدیلر، اول مسلمانلرك نمازینی قیلوب دفن ایتدیلر؛ روحلرینه دعا قیلوب بو حاله قتی آجیدیلر.

کیری قیویی بکلدیلر نماز قیلوب طعام ییدیلر. اول کیجه افرومیه نوبت بکلدی. ارتوخی بر مقدار اویودی. ملک عبادته مشغول اولدی. ناکاه کوردیلکم بر کوشه دن بر کشی کورندی، ملک عبادتدن فارغ اولدی، باقدی اول کشی یی کوره مدی. مکر (مدراسس) ملعوندن اول کشی یی کوندردیکم وار کور یاتارلرمی؟ اول کشی کلدی، ملکی کوردی عبادت ایدر، کیری قیویه کلدی؛ خبر ویردی، هنوز دخی یاتمامشلر دیدی. ملک چونکه بو حالی کوردی ارتوخی یی اویاردی دیر ایچنه کیردیلر. دورت یکا بوتون بوجاقلری آرادیلر بر کیمسنه بولمدیلر. ناکاه بر کوشه دن آقسورمق آوازی کلدی. ملک و ارتوخی اول کوشه یه کلدیلر، نیجه کیم ایستدیلر بولمادیلر. ارتوخی ایتدی: مکر جنی کلدی اوله وارایم طشره چیقایم کورهیم دیدی. الینه شمعه آلدی دیلدی که طشره چیقه. کوردیلکم بر قیو وار آغزی آچیق؛ درحال ایچنه نظر قلدی؛ کوردیلکم اوده کشی سلاحلو طورر. چونکه ارتوخی ملک دانشمنده خبر قیلدی. ملک آنلری کوروب بیوردی: تیز او اوده کتورک بونلری آتشه یاندورهلم. دیرکه آنده بر طام وارایدی، سقفنه دکین او اوده دوقاسه تیکوشلوردی؛ ارتوخی حالا اول اوده دوقاسی کتوردی اول قیویه دولدوردی، قاوه آتشه اوردی، او اوده دوقاسه الشدی، اول اوده کشی یاندیلر. اورادن کتدیلر شمع ایله بر قیویه دخی کلدیلر اول قیونک دخی یاندوردیلر. بوکز احتیاط ایله درت یکایه آرادیلر قنغی قیویه کلدیلر ایسه ایکی طلو آدم، قمویسنی اوده یاندوردیلر؛ شویله کیم (مدراسس) ایله اولان یوز کشی اوده یانوب کول اولدیلر برسی قورتلمادی. زاهدک دیدیکی اول ملعونلردن آلدیلر. چونکه کیجه کیدی ایرته اولدی

مکر اول کوندن بو چرخک لاجوردی کیجه نوک دفترین بوکدی دوردی
افقدن یوزینه چکدی نقابی بوردی قمو ییلدیزلر حجابی
صباح اولدی بو عالم روشن اولدی جهاندن بو روشن ایله بدیه اولدی
قمو ایشلر ایشنه اولدی مشغول ایشنی کوردی خوجه سی کرک قول

چونکه کیجه قرانقو، شاد ایله غمدن کلدی. اول کیجه کیدی ایرته اولدی. منظور نشاط قاتنه کلدی خدمت قیلدی. ایتدی: (مدراسس) افرومیه یی طوتسه اولی، ملکی و ارتوخی یی اولدرمسه اولی بر دخی برابر یوریه لوم دیوب بیوردی علملر و صنجاقلر کتوردیلر، کافر چریسی بندیلر. بو یکادن

(٩ ملک و ارتوخی و افرومیه آتلرینه سوار اولوب منظوره قرشو طوردیلر. منظور چونکه آنلری کوردی، ایتدیکم: دریغا (مدراسس) ایشی و اول یوز کشی حاللری نیجه اولدی! دینجه ارتوخی آتنی میدانه سوردی اردیلدی. ایتدیکم: ای ملعونلر یارامازاندیشه لر ایدرسز حق تعالی ایشوکزی و کارکزینه سیزه اوغرر، بوکیجه بزه قصد ایدنلری لهیب هلاک قلدق، مدراسی اول یوز کشیله اوده یاندوردق دیوب ایتدیکم بنم ارتوخی، ملک دانشمندک قولو، هرکیمک میدانه ارغوسی وار ایسه کلسین کورهلم جنبرده حلاجدر دیدی. مدراسک بر قرداشی وارایدی (ارغومیه) آدلو، میدانه کیردی. یاوز ملعون ایدی. الندهه سنکو ایله ارتوخی یه حمله قلدی. ارتوخی قلقانی کافرک سنکوسین صوودی. قلیجین و کورزیله لهیب منع ایلدی. نوبت ارتوخی یه دکدی. ارتوخی کافره حمله قلدی. لعین ارتوخینک سنکوسین و قلیجین رد ایلدی. آخری (ارغومیه) قاقیدی، قلیچ طرتدی، ایردی ارتوخی یه بر قلیچ اوردی. ارتوخی قلقانیله منع ایلدی. بوکز ارتوخی الینه لیغ آلوبه بر برلرینک ملکلرینه طوتدیلر چونکه چالشدیلر بر برینه آلامادیلر. آخر آرتق اشاغی ایندیلر، آتلری طورمادی قاچدی. افرومیه آنی کوروب آغلدی. ملک دانشمند ایتدی: یا افرومیه قورقمه حق تعالی ارتوخی یه یاردیمجیدر. بو یکا ارتوخی حق تعالی یه توکل قیلدی یا الله دیوب اول کافری قتورب باشی اوزرینه چویردی ایتدی: بنام خدا بنور پاک محمد المصطفی صلی الله علیه وسلم دیوب یره اوروبه، کافر چریسی بونی کوردیلر برادغزدن حمله قلدیلر. بو یکا ملک دخی کافر چریسنک یولنه باغلدی. درحال ارتوخی کافرک باشنه بر قلیچ اوردی باشی اوده آدیم یره کیتدی. ملک دانشمند آنی کوروب ارتوخی یه آفرین قلدی. ملک دانشمندک ارتوخی یه مدحی و دعاسیدر:

قولوک قوتلو و محکم بلاکوک ایاغه بصدقجه ال دیرسین دیلاکوک
دیلو دوکوکجه حق دیرسین مرادیک بیر و کوک طورر دوغنجه طورسن آدیک
ایی کوندن طوغما سوندن دوشمانلریکه یاوز یل آکما سوندن کلشانلریکه
لعینه دوشمانوک لعبی کسلسین کیمی اولسون کیمسین طوتاسون
مرادیله ایرکورسن سی الله قمو مؤمنلر ایله انشاءالله
حمیت کون دکلسن غیرت ایله وارلری برنده بویله ایله

چونکه ارتوخی ملکوک بو مدحنی ایشتدی، چیرادی، آتنه بیندی. ملک ایله کافر چریسنه حمله قیلدیلر. ارتوخی

قلقانله چری یی بر برینه اوردیلر، قتی جنك اولدی شویله کیم بیحد کافر هلاك ایتدیلر. جنك ایدرکن
ارتوخی (اشودیط کرجی) یه اوغرادی (اشودیط) کورزیله ارتوخی یه حمله قلدی. ارتوخی قلقانله
منع ایلدی. (اشودیط) قاقیدی، (ارتوخی) یه بر ضرب دخی اوردی. ارتوخی اول ضربی کندودن
صاوودی، آتنه طوقندی. آتی ییقلدی. کافرلر غلو قیلوب ارتوخی یی طوتوب برك بغلدیلر. (اشودیط)
ایتدی: سز بونی نسطور قاتنه کوتورك! دیدی. بوکز (اشودیط) ملکدن یکا حمله قلدی. ملك
دانشمند ایله افرومیه کافرلرله جنك ایدرکن کوردیلرکیم چری ایچره بر کشی آلوب کیدرلر. افرومیه
انی کوروب فریاد ایلدی. ایتدیکیم: ای خداوندی اول آلوب کتدکلری ارتوخیدر دیدی.
ملك دانشمند چونکه آنی ایشتدی شویله نعره اوردیکیم یر کوك صارصلدی. دوندی، ارتوخی یی آلوب
کیدنلره حمله قیلوب قموسین پراکنده قلدیلر کافرلر قاچوب طارطغانه اولدیلر. ملك دانشمندك نعره سی
هیبتندن ییکرمی کافرك اودی صنوب هلاك اولدی. آندن ارتوخینك بندینی چوزدیلر. آت و سلاح
کتوردیلر. درحال آتلندی، قوشه کبی قنادلاندی، چری دخی بونلرك اردنجه یردی. ملك دانشمند
ارتوخی یی بغرینه بصدی، ایکی کوزینه اوپدی. دیدیکیم: یا ارتوخی قایرمه کیم ار اولیدر کاه بصیلوب
کاه بصلمق دیدی. کیری دوندیلر، اول اوچ سرور اوچ یردن کافر چریسینه حمله قلدیلر. چوقدن کافر
قیردیلر. ناکاه جنك آراسنده ملك (اشودیط) لعینه اوغرادی ایتدی: ارلك نیجه اولور کوسترم
دیدی. بر برینه حمله قلدیلر. اشودیط لعین کورزیله حمله قیلدی. (اشودیط لعین) ملکی آلامادی. نوبت
ملکه دکدی کافره کورزیله حمله قلدی. لعین قلقانیله منع ایلدی. بوکز ملك دانشمند قاقیوب آتنه
مهموز اوردی، آت عقاب کبی صچرادی ایردی لعینك باشنه شویله اوردیکیم قلقانله باشی طارطغانه
اولدی، لعینك جانی جهنمه اصمارلدی. بونی کورجك چریسنده فریاد قوپدی. نسطوره خبر ویردیلر
کیم (اشودیط) اولدی دیدیلر. نسطور کندودن امیدینی کسدی، بیوردیکیم کوس حربی اوردیلر.
چری بر کزدن حمله قلدی. ملکی و ارتوخی یی و افرومیه یی اورتایه آلدیلر. ملك دانشمند غازی ارسلان
کبی اوکوردی، ارتوخی سیل کبی چاغلردی، افرومیه یل کبی اسردی. پس اول اوچ سرور چری ایچینه
دوشدیلر، باشلر کسدیلر، سینه لر سوکدیلر. کافر چریسنده فریاد قوپدی. کیجه یه دکین جنك ایتدیلر.
شول قدر چالشدیلرکه کوکده حرارتی عالم قرارتدی. ناکاه کافرلر طرفندن بر توز قوپدی یل توزه

٢٥ طوقوندی. توز ایکی پاره اولدی. ایچندن اللی بیك کافر چریسی چیقه کلدی. اخشام دکین بو اوچ
سروره حمله قلدیلر. نسطوره خبر قلدیلرکیم ارمنی سلطانی (مهران) کلدی دیدیلر. نسطور چونکه بو
خبری ایشتدی شاد اولدی. کافر چریسی قوت طوتدی. کیجه ایریشدی. کافر چریسی صواشدن ال چکوب
آیرلدیلر، خیمه لرینه واروب قرار قیلدیلر. اول اوچ سرور چریدن چیقدیلر رباطه واردیلر آرام قیلدیلر. بو
یکا شطاط و نسطور مهرانه قارشو استقبال قیلدیلر. ملکدن و ارتوخیدن و افرومیه دن چوقده شکایت
ایلدیلر. مهران انلره چوق دعوا قلدیکیم ایرته آنلرك دفترلرینی دوروب دخی حقلرندن کلهیم آنلردن کزی
قورترهیم تا نور چیقچوده! دیدی. اندن بیوردی: بارکاه قوروب خوندیلر؛ بزم آلتنه قوروب
عیش نوشه مشغول اولدیلر. بشیوز ار قره قول بیندیلر.

ملك دانشمند، ارتوخی و افرومیه چونکه رباطه ایردیلر، اخشام نمازینی قیلوب طعام یدیلر.
افرومیه رباط قپوسنه چیقوب نوبت بکلدی. کوردیکیم قارشودن چری کلدی، رباطه قارشی طوردیلر.
افرومیه آنلره صوردیکیم: نه کشیلرسز؟ آنلر ایتدیلرکیم: چری چیقلروز. افرومیه ایتدیکیم: بکیکوزك
آدی نه در؟ ایتدی: مانوئلدر. افرومیه چاغردیکیم: یا مانوئل ایلری کل سکا سوزم واردر دیدی.
(مانوئل) ایلری کلدی، نه دیرسك؟ دیدی. افرومیه ایتدی: ملك قاتندن قاچدم، بنی سنك قاتکوزه
واروم اول شرطله کیم بنم قصدیم ایتمیه سز دیدی. (مانوئل) چونکه بونی ایشتدی، سونوب شاد اولدی.
صوکره شادلغی زیاد اولدی. پس (مانوئل) ایکی کشی کوندردی حالی بیلدوردی. افرومیه ایتدی:
یا مانوئل سن یالکوز کل کیم ملك دانشمندك و ارتوخینك باشلرین کسه لم دیدی. (مانوئل) نوا دیوب
روانه اولدی. اول ایکی کشی ده نسطور قاتنه واردی بو خبری اکا دیدیلرکیم افرومیه بزه کیری دوندی،
مانوئل ایله واردیلرکیم ملك ایله ارتوخینك باشنی کسوب بونه کتوره لر دیدیلر. نسطور چونکه بو خبری
ایشتدی قتی شاد اولدی. بیوردیکیم چری آتلندی، شطاط ایله (مهران) بندیلر. بو یکا چونکه
افرومیه مانوئل ایله رباطه یقین کلدیلر. افرومیه الهای دیوب مانوئلی ییقدی، تیغ ایله چالدی،
لعینه الینی قارشو طوتدی؛ بر ضرب ایله الینی یره براقدی. لعین فریاد ایلدی کیری دوندیکیم قاچه؛
چری انون فریادینی ایشیدوب افرومیه یی اورتایه آلدیلر. افرومیه جنکه مشغول اولدی. نسطور،
شطاط، مهران ایریشدیلر. بو حالی کوروب افرومیه نك مکرینه عجب قالدیلر. کافر چریسی دکز کبی.

افرومیه یالکوز نعره اوروب کافرجریسنه حمله قلدی. بونکا ملک دانشمند ارتوخی یی اویاردی. تیز سلاح کیوب لشکره چیقدیلر. کوردیلرکیم جری رباط قپوسنه کلمشلر. ارتوخی همانده نعره اوروب حمله قیلدی بریکادن ملک دانشمند دخی حمله قیلدی. شویله که کافرجریسنی افرومیه اوستنه کیدردیلر، صباحه دکین جنک ایتدیلر. کافرلردن بی حد قیردیلر. ملک دانشمند (منطور) قلعه‌سنه ایردی، پراکنده قلدی. جری قاچوب خیمه آراسنه کیردیلر. چونکه صباح اولدی. جری آراسنده ارتوخی مهرانه براپر کلدی بربرینه حمله قلدیلر. مهرانک برقوطی وارایدی: (ایخاص) آدلو، ارتوخی یی قفاسندن قلیجله چالدی. ارتوخی فرصت ایتدیردی. ارتوخی دوندی که: آنوک ضربه منع ایده. مهران لعین ارتوخینک قفاسندن ایردی، ارتوخی یی چالدی، برقولتوغه براقدی. فریاد ارتوخی چاغرغ قوپیردی. (ایخاص) دخی ایردی قلیجله چالدی، دربت برمدن ارتوخینک اوموزینه طوقوندی. ارتوخینک ایکی الی ایشدن قالدی، ات بوینینه دوشدی. کافرلر قصد ایتدیلرکیم پاره پاره قیلهلر. ناکاه افرومیه ایردی (ایخاص) لعینی تیغیله قولتوغی آلتندن شویله چالدیکیم برالیله باشی هوایه برآمد اولدی. جانی جهنمه اصمرلدی. فی النار فی السقر. کافرلری ارتوخی یوزه یرنغ قاچقدی. ملک دانشمند دخی ایریشدی نعره اوردی. جریسوک اوکین آچدی. افرومیه ارتوخی یی لشکره چیقاردی رباطه التوب یاتوردی، کافرلر اوزنغ ایردی، ارتوخی یی رباطه قویدیلر. ملکه افرومیه دخی قپویی برک بغلیوب کیری دوندیلر، کافرل حمله قلدیلر، جرینک ایچنه دوشدیلر. جاندن وکوکولدن ایله اوروشوب جنگه مشغول اولدیلر. منطور ایتدی: تیز کورک ارتوخی یی، جری وارب هلاک قلسونلر دیدی. مهران اوچینک کسیله کلدی

بولر ارتوخینک قصدین اولسونلر
دخی بوسوز بوکونلر بوراده قالسونلر

صفاکوز جاودانه اولسونلر همیشه
اوییکوز اودن اولسونلر همیشه

کچه مؤمنلری آکوک دعاده
اولکه بودعا اوله رواده

اجلدن کرامان اولورسه یارینه
ایشیده سن کلامک جمله وارین

سیزه حقدن ایره قضا عنایت
باشوکزده مدام اولسونلر سعادت

صلوات ویره محمد مصطفی یه
که جاندن کوکلی ایریشه هم صفایه

المجلس الرابع

جلب آدیله کیروبیز یاد ایده لوم
قمو مؤمنلری دلشاد ایده لوم

دیه لم دردیله بز الله الله
عنایت ایلیه لطفندن اول شاه

قمو مخلوقه رزقنی ویرن اول
ال آیاقدن لقم ویروب یورین اول

رسولین آکوبن ویرکل صلوات
بوله سن تاکه دینه ایچره حلاوت

بوکز دردنجی مجلسه کیره لوم
که ارتوخی نیجه اولور کوره لوم

سوزی بونن قودوغدن یعنی که اول کوندن
بوریدی انده مهران ارتوخیدن

دخی ملک جریسین سویله لوم
نیجه اولور آنیده سویله لوم

راویلر شویله روایت ایدرلرکم ارتوخی اوستونه اوچ بیک جری کلدیلر، اوچ بیک کشیله مهراندن ارتوخی قصدینه ایتدیلر. برقاچ ملک دانشمند لشکرینه کیم سواسی قلعه‌سن عمارت ایتمک ایچون قوشدی. قلعه‌یی عمارت ایدرلردی. ملک کندیسی آده بندی دخی بونکا کندی کلدی، بونکا جری مقدملری (سلیمان بن نعمان) و(ایوب بن یونس) و قاللالده سردرلر قلعه‌یی عمارت قیلدیلر. ملک دانشمند ایچوندن قتی تشویشه دوشوب عجب حال نیجه اولدی اوله دیدیلر. (سلیمان بن نعمان) رقیبانرلوند کیوب وارایم ملکدن برخبر آلایم دیوب یوله روان اولدی. (اودکیه) قلعه‌سنه ایردی شمدی آکا (توقات) دیرلر محکم قلعه‌در، روم کافرلری بربرلرینه سویلرلرکیم ملک دانشمند دیدوکلری کلوبن ارتوخیله بوشوب روم ولایتنی خراب قلدیلر ونیجه وقتدرکه (تورخال) قربنده کی رباطه کیرلردیوب سویلرلر. سلیمان بن نعمان چونکه بوحالی بلدی یوله روانه اولدی، ملک دانشمند قاتنه کیدر.

برکلالوم ملک دانشمند حکایتنه کیم کافرلر آراسنده جنگ ایدوب کافرلری قراردی؛ اولیکادن مهران اوچ بیک ارایله رباط قپوسنه واردیلر ورباطی اورتایه آلدیلر. ارتوخی یاتکن ایکلیوب الله تعالیه زاری قیلوردی. کافرلر دخی کلدی آتوب رباط طامنه چیقدیلر کوردیلرکیم ارتوخی قیرق اورتاسنده زخملو یاتوردی یارالی دوکسه یوزینه یره اورمش. الله تبارک وتعالی دن مدد طلب ایدریدی اوارب الهی یارب کیرلولریم سکا آشکاره در سندن غیری قپو یوقدر.

قدیمدن بیلیجی سن عیبومزی
کرمدندر اورتیجی سن عیبومزی

قموقالمشلره فرمان ايدرسين طاغنق قوللرك باشين ديرسين
نيجه سورچوب دوشنى قالديرسين نيجه بيداد ايچنده داد آلديرسين
الهى بن قولوك صوچنه باقمه ضعيف وجوديمى اوده يا قمه
سكا كيزلودر قمو مشكل ايشلر اول ايشلركيم سنه ايشلر بنه كيم ايشلر
ادما كلديم اوميديم حضرتكده ديلرم كتمه يم محروم قپوكده
ازلده قولك اى معبودى معلوم سكا صيغنانده اولمز هيچ محروم

چونكه ارتوخى بو مناجاتى تمام ايتدى، دخى ايتدى: اى عالملرى يوقدن وار ايدن ربم! جميع مشكل ايشلر سكا آساندر. بو بن بيچاره قولك حالى حضرتكه معلومدر. بن بيچاره يه بر چاره ايت، حبيبك حرمتنه الهى سندن عنايت و مدد! ديركن ناكاه ديوار يارلدى، بر آق صقاللو پير چيقه كلدى يشيل طونلر كيمش، ايتديكيم: يا ارتوخى باشكى يردن قالدركيم تكريدن سكا عنايت ايرشدى ديدى. ارتوخى باشنى قالديردى باقدى كورديكيم اول پير ايلرى كلدى، ال اوردى، ارتوخينك زخملرينه صيغادى، همان دم زخملرى خوش اولدى. همان پير غايب اولدى. كيرى كلدى اول كسيلمش النى كتوردى كافرچريسنك ارسنده دوشمش ايتوردى يرينه قويدى اليله اوسته قويوب دعا قلدى. حق تعالى نك امريله ارتوخينك الى درست اولدى. ارتوخى الله تعالى يه شكر قلدى، اول پيره تضرع ايدوب صوردى كيم: سز نه كشى سزكيم بكا مدد قلديكز؟ ديدى. اول پير ايتدى: يا ارتوخى بن خضر عليه السلامم حقك امريله كلدم الوكى و جراحتكى صيغايوب دعا قلدم، حق تعالى شفا ويردى؛ ايمدى كرككيم بن سلام حضرت ملكه دكوره سن و دخى بو دعايى ملكه ويره سين كيم سنده يادكار اوله ديدى. اول مبارك دعا بودر: «بسم الله الرحمن الرحيم اللهم انى اسألك

هذا دعاء خضر عليه السلام

باسمائك يا رحمن يا رحيم يا كريم يا حنان يا منان يا محيى الموتى يا ذا الاكرام يا ذا الفضل والاحسان سبحانك لا اله الا انت الامان الامان برحمتك يا ارحم الراحمين» بو دعايى ويردى و بيوردى كيم هر نرده سزه بر رنج و يا زحمت ايرشسه بو دعايى اوقويه سز، حق تعالى آلم دكيرميه بوك دمنده ايرشم ديدى غايب اولدى. همان ارتوخى طوروكلدى، سلاح كيدى. باقدى كورديكيم كافر چريسى طامدن آشاغى اينوب طشره قپويه آچديلر. كفار چريسى رباط قپوسندن كيركن ارتوخى نعره اوروب تيغ چكدى

حمله قلدى. بر ساعت ايچنده قرقدن كافرى يره براقدى. كافرلر ارتوخينك بو هيبتنى كوروب قالانى 22
چقوب طشره چيقديلر. مهران چونده آنلرى كوروب صورديكيم: نه قفايه اوغرادكوزكيم بو يله قچارسز؟ ديدى. برسى جواب ويرديكيم ارتوخى طورى كلدى قليچ چكدى بزدن اول قدر قيرديكيم رباط حولسى آدم كوده سيله طولدى. مهران ايتدى: اونك الى يوقدى ايدى. ايتديلركيم: الى درست اولمش. مهران عجب قالدى. ناكاه ارتوخى طشره كلدى، قليچ الندە بو نعره حمله قيلدى، كافرلردن چوقدن كافر هلاك ايلدى. چرى عفب ايدوب ارتوخى يى اورتايه آلديلر. ارتوخى نعره اوروب بوللارى قيرر. بو يكا ملك دانشمند افروميه ايله چاليشوب ديو يولنده جانلرينه قناعت قيلوب كافر چريسيله جنك ايدرلردى. افروميه ملك قاتنه كلدى، خدمت قلدى ايتديكيم: خداوندا رباطده بكا غوغا كلور اولمسونكيم كافرلر ارتوخى قصديه قيلمرلر ديدى. در حال ملك دانشمند و افروميه چرى يه يارديلر، طشره چيقديلر. كورديلركيم كافر چريسى ارتوخى يى اورتايه آلمشلر؛ ارتوخى يالكز قليچ الندە چيقردوب جنك ايدر و الى درست اولوب زخملرى دخى صغلمش. ملك دانشمند و افروميه شاد اولديلر اول چرى يه حمله قلديلر. ملك دانشمند بر كز شويله نعره اورديكيم تمامت سراسيمه اولديلر. هيبتدن قورقوب پراكنده اولوب قچديلر. افروميه ايردى مهرانده كرزنده ارتوخى يه براتا كتوردى بندوردى كافرلر اردندن حمله قلديلر. كافرلر دخى يه غلو قلديلر. بو اوچ سرور بونكره مقابله اولوب جنك ايدرلردى. ناكاه ارتوخى مهرانه اوغرادى، بر برينه مقابله اولوب جنك ايتديلر. چوقدن حمله اوردى ده خطا كچدى. ارتوخى خضر پيغمبرك ويرديكى دعايى اوقيوب كندويه اوقردى يا الله ديوب مهرانك باشنه اويله بر قليچ اورديكيم لعينى بلينه دكين ايكى پاره ايليوب جانى جهنمه اصمرلدى. بو يكا مهرانك ايكى قولى [اوغلى] وار ايدى. برينه (اكبراس) و برينه (مهراس) ديرلر ايدى؛ كورديلر آتالرى اولدى. اكبراس آتنى ميدانه سوردى ارتوخى يه حمله قلدى. ارتوخى اونك حمله سنه منع ايلدى. اكبراس كيرو دونديكيم كنه حمله قيله. ارتوخى آتنه مهميز اوردى آته چاپرادى ايردى بر ضربه اكبراسه شويله اورديكيم باشى اوندن آدم يره براندى. بو كز قارداشى (مهراس) ميدانه كيردى، ارتوخى آكا دخى بر ضربه شويله اورديكيم بر قولبله باشى هوايه براندى. كافرلر جابنج فرياد قوپردى. ملك ارتوخى يه آفرين قلدى. ملك دانشمند غازينك ارتوخى يه شعر و مدحيدر:

الوك وارهم قوللوك قوتللو اولمقده
همیشه دوشمانوك مقتولو اولمقده
سكا یاوز جهانه شویله بیلسون
كه دائم دوشمانوك باشی كسسون
یاوز جهانه ایویه یاوز اولسونده
كه دائم ایشی اوكا یوبه بیوقده اولسونده

چونكیم مهرانه دغلنلر یله هلاك اولدی، كافر چریسنوك یوزی دوندی اول ساعتده ایچنده چری یه صوردیلر، منظوره دستنه دوكدیلر. مهرانه اولدوكین منظور ایشتدی كندی جانینه اومیده یه كسدی، قبل اسانیه اوردیلر. بو یقا ملك ایله ارتوخی وافرومیه دوندیلر، رباطه كلوبه قرار قلدیلر. ملك ارتوخینك احواللرین صوردی. ارتوخی باشنه كلن ایشی حسب حكایت ایلدی ودعا شرحینه سویلدی. ملك وافرومیه آغلشوبه حق تعالی یه شكر قلدیلر، شاد وخرم اولوبه اخشام نمازینه قلدیلر. طعام یوبه دعا وثنا قلدیلر. اندن ملك دانشمند تكیه قیلوبه دیودی، دوشنده كوردی جمهانه طوری كلدی سلاح كیوبه قلیچ قوشانذی. ارتوخی وافرومیه صوردیلركیم یا ملك سزه نه اولدیكیم كیدرسز؟ ملك ایدی: بزم یارلریمزدن كلور وار، به قارشو وارهیم سز بونده طورك دیدی. ملك طشره چیقدی، آتنه بیندی. اول طاغدن آشاغی یازه ایندی. كوردیكیم بر كشی كلور رهبانه طوغریه كیمسه، طونی قره باشنده بوركی قره. ملك چاغردیكیم: یا سلیمان بن نعمان مرحبا خوش كلدك! دیدی. راویلر شویله روایت ایدرلركیم چونكه (سلیمان) (دكیة) شهرندن چیقدی، روانه اولدی طوغری منظور چریسینه اوغرادی غلبه لشكری كوردی. ملك حكایتن صوردی. طرخقه یولداشانه دخی صوردی، انلرك احواللرین بیلوبه كیرو دوندی. ملكدن ییقاروا اولدی. یولده ملكه اوغرادی، هماندن ملكوك ایاغنه دوشدی. ملك سلیمانك باشنی یردن قالدوردی چری خبرینه صوردی. سلیمان چریسنوك قلعه یی عمارت ایتمكده اولدیغینی بر بر خبرینه ویردی. ملك چونكه آغلشدی، شاد اولدی. سلیمان صوردیكیم بنم كلدوكمی نه دن بلدك؟ دیدی. ملك ایدی: دوشده كوردوم، دوشمده بطال غازی یی كوردوم، بكا ایدیكیم: طور اول یارك (سلیمان بن نعمان) كلور دیدی. همان طوردم آته بندم، قارشو كلدم. چونكه سنی كوردوم شاد اولدم دیوبه دوندیلر سلیمان ایله رباطه كلدیلر. ارتوخی وافرومیه قارشو كلوب كورشدیلر، سلیمانك كلدوكنه سویندیلر. سلیمان كوردیكیم چری غلبه در، ملك دانشمنده ایدیكیم: دستور ویرورسك

وارهیم چری یی آلوبه بونده كتوره یم دیدی. ملك ایدی: بو كیجه دكلسه ایرته كیده سن دیدی. 23 سلیمان ایدی: سنك باشك ایچون بن بو ساعت كیده رم دیدی. همان طوردی، طشره چیقدی، ملك دانشمند ایله بیله آتلندی. سلیمان ایله یولداش اولوبه منظور چریسنوك حدندن كچدیلر. سلیمان طاغ یولین طوتوبه كتدی. ملك دانشمند كیرو دونوبه رباطه كلدی، اول كیجه قرار قلدیلر. چونكه ایرته اولدی. منظور چریسندن بشارت كلوردی، ملك آغلشوبه طشره چیقدی كوردیكیم غلغله وغلبه عیوقه چیقر ملك ایچری كیردی، سلاح كیدی آتنه بیندی حق تعالی حضرتنه اشبو مناجاته بنیاد ایلدی.

مناجات ملك دانشمند :

دیدی ای خالق پروردكاریم
بنم سن سین ایكی عالمده واریم
كیم اخلاص ایله طوتدی سن سكا یوز
كیدر می حضرتكدن كوكلی یاوز
خدایا كیرد اول آدم حقیچون
اول آدمدن كلنه اولدیه حقیچون
چو بیلدی صوچینی نفسندن آدم
اكا ارزانی قلدك بونجه عالم
خلیله ویردیكوك خلعت حقیچون
لهم اكا ویردوكوك ملت حقیچون
دخی اسمعیلك قربانی حقیچون
انوك قربانغه فرمانلغی حقیچون
مطهر یوسفك كوكلی حقیچون
یولكده صادقدن كرچكلكی حقیچون
شنعله موسینوك زاری حقیچون
خلیفه داود آوازی حقیچون
مسیحوك بیلدیكی حكمت حقیچون
اناسی بولدیكی عصمت حقیچون
محمد بصدوغی طبراغه حقیچون
علینوك بیلدیكی علمی حقیچون
اونوركدن بوجبلسه عرشه حقیچون
بوقدر رتدن دوشمسه فرسه حقیچون
حسن نوشه ایتدیكی زهرك حقیچون
حسینه شهید مرتبه سی حقیچون
اولو ملكلرك فكری حقیچون
قاموذاكرلرك ذكری حقیچون
مناجات اولیجه طورك حقیچون
فلكلرده بیت معمورك حقیچون
سكز جنتلرك نعمتلری ایچون
یدی طامولرك هیبتلری ایچون
حصیندن دراولان مغفورلر ایچون
دكیزلرده اولان دورلر ایچون

شریعت اهلنك یولده ایشلغیچویه
طریقت اهلنك قولنده ایشلغیچویه
الهی حقلغیچویه برلکیچویه
همیشه وارلغیچویه برلکیچویه
دخی سودوکلریکك حرمتیچویه
سنی ارجیك سونلر عزتیچویه
غزاده اولنلر قانی حقیچویه
شهید اولانلرك جانی حقیچویه
قره کوده دوکولن باشلریچویه
قره باغرده بیتان دیاشلریچویه
غریب اولنلرك حسرتلریچویه
اسیر اولنلرك محنتلریچویه
او حقه سوکیلی مسکینلریچویه
ایاقده قالمش اورتولك سنلریچویه
نیجه رحمت علیکه صابرلریچویه
ولی نعمت بولنه شاکرلریچویه
سحر عاشقلرك آهی حقیچویه
قراخشاملرك سحرگاهی حقیچویه
کونك صدری ایله بدری حقیچویه
قراکوده دونلرك قدری حقیچویه
بزی کافرلره مظفر ایله
اولیجك قبریمزی منور ایله
بزی رسوای خلق ایتمه الهی
که سنسك عالمك پشتی پناهی
قیوکده سائلم احسانکدن
میسر قیل بزه ظفر تکرکدن
کیدر شکمه کوکلدن بولیاریك
مسلماندر اولمیاری اولیاریك
بزه عوندن وعنایت سندن اوله
دیلرز روم اوی اسلامله دوله
میسّر ایده سنکم فتح ایده وز
کیم اهل کفری هپ اسلام ایده وز
بودر مقصودمز ای فتّاح باری
مسلمان اوله بونك ایلی شاری

چونکیم ملك بو مناجاتی سویلدی. ارتوخی و افرومیه آمین دیوبن بیله تضرّع ایدوبن الیوزه سوردیلر. همان دم آتلرینه بینوبن کافر چریسینه حمله قلدیلر. منطوره خبر اولدیکه ملك دانشمند و ارتوخی و افرومیه قاریشو طورورلر. منطور یوروری چری آتلاندی صفه با علایوبن طوردیلر. نظر میدانه صالدیلر. میدانه کیم کیرر دیرکن درحال ملك دانشمند غازی اول دیو جنبازی آتی میدانه سوردی هنر قلدی جولاننی کوستردی، کافرلردن مبارز دیلدی. کافر لشکرندن بر کافر میدانه چیقدی. طاغ بکزر، مهرانك خصملرندن، آدی (اقلیم) ایدی. الندن سنکو ملکه حمله

٢٦ قلدی. ملك دانشمند انوك سنکوسین منع ایلدی. بو کز لعین کورز ایله حمله قلدی. ملك دانشمند قلقان ایله منع ایلدی. ملك همان دم بر نعره اوردی ای کافر غافل اول نوبت بنمدر دیوبن آتنه مهمیز اوردی؛ کافره ایروبن دیلبر قلیج اوردیکیم ایرقاشنه دکین ایکی پاره قلدی. کافرلردن فریاد قوپدی آنی کوروبن چری برکزدن حمله قلدیلر. ارتوخی و افرومیه آنی کوروب ملکه یاری قیلوبن آنلر دخی حمله قلدیلر چوق کافر هلاك ایتدیلر. منطور کوردیکیم ارتوخینك الی دورست اولمش و اول کوندن ملکنك کوکلنده بکدیکی نه بشارتدر کافرلر فرتنج، دیدی. راویلر شویله روایت ایدرلرکیم منطوره خبر اولدیکه سامی اسی (مهرانوس) و سنوبیه اسی (استفانوس) آلتمش بیك ارایله چاوشلر قوسی فرنکلدر، اورسدر، چرکزدر دیدیلر. بویله ملك دانشمند منطور و شطاط قلبنی پراکنده قلدی. آنلر قالدیکیم کافرلر صنایدی فاتحه بر توز قوبدی توزیله توتقندی، توز ایکی پاره اولدی، ایچندن کافر چریسی چیقه کلدی. منطوره خبر اولدی قارشو واردی آنلره استقبال قلدی، ملکدن چوقده شکایت قلدی، افرومیه احوالنه دخی سویلدی. (مهرانوس) ناره فوره انده ایچیدیکیم بونلری اولدوره یم تا شام قپوسنه دکین اوده یاندوره یم دیدی. همان دم حمله قلدیلر. کافر چریسی یه توقندی. ملك دانشمندی آرایه آلدیلر. چرکز و فرنك ملك ایله جنك طوردیلر، اول اوچ غازیلر یالکوز الله تعالیه توکل قیلوبن هر بری بیك اره قارشو جنك ایدرلردی. ناکاه فرنك چرخ اوقیله ملکنوك آتنی اوردی؛ ملك یایاغ قالدی. چری غلو قلدیلرکیم ملکی طوته لر. ملك دخی تکبیری آوازه یایوب قیلوبن بر نعره اوردیکیم کافرلرك زهره سی چاك اولدی. ارتوخی بر یکادن جنك ایدوبن افرومیه بر یکادن جنك ایدوبن چوق کافر هلاك ایتدیلر شویله کیم کافرلر قاننك مسلمانلر تکبیرنك عالم یانقولندی صاناسین اول کون قیامت کونی ایدی. اول کونده اولان جنکلرك وصفنی بر الله بیلور. ملك دانشمند غازی اول دیو جنبازی یایاغه تکبیر کتوروب طورمشیدی؛ نعره سندن زهره لر یاریلوردی. منطور شاد اولوب دیلیکیم شمدی ملکی طوتارلر انوك غصه سندن قورتارلر دیدی. ملك دانشمند غازی جنك ایدرکن حال دلیله حق تعالی حضرتنه دیلك ایدوبن اشبو مناجاتی دیدی رحمة الله علیه:

الهی حیّ قیّوم احدسن
شریکوك یوقدر الله الصمدسن
عدمدن عالمی بنیاد قلدك
کیم آلتی کونده هپ ایجاد قلدك
چودوزدك بو شرفی طاقی تاتی
که ذاتك اولدی جمله صفاتی

خدایا رحمتك دریای جهد قپوکده کیمه به بو قدر دخی رد
قمو درتلولرك درمانی سنده ده قمو مؤمنلرك ایمانی سنده ده
قمو ذاکرلره مذکور اولان سن قمو شاکرلره مشکور اولان سن
بیلورسین بقودیه هر عیبومزی اولورکه ستر ایدرسك عیبومزی
بکوده قورتار بزی نفس هوادن یاریه آیره ای محمد مصطفی دن ده
خصوصا جمله خلقك جانی احمد نه جانکه رسول کیم جانانی احمد
هم اولدر انبیایه سرور اولان دخی اسلام دیننه رهبر اولان
انك یوزی صیو ایچون الهی که نصرت ویر بزه هم یا الهی
خدایا سن قویسین بن ضعیفم حقیرم هم فقیرم مسکین اسیرم
اگر بو فتح سندن اوله مفتاح کفر بندی آچیلوب اوله اصلاح
بزم فرصتمز ایله زیاده ایرشیسونده کافرك حالی فساده
دخی اسلام سن قیل حمد عنایت قیرلسونده اهل کفر بی نهایت

چونکیم ملك دانشمند غازی بو مناجاتی تمام ایتدی. طورشوبه غزا قیلورکن توز بلوردی برطاغ باشندن ؟ ییل توزه دوقوندی، توز ایکی پاره اولدی، ایچندن اسلام چریسی چیقه گلدی. خلیفه علی، ابو المسلم صنجاغی یخین دیبار صفلر برابر بغلدیلر. مسلمانلر چریسی طاغدن آشاغی ایندیلر، (دوکیه) صیو نرغ کچدیلر. جمله‌سی بردن تکبیر گتوروب کافرلشکرینه حمله قیلدیلر، چری بی طاغتدیلر. منطور ایتدی: بونه آفتدر ؟ ایتدیلرکیم ملکیك چریسی گلدی. منطور چونکه آنی ایشتدی ملول اولدی، کندی چریسنه بیوردیکیم چریسنك اوکنی آلدیلر، بونلرکیم (اسلمان بن نعمان) و (ایوب بن یونس) و (محمد بن ذوالبشر) و (عثمان بن ادبیه) چونکیم ملکلرك خبریه (اسلمان) دنه آلدیلر، روانه اولوبه گلدیلر، ملکه مدد قیلدیلر. اول چری ارا سنده (عثمان بن ادبیه) کیم ملکلرك قولیدر، گوردیکیم ملك پیاده کافرلر ایله جنك ایدر در حال عثمان بر آت گتوردی. ملك بندی عثمانه آفرین قیلدی. لعماندن کافر چریسنه دپدی. حمله قیلدی جنك ایدرکن (استقافوس) جادو غزادی برسنکو اوردی، آتنی یقیلدی. قوللری غلو قیلوب قبدیلر، تیز آت چکدیلر. (استقافوس) بیلوب قاچدی. مسلمانلر الله بر ایدوب کافر چریسنه حمله قیلدیلر.

کافرلری منطور اولنه دوکدیلر. اخشام دخی اولدی، منطور بیوردی طبل اساییه اوردیلر. کافرچریسی 25
صواشدن ال چکوب گیری دوندیلر

چو منطور گوردی خلقك گوچی یتدی اوروب طبل اساییه دوندی گیتدی
چو منطور گیتدی ملك گوردی بکلر بولر دخی لعماندن طاغلدیلر
گونش باتدی چو آخر اولدی گوندوز لعماندن گوك یوزینی طوتدی یلدز
ایرشدی چونکه گیجه‌نك نشانی قرانکو بغلدی جمله جهانی
گونشه غرقه اولدی گربر و کمایه ولکن نور عکسین صالدی آیه

چونکه طبل اساییه اوردیلر. بو یکا ملك دانشمند بارگاهه رباطه قاتنه قوردیلر. خیمه قپوسن خلیفه علی و ابو المسلم صنجاغنه دیکدیلر کوس و نقاره اوردیلر، غلغله عالمی طوتدی. منطور چونکه آنی ایشتدی صوردی کیم: بونه غلغله در ؟ ایتدیلرکیم: ملك دانشمندك نقاره چلنیدر. منطور آنی ایشیدوب قتی ملول اولدی. چونکه ملك دانشمند بارگاه قپوسنه گلدی، آتدن باشین چکوب طوردی، بیوردی: کندی بارگاهی یانك بر بارگاه ارتوغی ایچونده قوردیلر و بر خیمه دخی (قرومیه) ایچون قوردیلر. زیرا کیم (قرومیه) یه ارتوغی یه ویرمشیدی. ملك دانشمند سرورلریله بارگاهه گیروب اوطوردیلر. خوانده گلدی، یدیلر. طعامدن صوکرا خوش آواز ایله حافظلر قرآن اوقیدیلر. قره قوللر بنوبه چریه صاغ وصوله طولندیلر. اول یکادن منطور سرورلریله (مهرانوس) قاتنه گلدیلر برزماندن او توربه منطور ارتوغیه‌دن و (قرومیه) دن چونکه بت مشکا ایلدی. مهرانوس ایتدیکیم ایرته آنلرك ایشی بریکا ایدم سزی آنلرك غصه‌سندن قورترم دیدی. آنلر دخی قره قوللر بندیلر چری یی صقلدیلر اول گیجه آنده قرار ایتدیلر. چونکه ایرته اولدی، نقاره‌لر چالدیلر، مسلملر یوریدیلر. ملك قبقالهده طوردی علم وصنجاقده شاهانه قالدیردیلر. اول یکادن منطور چریسی دخی بنوبه لعماندن یوریدیلر، اسلام چریسنه قارشو صف بغلیوب طوردیلر. فقط میدانه چالدیلر؛ (مهرانوس) میدانه گیردی جولاندن گوستردی، اریلیدی. مسلمانلردن بر یکیت میدانه گیردی. لعین سنکوسین حواله ایلدی اول مسلمانی شهید ایلدی. بر دخی گیردی، آنی دخی شهید ایلدی. یدی بری آردنجه آلتی مسلماندن شهید ایلدی. رحمة الله علیهم اجمعین. مسلمانلر چونکه آنی گوروب بولکز (ایوب بن یونس) آتنی میدانه سوردی. لعین آکا دخی حمله قیلدی، ایوب قلقانی برابر ویردی. قلیچ قلقانی کسدی ایوبك اوموزینه ایردی، دورت پارماقدن

اولوردی. ملك چون آنی كوردی قراری قالمادی بر كز شویله نعره اوردیكم یوركلر دیترهدی، دیلدیكم عزم میدان قیله، كوردیكم افرومیه میدانه كیردی، ملك چون آنی كوروب دیلدیكم اولدوره سنكو حواله قیلدی؟ افرومیه‌نك اوچی یایی الینده ایدی بر اوقه كیزلدی عز كیمه كوزلدی آتدی. اوق راست كلوب ملك انوسنك كوزینه طوقندی، قفاسندن طشره چیقدی سرنكون یقلدی. جانی جهنمه اصمارلادی. فی النار فی السقر. آنی كافر چریسنه قفاسنده قویدی. بو كز (اسقفانوس) میدانه كیردی مناظره قیلدی سویشورکن افرومیه بر اوق دخی كیزلیوب آتدی. اسقفانوس قلقانی قرشو طوتدی. اوق قلقانه طوقندی، قلقانی كچوب كوكسنه طوقندی، آرقاسندن طشره چیقدی لعینك جانی جهنمه اصمارلدی. منطور چون آنی كوردی كندی جاننده امیدینی كسدی. شطاط نفرت ایتدیكم تخومك قرداشینی كیم بوینك كبی قری قزانادك. چریه بیوردی بر اوغردن حمله قلدیلر. منطور دخی جنكه كیردی. اول یقادنده شطاط یكرمی بیك اریله خروسه ایدوب دیرندی. رهبانلر نقوصلر چالدیلر، زرزم قلدیلر. اسلام چریسنه قارشو طوردیلر. شول ساعت ایچنده ملك بیوردی: حافظلر قرآن اوقویوب غازیلر تكبیر كتوروب كافرلره حمله قلدیلر، بر ساعت ایچنده شطاط چریسی منطور اوستنه دوكدیلر. حوالیسنده ملك منطوره اوغرادی بر بیوردقده وردی، آندن یقلدی. كافرلر غلو قیلوب منطوری قاپدیلر، بر آته چكدیلر، بنوب قاچدیلر. ملك دانشمند بر نعره اوردی عالمی وعلملری یقدی دورت پاره ایلدی. چری پراكنده اولوب قاچدیلر، غازیلر آردلرینه دوشوب كیجه‌یه دكین قودیلر. ملك كیریه دوندیكم كافرلر خیمه وبارگاه ومال وخزینه قومشلر كتمشلركیم حدیه الله بیله. ملك بیوردی اوراده قوندیلر اول غنیمتی بر آرایه جمع ایتدیلر. خلیفه‌یه چوقدر فرقدیولك مال و الله قرادوسه، بوزقولك آلیقودیلر ماباقیسنی قلدونی چریه بخشش ایتدیلر. ایرن مالی خلیفه‌یه كوندردیلر. منطور وشطاط شهر (خرجبنه) دن یقاقاچدیلر. ملك دانشمند سرورلریله بر آرایه كلدیلر. طانشمد قلدیلركیم قنقی طرفه واره‌لوم؟ (اسلیماد نه مقصاد) طوقات وصفنی سویلیدی؟ ای قلعه‌در باغلری و بغچه‌لری چوقدر، یمشلری ونعمتلری وافردیلر. بعضیلر ایتدیلركیم دوكمالدار دخی واره‌لوم دیدیلر. ملك ایتدی: ایرته چری آلتنسون (توقات) دن یقاكیده‌لوم دیدی. بو تدبیر اوزره قالدیلر. بو قصه بوراده تمام اولدی. انشاالله یارین بشنجی مجلس شروع ایده‌رز روح محمدّه صلوات.

المجلس الخامس

حبیب ادیه الكوب اشیلنسه ایشلر   مرام اولور سعادت برله ایشلر 26
دیله قوّت ویروبن سویلیه‌ین اول   بری بری جیونجه سویلیه‌ین اول
اكالوم جاننیله حقّ كبیری   حكیم ورازق وسبحانه وباری
سزك اوستوكزه تكری سلامی   ایشیدیكوز بو كونده اشبو كلامی
سزه بشنجی مجلسده حكایت   دیم دیكلك عجب سوزدر نهایت
سوزیمزك اوجی بوراده قالدی   ملك لشكریله بوراده قالدی
كیجه‌لدیلر اول اراده انلر   اولوب راحت، آسایش بولدی انلر
چو صبح ایردی زمین وآسمانه   كونش نورینه غرق ایتدی جهانی
چو طاغلر باشی آلتونده تاج اوردی   قمو حورا صار و دیبا بورندی
ملك بیوردی لشكر بندی اولدم   آت اوستونه كلوبن شاد وخرّم
یوریدی پس دخی سیّد سادات   ملك زاده ملك اهل سعادات
یمینی یسریا برالفنه یخ درویسه   یوریدی انلرله یاد بیلیسه
باشی التونده علملر اللرنده   خدانك ذكری دائم دیللرنده
بو آیت یازیلیدی هر علمده   كه اوقیانده كورن اول سرحده
خلیفه‌نك ویردوكی اول علملر   كور آلتونله یازمش اول قلملر
یس اوقی سن دخی نصر من الله   كه نصرت ویره مؤمنلره الله
دخی اوقو غیل وفتح قریب   كه قهر ایده خدا اهل صلیبی
دیبنی چالنور دهلیله نای   قوانور كوروبن موحوشول وباجی
بری برینه دیر چالنور چالنجه   اوره‌لوم كافره قوللر قالنجه
ایدرلردیله هم تزجك واره‌لر   (دكیّه) قلعه‌سن اشهرین آلالر
بوللرایلك قمولری یكرمی بیكدر   دیم كیم یكرمی بیك بریسی بیكدر
بوده مكه جمع اولوبدر اهل اسلام   غزا ایچونده كلوبدر كام ناكام

دخی بونلرك اوفاقی ایریسی
جهاد ایتمکه کلمشدر واریسی
الٰهی بیك بر آدیك حرمتیچون
قاتکده مصطفی نك حرمتیچون
بوللریك فرصتین ایله زیاده
ایرشسونده کافرك حالی فساده
مطهر انبیانك جانی ایچون
منور اولیا ایمانی ایچون
غزا قلنلرك جانی حقیچون
شهید اولنلرك قانی حقیچون
بزی رسوای خلق ایتمه الٰهی
کرمسنك عالمك پشت و پناهی
بو اسلام لشکرینه قیل عنایت
که قیرسونده اهل کفری بی نهایت
دیلوم بو سوزه وردیلر آمین
آمین دیینلرك آرتورسن ایمانین

چونکه کیجه کچدی، ایرته اولدی. ملك دانشمند غازی بیوردی چری آتلندی. خلیفه علمهدار ابو المسلم سنجاغین کتوردیلر. ملك دانشمند امریله (دکیه) دهده یکا نقاره لر اوروب یوریدیلر. (دکیه) اهلنه خبر اولدیکم چری کلیور! اشهر قومی اورکدیلر، قلعه یه چکیدیلر. بکلری (اسرخائیل) ایدی و ایکی قرداشی وار ایدی؛ برینه (میخائیل) و دیکرینه (نقولا) دیرلردی. انلره دخی خبر قیلدی. هر برینك قلعه سی وار ایدی (دکیه) قربنده. چری جمع ایتمیکوز دوشمانه جواب ویره مز، دیدیلر. چونکه بونلر بو خبری ایشتدیلر کندولری قیوسی اولدیلر هر بری کندی یراغین قیلیور. ایتدیلر: بز بر یره جمع اولمیوز، ملك دانشمند قلعه لر آلیور دیدیلر. ملك بو یکاهده کندی عسکریله کلوب (دکیه) اوکنده قوندیلر. ملك دانشمند قلعه یه بقدی کوردی بر طاغ باشنده قلعه، قرشوسنده ایرماق آقار، و دخی طاغ اوستنده بر اولو دیر وار ایدی، حصاسین بر قلعه ایدی. اول دیرك طامنده بر اولو صلیب وار ایدی. اول دیرك ایچنده اوچیوز آلتمش رهبان وار ایدی، هر بری بر فیل کبی. بونلر عمرلرنده مقعدلرینه اصلا صو دکورمشلردی، ات یرلردی؛ صورتلری آدم، فعللری دیو ایدی. ملك دانشمند چونکه اول دیری کوردی؛ بیوردی اسلام لشکری سلاح کیدیلر، قلعه اوزرینه کلوب جنکه مشغول اولدیلر. قلعه یی حصار ایدوب یدی کون طوردیلر. ملك دانشمند کیجه یاتورکن ناکاه چری آراسنده غوغا قوپدی. ملك دانشمند صوردیکم بو نه غوغادر؟ (ارتوخی) اولکیجه نوبت بکلردی؛ کلدی، ملکه ایتدی: کافرلر بزه شبیخون قلدیلر دیدی. ملك دانشمند همان طوری کلدی، سلاح کیدی، الینه قلیچ آلوب کافرلره حمله قلدیلر. اول کیجه صباحه دکین جنك ایتدیلر. چونکه ایرته

اولدی، کافر چریسی چیقوب قچدیلر، (نقولا) اوستونه دوشدیلر. ملك صوردیکم: بو نه چریدر؟ ارتوخی ایتدی: نقولا چریسیدر، اسرخائیل قرداشیدر دیدی. چونکه ملك بو خبری ایشتدی، شویله نعره اوردیکم عالم ینقولندی، آتنه مهموز اوردی ایرشوب (نقولا) یه بر قلیچ شویله چالدیکم ایرقاشنه دکین ایکی پاره قلدی. چون کافرلر آنی کوروب بر اوغردن قچدیلر، قلعه قپوسنه کیره لر. ملك دانشمند غازیلر ایله جنك قرشوب قلعه یه کیردیلر. کافرلر ایرشدیلرکیم قلعه قپوسین یاپالر. ملك دانشمند و غازیلر قلیچ چکوب کافرلری قیردیلر بر ساعت ایچنده بیك طقوزیوز کافری یره براقدیلر، جمله سین قلیچدن کچوردیلر، قلعه ده نه اشاغی دوکدیلر. بیك یدیوز عورت و اوغلان اسیر چیقاردیلر. قلعه مالینی، ملك، غازیلره بخش ایلدی و اوده بوك خلیفه ایچون آلیقودی. آنده ملك دانشمند بیوردی: اول قلعه یی خراب قلدیلر، بر دخی کافرلر آنده مقام طوتمیه لر. ملکلرك قوللرنده بر کور وار ایدی آدینه (عثماندهابیه) دیرلردی. بر احد قلدی، تمامت اول خزینه کیم وار ایدی، عثمانه تسلیم قلدیلر؛ یوز اون آدمله دکیه دن چیقوب بغداده روانه اولدیلر؛ برقاچ کون کتدیلر ناکاه بغداده ایردیلر. خلیفه حضرتی نظر قلدی کوردیکم دوه لر ایله یوکلو برقاچ کشیلر کلور، خلیفه بر حاجبه کوندردی. حاجبه بونلره واردی. (عثمانده) بلدیکم (حاجب) کندینه کلور درحال پیاده اولوب قرشولیوردی، حاجبه خدمت قلدی، اکرام ایلدی. حاجب صوردیکم سز نه کشیلرسز؟ و بو کلری قنده التورسز؟ دیدی. عثمانده ایتدی: رومدن کلورز؟ دیوب حاجبه قمو احوالی بلدیردی. حاجب قصه یی آکلایوب کیری دوندی، خلیفه حضرتنه واردی، حکایتی بیان ایلدی؛ خلیفه بیوردی: عثمانی اوقودیلر. عثمانده باشنه قودی. ایلری واردی، خلیفه یه دعا قلدی. آنخ (ملك دانشمند) احوالنه سویلدی. خلیفه ملکلرك ارلکینه ایشیدوبه عجب قلدی. بیوردیکم اول مالی بیت المال مسلمینه ایلتدیلر. عثمانده خلیفه ایله شهره کیردی، عثمانه خلعت کیدردی. انخ ملك ایچون بر پادشاهانه خلعت و بر خلعت دخی (ارتوخی) یه، تمامت سرورلر ایچون بر خلعت ویردی. ملك دانشمند ایچون بر صنجق و بر براق بیوردی آنده فرمان یازدیلر: سنکیم ملکسن زحمت چکوب مال و خزینه ویرمیه سن، هر نه حاصل اولورسه یارنلره و چری یه اولاشدیر، و دخی ماله حاجتمز اولورسه بزه بلدوره سز، شویله کیم اول ولایتلری آچه سن و آچدوغن نصوکرا اول ولایتلر سنك اولسونده دیوب فرمانده یازدیلر عثمانه الینه ویردیلر، عثمانده کندی

خلعتن کیدی و ملکه و یارانلرینه اولان خلعتلری آلوب خلیفه یه بوندن اوقیدی

الا ای کوروشاهی معظم
که طابوکده بکوبن خاقان اعظم
وجودک عهد جهانده باقی قلسون
هیچ ایرمسون مبارک کوکلوکه غم
سلیمانسین ایا سرور جهانده
کچوبدر برماغیکه جمشیدی خاتم
سعادتله شول کشینک کیم قپوکده
ایشیکوک توزی ایله اوله محرم
همیشه حزم اوله شاهی جهانده
مدام اولسون عدوک حالی ماتم
سخاوتده وجودک حاتم طی
دخی ارلک دمنده زال و رستم
یوزنده دوشمانوک موسی بن عمران
دمنده شویله کیم عیسی بن مریم
نیجه شاد اولماسون خلقی جهانوک
که رونق طاپوکیله بولدی عالم
صفا ایله کچوره عمریکی اولوک
بلورسنکیم دکلدر بنیادی محکم
سعادت تختی اوزره قائم اولسن
که دائم طوره دوغنجه اشبو عالم
بیچاره بنده کوک بیل ای **شهنشاه**
دعاسی بودور والله اعلم

چونکه عثمان خلیفه یه بوندن اوقیدی خلعتلری و منشوری آلدی. اهوادن بغداددن چیقوب روانه اولدی، چونکه یازو و یابانه کلدی، ملاطیه یه ایرشدی. ملاطیه قومی عثمانک منشوری کوردیلر شاد و خرم اولدیلر، آرتق دخی عزم ایدوب بر قاچ کوندن کتدیلر. ملک دانشمند حضورینه ایرشدیلر. ملکه خبر اولدی، استقبال قلدیلر. خلیفه نک صنجاغنی کوردی، پیاده اولدی، قارشو واردی. عثمان خلیفه نک خلعتن و منشورین ملکه عرضه ایلدی. ملک و یارانلری سویوب شاد اولدیلر. اندن لشکره کلدیلر، اول کیجه قرار قلدیلر.

چونکه ایرته اولدی. ملک دانشمند و سرورلر خلیفه نوک خلعتن کیدیلر، ملکله بیله سیرانه بندیلر. بر زماندن ایرماقده و بحچه سیرانه تفرج قلدیلر. ملک ایتدی: بو قلعه یی آلالوم. ارتوخ ایتدی: بو (وکیه) قلعه سی کوچوک اما محکمدر، مکر بر بویوک حیله ایله آلاوز دیدی. ملک ایتدی: بو کیجه بن رهبان طونن کیوبن قلعه یه واررم اولاکه قلعه یه کیرم، اما نیجه اولاکه بن چونکه کیرم سز دخی بیلوبن آردمجه کله سز دیدی. ارتوخ ایتدی: بو قلعه ایچنده بر کیجی دیر وار در انوک

براولو ناقوصی وار در اهرکون آنی دیره دررلر شویله کیم غلبه سی عیوقه چیقار ایمدی کل دخی انی دیرده کز بر زاهدیه وز قپوده حاضر اولوز دیدی. ملک درحال طوری کلدی، رهبان طونن کیدی قلعه ده بیکار وار اولدی، چونکه قلعه قپوسنه ایردی، قلعه قومی ملکی کوروب یوقاروده صوردیلرکیم نه کشیسن؟ ملک دانشمند ایتدی: رهبانم، شاه شطاط قاتندن کلورم (سرخائیل) ه نامه کتوردم دیدی. بارو بکجیلری اول سوزی ایشیدوب (سرخائیل) ه خبر قلدیلر. درحال بیوردیکیم قپویی آچوک کلسون دیدی. قلعه قپوسن آچدیلر. ملک ایچری کیردی ولی اول خلوه ملکوک قدمن باسه قپوب و قدّ و قامتنه حیران قالدیلر. ملکی آلوب سرخائیل قاتنه کوتوردیلر. چونکه (سرخائیل) ملکی کوردی، یوزی نورندن هیبت آلدی. ایتدی: نه کشیسین؟ ملک ایتدی: (خرجنه) دن کلورم شاه شطاط قاتندن دیدی. (سرخائیل) ایتدی: قانی مکتوبک و شطاطدن نه کتوردک؟ ونسطور قنده در؟ دیدی. ملک ایتدی: یولده حرامیلر بنی صویدیلر بنم رختم بیلجه ایدی، بر قدیم جانم آلدم، طاغدن طاغه قاچدم، شطاط نامه سی آنده قالدی. بن قاچوب قدمسک قاتیکه کلدم ونسطور نیقونیه دن چیری دوشورر ولهم شطاط ایتدی: دوقیّه و سیسیّه چریسین جمع ایتسونلر اندن (اخرسانوسیه) بکه خبر ویرکل کیم بزه مدد قیلهلر، مسلمانلرک چریسینه غلو قیلالم اولکه سنلری طاغیدوبن پراکنده ایدهوز! دیدی. (سرخائیل) ایتدی: هله بو کیجه قلعه ده یات، یارین جانکدن یکا واره سین دیدی. ملک ایتدی: عجله ایله کتسم، زیرا شطاط بکا منتظردر! سرخائیل ایتدی: بو ساعت مسلمانلر چریسی درت یکا طاغلمشلردر، اولمیه که یولده سکا زحمت ویرهلر، البته بو کیجه بونده یات یارین کیده سن دیدی. ملکی کوچیله آلی قودیلر. ملک ایتدی: ایمدی بکا بر یر کرک کیم آنده یاتوب دکلنم دیدی. سرخائیل ملکی اول دیره کوندردی. ملکی دیره کوتوردیلر. قاپوسنده براولو دیرک وار ایدی، اول دیره که براولو ناقوص آصمشلردی. بو کلکده اول چاق بر جرو اغ قوییه بکزردی یاخود میخانه نوک اولو فیجیسنه بکزردی. چونکه ملک دیره کیردی، یر کوستردیلر اوتوردی کلیسه کتدی اوتوردیلر یاتدی، ملک تنها قالدی. الداوردی، اول ناقوصی دپرتدی شویله که آنک آوازندن تمامت یازی طولدی. ملک چریسی طاغ اردنج ایلری کلوبن قلعه قپوسنه یوروریلر. قلعه قومی کوردیلرکیم چری کلدی. قلعه

قاپوسن یاپدیلر، بورج اوستنه چیقوب جنکه باشلدیلر. ملك صوردیکیم: بونه غوغادر؟ ایتدیلر: مسلمانلر چریسی در. ملك ایتدی: نه طوررسکز، نیچون بونلره چیقوب اورشمازسکز دیدی. انلر دخی سزچلین اولمازدر دیدی. تیز ملك طوروب کلدی ایتدی: بزه بکا سلاح ویرك، بن آنلره الك نیجه در کوسترم دیدی. (دوقیه) بکی (اسرخائل) بیوردیکیم چری سلاح کیدیلر، بشیوز کشی قلعه قپوسن آچدیلر، مسلمانلره قارشو واردیلر. ارتوخی و (افرومیه) و (اسلیمان بن مخامد) و (ایوب بن یونس) و (عثمان بن ابیه) اول کافرلره حمله قلدیلر. ارتوخی ایتدیکیم کیری دونوب قچالوم اولکه کافر چریسی اردیکزه دوشهلر دیدی. چونکه بو تدبیری قلدیلر اورشورکن قچدیلر. کافرلر بونلرك آردلرینه دوشدیلر. قلعه ایچنده ایکی بیك کشی وار ایدیکیم دائم قلعه یی بکلرلردی. کوردیلرکه مسلمانلر قچدیلر انلر دخی قلعه دن طشره چیقدیلر، اسلام چریسینه قصد قلدیلر. ملك دانشمند کوردیکیم قلعه ده هیچ لشکر قالمدی، هپ طشره چیقدیلر، همان (اسرخائل) قالدی کندی متعلق کیملر ایله. آنده ده (اسرخائل) ملکه ایتدی: عجب مسلمانلر بیلمزلرمیکه صلیب حقدر، بو صلیبه طعنقده ده نیچون قاچارلر دیدی. ملك ایتدی: صلیبه لعنت اولسونده، صلیبدن نه خیر کلور دیدی. (اسرخائل) ایتدی: های دلو میسین، صلیبدن قورقمزمیسین کیم بو ساعت سنی هلاك ایلیه دیدی. ملك ایتدی: کونده بیك کز صلیبه سوکرم، یوز بیك صلیب صیمشم و بیك رهبانده اولدورمشم هیچ بکا زیان کلمدی دیدی. سرخائل ایتدی: مکر سنده جادولردنمیسین؟ دیدی. ملك ایتدی: هزاران لعنت اولسون جادولره! بنم ملك دانشمند غازی، قیلورم حق نیازی، برودر اوکوده طاغیلی یازی، قورتولماز الیمدن کافرك بوغازی؛ تیز بر موده کتور اجرازی، یوقسه دیرسین شیمدی سنی ایکی پاره قیلورم دیدی. سرخائل چونکه بونی ایشتدی، لونی متغیر اولدی. درحال جاغیردیکیم تیز بونی طوتك کیم جادولر باشیدر! دیدی. درحال ملك اماکین قالدیردی آلتونخ قلیجین چیقاروی سرخائلی دیره شویله چالدیکیم ایکی پاره قلدی. فریاد کندی قومزخ قویدی. قلعه قومی آنی کوروب ملکه حمله قلدیلر. ملك جنکه طوردی، قلعه قومزخ چوقده آدم قیردی. بشویلکیم انده عورتلر و کوچوك اوغلانلر قالدی. درحال قلعه قپوسین بغلدی. اول ایکادده ارتوخی وافرومیه ایله مسلمانلر قوت طوتدی. کافر چریسی صنوب قلعه دن یکا قچدیلر، قلعه قپوسنه کلدیلرکه

٢٩

قاپو بغلودر، آردلرنده مسلمانلر ایردیلر. تمامت اول کافرلری قلیجدن کچوردیلر. ملك دخی قلعه قپوسین آچدی؛ غازیلر قلعه یه کیردیلر. کافرلرك اموالنی جمع ایدوب اول قدر مال و خزینه و اسیر چیقاردیلر کیم حدی یوغیدی. ملك قلعه مالندن یوز قول و یوز قراوش و یوز آت و یوز دوه و یوز قاطر وایکی دوه یوکی صلیب قزیل آلتونخ خلیفه حضرتنه ویردیلر. باقی قلانن غازیلره بخش ایلدیلر. چونکه مال خلیفه یه ایردی، خبر قلدیلر، قاصد کلدی ملکدن مال و خزینه، قول و قراوش، قاطر و دوه کتوردی دیدیلر. خلیفه چونکه بونی ایشتدی ملکك شجاعتنه و نصرتنه شاد اولدی. بیوردی آلتونی بیت المالی الدیلر قلانن قولی و قراوشی سرایه کوندردیلر. خلیفه کیرو ملك ایچونده و غازیلر ایچونده خبرینه ایرو ایرو خلعتلر ویردی بیوردی بینه فرمان یازدیلرکیم روم ولایتی ملکك اولسون دیو نامه یی قاصدلره ویردیلر. قاصد نامه یی و خلعتلری آلوب سرعتیله ملك حضورینه کلدی ملك قاصدی کوردی، شاد اولدی. بیوردی خلعتلری سرورلره بخش ایتدیلر. اندن خلیفه فرمانی اوقودیلر. ملك دانشمند و غازیلر ایشیدوب شاد اولدیلر بو قصه بوراده تمام اولدی روح محمده صلوات

بو قصه چونکه تمام اولدی بوراده   یا ربی الله بیلورکیم نه ارایده
انوکدر جمله خلقت اولقیلورلرهم   نبی نیه کره کیه اولدبیلورلرهم
تعالی الله که قادر پادشاهدر   قمو مخلوقه قادر اول الهدر
رسولی مسلام اولسونده دونی کون   آنوك عشقنه یورر آیله کونده
عنایت کرجلیدن یره بیزه   دیه ورقصه بولدی آخر سیزه
ملك دانشمندك روحی اوله شاد   جهانده بودور رقالمه یاد
ایه ادی قالاله اوطزویریدر   اکرچه ظالهری طبراقده یریدر
حیاتوك شکر چونکه اجیدی عاقل   کچه مؤمنلر ایچونده بر دعا قیل
ایره حقدنده صوابه سکا هیش   دعالر قیل کچه یاد و بلیشه
غزاء فتح دیر دریا موسی

آنده اوچ رهبان دار ایدی. غایته ساحرلر ایدی. ملك دانشمند غازی انلرکله جنك ایدوکی عجایبدر

غزا و فتح دریانوس

بو توکمز سوزی بونده قویه لوم   برملك فتحین سیزه یاد ایده لوم
کیم دیره ده نیجه سی اولدی بولر   دلهرا ایچیده نیجه اولدی بولر
شرح ایده یم آنی دخی بر بر سکا   قیله سن کیم جو ده دعا ارسه بکا
تا سکا قلب حضور حاصل اوله   دکلیوبن روح روانك شاد اوله
دینه یولنده چالیشانلر روحنه   شاد اوله تا کیم دعا قیلسین بزه
غازیلرك روحی شاد اولسون روانه   مصطفی یه ویر صلوات سن ای جانده
آلنه اصحابنه اولسون سلام   هم سوزیمز نظمیله اولسون تمام

راویان اخبار و ناقلان آثاران روایت ایدر و اوستادلر شویله حکایت ایدرلر که شکسته بسته بو غریب دل خسته معنیله آراسته اول طوستی دارالامان آل رسول اول یگانهٔ اصول او عالملك کوزی سید بطالك نسلی حضرت ملك احمد لقبی دانشمند که ملطیه‌دن خروج ایدوب سید بطال کبی دین یولنه جاننی فدا قیلوب و سیواس قلعه‌سین یاپوب و ارتوخی ایله بولشوب ارتقیله آنی ایمانه کتوروب و کندویه یار قیلوب کلوب به شهر (خرجنه) دن ارتوخینك محبوبه‌سی شاه شطاط قیزی افرومیه بانویی قلیجله و ضرب دستله نیجه یوز بیك کشی ایله دخی قاتل جنك ایدوب افرومیه‌یی ایمانه کتوروب ارتوخی‌یه حسرتنه قاووشدوروب اوچ یار اولوب دخی نیجه جنك و غوغالر ایدوب منطوری و شطاطی بصویه شهر خرجنه‌یه قاچوروب دوکیه قلعه‌سین فتح ایدوب پایتخت کوردك قلعه‌سی بیابان اولنور. بو کلامی اشبو آراده قالمشیدیکم (دوکیه) فتح اولدی. غازیلر بر یره جمع اولدیلر. دخی اول دیره یوریدیلر. اول قلعه‌نك یانینده بر تپه وار ایدی. اول تپه اوستنده بر کوچك دیر وار ایدی. یوجه‌لکی مناره کبی ایدی. آنده اوچ راهبان اولوردی غایت پرهیزکارلر ایدی هفته‌ده بر کره افطار ایدرلردی. هر برینك عمری یوز اللی یل کچمشدی. کفر و ضلالت ایچره قالمشلردی. اول اوچ راهبان بر قرنداش ایدی بر آنه‌دن قاریندن دوغمشلر ایدی بونلرك آدی (دریانوس) ایدی. بشیدی اول دیره (دریانوس) دیرلر. اول دیرك یوره‌سنده بر اولو دیر وار ایدی، بونده اول بیابانده اولنوری ایدیلکم ایچنده اوچیوز التمش راهبان وار ایدی انده قرار قیلمشلردی. مگر

مگر بو قلعه‌یی هراقله قیصر یاپمش ایدی اول کیم (حمزه بن عبدالمطلب) خرجنه یعنی (اماسیه) یه کلمشدی، اول وقتده دیری قورقولرندن یاپدیلردی، قلعه عمارتی اول دوزمش ایدی آنك ایچونده اول قلعه‌یه (دوکیه) دیرلر ایدی. ملك آنلری دینه دعوت ایدی: کلوکوز بکا مطیع اولوکوز یوقسه بو دیری خراب قیلورم و سیزی هلاك ایده‌رم دیدی. اول راهبانلر دیرك اوستنده ملکه سوکدیلر درحال ملك بیوردی، جمیع دیره حمله قلدیلر. چونده یقین واردیلر اژدرها چیقوب لشکره حمله قلدی؛ آغزندن اودلر صاچوب اسلام چریسنی جیدی. مسلمانلر اول دیره نه قدر قصد ایدرلردی؛ اول اژدرها چیقوب مسلمانلره یورردی. اول کونده اوچیوز مسلمان اژدرها جنکنده شهید اولدی و بر نیجه‌سی طاغدن آشاغی دوشدیلر و بر نیجه‌سی اودده یاندیلر. ملك و ارتوخی و قالانلر کوردیلر اول دیره قصد ایتدیلر. اول اژدرها کیرو طمشره چیقدی. نیجه کیم قصد ایدرلرایلم ایلری واره، اژدرها اغزندن اود واروب قیردی. ملك ایلری وارەمازدی. اول کون کچدی. ملك غازیلرله کیری دوندی. قلعه‌یه چیقدیلر. ملك بیوردی: خوان کتوردیلر یدیلر طعام کتوردی دعا قلدیلر غازیلر دستور ویدیلر یرلو یرینه واردیلر. ملك قلعه‌ده قالدی. الّا اول دیر قشوشنده بر طاغ دخی واردی، اودمسه کوردی. دوشنده عبدالوهاب غازی‌یی کوردی، کلدی ایدر: یا ملك اژدرهادن قورقمه کیم قوسی کردر. اول راهبانلر ایدرلرکیم آنلره دوشماندن اولملر ایچدی کرك کیم ملکه طوره سن اول (دریانوس) دیرینه واره‌سین؛ اول دعاکیم ارتوخی‌یه طروسی قیصرین خضر علیه السلام کتورمشدی، اول مقامی بو عمارته قلمشدی، اول زمانکیم روم ملکلرم قیصر قزینه عاشق اولدم بن آدمی (عبدالصلیب) قودیلر. رومیلر (طروس) دیرلردی. ایمدی کرك کیم اول دعایی ارتوخیدن آله‌سن، اول دیره برابر واره‌سن، اول دعایی دیره قارشی اوقویه‌سن؛ تاکیم اول سحر و جادولق باطل اوله و اول دعایی بیله کتور کیم سکا جادولق کار قیلمیه دیدی.» ملك اول دم اویاندی حق تعالی حضرتنه شکرلر قلدی روح محمد مصطفی‌یه صلوات

چونکه اول کیجه بو دکلو ایشلر اولدی   سحر کوردیکم نیجه جوشنلر اولدی
چو صبح آچدی بو میدانه جهانك   کونشه نورینه غرقه ایتدی زمانك
قرانقلق کیدردی هم بو دهرك   تمامت یوزینه آغ ایتدی شهرك
کونشه چونکه یوزینی قیلدی اظهار   منور ایلدی عالمی ای یار

قدورتده جهانده بولدی صفایی / صلوات ویروسك مصطفایی
طوری کلدی ملك قلدی نمازی / حقه حمد ایدوبن ایتدی نیازی
بیوردی تیز براغنی کتوررلر / لر آلتونکی وارایسی بتوررلر
پس اولدکیدی برکوملك کم یازلمشه / یازلمشیدی آلتونده ازلیجسی
یدی مصحف یازلمشدی تمامت / کیم آنی کیوبن اوله سلامت
انوك اوستنه کیدی کم جوقالی / که آلتونده حلقه‌لو آلتونده طوقالی
قوشاندی بلینه برتحفه شمشیر / که کورمسه دوشمن آنی کشی میر
پس آتنی کوروزنی اول طوقلیه / براقدی برجبی قلقانه قولینه
لکم آلدی الینه برتیر ونیزه / کیم اورسه دوشمانی اوله ریزه ریزه
طاقندی صاغ وصول دخی حمائل / کیم اوله دوشمانك کوزینه حائل
چوبوریسه طوقنازی اول دلاور / که اسیره کورسه بوردیه پردر
پس امر ایتدی چالندی کوس حرب / صداسی طوتدی اولدم شرق وغرب
اوان کبی چالندی کوس وطورنا / برقه ایتدی تمامت پیر وبرنا
دخی طاوول نقاره‌لر آوازی / سراسر طوطلشدی طاغ ویازی
کوکه یردن ایرشوب اودم دخی / طوطلمشدی عالم تکبیر اوخی
علملر باشی ایرشدی هوایه / یرك طوزی ایرشوردی سمایه

چونکه صباح اولدی، ملك بیوردی: خلیفه علمین و ابو مسلم صنجاغین کتوردیلر کولیبکی محمدیله اول دیره قارشو دیکدیلر، دیره حمله قیلدیلر. ینه اول اژدرها لشکره چیقوب اسلام چریسینه اودلر صاچمغه باشلدی. ملك دانشمند خضر علیه السلام دعاسن آلوب ایلری واردی، اول دعانی اژدرهایه قارشو اوقیوب اوفوردی. اول ساعت اژدرها محو اولوب یوق اولدی. ملك لشکره آت دیدی، دیره ایردی؛ رهبانلر آنی کوروب فریاد اشاغه ایندیلر. بربرینه ایتدیلر: بوکشی دیری آلمیسردر دیرمه دخی هلاك قلیسردر دیدیلر. مادامکه اول بزی دیری قومز، ایچریه کیرمدین بر کندی چاره‌مزه بقالم دیدیلر. ایتدیلر: نجه کرك؟ اولولری (دریانوس): اوده دیه کتورك دیدی. کتوردیلر

دیرك اوستنده بربیوك حوضجه وار ایدی. اول حوضی اوده ایله طولدردیلر؛ دیرك نه قدر ٦١ صلیبی وار ایدی آلتوندن وکوموشدن وقورشوندن وتوردن، آنلری اوده اوستنه یقدیلر شویله کیم برتپه کبی اولدی. آرتق اوده اود اوردیلر یاندیردیلر، اول صلیبلر وخاچلر تمامته ایریدی صوکبی اولدی. خاصه اوستنده توردن براولوخاچ وار ایدی غایتده بیوك ایدی. آنی دخی کتوردیلر حوضك اورتاسنه قودیلر. اول اولوخاچ یاندی، قیپ قزیل اولدی. حوضك کنارندن اول اوچ رهباندن طوتدیلر، کندیلرینه اول صلیبی اوستنه براقدیلر، برساعتده یانیجه اول اوچ رهبانلر یانوب کول اولدیلر. ملك دانشمند بو یکاده ده قیوینه ایردی کورز اوروب قیوی قیردی دیره کیردی مسلمانلر اردنجه کیردیلر، اول رهبانی ایستدیلر لکن هرکز نام ونشانه بولمدیلر؛ آرتق اول حوضه کلدیلر کوردیلر کیم اول اولوخاچ قیپ قزیل اولمش، چوره‌سن اوده یاقمشلر، اول خاچلر ایرمیش صوکبی اولمش. ملك ایله غازیلر آنی کوروب عجب قالدیلر. اولقدر مال خزینه چوغیدیکیم حدی قیاسی یوغیدی. اول خزینه‌یی چیقاردیلر. ملك بیوردی اول مالی غازیلره بخشش ایتدیلر. اندن خونده کلدی، یدیلر. دعا وثنا قلدیلر، هربری کندی خیمه‌سنه کتدی. ملك دخی یتسو نمازین قیلدی، برلحظه تکیه قیلوب اویودی. دوشنده کوردی کندی اوزینی کوردیکیم (دریانوس) دیری قاتنده طورمشه. ناکاه کوردیکیم برآتلو چیقه کلدی تمام سلاح اوستونه راست قلمشه، درحال آتدن اینیدی، آتی ترکیسنده برکولوك چیقاردی قصد قلدیکیم اول دیری خراب قیله. درحال ملك ایلری واردی ایتدی که: سن کیمسین؟ اول کشی ایتدی: بن بطال غازیم آفرین ملك سکا کیم بو کافرلری هلاك قلدك زیرا کافرك دولتی بو اوچ رهبانده ایدی، کرك کیم بو دیری خراب قیله‌سن شویله اثری قالمیه، آرتق اول اولودیر کیم (ادولیة) قرشوسنده طاغ باشنده اول دیرك آدی (اخاج) در آنی دخی خراب قیله‌سن بنیادی قالمیه کیم کافرك اصلی بوندن کسیله دیدی. ملك درحال اویاندی حق تعالی حضرتنه چوق شکر ایدوب بطالك روحنه دعالر قیلدی. کوردیکیم صبح اولمشه طوری کلدی، آبدست آلوب نماز قیلدی. نمازدن فارغ اولدی، بیوردیکیم چری آتلندی. اولولر ملك دانشمند قاتنه کلدیلر ارتوخی وافرومیه وسلیمانده بهنعمانده وایوب بهیونس و عثمانده به اویه؟ بونلره ملك دوشنین سویلدی، بطال غازینك اشارتین دیدی. چونکیم (دریانوس) دیرینه کلدیلر، ملك

بوزدی، اول دیری خراب قیلدیلر و یریله بوز ایتدیلر. آندن صوکرا اول طاغدن اشاغی ایندیلر
(فلاج) دیرینه یوریدیلر. لشکر قات قات قوشادوب اوتاب آلدیلر. راهبلر دخی بویکالام چیقدیلر
سلاح کیوب حاضر اولوب طوردیلر. بویکادن ملک دیره قصد ایتدی. راهبلر چاغیردیلرکیم یا ملک
دیرگزه حکم بزدن دیر. سن دیله سکا ویره لوم اگر کلوب اوروشورسکوز جهانی سکا قرا کو
قیلورز دیدیلر. چون ملک بونی ایشتدی بیوردی تمامت چری حمله قیلدیلر. راهبلر چرخ اوقیله چوقدن
مسلماندن شهید ایتدیلر. ملک، ارتوخی، افرومیه، سلیمان بن نعمان و ایوب بن یونس و عثمان بن ابیه
الدیابه اوروب بر زمان راهبلر ایله دستونه اوروشدیلر؛ بر ساعت ایچنده آلتمش راهب اولدردیلر
راهبلر آنی کوروب قاچدیلر اشاغی دیره کیردیلر. بونلرک سرورلری وار ایدی آدینه پیاس دیرلر
ایدی. درحال طوری کلدی، سلاح کیدی، آتنه بینوب طشره چیقدی اسلام چریسنه حمله قیلدی.
مسلمانلری پراکنده قیلوب ارتوخی یه ایردی بر کورز اوردی آتدن ییقدی. دیلدیکیم بر دخی اوره.
درحال افرومیه ایردی پیاسه سنکو ایله حمله قلدی؛ پیاس افرومیه نک سنکوسین منع ایلدی،
کیری دوندی افرومیه یی بر ضرب ایله ییقدی، دیلدیکیم هلاک ایده. عثمان بن ابیه ایریشدی، قلیجله
پیاسه حمله قلدی. پیاس آنک حمله سن صاوودی، کیری دوندی اکا دخی بر ضرب اوردی، آتدن
ییقدی، دیلدیکیم هلاک ایده. درحال ملک دانشمند غازی اول دینک جانبازی ایردی، بر کز
شویله نعره اوردیکیم پیاسک لونی متغیر اولدی. ملک دخی پیاسه مقابل اولدی، درحال پیاس ملکه
حمله قیلدی، ملک قلقانن منع ایلدی. ملک پیاسه بر ضرب اوردی، پیاس کورزیله رد ایلدی؛
کیجه یه دکین بربریله جنک ایتدیلر اره ده هیچ کسه خطا کچدی؛ بر بریه ظفر بولمادیلر. پیاس کیری
دوندی، چری یه حمله قلدی: ایکی یارلدی آرادن چیقوب کتدی، دوغری دیره واردی
آتنی ایروی ایچری کیردی. ملک دخی چری قاتنه کلوب آتن ایندی، بارکاهنه کیردی. چون کلدی
ییدیلر دعا قلدیلر. ارتوخی قره قول بندی چری یی صقلدی. دوندن یاروسی کچدی، پیاس طوری
کلدی، قرق راهبانیله سلاح کیوب طشره چیقدی، دربندی کچدیلر؛ ملک چریسنه کلدیلر. ارتوخی
(دریانوس) دیرنه یقا طورمش ایدی، ملک بوکا غافل ایدی. پیاس ملکه ایرشدی، حمله
قلدی، غلبه قویدی. ملک طوری کلدی سلاحین کیدی، آتنه بیندی، ایلری واردی. کوردیکیم

پیاس عالمی فنایه ویرمسه؛ پیاس اورته دن چیقدی ارتوخی یه ایردی بر کورز اوردی، ارتوخی 32
باشنی صاوودی کورز آتنه طوقندی؛ ارتوخی آتیله دوشدی. راهبلر غلو قلدیلر. ارتوخی یی قاپدیلر.
اول پهلواندن آنکره ال ویرمدی. پیاس بر حربه ایله ارتوخی یی ییقدی، باغلدی. آندن کیری دوندیلر دیره
کلدیلر قپویی آچدیلر پیاس ایچری کیردی بیوردیکیم ارتوخی یی کتوردیلر. پیاس ایتدی: تیز بونی اولدرک!
مکر پیاسک بر آتاسی وار ایدی آدینه (ابوزخاس زاهد) دیرلر ایدی اولو راهبلردن ایدی قیصردن
اکا هر ییل مال کلوردی کافرلرک خلیفه سی ایدی ایرکلدی پیاسه ایتدی: اوغلوم بونی اولدورمه
(ملکیرویح) قلعه سنه کوندر، آندن حبس ایتسونلر طورسونلر؛ تا ملک ایشی بر یکا اولنجه! دیدی. پیاس
آتاسندن بونی ایشیدوب ارتوخی یی آلوب قلعه یه عزم ایلدی. کیدرکن یولده (اکیریاس) قلعه سنه ایردیکیم
آنده (اسرخائل) بر باغ دوزمش ایدی اول باغ (اکیریاسی) دیمکله اوقومشدی. چون باغه ایردی.
(میخائل) ملکیرویچ بکی ایدی چون پیاسک اونه ایشتدی، قارشو واردی پیاسه احوالن صوردی.
پیاس دخی کندی احوالن دیدی. میخائل سویندی. آندن صکره ارتوخی یی آنکره اصمارلادی کندی کیری
دوندی دیره کلدی قرار قلدی. چون ایرته اولدی پیاس بر اوقدر ایلدیکیم ملک جنکنه واره.
بر خلاق بویکا ارتوخی حکایتنه کیم حالی نولدی. (میخائل) ملعوندن ارتوخی یی بصدوربه ایلیوز قاچی
اوردی شویله کیم اول پهلوانک قفاسی قارش چیقدی. آندن ارتوخی یی قلعه یه آلتوب قپویه برقدیلر.
چون ملک اول کیجه شبخوندن قلدی دوندی، ارتوخینک طوتولدیغنی ایشتدی و جریح و اوچیوز مسلماندن شهید
اولمش آنی کوردی. درحال بیوردی جنکی حربی چالدیلر، خلیفه علمن و ابومسلم صنجاغن چکوب اول
دیره کلدیلر، صف بغلیوب طوردیلر. اول ساعت پیاس چیقه کلدی ایکیوز راهبان ایله نچه شویله کوره
غرق آهن اولمشلر هر بری بر کوه پلنکدر الارنده سنکو مسلمانلره حمله قلدیلر، چوق مسلماندن [illegible]
پیاس انخوه ودشواس دیدکلری لعین اسلام چریسندن چوقنی هلاک ایتدی. آخر ملکه ایردی
کورزیله حواله قلدی. ملک کندی کورزیله برابر طوتدی کچوب واردی کیری دوندی ملکه ینه حمله قلدی
ملک قلقاندن قرشو طوتدی. نوبت ملکه دکدی بوکز ملک دخی پیاسه بر قلیج اوردی. پیاس قلقانن
برابر طوتدی. قلیج قلقانه طوقندی بر ذره کار قیلمدی. ملک کیری دوندی بر ضرب دخی شویله اوردیکیم
اکر بر طاغه اوره ایدی اول طاغی داغیدردی. ملک چون اوچ حمله ده آنی آلمدی. راویلر شویله

روایت قیلورلرکیم اول کوندن بوزیلرمی جمله خطا کچدی. اخشام ایرشدی یپاسی رهبانلر ایله کیری دونوب دیره کلدیلر. ملك (دوکیه) قلعه‌سی اوکنده اسلام چریسیله صف طوتدی، صباحه دکین شونیله آت اوستونده طورالوم اولیکیم کافرلر بریکا دمدن بزه حضر اتمیه دیدی. پس کیجه‌نك نصفی کچنجه ایدی چری قوندیغی یردن غوغا قوپدی ملك (عثمان بن ابیه) یه کوندردی: تیز خبر کتور. عثماندن واردی، کیری کلدی (سیسیه) بلکیم شهیدی اکا (کومنك) دیرلر کلدیلر اوردوکاهی اوردیلر دیدی. ملك چوندن بو خبری ایشتدی درحال اول یکاره واره اولدی. لعنتلرکیم ایردی جمله قلدی، اول چرینك ایسنه دوشدی اول چری یه زیر و زبر قلدی. مسلمانلر هر بریسی ارسلاندکبی اوروشدیلر کافرلر فغانه قوپدی (سیسیه) چریسی صیدیلر. (نظرون) کیم (سیسیه) بکی ایدی ناکاه ملکه اوغرادی، جمله قلدی. ملك اونك جمله‌سین منع ایلدی. لعین بوکز قاقیدی کورزیله جمله قلدی، ملك قلقانله طوتدی کورزی صاووادی. (نظرون) الچوب کیری داردی. ملك درحال ایرشدی (نظرون) ه بر کورز اوردی. لعین آتدن ییقلدی. کافرلر غلو قیلوب نظرونی قاپدیلر ترسیوزلرینه قچدیلر. بو یکا مسلمانلر بو منوالدن ملك دانشمنده ایردی فریاد ایتدیلکیم (دوکیه) قلعه‌سنه (یپاسی) قصد ایلدی (امیر بن رشد) یپاسی ایله وشوب قلعه‌ده جنك قیلورلر دیدی. درحال ملك خشمله برتپه اوسته چیقدی (دوکیه) دن یکا نظر قلدی کوردیکیم ایکیوز رهباندن قلعه یه چرخ اوقی آتارلر. یوز رهباندن دخی متریاسلر کتورمشلر قلعه قصدینه کیدرلرکیم (دوکیه) قلعه‌سنه کیره‌لر. دوکیه قلعه‌سنده دورتیوز مسلماندن وار ایدی. اولولری (امیر بن رشید) ایدی جانلن دکوکلدن اوروشورلردی. ملك کیری دوندی (حاجج) دیرینه کلدی کوردیکیم دیر خالی قالمش تمامت رهبانلر قلعه صواشنه کتمشلر. درحال ملك آتدن اینوردی دیردن یکا یوریدی. ملکك عادتی بو ایدیکیم سلاح اوستونه بر پالون چکرکه قیلوردی. چوندن دیره یقین ایردی اول پالونی اوستونه کیدی. (حاجج) دیرنده آلتی رهباندن قالمشیدیلکیم قپویه بکلرلردی. چوندن ملك قپویه ایردی روم دلنجه چاغردیکیم قپویی آچك. ملك دانشمند بزه دن قهار کتوردی دیدی. آنلر صاندیلرکیم یپاسی رهبانلردن رهبانلر قپویی آچدیلر. ملك دانشمند یوز کشیله دیره کیردیلر. اول آلتی رهبانی تپه لیوب دیپاسك آتاسی (ابورطاسی) ی بوغازندن آصه قودیلر. ملك اول یوز مسلمانی و (ایوب بن یونس) ی دیره قودی کندی غازیلره کلدی.

33 رهباندن یپاسی چریسنه جمله قیلدی اوروشورکن (یپاسی) ه اوغرادی بربریله چوندن جنك ایتدیلر اوتوز جمله خطا کچدی. آخر (یپاسی) کیری دونوب چری یه یاروب رهبانلر ایله دیره ایردیلر کوردیلرکیم اول آلتی رهباندن اولمش و کندی آتاسی (ابورطاسی) ی بوغازندن آصه قومشلر. مسلمانلر دیر اوستنده اوقدن وطاشدن دوکدیلر فریاد (یپاسی) چریسندن قوپدی یرین سیندن بیلمزلر. چوندن صباح اولدی کونش دوغدی یپاسی کیری دونوب رهبانلر ایله ملك چریسینه جمله قلدیلر. یپاسی آغوه و شواسی قودورمشدن کوپك کبی چری یه بربرینه اوردی. او دیمه زوال ایدیکیم (ملك دانشمند) ایردی، جمله قیلدی. ملك یپاسیله چوندن جنك ایدی بربرینه خطا بولمادیلر. آخر بربرینك قوشاغین طوتدیلر. (یپاسی) اوچ کرظور ایتدی ملکی برذره یرندن دپرتمدی. نوبت ملکه دکدی، ملك تکری آدینه یاد قیلوب ایتدیکیم: بنام خدا بنور پاك محمد المصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم دیوب بر کرظور قلدی کتوردی یپاسی یره اوردی خنجر چیقردی کیم کندی قوشاغندن کسه. درحال (افرومیه) ایردی بر ضرب تیغ یپاسیه اوردی اوردیکیم باشی هوایه برآتمه اولدی فی النار فی السقر. ملك افرومیه یه آفرین قیلدی. ملك دانشمند یپاسك کوده‌سین یره براقدی لعین جانی جهنمه اصمولدی. بو یکا ملك مسلمانلر ایله رهبانلری اورتاپه آلدیلر قموسن قیردیلر. آندن ملکله غازیلر دیره کلدیلر. (ایوب بن یونس) قپویی آچدی. ملك غازیلرله دیره کیردیلر ایکی قپو بولدیلر هر برنده ایکیوز مسلماندن حبس ایدی. ملك دانشمند آنلری قورتاردی، رهبانلر مالندن آنلری غنی قیلدی. ارتوجی چی ایستدیلر بولمادیلر. ملك اسیرلره صوردی، بیلمدیلر. افرومیه مقبول اولدی، ملك بویوردی: اول دیری خراب قلدیلر مسلمانلره غنیمت اولوب شاد اولدیلر. دورت کونه خبر اولدیکیم (ملك دانشمند) ملاطیه‌دن کلدی روم ولایتنی زیر و زبر قیلدی (حاجج) دیرینی یقدی (دریانوس) ی اولدردی. (دوکیه) قلعه‌سنه آلدی. کافرلر بو حالی ایشیدوب غمناك اولدیلر.

بو قصه بونده قالدی سوز ایراقدر زیرا مجلس کران قصه ایراقدر
سوزی چوغالدیجه آدم اوصانور انی دکلینوك عقلی ایصانور
کرك سوز مختصر هر حال ایچنده برایشز اول مطول قال ایچنده
اوزتمیالوم ایدی بزده سوزی که دکلینوك اویومیه کوزی
سوزی ازسویلیوب اوز سویلیه لوم که مجلس اهلنی هم کوز الیه لوم

که صحبت اهلنه هیچ غم گرکمز   کوزی یاشلو گرك هم غم گرکمز
صفای قلبیله دکلدر بو سوز   صفا ویرر قموبه شویله دوبدوز
صلوات ویر بسول بوله صفالر   که یار بیه بوله سن آنده وفالر
همیشه دوشکو زعالی اولسونده   صفاسوز کیشیلرده خالی اولسونده
حبیب دائم بزی دلشاد قلسون   مبلالرده قموی آزاد قلسون
یارنکی مجلسه حاضر اوله‌سین   حکایت نیجه اولیسر کوره‌سین
غازیلر وهمی سن ایتمکل شاد   صلوات ویر قموده اولغل آزاد

المجلس السادس

ایشیته آلتنجی مجلسده حکایت   نیجه اولدی دیرم قصه روایت
بو وقتك مجلسی طوت غنیمت   که عمر ارتوقلقیدر غنیمت
نیجه‌لر ایرمدی بو وقتی زنده   دعایه محتاج اولوب قالدی بنده
بو وقتده اوزی آکسك روادر   دعا کوزدن اکنره چوقده دوادر
بو سوزی دیکلیل چوقده ایله   کوکلده غصه‌لر حجله ایله
سوزك اصلنه دیمك بودر بیله‌سن   که مقصودی نه در آنی بیله‌سن
حکایه بکله بو اراده قالدی   ملك خبر بیله اول دیری‌ده آلدی
غنیمت ایتدی ایچنده نه‌کیم وار   اولاشدیردی قمویا ارزای یار
باقوب ارتوغی‌یی کورمدی آنی   کوره‌مدیکی تشویشه اولدی جانده
کیجه کیم بر نفس خوشه طوته بو چرخ   که بیلك طاسی آغو ایچورر بو ترح
کشی وارمی آنه جانی بیانه   آغوی بر مغیّن واره ربانه
یدی بو چرخ الندن نیجه مسلّه   الی وارمیدیکه باشنی سیله
مسلیانه وفا قلمادی عالم   قیاس ایته باقیسینه والله اعلم
بو سوزی خود بیلورسین یوقدر نهایت   اوزونده افسانه در ایکیله بغایت

بو اراده صفر انجه‌ای یاره   بولشدر ارتوغی‌یی بنه یاره
ملك نیجه بولور حیبده آنی   بزه شرح ایلیوبه قیل بیانی
صلوات ویر بو اراده مصطفی‌یه   ایریشه جانه کوکل هر دم صفایه

راویان اخبار و ناقلان آثار روایت ایدر و اسناد ایدر شویله حکایت ایدرکیم چونکه ملك دانشمند غازی اول دیری فتح ایتدی ایچنده نه‌که قیردی، مالنه غنیمت ایتدی، ارتوغی‌یی بولمادی ملول اولدی. اول کیجه ایرته اولدی. ملك سوران بیلدیلکم ارتوغی نیجه اولدی؟ بر خبر بیله سیرامدیلرك واردی (اکرپاس) دره‌سنه یقالندی. کوردیلر باغلری و بغچه‌لری چوقده. اول آراده بر اولو سرای کوردی. قاپوسنده یوز مسلّح اولو کیمسه طورور. آنلر ملکی کوردیلر. صوردیلرکیم نه کیشی‌سن؟ ملك ایتدی: بنم ملك دانشمند غازی اوکومده بر اولو طاغ ایله بازی کافرك ایشنه بتوررم الیم کیریك بو غازی دیدی. بونه اوله کافرلر بونی ایشیدوب ملکه حمله قلدیلر. ملك دخی قلیج چکدی، اول یوز کافرك اوتوزینه اولدردی. قلانی آتی کوروب قاچدیلر. ملك بونلرك اردنجه سوردی ایکی کیشی طوتدی جنلدی کیری دوندی (دوکیّه) یه کلدی. سرورلر استقبال قلدیلرکیم ملك ایکی مغلوب کیشی کتورر. قوللری باغلی واردی، اول ایکی کیشی‌یی ملك الندن آلدیلر. ملك بارکاهنه کیردی قرار قیلدی. غازیلر صوردیلرکیم بونلر نه کیشی در؟ ملك ایتدیلکم: بو دره ایچنده بر باغ کوردم جنته بکزر، اول باغ ایچنده بر سرای کوردم، اول قاپوسنده بر اولو تخته کوردم؛ اوکنده بر اولو حوض، ایچنده بر صو چیقار؛ اول سرای قپوسن یوز کیشی کوردم بکا حمله قیلدیلر اوتوزینی اولدردم بو ایکیسنی طوتدم. آنده بویوردی: اول کیشیلری کتوردیلر. ملك صوردیکم: سز نه کیشیلرسز؟ انلر ایتدیلر: بز (دوکیّه) بکنك قرداشی (میخائل) قوللریوز. (اکرپاس) ارتوغی‌یی کتوردی، قلعه ایچنده قیوب برافدی؛ میخائل بزی کوندردیکیم خبر کتورهوز دیدیلر، چونکه اول ارایه ایرشدك سز کلدیکوز اول یوز کیشی‌یی قیردیکوز، بزی اسیر کتوردیکوز دیدیلر. ملك دانشمند آنلره ایتدی: کلوك مسلمان اولوك ایمانه کتورك یوقسه سزی هلاك ایدرم دیدی. اول ایکی کیشی قرداشلر ایدی بر برینه باقشدیلر، ایمانه کلوب مسلمان اولدیلر. ملك آنلره آد ویروب برینه (عبدالله) و برینه (عبدالرحمن) دیدی. اوزومیه ایشتدیلکم ارتوغی قیو ایچنده؛ بس ملکده دستور ایسته دیلکم واروب (میخائل) ایله جنك

ایدوب ارتوغنی یه قورتاره. ملك بیوردی ایکی بیك کشی سلاح کیدیلر. سلیمان بن بهمنماهان، ایوب بن یونس و عثمان بن ابیه بو اوچ سرورلری ایکی بیك کشی ایله افرومیه‌یه قوشوب کوندردی. چونكه بونلر کتدیلر، (اکبریاس) باغنه ایردیلر اول باغده‌کی کافرلر لشکرینی کوردیلر. واروب میخائیله خبر قلدیلر کیم: دشمن چری کلدی دیدیلر. میخائیل چونكه اول ولایتك چریسین دیوشورمشدی. اوندن بیك چریسی وار ایدی. میخائیل بیوردی تمامت کافر چریسی یوریوب اورمانده اسندن بو صوبی کیروب کیزلندیلر.

ناکاه افرومیه اول ارایه ایردی، کافرلر بو صودن چیقوب مسلمانلر اوستنه اوردیلر، بر ساعتده ایچنده بشیوز مسلمان شهید ایلدیلر. قالانی صنوب قاچدیلر، افرومیه دخی زخملو اولدی. قالان مسلمانلر کیرو دونوب ملك دانشمند قاتنه کلدیلر. چونكه ملك بونلری کوردیکیم صنمش و بشیوز مسلمان شهید اولمش. افرومیه دخی زخملو. ملك دانشمند غضبه کلوب درحال بیوردی، چری آتلاندی، میخائیلك جنكنه یوریدیلر، چونكه براز واردیلر. صو برینه ایردیلر کیم کافرلر اول طورمشلردی. چونكه ملك ایردی نعره اوردی، انلر دخی اورماندن خنزیر کبی طشره چیقوب یغمور کبی اوق آتدیلر. بر ضربه بر ایدی طاشلو و قیالو و هم جنكه طار ایدی. کیری مسلمانلر چریسنی صیدیلر بر ساعت ایچنده یدیوز مسلمان شهید قیلدیلر. آلتمش مسلمان دخی اسیر ایتدیلر. اول اسیرلری میخائیلك قلعه‌یه کوندردی. ملك کیری دوندی (دوکیه) یه کلدی، خاطری پریشان و غمناك اولدی. غازیلردن چاره صوردیکیم میخائیلی نیجه الالوم دیدی. (عبدالله) و (عبدالرحمن) که ایکی مسلمانلر ایدی آنلر ایتدیلر کیم: یا ملك! نیچون ملول اولورسین، بز بر یول بیلورز که طوغری قلعه‌یه چیقار، کافرلر خبرسز ایکن بز سزی قلعه‌یه آلته‌لوم. چونكه بو سوزی ایشتدی شاد اولدی، بیوردی: درحال چری بندیلر، اول (حاجی) دیری اوکنده کچدیلر. یوللری بر طاغه چیقدی. ملك طاغ باشندن نظر قیلدیکیم داغك اورته‌سنده بر یازی؛ اول یازویه ایردیلر. ملك بیوردی اول آراده قوندیلر اول کیجه آنده قرار قلدیلر ملك بیوردی: خوان کتوردیلر، یدیلر دعا قلدیلر، لشکری خیمه‌سنه کیتدیلر روح محمده صلوات

قرار ایتدی کیجه ملك دانشمان — صباح اولونجه قیلدی شکر یزدان
چو طوغدی لمعهٔ عالم آفتابی — جهانه دولدی آنك مشکنابی
یوزنه ارایسه ایتدی چونكه جهانوك — فرح بولدی قمو خلقی زمانوك

35

زهی قادر که کیجه‌یی قیلور طار — زهی حاضر سحر نوریله ایلر اظهار
عجب رسم ایلمیشدر خلقی خالقه — ایده‌مز کیمسه آکا کشف الوهه
هر ایشه بیرن دراکسوك یوقدر — والکه بی نظر عالمده یوقدر
صباح اولدقده اول سلطان غالب — سوار اولمغه اولمشیدی طالب

چونكه صباح اولدی، درحال ملك دانشمند بیوردی، چری یوریدی، قلعه‌یه دستنه واروب غزا قیلالوم دیرکه (عبدالرحمن) ملك قاتنه کلدی، خدمت قیلدی. ایتدیکیم: قرنداشم بو کیجه قلعه‌یه واره‌یم اهلی و عیالنی طشره چیقاره. ایمدی دخی کلمدی، بیلمزم حالی نیجه اولدی. ملك ایتدی: غم یمه یوری یولی کوستر! دیدی. ملکه عبدالرحمن ایلری یوریدیلر، چری آردلرنجه اول یازویه کیدیلر، برابرنه ایندیلر. عبدالرحمن ایدر: یا ملك! ایشته اول قلعه بودر! دیدی. ملك نظر ایتدی کوردیکیم قلعه‌نك کنده بر اولو رباط وار واول رباطك اوکنده بر اولو ایرماق آقار، واول ایرماغك یاننده بر آغاچ چری وار صف صف طورمشلر. راویلر شویله روایت قیلورلر کیم: چونكه عبدالله کندی اوینه کلدی، اهل و عیالنه ملك دانشمندك حکایتن سویلدی. کلوك بزی آلایم کیده‌یم، اولمسون کیم بزی بونده هلاك اوله‌سز دیدی. چونكه عورتی بو سوزی ایشتدی، درحال طشره چیقوب کافرلره قاتنه سویلدی. همانده کافرلر کلوب عبداللهی طوتدیلر، ملکوك احوالنی صوردیلر عبدالله انکار ایلدی. آخر عبداللهی قوللرن آرقه‌سنه قودیلر اشکنجه وردیلر. اقرار ایلدیکیم ملك چری ایله کلیور دیدی. بزم میخائیله خبر قیلدیکیم بیك کشی اول صوبرینه قودی. قالان لشکری آلوب رباطك اوکنده صف بغلیوب حاضر طوردیلر. عبداللهی قیویه براقدیلر. راویلر شویله روایت قیلورلر کیم قلعه‌ده بر مغاره وار ایدی قرانکو ایدی، یدیوز مسلمان آنده حبس ایدی. بونلر دخی اسلام لشکری ایردی. میخائیل آنی کوروب بیوردی. نقاره‌لر اوردیلر یوریدیلر کافر چریسی حمله قیلدیلر. ملك دخی کندی سرورلر ایله اسلام لشکری تکبیر کتوروب همانده کافر چریسنه قویولدیلر بر عجایب جنك و بر غزا ایدی صواشدیکیم وصفی قابل دکل. ملك اوردشور که میخائیله اوغرادی، بر کرز اوردی، آتندن ییقلدی. کافرلر آنی کوروب میخائیلی قاپدیلر، قلعه‌یه قجدیلر. مسلمانلر اردنجه واردیلر قلعه قیوسنه وارنجه بشیوز کافر قلیچدن کچدی. رباطه ایردیلر. اندن ملك قلعه‌یه قصد ایلدی میخائیل بیوردی اللی اسیر کتوردیلر بورج اوستندن پاره پاره ایدوب اشاغی براقدیلر. آندن چاغیردیلر کیم کیری دونوك، یوقسه ارتوغنی یه پاره پاره ایدرز دیدیلر. چونكه ملك آنی ایشتدی، چاره‌سز کیری دوندی.

اول طاغده دکیکی کندی خیمه‌سنه کلدی اول کیجه آنی قرار ایدوب و طعام یدیلر. هر بری کندی آرام کاهنه واروب قرار قیلدیلر. چونکه کیجه کیدی، ایرته اولدی صباح نمازینی قیلدیلر. ملک و غازیلر تدبیر ایتدیلر اول قلعه‌یه بر اوروش کیره‌وز کافرلر بزه حمله قیله بر کیمی دونوب قاچاوز اول که کافرلر بزم آردیمزجه کله‌لر دیدیلر. افرومیه و ایوب و سلیمانی بشیوز ارایله پوصویه کوندردیلر. آنلر واروب بیشه آرسن کیزلندیلر. بویکجه ملک قالانلر ایله عزم ایدوب قلعه صواشنه کلدیلر. بونلری میخائیل دخی کیجه قلعه‌ده کندی ایلریی اوقیدی، بونلره ایتدی: ایرته کرکدر که اوروشه‌وز، جنک ایده‌وز زنهار یوز چویرمیه‌کز دیدی. قلعه اهلی ایتدی: حاشا که بز سندن یوز چویره‌وز دیدیلر، عهد و پیمان ایتدیلر. میخائیلک بر قرنداشی اوغلو وار ایدی آدینه (یانیچ) دیرلر ایدی قلعه‌یی انکا اصمارلادی یوز کیشیله قلعه‌ده قوکدی ایدی. چونکه اول کون کیدی، ایرته اولدی. ملک دانشمند دخی کندی چریسیله رباط اوکنده نقاره‌لر اوروب دوردیلر، کافرلر دخی قلعه‌دن اشاغی ایندیلر. ایکی چری بر برینه قارشو چونکه جنک ایتدیلر اول مسلمانلر کافرلری صیدیلر. میخائیل قومی تمامت طشره کلدیلر بنه حمله قیلدیلر قلعه‌ده (یانیچ) اللی کیشیله قالدی. پس آنی (یانیچ) طوروب زندانه کلدیکم کوره ارتوخینک بندی محکممیدر یوقسه دکلمیدر؟ مکر ارتوخی زندانده قرآن اوقوردی آنک آوازینه (یانیچ) فک کوکلو قیلادی اول قپو آغزینه کلوب اوتوردی. ارتوخی‌یه صوردیکم: سن نه کیشیسن؟ ارتوخی جمله باشندن کچنی، افرومیه ایله حالینی، ملک دانشمندک لطف و کرمنه و مروتنه وارلغین و محمد المصطفی صلی الله تعالی علیه و سلمک دینینه قوکلن کلدیکین (یانیچ)ه اول قدر وصف ایتدیکیم دیل ایله تقریر اولماز.

یانیچ اول وصفی کیم ایشتدی بر درد ایله آه ایدی ایتدیکیم: یا ارتوخی عجب خوش ولیدی بن دخی نجلین مرادیمه ایره ایدم دیدی. ارتوخی ایتدی: سکا نولدیکیم آه ایدرسن حالک ندر بکا بیلدر دیدی. یانیچ ایتدی: میخائیل بنم دامیدر (اکریاسی) بنم آتامدر. میخائیلک بر قیزی وار قتی محبوبلردندر بن انکا عاشق اولدم کیجه و کوندز آرامم یوقدر. آتام انی استدی بکا چونکه آلا ایدی، آتام استانبولک قیرالک صوباشیسی ایدی. بزه خبر کلدیکیم آتام اولدی. آنی صوکرا آنام دخی اولدی. بوکز دایم بنی یانه آلدی، شیمدی دایم میخائیل قرنداش قیزیمی استمله؟ شاید قیزینی بکا ویرمیه. اکر بکا برچاره اولایدی اول قیزی آلایدم و جانمی فدا قیلیدیم دیدی. ارتوخی ایتدی: اول قیز قنده‌در؟

(یانیچ) ایتدی: قلعه‌ده‌در. ارتوخی ایتدی: سکا بر سوز دیه‌یم اکر آنی ایشلرسه‌ک مرادیکه ایره‌سک! دیدی. یانیچ ایتدی: نه دیرسک؟ ارتوخی ایتدی: کل مسلمان اول بنی بو طارلقدن چیقار، دخی بو قلعه‌ده چونکه مسلمانلردن اسیرلر وار آنلری دخی چیقار، هر بریسنک الینه بر قلچ ویر آندن قلعه قپوسنی بکلیه‌لوم میخائیلی قلعه‌یه کیرمکه قومیه‌لم؛ چونکه ملک کله انده بونک کبی قلعه‌یی و قیزی سکا ویره! دیدی. چونکه یانیچ بو سوزی ارتوخیدن ایشتدی جان و دلدن راضی اولوب قصد قیلدیکیم ارتوخی‌یی چیقاره. زنجیرلر فریاد ایلدیلر. یانیچ بو کره حمله قیلدی، قلیچ چکوب اول زنداندن زنجیرلری بره قیردی. ارتوخی‌یی چیقاردی، کندی اوزرنده سلاح کتوردی. ارتوخی سلاح کیوب قلیچ قوشاندی. اول ساعت آنی چیقدیلر، اول مغاره قپوسنه کلدیلرکیم یدی یوز مسلمان اول مغاره‌ده حبس ایدی. قرق کیشی قپوده موکل طوررلردی. اول قرق موکلی اولدردیلر، مغاره قپوسنی آچدیلر. اول یدی یوز مسلمانه سلاح کیدی. اللی کیشی کیم میخائیله بیله بنجه ویرمشدی، آنلر بوریج اوستنده میخائیل ایله ملک جنکنه بقارلردی. یانیچ و قلعه حالنه‌دن خبرلری یوغیدی. ارتوخی و یانیچ مسلمانلر ایله لحماله بوریجه یوریدیلر اول اللی کافری قردیلر آنی قلعه قپوسن برکیدوب قلعه ایچنه دوشدیلر. شونکیم کافرلر عورتلر بولدیلر ایسه امان دیدیلر اولدردیلر و اسیر ایتدیلر. بونکا میخائیلک قیزی ماجرایی ایشیدوب طوری کلدی ارتوخی قاتنه کلوب ایتدیکیم: بو کیجه دوشمده حضرت محمد المصطفی صلی الله تعالی علیه و سلمی کوردم، بزم حالمزی کفتکوی اوله بکا خبر ویردی و بنی کندی دینینه دعوت ایتدی، اوکه بن مسلمان اولدم دیدی. ارتوخی میخائیلک قزینک بو کلامنی ایشیدوب بشاد اولدی حق تعالی‌یه اشبو مناجاتی سویلدی :

مناجات ارتوخی :

الهی حی و قیوم و احدسن
شریکوک یوقدر الله الصمدسن
عدمدن عالمی بنیاد قیلدک
که الی کوزده لهب ایجاد قیلدک
وجودوزدن بو شرفن کائناتی
که ذاتکده اوله جمله صفاتی
خدایا رحمتوک دریای بی حد
دخی قپوکده یوقدر کیمسه‌یه رد
قمو دردلولرک درمانی سندن
قمو مؤمنلرک ایمانی سندن
قمو ذاکرلره مذکور اولان سن
قمو شاکرلره مشکور اولان سن
بیلورسن بیتهادن هر عیبومزی
قول اکر ستر ایدرسک عیبومزی

بوکونده قورتار بزی نفس هوادن   یا ربّ ایرمه بزی محمد مصطفی دن
هم اولدر انبیایه سرور اولاندن   دخی اسلام دیننه رهبر اولاندن
انك پاك روحنه هر دم تحیات   ایرور حقدن عالم السرّ الخفیات

چونکه ارتوخی بو مناجاتی تمام ایتدی، اول مسلمانلر برج اوستنه چیقوب طوردیلر. ملك دانشمند چریسین تماشا قیلدیلر. اسلام چریسی بونلری کندولرینه کلدیلر، حیله ایدوب قاچار کبی اولدیلر. کافرلر دخی آنلری صندی صانوب آردلرینجه واردیلر. اولقدر یوریدیلرکیم یصوی بندن کچدیلر. بونلر اندن فرصتیه غازیلر یصودن چیقوب کافرلره حمله قیلدیلر. ملك دخی کیری دونوب کافر چریسینی اورتایه آلدیلر. بر جنك عظیم اولدی. حق تعالی عنایتی و محمد المصطفی صلّی الله تعالی علیه وسلّمك معجزاتی برکاتیله کافرلری صیوب ترس یوزینه قاچیردیلر. ملك دانشمند دخی غازیلریله تپه دن اشاغی اینوب کافرلری اردنجه صوره دیلر، رباطه دکین واردیلر. میخائیل جاندن آتیله قلعه یه کیره. کوردیکیم قلعه قاپوسی بغلو. مسلمانلر بوقاردن دوکه وطاشه دوکدیلر. میخائیل احواله باقوب دیدیکیم کیری طاغه قاچه؛ ملك دانشمند تیز آردنجه صغره اوردی. ایتدیکیم: ای ملعون جانه اوموب قنده ألەسین؟ دیوب میخائیلی شویله چالدیکیم ایرقاشنه دکین ایکی پاره قیلدی. جانی جهنمه اصمرلدی. مسلمانلر و ارتوخی آنی کوروب بارو و اوستنه تکبیر کتوروب تیز قلعه قپوسین آچدیلر. ملك دانشمند غازیه قارشو کلوب کوریشدیلر. ملك دخی غازیلرله قلعه یه کیروب مال و عورت و اوغلانلر اسیرلری خزینه چیقاردیلر. ملك دانشمند بارکاهنه کلدی، قرار قیلدی. ارتوخی یاپنجی آلوب ملك حضورینه کتوردی. یاپنجی ملك اوکنه باشنه قودی ال اوپوب خدمته طوردی. ارتوخی جمیع قصّه نکلم اولدیسه خبر ویردی ملك ایشیدوب شاد اولدی، حضرت فخر عالم محمد المصطفی صلّی الله تعالی علیه وسلّم حضرتلرینك روحنه صلوات شریف کتوردی. یاپنجی ملك اوکنده تازه ایمانه کلدی آدینی (محمد) قودی. میخائیلك قزینی کتوردیلر ایمانه تازه کلدی. پیغمبری دوشنده کوردوکنی و ایمانه کلدوکنی دیدی. ملك و غازیلر تکبیر کتوروب شاد اولدیلر. میخائیلك قزینی محمده نکاح ایدوب ویردیلر. اول مراده ایردی، سزلر دخی مرادیکوزه ایره سز. ملك دانشمند اول قلعه نوك مالنی دکنجی و اسیرلرینی غازیلره بخشش ایلدی. آندن صوکره ملك بیوردی اول قلعه یی خراب قلدیلر. آندن مسلمانلر شادلغیله ینه توقاته کلدیلر، صاغ و سلامتله آرام و قرار قیلدیلر. بو قصّه بوراده تمام اولدی روح محمده صلوات

بو قصّه چونکه تمام اولدی بوراده   یا ربّ تکری بیلور کیم نه لر ایده

33

آنوکه رحمله حکمت اولدی پیداور هم   نبی یه کرکین اول بیلورهم
تعالی الله که قادر پادشاهدر   قمو مخلوقه خالقدر اول آکاهدر
رسولنه سلام اولسون دوکوندن   آنوك عشقیله یورر آیله کوندن
قمو اصحابنه اولسون تحیّات   شونلر کیم مؤمنلر قلسون هم تحیات
حیاتوك شکر ایچون دخی دعا قیل   بکه مؤمنلر ایچون بر دعا قیل

بوغاسیسه شهرینك فتحی در

راویان اخبار و ناقلان آثار شویله روایت ایدرلر و استادلر شویله حکایت ایدرکه اول وقتلرده (منطور) و (اشطاط) قرده بیك ارایله (اسامیه) یعنی (اسناب) بکی و دخی (اسوبیه) یعنی صامسونده بکی (مهرانوس) و (استفانوس) آلتمش بیك ارایله جمله یوز بیك ار اولوب ملك دانشمند ایله اوروشوب جنك ایدیلر. حق تعالی فرصت ویروب (مهرانوس) اسناب بکیدر آنی اولدوروب قالانی لشکری طاغیدوب منطور و اشطاط قچوب شهر (خرجنه) یه کلمشلر ایدی. ینه چری جمع ایلمکده ایدیلر. بونلر ملك دانشمند اول آراده نیجه دیر بونیجه قلعه لر فتح ایلدی. چونکه شهر (خرجنه) ده چری جمع اولدی. بونلر بو جانبه قصده ایکیسی منطور و اشطاط ایشتدیلرکیم ملك بونیجه قلعه لر آلمش و بونیجه رهبانلر اولدرمش؛ بو احواللردن قتی ملول اولدیلر ایتدیلرکیم مازنین ایلدی و قلعه لری خراب ایلمش دیدیلر. ینه دونوب ایتدیلرکیم آلتمش بیك چری جمع اولمشدر و دخی بونجه عسکر واردر منقوریه و قطونیه و کره ده حدینه دکین بونلر دکزکنارینه دکین و (قرقریه) و (نیقونیه) و (خرسانوسیه) و (اجانك) و (کورجستان) و (سنجار) و (الامان) و (اخلاط) و (ارمن) قمو اهل ملك دعوا قلدیلرکیم اسلام چریسیله اوروشلر. بو حال اوزرینه آلتی آی کچدی. چری یی جمع ایلدیلر. ایکیوز سکسان بیك ار حاضر کلدیلر. قمو بریره جمع اولدیلر. منطوره و اشطاطه خبر اولدی شاد اولدیلر، خزینه یی آچوب اول چری یه بخشش ایلدیلر. بر هفته دن صوکره تمامت بکلر منطور و اشطاط قاتنه کلدیلر ایتدیلرکیم اوزرمزه یورییه لم. منطور و اشطاط شاد اولدیلر. بیوردیلر خونده کلدی، یدیلر. آندن آغیر مجلس قوروب عیش و نوشه مشغول اولدیلر. اشبو ابیاتی کافرلرك قوموقلغیدر:

بن اول کافرلکلری جمع اولدیلر   منطورك قوموقلغنه کلدیلر

یکوب اوتوردیلر برلو یرینه / قونوقلق اولدی آنوك هر برینه
دوکلدی خوان کافر بکلر بیوك / ایشیته کیل اول مسه هر بر بیوك
گتوردیلر قمو نعمتلرینی / قویوبه ورتایه طولو کوزاتریني
هم صوغانلر جرمسایه پاز خیار / تره تر خوندیجنده کندو دوار
قبوقلو بوکرچ جیجامد کبابی / دخی زیریك اول قزیل شرابی
کراوت قلیّه سی لوخانه آشی / بالسیوه باشی ایله چوکندر آشی
حلوا هم یاخ خیره قورواتر / دخی خوریا ریله بیرازه کفتلر
قوری بالیغه خود حسابی یوغیدی / اسکوری بالغندن هم چوغیدی
دخی بقله، نخود، مرجمکیله / نیجه آدی بلورسز نیجکیله
اغاج تیرکیله ایله تزیین ایدوب / گتوررلر اورته یره دوناد وب
لاخانه تورشوسی بلیلجامد ایدی / پیازلر آق لهیب بالحاجامد ایدی
که بو بزم وصحبت یدیلر / مسیح حمد و بوشکر ایدیلر
وصحبت اول گیجه چونکیم قورلدی / ایچوبه سرخوش اولوب جانلکم قیرلدی
صباح اولوبه قبا مد کوسلر اورلدی / هماندم خاج علملر گتورلدی
کافر چریسی آتلندی اولدم / ملکدن بکلر یوریدیلر هم
بولر حلقه‌لنده بولکیر دیرلر هم / یوریدی قلبی بیلمز نیجه آدم

بر قلدل بو یکا ملك دانشمند حکایتنه: راویلر شویله روایت ایدرلر کیم چونکه ملك چریسی (دوکیّه) اولکنده قوندیلر، اول گیجه (کومنك) چریسی اسلام چریسینی بیشجو مدقلدیلر. ناگاه چری آراسنده غوغا قوبدی. ملك راحت اویومشدی، اویاندی طوری گلدی سلاح باغلاندی، بارکاهدن طشره چیقدی، آتنه بیندی، کافره حمله قیلدی. آخر گوروب تمامت غازیلر بندیلر، کافر چریسنه حمله قلدیلر، چری یی بربرینه اوردیلر. جنك ایدرکن ملك ارتوخی یه اوغرادی ایتدیکم: یا ارتوخی بونه چریدر؟ و چری باشی کیمدر؟ دیدی. ارتوخی ایتدی: (انطرون) قرنداشی (آسرباقوس) در بو گیجه شبخون ایلدی دیدی. چونکه اول کافرك آدینی بیلدی، ینه چری یه حمله قلدی. جنك ایدرکن ناگاه (آسرباقوس) ه ایردی، گوردیکم (آسرباقوس) خانه ده حقنده لهزه لر

38 سویلر. چونکه ملك آنی ایشیتدی نعره اوردی کافره حمله ایلدی. لعین ملکی گوردی آتی میدانه سوردی النده گورز ملکه حمله قیلدی. ملك آنك گورزینه منع ایلدی، یکوبه واردی، گیری دوندی بر دخی حمله قیلدی، ینه آلمادی. ملك دخی (آسرباقوس) ه بر گورز اوردی؛ لعینه قلقان ایله بر طوتدی. قلقاندن پاره لندی، گورز باشنه طوقندی، لعین آتندن یره دوشدی، تیز طوری گلدی ینه حمله قیلدی. ملك دخی اول کافره شویله اوردیکم بینی طار طغاندن اولدی. کافر چریسنده غوغا قوپدی. اقرده خانوندن علملری یاقالادی، کافر چریسنده خیلی کافر قیردی؛ حق تعالی فرصت ویردی، کافرلری چیدیلر غازیلر (دوکیه) دن تا (سیسیّه) یه دکین قیردیلر. غازیلردن اوچیوز کشی شهید اولدی. (انطرون) ه خبر قلدیلرکیم چری صندی، (آسرباقوس) گیردی و نیجه ملکت قیرلدی. (انطرون) شهردن طشره چیقمشدی. چونکه بو خبری ایشیتدی قتی ملول اولدی، یا سه اوتوردی. (انطرون) اند ایچدیکیم ملکك باشنی کسمینجه قرار قلمیام دیدی. بو یکادن چونکه صبح اولدی ملك گیری دوندی، اولوقیلمدن کافرلرك مالنی غازیلره بخش ایلدی. (دوکیّه) قومی شکایت قلدیلرکیم (سیسیّه) قومی گلوب بزی غارت قیلورلر اولار النده عجز یوقدر دیدیلر. ملك بونی ایشیتدی آند ایچدیکیم (سیسیّه) شهرینی خرابه قلمینجه قرار قلمیم دیدی. اول گیجه یاتدی، ایرته اولدی. ملك صبح نمازینه قیلوبه لشکره بیوردی بندیلر طبل و نقاره لر اوردیلر، اسلام چریسی شوکت گوستردی. اول اسلودلردن آیدیلیك ایله (سیسیّه) دن یکا عزم ایتدیلر. چری یوللرده گیجه (ارتوخی) گیدردی. بو یکادن (انطرون) ه خبر اولدیکیم ملك چریسی گلدی دیدیلر. (انطرون) دخی بیوردی: سیسیه چریسی آتلندیلر. اول ساعت قرقه بیك کافر تمام عددن اولوبه صف طوتدیلر، آلای بغلیوبه طوردیلر. بو یکادن اسلام چریسی دخی تکبیر گتوروب و گولنبند آلای آلای گلوبه صف بغلیوبه کافرلره مقابل طوردیلر. ملك چریسی اول شهره نظر قلدیلر، گوردیلرکیم بر معظّم اولو شهر، ودکنه قلعه سی اوگرنج بر اولو گویرد، آلتنده بر دکیز گبی بر مود گچر، شهرك ایچرسی اوغار، اول شهر اولکنده بر اولو دیره وار برقلعه یه بکزر؛ آنك ایچنده حسابسز راهبلر وار. ملك و گوردرلر بو حالی گوروب تکبیر گتوروبه کافرلره حمله قیلدیلر. (انطرون) بیوردی: جنگی حربی چالدیلر، کافر چریسی دخی حمله قیلدیلر. ایکی چری بربرینه قاتلدی؛ یرك یوزی بنبه گبی آتلدی. ارلر نعره سی آتلر آوازی، جبه جوشن شقلدوسی، گورز گوپولدوسی، طبل و نقاره آوازندن قولاقلر صاغر اولسه ایدی. شویله کیم مسلمانلر کافرلری بیچاره قیوردیلر. کافر چریسنده فریاد قوپدی، مسلمانلر قوتی طوتدی کافرلری چیدیلر.

جنك آراسنده (ارتوخى)، (نظرون) ه اوغرادى برسنكو اوردى آتدن يقدى. قوللرى غلبه قيلوب (نظرون) ى قاپديلر، همانده قاچديلر. مسلمانلر آردلرنجه واروب چونكه كافرلر قپولرينه دوكوب كافرلرك چادرلرين واسبابين غارت ايتديلر وشهرى حصار قيلديلر. (نظرون) بيوردى: چرى بورج اوستونه چيقوب مسلمانلر ايله اوروشديلر. اول كونه كيجه يه دكين جنك ايتديلر. چونكه كيجه اولدى، ملك كيرى دوندى، بارگاهنه كلدى، بيوردى طعام كتورديلر، يديلر، دعا وثنا قيلديلر. درحال چرينوك چوره سين بركيدوب عثمانه قره قوللق بندى. ايوب ايله چرى يه طولانديلر. ناكاه (سيسيه) شهرنده غلبه قوپدى، اوچيوز آلتمش ناقوس آوازى كلدى. راويلر شويله روايت قيلورلركيم (سيسيه) شهرنده اوچيوز آلتمش كليسا وديروار ايدى. هركونده ديروه ناقوس وچاك آوازى عالمى طوترلردى. شويله ايدرلركيم (اسلم) ى ديرلردى (فريدون) اوغلنلريدر، بو شهرى اول ياپمشدى؛ اول زماندن ملك زمانه دكين اول قوم اول ديرده عبادت قيلورلردى. نيجه كيم جهد ايتدى، اولارى كندويه مطيع ايده مدى. چونكيم ناقوس چالديلر راهبانلر زمزمه قيلورلردى شويله كه عالم ينقولندى. ارتوخى بونى ايشيدجك ملكوك بارگاهنه كلدى، كوردى كيم ملك خيمه سنده طورر؛ درحال ارتوخى آتدن اينوب پياده اولدى، ايلرو واردى ملكه سلام ويردى. ملك عليك ديو سلامين آلدى صوردى كيم: بونه غوغادر؟ ارتوخى ايتدى: بن دخى آتدن اوتورى كلدم كه سزه خبر قيلم. ملك بيوردى: آتى كتورديلر، بندى. ملك ايله ارتوخى روانه اولديلر، سيسيه شهرينه يونلديلر. ناكاه كورديلركه بنجه لر آراسنده بكرمى بش كشى تعجيله كيدرلردى. ارتوخى ايله بونلرك اوكين آلديلر. كافرلر بولارى كورديلر ديلديلركه قاچالر. ملك وارتوخى بونلره حمله قيلديلر، آخرده درت كشى اولدرديلر ايكيسين دخى طوتوب كيرى دونديلر. چونكه صباح اولدى، نماز قيلديلر. آندن ملك بيوردى اول ايكى كشى يى كتورديلر آنلره صورديلركيم: سز نه كشيلرسز؟ آنلر دخى ايتديلر: بز نظرونه قوللرنزز بزه بو كيجه خبر كلديكيم (ملاطه) بكى بكرمى بيك ار ايله كلور، بزه يارديم قيلور. دخى (بابورد) چريسى ده كلور. آنلرك بكلرى آدينه (مكناس) ديرلر. نظرون بزى كوندردى كيم واروب آنلره خبر قيله وز؛ اول وقتده كه ملك جنكه كله چرى قامت بيله كلور، آنلرك مالى وكنجى وبارگاهى خلوتده قالور. اول يكادن چيقوب ملكى چريسيله اورتايه آلالوم اولدكه بر ايشه ايده وز ديديلر. چونكه ملك بو حالى بلدى، شاد اولدى. اول ايكى كشيلره مسلمان اولوك ديدى، مسلمان اولماديلر. ملك بيوردى ايكيسنك

دخى بوينن اورديلر آندن بيوردى عثمانى وايوبى بونلرى ارتوخى ايله افروميه يه اصمرلدى ايديكيم سز شهرى جنكنه طورك بن آنلره قرشو واريوم ديدى. غازيلر ايتديلركيم فرمان سنكدر درحال ملك آتلندى؛ بيك كشيله اول يكايه روانه اولديلر. بر طاغ باشنه چيقوب نظر قلدى كوردى كيم يازى يه چيقدى لشكر قوندى. ملك غازيلره ايتديلر بر صوبيرى وار ايدى آنده كلديلر. ملك ايتدى: سز بونده پصوده طورك، حاضر اولوك؛ اول وقتكيم بن نعره اورام، كافره حمله قيلام كرك كيم سز دخى پصودن چيقوب حمله قيله سز ديدى. ملك كندى يالكوز طوغرى كافر چريسنه كلدى. كافرلر چونكه ملكى كورديلر قدو قامتنه عجب قالديلر. صورديلركيم: نه كشيسك؟ هيچ جواب ويرمدى. آتى طوغرى (مكناس) بارگاهنه سوردى. كافرلر مكناسه خبر قلديلر. لعين بارگاهندن طشره چيقدى. آته چكديلر، بندى، قارشو واردى. صورديكيم: نه كشيسك؟ ملك ايتدى: قاصدم، (نظرون) قاتندن كلورم! (مكناس) ايتدى: نه خبر؟ ملك ايتدى: نظرون سكا سلام قلدى ايتديكيم؛ ملك شهرى حصار قيلمشدر، كرك كيم سز تيز ايرشه سز، يوقسه شهرى ملك آلور ديدى. لعين بونى ايشيدى ملك بنم أليمده قنده واره ديو ملكى سوكدى. ملك دانشمند غضبه كلدى، قاقيدى ايتدى: نيچون ملكى سوكرسك؟ مكناس ايتدى: سكا متعلقميدر؟ ديدى. ملك ايتديكيم: اى ملعون بنم ملك دانشمند غازى، اوكوندن بردور طاغيله يازى؛ اولومدن قاندن الله سين بوغازى، تيز ايچاندن كتور، آچيق رازى، يوقسه قانوكله شمدى طولر يازى! ديدى. چونكه مكناس بوسوزى ايشيدى، چاغيرديكيم: بيره بونى طوتك جاذولرباشيدر! ديمنجه ملك دانشمند (مكناس) ى شويله چالديكيم ايرقاشنه دكين ايكى پاره قيلدى روحنه كيكو. كافرچريسنده غوغا قوپدى. تمامت آتلنديلر، بر اوغوردن ملكه حمله قلديلر. ملك دخى رعد وار بر نعره اوردى كيم عالم ينقولندى. اول بيك مسلمانلر پصويرندن چيقوب ملكوك نعره سن ايشتديلر؛ كافرلره يتيشوب حمله قيلديلر. شويله جنك اولديكيم حساسين اول كونده قيامت كوزيندى. عالم غلغله ودلوله ايله طولدى. بر ساعت ايچنده كافرلرى قليچدن كچورديلر. آدم قانى يريوزينه اقيوريدى، خونداجارى اقوايوزينه بويريدى. شويله كيم آت اياغنوك توزى هوايوزينى بورتدى. آدم بر برينه كحمز اولدى. توز ايچنده (بابورد) بكى كيم آدينه (انجليين) ديرلردى. چريسنه چاغيرديكيم قورقماك فرصت سزكدر ديدى.

کافرلری اوریشه حواله قلدی. ملکنامه‌نك بر قرنداشی واریدی آدینه (تکین) دیرلردی. الده سنکو ملکه حمله قیلدی. ملك اونوك حمله‌سنی قلیجله ایکی پاره قیلدی. همانده آتنه مهموز اوردی، ایرشدی (تکین) ی تپه‌دن شویله چالدیکیم ایکی پاره اولوب یره دوشدی لعینك جانی جهنمه اصمارلادی. کافرلر آنی کوروب فریاد و فغان قیلدیلر. مسلمانلر ال بر ایدوب چوقده کافر قیردیلر.

ملك دانشمند کندوزی علمداره اوردی علمی و علمداری یقدی. آندن (ابا یورد) بکنك قرنداشی ملکی کوردی، آتنی ملك اوستونه سوردی، قلیجله ملکه حمله قلدی. ملك دخی کندو قلیجنه قرشو طوتدی. قلیج قلیجه طوقوندی، کافرك قلیجی ایکی پاره اولدی. ملك همانده اوردی، شویله چالدیکیم بر الیله بر اوموغنی یره دوشدی. کافرلر آنی کوروب جمله‌سی بر اوغوردن قاچدیلر. غازیلر تکبیر کتوروب بونلرك آردینه دوشدیلر. بی حد کافر قیردیلر. آرتق دونوب کافرلرك چادیرینه و خیمه‌سنی غارت قیلدیلر. ملك غازیلر ایله کیری دونوب کتدیلر.

بر کلام ارتوقی و یاغری حکایتنه. چونکه ملك کتدی ارتوقی و غازیلر چری ایله (سیسیه) دن یقنا یوریدیلر، کلدیلر شهری حصار قیلدیلر. کافرلر عظیم جنك ایتدیلر. بارودن غازیلره چاغیردیلر کیم اکر ایسه‌کز یارینه دخی بونده طوره سز کیم (ملاه) چریسی و (ابا یورد) چریسی کلیور؛ بو جمله چری قلیج سزدن طوتورلر دیدیلر. غازیلر جنك ایدرلردی آنلرك سوزینه اینمزلردی. چوقده جنك ایتدیلر. آخرده خاتونده اوده ایله یوز کافر تپه‌لدی. چونکه کیجه اولدی، کیری دوندیلر، خیمه‌لرینه کتدیلر، قرار قیلدیلر؛ خوردن قلدی، یدیلر، دعا قیلدیلر. آندن آبدست آلوب نماز قیلوب حضوره واردیلر. روح محمد مصطفی یه صلوات

چراغ قیلدی چونکه خواب غفلت اویاتوکه آچیلدی باب رحمت
ایرشدی چونکه شب هنگام غریبان چراغان لطفت رنکی اولدی یکسانه
شولرکیم کیجه‌لرده اوله بیدار انکا چوق رحمتی ایریشور ای یار
پس اول یرده قرار ایتدی او لشکر ملکی کوزه دیردی جمله لشکر
چودونك یاروسی کچشیدی کلوب اولدم ملك غازی ایرشدی
آنی کوروب سوندی خاص ایله عام عدو ایشنی قیلمغه ملك اتمام

شوندکلو کتوررلر مال، خزینه اولاشدورر آنی چونکه غازیلره 65
دیرلدی جمله بکلر شاهه کلدی شویله زارلر کیم ماهه کلدی
اوتوردی هر بری یربریه ای یار ایشیتکل سن بولور حال آخرکار
کوبرلر ملك اوره سوزه بنیاد بولر دخی دیه‌لر آفرین باد
ملك غازی دیدیکیم ای اولولر که سزسز چوق قتی سوکولولر
قموکوز آدی حقیقته ارکیشی سز بو رسمه نیچه کورمشسز ایشی سز
نه دکلو کیم چوغیدی کلدی کافر که قیردوکه آنلری بز دخی وافر
بودم حق ایلیه بزه عنایت آلهوز اشبو شهری اوله غارت
همه به اعتقادم ایلدم بوك کیم ایدرم باشمی دیه یولینه ترك
یا خود جانم ویررم یا خود آلم جانده بو سوزدن دونمکه یوقدر امکانه.
دیدیلر کیم زهی لطف الهی که طابوکدر چراغان پادشاهی
بو کوندن عالم وجود دخی منور سکا اولمشدرر جمله مسخر
قمو خلقك دعاسی و نیازی سکا لایقدورر ای ملك غازی
چراغدن طور ودخی عمریك وار اولسون قتلوزك حق و رسول یار اولسون
لهم ایتمشدر رسول الله اشارت بودم حقدن دخی اوله بشارت
سحر وقتی آلای بغلیه‌لوم تکبر الهلین یوره کین طغلیه‌لوم
چالیشالوم اولکوده ای شهنشاه اکر قوت ویررسه بزه الله
کیم اوله دیه یولنده ویرمیه جانده اولور ایرکك قیودن هر یرده قربانده
انلیوندن حقلدی باکه ایله جانی ویره وزدیه یولنده بزده آنی
دیدی به دخی سزدن اومدوغم بو که اوله عدودن ذره قورقو
او غازی روحنی سن ایتکل شاد صلوات ویرکمودن اولقیل آزاد

چونکه ملك دانشمند غازی اول بیك غازی ایله یردی اولقدر مال و خزینه کتوردیکیم حدینه تکری بیلور. اوله دیه یولنده باکه جاندن فدا ایدن غازیلره اولاشدیردی. غازیلر بی نهایه طیوم اولدیلر.

بیك آدم باشی سونكویه دیكدیلر (امقناس) باشی ایله. ملك چریی قوندوردی كندی آته بندی
ایتدیلكیم بن (سیسیه) دن یكا كیده‌رم سزلرده مالی وخزینه یی كوتوروب غازیلرك ارقوندن قووب
كله‌سز، شویله‌كیم شهرده غوغا قوپه، سز قاپوده حاضر اوله‌سز دیدی. چونكه صباح اولدی، ملك
دانشمند بیوردی بشیوز ات آتلندی، هر برینك سنكوسنده بر آدم باشی صنجلو ایدی، روان اولدیلر.
طاڭ قراكوسنده (سیسیه) شهرینه كلدیلر. كافرلر بورج اوستندن ملك چریسین كوردیلر، صوردیلر
كیمسز نه‌قیشیلرسز؟ مسلمانلر ایتدیلركیم: (امقناس) چریسیوز، ملك بزی بشیخون قیلدی، درحال آتلندوق
آنلره حمله قیلدوق وآنلردن طوتدوق، ال شویله‌كیم وصف قیلنمز، اوسه‌ر (امقناس‌بك) ملك باشی
وچریسی باشلریله كسوب سنكویه صانجوب كتوردیلر دیدیلر. شهر قومی چونكه بونی كوردیلر، شاد اولوب
درحال (افطرون)ه خبر قیلدیلر. (افطرون) بورج اوستنه كلدی، احوال بیلدی، تیز بیوردی،
قاپویی آچدیلر. ملك دانشمند بشیوز غازیلر ایله شهره كیردیلر. (افطرون) قارشو یوریدی. ایتدیكیم
نه خبر؟ ملك ایتدی: اوسه‌ر مقناس باشی وبیكلر باشی كسدیكم وبیله كتوردوم دیدی وایتدی:
بنم ملك دانشمند غازی اولوكومه بر در طاغیله‌یارزی، سیزه بن كوسته‌ره‌یم حیله‌بازی! دیوب
قلیچ چیقاردی، (افطرون)ی تپه‌دن شویله چالدیكیم بینه دكین ایكی پاره قیلدی آنی كوروب فریاد
وفغان ایتدیلر. اول بشیوز غازی مرابط ومجاهد الله اكبر ایدوب كافرلری قیردیلر. بو یكادن
ارتوخی وباقی غازیلر ایله قلعه قپوسنه كلدیلر. ایچروده‌ن غازیلر قلعه قپوسین آچدیلر. طشره‌ده‌كی چری
جمله شهره كیردیلر. همان قلیچ چكوب كافرلری قیرمغه باشلدیلر. ملك دانشمند یاتسو قلدوكنجه بیلدی،
شاد اولدی. اول اخشام دكین قلیچ اوردیلر، اول قدر آدم قیردیلكیم صوقاقلر آدم كوده‌سیله طولدی.
اول قدر كافر قیرلمیشیكن یینه جنك ایدرلردی، مطیع اولمزلردی. ملك چونكه آنلرك حالنی كوردی
بیوردیكیم هیچ امان ویرمك اولمیه‌ك دیدی. اول كیجه صباحه دكین جنك ایدرلر. راویلر شویله
روایت ایدرلركیم ایكی كوندن ایكی كیجه ملك غازی (سیسیه) شهرنده كافره قلیچ اوردی. آخر
كافرلر عاجز قالوب امان دیلدیلر. ملك دانشمند بیوردی: امان ویردیلر. ملك قالاندن كافرلری
ایمانه دعوت ایتدی، كرك كركمز مسلمان اولدیلر قلیچ قورتولسندن. آندن ملك بیوردی كلیسالری
غارت قیلدیلر، اوچیوز آلتمش دیروار ایدی قموسین خراب قلدیلر، یرینه مسجد یاپدیلر. قاضی

وخطیب وامام قودیلر تاكیم بوكونه دك واركاندور كره ده. آندن ملك بیوردی (حمدبك یوبی)
بوكونه حاكم اوله، ایتدیكیم: بوشهری بجید طوت، دینه دعوت ایله! دیدی. آندن ملك غازیلرله
(دوكیه) دن یكا روان اولدی. (دوكیه) قومی ملكی قرشولیوب استقبال قیلدیلر، ملك دانشمنده
خدمت قیلدیلر. ملك دخی كندی سرورلریله ایرماق كناریندن قوندیلر، اخشام نمازین قیلوب طعام كتوروب
یدیلر. روح محمده صلوات

عجایب سوز یازلی مجلسك وار   صفاسی دكلیانوك آرتری یار
جلب امریله یارینه ایره وز   كه حال احوال نیج اولور كوره وز
سنطاقدن بیلجیلر كلور كوره‌سز   نه سویلنور، نه دینور ایشیده‌سز
جوابی دخی كوره‌سز انوك   آنی دكلرایسك شاد اوله جانوك
اوحوك مؤمنلر یكوندن فاتحه‌سز   سببه اوله كه رحمته ایره‌سز

المجلس السابع

سوكوكوزله مدام اوله‌سون صفالر   نه یكیم سودوكوز ایرسون وفالر
صلوات مصطفی‌نك روحنه ویر   مرادینه ایره جوانمرد اكریر
سیزه یدنجی مجلسی شرح ایده‌لوم   ملیكوك حالی نولدی شرح ایده‌لوم
ایشیتك اشبوسوزی یدی‌سهاری یار   چو ملك سیسیه شهرین آلدیلر
ایدوبن فتح انی چونكیم دوندیلر   ایچنه خطیب امام بك قودیلر
اوراده‌ن غازیلر ایله كتدیلر   كه توقات شهرینه اولدم یتدیلر

راویان اخبار وناقلان آثار روایت ایدر، واوستادلر شویله حكایت ایدركه چونكه
ملك دانشمند غازی (دوكیه) شهرنده قرار قیلدی، بركون صباح نمازینی قیلدی، تنها آته بندی،
سیرانه كتدی، آتنی سوردی بر زمان یوریدی، كوردیكیم (حرجبه) دن یكا بر توز قوپیدی،
توز ایكی پاره اولدی، ایچندن بر صلیبه بیكر صنجق چیقدی، چری یاقین كلدی، ملك دانشمند كوردیكیم
یوزكشی اول صنجق دیبنده كلور، ملك آنلره یقین كلدی، آنلرك براولوسی وار ایدی ملكی بیلدی
درحال آتندن اینیدی. اول یوزكشی انی كوروب، انلر دخی اینیدیلر ملكه خدمت قیلدیلر. ملك ایتدی: نه

قیشلرسز ؟ آنلر ایتدیلر : قاصدلروز نسطور وشطّاط قاتندن گلورز دیدیلر و برنامه چیقاروب ملکوک الینه ویردیلر . ملک نامه‌یی آلدی کوردیکم روم خطّی یازلمشه ؛ ملک کیری اولیور کشیله بیله ارتوخی قاتنه گلدی . نامه‌یی ارتوخینک الینه ویروب بونامه‌یی اوقوکوره‌لوم دیدی . ارتوخی نامه‌یی آچدی کوردیکم نارنور آدی یازلمشه آندن بزیم قاتموز ودیکم نسطور وشطّاط ، سنی قاتلقونکه ملک دانشمندسک ، ایشتدک بوولایتلرده چوقدن ایشلر ایشلمشسک وچوقدن خرابلغه ایتمشسک بزه معلوم اولدی . بزدخی چری جمع ایتدوک ، ایکیوز تیمه بیک ار جمع ایلدک جمله‌سی آند ایچرلرکیم سزی هلاک قلمینجه قرار قیلمیه‌لر . اگر دیلرسک جانک سکا قاله ، وجودک هلاک اولمیه ، ملاطیه وحلبه وشام وبغداد خراب اولمیه ؛ ودخی ارتوخی‌یی بزه ویره ، وزومیه مالیله ومحفه سیله کوندره‌سز و آندن اول رومیلرکه مسلمانلر الندن طشره‌در بیرن قیوبه‌سز کیندی یرکوزه کیدک ، برودخی اول قلعه‌لرکه خرابه قلدیکوز ینه عمارت قیلاوز ، مالنی سکا ویره‌لوم ، سوزیکزی طوتمزسکوز سزه برایسه ایده‌لوم‌که عالمده سویلیه‌لر ؛ طوته بزم سوزیمزی ، سویندیکوز دوری ؛ سکا یوز قتول ، یوز قراوسه ، یوز آت ، یوز قاطر ، یوزبیوک مال سکا ویره‌لوم ؛ اگر بوده دیرسک سکا برایسه ایده‌رزکی عالمده داستان اولور .

چونکیم ملک دانشمند نامه احوالنه بیلوبه بوزدی نامه‌یی پاره پاره قیلدیلر ، اولیوزکشی‌یی بند ایتدیلر ملک تیز مسلمان اولوک دیدی ، بوزکشیدن اونکشی مسلمان اولدی . قلانلرک بوینه وقولاغنی کسوبه آندن برنامه یازدیلرکیم اولتنده حمد الهی ، آندن یازدیلرکیم بن ملک دانشمند غازی‌یم ، سن کم شطّاطسک ایمانه کتوره‌سز مسلمان اولمسک ایلوک وولایتک ایله الیمده قورتوله‌سک ؛ والّا اگر بوده دیرسک زمینی قوپارم دینچریکی ، جمله هلاک ایده‌رم ؛ شویله‌کیم سزک نسلکزده برذریه کشی قومیایم دیدی . بونامه‌یی قاصد الینه ویردیلر ، آنلر (استطاط) قاتنه کتدیلر . بوینجا ملک دغازیلر قرار قیلوب وتدبیر قیلدیلر ، کافرچریسنه تدارک کوردیلر واونده بیک ارایله برآنده قلدیلر . اول وقتن ملک دانشمند قاتنده حاضر لشکر هماننده اونبیک کشی ایدی ، اول دم غزا نیتنه طبل ونقاره اوردیلر خلیفه علمینی وابومسلم صنجاغینی کتوردیلر ، یوریدیلر . بونی کلمکده بویکا نسطور وشطّاط ایلچیلری کلوبه ملک دانشمندک نامه‌سینی بونلره ویردیلر .

نسطور وشطّاط نامه‌یی اوقیوب غضبه کلوب قاقیدیلر

نامه‌سن چونکیم ملکوک بلدیلر جمله‌بر غیله بوله کیردیلر
بربرینه اوکوتلشورلر بربرینه دارایجه جرأت قیله‌لر کافریه
یارویم دیلر مسجدده کیمی کیمی فرکیده اولور اوموسی
نار ونورده کیمی قیلور طلب کیمی بوتده ومار فرصت عجب
هربرینک غایت ازغونده دیلری ضبط ملکدن مذهبی آیینلری

چونکیم بو جمله جمع اولوبه کلوبه نسطور ایله بولوشدیلر . پس نسطور وشطّاط چاغیردیلرکیم ای اهل صلیب بلیجه اولوک کیم محمّدیلر چوغالدی ، دنیایی باشکره طار ایتدیلر ؛ بونچه زمانلرکه بزم ایله جنک ایدرلر مسیح ومتی قروب دینوزی باطل ایتمک استرلر . ایمدی سزدخی مسیح یولینه جانده باشله طورک دینکوزی ایچونده قلیج اورک دیدیلر . رادیلر قوتنجه (منظور) بیوردیکه : لشکری دفتره آلوبه حساب ایتدیلر ایکیوز تیمه بیک ار جمع اولمشه ، نسطور وشطّاط سویندیلر . آندن بیوردیلر ، چری آتلانوبه کوچ قیلدیلر . اول چری مقدّمی (اسامیّه) بکی یعنی (اسنابه) بکی (طوطور) ایدی . آنوک آردنجه (اسنابیّه) بکی یعنی (حاسوده) بکی (ملکرویح) ، آندن صوکرا (معموریّه) بکی یعنی انکوری بکی آندنصکره نسطور وشطّاط تمامت بکلرله روانه اولوبه (خرجنه) یازوسنده کوچدیلر . بولده کیدرکن شطّاطه برجاسوس کلدیکیم ملک دانشمند مسلمانلر چریسیله (کاشان) ه یعنی (قورخال) ه کلمشلردر دیدی . چونکه نسطور بو خبری ایشیتدی بکلری برآرایه جمع ایدوبه تدبیر قیلدیلرکیم ملک ایله نیجه جنک ایدوبه اوروشالم ؟ دیدیلر . (اسنابه) بکی (طوطوری) قتی بهادر معلومده ایدی اول ایتدی : بکا برز چری ویرک وارایوم ملک چریسینی شبخونده قیلایم دیدی . نسطور ایتدی : مصلحتدر ایی تدبیر قلدیکوز دیوب درحال اللی بیک کزیده کافر سچدیلر وسنه بك دیکدیلر اولولری (طوطوری) ایدی . اخشام وقتنده اوکرنجه (طوطوری) روانه اولدیلر . (اسیسیّه) ایرماغنه کلدیلر . کوردیلرکیم ملک چریسی یازی ایچنده ایچنده قونمشلر ، اوولریا قمشلر . چونکه (طوطوری) بوحالی کوردی . چری‌یی بشه بولدی . هربری اونبیک ارایله سنه بیکادنده حمله قیلدیلر ، مسلمانلر چریسینی بصدیلر . بویکاده مسلمانلر آراسنده غلبه قوپدی . ملک دانشمند نمازه طورمسه ایدی ، چونکیم نمازدنده فارغ اولدی ، طشره چیقدی

ملكوك عادتی بو ایدیكیم هر وقتكیم غزایه كیده سلاحین كندودن آیرمزدی. بیوردی آت چكدیلر، بندی
لشكرلر عدوا برنعره اوردی. ارتوخی و افرومیه وقالهده كورلر دخی آتلندی. كافر چریسنه حمله
قیلدیلر. ملك دانشمند آرسلان كبی دوشوردی. (طوطوری) چری آراسنده (ایوبه بیدیوسن) ه
اوغرادی برضربه ایله آتدن ییقدی، روملر تیز ایرشدیلر بغلدیلر. آندن (اسلیمانه بیه شعانده) ه اوغرادی
برضربه ایله ییقدی آنیده بغلدیلر. آندن عبدالرحمانه اوغرادی آنی دخی بغلدیلر. آنلری كافرلردن
یكا اشبوزاره صولدی. اینچكیدی عبدالله اوغرادی برضربه ایله آتدن دخی ییقدی اول اشبوزاره
صولدی آنلری (اسطور) ه كوندردی، كندو كیری یه دوندی. بویكا غازیلرك طوطولدیغین
ملكه خبر ویردیلر. ملك غایت ملول اولدی قاقیدی، غضبه كلدی، شویله نعره اوردیكیم عالم
زلزلیه واردی. بویكا (نقولا) كیم (طوطوری) نك قرنداشی ایدی، ملك غضبله آكا اوغرادی
یاالله دیوبن نقولایه تپه دن شویله چالدیكیم ایرقاشنه دكین ایكی پاره ایلدی. غریو كافرلرك
قوپدی. برآوغوردن ملكه حمله قیلدیلر. ملك دخی بربیده آتدن قیاردی بربیه اورردی ایكیسی
دخی هلاك اولوردی. بویكا (طوطوری) یه خبر ویردیلركیم قرنداشكی ملك اولدردی سكا
نظور رسن دیدیلر. چونكه طوطوری بو سوزی ایشتدی، چری یه حمله قیلدی اسلام چریسنده چوغن
ایسقاطلدی. چری آراسنده اول ملعونه افرومیه اوغرادی، سونكو النده افرومیه یه
حمله قلدی، افرومیه نك آتن ییقدی. افرومیه یایاده قالدی. كافر چریسی افرومیه یی اورتایه آلدیلر
(اوقاص) ملكزی افرومیه نك بوینه كیردی لعین آتنه مهمیز اوردی، افرومیه یی چكدی،
یوزی اوستنه دیقلدی. كافرلر غلو قیلدیلركیم افرومیه یی بغلیه لر؛ ناكاه ارتوخی چیقه كلدی.
برنعره اوردی. (اوقاص) چاغیردیكیم: ارتوخینك یولین بغلك بو بونی برایكیا ایدنجه! دیدی
لشكرلر ارتوخینك اوكین بغلیوبن اورتایه آلدیلر. اوقاص ایلری كلدیكیم افرومیه یی بغلیه؛
وقتلرده كرو قتی اولوبه طاك یری آغارمغه باشلدی، آدم بربریه یچرا ولدی. ناكاه ملك
دانشمند غازی ایرشدی، برنعره اوردی اوقاصه حمله قیلدی. اول كافر كندی قولری الینه ویردی
كندوسی ملكه مقابل اولدی برچوماغیله ملكی چالدی. چوماغی ایندوركج ملك دانشمند اوقاصی
قولتوغی آلتندن اویله چالدیكه برقولیله باشی هوایه برآندی اولدی فی النار فی السقر. كافر

كافر چریسنده فریاد وفغان ده قوپدی. ملك دوندی اول كافرلری طاغتدی افرومیه یی قورتاردی.
اوقاصك آتنه افرومیه بندی كافرلره حمله قیلدیلر. بویكاده ده طوطوری یه خبر قلدیلركیم ملك اوقاصی
اولدردی دیدیلر. لعین آنی ایشتدی، فریاد وفغان ایلدی، آته دیندی، ملكی استردیكیم ایلتوره.
بویكا اول غازیلرك بكلركی وعزیزلرك فخری اول ملك دانشمند غازی ارسلان كبی كافرلره حمله
قیلوردی. ناكاه طوطوری ایرشدی نعره اوردی، ملكوك یولین بغلدی. ملك باقوبه كوردی:
بركشی بوجی مناره یه بكزر كندویه ایرشدی، حمله قیلدی، ایدیكیم بن (طوطوری) جاننه ایمدیده
قنده القسین دیوبه سنكو الن قلیج حواله قلدی. ملك دخی كندی قلیجه قرشولدی كافرك
قلیجی ایكی پاره اولدی. كافر ملك اوكنده كچدی، ملك آنوك آردن ایردی اول كافری تپه دن
شویله چالدیكیم ایرقاشنه دكین ایكی پاره قلدی روحه كیتدی. طوطورینك بركوپه كوسی وار
ایدی آدینه (انطورس) دیرلردی قرقرینك اوغلی ایدی. الندن سنكوله ملكه حمله قلدی. كافر
ملكی طوقالغندن شویله چالدیكیم ملك ییقلیسردی. ملك لعینوك سنكوسین چكدی الندن آلدی.
ناكاه افرومیه ایردی، كافری آردن شویله چالدیكیم كوكسنه دكین ایكی پاره قیلدی. جانه
جهنمه صولدی. كافر چریسنده فریاد قوپدی یوز چیغنه طوتدیلر. غازیلر دخی كافرلرك آردنجه
قیرمغه باشلدیلر. كافرلرك اوكی (دوكیه) ایرماغنه ایردی. غازیلر قلیجندن كافرلر ناچار
قالدیلر دیلوك یاز اوكی ایدی. صولر غایت طاشقونده ایدی لكن اول یازولری صولری صو
آلمشیدی. كافرلر كندولری صویه اوردیلر كیمی بوغولدیلر وكیمی مسلمانلر قیردیلر شویله كیم اللی
بیك كافردن ششیوزی قورتولدی. آنلر قاچدیلر، (اسطور) قاتنه كلدیلر. ملك چریسی دخی كیری دونوب
كوردیلركیم عالم طولو نعمت اولمش. ملك دانشمند بیوردی غازیلر چوق نعمت آلدیلر، كیری دونوب لشكره
كلدیلر. كوردیلركیم اردو طاغلمش، رخت واسباب تارومار اولمش، قوللر وقراواشلر قیریلمش.
چونكه ملك آنی كوردی چاغیردیكیم بو نه حالدر بو خلق كیم ایدی؟ دیدی. اول دیكا بویكا آراردیلر قاچ
كشی بولدیلر مجروح اولمش یاتورلر آلدیلر ملك قاتنه كلدیلر. ملك آنلری بوحالده كوردی صوردیكیم بو نه حالدر
سزه نولدی بو خلقلری كیم آلدی كتدی؟ آنلر ایتدیلر: چونكه كیجه سز اوردودن كتدوكز بوره چالی
قالدی. ناكاه چری كلدی، بونی قالاننه حمله قیلدیلر، چریی طاغتدیلر، خزینه یی غارت ایتدیلر دیدیلر.

ملك ایتدی: بلدیکوزمی نه چریدر نره‌دن کلدی؟ ایتدیلر: آنلردن برکشی زنخلو بزم آرموزده دوشمسه یاتور. آنلر کیتدکدنصکره بز آنی کوردك بیلمدك دیدیلر. ملك بیوردی، واردیلر اول آدمی کتوردیلر. ملك کوردیکیم برزفت صورتلو کافردر. ملك اکا صوردیکیم سز نه قومسز؟ دیدی. اول کافر ایتدی: بز کماشانه قلعه‌سی قومیوز دیدی. یه بیوردیکه اول قلعه‌ده اولورز، قومز مسلمانه دین یروز شطاطی ومنظوره تابع دکلوز، هیچ قورقمازز دیدی. ملك بیوردی اول کافری اولدردیلر. بونکز ملك اول قلعه قشوشینه دوشدی ومسلمانلر آز آز ایرشدیلرکیم غارت ایچونده کافر اردنجه وارمشلردی. آندنصکره ایتدیلرکیم بو کافرلر بزم یارنلرمزی اسیر قیلدیلر. هیچ بزدن آنلره مدد ایتمدی. ملك ایتدی: بو قلعه قومی وقلعه‌قوتوز مسلمانلره ظلم ویررلر، اکر قلعه ایله جنك ایدر ایسك اسیر اولاندن یارنلرمزی کیدرر دیدی.

افرومیه خاتون ایتدی: اکر بن قرا وشکوره دستور ویررسك اول اسیرلر آرنجه وارایم دیدی. ملك ایتدی: ای تدبیر قلدك نوله وار دیدی. درحال افرومیه وعثمان ایکیوز مسلمان ایله آتلنوبه (قرقریه) دیدیکیا روان اولدیلر. بویکا ملك وارتوخی قالان چریله آتلنوب کماشانه قلعه‌سنه یوریدیلر. کافرلره خبر اولدیکیم ملك کلدی دیو. درحال کافرلر قلعه‌یی جنك آلتیله بزه‌دیلر، بارویی آراسته قلدیلر قنده‌لر جنکه طوردیلر. ملك چوچه چریی یه ایردی، جنکه قصد ایتدی. بویکا کافرلر قلعه قپوسین آچوبه اوچیوز کافر طشره چیقدیلر. بونکلر بیوك آدمیه (روی زار) دیرلر ایدی. قتی یاوز ملعوندی، درحال مسلمانلره حمله قلدی. اول کافر قنقی طرفه وارسه آدمی بولوك بولوك ایدوب پارا قیدوردی چوقده مسلمانلر شهید قلدی. ناکاه روی ملك دانشمنده اوغرادی آنی کورزیله ملکه حمله قیلدی. ملك آنی منع ایلدی، ایکنجیسینی رد ایلدی، اوچنجیسین صاوادی. نوبت ملکه دکدی. ملك اول کافره برضرب اوردی، آلیمادی. ایکنجی اوچنجی حمله‌سین صاوادی. کیجه یه دکین جنك ایتدیلر، بربرینه ظفر بولمادیلر. (روی زار) کیری دونوبه قلعه‌یه واردی. ملك دخی کندی خیمه‌سنه کلدی. اخشام نمازینه قلدیلر، خودعه کلدی یدیلر دعا وثنا قلدیلر، یمك وسایر چریی ده برکندیلر. (حسبه به ایوبه) ایکی بیك اریله قره قوله بندی. اول کیکادن (روی زار) بیتون نمازینی صوکرا دستورکیله طشره چیقدیلر. اوچیوز ینه قلعه‌ده براقدی، کندوسی دورتیوز

ایله مسلمانلر چریسنه ایروبه حمله قیلدی. بویکا ملك دانشمند نماز قیلوردی. ناکاه (روی زار) ملعون اسلام لشکرینه حمله قلدی، اول ایکی بیك اری صیدی، مسلمانلر دستنه دوکدی. ناکاه غلبه قوپیدی. ملك اول غلبه‌یی ایشتدی درحال آتنه بندی کافرلره حمله قیلدی، اول کیجه عظیم جنك اولدی. چونکه صباح اولدی، ایکی چری بربرنه آیرلدی، کافرلر دونوبه قلعه اوکنه صف بغلیوبه میدانه چیدیلر (روی زار) میدانه کیروب اردیلدی. درحال ملك دانشمند غازی اول دیو جنبازی میدانه کیروبه اوکینه بنلدی، کافره مقابل اولدی. اول سنکو ایله جنك ایتدیلر، بربرینه آلمیادیلر. آندن صوکرا کورز ایله اوروشدیلر جبه وجوشنلر پاره پاره اولدی. اول کونده کیجه‌یه دکین جنك اولدی، بربرینه ظفر بولمادیلر. (روی زار) لشکرله قلعه‌یه چیقدی. ملك دخی کندی خیمه‌سنه کلوب قرار قیلدی. خودعه کلدی، یدیلر دعا وثنا قیلدیلر. ملك دانشمند نمازه مشغول اولدی. (روی زار) قلعه‌ده اولاندن اوچیوز کافری آلوبه طشره چیقدی، اولدورتیوز کافری قلعه‌ده قودی. اسلام چریسینه حمله قلدی، قره قوله باصدی. جنك آراسنده ناکاه (روی زار) حسبه به ایوبه اوغرادی یقدی ملکه خبر ویردیلر درحال ملك آتلندی، کافرلره حمله قلدی. جنك ایدرکن (روی زار) ه اوغرادی. بربرینه حمله قلدیلر. لعین سنکو ایله حمله قیلوبه ملك اوك سنکوسین قلیجیله چالدی ایکی پاره ایلدی، بونکز کورز ایله حمله قیلدی، ملك آنی دخی رد ایلدی، اوچنجی حمله‌سین دخی منع ایلدی. نوبت ملکه دکدی. ملك بو کافرك مهابتنه متحیر قالدی حق تعالی یه نیاز ایدوبه یالواردی

ملك دانشمندك نیازی:

دیدی ای خالق رزاق رحمان   که ایرشدوررسك هر درده درمان
براو ایله حباب وار ایدرسین   صفاتك سرینی اظهار ایدرسك
یراتدك عالمی چوق نکم عددن   دخی لطفی برینه انسانك اودعدن
اکرچه خلقی شمدی چوقده ایدرسین   بیلورم کیری احزنوقده ایدرسین
ملول اولدقلرك سروری سنده   قراکو کیجه‌لرك نوری سنده
ولی بو بنه ضعیفك حاله‌ ای چوق   کورنرسین هم بیلورسن حاله‌ای چوق
اکر طاغ غرجه دارایه کناهم   نه غم چوقدن حضرتکده ورر پناهم

چو محمدك نولا احسانه ایدرسك　　بو دم دیه الهلنه درمانه ایدرسك
کمال قدرتك حقیچون ای جهه　　محیط رحمتوك حقیچون ای جهه
انوك حقی ایچون کم مصطفی در　　دخی آل حقیچون بر صفادر
ملك بیچاره یه کل بسه مدد قیله　　حسیوبه کفر الهلنی زیر و زبر قیله
اگر اولمز ایسه سندن عنایت　　طوتار بر یوزینی کفر و ضلالت
بو رسمه ایلدی ملك مناجات　　قبول اولدی حقك قاتنده حاجات
انوك کوکلنه حقدن اولدی الهام :　　کیدر کوکلوکده قالمسون بوز اولغام
یوری اوستونه دخی ایتمه دیر الله　　کورن که کافری نیجه قیر الله

چونکه ملك بو مناجاتی تمام ایدوب کافرك اوستونه قلیچ چکوب حمله قلدی، لعین قلقانه برابر طوتدی قلقانه ایکی پاره اولدی کافر باشنی صقلدی، قلیچ آته بوینه طوقندی آتك باشنی یره براقدی لعین دوشدی تیز ینه طوری کلدی. ملك بر دخی چالایم دیرکن اول کافر ترسن یوزینه قاچدی. ملك آردن ایردی. طمیغیله کافری شویله چالدیکیم باشی هوایه برآمد اولدی. چونکه (اردی زار) ایشی تمام اولدی. کافرلر آنی کوروب حمله قیلدیلر. دیدیلرکیم قلعه یه کیره لر. ملك انلرك اوکین آلوب غازیلرله قلیچ طرتوب قپوسین قیردیلر. اوچیوز کافردن بری قورتولمدی. چونکه قلعه دهکی کافرلر آنی کوروب فریاد قیلدیلر. ملك قلعه یه قصد ایلدی. کافرلر یوقاریدن جنکه مشغولدیلر. بو یکا غازیلر دخی کیجه یه دکین جنك ایتدیلر. چونکه کیجه اولدی، کیری دوندیلر، غازیلرله ملك قلوب قرار قلدیلر.

ملك ایتدی: نیجه تدبیر ایده لم بو قلعه یی آلاوز. بیلورسز ایرته سز کوچ قیلوك اسبابیکزی یوکلوز قوك کیدوك؛ اولکه کافرلر سزك کوجدوکوزی کوره قلعه دن طشره چیقالر، بز دخی قلعه سنه انزه کیره لم، بلکه الله عنایت ایده، بو قلعه یی فتح ایده رز. ارتوقی مصلحتدر دیدی. هر بری یرلو یرینه واردیلر قرار قیلدیلر. اول کیجه کچوب صباح اولدی، ملك نماز قیلوب دعا اوقیدی، همانده بیوردی بیك ارتقدی کندی ایله طاغ آردینه پوصویه کیردیلر. بو یکا ارتوقی چری ایله کوچوب خزینه صیونه دکین کچدیلر، یازیه دوشوبه کیدرلر. کافرلر کوردیلرکیم اسبابه ورخته خالی قالسه درحال قوشوبه اشاغی اینديلر رخته و اسبابه یغما ایتمکه مشغول اولدیلر. بو یکا پصو یرندن ملك

چیقوب قلعه اوکنه یوریدیلر. قلعه قاپوسنده بسیه کشی بکلردی. صاندیلرکیم ملك کندولرودر؛ قارشو واردیلر. کوردیلرکیم کندولردن دکل، همانده قاچیغه یوز طوتدیلر. ملك ارتلرنجه قلعه یه بیله کیردی. اول بسیه کافری اولدیردی، قلعه یی آلدی. بر آدم قلعه قپوسنده قودی. کندی کیری دوندی، نعره اوروب کافرلره حمله قلدی. بو یکاده کافرلر اول حالی کوروب قچدیلر، قلعه قپوسنه کلدیلر، کوردیلرکیم قپو بغلو، قلعه آلنمش. مسلمانلر یوقاریدن اوقه وطاش ده دوکدیلر، کافرلر عاجز قالدیلر. ملك آنلری چریله اورتایه آلوب تموسین قلیچدن کچوردیلر. آندن قلعه نك ایچنه کیروب اولقدر مال، خزینه چیقاردیلرکیم حدی وقیاسی یوغیدی. جمله سین طشره چیقاردیلر. جمیعسین ملك چری یه بخشش ایلدی. غازیلر طیوم اولدیلر. شویله کیم شرح اولمز. بونلر بو غنیمت قلعه یی فتح ایدوبه برقرار اولدیلر.

بز کلالوم بو یکا (افرومیه) حکایتنه کیم ملك افرومیه یی اسیر اولنلر آردنجه کوندرمسه ایدی. آنلر دخی یوریوبه اخشامه دکین سوردیلر، بر تپه اوستونه چیقدیلر؛ کوردیلرکیم بر یازو ایچنده بارکاهلر قورمشلر شویله کیم چری قونمشه قیاسنی الله بیلور. منظور وشطاط بارکاهن چری اورتاسنده قورمشلر، بکلر خدمته طورمشلر. عزت قیلورلردی. اول چری یی افرومیه کوردی. (عثمان بهابیه) ه ایتدی: کافر چریسنه کلدوك، کرك که بر صبر ایده وز، اول وقتکم بونلر یاتورلر؛ آندن بر یوریوه لوم اولکه اول اسیر اولانده یارنلری قورتاره وز دیدی. راویلر شویله روایت ایدرلرکیم طوطوری اوغلی (میریك) اول اسیرلری منظور قاتنه کتوردی. لعین بونلری کوردی، شاد اولدی. بیوردیکیم: بونلری تیز اولدوروك! همانده جلادلر اول سرورلری آلوب سیاست میدانه کلدیلر. بونلر دخی جانلرندن امیدلرین کسوبه بربریله حلاللشدیلر. منظورك بر وزیری وار ایدی، ایلری کلدی ایتدیکیم: بنم بر سوزم وار دکله. زنهار بونلری اولدیرمه، زندانه براقه. تاکیم ملك ایشی بریکا اوله آندن صوکرا بونلری اولدوره سین دیدی. چونکیم منظور بو سوزی وزیرلرندن ایشتدی، فکره واردی. یاننده کی بکلر مصلحتدر دیدیلر. بونکز بیوردی اول سرورلری زندانه براقجق اولدیلر. آنرنج بیوردی: مجلس قوردیلر، صحبته اوطوردیلر، دوره باروسنه دکین ایچدیلر، غایت مست اولوب یاتدیلر.

بو یکاده افرومیه ایتدی: یا عثمان، سز بونده طورك بن منظور چریسنه وارایوم، اولکه اسیرلرن بر خبر بیلهم. اگر قورتاره بیلورسهم ینه قاتیکوزه کلهم؛ اگر بنی بیلورلرسه اوله ورم؛ چونکه نعره آوازی

ایریشه، بکا مدد قیله‌سز! دیدی. آتنی سوردی طاغدن آشاغی اینه‌دی آتنی بغلادی؛ کندی یایاقچه چادری آراسنه کیردی، شطّاط بارگاهنه کلدی. کوردیکیم بر خیمه‌ده قرق کشی موکّل قومشلر، مست خراب اوطوره‌یاتورلر. فرومیه چوقدن آنلری بو حالده کوردی، خنجر چکدی، اول قرق کشینک باشلرینی کسدی. آندن ایری یوریدی، چادر ایچنه باقدی کوردیکیم دورت کشی بند ایله اوطورورلر. فرومیه ایچری کیردی. چوقدن یارنلر فرومیه‌یی کوردیلر، شاد اولدیلر. (عبدالرحمن طوقادی) ایدی: الصلوة والسلام علیك یا رسول الله دیدی. بونلر ایتدی: سکا نولدی بوبله دیرسین دیدیلر. عبدالرحمن ایتدی: اویودم، دوشمده اول صدر صفّه صفا اعنی به محمد المصطفی صلی الله تعالی علیه وسلّمی کوردم بکا ایتدی: غم یمه! فرومیه کلور سزی قورتارر! آنی کوروب کوزیم آچدیم سز همانه چادردن ایچری کیردیکلوز دیدی. چوقدن بونلر بو حالی کوروب شاد اولدیلر. تیز فرومیه بونلرک بندینی چوزدی، آلوب طشره چیقدیلر. شطّاط بارگاهنه کلدیلر. فرومیه ایتدی: سز بارگاه قپوسنده طورك بن بارگاهه کیره‌یوم، شطّاطی طوته‌یوم دیدی. یارنلر ایتدی: فرمان سنکدر دیدیلر. فرومیه چادره قصد ایتدیکیم شطّاطی طوته بغلیه؛ ناکاه بر خادم اویاندی، نعره اوردی، غوغا قلدی دیکرلری اویاندیلر اویانه کلدی طشره طورنلره حمله قلدیلر. چوقدن اول غازیلر بو حالی کوروب دخی حمله قلدیلر. فرومیه دخی بارگاه ایچنده نعره اوروب شطّاطه حمله قلدی. شطّاط بو حالی کوروب کندینی تختدن آشاغی براقدی. طشره چیقوب چاغیردیکیم قومالك بو جادولری دیدی. در حال چری اویاندی مسلمانلر جنکنه طوردی. فرومیه دخی چادردن طشره چیقوب بر نعره شویله اوردیکیم آوازینی طاغدن طاغه ایشتدی اول ایلیوز مسلمانلر تکبیر کتوروب کافرلره حمله قیلدیلر. شویله‌کیم تکبیر اورتوب عالم بیقولندی، برساعت ایچره کافرلری قیردیلر، شطّاطی و سنوته دوکدیلر. بونکادن منظور خبر اولدی اویانوب طوری کلدی چریسیله حمله قلدی. منظور چری آراسنده جنك ایدرکن فرومیه‌یه اوغرادی. فرومیه منظوره بر سنکو اوردی آتدن ییقلدی. در حال قوللری ایرشوب آته بیندردیلر. بونکادن (عمدورس) کیم حاسوددن بکیدر، فرومیه‌نك آردنجه ایردی، حمله قیلدی. فرومیه آنوك سنکوسین منع ایلدی. بر دخی حمله قلدی دورایم دیرکن فرومیه سنکو ایله اونك کوکسنه شویله قاقدیکیم اوجی یاغرندن چیقدی. حاسوددن قومی فریاد و فغاندن ایلیوب فرومیه‌یه براوغوردن حمله قیلدیلر. فرومیه

طیغه‌ الینه آلوب کافرلر ایله شویله جنك ایتدیکیم وصفه کلمزدی، چوقدن کافر قیردی. اول کیجه صباحه دکین جنك ایتدیلر. چون صباح اولدی شطّاط و منظور کوردیکیم چری آراسنده زملك واره چری وار، لشکرلرنده ایکیوز کشی وار ایدی؛ چون آنی کوردی، منظور و شطّاط چاغیردیکیم تیز اوکلرینه آلوك اولارکه بو قوموندن طوتوب کتوره‌وز دیدیلر. چوقدن کافرلر بوری ایشتدیلر، مسلمانلره و سنوته اوقدییلر، بر ساعت ایچنده ییمه مسلماندن شهید قیلدیلر. فرومیه و غازیلر کیجه‌یه دکین جنك ایتدیلر. مسلمانلر قچی بو حالده‌لر. غازیلر بر طاغ وار ایدی، اول طاغدن یقاپوریدیلر. فرومیه و غازیلر تمامت مجروح اولدیلر، اول طاغی پناه ایتدیلر. منظور یوردی اول طاغی آرایه آلدیلر. مسلمانلر دخی کیمی طاسیله کیمی اوقه ایله طاغ اتکندن منع ایدرلردی و کافرلر طاغی قوشادوب قرار قیلدیلر. بو یکا فرومیه و غازیلر بر بیوك زحمت بغلیوب زاری قیلورلردی.

چون فرومیه چوقدن ایشتدی یاره   نیاز ایتدی هم اول پروردکاره
دیدی ای جمله مخلوقاتک الهی   که سنسین پادشاهلر پادشاهی
دخی هم جمله مخلوقاتک امیری   که دوشمش قپوکدر دستکیری
بیلورم بابه لطفکدن کشاده   مرید اولانه کلور ایرر مراده
مؤثرسن ای عجبه هم ثرده   بو جانده و تنده و نور و بصرده
سنك لطفك اولسه بنم کناهم   نه کلور چوقده پس عفو ایته الهم
اکر شرح ایتسه احسانیکی دللر   دکز بیلدره بزینی ایلی دللر
بنم مرادیمی قیل حضرتکدن   که ناصرسن عطا قیل نصرتکدن
بزی سن اشبو طار القریع خلاص ایت   بو کافرلری قهرله هلاك ایت
اول محمد محمود هم آدیك   آنوك آدیله بیله قویش قودیك
خلعت عالمده آنی قیلدک کزیده   قلدك آنی رحمةً للعالمین
بیزه آنوك عزتیچون عزت ایته   فضلکیله جمله مزه رحمت ایته
حاجتمیزی بزیم ایله قبوله   اول سعادت حق که بولدی رسول
مستمد بزه یار دخی کوندر یا احد   یاردم ایته اسلام دینینه تا ابد

بر قولك بیچاره مسكین غاجیوز　　قوللوغكده قاجردلغم قاجیوز
قاپوكه آكسوكلك ایله كلدك اوسه　　یوزیمز قاره الوموز دخی بوسه
بز بو دركاهكده یوزی دونده رمز　　بیك پاره قیلورلر ایسه دونمزز
لقیه اولسه دیه یولنده اولورز　　كر دیریلورز و یاخود اولورز

چونكم افرومیه بو مناجاتی تمام ایتدی؛ غازیلره بیوردی: ای یارنلر قورقماك، حق تعالینك عنایتیله یارین ملك دا ارتوخی كلور، كافرلرك حقندن كلورز انشا الله تعالی دیدی.

بر حاله ملك حكایتنه : چونكه (كماشاده) قلعه سنی ملك آلدی، بنیادی یقدی، طاسه دولتبراغن هپ طاش طرفانه ایتدی؛ تاكم كافرلر آنی مقام طوتمیه لر. امّا ملك فكرده ایدی افرومیّه و غازیلر نیچه قلدی ملول و پریشانده ایدی. ارتوخی ایتدی: اكر دستور اولورسه بن وارایم افرومیه و غازیلر حاللرینه بیلهیم دیدی. ملك بیوردی: فرمانده سنكدر دیدی. درحال ارتوخی اوچ بیك ار ایله بندی عزم (قرقریّه) قلدی. تیز سوروب اخشام وقتین كیتدی. اول كیجه ینه سوردی. صباح وقتین الغار ایتدی. چونكه صباح منظور بیوردی، نقاره لر اوردیلر، كافر چریسی ینه آتلندی، اول طاغی آرایه آلوب طاغه یوریومسه ایتدیلر. بونیكا افرومیّه و غازیلر دخی كافرلره حمله قلدیلر كیمی طاشیله و كیمی آغاجیله طاغدن چقوب قومادیلر. عجاب طاشلری و قیالری یوواردیلر دی.

كافرلرك اوستونه ایوب دنی و یكرمیسین آتیله خورد و خاش قیلوردی. ینه چونكه كافر هلاك ایتدیلر. چونكه منظور بونی كوردی بیوردی اوقه سپیلر، یوز مسلماندن شهید ایلدیلر. افرومیّه كوردیكم غازیلر آز قالدی، حضرت پیغمبر دعاسین اوقودی. غازیلر آمین دیدیلر و كافرلر اوستنه اوقودیلر، جنك طوردیلر اول قدر اوروشدیلركیم ایكندی نمازی وقتی اولدی، بغایت بونالدیلر.

ناكاه بر توز قوپدی، توز ایكی پاره اولدی. ایچندن ارتوخی و چیچك ار ایله چیقه كلدی. كوردیلركیم برقاچ مسلمانی كافرلر آرایه آلمش جنك ایدرلر؛ درحال اوچ بیك غازی تكبیر كتوروب براوغوردن حمله قلدیلر، كافرلری بلوك بلوك ایدوب قیردیلر منظوره دستنه دوكدیلر. منظور ایتدی: قاچای سزه نولدی بویله قاچیارسز دیدی. انلر ایتدیلر: ارتوخی اوچ بیك ار ایله كلدی، چریه چیدی دیدیلر. منظور ایتدی: تیز بونك یولینی بغلك ! دیدی. درحال كافرلر ارتوخینك

٦٢ اوكنه یوریدیلر. چونكه ارتوخی آنی كوردی آته ماهوز اوردی، كافر چریسینی یاردی؛ اول آرایه ایردیكیم (منظروس) آنی طوروردی، همان دم نظر ایدوب بر كورز اوردی باشی طرفانه اولدی جانی جهنمه اصمرلدی. چونكه كافرلر آنی كوردیلر ناكاه (اكراكوس) كیم منظروسك قرنداشی ایدی ارتوخی یه حمله قیلوب چرخ اوچی آتوب ارتوخینك آتنه یقدی. ارتوخی یایاق قالدی. كافرلر ارتوخی یی اورتایه آلدیلر. غازیلر دخی طاغلمشه ایدی، هر بر مسلمانه اون اوتوز كافر حواله اولمشدی. ارتوخی حالنده تحیرلردی؛ ارتوخی كافرلر آراسنده قالمشدی. تیز (اكراكوس) ایرشوب فی الحال ملعون آتدی، ملعون ارتوخینك بوینینه كیردی. ارتوخی كندویی برك طوتدی شویله سیلكدیكیم كافر آتدن معلق یقلدی. لعین اورسلنوب طورنجه ارتوخی كافره بر ضرب شویله اوردیكیم باشی كوكسینه كتدی. بونیكا كافر چریسنده غریو قوپدی؛ ناكاه افرومیّه ایرشدی، كافرلری پراكنده ایدوب اكراكوسك آتنی طوتدی، ارتوخی یه كتوردی، ارتوخی همانده بندی ایلكیسی بیله كافرلره حمله قیلدیلر. شویله كیم بریره ایردیلركیم منظور آنی طوروردی. منظور چاغیردیكیم برقاچ چافرلردن بونجه چری آز شاغه قالدیكوز دیدی. كافرلر غالب اولدیلر، ینه مسلمانلره حمله قلدیلر. مسلمانلر حالی دیلیله حق تعالی حضرتنه تضرع ایدوب یلواردیلر. ناكاه ایكندی ایله اخشام آراسی توز طوروردی، توز ایكی پاره اولدی، ایچندن دورتیوز ار ایله ملك دانشمند غازی چیقه كلدی. كوردیكیم كافرلر مسلمانلری عاجز قیلمشلر؛ همانده ملك بر كز شویله نعره اوردیكیم صداسین كوكلر دتردی. ایتدیكیم: بنم ملك دانشمند غازی، اوكومده بر دورت طاغیله یازی، الومدن قنده القه مز بو غازی دیوبن كافرلره حمله قیلدی، كوسلر چالندی، علملر دكلدی، اسلام چریسی براوغوردن كافر چریسنه حمله قلدیلر. ملك شویله جنك ایتدیكیم شول كورنده حزانده یاپراغی كبی كافرلری دوكردی. شویله كبی جنك اولدیكیم ارنلر نعره سی چقدی و نقاره آوازه سی چقدی، قلیچ شاقیردوسی چقدی، كورز كوبورلدوسنده، جبه و جوشن چاقلدوسنده لاقشیه محشر كوننده دونمه ایدی. اما اوغول، قرداش قرداشه بقمز اولمشه ایدی. آدم قانی یریوزینی طوتمشدی. ملك كافرلرك علمی دیبنه ایردی، كوردیكیم منظور علم دیبنده طوروردی؛ همانده ملك منظوره حمله قیلدی. منظور دخی النده كی سنكو ایله ملكه حواله قلدی. ملك اول حمله سین رد ایلدی. همانده ملك آته

مهموز اوردی، آتہ چیغردی، ایرشوب کافرک قوشاغندن برک طوتدی؛ زور ایدوب منظوری باشی اوستونہ گتوردی، اول ملعونی چویروب ایتدی: بنم ملک دانشمند غازی، ایرم کیچہ گوندز حق یازی، بنم اولادیم جنبازی، بنم جدیمدر سید بطال غازی، دکله ایمدی نظمله بو رازی:

سومشم بن مصطفایی کیم جانیدر   اولیانک بهتری و انبیانک جانیدر
حق دیدی آنک شأننده لولاک لولاک   جملہ مخلوقات انک یوزینوک حیرانیدر
اول ابوبکر عمر عثمان علی المرتضی   مریم عیسی نفسی جانانک جانانیدر
لا فتی الا علی لا سیف الا ذو الفقار   اول کہ گزیدہ عالم انک حکمنک فرمانیدر
دخی اول حسن ایلہ هم حسین پور بلا   شو بیلکم مظلوم شهید کربلا میدانیدر
شاهدینک عابدینک یوزی نور رخ جهاندن   آنلر خورشیدہ ماه عالم بو نورانیدر
اول محمد حضرتی هر کیم جاننده سومدی   مرشدی شیطاندر انک اصحابی شیطانیدر
جعفر صادقدن اولادی سر اکمال ال   هم دخی سر حقایقدن کنزینک عرفانیدر
موسی کاظمدر اولادی علم حقک منبعی   اصفیالر بهتری بو اتقیا سلطانیدر
شاه علی موسی رضا تاجدار اهل دیہ   روز محشرده گنهکار امتک برهانیدر
هم دخی الا تقیدر اهل دینہ پیشور   عسکرینک بر قفسده نہ فلک سیرانیدر
بو ملک حقندن غیری بسہ بیلمیم الهیچ   جوهر بیلو سنکلم بو دنیا باقی دکل فانیدر

چونکہ ملک دانشمند کندینی و اولادینی مدح ایلدی، منظوری النی باغلی اورتہ چویردی. بو حالی جمیع انسانلر و اسلام لشکری و کفار چریسی کوردیلر. اسلام لشکری تکبیر گتوردیلر، کافرلر اسانہ اولدیلر ملک دیدیکیم کافری یرہ اورہ؟ درحال منظور کندی قوشاغین کسدی، طامندن کوبک دوشر کبی دوشدی؛ تیز قوللری منظوری قاپدیلر، آتہ بندروب قاچوردیلر. ملک ایتدی: یوری انشا الله سنی بولورم دیوبن کافرلرہ حملہ قیلدی. کافرلری شویلہ قیردیکیم وصفہ گلمز. (عمران) کیم (معموریہ) بکیدر، جنک ایدرکن ملکہ اوغرادی، قلیجلہ ملکہ حملہ قلدی؛ ملک آنک حملہ سینی صاودی. لعین کنہ حملہ قیلدی، اولدم ملک دانشمند تیغنی عریاندن ایدرک یا الله دیوب فرقہ اویلہ چالدیکیم ایرقاسنہ دکین ایکی پارہ ایلدی.

قولوک قوتی اودر محکم بیلیکوک   میسر قیلہ حق بو ایلہ دیلدیکوک 68
دیلہ دوکوزک حق ویرسون مرادک   یری کوک طوردقجہ طورسون آدک
دیلرم دشمانی سن قهر ایدہسن   یدکنی آکا چون ظفر ایدہسن
سکا فرصت ویرہ دائم اول الله   قیراسن قاطلاین عالمدہ گمراہ
زیرا اسلام شمدی سر اولوبسن   قلیج اوروب او گنده سد اولوبسن
زمانکده شمدی سلطان ملکسین   دینہ اسلام دانشمند ملک سن
ملک دانشمند اولدی چونکہ سکا آد   دیمیسر دینہ یولنده جاندن روح شاد
شهیدلر روحنہ ویروب سلامی   دینہ لوم الصلوة والسلامی
او قیانہ دکلیانہ یا رحیم   رحمتکلہ یا رب الغفور یا غنی

چونکہ ملک اول کافری ایکی پارہ اوردی، آتنہ دیدی علمدارہ ایردی علمداری چالہ؛ علمدار جاندن قورقوسندن علمی یرہ قیوب قاچدی. کافر چریسی چونکہ بو حالی کوردیلر یوز قچمغہ طوتدیلر. غازیلر دخی شاد اولوب تکبیر گتوردیلر، کافرلرک آردینہ دوشدیلر قووب کیدرکن کوردیلر، قارشودن بر توز قوپدی، کافرلرہ قرشو گلور. چونکہ منظور سؤال ایتدی: بو نہ چریدر؟ دینجہ منظورہ خبر ویردیلرکیم مشاهدہ اولسونلرکم قسطنطینیہ بکی (حصاربا د) ایرشدی؛ دخی (بابول رومی) اون بیک ارایلہ ایرشدی دیدیلر. چونکہ منظور شاد اولدی، غیرت ایدوب کیری دوندیلر، بریرہ قیاندی بر زیا قیشارلرہ اولدی، غیرت ایدوب حملہ قیلاوک زیرا بو لشکرکہ گلیور اسرلیک صنوب قچدوہ غنیلو زی طوبیلر اولکر ینہ فیسہ حاصل اولہ! دیدی. منظورک بو سوزیلہ کافر لشکری دوندیلر، مسلمانلر چریسینہ حملہ قیلدیلر. غازیلر دخی حملہ قلدیلر. آرتق افرومیہ دار توحی و سلیمان و ایوب و یونس و عثمان و عبدالله و عبدالرحمن تکبیر گتوروب کافرلرہ حملہ قیلدیلر، جاندن و گوکلدن قتی جنک ایتدیلر. بو کیجادن (بابول رومی) ایردی کوسلر و ناقوسلر چالدیلر و کافرلر شول ایلرکبی غلو قیلوب اولوشدیلر، مسلمانلر چریسینہ قودیلر. اسلام چریسی حیدیلر، منظور و شطاط قرشو یوریدیلر، (حصاربا د) و (بابول رومی) یہ خدمت قیلدیلر، تعظیم برلہ قوندوروب بارگاهہ قوردیلر. بر آرایہ جمع اولوب اوتوردیلر، ملک دانشمند حکایتنہ باشلدیلر. (حصاربا د) مست اولوب آندیجدیکیم

مسلمانلردن بردیری قومایم، قموسین قیره یوم دیدی. درحال یرندن طوری کلدی. آته چکدیلر،
بندی، کندی چریسیله اسلام لشکرینه حمله قیلدیلر. ارتوخی ملکه ایتدی: خداوندم کافرلر عظیم چوقدر
کیجه قراکوسنده اسلام لشکری پراکنده در. اوطیه‌کم کافرلر بزه ظفر بوله‌لر، کرک کیم چری آراسندن
چیقاوز، اسبابی آنده قویاوز، بر آغاج دبنده قیوب علم وصنجق دیکلم کرک دیدی. درحال
ملک بیوردی: رختی ومالی وطواری طاغه چیقاردیلر، علملر وصنجقلر دیکدیلر. ملک قتی آوازایله
اوزاندی اوقیدی. اوازنی تمامت چری ایشیتدی. آندن صکره چاغیردیکیم: ای مسلمانلر شویله ایدوکوز
کافرلر آراسندن علم وصنجق دبینه جمع اولاسز! دیدی. غازیلر چون بونی ایشیتدی، دورت یکادن
اول طاغه یوز طوتدیلر، تمامت اول آرایه دیریلوب کلدیلر. ملک چری آراسنه یوریدی، بر دورلر
قنده کیم بر مسلمان کافر آراسنده قالمسه ایدی، ملک ومسرور انفره اوروب کافرلری قیروب مسلمانلری
خلاص ایدوب اول طاغه چیقاردیلر؛ شویله کیم کافرلر آراسنده بر مسلمان قالمدی. قموسی طاغه
چیقدیلر؛ کافرلر صباحه دکین بربریله قیردیلر. چون ایرته اولدی، کافرلر کوردیلرکیم چری آراسنده
بر مسلمان یوق، همان بربریله قیرمشلر، چون آنی کوردیلر خجلکدن الاریله چکدیلر. منظوره خبر اولدیکیم
مسنیار اوسه طاغه چیقوب طوررلر. منظور وشناطاط جمله‌سی اول طاغه یوریدیلر چری برله اول طاغی
اورتایه آلوب قوندیلر. اول کون اول کیجه آنده قرار قیلدیلر، کافر چریسی بوقدرلر، قرق بیك کافر
قیرلمیه؛ منظور وشناطاط دیکلری آنی کوردیلر غمناك دیریشان اولدیلر. آندن صکره شناطاط
بارکاهنه جمع اولدیلر. شناطاط بیوردی بزم قوردیلر. منظور مستی اولوب ایتدیکیم بو جادولرایله
باشه چیقامدم دیدی. ایچلرندن (حصار باد) دعوا قلدیلرکیم یارینه میدانه کیرم، فار نورودلتن
آنلرک حقندن کلیرم دیدی. بو یکاملك دخی کندی یارنریله طاغده آغاج دبنده قوندیلر،
قرار قلدیلر. آندن بیوردی: طعام کتوردیلر یدیلر؛ آرتوغ غازیلر بربرینی زخمین بغلدیلر. ایرته
نظر میدانه قلدیلر، کوردیلر کافرلر طاغی اورتایه آلمشلر اوطوررلر. ملک آنی کوردی ایتدی بوکون صبر
ایده‌لوم همان اخشام اوله کافرلری شبخون قیله‌لم دیدی. چون اخشام اولدی ملک چریه درت
بخش ایلدی. بیك کیشی رخت قاتنده قودی، درتبیك ارتوخی ایله افرومیه‌یه ویردی. درت بیك
اردخی مسلمانه ویردی ودرتبیك اردخی کندوسی آلدی. همان دورت یکادن کافر چریسنه

49

شبخون قیلدیلر. شول ارسلاندن جیوادن یحیه کیرر کبی کافرلره کیردیلر. منظوره وشناطاطه خبر اولدی
درحال بیوردی کافر چریسی حمله قلدیلر. ایکی چری بر بریله قارشیدی، بر صواشه قوبدی. ملك وغازیلر
دورشوب کافرلر ایله جنك ایدرلردی. بو یکادن رومیلردن (حصار باد) و(نبلول رومی) و(نقول)
غازیلر ایله جنکه طوروب حمله قیلدیلر؛ بر عظیم جنك اولدی. کافرلر دیدن لملر کتوردیلر، شویله کیم کوشتلردن
پوشته‌لر اولدی. چون صباح اولدی، کوردیلرکیم یازی ویبانی آدم کووده‌سیله طوتلمش؛ هنوز دخی
روم کافرلری جنك ایدرلردی. چون ملك کوردیکیم ایرته اولدی، همان بغره اوروب کندودی منظور قلبنه
اوردی. منظور آنی کوروب چری یه چاغیردیکیم تیز ملکی اورتایه آلوك! درحال ملکی اورتایه آلدیلر.
ملك کوردی چوره‌سین چری طوتدی، آتنه مهموز اوردی، آت صیچرادی، نیچه کافرلر آتت آیاغی
آلتنده قالوب هلاك اولدی. ملك چری آراسندن طشره چیقدی. نبلول رومی سنکوالنده ملکه
حمله قلدی. ملك آنك سنکوسین منع ایلدی، ایکنجیسین خطا ویردی. لعین قاقیدی، آتنه مهموز
اوردی آت صیچرادی ایردی، ملکی صنجدی. ملك دخی کافرك سنکوسین قلیجله ایکی پاره ایلدی. لعین
کیری دوندی. ملك دخی کافرك فرقنه بر قلیج ایندوردی کافر کندی قلیجین قارشو ویردی، قلیج
قلیجه طوقندی کافرك قلیجی ایکی پاره اولدی. بوکز ملك بر بغره اوردی شویله کیم کافر برامکه
اولدی، آتی دیدی اول کافرك اوستونه کلدی، تپه‌سندن بر قلیج شویله چالدیکیم ایار قاشنه
دکین ایکی پاره قلدی فی النّار فی السّقر. اول لعینك بر (کرکور) آدلو اوغلی وار ایدی کیری
دوندی کرینه حمله قیله؛ ملك دانشمند حمله سنه قلقانیله منع ایلدی؛ لعین کچوب واردی کیری دوندی
ینه حمله قیله درحال ملك کافری قرشولدی شویله چالدیکیم باشی اوکنه دوشدی. کافرلر چون آنی
کوردیلر جانلرینی قومیدکسیلر. چون آرتغ فارغ اولدی، همان حمله قلدی ایردی علمی وعلملری
ییقدی. کافر چریسی اورکدی. بو یکادن افرومیه چری آراسنده کافر طونینه ایردیکیم بر آز کافر
بر یره طوب اولمش طوررلر. افرومیه بیلدیکیم شاه شناطاطدر. افرومیه ایردی، شناطاطك بو ینینه
طمغا آتدی، چکدی، آتدن ییقدی، دیلدیکیم ایندوب بغلیه. درحال (نقول) اوده بیك ارایله
ایردی. افرومیه‌یی اورتایه آلدیلر، طمغایی کسوب شناطاطی قورتاردی. نقول اوقد آتوب افرومیه‌نك
آتنی ییقدی. افرومیه پیاده قالدی. کافرلر غلو قلدیلرکیم افرومیه‌یی طوته‌لر. ناکاه سلیمان وعثمان

وارتوغی ایرشدیلر، چری یه طاغیدوب افرومیه یی قورتاردیلر؛ آتقه بنوب کافرلره حمله قیلدیلر. جنك آراسنده افرومیه (نقوله) یه اوغرادی بر برینه حمله قیلدیلر. افرومیه قلیج چکوب (نقوله) نك باشنه بر قلیج شویله اوردیکم کوکسنه دکین ایکی پاره اولدی. کافر چریسی آنی کوروب پراکنده اولدیلر. شهاطه (حزجبه) یه قاچدی. منطور، حصار بادی (سقونیه) دن دخی قاچدیلر؛ یعنی چوروم یقا کتدیلر. منطور بو وجهله کیدرکن کندی کندینه شکایت ایدردی. چونکه کافر چریسی صندیلر؛ مسلمانلر کافرلرك بارکاهنی، مالنی و خزینه‌سنی جمله یغما ایدوب آلدیلر. تمامت چری غنی اولدیلر. شادلیق ایدوب ملك دانشمند قاتنه جمع اولدیلر. ملك دانشمند منطورك بارکاهنه ایندی بویوردی بشارت نقاره‌سی چالدیلر، آندن بویوردی خوندکار کتوردیلر، یدیلر. بعده اخشام نمازینی قیلدیلر. غازیلر وسرورله ملك قاتنه اوطوروب بو فتحه شاد اولدیلر و غازیلر روحنه دعا و ثنا قیلدیلر. هر بری خیمه‌سنه واروب قرار قیلدیلر. آلتی بیك کافر اسیر قلمشلردی. ملك بویوردی ارتوغی بیك ایله قره‌قول بندی چری یه صاقلدیلر. چونکه صباح اولدی، کون طوغدی. غازیلر ملك بارکاهنه جمع اولدیلر ملك بویوردی اول آلتی بیك اسیری کتوروب و یکرمی بك منطوریکلرین طوتمشلردی، آنلری حاضر ایتدیلر. ملك بویوردیکم قاموك، مسلمان اولوك ایمان کتورك آزاد اولورك دیدی. آنلر بو کلامی ایشتدیلر، فغان قیلدیلر دیمز دیندن دونمزز دیدیلر. ملك بویوردی اول کافرلردن اللیکیشی هلاك قیلدیلر. قلانی قورقدیلر، اولمکدن دیرلك یکدر دیوب مسلمان اولدیلر، ایمان کتوروب دنیا بلاسندن و آخرت عذابندن امین اولدیلر. روح پاك محمد مصطفی یه صلوات

دیالوم دائما الحمد لله   که نصرت ویره مؤمنلره الله
نه عقده بیزه شهیدلر کیری دخی   آلوری نیجه شهری ایلی دخی
تمام ایدوب بو قصه یی دخی بز   سوز اوزاتموبنی انجمیه کز
توکندی سوز یاشکز اوزون اولسون   بودم بو قصه دخی بونن قالسون
که بوندن صکره کله دخی شیرین   آنیده انشاءالله دکلیه‌سین
اگر حقدن اولورسه هم عنایت   کوره‌سن نیجه دریا یه حکایت
ثنا قیل مصطفایه خالقه هم   دعا مؤمنلره والله اعلم

50

اوقیانی دکلیانی یارنی   رحمتکله یارلغه قیل یا غنی
یدنجی مجلسمز اولدی تمام   سکزنجی مجلسده واردر کلام
فاعلاتن فاعلاتن فاعلات   دیر محمد مصطفی یه صلوات

المجلس الثامن

دین یولنده شویلکم اولدی قائم   انی ارتورمغه چالشدی دائم
اولاره حق تعالی رحمت ایتسون   نیره‌ده کیم یاتورلر جنت ایتسون
اوقیوب دکلیلری دخی هم   کناهین عفو ایدوب جنت ویره هم
دخی ایمان ایله ختم ایده آنی   که راحت اوله بونی ایدن جانی
صلوات ویر دائما شاد اوله‌سن   مؤبد آنده‌سن راحت اوله‌سن
سوزیمز بونده قودق یعنی کیم دار   مراده ایره‌لوم بیز بیله ای یار
چو صیدیلر اولشکری تمامت   خلاص اولدی اوغازیلر تمامت
قرار ایدوب اول کون آنده قالورلر   ایشیده‌سن نیه آنده قیلورلر
روایت ایلدیلر آنی بیزه   که شرح ایده وزانی بزده سیزه
ایشیدوب شاد اوله روح روانك   قتی محکم اوله دینك ایمانك
صلوات ویره‌لوم هم مصطفی یه   نبیلر سروری صدق صفایه

راویان اخبار و ناقلان آثار روایت ایدوب اوستادلر شویله حکایت ایدرلر که چونکه اول غازیلرك سروری ملك دانشمند غازی اول عظیم لشکری صیدی؛ مالنی و اسبابنی و خزینه‌سنی غارت ایدوب غازیلره اولشدیردی؛ شویله طویوم اولدیلر که وصفنی الله بیلور. پس غازیلر اول کوندن اول کیجه آنده قرار ایتدیلر. ایرتسی کونکه صباح اولدی طبل بشارت چالدیلر؛ غازیلر ملك قاتنه جمع اولدیلر، ملك آته بیندیلر، سیران ایدوب بر ز یوریدی، ایلری واردی؛ (قرقریه) شهری یعنی (زیله) شهرینه کوردی؛ بر خوش سهل یازی اوکنده بر تپه، اول تپه یه چیقدی، اوته یوزینه نظر قیلدی کوردی بر معظم شهر، یازی ایچینده دوکشمه؛ اول شهرك اورتاسنده بر قلعه؛ بورجی باروسی تمام برلو یرنده. چونکه ملك اول شهری کوردی، ایتدیکم: بونه شهردر؟ بو قلعه نه قلعه‌سیدر، بونك

آدی نه در ؟ قره‌دمیه دارتوغی جواب ویروب ایتدیلکم بونکا (قرقریّه) شهری دیرلر، بونک بناسی
شاه اسکندر قورمشدر، بونده بر پیکاری واردور، آنکا (ذوالقرنین پیکاری) دیرلر. ملک چوده آنی
ایشتدی بیوردی کرک کیم حق تعالی‌نک عنایتیله بو شهری اسلامه دعوت ایتمک کرک دیدی. غازیلر
انشاالله دیوب ملکه دعا و ثنا قیلدیلر، آندن کیری دونوب ینه یری‌یه کلدیلر. ملک چادیر ایچنه کیروب
اوتوردی. یمین و یسار غازیلر دخی اوتوردیلر، خوش دیوب دعا و ثنا قیلدیلر. آندن صوکرا طانشقد و
مشورت ایتدیلر. اول کیجه آنده قرار قیلوب ایرتسی کوندن صباح نقاره‌لر چالدیلر. لشکرده غازیلر نیتی غزا
دیوب آتلرینه سوار اولدیلر، علملر و صنجقلر کتوروب تعظیم ایله تکبیر و تهلیل ایدوب عزم قرقریّه قلدیلر.
بونلر روانه اولوب کتمکده؛ اول یکا شهره خبر اولدیلکم : طورسز ملک ایرشدی دیدیلر. لشکردن
بکلری بو خبری ایشتدی بیوردی کیم خزینه‌یی مال قلعه‌یه چیقاردیلر و دخی نه قدر اغنیا قوم وار ایسه جمله
قلعه‌یه چیقاردیلر؛ نه قدر فقرا وار ایسه شهرده قالدی. آنلر دخی بو حالی کوروب لشکری بریکا باشنی
آلوب قیجدیلر، مسلمانلر جریسی دخی ایردیلر کوردیلرکیم شهر قومی طاغیلوب قیچارلر، آنلره آقین ایدوب
اول کافرلردن چوقده کافر قیردیلر، عورت و اوغلان اسیر ایتدیلر. ملک بیوردی : شهری آتشه
یقدیلر، اول قلعه‌یه دخی آرایه آلدیلر، چوره‌سین قوشاتدیلر. قلعه قومی دخی جنکه طوردیلر. غازیلر دخی
کیجه‌یه دکین جنک ایتدیلر. کافرلر قلعه‌دن اوقدن و طاشدن آتوب چوقده مسلماندن شهید ایتدیلر. کیم قلعه قاتنه
وارمزدی؛ محکم دورشوردی. چونکه اخشام اولدی ملک ایله غازیلر دونوب بارکاهلرینه کلوب نماز
قلدیلر، طعام یدیلر. آندن سلیماندن و ایوبدن قره‌قول بندیلر، جری‌یه چقلدیلر. اول یکادن قلعه قومی تدبیر
قلدیلرکیم مسلمانلر جریسنی شبخون قیلالر. درحال اسلاولریه کیوب آتلندیلر، قلعه قپوسنی آچدیلر، بیک کافر
ایله (امیران) لعین قلعه‌دن طشره چیقوب کوپری قوروب خندکدن کچدیلر. مسلمانلر کوردیلر: کافرلر
کلیورلر؛ درحال سلیماندن و غازیلر تکبیر کتوروب کافرلره حمله قلدیلر. (امیران) لعین دخی جریسیله حمله قلدی.
ایکی جری بربرینه قاتلدی. یرک یوزی ینه یاموقدن بکی آقدی برعظیم جنک اولدیلکم وصفه کلمز. جنک آراسنده
(امیران) لعین سلیمانه اوغرادی، برکورز اوردی سلیمانی یقدی. درحال کافرلر ایوب بغلدیلر. آندن
(ایوبّ) ه اوغرادی، امیران لعین قتی بهادر ایدی ایوبّه ایرشدی، ایوبّه برکورز اوردی آتندن
یقدی. آنی دخی بغلدیلر. اول کیجه یوز مسلماندن شهید ایدی. قالانی قاچوب جری اوسته دوشدیلر.

غازیلر چونده آنی کوردیلر، درحال جنکه طوردیلر. کیجه قرانکو ایدی، مسلمانلر بربریله بیلمزلر ایدی. (امیران)
لعین بونکا اسیرلری قلعه‌یه کوندردی، کندوسی صباحه دکین جنک ایلدی. چونکه یرتقه اولدی، اول ملعوندن
یوز مسلمانی دخی شهید ایدوب کیری دونوب قلعه‌یه کیردی، قپویی بغلدی. بونکا مسلمانلر کوردیلرکیم
درت یوز مسلماندن شهید اولمش، ملک چونده آنی کوردی ملول اولدی ینه جنکه مشغول اولدی. قلعه قومی دخی
بورج اوستنه کلدیلر، اول طوتساقلردن ایکیسینی کتوروب ملکه قارشو بو غازیلرنک آصه قودیلر. ملک بیوردی:
کافرلر اوستنه اوقدن سپیدیلر، کافرلر دخی طاشدن آتدیلر، اودلر صاچدیلر، اویله وقتنه دکین عظیم جنک اولدی.
چونکیم اویله اولدی، ملک و غازیلر کیری دونوب اوکله نمازین قلدیلر، بر لحظه دکلندیلر. ایکندی وقتی
اولونجه تمامت لشکر آته بندیلر، قلعه‌دن یکا روانه اولدیلر. چونکه قلعه‌یه کلدیلر، کافرلر دخی بورج اوستنه
چیقدیلر اوزرشورکه اول اسیرلردن ایکی مسلمانی کتوردیلر، ملکه قارشو آصه قودیلر، چونکه لشکرلر
سویلدیلر. شویله‌کیم ملک دانشمند ایچی یاندی، اخشام دکین جنک ایتدیلر، قلعه‌یه چاره بولمدیلر.
کافرلر مجلوقه طاشیله ایکیوز مسلماندن شهید قلدیلر. چونکه اخشام اولدی ملک و غازیلر کیری دونوب بارکاهلرینه
کلدیلر، اول کیجه اوبلادیلر ایچونده ملول اولدیلر. آندن ملک ایتدی: بزه بر چاره ایتمک کرک بز
دخی مجلوقه دوزه‌ورز دیدی. درحال ملک بیوردی مکتوب یازدیلر، عبدالرحمانی کوندردیلر: سن
وارغیل، دوکیّه اهلنه بو مکتوبی ویرکیل، دوکیه‌دن اوندن مجلوقه ویله بکجی اوستادلریله ویرسونلر کتور
دیدی. درحال عبدالرحمن یوز قیشیله آتلنوب روانه اولدی، اول کیجه صباحه دکین سوردیلر. چونکه صباح
اولدی بونلر (دوکیّه) قلعه‌سنه ایردیلر، کوردیلر دوکیّه‌نک رباطی خراب اولمش؛ شهر قومی قلعه‌یه قاچمشلر.
چونکه عبدالرحمان قلعه قپوسنه کلدی، ملکیوک آدمی اولدوغنی بلدیردی، تیز قپویی آچدیلر، عبدالرحمانه قارشو
کلدیلر. عبدالرحمان صوردیکم: بو شهری کیم خراب ایتدی ؟ دیدی. مسلمانلر ایتدیلر: سیسیّه قومی عاصی اولوب
خبر ایشتدیلرکیم ملکی نسطوره صیمشسه، آنلر بیلکی مسلمانلرک کیری مناصحدر اولدیلر، سیسیّه ایچنده نه قدر کیم امام
و خطیب وار ایدی، قموسین قیروب شهید ایتدیلر، آندن کلوب رباطی خراب ایتدیلر. بز قاچوب قلعه‌یه کیردک؛
دیدیلر. عبدالرحمان ایتدی: غم دکل بو کوندن یارینه ملک کیری دونوب بونلرک حقندن کلور دیدی. آندن ایتدیلکم
اوندن مجلوقه کرک اولدی، قرقریّه شهرینی آلمغه دیدی. تیز همان قلعه‌دن اون مجلوقه چیقردیلر، قلعه‌دن آشاغی
ایندوردیلر، قرقه اوستادیله حاضرلیوب اول مجلوقه اوستنه آلوب ملکه یکا روانه اولدیلر. ملک بونکا قلعه قومیله

ایکی کونده جنك ایتدیلر. عبدالرحمان مخلصلاری قتوردی غازیلر کوروب شاد اولدیلر، اول مخلصلاری بوینجه قرشو اودیره قوردیلر. جامع اولدی. ایرتسی کونده طوردیلر کیم جنك ایده لر. ملك ایله غازیلر نماز قیلمغه طوردیلر. بونلر نماز قیلورکن کافرلر اول حالی کوروب قلعه قپوسین آچدیلر، کوپری قوردیلر. امیر ملعون چریسیله چیقوب اسلام چریسنه حمله قیلدی. بیوردی نفطچیلر کلوب مخلصه نفت اوردیلر، قپوسین یاقدیلر، تا بونلر نمازدن فارغ اولونجیه قدر ایکیوز مسلمانی شهید ایتدیلر. چونکه ملك نمازدن فارغ اولدی، درحال آتلندی، کافرلره حمله قیلوب تکبیر کتوردیلر، کافر چریسنه قیودیلر. فریاد کافر چریسنده قوپدی، اول قدر کافر قیردیلر کیم کوده کوده اوسته یقلدی. بر ساعت ایچنده یوز کافر قیردیلر. ملك آیتدی: ایچیدیکم بو قلعه نك طاشلرینی دکزه توکمینجه قرار قلمیم دیدی. درحال بیوردی میخوریکی اوده بسدیلر. بونلر کافرلر کیری دوندیلر، واردیلر سلیمانه ایله بوینی قتوردیلر زندانده، آنلری اسلام چریسنه قارشو بردار ایده لر. چونکه ملك بو حالی کوردی، شویله نعره اوردیکیم عالم یقولدی. کافرلر اسیر اولدی. چاغیردیکیم: اکر سز آنلری آصه سز بن دخی بو قلعه ده الله عنایتیله آلیرم، جمله کزی قیرام، اصلوکزی دنیادن کسم دیدی. ملکك بو سوزی کافرلره دوکوم براقدی آرالرینه اختلاف دوشدی. امیره اشارت قلدی، اول اسیرلری ینه زندانه قویدیلر. ملك دخی کیرو دوندی. ملك غملین چریه کلدی، کندی بارکاهنه کیردی. غازیلرله نماز قیلدیلر. نمازدن صوکرا خوش دیوب دعا قیلدیلر، بردم ملالله اوتوردیلر. اوتورکن حرکت ایدوب لحماندن طشره چیقدی. ناکاه کوردیکیم بر کشی قره لر کیمیش قرشوده کلور. چونکه ملك قاتنه کلدی، ملك صوردیکیم: نه کشی سین؟ ایتدیکیم قاصدم، پیغمبر قاتندن کلورم، سنك قاتوکه کلدم دیدی. ملك ایتدی: قنغی پیغمبر قاتندن کلورسین؟ دیدی. اول کشی ایتدی: اول پیغمبر قاتندن کلورم که بشیر نذیر شفیع منیر محمد المصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم قاتندن کلورم دیدی.

اول رسول هاشمی زین البشر
کلمشم کتورمشم آندن خبر
چونکه ملك ایشتدی آنك سوزینی
واروب الیری کوردی یوزینی
صوردیکیم نه کشی سین دیدی آکا
بو سؤال ویر جوابین کل بکا
دیدی رکابدار آدم ایشته بنم
بکا دیرلر (بزاغوس) ای جانم

واردور بونده بنم بر دیرکم
اول دیرده اولورم بن ای خواجه
کورمشم آنی بیدار عاطل
آدیدر آنوك محمد مصطفی
عاشق اولدم کوریجك آی یوزینه
چونکه بن کوردم مبارك یوزینی
بنی اول دینه دعوت ایلدی
بن آنوك دعوتی قیلدم قبول
بغلدم آکا محبت اول زمان
دیدی کل بکا ملکه بو کیجه
بویله دیدی چونکه اویاندم ای اولو
روشن اولمسه کوندوزه بکز رحمانه
کلمشم امریله خوشسه کل کیده لوم
بو سوزی ملك ایشتدی اول زمانده
شاد اولوب چاغیردی بر اوده ایدی
واقع اولان حالی آکا دیدی
جمله آنی جمع اولان تورك ایله تات
کرچه کیم کیجه‌لرك دولتیدر قدر و برات
سوزلکی اکرکیم ایشتدیسه اول قالدی دیری
عجب سن نه صنم سنکم قاشك کعبه درسنك
بونکا سروسی بکز قلم میزم ایلنور
عقلك معجزه سی کوره ری اهل جهاندن
فقیه عشقك توکلدن خوینکیم کتی سر

52 آدی (رسطوس) در آنك بن آنی یوز
کورمشم بو دوشی آنده بو کیجه
سرور اولدر انس وجهده وعاطه
نور برحدور اول آنك قاشی قضا
قربان اولیم بن آنوك سوزینه
جاندن ودلدن دیکلدم لطف سوزینی
تیز ایماندن کتوردیوبن سویلدی
جان ودلدن اولدم آکا بنده قول
دیز چوکوب اوکنده کتوردم ایمان
قلعه یولین کوستر آکا بو کیجه
دیرك ایچی مسك وعنبر لهو لولو
طوری کلدم تازه ایدوبن ایماندن
سیزه قلعه یولنی کوسترهلوم !
ساز حرب السنه کیدیلر لحماندن
غازیلری قاتنه جمع ایلدی
ایشیدوبن جملسی شکر ایلدی
خوش سه کتوردیلر رسوله الصلوات
لیك اوطایه وصالك کبی عالی درجات
نظر ایتدیلر آنلیجودن دیدیلر آب حیات
دائم استرکه قیله سجده بولا تیله مناجات
قدمك بحر عجیبدن وقتدیه طور عرفات
دورلو تحسین ایدوبن حسنوکه استر برکات
کوزلرم یاشندن اکوردیله آب فرات

خیر احسان ایده کور لطفی وفا قیل دائما — ایده کور خیر ایله احسان قیلور یوم حسنات
قچه اول طوستك خیالی کوزیمه رهبر اوله — قنده کم بر نظر ایدم کورورم ذات صفات
بو جهانده یره لقمانده سنی تحفی قیلورم — او دلیلی دکولور نکم اوماز خیر زکات
دورفلك نه قدر دونرسه بر دخی لقیچ — کوره یه سنجلین لقم قیله بیك بیك حرکات
برله ارشاد اولادن لطفك ای رسول وصل دولت بیزه یار اولدی ولقم صوم صلات

چونکم ملك رلقبانده بو خبری ایشتدی، شاد اولدی بیوردی عثمانده و عبدالرحمن بشیوز کیشیله ساز سلب کیدیلر، اول رلقبانده ایله جریده طشره چیقدیلر، سوردیلر (ارسطوس) دیرینه کلدیلر. بر اوغرین قپوسی وار ایدی آچدی ایچری کیردی. ملك و غازیلر دخی کیردیلر. کوردیلرکیم بر خوسه مقام، فرشی دوشنمه. رلقبانده شاغی ایندی فرشی قالدوردی بر دهلیز آچیلدی. ملك غازیلر ایله اول دهلیزه کیردیلر. رلقبانده اولنده شمع تیز اوکلرنجه کیدر، بر زمانده یر آلتنده یوریدیلر، بر قپویه کلدیلر. اوشده هلاك قپو بودر دیدی. پس قاپویی آچدیلر ایچری کیردیلر. بر اولو اوی ایچی طولو سلاح.

ملك چون آنی کوردی صوردیکیم بونه مقامدر؟ رلقبانده ایدی: بو قلعه‌نك جبه‌خانه‌سیدر، سلاح اویدر دیدی. او قپوسنه کلدیلر کوردیلرکیم محکم بغلودر قازدیلر آشاغی اوکچه‌سین قوپاردیلر. قپو آچیلدی، طشره چیقدیلر، کوردیلرکیم بر سرای. (بترغوس) رلقبانده ایدی: بو سرای (امنوس) لعینکدر دیدی. راویلر شویله روایت ایدرلرکه کافرلر قلعه قپوسین آچمشلردی. قلعه‌دن آشاغی ینوب مسلمانلر ایله جنك ایدرلردی. اول ایکی ارتوغی و افروجیه کافرلره قرشو طوروب اوروشورلردی. ملك کوردیکیم قلعه خلوت، بنجه‌سی اویورلر دبنجه‌سی جنکه کیتمشلر. ملك بو حالی کوروب تیز یوردی نشول اوده لم حرکت و صدا وار آنی طشره‌ده قپوسین اوزرینه بغلدیلر، کوروب آنی کچدیلر، قلعه قپوسنه ایردیلر کوردیلرکیم یوز کشی قلعه‌نك قپوسن آلوبه یتورلر، تمامت سوجیده میخور اولمشلر. ملك و عثمانده و غازیلر قلیج چکدیلر، اول یوز کافری قلیجدن کچوردیلر. آندن ملك قلعه قپوسنك کلیدینی صیدی. قپویی آچدیلر طشره چیقدیلر، کوپری‌یی خندق اوزرینه بر اغلحه کوردیلر. درحال ایلکیشی کوندردیلر، مسلمانلره خبر ایتدیلرکیم ملك قلعه‌یی آلدی؛ ایشیدوبه شاد اولدیلر، تیز بیك مسلمان علم و صنجق و کوس و نقاره‌لر آلوبه روانه اولدیلر. (امنوس) لعین بشیوز ار ایله

53 ارتوغی ایله و افروجیه ایله جنك ایدردی؛ قلعه احوالندن غافل ایدی. بو بیك مسلماندن جریسی قلعه‌یه کیردیلر، علمی و صنجاغی بورج اوستونه چیقردیلر. غازیلر تمامت بورج اوستونه صفلر بغلیوب صنجقلر دیکدیلر. ملك بشیوز ار ایله قلعه قپوسنده طوردی. آنی غازیلره بیوردی تکبیر کتوردیلر شویلیکیم عالم ینقولندی. (امنوس) لعین ایشتدیکیم تکبیر و نقاره آوازی قلعه‌دن کلور، جاننه اود دوشدی. جنك ایدرکن آت باشنی چکدی، قلعه‌دن یکا دوندی، سوروب قلعه قپوسنه کلدی. غازیلر بورج اوستنده مجبور کبی اوده دوکدیلر؛ اردنجه ارتوغی و افروجیه ایریشدیلر، کافرلره قلیج اوردیلر. ملك دخی نعره اوردی، بشیوز ار ایله کافرلری اورتایه آلدیلر قیردیلر دنجه‌سی جاندن آندی کندوسنی خندقه براقدی. امنوس لعین چوقدن مسلمانلر شهید قلدی، آتنی دپدی، ایچری یوردی، قلعه قپوسنه ایردیکیم ایچری کیره. ملك آنی کوردی بر نعره اوردیکیم قرشو یوریدی. لعین چونکه ملکی کوردی، اژدرها کبی قجردی النده سنکو ایله حمله قیلدی. ملك انك سنکوسین قلیج ایله چالدی ایکی پاره ایلدی؛ کیوب واردی. لقمانده ملك قفاسندن ایروب اول لعینه بر قلیج شویله اوردیکیم باشی چوکانندن چیقوبده طوب کبی شونده کتدی، جانی جهنمه اصمرلدی. بو یکادن غازیلر شاد اولدیلر. ارتوغی و افروجیه و غازیلر قلعه‌یه کیردیلر. چونکه صباح اولدی غازیلر اولقدر کافر قیردیلرکیم قانلری سیل کبی آقدی. قلعه قپوسندن قرپا دقویدی، کیمیسی کندوسنی طامدن آشاغی براقدی و کیمیسی قپویه قاچدی کوردیکیم قپو طشره‌دن بغلو؛ عاجز قالدیلر و غازیلر دخی قلعه‌ده نه قدر کافر وار ایسه قیردیلر، عورت و اوغلانلری اسیر قیلوبه طشره چیقاردیلر. چونکم قورتلوده اولدی، ملك قلعه ایشین تمام ایتدی. راویلر شویله روایت ایدرلرکیم غازیلر اول قلعه‌نك ایچندن بیك قیز و اوغلان و ایکی بیك دخی عورت ایری و اوفاقدن اسیر چیقاردیلر و دخی اولقدر مال و خزینه چیقاردیلرکیم حدّین و قیاسین انجق الله بیلور. ملك بونلری لطیف غازیلره بخش ایلدی، بر مقداریله ملاطیه‌یه کوندردی. آندن بیوردیکیم: بو قلعه‌یی خراب قیلوکوز و طاشلرینی دکیزه دوکوك. بس بویله آنده ایچیدیم دکافرلری دکیزه دوکینجه چاره یوقدر دیدی. چونکه ملك بویله بیوردی اوچ کونده تمامت اول ایچری قلعه‌یی خراب قلدیلر. آندن بیوردیکیم طاشلرینی دکیزه طاشیلر. غازیلر ایتدیلر: دکیز ایراقدر بو لده کافرلر چوقدرکیم واره‌مز و الا یقین بر کول واردر دکیزه بکزر، مکر بو طاشلری اکا دوکرز! دیدیلر.

بس اول طاشلری لهب آتشلریله طاشیدیلر، اول کوله دوکدیلر. رومیلر اکا (ایلاکوس بلاغوس) دیرلردی، شیمدی اکا قارکوله دیرلر. قرقریه طاشلری قمو اکا دوکدیلر، رباطه اودا اوردیلر، یاقدیلر. شهر اولری دخی یاقدیلر شویله‌کیم اول یورده‌ده بنا اثری قالمدی. قموسنی خراب قلدیلر. ملك اولیری شویله خراب قلدیکیم کافرلر اکا (اوز بلا) دیرلردی، یعنی بلایری دیرلردی.

آندنصکره ملك غازیلر ایله کیری دوندی (دوکیه) دن یکا روانه اولدیلر، اول کوندن ایرتسی یوریدیلر، دوکیه‌یه یقین ایردیلر. قومنه خبر اولدیکیم ملك کلدی دیو؛ قموسی حکمدن طاشی ایندیلر، ملکه استقبال قلدیلر. ملك چونکه شهره کلدی کوردیکیم تمامت شهر اولری ودیوارلری خراب اولمش ویرانه اوده یاتمش. ملك چونکه بو حالی کوردی، دوکیه قومنه صوردیکیم بو نه بویله‌کیم ایدی؟ مسلمانلر ملکه شکایت ایلدیلر: سیسیه قومیکیم کیری کافر اولدیلر، هر کوندن بزه آقین ایدوب کلورلر! ملك چونکه بونی ایشتدی، انشاءالله تعالی آنلرك ایشنی بریکا قیلیم دیدی. اول کیجه قرار قیلدیلر، صباح اولدی. ملك، ارتوخ واقزومیه وعثمان وسلیمان وایوب وحسن وقمو غازیلری بیله آلدی. عبدالله وعبدالرحمانی قلعه‌ده قودی وقلعه‌یی بونلره اصمرلادی. سز بونده حاضر اولوك، نه وقتکم سیزه خبر قیلم، همان اول ساعت حاضر اولوب مسلمانلره مدد قیلاسز، اولکه سیسیه قومنی هلاك قیلاوز دیوب اول ساعت بیك کشیله ملك آده آتلندی. (دوکیه) قرشوسنده برطاغ وارایدی، فرنکلر طاغی دیرلردی. ملك اولایرده اول طاغه چیقدی؛ سوردیلر، اول طاغك اوته یوزینه ایندیلر. اخشام اولنجه (سیسیه) قومی کوردیلرکم چری غلبه‌سی پیدا اولدی، ایکی کشی کوندردیلرکیم کوره‌لر نه چریدر؟ چونکه اول کشیلر ملك چریسنه کلدیلر؛ صوردیلرکم بو چری کیمکدر؟ ملك ارتوخه ایتدی: جواب ویرك که بو چری (شاه شطاط) چریسیدر، کندی بیله کلدیکم بو (سیسیه) شهرنده اوتوره، چری جمع ایلیه، تاکیم (دوکیه) قلعه‌سنی خرابه قیله! دیدیلر. اول ایکی کافر چونکه بو خبری ایشتدیلر، کیری دوندیلر، سیسیه قومنه خبر قلدیلرکیم کلن شاه شطاط چریسیدر؛ کافرلر آنی ایشیدوب شاد اولدیلر. ملکوك عادتی بو ایدیکیم قنده وارسه علم وصنجق بیله ایلتوردی؛ باشلری خاچدن ایدی. زیرا کافره مصلحت ایچون حیله وآل ایدردی. کافرلر درحال قرشو چیقوب استقبال قلدیلر.

کوردیلرکیم صلیب بیرق صنجقلری وار. همان ارتوخ ایلری یوریدی، روم دلیجه سویلشدی. بونلر صندیلرکیم (خرجنه) بلیدرر، آندیلر مسلمانلر چریسنی شهره کوتوردیلر. ملك (دوکیه) دن یکا ایکی کشی کوندردی؛ چونکه مکتوب عبدالرحمانه دکدی اول دم آتلندی سیسیه شهرینه روانه اولدیلر. بویکاده کافرلر ملکی برخوشه‌یره قوندوردیلر. همان قوندوغی ساعت ملك شویله برنعره اوردیکیم صداسین اول شهر دتردی، کافرلر سراسیمه اولدی. ملك قلیج طرتدی، مسلمانلر تکبیر کتوردیلر تکبیر آوازی عیوقه چیقدی؛ همان آمان ویرمیوب کافرلری قلیج ایله اولقدر قیردیلرکیم یوللر آدم کوده‌سندن طولدی، امان کچز اولدی. چونکه کافرلر بوحالی کوردیلر شهردن طشره چیقوب قاچدیلر، طاغلره واره‌لرجان قورتاره‌لر. ناکاه بیك ار ایله عبدالرحمان ایریشدی؛ کوردیکیم کافرلر آکنده اولوب دورتیکا قچوب کیدرلر؛ درحال نعره اوروب قچان کافرلری اورتایه آلدیلر، تمامت اول ملعونلری قیردیلر بری قورتلمدی لعین هلاك اولدی. آرتق عبدالرحمان تمام غازیلر ایله (سیسیه) شهرینه کیردیلر، همان تکبیر کتوروب حمله قیلدیلر؛ کافرلرجانبندن فغان قوپدی. بویکا ملك شهر اورتاسنده صباحه دکین قلیج اوردی حسابسز کافر قیردی. بوسیسیه قومنك عاصی اولدیغنه سبب بوایدیکم (خرجنه) دن بربك کلمش ایدی؛ آنك آدینه (کیریانوس) دیرلردی؛ سیسیه قومنی آزدوردی، عاصی اولدیلر، ایچلرنده اولان مسلمانلری مؤذنلری قیردیلر ایدی. چونکه ارته اولدی؛ اول بك کندی قومنی آلدی، شهردن طشره چیقدی، (خرسانوسیه) دن یعنی نکسار دن یکا قچمغه یوزطوتدی؛ ناکاه قارشودن ارتوخ ایریشوب کیریانوسه برضرب اوردیکیم بینی طلقه‌سندن اولدی فی النار فی السقر. قوللری چونکه آنی کوردیلر جانلرینی امید کسوب امان دیلدیلر. قلاوزلرکافرلر دخی ایتدیلرکه بزیم خبرکز یوقدر ایدی بوایشدن، الا خرسانوسیه قومی بزلره آقین ایدوب بوشهره کیردیلر بز بونلردن بیخبرغافل ایدك قورقودن کافر اولدق، بوکز دخی بزه امان ویرك بوفعلی بردخی ایتمیه‌لم دیدیلر، زاری قیلوب اغلشدیلر. ملکوك اوزی یوییدی ایتدیکیم: آیرودن قیرماڭ دیدی. پس سیسیه قومنك قالانی مسلمان اولدیلر. ینه ملك بونلره بیك کشی ناظر قودیکیم بولدری وبوشهری بکلیه‌لر. آندنصکره ملك بونلره (عبدالله توقادی) یی حاکم قیلوب خطیب وامام تعیین قلدی؛ آندنصکره ملك غازیلر ایله (دکیه) دن یکا روانه اولدیلر. ملك یوردی: (دوکیه) اوکنده بارکاهلر قوردیلر. ملك اوتوردی، ارتوخ ایچون صاغ یاننده خیمه قوردیلر؛ اقزومیه

ایچونده صول طرفده خیمه قوردیلر. بونلر کوندز ملك خدمتنده، کیجه اولنجه هرکس کندی خیمه‌سنه وارردی، کیجه صباحه دك ارتوخی و افرومیه ذکره مشغول اولورلردی. چونکه ملك بارکاهه کیردی قرار قیلدی، بیوردی خونلر کتوردیلر یدیلر دعا و ثنا قیلدیلر آندن صکره هرکس کندی مقامنده قرار قیلدیلر روح محمده صلوات.

کیرر پرده ایچره شمس اعظم   کیر عالم قره اطلسی اولدم
جهانه طوتدی زنکی لشکری چونکه   واریب مغربده کیزلندی کرکون
کیجه ایردی قرار ایتدی خلایق   دیم یارینه ایردورسه خالقه
موکوننده بوننده قویالم سوزی باری   یارینه معلوم دلم مولدیه واری
عنایت بیزه خالقدن ایریشه   سعادت یاری قیله هر بر ایشه
سوزینه بو موصفاتك سویلدی دیل   نه سمی اولدیسه شرح ایلدی دیل
که بوندن صکره کلور بر حکایت   دیه وز ذکر اوله حقدن عنایت
که بوندن صکره ارتوخی دوکونه   ایشیته کل افرومیه وصفی حالنه
اجل امان ویررسه سویلیه وز   مراده نیجه یترلر دیه وز
ایشیدوبه صفالر بولنجانك   قچنه دوکیننی ایشیده سن انك
اجلدن کر امان اولورسه بیزه   دیه وز انی نیجه اولدی بیزه
ایشیده سن آمین انشا الله   میسر ایده دخی حضرت الله

المجلس التاسع

بو مجلس ارتوخینك افرومیه‌یه نکاحی در

تکری آدین هرکیم آله دیلینه   بو حکایت اکا یولقه بیلینه
هرکیم اول سویلدی الله دیدی   سوزك بدایتنده بسم الله دیدی
قمو سوزی سرتسر تحقیق اوله   هر قنو کیم قیله تقدیمه اوله
اول زماننده ملك دانشمند وار ایدی   دیه یولین اچمه روم یوریدی
اوّل اول ارتوخی ایله بولوشوب   آنونکیله دیرلشوب آلیشوب
آخر آنی چونکه مسلمان ایلدی   دین یولنده الهی ایمان ایلدی

بیله یولداش اولوبن چالیشدیلر   حقیچون دین یولنه طورشدیلر
کیجه کوندز چالشوب طورمدیلر   رومده بیر آز قالدیکم آلمادیلر
فتح و نصرت ویردی الله آنلره   رحمت حقك اولاری جانلره
دخی کل ارتوخینك مولدی سوزی   سومش ایدی رومده ایشیت بر قزی
افرومیه ایدی آدی اول قزك   دخی نیره یه وارر احلی سوزك
دخی بوقدر دیرك سوزیدر   شهر خرچه بکلك قزیدر
فرصت الدیردی آنی آولادیلر   ایکیسی آنی مسلمان قیلدیلر
دیه بولنده جوق چالشدی اول دخی   حقیچون انجه طورشدی اول دخی
عاقبت افرومیه یی مصطفی   دوشنده ارتوخی‌یه ویردی اول صفا
اولدی اشارت کوره لر آنی   وصلته ایره ایکی عاشق جانی
چونکه اشارت اولدیغنی بیلدیلر   ایرتسی دوکون ترتیبن قلدیلر
ویر صلوات کیم ایشیده سن آنی   بیله سن نیجه بولشدیلر آنی
دخی ایمدی بر عجایب داستان   شاد اوله جانك ایشیته ای طوستجان
ایشیته ایمدی بر عجایبدر دوکون   کافرك جاننه اورلدی دوکون

راویان اخبار و ناقلان آثار روایت ایدوب داستانلر شویله حکایت ایدرلرکیم چونکه سیسیه شهرینی فتح ایدوب مرتد اولنلری قیردیلر؛ شویله آز قالدیکیم توکنه؛ آغلشدیلر، امان دیلدیلر، یالواردیلر، بو ایشده بزم کناهمز یوقدر کندی اختیارمز ایله ایتمدك دیدیلر. ملك دخی بونلره رحم ایدوب امان ویردی؛ قوللرن قوللدی، قللاری بنه ایمانی تازه قیلوب مسلمان اولدیلر. ملك آنلره ینه خطیب و امام قودی. اورادن کوچدیلر، (دکبه) شهرینه کلدیلر. بیوردی: بارکاه قوردیلر، آنده قرار قیلدیلر، بیوردی خونه کتوروب یدیلر، دعا و ثنا قلدیلر. آندن صکره هر بری کندی خیمه‌سنه واردیلر؛ ارتوخی و افرومیه دخی کندی خیمه‌لرینه واردیلر. ملك دخی اوردیه اوتوروب دعا قلدی، دخی یاتوب اویودی. اویورکن دوشنده اول حضرت محمد المصطفی صلی الله تعالی علیه و سلم حضرتی جمله اصحابلر و حضرت علی و حسن و حسین و ابو المسلم مفضاب جهانکیری خرمی و احمد زمجی

وسید بطال غازی و عبد الوهاب غازی بو جمله غازیلر بریره جمع اولمشلر ؛ ملك بو حالی کوروب قرشو یوریدی ، خدمت قلدی ، رسول حضرتنك الین اوپدی . رسول حضرتی ملکی بغرینه بصدی خاطرینی صوردی ، اول مبارك الین اوستنه کتوردی ، اعضاسنی صیفادی . ملك ایتدی : غازیلر ، نیجه اولدی بزی صوره می کلدیکوز ؟ دیدی . ایچلرندن سید بطال غازی جواب ویروب ایتدیلکم بز بونده ارتوغی نك دوکوننه کلدك کیم ایرته دوکوندراغین قیله سن ، فرومیه یی ارتوغی یه ویره سنکم انتظار حددن آشدی ؛ اولدن ارتوغی نك نصیبی وحقیدی ، کرك کیم آندن بر اولاد وجوده کلیسردر ، محمد المصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم عشقنه دیه ایچونده قلیج اوره ، کفاره باردم ایلیلرك کوکه کچوره ! دیدی . چونکه ملك بو حالی کوردی وبو کلامی ایشتدی ، شاد اولدی ؛ فرحله اویاندی . کوکلی منوّر اولمشیدی ، تیز طوری کلدی صدقیله حضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم روحنه صلوات ویردی ودخی غازیلر روحنه فاتحه اوقیوب دعا قیلدی . چونکه صباح اولدی ، طوردی ؛ صباح نمازینی قیلدی وِرْدِ اوقیوب آندن دعا قیلدی . الینی یوزینه سوروب لهادن یوریدیکم منظور بارگاهنی قوردیلر وشطاطلك تختنی قرالمشلر بارگاهی اورتاسنده بارگاهی قوردیلر ، آراسته وزینه ایلدیلر ، تخت قوروب چوره سین کورسیلر قوردیلر وخالیلر دوشه دیلر . آندن صوکرا یوز خادیم وایکیوز قراوسه وایکیوز دده ویوز اللی قاطر ، بو تخت جام اطلسی استنبولی بو تخت ودخی بغت قزیل آلتون ایله طوقنمش ؛ بو ددهلره وقاطرلره مال واسباب یوکلدیلر وسائر خدمتکارلر احمالیلر اول بارگاه یوره سنده حاضر قیلدیلر . مسلمانلردن هیچ کیمه بیلمزکه ملك دانشمند بونلری نیلر ؟ آرتخ صوکرا بیوردی : خلیفه علمینی وابو المسلم صنجاغینی کتوردیلر آراسته قیلدیلر . آندن چکره کوس ونقاره که خلیفه ویرمشیدی ، بر اوغوردن چالدیلر . دیوان طوردی ، تمامت غازیلر جمع اولدیلر ، بو حالی کوروب بر اولدی تعجبه واردیلر . ملك بیوردی : بیك قیوندن وایکیوز صغیر ویوز دوه بوغزلدیلر ؛ حوایج ، الوان باللر ویاغلر ویرنجلر وقتلهدنلك واسباب نه که کرك ایسه جملهسین تمامت ترتیب وخوانی مهیا ایلدیلر . آرتخ بقار یوزیره اوروب ملك دانشمنده دعالر ایلدیلر . آندن ایتدیلرکم بو رسم عیش وعشرت وخوان کیمك ایچوندر ؟ دیدیلر .

ملك ایتدی : بو کیجه دوشمده حضرت محمد المصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم بکا بیوردیکم فرومیه یی ارتوغی یه ویرم ، ایکی عشقی بربرینه قوشدورهم دیدی . چونکم بکلر وغازیلر بو کلامی ایشیدوب ملك دانشمنده آفرین قلدیلر ، دعالر ایلدیلر . چونکه دوکون باشلدیلر ، آشلر ونعمتلر قوتارلدی ، خونلر دوکلدی : یدیلر ، شکرلر باریه ایتدیلر ، قرآن عظیم اوقیدیلر ودعالر ایدوب چونکه یارنلر طاغلدی ، ارتوغی تنها قالدی ، ایکی رکعت نماز قیلدی ، حاجت دیلدی ، حق تعالی حضرتلرینه شکرلر ایدوب ارتوغی اشبو مناجاتی سویلدی :

شکر اولسون اول اللّٰهه بنم مقصودیمی ویردی
بر آرایه کلوبن بودم اومدم یاریمه ایردی

بکا بونك کبی فرصت میسر ایلدی الله
بونی کیم جهاننده بولیسه هیچ دلیه ویردی

بنم طالعم اویورکن کورن کیم نجه اویاندی
بنم دولتمی اولحهد کورك نیجه اویاندیردی

سنك عشقکله بیلورم عاشقینی قولدویریجیدر
بنی عشقك آزاد ایدوب بقا ایلی حیاته ویردی

الهٰی امدی دیلکم چیقوب غریبلکده یوردم خوشه
سنی ویردی بکا اولحهد دخی اسلامه دوندردی

نه خوشدر بکا بو کیجه که منتظرله بر آرایه
محمدشرعیله کلدك بولشدقده تکری بیوردی

عیب اولسون ای دلبر سکا ایم ور اودرسم
سنك عشقك ایلی بودم بنم قوللغمی بوردی

چونکه ارتوغیله فرومیه کردککه کیردیلر ، ایکی عاشق بربرندن مراد حاصل ایدوب اول کیجه حضوره واردیلر خدای متعال آنلرك مرادلرینه ویردی ، جمله امّت محمدك ومسلمانلرك وبیزلرك مرادینه رب تعالی حضرتلری نائل مرام ایله آمین بحرمت سید المرسلین . چونکه صباح اولدی ، بکلر وغازیلر ارتوغی یه دعا قیلمغه کلدیلر . ارتوغی قرشو چیقدی اکرام ایلدی ؛ واردیلر یرلرینه قرار قیلدیلر . ارتوغی اوچ کون بارگاهنده اوتوردی عیش ونوش باشلدیلر . اوچ کوندن صوکرا ملك ارتوغی یه دیلدی . آو دیلدی ، آوه آتلندیلر ، اول کوندن کیجه یه دکین آولادیلر ، چونکه آو یقالادیلر ، کیرو بارگاهلرینه کلدیلر . ملك دانشمند کندی بارگاهنه کلوب قوندی ، غازیلر دخی تمامت کلوب ملك قاتنده کیمین یار طوردیلر . ملك بیوردی : خوانلر کتوردیلر ، یدیلر ، دعا وثنا قیلدیلر ؛ غازیلر هر بری مقاملرینه واردیلر . ملك دخی ذکرینه مشغول اولدی . چونکه ایرته اولدی ، ملك صبح نمازینی قلدی اورادینی اوقیدی ، دعا قیلدی . آندن بیوردی : لشکره عرض قیلدیلر ، اوتز بیك ار حاضر کلدی ،

بیکی پیاده، قالانی آتلو. ملك بیوردی: شهر (خرجنه) یه وارمه‌کرك؛ حق تعالی عنایتین اول ایلی دخی آلورز دیدی، نسطوری و شطاطی هلاك ایده‌روز دیدی. غازیلر ایتدیلرکیم خوب سویلدك، مصلحتدر، برقاچ کوندر غزا قیلمادق دیدیلر. ملك بیوردیکیم بوکونده سفر یراغین قیلوڭز، ایرتسی عزیمتز (خرجنه) در دیدی. اول کون اول کیجه جمیع لشکر یول یراغین کوردیلر. آندن ملك ارتوقی‌یه ایتدیکیم یارین سن چریڭ مقدمی اولوب (خرجنه) دن یکا یوروسوڭز! ارتوقی سمعاً وطاعةً فرمان سنکدر دیدی. چونکه صباح اولدی، نقاره قیلدیلر آندن ملك بیوردی: لشکر آتلندی، علملر کتوروب یوریدیلر.

ینه حمد قیله اوردی صبح دم دم
کنش طوغدی و روشن اولدی عالم
صباح اولدی کونش همانکه طوغدی
قراکولوقده عالمدن اوده اوردی
چریه ارتوقی مقدم اولدی
ملکدن آکا بویروقده ویله اولدی
عجب اولدرکه لشکر قنده چکلدی
چمنلر بتدی و کللر آچیلدی
همان طوردی یرندن لشکر چریلر
سوار اولوب قمو لشکر یوریدیلر
خلیفه علمی آلسن اولار
اول اسلام سنجاغی اوکنجه کیدر
که سنجاغ ابومسلم دخی هم
خلیفه علمی ایله بیله هم
یوریدیلر نقاره کوسی اوروبن
آلای بغلر غازیلر شاد اولوبن
غزا قیلوب دخی باشلر کسه‌لوم
اوروشوبن سنکولر یاغی بصالوم
عنایت قیلورسه بیزه الله
قیراوز قالمیه عالمده کمراه

چونکه صباح اولدی ارتوقی اول چریه مقدم اولوب اوکجه یوریدیلر. ملك مشهور کشی (دولکیه) قلعه‌سنه یتیجی قوندی. بادی مسلمانلری آلوب (خرجنه) دن یکا عزم ایتدیلر.

برقلدك نسطور حکایتنه کیم (قرقریه) قلعه‌سندن قاچدی، (حصار باد) که (قسطونیه) بکیدر (نیقوتیه) دن یکا واردیلر، دورت یکا نامه‌لر آکنده قیلدیلر، قاصدلر کوندردیلر؛ دکیز کنارینه دبوك قلعه‌سنه و (منقوریه) حدینه دکین (معموریه) حدینه سلیمان باغنه و (خرجنه) یه دك نامه‌لر صالدیلر، چری جمع ایتدیلر. اول کویدن و قلعه‌دن و شهردن کافرلر جمع اولدیلر.

---

57 حصار باد و نسطور شاه شطاطه نامه یازدیلرکیم نیچه‌دکنك واروب فارغ اولدك؟ دیدیلر. قاصد نامه‌یی شطاطه ایلتدی، یوز یره اوردی، صوندی. شطاط نامه‌یی آلوب اوقودی اول نامه‌ده نور ناز وسط چلیپا ناقوس اولو پاپاس و کیچی پاپاس پرناسی قربانده اولوب معبودیه آنیخ بزیم قاتمزده که نسطور و حصار باد سنك قاتکده که شاه شطاط سوین نامه‌یی اوقیوجق معلوم اوله که چری جمع ایده‌سین، چونکه بز آنی و اوروز آرقه براید وب ملك دانشمند ایله اوروشادر دکیه. چونکه شطاط بو احوالی بیلدی، بیوردی نامه‌لر آکنده ایتدیلر، دورت یکا کوندردیلر ساقیه و سنوبیه و خزباکومیده و جانك حدینه و طربوز ارنج یکا کورجستانه دارمه و احفاط حدینه دکین اول ولایتلر جمله شاه شطاطك ایدی اول حکم ایدردی. چونکه بو خبر اول ولایتلره ایریشدی، دورت یکادن چری خرجنه‌یه یوز طوتدی آز چری جمع اولدی.

جاسوسلر کلدیلر شطاطه طبو قیلدیلر ایتدیلرکیم ملك کیری (سیسیه) شهرینی آلدی. آندنصکره (دولکیه) اوکنده قونوبدر، دوکون ایلیوبن اقرومیه‌یی ارتوقی‌یه ویردی بر سلطنتلو و زینتلو دوکون ایتدیلرکیم وصفی قابل دکل. آنیخ چری‌یی عرضه ایتدیلر؛ اون سکز بیك ار حاضر کلدی، بیسی رداء اولدی کلورلر، شیمدی (کماشانه) قلعه‌سنه ایریشدی، اوسه (خرجنه) یه کلورلر دیدیلر. چونکه شطاط بو خبری ایشتدی، کندویی تختدن یره اوردی، عقلی باشندن کیتدی. درحال قوللری کتوردیلر کیری تخته چیقاردیلر عقلی باشنه کلدی؛ تیز بیوردی برنامه یازدیلر نامه‌ده دیدیلرکیم بنم قاتمده شاه شطاطم سنك قاتکده که نسطورسین بیل و آکاه اول کیم ملك (سیسیه) شهرینی آلمش، اقرومیه‌یی ارتوقی‌یه ویرمش؛ لهرن ایشلرکیم ملك قلمشدر، یازوب قاصد الینه ویردی اوده نامه‌یی آلوب (نیقوتیه) یه ایردی؛ کوردیکیم حساب سز چری قونمش، خیمه‌لر بارکاهلر قورلمش. قاصد طوغری نسطور قاتنه واردی. قوللری خبر ویردیلرکیم قاصد کلدی دیو. دستور ویردی؛ قاصد ایچری کیردی یوزینی یره اوردی، دعا قیلدی، نامه‌یی نسطور الینه ویردی. آچدی، اوقودی، تختدن آشاغی دوشدی، بیهوش اولدی؛ ینه عقلی باشنه کلدی، فریاد ایلدی. چاغردیکیم ای دریغا بو بختمز یر آلتنه کیردی دیدی. آندن آنی ایتدیکیم ملك چریسینی قیرمایینجه، ملاطیه‌دن شام قپوسنه دك اوده یاتمایینجه، ایکی رهبانلردن و کندی چلیپالریمدن بیزار اولیم دیدی.

حصار باد ایله قلاوزلری دخی آنده ایدیلر کیم بولرز مسلمانلرک ایشنی بریکا ایلیه وز دیدیلر. درحال نسطوره بیوردی: چری یه عرض ایدیلر، سکسان بیک ار جمع اولدیلر. بیوردیکیم چری یراغن قیلدیلر. ایکی کوندن صکره چری (خرجنه) دمدیکا یوریدیلر؛ دکیز کبی لشکر چالقلندی. برقلعک بویکا ملک دخی (کماشان) قلعه سندن یعنی (توقات) قلعه سندن کوچدی. چاکرلر ملکه خبر کتوردیلرکیم شطاط خرجنه اوکنه قونمش، نسطوره بقار کیم چریلری کلوب ایره. ملکک بر چاووشی وار ایدی آدینه (یحیی بن عیسی) دیرلر ایدی، قتی چابوک عیار ایدی. ملک آنی کوندردیکیم وار بکا بر خبر کتور دیدی. یحیی روانه اولدی، خرجنه یه کلدی، شطاطک لشکرینه ایردی؛ کوردیکیم چری غلبه خرجنه اوکنه قونمشلر؛ شطاط خیمه سنه واردی، شطاطی کوردی. تدبیر قیلورلردی. ناکاه بر کشی کلدی، شطاطه سؤال قیلدی. اوده ایدیکیم؛ قسطانوه نسطور، حصار باد و قزلق و سبانه و لاطکیه (منقوریه) بکلیدر، سکسان بیک ار ایله کلیورلر دیدی. چونکه نسطورک خبرینی شطاط ایشتدی؛ شاد اولدی، بیوردی بشارت نقاره سین چالدیلر. یحیی چونکه بو حالی کوردی و بیلدی، همان کیری دوندی، ملک قاتنه کلدی، نسطور و شطاط احوالین خبر ویردی. درحال ملک بیوردی اسلام چریسی آتلندی (خرجنه) دمدیکا روانه اولدیلر. بویکا شطاطه ملک دانشمندک کلدوکنه خبر ویردیلر؛ شطاط آتلاندی، قوللریله بر تپه یه چیقدی تماشا قیلمغه؛ کوردیکیم ملک دانشمند چریسیله ایرشدی؛ چریسوک اوکنجه ارتوخی اتوک آردنجه افرومیه تمامت علمت برلر، آرتق سلیمان و ایوب و حسن و عثمان و عبدالرحمان تمامت سرورلر کلوب کچدیلر، صف بغلدیلر. آندن صکره ملک خلیفه علمیله و ابو المسلم صنجاغیله ایرشدی چریسوک اورتاسنده صف بغلیوب طوردیلر. غازیلرک کوکلی قینادی، جوشه قیلدی؛ میداندن طلب قیلدیلر، نظر میدانه صالدیلر، تا کوره لر میدانه کیم کیرر. دیرکن همان اسلام لشکرندن ارتوخی میدانه کیردی، جولان کوستردی، غازیلر جاننه دعا قیلدی، کندو دخی اسلام دیننی مدح ایدوب اوقدی:

دیدیکم بیلوک بنم اول پهلوان　　آدیم ارتوخیدرر بیلوک همان
افرومیه یی بنم صید ایلیین　　الکتورب مسلمان ایلیین

قلوک ایمدی سز دخی طوروشالوم　　دیه یولینه جان ایله طوروشالوم 38
دین محمد دینیدر بیلوک همان　　قالمه دین منسوخ اولوبدر عیان
اول محمددر کیم حقه لولاک دیر　　سنک ایچوندر طوربو افلاک دیر
کیم اکا اویوب اقرار ایلدی دیر　　دنیادن آخرته ایمانیله کیدر
قلوک ایمدی سز دخی بعضا ایلمک　　دیه محمد دینی درحق دیو سویلمک
آکا ایناموک کتورک تیز ایمان　　بوغیبه ویرم سیزه لکرکز امان
بویله دیوبن ایلری یوریدی　　شویله نعره اوردی کافر قوریدی

چونکه ارتوخی بو ابیاتی اوقیدی آت باشنی چکوب طوردی. بویکا شطاط چریسندن بر کافر میدانه کیردی، النده سنکو اوینادوب بر زجر ویردی، ایردی ارتوخی یه حمله قیلدی. اول کافر منقوریه بکی ایدی، ارتوخی یه قلیجیله چالدی، اول کافرک سنکوسین ایکی پاره قیلدی؛ لعین کچوب واردی، ارتوخی آردنجه ایردی کافره بر قلیج تپه سندن شویله اوردیکیم ایرقاشنه دکین ایکی پاره قیلدی، جانی جهنمه اصمرلدی. کافر چریسندن فریاد قوپدی، اسلام لشکری تکبیر کتوردی. اتوک عقبنجه بر کافر دخی میدانه کیردی، ارتوخی یه قلیج ایله حمله قلدی؛ ارتوخی قلقانی قرشو طوتدی، لعینک قلیجین منع ایدی؛ کافر آت یلیله کلدیکی کبی؛ ارتوخی آنی شویله چالدیکیم ایرقاشنه دکین ایکی پاره قیلدی. اول کوندن کافر چریسندن بر بر میدانه کیردیلر؛ یوز کافر ئولدردی. چونکه کیجه اولدی، ایکی چری دوندیلر، یارکاهلرینه کلدیلر. ملک غازیلر ایله آخشام نمازین قیلدیلر. آرتق طعام یدیلر، دعا قیلدیلر. افرومیه و عثمان قراقول بندیلر چری یی طولشدیلر. بویکادن شطاط کلوب قوندی، طعام کتوردیلر، یدیلر. ناکاه قاصد کلدی نسطوردن کیم صباح نسطور ایریشور دیدی. شطاط بو خبری ایشتدی، شاد اولدی، بیوردی: بشارت نقاره سین چالدیلر. ملک بو غلبه یی کوردی، (یحیی) یی کوندردیکیم وار خبر کتور دیدی. یحیی وارنجه یه قدر، افرومیه قراقول بندن روانه اولدی، چری یی عثمانه اصمرلدی، کندی کافر چریسنه کتدی. چونکه یقین کلدی، آتنی بر یره برکیدوب کندی لشکر ایچنه کیردی، کوردیکیم بر کافر قوشوب کیدر؛ کافرلره چاغردیکیم: ای رهبیلر و ای عیسی یه طپانلر قموکوز شاد بولوک

کیم باریه منطور سکسان بیك ار ایله کلور وحصار باد وسنباط ابدورك قرنك ولاز کیم
منفوریه بلیه رحله ابریشورلر. چون مکا قرار بونی ایشتدیلر، شاد اولدیلر. چون افرومیه آنی
ایشیدوب جری آراسندن طشره چیقدی، آتی قاتنه کلدی آتنه بندی، کیری دوندی روانه
اولدی. کلور ایکن کوردیکیم قارشودن بر کشی کلور. چون یقین کلدی، صوردیلم نه کشیسین؟
یحیی افرومیه‌یی بیلدی، ایتدیلکم بن یحیی بن عیسی. افرومیه ایتدی: قنده کیدرسین؟ یحیی احوالی
دیدی. افرومیه ایتدی: کیری دونکم بو خبری آدم دیدی. یحیی کیری دوندی افرومیه
بیله ملك دانشمند خدمتنه کلدیلر. ملك بارکاه قپوسنده طورردی؛ سکه‌یه یانده ورردی، بر
قاچ قوللر ملکوك یوره سنده طوررلردی. یحیی افرومیه ایله ایردیلر. ملك دانشمند صوردیلم
نه خبر؟ افرومیه قمو احوالی سویلدی، معوذ بالله اکر اول جری بر آرایه کلورسه مسلمانلر حالی
نولیسردر؟ دیدی. افرومیه ایتدی: آکا نیجه تدبیر ایده‌لم؟ دیدی. ملك ایتدیلکم: غازیلره
خبر ایلك دیدی. یحیی ارتوخینك خیمه‌سنه واردی خبر ویردی. ارتوخی چون بونی ایشتدی،
سرورلره خبر قیلدیلر. سلیمان وایوب وعبدالرحمن هپ ملك قاتنه جمع اولدیلر. ملك سرورلره
ایتدی: انشاالله تعالی خیر اوله. ملك منطور وحصار باد کلدوکین غازیلره دیوب حال
بونك کبی اولدی، سز نیجه تدبیر ایدرسز؟ دیدی. غازیلر ایتدیلر: سز نه بیوررسکز همان
اویله ایده‌وز دیدیلر. ملك ایتدی: بو ایشك چاره‌سی اولدرکه جری‌یی ایکی بخش ایده‌لوم
بر بلوکی بر قاچ سرورلر ایله منطوره قرشو طوره وبر بلوکی بر قاچ سرورلر ایله شطاطه قرشو
طوره اولا که جری‌یی طاغیده‌لر دیدی. غازیلر چون بونی ایشتدیلر، فرمان سنکدر دیدیلر.
ملك ایتدی: ای غازیلر نیجه سز دیلکم ارلك کوستره منطوره قرشو طوره، جواب بکره. ملك
بونی سویلیجك ارتوخی وافرومیه ایکیسی قالقدیلر، ملکه دعالر قیلدیلر، اکر دستور اولورسه بز
ایکیمز منطوره قارشو وارالوم دیدیلر. ملك ایتدی: قول مصلحتدر دیدی. ایوب وسلیمانی
آلتی بیك ار ایله ارتوخی‌یه قوشدی، منطوره قرشو وارك دیدی. صباح وقتیدیلکم اول
غازیلر منطوره قرشو کتدیلر. ملك آنلر ایله بر زبور ییدی، استمالت ویردی اولاری کوندردیلکم
کندی کیری دوندی، صباح نمازین قیلدی. آندن صکره بیوردی نقاره‌لر چالدیلر. جری‌یه

خبر اولدی، آتلندیلر. ملك کندیسی علم دیبنده طورردی. عثمان وعبدالرحمن صف بغلدیلر، 59
آلای بغلادیلر، یوریدیلر. شطاط خبر اولدیلکم ملك جریسی آتلندی دیدیلر. همانده شطاط
جریسیله آتلندی؛ ناقوصلر چالدیلر کیم عالم یقولدی. رهبانلر زمزمه قلدیلر. کافر جریسی دخی صف
بغلیوب آلایلر دوزدیلر. ایکی لشکر بر برینه مقابل اولوب نظر میدانه صالدیلر. تا کوره‌لر میدانه
کیم کیره. دیرکن اسلام لشکرندن ملك دانشمند غازی اول دیو جنبازی جنك آتنه بنمشدی، صلاحین
اوستنه راست قیلمشدی؛ میدانه کیردی، جولانه کوستردی؛ بر کز شویله نعره اوردیلکم عالم
یقولدی. تمامت کافر لشکری انی ایشیدوب قورقدیلر. بو کفار ایچنده بر دلاور رهبانده
وارایدی، شاه شطاطك قاتنه کلدی آدینه (کابریل) دیرلردی. شطاط ایتدی: بکا دستور
ویر میدانه کیرم دیدی. شطاط ایتدی: سن بر رهبانده کشیسین، اول بر پهلواندر سن آکا
مقابل اولامزسین، همانده سن ناردنوره دعایه مشغول اولوب ملوار دیدی. رهبانده
ایتدی: ای شاه بن بو جنکه ایلچیوبده کلدیکه عمرمدن سکسان ییل کچمشدر، آلتمش ییلدر دیرده
صلیبه، لاته، مناته خدمت ایدرم؛ آنلردن همت وعنایت اومارم؛ ایمدی تکلودن دیلرم که
میدانه کیرم، صلیب یولینه چالشرم؛ بر ایسه بو رمله صلیب بندن خوشنود اوله؛ یا بودر
که صلیبه کندی اوزیم قربان قیلیم دیدی. شطاط چون بونی ایشتدی رهبانه دعا قیلدی.
پس راهب میدانه کیردی. شویلکم آتی وکندیسی خاچلر ایله بزه‌مشدی. عمرنده الی
صوبه ولکدورمشدی. بیغی آغزینی اورتمشدی، صقالی کلب قویروغنه دونمشدی یاغولمشدی
بر شکل قبیح وبر چیرکین صورت بغلمشدیکم شیطاندن صورتده دوزمکله مسبقت آلوردی
شویلکم بر دیوه بکزردی. بو صورتله ملکه قرشو یوریدی، ایلری واردی، صورتنه لایق
بر نیجه لغزه سویلدی. ملك انوك سوکدیکنه ایشیدوب شویله قاقیدی لغو بر قیلیچ بر تیکله کبی
اولدی وطوتندن طشره چیقدی. بر کز حیقروب همانده اسلامده کبی شویله نعره اوردیلکم اول
لعین اول حالی کوروب قورقوسندن صاماسین اویوردی اویاندی؛ بلسوده بر کشی کیم سکسان
ییلدر دیرده چیقمیه، والین یوزینه یومیه، عزّونا رایله وخوشتلو عیله وقتنی کچوره، قرشوسنه
کلنه الین اویوب زاریجی اوله، کندودخی بر فرسنه صاغنمه ایدی. بوارلر میدانده، قلیچ

ياوزدر، بو حاللرى نه بلسونلر كيمسه دن بو مرد وحيد يپامشدى، اين دباين اولدى؛ اهله كوجيله عقلين ديردى، آى حاجيلر بنى صقلك وآى چلبيلر بكا همت وعنايت ايليه ديمكه باشلدى.

چونكم ملعوندن ديرده كيمسه دايكيسه بارى نه قصه يى درازايده لوم؛ ملك دانشمند بونى بويله كوردوكى كبى غضبه كلدى، چيقردى آتنه مهموز اوردى الحمامدلعينه ايريشدى، بنام خدا بتور ياك محمد المصطفى صلى الله تعالى عليه وسلم ديوب باشنه بر قليج شويله اوردكيم ايرقاشنه دكين ايكى پاره ايلدى. راهب آتيله بوقلمنه قلب كبى ات پاتنه صالنوب قلدى. كافرچريسى بوحالى كوروب هراسان اولديلر. شطاط قفاده ايدى. اسلام لشكرى تكبير كتوروب ملكه آفرين قيلوب دعا ايتديلر :

قولوك قوتلو محكم بلوكوك — ايا قه بصدقجه چو ديرسوده ديلوكوك
ديله دوكوكجه چو ديرسوده مرادك — يردكوك طوردو عجب طورسوده آتك
اكم كورميه سنده ذرتده بري اول — جهانده سرورلرينك سرورى اول
جهانده طوردوقجه سن دا اول همیشه — دخى ديه اسلام سرور اول همیشه
سنك فرصتلى آرتورسين الله — غازيلرك سروريك سن اى شاه
سكا ياوز صنانلر شويله اولسونده — قليجك كدنده ايكى بولنسونده
ال وارى كوزل ملك ايشك صاغ — جهانده طوردو عجب باد وباغ
همیشه دوشمانك مقهور اولسونده — محبلرك آغزى دائم كه كورسون
سنك ايشك اوكارسين دائم الله — فتوح وفتحلى آرتورسونده الله
دعاموز اوستوكى هم مقبول اولسونده — سكا غازيلرك جمله قول اولسونده

چونكه غازيلر ملكه بو دعاى ديديلر وسوينديلر، ديه بولينه باسه جهانه اوينادیلر. ملك اول كونده ميدان ايچنده دده كبى كوكردى، ارصلان كبى اوكنه كلانى پاتجار كبى طوغرردى. پس اول راهبك مريدلرى وجهانده دكوكلدن شاكردلرى واريدى آنلرده راهبانلر ايدى؛ چونكه بو حالى كوروب بربر ميدانه كيرديلر. بونلرقا ملك دخى ميدانه كيردى، حقك عنايتيله برخبر يله ايكى بولردى، بر دخى حاجتمنه محتاج اولمزدى. شويله كيم آنلرده راهبانه ايدى اول كونكه بربرى

آردنجه خيار كبى ايكيشر بولردى؛ آنلرده راهبانى تماماً قولدوردى. شطاط آنى كوروب قاقيدى بيوردى، لشكر بركز دن حمله قيلديلر. ايكى چرى بربرينه قريشدى. اكثرندن دكيز كبى كافرچريسى ملك اوستونه يوريدى. چونكه ملك بو حالى كوردى، نعره اوروب كافرچريسنى دوروب ديه دوشمانلرينه قيرمغه باشلدى؛ هرقنقى يكاداريسه بركز چالردى ايكى پاره قيلوردى. غازيلر آنى كوروب آنلر دخى حمله قيلديلر؛ كافرچريسنه قفادن قوييدى شويله كيم اول كونده قيامت كونى اولمش ايدى. چونكه شطاط آنى كوردى كندى حمله قلدى. ايكى چرى بربرينه قريشدى. برعظيم جنك وبرغريب صواش اولديكم تعبيره قابل دكل. چونكه ملك بو حالى كوروب شطاط دن يكا يوريدى، كورز الينه آلدى، الحركيم كيم اوردى آتيله برابر خورد وخام ايدردى. اول كوندن زوال ايرنجه حسابز كافرقيرديلر. محمد المصطفى صلى الله تعالى عليه وسلم عشقنه، ديه اسلام يولينه اوروشديلر.

برقلعك بونكا ارتوخى دافرومية حكايتنه : چونكه ملك دانشمند قاشنتخ روايت ولديلر اول كونده قوشلقه وقتنه دكين اوروشديلر؛ ناكاه كورديلر يازى ايچنده بر توز قوپيدى، توز ايكى پاره اولدى؛ ايچنده كافرچريسى كورديلر. درحال بيوردى كوس ونقاره اورديلر، آلاى بغليوب اون ايكى بيك كافرچريسى مسلمانلر چريسنه حمله قيلديلر. بونكا ارتوخى دافرومية چونكه آنى كورديلر آنلر دخى تكبير كتوروب بيك مسلمان علم ديبنده ايوب ايله قوديلر سنه بيك ارمجاهد ومرابط غازى يا الله ديوب اول محمد المصطفى صلى الله تعالى عليه وسلم دينى ايچونده جاندن قيلوب عشقله جنكه باشلديلر. اول ساعت ايچنده بيك كافر هلاك ايدوب يره براقديلر كافرچريسى صيدى. ناكاه بو حالده ايكيسه بر توز دخى قوپيدى، توز آره سنده اون ايكى بيك فرنك چيقه كلدى تكفوريله (بدروس) ديرلردى. كورديلم اول كيجى كلمه چريلرينى صميشلر في الحال مسلمانلره حمله قلديلر، جرح وخيله چوغى مسلمانلر شهيد قيلديلر. بونكادن ارتوخى دافرومية ومسلمانلر چونكه آنى كورديلر تكبير كتوروب حمله قيلديلر، بر ساعت ايچنده غازيلر جاندن دكوكل ايله قليج اليون بيورديلر بيك بيوز فرنكلى يره دوكديلر. بو خبر ملطوره ايرشدى. قجاندن حصار بادبو آچى خبرى ايشتدى تيزوارى يكرمى بيك اريله كوندردى غازيلر جنكده ايكن (وللارزر) ايردى، درحال يكرمى بيك ارايله حمله قيلدى، كافرلر چوغالدى بر زجنك اولدى.

آندن حصار بادی ایریشدی قرق بیک ایله ؛ کافر چریسی همان بر دریایه دوندی . سکسان بیک کافر چریسینه بش بیک اسلام چریسی نیلسون ؟ ارتوخی بو حالی کوروب یوزنی حضرته طوتوب بو مناجاتی دیدی : روح محمده صلوات

دیدی ای عالمك سرّینه دانا
قمو قوللر ضعیفدر سن توانا

کریم و هم رحیم و بر عطا سین
قمو ایشك برنده بی خطاسك

طیبوکدر حاکم مطلق جهانه
دخی هم یره کوکه آسمانه

قولوك کیم ملکتریه اوسه بر کناهم
دونرز میکم جهانده پادشاهم

بنی بو دمده قیلمه زاری حیران
الوم طوت قالمشم بی عقل و بی جانده

تحیّر بحرینه دوسه غرق واردم
دهید ربکا یا رب ایلی یاردیم

بیالهم یوقدرر طاپوکده دادرکه
یریم یوقدر واره جغه قاپوکده اوزکه

الهی سن قبول ایت بو دعایی
کرامانده الهی قلسونده بو غزاجی

چونده ارتوخی حمد قیلدی نیازی
اوروشور کافریله جمله غازی

افرومیه دخی غازیلر ایله
همانده تکبیر کتوردی جمله بیله

بو ریوب کافره حمله قیلورلر
کیم اوغراسه لر هپ اولدررلر

چونکه غازیلر جنکه اقدام ایتدیلر ، افرومیه جنك ایچنده اژدرها کبی طوروب جنك ایدردی . ناکاه (بدروس) فرنکه اوغرادی ، لعین چرخ اوقیله افرومیه نك آتنی یقدی ، افرومیه پیاده قالدی . لعین چری یه چاغیردیکیم افرومیه نك اوکنی تیز بغلك اولدکه طوته مز دیدی . پس لشکر افرومیه نك اوزرینه اوشدیلر . افرومیه دخی قلیج الده پیاده جنك ایدردی ، هر برجزبه ده برکافری ایکی پاره قیلوردی . بدروس چوقد آغ کوردی ، قاقیوب سنکوسی الینه آلدی ، آتنه مهموز اوردی ، آت صچرادی ایریشدی افرومیه یه بر سنکو اوردی . افرومیه قلیجیله سنکوسنی چالدی ، ایکی پاره ایلدی . بدروس آتی بیله کچوبردی ، افرومیه صچرادی کافرك قفاسنه ایردی ، بر قلیج ایله قولتوغی آلتنی شویله چالدیکیم بر قولیله باشی هوایه پرّان اولدی . فرنك لشکری بو حالی کوروب فغانه قلدیلر . همان افرومیه تیز صچرادی بدروسك آتنه بیندی ، کافر چریسینه حمله قیلدی .

---

69 مسلمانلر دخی غیرت ایدوب چاپدوب باشیله چالشدیلر ، کافرلر تارمار اولدیلر . ناکاه بر توز قوپدی ، توز ایکی پاره اولدی ، ایچنده منطور چریسی چیقه کلدی . همان چری چوقد آغ کوردیلر ، چاغریشه مدد ایریشدی ، تمامت منطور رقاته کلدیلر ، قمو احوالی بربر دیدیلر . آنی ایشیدوب قاقیدی بیوردیکیم چری بر اوغوردن حمله قلدیلر ، مسلمانلر چریسنی آرایه آلدیلر ، یغمور کبی اوقلر سپدیلر مسلمانلر دخی اول چریلرك ایچنه کیردیلر ، جوشه کلوب کافرلر ایله اورشدیلر . ارتوخی صواسمه ایچنده لیاوینه ایردیکیم (منقوریه) بکیدر ، حمله قیلدی . (لیاوین) چری یه چاغردیکیم ارتوخینك یولنی بغلك دیو ! ارتوخی اژدرها کبی چغردی ، الده قلیج بر ساعت ایچنده یکرمی قول تولدوردی . (لیاوین) چوقد آغ کوردی ، قاقیدی ، آتنه مهموز اوردی ، آت صچرادی ایردی ارتوخی یه بر قلیج اوردی ، ارتوخی قلقانیله منع ایلدی . لعین کیری دوندی بر قلیج دخی شویله اوردیکیم بو کز ارتوخی قلیجنی قرشو طوتدی قلیج قلیجه طوقندی ، کافرك قلیجی ایکی پاره اولدی . درحال آت ترکیسنده کورزین چیقاردی بو کز کورزیله حمله قیلدی ، قلقانه برابر طوتدی ، کورز قلقانه طوقندی ، طراقّه سی عیوقه چیقدی . ارتوخی یه الم کلدی . بوکز نوبت ارتوخی یه کلدی ایاغینی رکابده قائم قیلوب آتنه مهموز اوردی . آت صچرادی ایردی لیاوینه بر قلیج اوردی . لعین قلقانی قرشو طوتدی ، قلیج قلقانی ایکی پاره قیلدی . لعین باشنی صوردی ، قلیج آتك بوینینه طوقندی خیار کبی باشنی یره براقدی . لعین آرتیج یقلدی تیز طوردی ویلدیکه قاچه ! ارتوخی ایتدی : ای لعین چاپدن الوعده قنده الهمسن ؟ دیوب قفاسنده ایردی بر قلیج دیله اوردیکیم کوکسنده ایکی پاره قیلدی ، روحنی کیلو . قوللری چوقد آغ کوردیلر ، فریاد و فغان ایتدیلر . درحال سنباط آنی ایشتدی فریاد ایدوب ای دریغا نازنین (لیاوین) دیوب چری یه چاغردیکیم ارتوخی یی قومانك دیدی . چوقد لشکر بو سوزی سنباطدن ایشتدیلر ، همان ارتوخی اوزرینه یوریوب ارتوخی یی اورتایه آلدیلر . بو یکا ارتوخی چاپدن کوکل ایله جنك ایدردی . قیونه نه قدر چوقد اولسه قیرجی یه اولقدر قایغی در . برقلك بو یکا افرومیه حکایتنه کیم کندویی منطور قلبنه اوردی ، شویله کیم حسابسز کافر قیردی ، منطورك سکساندن قولنی تولدوردی . چری تمامت افرومیه اوکنده اورکدیلر .

منظور فریاد ایدی چاغیردیکیم بونجه چری بر قز ایله باش چیقه مزمز دیدی. درحال چری
بو سوزی ایشتدی، غیرته کلدیلر، افرومیه یه حمله قیلدیلر. افرومیه جنککه مشغول ایدی بوندن
غافل ایدی حصاربار ناکاه افرومیه نك قفاسندن ایردی، بر قلیچ اوردی. افرومیه باشینی
اوغرلدی. قلیچ افرومیه نك آتی بوینینه طوقندی. آت باشی یره براقدی. آت ییقلدی،
افرومیه یره دوشدی، دوشیجك افرومیه نك یوزی بلوطدن چیقمش آی کبی آچلدی.
منظور چونکه آنی کوردی، فریاد ایدوب چاغیردیکیم: لهای بونجم چاقم چاپانیدر زنهار
صاقنك بوکا بر زخم ایرکورمیه جهد ایلك، شاید الکتوره سز! دیدی. درحال افرومیه
طوری کلدی باشی آچوقدن کافرلره حمله قیلدی. ناکاه حصاربار آتنه ملهوز اوردی، آت
جیحرادی، ایری واردی، حصار سنکلم بر دیو ایدی افرومیه نك بوینینه ملذ براقدی ات قوتیله
افرومیه یی چکوب ییقدی. غلو قیلدیلر، افرومیه یی طوتوب بغلدیلر، منظورك قاتنه کتوردیلر.
منظور شویله سویندیکیم دریسنه صیغمز اولدی؛ بیوردیکیم مسلمانلر اوزرینه حمله قیلدیلر.
بو یکا افرومیه یی دموره چکدیلر الینه دایاغنه تمور اوردیلر دیدیکیم چری قوندوغی یره
الدیلر. مکر افرومیه نك بر خادمی وار ایدی (منصور) آدلو. اول خادمی ملك افرومیه یه
جهاز ویریجك بیله ویرمشدی. قتی پهلوان خادیم ایدی، افرومیه نك وفاداری ایدی،
هیچ یانندن آیرلمزدی. چونکه افرومیه نك طوتلدوغنی کوردی درحال چری آراسندن چیقدی
اول یره کلدیکیم ارتوغی جنك ایدردی، کوردیکیم چری ارتوغی یی آرایه آلمشلر. خادیم فریاد
قیلوب چاغردیکیم افرومیه یی طوتدیلر. چونکه ارتوغی خادمدن اول آجی سوزی ایشتدی، فریاد
ایتدی. چونکه مسلمانلر اول فریادی ایشتدیلر بوزغونجه طوتدیلر. منظور چری یه چاغردیکیم
اسلام چریسنك اردینه دوشك دیدی. همان کافر لشکری یکلرندن بو سوزی ایشتدیلر،
مسلمانلرك اردینه دوشدیلر، چونکه مسلمانلری قیردیلر، طرفة العین ایچنده یوز مسلمان شهید
اولدی رضوان الله تعالی علیهم اجمعین. آندن یدی یوز مسلمان اسیر قیلدیلر. ارتوغی کوردیکیم
چری قچدی، افرومیه طوتولدی دم دنفسی طوتولدی حیران قالدی. سلیمان وایوب
آنلر دخی قچدیلر. ارتوغی یالکوز بر جاده قالدی، چونکه جنك ایتدی وچونکه جهد قیلدیکیم

منظوره وحصاربار باده ایریشه؛ چاره اولمادی. کندونك دخی اوندیرنده قلیچ یاره سی 62
وار ایدی. عاقبت اول دخی قچدی، یولده سلیمانه بن مغانه ایریشدی. سلیمان ایتدی:
یا پهلوان شمدی سنك جهدیك اول اولسونکیم قورتولهسك، اکر منظور الینه کیررسك سکا
امان ویرمز اولدورر، ایمدی همان جهد ایدکز بو اولسونکیم ملك خدمتنه ایره وز وملك دولتین
افرومیه یی قورتره وز دیدی. ارتوغی ایچیندوکنه سلیمانه بر جواب ویرمدی اما یوله
کیدرکن بو حالاره آغلردی. بو یکا منظور وحصاربار کافر چریسنه بیوردیکیم شویله ایدك کیم
بر مسلمان قورتولمیه دیدی. کافر چریسی مسلمانلر آردنجه یوریدیلر، قودیلر تا (افرجنه) اوکنه
، ملك ایله شاه شطاط جنك ایتدوکی یره چیقه کلدیلر. بو یکا ملك دانشمند دخی چالشوب
کافره غزا قیلوردی، شطاط بولینه ایریشوب علمی وعلمداری ییقمشدی. ایکندی وقتی ایدی.
کافر چریسی بوزغونجه طوتمشدی. ناکاه توز قوپدی، ایچندن صنجق اسلام چریسی چیقدی،
اردلرنجه منظور وحصاربار ایریشدی. کوردیلرکیم جنك ایدرلر، کافر چریسی صنمشلر، بوزغونجه
طوتمشلر. درحال ایردیلر، حمله قیلدیلر، همان ملك اوستونه قیولدیلر. بو یکا شطاطه خبر
اولدیکه منظور مسلمانلر چریسنی صیمیش وچوغن قیرمش تمامت کلنلر دخی زخملو اولمش دیدیلر.
چونکه شطاط بو خبری ایشتدی، قچمش ایکن کیری دوندی، مسلمانلره حمله قیلدی. ناکاه
ملك جنك ایچنده کافر غلبه سنی ایشتدی، عبد الرحمانه ایتدیکیم: بو نه غوغادر کیم آکثرین
قوپدی؟ عبد الرحمان ایتدیکیم لهله سز مردانه طورك، محمد المصطفی صلی الله علیه وسلم دینی
عشقنه قلیچ اورك دیدی. ملك دیدیکیکه حمله قیله. ناکاه ایوب وباقی مسلمانلر ایرشدی.
ملك چونکه بونلری کوردی صوردیکیم: لهای نه خبردر؟ ایوب ایتدی: نه اولسون کافر
چوغیمش، مسلمانلر قرشو طوره مدیلر بصلدیلر وافرومیه نك طوتلدوغین لهرنه کیم واقع
اولدیسه قموسین خبر ویردی. چونکه ملك افرومیه طوتلدوغین ایشتدی، قتی پریشان اولدی،
لهر بر قیلی بر تیکنه دوندی، همان نعره اوردی، منظور طوینه اوغرادی کورزی لهرکیم
اوردیسه خورده خاش قیلوردی. غازیلر دخی آنده لها کبی دورشدیلر. ملك منظور علمی دیبن
بر ساعت قلیچ اوردی، شویله کیم قشیوز فرنکلی یره براقدی. بس ایکی چری دکز کبی بربرینه

قاریشدی بر جنك و بر غوغا ایسه قوپدیکیم صناسین قیامت قوپدی. اتا اوغلنی، قرداش قرداشی بیلمز اولدی. هر کسك جانی قیوسی اولدی. شویلکیم اول جنك دیل ایله وصف اولنماز. غازیلر اسلام یولینه و محمد المصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم غیرتنه جاندن قیلوب جنك ایدرلردی. شویلکیم آت کشنمسندن، جبه جوشن چاقلدوسندن، کورز کوپولدوسندن، اوق فشولدوسندن، غازیلر نعره سندن عالم بر صدا دوشدیکیم طاغلر دره لر ینقولدی. ملك وارتوغی و غازیلر شمشك کبی پارلادی و ارسلان کبی طوتوشوردی. تمامت سرورلر دوشمانندن انتقام آلدیلر شویلکیم تومن یاروسنه دکین جنك ایتدیلر. جهان عالم طولدی. آخر ملك کوردیکیم ظفر حاصل اولمز طار بر وقت اولدی احتیاط ایتدی اولیکیم کافرلر اسلام چریسنه ظفر بوله لر ایدی. ملکوك عادتی بو ایدیکیم اول وقت دیلیه مسلمانلر چریسی کافر چریسندن آییره، لشکرین بر یوجه یره چیقوب اذان اوقوردی. ملك دانشمندك خوب آوازی وار ایدی، تمامت ایشیدوب لشکر ملکوك آوازینه طوغری قاچارلردی. ملکوك قاتنه جمع اولدیلر. ملك کوردیکیم اسلام لشکرینك چوغی آدم هلاك اولمش و اکثریسی دخی زخملو. ملك بونلری کوروب فکره وارمشدی. ناکاه ارتوغی ایرشدی ملکوك آیاغنه دوشدی افرومیه نك حالنی سویلدی، نیجه طوتلدوغنی و اسیر اولدوغنی بر بر دیدی. ملك ارتوغیدن بونی ایشتدی، نمازی دخی آت اوستنده اوقیلدی. نمازدن صکره بیوردی کیم رختی و اسبابی بر طاغ اتکینه کوتوردیلر و اوکنه صف باغلدیلر دوندیار دستین یمین یسار برکتدیلر. بوکیجه کافرلر صباح اولنجه یه قدر جنك ایتدیلر، بر بری قیردیلر، خبرلری یوقدی! چونکه صباح اولدی کافرلر کوردیلرکیم چریلری آراسنده بر مسلمان یوقدر، هپ کندیلر. کافرلر دخی دوندیلر، منطور و شطاط طبل آسایشه اوردیلر، لشکر دونوب بارکاهلرینه کلدیلر. شطاط افرومیه نك طوتلدوغنی ایشتدی قتی سویندی بیوردی خونکار کتوردیلر ییوب وصحبت قوروب اولقدر ایچدیلرکیم باشلری پروندن قالقمز اولدی. منطور اشارت قلدی: افرومیه یی کتوره لر. درحال واردیلر کتوردیلر اول مجلس ایچنده سیاست قوردیلر. شطاط چوق لقرزه لر سویلدی، درحال بیوردیکیم اولدوره لر! منطور

قویمادی اولدم خلاص قلدی ایتدیکیم: افرومیه قلبنی قبول ایلیه یم منطور! دیدی. 63

افرومیه منطوره سویلدی ایتدیکیم: سن نه قلبسین که بن سنی قبول ایدم دیدی. منطور ایتدی: قلعه بن سنی صقلیم ایومه ایوکشی سن بنی قبول ایدرسین! دیدی قاقیوب بیوردی افرومیه یی کندی بارکاهنه الندیلر. بر زماندن کندی شطاط قاتنده عشرت قلدی، چوقده ایچوب سرخوش اولدی؛ طوری قالقوب کندی بارکاهنه کلدی. افرومیه تخت آیاغنده باغلو ایدی. قوللرینه بیوردی بارکاهنی خلوت قیلدیلر. افرومیه یی قصد ایتدیکیم دخول ایده، حقك امریله و محمد المصطفی صلی الله علیه وسلمك معجزاتیله ایکی الی طوتمز اولدی. روایت اولنور که اول کیجه منطور افرومیه یه یدی کره ال اوزاتدی اللهك امریله طوتمز اولدی. آخر منطور قاقیدی ایتدیکیم: سن نه خود اولو جادو اولمشسین و اول جادولر دیبه جادولقده اوکرنمشسك دیوب الینه آغاج آلوب افرومیه یه بر آغاج اوردی اول قوللو قوردیاکی نه قدرکیم قصد ایتدی افرومیه نك قاتنه واره الی و آیاغی مفلوج اولدی، چاره ایده مدی. پس آندن صکره بیوردیکیم آیاغنه بر آغیر بند اوردیلر محافظه کتوردیلر، اول محافظه یه براقدیلر. سنباطه اصمارلدیکیم بونی سن منقوریه قلعه سنه التدیدیلر. درحال سنباط ایلکی بیك کافر ایله افرومیه یی آلدی روانه اولدی. برکوندن برکیجه تعجیل ایله کیتدیلر، منقوریه قلعه سنه ایردیلر. افرومیه یی قلعه ایچنده زندانه ایلتوب قیو یکینه ایندروب قودیلر. اول ایلکی بیك کافری قلعه یی محافظه قرار قیلدیلر. سنباطك آقاسی وار ایدی آدی (حمیران) ایدی. منقوریه قلعه سنده اولوردی. قلعه یی آکا اصمارلدی و کندونك قرنداشی (الیادین) اولدوکین آقاسنه خبر ویردی. (حمیران) چونکه آنی ایشتدی، فریاد ایدوب چوق آغلدی اول قلعه ده یوز مسلمان اسیر وار ایدی بیوردی قموسینی بر برجدن آشاغی آتدیلر. کندی یاسین طوتدی، اوچ کوندن اوتوردی. آندن صکره قلعه دن طشره چیقدی عزم ایتدیکیم منطور قاتنه واره!

بز کلهلم بوکیجه غازیلر اول طاغ اتکنده اولکونه قرار قیلدیلر. ارتوغی افرومیه دن اوتوری زاری قیلوب آغلردی. ملکوك اوزرینی کوینیدی؛ اول کوندن اول کیجه افرومیه یچون طعام

یمدی، هیچ دیکلمدی. ارتوخی چری یی طولنوب زاری قیلوردی. چونکه صباح اولدی، مسلمانلر ملك قاتنه جمع اولدیلر، صباح نمازین قیلدیلر. نمازدن صکره بیوردی نقاره لر اوردیلر. چری آتلندی. ملك خلیفه علی ویمنده طوردی. مسلمانلر صف بغلیوب طوردیلر. مسطوره خبر اولدیکیم مسلمانلر چریسی آتلندی دیدیلر. مسطور آنی ایشیتدی، بیوردی نقاره لر چالدیلر، مسطورك یوزینه آب معبودیه صیونه دن صاچدیلر، کلیسا بخورندن توتسی وبردیلر، خاچلری اوتوندیلر، نصرت بغشلدیلر. بونلر مسطوری وشطاطی آتلندوردیلر. تمامت روم کافری یوریوب صواشه یرینه کلدیلر، صف بغلیوب غازیلره قرشو طوردیلر. بو یکادن اسلام چریسی تکبیر کتوروب حافظلر خوب آوازایله قرآن اوقودیلر؛ ارتوخی سلاح کیوب قلیچ قوشندی جمیع ساز سلبین الکته راست قلدی، آته دپدی میدانه کیردی طوردقلری جولاندو کوستردی. ایتدیکیم: بن ارتوخی، هرکیمك میدانده آرزوسی وارایسه کلسین، انكا ارلك کوسترم دیدی. درحال کافرلردن بر کافر میدانه کیردی، اردنجه قوللری برعلم کتوروب میدانه کلدیلر. درحال الینه سنکو آلوب جولاندو کوستردی. ارتوخی اول کافره چاغیروب دیدیکیم: آدك نه در؟ لعین ایتدی: بکا (اکلیاخی رومی) دیرلردیدی. همان ارتوخی یه حمله قیلدی. ارتوخی آنك حمله سین وسنکوسین قلیچله چالدی ایکی پاره قیلدی. لعین قاقیدی، قلیچ طرتدی، آتی دپدی ارتوخی یه برقلیچ اوردی. ارتوخی قلقانی قرشو طوتدی، کافرك قلیچین منع ایلدی. نوبت ارتوخی یه دکدی ایردی لعینه برضرب اوردی. لعینه قلقانی قرشو طوتدی ضربی صاوادی، ارتوخینك ایکنجی اوچنجی ضربی ده رد ایلدی. چوقچه طورشدیلر، بربرینه ظفر بولمادیلر؛ دوکز بربر کورشه طوتدیلر، چوقچه الکشدیلر بیه آلمدیلر؛ عاجز قالوب ال قلیچ اوردیلر بربرینه حمله قلدیلر، چوقچه حمله خطا کیدی. راویلر شویله روایت قیلورلرکه اول کوندن ایکنده آراسنده یوزیکرمی حمله خطا کیدی. آخر ارتوخی حضرت محمد المصطفی صلی الله علیه وسلمك دعاسین اوقیوب کندی اوسته اوفوردی آته مهموز اوردی، کافرك اوسته واردی؛ یا الله دیوب کافرك باشنه برقلیچ اوردی؛ لعین قلقانه بورندی، قلیچ قلقانی کسدی، باشنه ایندی ایکی پاره ایلیوب

جانی جهنمه ایصمرلدی. براوغوردن ارتوخی یه حمله قلدیلر. ارتوخی اول قوللرك اونی اولدردی. مسطور آنی کوردی، چاغردی چری یه کیم حمله قیلك دیدی. ملك دخی غازیلرایله تکبیر کتوروب براوغوردن حمله قیلدیلر. مسلمانلر قوت طوتوب کافرلشکرینی مسطور اوستونه دوکدیلر، شویله قیردیلرکیم کوشته لردن پوشته لر اولدی. ملك ارسلان کبی، ارتوخی اژدرها کبی قیچقردی. شویله جنك اولدیکیم وصفی قابل دکل؛ اول کوندن غازیلر جاندن باش اوینادیلر. ناکاه ارتوخی جنك ایچنده حصارباد لعین کیم قسطونیه بکیدر ایریشدی، حمله قلدی برکرز اوردی، ارتوخینك اوموزینه طوقندی خوف ایدوب عقلی طاغلدی، آتدن ییقلدی. آنی کوروب غازیلر غلو قلدیلر ارتوخی یی قپالر. لعین شیر کبی اولوب چوقچه مسلمانلردن شهید قلدی. درحال ارتوخی عقلین باشنه دیردی حجرادی، اپاغی اوستونه طوردی قلیچله اورشدی. حصار باد دیدیکیم ارتوخی یه برضرب اوره. ناکاه حق تعالی عنایت ایتدی؛ ملك دانشمند کوردیکیم حصارباد لعین ارتوخی یه غالب اولمسه طورر. ملك آنی کوروب شویله چیقردی کیم کافرلر سراسیمه اولدیلر. ملك آتنی دپدی کافرك اوستونه واردی، برقلیچ شویله چالدیکیم ایرقاشنه دکین ایکی پاره قیلدی. کافرلر آنی کوروب فریاد وفغاندن قوپاردیلر. ملك حصاربادك آتنی طوتدی ارتوخی یی بندردی. همان دن چری یه حمله قیلدیلر. کافرلر بو یکا مسطوره خبر قیلدیلرکیم ملك حصاربادی اولدردی! مسطور لعین چونکه آنی ایشیتدی کندینی یره اوردی فغاندن وزاری قیلوب آغلدی؛ همان دن طوردی، قاقیدی. آتنه بنوب اسلام چریسنه حمله قلدی. کافرلر آنی کوروب تمامت براوغوردن مسلمانلره حمله قیلدیلر. برعظیم صواشه اولدیکیم تعبیری قابل دکل. ملك دخی غازیلرایله تکبیر کتوروب کافرك ایچرسنه برکیروشه کیردیلرکه باشلر کسوب سینه لر دلوب کافرلردن طمار کتوروب چوقچه کافر هلاك اولدیلر. ناکاه بر یلدریم شاقیدی و بریل اسدی توز قوپدی، عالم قرانکو اولدی، شویلکیم کافرلر کندولردن خبرسز اولدی. غازیلر ایکندی وقتنه دکین قلیچ اوردیلر، اولدم کافر چریسنی چیدیلر. ناکاه ملك جنك آراسنده مشطاطه اوغرادی برابر اولوبه لعینك باشنه برقلیچ اوردی، کندیه اوغرلدی. قلیچ آتنه بویینه

طوتقدی، آتی باشنی یره براقدی. شطاطلین آتیله تپه‌سی اوستونه معلّق ییقلدی. قوللری غلو قیلوب شطاطی قاپدیلر، تیز آتی چکدیلر، بندی، لهماندن قجمغه یوز طوتدی. آنده ملك دانشمند ایریشدی علمی و علمداری ییقدی تار و مار ایلدی. کافرلر چوقدن آغ گوردیلر، آیردقده طورمادیلر، ترسی یوزلرینه قچدیلر. غازیلر کافرلرك آردینه دوشدیلر. ناگاه بر توز قوپدی، توز ایکی پاره اولدی، ایچنده گورجی چریسی چیقه گلدی، گوردیلرکیم کافر چریسی صنمشلر، مسلمانلر آردلرینه دوشمه قوارلر. بو یکا مسلمانلرك رختی و چادرلری تنها قالمش؛ آنی ایله گوروب لهماندن طولانوب غارت ایتمکه مشغول‌ایدیلر. (حسن بن ابوبکر) لکن علمدارلری بکی ایدی، علمدارلری آلدی برتپه‌یه چیقدی. کافرلر یغمایه مشغول اولدیلر. راویلر بو قصه‌یی (شاه عزالدین) قاتنده حکایت ایتدیلر و بو نسخه‌یی آنده یازوب ملك دانشمند قصه‌سنی یادگار ایلدیلر. بز دخی بونده مجلس ایده‌لم تا کیم اوقویانلر عاجز اولوب دکلیانلر اینجنمسونلر و بو حقیری و بونی یازانی (السید صالح حلمی عساری) یه خیر دعا ایله آکالر. ربمز تعالی جمله دین قرنداشلریمزه نور ایمانی میسر ایلیه آمین.

بو قصه‌ده چوق بوراده اولدی معلوم　　یازیه باقی کلامم هم اولدی مفهوم
بو گوره‌ده جنکلرکی شاد ایده‌سن　　آکوب بر فاتحه‌یله یاد ایده‌سن
صلوات مصطفی‌نك روحنه ویر　　گتور کل خالقه توحید و تکبیر
الهی بنده‌ده حمد ویره بیزه اماقی　　که بو اولدیسنه ایله شکره ایچاقی
طقوزنجی تمام اولسون بوراده　　اوننجی دخی یازیه گله باده

المجلس عشر

راویان اخبار و ناقلان آثار روایت و اوستادلر شویله حکایت ایدر. مشکسته دلبسته ومعنیله آراسته قصه‌مز اول یره گلمشدیکیم ملك دانشمند غازی کافر لشکرینی بصوب قیردی؛ اول چریکیم گورجستاندن چریسیدی بکلرینك آدینه (گورجی) دیرلردی ملکوك اردوسنی گلوب غارت قلدی و چوقده مسلماندن شهید ایلدیلر. بو یکا ملك شطاطی یقدی، صوروب آردینجه واردی کیم طوته ایدی ناگاه بیچی ایتدیکیم گورجستاندن چریسی گلدی دیدی. چوقده ملك آنی ایشتدی،

گیری دوندی؛ لهماندن چادرلرده بو یکا عزم ایتدی، گلدی گوردیکیم گورجی چریسی اوردوکی هنوز غارت قیلورلر. ملك لهماندن بر نعره اوردی، حمله قیلدی، گورجی چریسی بربرینه اوردی. کافرلر چوقدن ملکی گوردیلر، آنلر دخی حمله قیلدیلر، جنکه مشغول اولدیلر. (بهرام) که گورجیلر بکیدی منظور قاتنه ایکی کشی گوندردیکیم نه‌یه چریسز؟ اوسنه بن گلدم، اوردوشالوم، نار و نور دولتی بولره بن یتریم دیدی. بو یکا شطاطیله منظوره چاغیردیلر کیم قچمك گیری دونك گورجستان بکی (بهرام) ایریشدی، جلادلر چریسنه عاطی طار قیلدی دیدی. منظور و شطاط (نیقوتیه) دخی بو یکا قچرلردی، قاصدلر ایریشوب منظور و شطاطه خبر ویردیلر. شاد اولوب بونلر گیری دوندیلر، مسلمانلر چریسنه ایریشوب قلیج اوردیلر. مسلمانلر ایکی چری آراسنده قالدیلر. اوکنده گورجی، آردنجه شطاط چریسی اولقدر مسلماندن قیردیلرکیم وصفی قابل دکل. ملك چریسی یغما قیلدی، گوردیکیم اوچ بیك مسلماندن شهید اولمش. ملك دانشمند اول دم حق تعالی حضرتنه دونوب مناجات ایدوب پیغمبری شفیع گتوردی. روح محمده صلوات.

الهی بیك بر آدیك لهم حقیچونده　　شهید اولنلرك قانی حقیچونده
مطهر انبیانك جانی ایچونده　　منور اولیا ایمانی ایچونده
کلام مکرده نه قلدك اسم اعلام　　که انده الدین عندالله الاسلام
بو اسلام لشکرینه قیل عنایت　　که قیرسون اهل کفری بی‌نهایت
بو خلقك بیلورم خلاقیسین سن　　دخی رزقین ویرن رزاقیسین سن
هوالرینی ایدن سنسین تصرف　　نه دیلرسك قیلورسك یوقدر تکلف
قمو سی بولوکه جاندن ترك ایدوبدر　　غزا اعتقادینه برك ایدوبدر
الهی عالم ایچره قوللرك چوقدر　　ولی بنده‌ن ضعیفی کمتری یوقدر
قمونك شاهی سنسین بن فقیرم　　برآوج طپراغم، خورم، حقیرم
مثالا یوقدر سلطان ایتمك　　که دنیاده نه کلمك وار، نه کتمك
بو دم که جمع اولوبدر اهل اسلام　　غزا ایچونده گلوبدر کام ناکام
دخی بونلرك اوغاغی ایرسی　　جهاد ایتمکه گلدی هر بریسی

نه وقت اهل كفره ايريشورلر   آلاى آلاى برابر طورشورلر
بولارك فرصتى ايله زياده   ايريشوبده كافرك حالى فساده
مدد ايله بودم بو نره الله   عنايت قيل بو غازيلره اى شاه
يوزيله حقه طوتوب ديدى اى سبحان   كه سندندر قمو دردلره درمان
ايدى ويرديلم ملك : اى غازيلر   كوسترر اشبو زمانده جوهر يازيلر
قوللاده بنده بيقا طوتوك قمومز   جانيله كرك سوزم دكليه سز
بوكونده اول كوندرر اى يارندوم   ديه بولسنده جنك ايده رجانرم
جهد ايدك كافر ايله سز جالشوك   كافريه دوكوب قليجى جالشوك
روزى قلدى حق سزه بو دولتى   كتوره سز كافريله علتى
باصلوب كيده بو كافر ملتى   فخريكز احمد بزدن نعم امتى !
جونكه ايشتدى بو سوزى لشكر پروراده   ديديلر خوب سويلدك اى پهلوان
قمو قلمشوز فدا بر جانده وتن   جانده ويره لوم ديه نذر بويدن
ويره لوم جانى بولهلوم بز رضا   نقد بر ايشلر ايشى صادر قضا
اوكافره ايشومزى حق بشاره   جهديكز بوديه اسلام بيشره
حق عنايتيله ايليه بيزه   ويرصلوات كيره لم بزده سوزه
ديه لم ملك دانشمند قصه‌سن   دكليانه آله بو سوزده حصه‌سن
حصه آلمقدر بو سوزلرده يار   حصه الورسك اولاسين بختيار
دكله ايجدى حصه كه آل اى كشى   كيدر كوكلده بو دنيا تشويشى
تقبله سن دخى قيله سن غزا   خير شر نه ايسه بولهسين جزا
هر كيمك خير اولدايم پيشه سى   وصلتى حقدر آنك انديشه سى
حق وصلت بولمق ايشى تمام   دونى كورمه حقيله دلمعد والسلام

جونكه غازيلر بو مناجاتى ديوب دكلديلر جانده كوكل ايله دوروشديلر، هپ جانده جانده كوكلده تكبير كتورديلر كافر جريسنه حمله قلديلر؛ جانده كوكل بر ايله جانده ويروب جنك

ايتديلر بر ساعتده ايجنده يدى بيك كورجى جريسنى يره دوكديلر. ملك دانشمند غازى جنك ايچنده كورجستانده بكنه اوغرادى، حمله قيلدى بر كورز اوردى شويله كيم آتندن يقلدى؛ كورجيلر غلو قلديلر، اول لعينى قاپوب آته بندورديلر، قچوب منظور اوستونه دوكولديلر. جونكه هنگام شام ايريشدى، قراكولغه اولدى، پادشاه غازينه دكين اوروشديلر. بو يقا منظور بيوردى طبل آسايشه اورديلر، خيمه و بارگاه قورديلر. منظور بيوردى: جريجى يوقلديلر، يكرمى بيك كافر الكسك قلدى. زخملولرينك حسابى يوغيدى. منظور بارگاهه كيردى. بو يقا اشطاط تمامت بكلر اولولر وكورجى بكلرى قمو منظور قاتنه جمع اولديلر. بو يقا اسباط لعين (منقوريّه) طرفندن كلدى، ايرديلم افروميه باقوجى منقوريه قلعه‌سنه حبس ايتمكله الكتمشدى. منظور صورديلم: افروميه نيلدك؟ ديدى. لعين ايتدى: زندانده ايجنده قيوبه قودوم، اومسه خدمته كلدم ديدى. آنده بكلر ايله منظور بارگاهنده قرار قلديلر. منظور بكلره قونقلق ايلدى، عشرته مشغول اولديلر. بو يقا ملك دخى جونكه كندى رختى قاتنه كلدى درختك اكثرسى غارت اولمش، جوق مسلمانلر شهيد اولمش، تمامت سرورلر مجروح اولمش، رحمسوز كيمه يوقيدى. درحال قونديلر، نمازى قضا قلديلر، ماحضر طعام يديلر. عثمانده قراقول بكوب يصويرلريله كوزتدى، سرورلر دخى هر برى مقاملو مقامنه وارديلر. ارتوجى ملك خدمتنه بر ساعت دوردى آنده صكره كندى بارگاهنه كلدى، افروميه ايچونده جونكه زارلق قلدى. بو يقا ملك دخى طورمدى حق تعالى يه طاعته مشغول اولدى، يوزينى سجده يه قويدى، مناجاته باشلدى، حق تعالى يه يلواروب بونى ديدى روح محمده صلوات

اى يراديجى عالمى هپ انس وجانه   سن مدد ايله بزه يا ذا الاعانه
سندندر رحمه بو قدر بيزه پناه   اشبو كفاره بلاء وير يا الله
بو نكرى ايت يا الهى سرنكون   حرمتك حقى سنك اى رهنمون
زارى قيلوب بويله ديدى اولزمان   سجده يه قودى باشنى اولزمانده
بردم اويقو آلدى آنك كوزيني   دوشنده كورر اول رسولك يوزيني
جو يره سن طورر اصحابلر تمام   آيله كورمه مشترى اكا غلام

اول رسول چونکه ملکی کوردی عیان   آنده اولدی شادمان اول پهلوان
دیدی شکر اولسون که یا ربّم سکا   روزی قیلدڭ احمدڭ یوزینی بکا
سویلدی آنده رسول اول سروره   یا ملك دیر غضنفر کافره
سکا یاربّ ویره حق اول دولتی   کیه سین کافردن آلوب خلعتی
سنی منصور و مظفر ایده الله   ویره مقصودڭ نه ایسه پادشاه

پس رسول حضرتی ملکی اوپدی و خاطرینی صوردی، مبارك آغزی یارەسندن برلرینه سوردی، حقڭ امریله یارەلری صاغ اولدی. حضرت محمد مصطفی صلی الله تعالی علیه وسلّم ایدی: یا ملك هیچ قورقمه کیم حق تعالی سکا دولت و عنایت ویردی؛ انده ایدی: افرەمیه یی قورتارمغه ارتوقچی یی کوندرکه واره زنداندن خلاص ایلیه، قچن اول سیزڭ لشکریکزده اوله کافر لشکرینك دولتی چیز، بنم اوغلانلریم هپسی و اصحابلریم هپسی قموسی سنکله بیله در دیدی. ملك اول حالده کندونه کلدی کوردیکیم حضرت یحیی طوپطولو طورر، عنبر قوقار. هماندم جمالی کوردی تکبیر کتوردی آنده دعا و صلوات پیغمبر جانبنه ویردی؛ درحال طوری کلدی، آبدست آلوب نمازینی قلدی. تمام غازیلر و سرورلر ملك قاتنه کلدیلرکیم غزایه آتلنلر. ناکاه منصور بارکاهندن بشارت چالدیلر. کافر چریسندن غوغا قوپدی. ملك، (یحیی) یی کوندردیکیم وار خبر کتور دیدی.

آنده اول کوردوکی دوشی غازیلره سویلدی، قموسی تکبیر کتوروب شاد اولدیلر. ارتوقچی طوری کلدی ملکه خدمت قیلدی ایتدی: ای غازیلرڭ بکی و جوانمردلرڭ یادکاری، بو کیجه بن دخی دوشمده کوردم، بر نورانی پیر بنم قاتمه کلدی، بکا سلام ویردی، بن آنوڭ سلامین آلدیم و آنوڭ قدّ و قامتنه متحیر اولدم اکا صوردم که سن نه کشی سین؟ دیدم؛ اول پیر ایتدیکیم: بن عبد الوهاب غازی یم محمد المصطفی صلی الله علیه وسلّم علمداری و سید بطالڭ یاری! دیدی آنده ایتدیکیم: یا ارتوقچی نیچون افرەمیه یی اونتدڭ ترکین قلدڭ؟ دیدی. بن ایتدم: ای خداوندم، افرەمیه یی قنده بولام؟ دیدم. اول پیر ایتدی: منقوریه قلعه سنده در، یارین سکا یحیی خبر ویره، سن هیچ قورقمه، مستبشر اول کیم حق تعالی سکا مدد ایلیه! دیدی. ملك و سرورلر بو سوزده ایکن یحیی بارکاهدن ایچری کیردی ملکه خدمت قلدی. ملك صوردی

---

٥٢ کیم نه خبر؟ یحیی ایتدیکیم فرنك بکلرینك بر پهلوانی وار ایمش، تمام بیك کافر چریسیله کلور ایمش آنده اوتوری بو کافر بکلری شادلق قیلورلر زیرا انوڭ کبی پهلوان عالمه کلمدی، بویی یوز ارشوندر النده بر دسته چوبه واردر یوز التمش بطماندر، اوچ طاشی وارکه هربری قرقر بطماندر، اول آغاجه طاقمشدر، و هر وقتکیم جنکه کیره اول طاشلری زنجیر ایله اول آغاجه برکیدر، باشی اوزرینه چویرر، هنر کوسترر؛ هرکیم اورسه آتی و کندینی خورد خاش ایلر؛ اول وقتکیم دونر بر میدانده قدر یری طوتار، اول کورزی صالیجق اول میدانده قدر یرده نه قدر آدم وارسه قموسی آلتنده قالور هلاك اولور دیدی. ملك چونکه بو خبری ایشتدی، الین الینه اوردی؛ غازیلر تمامت متحیر اولدیلر، بر زمانده فکره واروب طوردیلر. آنده ملك باشین قالدوروب ایتدیکیم: هیچ قورقماڭ تکری تعالی عنایتین و حضرت محمد مصطفی نڭ معجزاتی برکاتنده آنلردن ظفر کتورەوز و آنلرڭ حقندن کلورز دیدی. آنده ارتوقچی ملکه ایتدی: ای پهلوان بر چارە قیلیدڭکیم افرەمیه یی قورتارەوز! دیدی. ملك ایتدی: انشاء الله تعالی حق سبحانه و تعالی مدد قیله. اول کون کچدی، اخشام اولدی

چو شام ایرشدی کونش آسماندن   یوزینی دوندردی کتدی بو جهاندن
جهاندن ناپدید اولدی چو خورشید   صفا ایسین جسم جاندن اولدی نومید
چو ظاهر اولدی لیلك هر نشانی   طولوردی کوك یوزینك کهکشانی
ینه سیر ایلدی سیّارە یلدیز   قمو طوغدی کیجه یی قلدی کوندز
زماندن صکره ایردی صبح صادق   که طبعی اول هر طبعه موافق
چو صبح ایردی زمینه و آسمانه   کونش نورینه غرقه ایتدی جهانی
چو طاغلر باشی آلتوندن تاج اوردی   قمو صحرا حصار و دیبا بوروندی
ینه اسلام لشکری طورمشه ایدی   آته بینوب براغین کورمشه ایدی
غازیلر قمو ایشی قولایلر   ایشت نیجه سی دوزلدی آلایلر
پس اوّل یوریدی سیّد سادات   مشایخ زاده و اهل سعادات
دخی یولقنه سرپا نیجه درویشه   یوریدیلر انکله یار بالیسه

باشى آلتونده علملر اللرنده   حذانك ذكرى دائم دللرنده
بو آيت يازيليدر هر علمده   كه كورنده وقيامده اول مسلمده
ايبو كافرك ايدى اول علمله   ايشت آلتونده ايله يازمسه قلمله
پس اول اوقى‌سن نصر من الله   كه منصورت ديره مؤمنلره الله
دخى هم اوقى غل و فتح قريب   كه قهر ايده عدو اهل صليبى
پس اول جمعيت ايله اهل اسلام   يوريديلر چالوب الهل ودليرام
برى برلرينه ديرجه الله حالنجه   اوره لوم كافره قوللر قالنجه
ايوه‌لر ايديلم تيزجك واره‌لر   كه كفاره قليج اوروب قيره‌لر
بولاريك چو نوبتين ملك چوكوردى   چالى دلده‌ده كه بونلره سويندى
يوريديلر بولر ملك اوكنده   قلاغ صاغ و صول ولهم صوكنده
كه ديرلر دوشمانى نه دم كوروز   ملك اوكنده باشينه تركيه اوروز
چالشورز اوكوكده اى شهنشاه   اكر قوت ديرسه بيزه الله
كيم اولكيم اوكوكده ديريجه جاندن   اولور ايرجك قيومده هر يرده قربانده
آيرليوه‌ن صقلوقده باشيله جانى   كه بولوكده ديره‌ورز قمو آنى
بوملك كبى نيجه سوز قلديلر ياد   دل و جانن ملكوك ايديلر شاد
ديدى كيم : بهده سزدن اومدوغم بو   كه اوليه عدودن ذره قورقو
بوده وشمانلم بوكونده آياغه دوشدى   دخى بيك قارغه بر شاهينه ادمشدى
كيجه ظلمتنى كوركه ناكاه   نيجه سوردى كونشنه نوريله كركاه
بوكفرك ظلمتنى دخى الله   مؤمنلردن منع ايده انشا الله
دخى هم قلدى حقده اشبو آيت   كه قلمشدر رسولدن هم روايت
نه دكلو اولسه كافر لشكرى چوقده   آز اسلام لشكرى قيلور آنى يوقده
ملك ايدى بو سوز استمالت   كه لشكر ديدى خير اوله بو حالت

پس بويكادن منطور دخى بيوردى نقاره‌لر چالديلر، غوغا، غلبه غيوقه چيقدى

كافر چريسى دخى سلاح كيوب درحال سوار اولديلر. منطور وسنباط ونشطاط، آندن (حصار باد) ك قرنداشى سوردى، منطور قاتنه كلدى، ايتدى: ديلرم بوكونده ميدانه كيرم، قرنداشم حصار بادك قانن آلام! ديدى. منطور ايتدى: مولا ارك كوسترك! ديدى. يوريديلر، صف بغلديلر. بر كلدك بويكا — ملك دخى كوس ونقاره اوردروب حافظلر قرآن اوقوديلر، مسلمانلر تكبير كتوروب ملك وسليماندن وعثماندن وايوب وحسن و ارتوخى تمام سلاحيله غازيلر حاضر اولوب طورديلر. لعما ملك چريسنده اون ايكى بيك ار قالمش ايدى، قلانى شهيد اولمش ايدى. بر طاغ وار ايدى، ملك بيوردى: زخمى واسيكى بغليلر ايكى بيك ار احرلدى واون بيك ار مرابط ومجاهد غازيلر طاغ اتكنده كافرلره قارشو صف بغليوب طورديلر. منطور ونشطاط بر برينه ايديلركيم بوكونده جادولر چريسنك قفاسندن طوتمه كرك، اولردن كيمه قحبه، اوليكم قموسين هلاك ايده‌وز ديديلر. نشطاط ام ايتدى. درحال حصار بادك قرنداشى كشاده باده ايتدى: صليب عنايتنده جادولردن انتقام آلام ديدى. منطور چوچوندن آنى ايشتدى كشاده باده آفرين قلدى. بيوردى كيم صليب بيكر علمين ميدانه چكديلر (كشاده باد) خوش مسلوكانه طوتركيدى، صليبله كندى بزه يوبه ميدانه كيردى، مسلمانلر چريسنه چاغيروب ديديكيم: بنم (حصار باد) قرنداشى (كشاده باد) قسطنطينيه تكى! ديدى، مسلمانلردن اطلب ايلدى. ملك چريسنده (حسين) آدلو بركيت ملاطيه قومندن آتنى ميدانه سوردى، لعينه حمله قيلدى، (كشاده باد) اونك سنكوسين قلقانيله منع ايلدى. حسين آت ايله كچوبردى، لعين قفاسندن ايروب بر قليچ اوردى حسينى شهيد ايلدى؛ بر قرنداشى وار ايدى (يعقوب) آدلو. درحال ميدانه كيردى، حمله قلدى اول لعينك النده شهيد اولدى. انى (سليمان) كوردى ميدانه كيردى طريد قلدى درحال سنكو ايله حمله قلدى. لعين قلقانى قرشو طوتوب سنكويى منع ايلدى. بوكز كافر آتنى ميدانه سوردى سنكو ايله سليمانه حمله قلدى، سليماندن كندى سنكوسين الوب كافرك سنكوسين رد ايلدى. لعين قاقيدى قليچ طرتدى، سليمانه حمله قيلدى درحال سليماندن دخى قليچ الينه آلوب لعينه قرشو طوتدى بر زماندن طيفيله جنك

ایتدیلر شویله کیم چوقالچوشن پاره پاره اولدی بربرینی آلمادیلر. بوکز قلیجی سنکویه
قیوب کورز چیقاردیلر، برزمانده کورز ایله دوکوشدیلر شویله کیم کورزک طراقه‌سی
عیوقه چیقدی. مسلمانلر قاقیدی، آتنی دپدی لعینک اوستونه واردی کورزی کافرک
فرقنه ایندوردی کافر کورزنی برابر طوتدی مسلمانک کورزنی صاوادی. بوکز قلیج
طرتدی، آتنه مهموز اوردی آت صیچرادی آیاغی بر دولوکه کچدی، آت دوشدی مسلمانلر
اختر لدی. ینه طورنجه کافر قصد ایتدیکیم مسلمانی هلاک ایده. همانده ملک بر نعره اوردی.
(کشاده باد) لعین سراسیمه اولدی. بو یکادن ارتوخی ایرشدی، لعین مسلمانی قودی
، ارتوخی یه مقابل اولدی. بربرینه سنکو ایله حمله قیلدیلر، چوق ده طوروشدیلر. بربرینه
ظفر بولمادیلر. آندنصکره (کشاده باد) قلیج طرتدی ارتوخی یه حمله قلدی. ارتوخی
قلقانیله منع ایلدی، ایکنجی حمله‌سین صاوادی. بوکز اوچنجی ده لعین قاقیدی آتنه
مهموز اوردی، آت صیچرادی ارتوخی فرقنه بر قلیج ایندوردی. درحال ارتوخی
قلیجین قرشو طوتدی کافرک قلیجی ایکی پاره اولدی. لعین بوکز کورزینه چیقاردی،
ینه حمله قلدی. ارتوخی ایتدیکیم: ای نابکار، نوبت بنمدر، جاندن الیمدن قنده الته‌سین؟
دیو به آتنی دپدی، ییلدیریم کبی ایردی، (کشاده باد) ک باشنه بر قلیج اوردی.
لعین باشنی اوغورلدی، آتک باشنه ایندی. قلیج آتک باشین کسوبن یره براقدی.
(کشاده باد) لعین آتدن ییقلدی. منطور چوقدن آنی کوردی، چری یه چاغردیکیم:
ارتوخینک اوکینی مقبل! کافرلر غلو قلیجه قدر، ارتوخی کافرک قفاسندن ایردی
همانده بر ضرب لعینه شویله اوردیکیم بلینه دکین ایکی پاره قیلدی. کافر چریسینده قغانده
قوپدی. مسلمانلر تکبیر کتوروب بو یکادن کافرلره اوغوردن حمله قیلدیلر؛ قتی جنک اولدی
ملک ارسلان کبی کافر چریسینک ایچنه خوزوسه ایدی. کورجی چریسی ملک دانشمندک
یولین طوتدیلر. ملک مهموز اوروب آتی صیچراتدی. هرقنغی کورجی یه ایردی بر ضربه ایله
ایکی پاره قیلوردی. ناکاه جنک ایچنده ملک (بهرام کورجی) یه اوغرادیکیم کورجستانک
بکی ایدی. بربرینه حمله قیلدیلر. لعین ملکه هرزه سویلدی. ملک ایتدی: ای نابکار،

نیچون سوکرسین، اکر ایسک مقابل اول جنک ایده‌لوم دیدی. لعینه چوقدن آنی ایشتدی
النده قلیج ملکه حواله قلدی. ملک کندی قلیجین قرشو طوتدی، قلیج قلیجه طوقندی کافرک قلیجی
ایکی پاره اولدی. درحال لعین کورز الینه آلدی ملکه حواله قلدی. ملک قلقانده قرشو
طوتدی. کورز قلقانه طوقندی، طراقه‌سی عیوقه چیقدی؛ ملک هیچ طنمدی. نوبت ملکه
دکلدی، همانده آتنه مهموز اوردی، آت صیچرادی ایرشدی لعینک باشنه بر قلیج اوردیله
اوردیکیم ایرقاسنه دکین ایکی پاره قلدی روحنه کیتدی. کورجی لشکری قیرغنه باشلدی؛
شویله قلیج اوردیلر طرفة العین ایچنده کورجی چریسین منطور اوستونه دوکدی. منطور
کورجی بکینک اولدوکینی کوردی اوغلدی، درحال چریسنه چاغردیکیم تیز حمله قیلوک دیدی.
کافر چریسی برکز دخی حمله قلدی. بو یکادن مسلمانلر دخی جاندن کوکل ایله جنک ایتدیلر، دین
یولینه جانلرینه وباشلرینه فدا قلدیلر. اول کونده شویله جنک اولدیکیم وصفی قابل دکل.
راویلر شویله روایت ایدرلرکیم اکرملک اولمیه ایدی، ارتوخی فرقیه سبب اولماسه
اول ایدی ودخی غازیلر اتفاقده قلمیه ایدی، رومی کافرلردن کیم آلیلوردی.
بونلرک قطره نور محمد المصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینک روحنه سندنده غازیلر
روحنه دکسونده ورحملری شاد اولسونده مقاملری جنانده اولسونده آمین بحرمة سید المرسلین.

ینه اشبو قصه‌یی سویلیه‌لوم   بو غزایی سیزه شرح ایلیه‌لوم
ایمدی قولاق طوتک ای دوستانده   بر عجایب قصه‌در بو داستانده
کور او غازیلرنه قیلور دین ایچونده   جاننی قیلدی فدا الر دین ایچونده
تکریدن رحمت اولسون اولرک شاد   اول محمد مصطفی نک جاننه
اول کلدی بو سوزی خوش وداستانده   رحمت اولسون سزه کلا ای دوستانده
دکلیه سز عشقله کر بو سوزی   جنته حمد الله قوکزی
بو سوزی قصه ایچره دیدی خبر   مجلس وتجید نذر بو خبر

اول کونده ملک دانشمند غازی بر نعره اوردیکیم عالم ینقولندی. آت آیاغندن توزلر کوکه
چیقمش ایدی. ملک حواله آراسنده (سنباط) ه اوغرادی، لعینک النده قلیج وار ایدی.

ملكه حمله قلدی. بر قاچ حمله آراده خطا کچدی. ملك قفاسندن ایردی، سنباط لعینه بر ضرب شویله اوردیکم باشی قرق آدیم یره براغه اولدی. سنطور ایراقدن آنی کوردی قفادن واری قلدی. لشکرینه اوراینجه ملکه حمله قلدیلر. کندی قورقوسندن ایلری کلمدی ایراقدن طوردی. ملك چادر وکوکل ایله دیه بویله عشقه ایله جنك ایدردی. ارتوچی کندی وقی سنطور علمنه اوردی بر ضربله علمی وعلمداری ییقدی. لعینلر کافر جریسی حیدیلر؛ غازیلر تکبیر کتوروب کافرلرك آردینه دوشدیلر، چوقدن کافر قیردیلر. بو احوالده ایکن ناکاه (سامیه) طرفندن بر توز قوبدی چونکه یقین کلدی ایچنده علملر، صنجقلر، صلیب بیکرلر چیقدی. علم دیبنی (عطوسه) فرنك جریسیله ایریشدی. اول صنفورده چری چونکه آنی کوردیلر، برنجی کیری دونوب مسلمانلره حمله قلدیلر. سنطوره خبر قلدیلرکیم (عطوسه) فرنك اللی بیك ارایله کلدی. سنطور ایتدی: بزنه قدر یرینکیز اول دخی یرینور دیدی. سنطور بر تپه اوستونه چیقدی درحال بیوردی چاووشلر چاغیردیلرکیم قچانکوز؛ سیزه مدد یرشدی نار ونوس سزه یاردیم ایلدی دیدیلر. کافرلر اینانمادیلر؛ سنطور قاتنده راهبانلر واریدی درحال زوزم قیلوب چاغردیلرکیم اکر سز بو کونده قچارسکوز ایرته صلیبه مدن نصیب اولمسز، سزدن ده خوشنود اولمه، سزه جنت قلمیه، سزه مسیح قاتنه کلمیه دیدیلر. چونکه کافرلر بونی ایشتدیلر، لعینلر براغوردن کیری دوندیلر، مسلمانلر ایله جنکه باشلدیلر. بویله ملك کوردیکم کافرلر کیری دوندیلر جنکه طوردیلر. ناکاه (عطوسه فرنك) ایریشدی کورز اوموزنده عظمتله میدانه کیردی. راویلر شویله روایت ایدرلرکیم (عطوسه فرنك) ی آت چکمزدی، شویله یایاقدن جنك ایدردی هر بر ضربده ارایله آتی هلاك ایدردی؛ لعینلرکم چری آراسنده ارتوچی یه اوغرادی بر ضرب ایله آتندن ییقدی. ارتوچی یردن صیچرادی، طوری کلدی، قچدی چری آراسنه کیردی. (عطوسه) آتندن کچوب (سلیمان) ه اوغرادی بر دست چوبیله آنی دخی ییقدی. آتندن کچدی (عثمان) ه اوغرادی. عثمانك النده سنکو واریدی، لعینه حمله قیلدی. (عطوسه)، (عثمان) ه اول اغاجیله اوروب آنی دخی ییقدی. لعین آتندن کچوب (حسن بن ایوب) ه اوغرادی

ملك دانشمندك سلحداری ایدی النده قلیچ کافره حمله قیلدی. (عطوسه) اول اغاجیله حسنك قلیچین منع ایلدی. لعین اغاجی باشی اوستنه چویردی، بر ضرب حسنه اوردی. حسنه کندوکی اوغرادی، اغاج آتك بوینینه طوقندی، آت ییقلدی؛ حسن صیچرادیکم قچه، لعین قفاسندن ایردی، حسنك باشنه بر اغاج اوردی، شویلکم اول اغاج ایله حسنی شهید قلدی. مسلمانلر آنی کوردیلر، زاری قیلوب ملکه خبر ویردیلرکیم حسن کافر الندن شهید اولدی دیدیلر. چونکه ملك آنی ایشتدی، آه ایلدی، کندی عطوسه لعینه ایریشدی، بر کورز اوردی، هیچ اثر ایتمدی. اکر ملك اول ضربی بر طاغه اورسه ایدی اول طاغی طاغیده ایدی. لعین دیزی اوستونه چوکدی، چوبستی کیری دوندی هیچ عیبنه خطا کلمدی؛ لعین کیری دوندی، ملکه نظر قلدی ملکك قد وقامتنه وکوربوز پهلوانلغنه متحیر اولدی. ملکوك یوزینه باقوب حیراندن قالدی. روح محمده صلوات

کوردی سروی صنا سین براژدرلها		اژدرلها اولمزدی آنچ چوقدرلها
هیبتیله قد وقامت سنده وار		کوردوکوم یوقدر سنکبلین نامدار
ملك اکا دیردی کافرجه برا		بنم اول مجتبی آل مصطفی
اوسنه بنم ملك دانشمند دیهاری		قتل ایدرم دائما کافرلری
سنکا دخی کوره سین نلر قیلیم		انشا الله سنی دخی اولدورم
کوسترم سنکا دخی ارلك نه در		کوره سین سن دخی ارلك نیجه در

چونکه ملك بونی دیدی. (عطوسه) ایتدیکم: سن نه کیشی سن که، آدك نه در؟ سنکبلین هیبتلو ار کورمدم وسنك کبی پهلوانه یتشمدم دیدی. ملك ایتدی: بنم ملك دانشمند غازی، او کونده بودر کافرك چوغی آزی! (عطوسه) ایتدیکم: سنك ایچین سنطور وسنباط سندن شکایت قیلورلر؟ ملك ایتدی: بلی بنم دیدی. چونکه اول کافر بونی ایشتدی، لعینلر دسته چوبنی کتوردی، ملکه بر ضرب ویله اوردیکم صنا سین بیر حرصلدی؛ ملك قلقانله قرشو طوتدی شویلکم کوبیولدوسی عیوقه چیقدی؛ حق تعالی صقلدی. نوبت ملکه کلدی، اول دخی کافره بر کورز اوردیکم اکر بر طاغه اورسه ایدی، اول طاغی خورد وخاش قیلیدی. اول لعین آغاجنی برابر طوتدی، ملکوك کورزینی منع ایلدی. بیوه ملك دانشمند (عطوسه) ایله اول کون

کیجه‌یه دکین جنك ایتدیلر، بربرین آلەمدیلر. چری خلقی ایکی طرفدن آنلره نظر ایدرلردی. بو یقغا
کافرلر دخی مسلمانلر ایله جنك ایدرلردی. ملکه (عطوسه) ایتدی: ای پهلوان کیجه اولدی،
کیری دونه‌لم دیدی. ملك ایتدی: سز بیلورسز. پس ایکیسی بربرندن آیرلدی، لعین کیری
دوندی، چری‌یه حمله قیلدی، چری یارلدی. (عطوسه) نسطورك علمی دیبنه کتدی. ملك
دخی کندی چریسی قاتنه کلدی، ایکی چری بربرندن آیرلیدی. هربری یرلو یرینه واردیلر.
نسطور وشطاط عطوسه‌یه قرشو واروب خدمت کوستردیلر، آفرینلر ایلدیلر. نسطور
بیوردی، خوند کتوروب ییوب مجلس قوروب عشرته مشغول اولدیلر. عطوسه‌نك کلامنی قیروب
دعوی قلدیکم یارین ملك دانشمندی بر کیه ایده‌یوم و بنم آردجم (ابدروس فرنك)
ایرشور دیدی. تمامت فرنكستانده عسکری کلور، (ابدروس) قاتندن دعوا قلدم کی تا اسن
کلنجه‌یه قدر ملك اشتی بریقغا ایلیم دیدم. نسطور شاد اولدی، درحال بیوردی، بر آغر
خلعت کتوروب (عطوسه)‌یه کیدردیلر، چوقجه مال بغشلدیلر. آندن قره قولی بندیلر، یمین
یسار چری‌یه برکتدیلر. بو یقغا ملك دانشمند لشکرینه کلوب اخشام نمازینی قیلوب فارغ
اولدیلر. بیوردی، حسنی کتوردیلر (دوکیه)‌یه التدلر، قلعه قرشوسنده طاغ باشنده
قوروب، یاموبه حسنی آنده دفن ایتدیلر. بیوردی، خوند کتوروب ییوب قرآن اوقیدی دعا قیلوب
طاغیلدیلر، هربری کندی مقامنه کلوب طاعته مشغول اولدیلر. ارتوخی دخی کندی خیمه‌سنه کلدی.
آدم کوندروب (یحیی)‌یی اوقودیلر، کلدی. ارتوخی، افرومیه احوالندن صوردی، هیچ
خبرك وارمیدر؟ قنده‌در دیدی. یحیی ایتدی: بن روملردن شویله ایشتدمکه (منقوریه)
قلعه‌سنه التمشلر، زندانه قیوب حبس المشلر دیدی. ارتوخی ایتدی: یا یحیی کرك کیم برقلعه
عزمین قیلالم؛ اکر یارین ملك صوررسه ایتکیم افرومیه‌یی استیوکیتدی، بنی دعادن
اونوتمیه‌لر دیدی. درحال طوری کلدی، سلاحین الینه کیدی، آتنك قولانین برکتدی،
سوار اولوب یالکوز چریدن چیقوب (منقوریه) یولینی طوتوب کتدی. ایرتسی غازیلر صباح
نمازین قلدیلر، اول طاغ اتکنده چتریه برکتدیلر. چادیر وخیملرین اول طاغده
قیوب کندولر غزا نیتنه سلاح کیدیلر، آتلرینه سوار اولوب کافر چریسنه قرشو صف باغلدیلر.

خلیفه علیمین و ابو المسلم صنجاغین چری اورتاسنه دیکدیلر. ملك صف اورتاسنده طوردی،
دورت یکا نظر قیلدی، ارتوخی‌یی کوره‌مدی. قانی ارتوخی دیو صوردی. یحیی ایلری کلدی
ایتدی: ارتوخی افرومیه‌یی استیو کتدی دیدی. ملك ایشتدی، ایتدیکیم: حق تعالی کندی کرمندن
عنایت والهدایت قیله دیدی. بو یقغا نسطور و شطاط و عطوسه دخی تمامت کورجی چریسی و
کافرلر حاضر اولوب نسطور بیوردی کوس ونقاره اوردیلر، رهبانلر ناقوسلر چالدیلر، کوم
کوك تموره غرق اولوب آتلندیلر، مسلمانلر چریسنه قرشو صف باغلدیلر، میدانه نظر قلدیلر. کورەلر
میدانه کیم کیرر دیرکن (عطوسه) برفیل کبی میدانه کیردی. باشندن آیاغنه قدر تموره غرق اولمش،
اول دستە چوبی اموزینه آلمش، زنجیرلر ایله طاشلری برکتمش، میدانه کیردی، نعره اوردی.
شویله‌کیم صداسین بر مغاره‌دن دیده‌وده کلور؛ بو یقغا مسلمانلر چریسی اول اوندن وهمه واردیلر.
عطوسه مسلمانلردن مبارز طلب ایلدی ایتدی: قانی کیم وارایسه کلسون، آنی دخی دونکیلره
قاووشدره‌یم دیدی، چوقده لرزه‌لره سولیدی؛ شویله‌کیم تمامت غازیلرك ایچی یاندی،
خروشه کلدی آتنی میدانه سوردیلر. بو یقغا عطوسه دخی اول طاشلری زنجیر ایله اول آغاجه
برکتدی، الینه آلدی، وستونه چوبردی، هرقومه کیم ایلری یوررردی اول طاشه ایله
خرده‌خاش قیلوردی. بر ساعتە یکنده اول ملعوندن یوز مسلمانلر شهید قلدی. غازیلر چوقدن آنی
کوردیلر، برکزدن اول کافره حمله قلدیلرکیم نیچه کیم ملك چاغیردی: صبر ایلك، حمله قلماك!
دیرایدی. اول ملعون اولقدر کفر سولیدیکیم مسلمانلر قتله میوب برکزدن حمله قلدیلر. چوقدن
ملك بوحالی کوردی، اول دخی حمله قلدی، قتی جنك اولدی. (عطوسه) لعین اول کوندە
بیك مسلمانلردن شهید قلدی. بو یقغا شطاط و نسطور آنی کوروب شاد اولدیلر چاغیردیلرکیم
بو جادولری قیرك وملکه دخی امان ویرمك دیرایدی. کورجی، فرنك، روم چریلری
بربرینه قاریشوب مسلمانلره حمله قلدیلر. برعظیم جنك اولدیکیم وصفه کلمز. شویله‌کیم غازیلر
کافرلردن طولکتوردیلر. چری آراسنده (عطوسه) لعین مسلمانلری بوره‌سندن قیروردی.
اوزرینه کیمسنه وارەمزدی. اول کونده کیجه‌یه دکین قتی جنك اولدی، کوسنه صوردی.
(عطوسه) لعین ینه حمله قلدی، مسلمانلرك لشکرینی ینه طاغیتدی. ملك چریسی اول طاغ

ویردیلرکیم رخت‌لری آنده ایدی. تمامت مسلمانلر اول آراده جمع اولدیلر. ملك جیریده نظر قیلدی. کوردیکیم مسلمانلرنی حدسز شهید اولمش، آنلری کوروب آغلدی، یوزینی درکاهغه طوتوب حق تعالیدن امداد استیوب بوشو مناجاتی دیدی روح محمده صلوات

دیدی ای خالق پروردکاریم　بنم سنسن ایکی عالمده یاریم
قمو قالشلرك هم الهیسی سن　قمو درتلرك درمانیسی سن
بنم بوقده اولدوغم سن وار ایچوندر　دخی محمّد مختار ایچوندر
بیلورم ای سرّی مصطفی‌نك　ایچینده منقطع اولمز چراغانك
انك سرّی حقیچوندر یا الهی　بیزه سن ایله درمان یا الهی
ملیکلرك شاهی سنسن بنده‌یم بن　کرم قیل حکم ایدرسك آنی‌یم بن
خدا یا سن قویسك، بن ضعیفم　حقیر وخوار ومسکین ونحیفم
اومارورم رحمتکدن اول بیچاره　بوکوندن لطفیکی ایرکور حاضر قهره

چونکه ملك بو مناجاتی دیدی، لطیف اساسیله وردیلر، کافرلر کیری دوندیلر. بوییقا قسطور وشطاط عطوش قرشو واردیلر، آفرینلر قیلدیلر ایدیلرکیم: صلیب سنندن خوشنود اولسون، مارونور سکا یار وحامی اولسون، رهبانلر سنندن راضی اولسون! آندن قسطور عطوشی کندی بارکاهغه قوندوردی، برعظیم قونقلغه ایلدی. چونکه کتوردیلر طوکوز بچینی، خانه طوشوی، کشو قلّه‌سی، مصدوچور بالی، خنزیر ایشکنبه‌سی، لنکنج قوریسی.. سوزی اوزاتمیه‌لم، کویا براولو قونقلق ایلدی ییدوردی، ایچوردی، آندن عطوشه برانی خلعت کیدردی وچوقده مال بغشلدی. آندن عیشه وعشرته قلدیلر. کافرلر قراقول بیلوب جیریده صاقلدیلر. برقلدك بوییقا ملك دخی اول طاغ دیبنده رخت قاتنده جمع اولدیلر، ملکلرك بارکاهنده جمع اولدیلر. ملك بویوردی: چونکه کتوروب ییدیلر، آندن دعا قلدیلر. اولدم یحیی ملك قاتنه کلدی، خدمت قیلوب ملکه دعا قیلدی. ایدیکیم (خزینه) دن کافرلر ایچون بیك یوك ذخیره کلیور، یولده ایکی بیك کافرلر! ملك چونکه آنی ایشتدی، جیریه درخت یوردلره اجولدی، کندی اوچیونکی ایله

72

بیلوب عزم ایلدی. یولده کلورکن اول ذخیره‌یه ایردیلر اول قومی کوردیلرکیم (خزینه) حیسوندن کلدیلر. بوییقا دیدن ملك ایرشدی، اولاندکوز آچدیرمیوب حمله قلدی، برساعتده ایچنده کافرلری طاغتدی، مشیوز کافری هلاك قلدی. قلانی قچدیلر. ملك اول ذخیره‌یی آلوب کیری دوندی، اسلام جیریسنه ایردی. مسلمانلر آنی کوروب سوینديلر، ملکه دعا قلدیلر. تیزجك ملك ذخیره‌یی مسلمانلره بخش ایلدی، دخی کندی بارکاهغه کلدی، قرار قیلدی. بوییقا قسطوره خبر ایتشدیلرکیم (خزینه) دن کلن ذخیره‌یی ملك دانشمند الّاکیزدن آلدی و مشیوز آدمیوزی اولدوردی دیدیلر. قسطور آنی ایشتدی، پریشان اولدی. (عطوشه) ملعونه آنده ایدیکیم: نیچون ملول اولورسین، یارینه آنلرك قموسین هلاك ایده‌یم، آنلرك ذخیره‌سی هیپ سکا قالسون دیدی. اول کیجه قرار قلدیلر. روح محمده صلوات

جهانك ظلمتینی کوردی ناکاه　نیجه سوردی کرنوری کرکاه
بوکفرك ظلمتینی دخی الله　ایده مؤمنلردن منع انشاء الله
چو صبح ایرشدی میدانه جهانك　قوینیه نوریله غرقه ایتدی زمانك
قره زلفینی کیدردی بوفلکك　تمامت یوزینه آغ ایتدی سپهرك
کدورتدن جهاندن بولدی صفایی　صلوات ویر سورسك مصطفایی
قوینه کندی اوزینی قلدی اظهار　منور اولدی وجه عالم ای یار
ملیکه جنك برغون کتوررلر　نکیم اولدیدی ایمه یتوررلر
بیوه اوّل کیدی برکوملك یازلمه　یازلمنجه نیجه آلتون ازلمه
یدی مصحف یازلشدی تمامت　آنی کیین کشی اوله سلامت
آنك اوستونه کیدی برچوقالی　که آلتونده خلقه‌لی آلتوندن طوقالی
قوشاندی بلینه برتحفه شمشیر　که کورمشدی آنی شاه کشمیر
دخی هم بربورك کیدی ملك خانه　ملکلرکورمیه اوله آنی خاقانده
بیوآندن کورزنی آلدی الینه　طاقندی قلقانی هم قولینه
هم آلدی الینه برتیره نیزه　که اورسه دوشمانه اوله ریزه ریزه

طقندی صاغ وصول دخی صائل   کیم اوله دوشمانک کوزینه حائل
جوبوسه طوتندی اول دلاوریز   که شیرینه کورسه بودر دیه پرویز
ملک اولدم آنه اولدی سواره   صلوات ویر اول شیطانه واره
پس اورایدی چالندی جنک حربی   صداسی طوتدی عالمی شرقی غربی
انک کبی چالندی کوس وطورنا   براحد ایتدی تمامت بیرقوانا
دخی هم چالدیلر زنجو نفیری   کوکه چقدی صداسی وصفیری
نقاره دخی هم طاول آوازی   سراسر طوطسه ایدی طاغ ویازی
کوکه یرده ایرشور تکبیر اونی   ایشدوردی ملکلر تسبیحونی
علملر باشی ایرشدی هوایه   بیراق طوزی ایرشدی سمایه
بو رسم اول ملک دورندی لشکر   یوریدی اول الهاده چوق چالدی لشکر
دخی اول غازیلر دوروب آلوین   کورندی هر بری جنکک قولوین
قیصایوب صوقوقلر قوللرینی   دوشوروب یاته یولد اشلرینی
ملک اوکنده طوردیلر تمامت   مکر اول کون بکزردی قیامت
بوکون بونده قوپالوم دولتیله   کوره کز نه امیه اول همتیله
سنه ایشتدک عدونک قولدی حالی   نیجه تدبیر ایدوب قلدی ملالی
دخی شرح ایده لوم منطور براغین   که نیجه ایلدی کور اول براغین
بیوردی تیزجری آتین ایرلر   قموسی ایکی قاته جوقال کیرلر
دانشمند کیدوکی بیر آلهنیدی   ایچنده آلهنینک بر آلهنیدی
دخی کیمشدی بودلو علیه قوللوده   که کار ایتمیه یعنی طوقونه اوقه
باشنده قموسنک ایشقی وار   مصیقل شویله یوزلر ایشیغی وار
دخی هم کوندردی حربه یاغی   وارایدی قموسنک بیر براغی
بوجبله براقلوار تمامت   ملکینه کورنشدی تا قیامت
کیم ارار الله جنفسه ایدی   کیم ارار قورقودن دغمیه ایدی

کیدرلر قموسی اوکجه یوررلر   ملکلرینه کیروب صفره طوررلر
کیمی طوتمشدی الده یوز طغانی   کیم اوره کافرک باشینه آنی
کیمینک یای واوقه قلقانه الن   مناجاتی حقک دائم دلینده
طوتاردی هر بری آلات حربی   اورردی بربرینه نیجه ضربی
ایکی لشکر قاریشدی ایتدی حربی   که وقتی اوره کفاره ضربی

پس بو جنک ایچنده ملک کندو دخی منطور طوبینه اوردی، چوق کافر قیردی. اول کون کیجه یه دکین جنک ایتدیلر، چوقچه طورشدیلر. (عطوسه) لعین ینه مسلمانلردن چوقچه مسلمانه شهید ایلدی. اسلام چریسی کیری طاغ اتکینه دوکلدی. چوقدن کیجه اولدی، کوس آسایشه چالندی، ایکی چری بربرندن آیرلدی. ناکاه (عطوسه) لعین ملکه اوغرادی. ملک عطوسه کورزیله حمله قلدی. لعین الهاده اول طاشلری باشی اوستونه چویردیکم ملکه اوره؛ ملک احتیاط ایدوب کیری دونوب مسلمانلر چریسی قاتنه کلدی. عطوسه دخی منطور طوبینه واردی، کیری دونوب یارنلرینه واردیلر. ملک دخی کندی بارکاهنه کیردی؛ مؤمنلر جمع اولدیلر، اخشام نمازینه قلدیلر. آندن بیوردی چوقدن کتوردیلر، یدیلر، دعا وثنا قلدیلر. قره قول بکلیوب ایکی جانبدن چری یه چقدیلر، جمله راحت اولدیلر. روح محمده صلوات

صباح اولدی چوبندی ایکی لشکر   بربرینه اولدیلر برابر
ملک اولوک پس الاینه برابر   مسلمانلر الای طوتر برابر
مسلمانلر بلند اوندیله ناکاه   چاغروب دیدیلر کیم الله الله
عدو کلبانک ایشیدوب دهم دوشدی   که تکبیرک اوتندن ولهم دوشدی
دیدی منطور عطوسه نه عجب حال   ایلومزده یوررکن فارغ البال
بولر بزه قنی اولشدیلر راه   خراب ایتدیلر ایلومزی ناکاه
عطوسه ایدر بکومه غایت اولوسن   مرادک نه ایسه انی بولورسن

پس منطور آلای اوکنده رهبانلر ناقوسی چالوب زمزمه قلدیلر. ایکی چری صف بغلیوب قتل میدانینه براقدیلر. کوره لوم میدانه کیم کیرر دیرکن اسلام لشکرندن (عثمان) میدانه کیردی.

کافرلردن ارديلدی. بو کيجه کافر لشکرندن بربری آردنجه قرق کافر قيردی. غازيلر بوحالی کوروب تکبير کتورديلر، شاد اولديلر، عثمانه آفرين قلديلر. بو کيجه (عطوسه) لعين جونده آتی کوردی، ميدانه کيردی، کيری اولمشلری زنجيرلر ايله اول اغاجه برکتدی، درحال باشی اوزرينه چويردی دخی يوريدی. لعين هر حربه اوردی ايسه طوقنمجق وخام قيلوردی لهمانه عثمانه ايردی، بر کورز اوردی، آتينه طوقندی، آت يقلدی، عثمان يره دوشدی. تيز طوری کلدی ديليديکم برضرب دخی اوره؛ لهمانه غازيلر برکزدن حمله قلديلر. لعين غازيلره مشغول اولدی، عثمان قورتلدی. بو کيجه دخی کافر چريسی حمله قيلوب يوريدی. ايکی چری بربرينه قريشدی؛ برعظيم جنك وبرعجيب جواسه اولديکيم ديل ايله وصف اولنمز؛ کافرلر ايتلر کبی اولوشورلردی، غازيلر ارسلانلر کبی کيروشورلردی، جناسين قيامت کوبی ايدی. آنلر اوغلندن بيزار اولمشلر ايدی. روح محمده صلوات

آقوب دريا کبی اول ايکی لشکر
قريشدی بربرينه سراسر
نه دريا بلکه عمان ايدی جوشسه
که موجندن ملکلر اولدی بيهوشه
ايکی جانبدن آوازی بقيرك
کوکه چيقشدی يرندن داروگيرك
باهادرلر چوق کوردی دوکشانی
ايورلر تيغيله دوکه قانی
کيم ارلر کيروشوب دکزلر ايدی
کيم ارلر قاجه جق يير کوزلر ايدی
کيم ارلر يوريوب قليچ اوردی
کيم ارلر لشکر آردنده طورردی
کيم ارلر عشقله خوش جان قيلوردی
کيم ارلر قورقوسندن جان اولوردی
کيم ارلر طورمشيدی شويله قائم
کيم ارلر کيرويين کوزلردی دائم

راوی قولنجه اول کوندن اخشامه قدر جنك ايتديلر. کيجه اولدی، ايکی چری يرلو يرينه واروب قرار قلديلر. بو کيجه منطور وشطاط ملکدن چوقدن شکايت قلديلر. عطوسه لعين آنده ايديکيم ايرته ملك دانشمند ايشنه بر کيجه ايليه يم ناروفور دولستنه ديدی. آنده منطور بيوردی: خوند کتورديلر، ييديلر، بزم قورديلر، عيش ونوشه مشغول اولديلر. آنيك کافرلر قراقول بوديلر، چری بکلديلر. مسلمانلر طرفنه قراقول باشی (سليمان) ايدی. کافرلردن قراقول باشی

مرزبانه حاجب ايدی. ايکی قراقول بربرينه قريشدی؛ مسلمانلر کافرلری بصديلر، منطوره چريسنه دوکديلر. منطوره وشطاط خبر اولديکيم مسلمانلر قراقولی بصدی، چوقی ارهلاك قلدی ديديلر. منطور آنی ايشتدی غايت قاقيدی. چوقدن ايرقه اولدی، عالم روشن اولدی. ناکاه بر توز طاوردی، ييل توزه طوقندی توز ايکی پاره اولدی. ايچندن صليب پيکر علملر چيقدی. ملکيم (عطوسه) قرنداشی (اکريانوس) ايدی. يکرمی بيك ار ايله ايرشدی، مسلمانلر چريسنه حمله قلديلر. منطوره، عطوسه خبر قلديلرکيم قرنداشك (اکريانوس) کلدی ديديلر. شطاط ايدی: بوکلمه چری آنلری بر کيجه ايلر، بر خلاصی اولمورز ديوب شاد اولديلر. عطوسه ايدی: بنم قرنداشم شمدی بوجابذولری هلاك ايدر ديدی. لعين (اکريانوس) کافر چريسنه مدد قلدی، اسلام چريسنی صيديلر. ملکه خبر اولدی، درحال (عثمان ابن بيّه) و (ايوب بن يونس) و (عبدالرحمن توقادی) يی مسلمانلره يارديمجی ويردی. اشبول ساعت ايچنده ايرديلر، کافر چريسنه حمله قلديلر، ارسلانلر کبی طورشديلر، درحال کافر چريسنه غالب اولديلر. ناکاه جنك آراسنده (عثمان ابن بيّه) (مرزبان) ه اوغرادی بربرينه حمله قلديلر، چوقدن جنك ايتديلر؛ آراده چوقدن حمله خطا کيدی. ناکاه (عبدالرحمن توقادی) ايرشدی، مرزبانك ارقاسندن برضرب بشويله اورديکيم کافرك باشی هوايه برآمد اولدی. عثمان، عبدالرحمانه آفرين قلدی. کافر چريسندن قفاسنه قوپدی. شطاط چوقدن بوحالی کوردی، درحال اللی بيك ار ايله آتلندی، مسلمانلره حمله قلدی. کافرلر قوتنه طوتدی. مسلمانلری کيری صيديلر. بو ملك دانشمنده خبر قلديلر، درحال سازسلب راسته کندوزی قلدی، اول ساعت آتلندی، کافر چريسنه حمله قيلدی، کافرلری بربرينه اوردی. جواسه آراسنده (اکريانوس) ه اوغرادی. ايکی سنکولرنك اوجی وايکی پهلوانك کوجی وقوتی ارقلرنده زرهی حلقه حلقه اولدی سوکولدی. آراده اللی حمله خطا کيدی. بربرينه ظفر بولماديلر. (اکريانوس) قاقيدی، سنکويی براقدی، ملکه حمله قلدی. ملك قلقانی قرشو طوتدی. لعين کچوب واردی، کيری دوندی، ملکه ينه حمله قيلدی. ملك دانشمند غازی آنی ديدی اکا يقين واردی، برضرب بشويله چالديکيم ايرقاشنه دکين ايکی پاره قيلدی.

لعینك جانی جهنمه اصمرلدی. کافرلر چوقده آنی ایشتدیلر، صنوب بوزه قچمغه طوتدیلر.
مسلمانلر آردلرنجه قوودیلر، کافرلری منطور قلعهسنه دوکدیلر. منطور چوقده بو حالی کوردی،
درحال (عطوسح) ه خبر قیلدیلرکیم قرنداشك (کیریانوس) ی ملك دانشمند هلاك ایلدی
دیدیلر. (عطوسح) لعین چونکه آنی ایشتدی، بردلورمسه دیو کبی اسلام چریسنك آراسنه
دوشدی، آیو کبی باغیردی و طوکوز کبی خورلدی، اسلام لشکرینه سوردی بولك بولك
ایدوب مسلمانلر لشکرینه طاغتدی. ایکی چری بربرینه قرشدی، باشلر کسیلدی، سینلر سوکولدی
بر عظیم جنك اولدیکیم آنی سوکلمیله ده [یعنی صرلمیله ده] ، قلیچ چاقلدوسنده، طبل و نقاره
آوازندن قولاقلر صاغیر اولمشدی، شویلهکیم وصف اولنمز. کیجهیه دکین جنك ایتدیلر.
چونکه اخشام اولدی، طبل آسایشه وردیلر، ایکی چری بریرنده آیرلدی: (عطوسح)
کیریانوس ایچونده یاصی طوتدی، زیرا قرنداشی ایدی. ماتم ایچینده اوتوردی. اسلام لشکری
دخی کیری اولطاغ دیبنه واردیلر، هر بری (عطوسح) دن شکایت قلدیلر، اخشام نمازینه
ملك دانشمند ایله قلدیلر. ملك بیوردی، خوان کتوردیلر، یدیلر، دعا وثنا قلدیلر. آندن
صکره (عثمانه بابیّه) قراقول بیك ار ایله بندی، چرییی طولندی. ملك دخی کندی
بارکاهنه واروب قرار قلدی. بو کیجه کافرلر و عطوشك کوکلی پریشان اولدیلر. ملك
دانشمند دخی اول کیجه صبحه دکین تضرع قیلوب نیاز ایلدی، ناکاه کوزینی اویقو آلدی اویودی
دوشنده کوردیکیم بر صحرا یازی، اول یازینك اورتاسنده بر قره آتلو چیقه کلدی، آتنی
سوردی، ملك دانشمند قاتنه کلدی. ملك اول آتلویی کوردی، آنك صلابتندن حیرانده
قالدی. ملکه چاغیردیکیم: نیچون ملول اولورسین، حق تعالی سکا دولت ویرمشدر، هیچ
غم یمه، اول (ذوکیه) برابرنده (اریانوس) دیرنده حضرت محمد المصطفی صلی الله
تعالی علیه وسلمك سکا ویردوکی دعایی اوقوغل کندوکه اوفوروکل دخی عطوشه وارغل، چونکه
اول طاشی چویره، سنه آرتق اشاغی اینوب صچرا، عطوشك قاتنه وارغل، همان برقلیچ اوروب
ایشنی بتورکل دیدی. چونکه ملك دانشمند بونی ایشتدی، صوردیکیم ای پهلوان سن نه کشی سین،
سکا کیم دیرلر؟ دیدی. اول ایتدی: بن سید بطال غازییم، یارینه بز دخی غازیلر ایله اسلام

چریسنه یاردیمه کلورز دیدی. ملك دانشمند چونکه بو کلامی ایشتدی، شاد اولدی اویخودن
اویاندی، کوردیکیم صباح اولمش؛ همان آبدست آلوب نماز قلدی، دعا ایتدی. درحال بیوردی
نقارهلر دوکدیلر، کوسلر چالدیلر، رفقارك علملر کتوردیلر. ابو المسلم صنجاغنی خلیفه علمین دیکدیلر.
آندن صکره ساز وسلب کیوب آتلندیلر، صف بغلیوب حاضر طوردیلر. بو یکادن منطور و شطاط (عطوسح)
بارکاهنه کلدیلر، خاطرینه صوردیلر، ملکدن شکایت قلدیلر. پس عطوسح بونلردن بو سوزی ایشتدی
درحال سلاح کیدی، اول آغاجی الینه آلدی، اول طاشلری زنجیرله برکتدی، بارکاهندن طشره
چیقدی. منطور و شطاط اوکنجه چریسنك قلبکاهنه کلوب میدانك اورتهیرنده طوردی. چنانکم
بر دیوه بکزردی. بوی مناره کبی، شویله بویك ایدیکیم آت چکمزدی، یایا جنك ایدردی. منطور
و شطاط تمامت صف بغلیوب ایکی طرفدن نظر میدانه صلدیلر، اول میدانه کیم کیره دیرکن درحال
عطوسح لعین میدانه کیردی، خروسه قیلدی؛ اول آغاجی، زنجیری طاشلریله چویردی، یره
اوردی. چونکه طاشلر یره طوقندی، شویلهکیم توز کوك یوزینه دیرك بدیرك اولدی.
چاغیردیکیم: بنم عطوسح فرنك، کیمك میدانده آرزوسی وار ایسه کلسون دیدی. عطوسح بونی
دینجه همان اسلامدن ملك دانشمند غازی آتنی میدانه سوردی. عطوشه یقین کلدی، آتنی
ایدی عثمانه ویردی، تیرکشی قربانی چیزدی ایرقاشنه کچوردی، یالکز برقلیچ حمائل
ایلدی، درحال حضرت پیغمبر علیه السلام دعاسین اوقودی، کندی اوزرینه اوفردی، یایاقه
یوریدی، عطوشه یقین واردی. عطوسح لعین چونکه ملکی کوردی، دیو کبی کوکرهدی، اول
آغاجی زنجیری طاشلریله باشی اوستنه چویردی، یوزینی ملکه دیکا ایلدی، آزاز
زنجیری اوزاتدی، شولقدرکیم تمامت میدانی طوتدی، دیلدیکیم اول طاشلری ملك اوستنه
ایندوره؛ ملك تکری آدینی یاد قلدی، شویله صچرادیکیم عطوشك قاتنه واردی. لعین
کوردیکیم ملك کندویه یقین کلدی، درحال آغاجی و زنجیری براقدی، تیز عمودینه الینه آلدی،
ملکك اوستنه حواله قلدی. ملك دخی آتلیوب صچرادی، عمود یره دوشدی، عطوسح
قاقیدی. آغاجی خشمیله یردن کتورنجه ملك دانشمند غازی قفاسنده ایردی؛ ایتدیکیم بنام
هذا نصریاك محمد المصطفی صلی الله علیه وسلم دیوب عطوشه برقلیچ اوردیکیم لعینك باشی قرقه آیردیم

یره برآن اولدی. نسطور وشطاط چونکه آنی کوردیلر فریاد وفغان ایله قپاوب چری یه چاغردیلرکیم براوغوردن حمله قیلالم دیدیلر. درحال کافر چریسی بر طاغ کبی یرندن قوپوب یوریدی، ملکك اوستنه قویولدیلر، حمله قیلدیلر. (عثمان بن ابیه) ملکه خدمت قیلدی آتین اوکنه چکدی. ملك دانشمند غازی تیز سلاحین بغلندی، اللهه صیغندی، آته بیندی، قلیچ طرتدی، کافر چریسنه حمله قیلدی. چونکه غازیلر آنی کوردیلر، براوغوردن حمله قیلدیلر، تکبیر کتوروب جمله کافر چریسنه قویولدیلر. شویله کبی جنك اولدیکیم باشلر کسلدی، سپرلر سوکلدی، باشسز آتلر آیاغین یره باصمز اولدی. آدم قانی روان اولوب یوریدی. حق تعالینك امریله بر توز قوپدی، یلدیرم شاقیدی، قرانکلق اولدی، شویلکیم کافرلر صاندیلرکیم قیامتدر. درحال (ایوب بن یونس) و (سلیمان بن نعمان) و (عثمان بن ابیه) و (عبدالرحمن توقادی) بونلر دخی براوغوردن حمله قیلدیلر، هر بری ارسلان کبی طورشدیلر. شویلکیم اول توزدن کافرلر بر برینی کورمیوب عاجز اولدیلر. اول وقت بلوردیکیم قلیچ طوب کبی باشی برآمده چاوردی. کافرلری بی حساب قیردیلر. ملك دانشمند غازی نسطورك علمی دیبنه ایردی، بر قلیچ اوردی، علمی وعلمداری ییقدی. بونکزا (عثمان بن ابیه) کلدی، شطاطك علمین سرنکون قیلدی. کافر چریسی پراکنده اولوب طاغلدیلر. نسطور ایله شطاط (خرجنه) دن یکا قچدیلر. ملك دانشمند دخی (خرجنه) قپوسنه دکین قودی. کافرلر ملکك قورقوسندن قلعه یه کیردیلر. ملك چونکه قلعه یه یقین ایردی، بارو اوستندن اوق وطاش دوکدیلر.

ملك کوردیکیم اولمز؛ کیری دوندی، چری قاتنه کلدی، نسطورك بارکاهنه قوندی. غازیلر بارکاهه جمع اولدیلر، کافر چریسندن اولقدر مال وخزینه وخیمه قالمشیدیکیم حدی وقیاسی یوغیدی. ملك دانشمند بیوردی، برآرایه جمع ایتدیلر، قموسین غازیلره بخش ایلدی. مسلمانلر قموسی شاد اولدیلر. راویلر شویله روایت قیلورلرکیم اول کونده اون ایکی بیك کافر دیری طوتدیلر، اوتوز بیك کافری قلیچدن کچوردیلر. ملك بیوردی اولکیجه اسیرلری صاقلدیلر. چونکه ایرته اولدی، غازیلر صباح نمازین قلدیلر، دعا قیلدیلر. ملك بیوردی: اول اسیرلری کتوردیلر، اول طوتساقلر صف صف طوردیلر. ملك دانشمند اسلام دینی بونلره عرض ایلدی.

کلوك مسلمان اولوك دیدی. اکر مسلمان اولمزسکز سزی هپ قیرارز دیدیلر. چونکه اسیرلر 76
بو سوزی ایشتدیلر، شونلرکیم حق تعالی هدایت ویردی، مسلمان اولدیلر؛ آنلرکیم هدایت ویرمدی قلیچدن هلاك ایلدی. باری بونلردن ایکی بیك طوتساقدن کافرك سکز بیکی مسلمان اولدیلر، ایمان کتوردیلر. درت بیك کافر مسلمان اولمادی؛ ملك اولدرم بیوردی، قموسین هلاك ایتدیلر. آندن صکره ملك بیوردی، چری محاسبه ایتدیلر: بو یکی مسلمانلر ایله اسلام چریسی یکرمی بیك ار کلدی. ملك بیوردی نسطورك خزینه سندن مال ونعمت اول یکی مسلمانلره ویردیلر. اولکیم زیاده قلدی، یکرمی یوك مال خزینه بغلدیلر. ملك بیوردی اول مالی (ذکیه) دن (سیواس) قلعه سنه کوندردی. ملکك بر کاتبی واردی آدینه (علی بن عمران) دیرلردی، قتی باطور پهلوانیدی. ملك بیوردی انکاکیم بشیوز ار ایله اول مالی (ذکیه) یه التلر. سپر یراقلریله کوروب اول مالی یوکلتدیلر، (ذکیه) دن یکا روانه اولدیلر. بونکزا ملك دانشمند دخی بیوردی، نقاره لر اوردیلر، نقاره لرك علملر کتوردیلر، ابو المسلم صنجاغین وخلیفه علمین ملکك اوکنجه چکدیلر، غازیلر بیکتی غزا دیوب همان خرجنه دن یکا روانه اولدیلر

چونکه اوچنجی مجلسی قلدم تمام
خوش غزاسین ایلمسه ملك همام
روحنه انك صلوات ویره لوم
بس نلر قیلور آنی کوره لوم
دیه بولسنده غزا ایلمسه
ایلمسه اللّٰه ایله خوش ایلمسه
جمعینده اولسون قومسه اول پادشاه
جهودنه اوشنده حکایت کواه
روحی شاد اولسون ملکك هر زمان
روضه سی نور ایله طولسون هر زمان
غازیلر روحی دخی شاد اولسونده
رحمتی حقدن حق ایله طولسونده
دیه بولسنده نلر ایتمشلر بولر
حق رضاسینه جانی ویرمشلر بولر
نیجه جانلر بولر ایتمشلر فدا
حق عنایت قلمسه ایلیسین اکا
حق یولینه جان ویرن بولر جمال
اول جمال ایله بولور هر شی کمال
جانلرك سنسین امیدی یا اکه
زیرا سنسك کائناته پادشاه
چونکه بو قصه بوراده اولدی تمام
ویر صلوات مصطفی یه والسلام

ویر صلوات دیكله لوم بر نفسی   زیرا كه جان قوشنه تندر قفسی
حق حبیب دائم بزی دلشاد قیله   هر بلادن دائما آزاد قیله
هر بیت مجلسیكوز عالی اولسون   صفاسز كیشیلردن خالی اولسون
صفاسزلره اولماسون میسّر   دائم صحبت صفالو اولمه استر
اودور صحبت اوقونه آیت قرآندن   آنك آردنجه مدح اوقونه ای جاندن
دخی صكره مناجات اولیانك   اوقونه دیكلیوب شاد اوله جانك
بودر صحبت بودر صحبت بلورسك   مساوی غیبتی ترك ایت بلورسك
بونك كبی مجلس اولمیا ایسه   خراب اولور مساوی ایله مجلس
بو حالكم ثواب ایله كیده سن   منافق دكلیا شاد اوله سك
نیچون دائم مساوی غیبتیله   ایده سك عمروكی ضایع غفلتیله
قساوت بغلیه قلبك هم ای یار   او مجلسده بلا تنكری برار
مساوی سویلیوب غیبت ایده سن   نیچون قرداشكوك اتین ییاسین
بونك كبی صفاتی قل ترك ایله   ایو سوزدی، ایو ایشدر، ایو دكله
یارینه راحت اوله سن تنده جانك   خلاص اوله بونی طوتسك ایمانك
قل امدی بو صفاته توبه ایله   كه مجلسده جهد ایت ایو سویله
كه سوزكدن ثوابلر حاصل اوله   قولور انده ملكلر واصل اوله
نصیحتدر اگر سوزم بلورسك   بو سوز ایله اگر عمل قلورسك
اوزندی سوز بونی تمام ایدلوم   ملكیوك قصه سنی شرح ایده لوم
دیكلكوز ایمدی حكایت صدقیله   ویر صلوات مصطفی یه عشقیله

المجلس احدی عشر

اوده برنجی مجلس قلدقده براده   دیكلكوز ای اوتورانلر یاقین ایراقده
نیچه لر ایرمدی بو وقته زنده   دعایه محتاج اولوب قلدی سنده
بو دمده آنلری آكسك روادر   دعا بزدن اولاره خوش دوادر

بو سوزی دیكله جوانلر ایله   كوكلده غصه لر بجله ایله 77
سوزوك اصلین دیكله بودر بلاسك   كه مقصودی ندر آنی بولاسین
حكایته بلكه بو اراده قلدی   ملك شهر خرجنه یبوندی
كدا طورسون ملك جوده اولا ارایه   كه ارتوقی سوزی كلسونده آرایه
ملكیوك اول دخی سكل یاریدر   بهادور غازیلروك سروریدر
دخی اولدر بو روم ایلی امیری   هم اولمشدر ملیكك اول اسیری
افرومیه آل ویردی آگاه   نیجه كوندن بیله اولدیلر بو یكا
اخر جنكده آنی طوتساله ایدرلر   ایلتوب منقوریده حبس ایدرلر
آنی قورترمغه كمسه دی ارتوخ   حالی نولدی بلنمادی دخی ارتوخ
ملك قصه سی طورسون بو اراده   كه ارتوقی سوزی كلسونده ایراده
صلوات ویركیره لوم سوزه ای جان   نیجه قورتره ور افرومیی برجانده
رسول اللهدن اولمشدر اشارت   بودم حقده دخی اوله بشارت
كم اوله حقه یولینه ویره جانده   اولور ارحك قوزی قربرده قربانده
كشی اولدر كه حقلر باشی جانی   كه یاری یولینه قویه قردم آنی
بلوكز ارتوقی اول یاره كیدر   باشنی یوله قیوب دلداره كیدر
دوشوب سوداسنه یاریك باشنه ویر   كوریجك یارینی یار كوز قاشی اویز
كه بردم كورمسه یار جونكه یاریه   بو عشقه اودی یقر صبر و قرارین
الهی یا رب سن یاردن آیرمه   بردم عاشقی معشوقندن ایرمه
عاشقنه معشوقه سوزی وطرتمام   اگر سویلسه لر تا روز قیام
نه مقصودامك ایله بیاتون   ملك اوصاحتك سویله عیانی
اشت امدی بیانده ایدم بن آنی   صلوات كتورب شاد ایله جانی

راویلر، ملك دانشمند قصه سنی شرح ایدنلر شویله روایت ایدرلركیم جوده ارتوقی اوله كیجه جیری آراسنده خشره جیقدی؛ منقوریه یولینه روانه اولدی؛ صباحه دكین یوریدی، بر یازیه یردی.

اول یازی ایچنده بر صو کنارینه واردی، آتندن اندی وضوء تازه قلدی، صباح نمازینه قیلوب کرو آتلندی، روانه اولدی. یولده کیدرکن ایدرکیم الهی بن اول قلعه‌یی بولمیه بیلورم، نیجه قیلایم که اول مقامه ایریشم دیو فکر ایدوب تکریدن حاجت دیلردی. بو نیاز ایله کیدرکن ناگاه بر کویه ایرشدی، اول کویک اوکنده بر آغاج کوردی، اول آغاج دیبنده بر چشمه خوش صو روان اولمش آقار. بر فارزین یکیت کوردی، برقره سیاه آته بنمش، سلاح تمام، ملوکانه سلاح کیمش، راست قلعه‌سی؛ اول بکار باشنی آت اوستنده طورر. چوبان ارتوقی آنی کوردی، اول یکیدک قاتنه واردی، سلام ویردی. اول یکیت علیک دیوب آلدی، روم دیلنجه. ارتوقی قصد ایتدیکیم کچوب کیده، اول یکیت آنک حالنی بیلوب ایلرو کلدی ارتوقی‌یه کیرو سلام ویردی، ایتدیکیم: مرحبا یا ارتوقی، خوش کلدک، قنده کیدرسک؟ دیدی. ارتوقی اول یکیده صوردیکیم سن بنی نه‌دن بیلدوک؟ اول یکیت ایتدی: بو کیجه پیغمبری کوردم صلی الله علیه؛ بر نور ایچنده، بر علم چیقدی، بر اوجی کوکه ایرشدی. علم دیبنده اول صدر بدر عالم سید ولد آدم اول صدر صفهٔ صفا اول ماه قبهٔ وفا حضرت محمد مصطفی علیه السلام بر نوردن تاج باشنده بر یشل حلّه اکننده بر براقه سوار اولمش؛ بانیجه انبیا اولیا ودخی چوق ملکلر تکبیر و تهلیل ایدرلر. اوغی عالمی طوتمش. بن ایلرو واردم، آیاغنه دوشدم: ای عالملره رحمت کلن سن نکسن دیدم. مبارک لفظندن ایدر: بن ایکی جهانک فخری محمد المصطفی‌یم دیر. بن ایتدم: جانم سکا فدا اولسون بکا شفاعت ایله دیدم؛ تیز بکا ایمان عرضه ایلدی، مسلمان اولدم؛ آندنصکره سیزوک کلدوککزی بکا خبر ویردی دیدی. بو کویک بن ملکم دور، بنم آدم (التکین) دیرلر؛ بنم اصلم (بغداد) دندور دیدی. ارتوقی ایتدی: یا سن بو مقامه نیجه دوشدیک؟ دیدی. اول یکیت ایتدی: بنم آتام بزرکاندن ایدی. بزرکانلقدن بو کویه کلمش، بو کویوک آدی طاماسوندور. بونده بر قیسی رهباندن وار ایدی؛ بنم آتام اول قیزی کورمش، جاندن و دلدن عاشق اولمش، اول قیزی اول رهبانک دیلمش. رهبان ایتمش که: کل کافر اول بو قیزی سکا ویره‌یم دیمش؛ عشقدور، آتام دخی دیلیله اولسون دیمش اوته کوکلیله دکول باری اول قیزی آتامه ویرورلر. اول قیزدن

78

حق تعالی ایکی اولان روزی قلور برینک آدی (التکین) و برینک آدی (قره تکین) دیو آد قورر؛ آتام جهد ایدرکیم آنامی مسلمان ایده چاره ایده‌مز. بر کیجه آتام دوشنده کورمش، دوشنده محمد مصطفی صلی الله علیه وسلمی کورور. مبارک لفظیله ایتمشکیم: یا سعید طور عورتک مسلمان اولدی دیر. درحال آتام اویانور طورر، آنام ایدرکیم: مسلمانلغوک مبارک اولسون دیر. آتام ایدر: بنم مسلمان اولدوغمی نه‌دن بیلدوک؟ دیر. آنام ایدرکه: رسول حضرتنی دوشمده کوردم بکا خبر ویردی دیر. آتام ایدرکیم بن دخی دوشمده رسول حضرتنی کوردم، اوکونده مسلمان اولدم دیر. اول زماندکم بطال غازی بو کویه کلمش، رهبانی اولدورمش؛ اول رهبانک آدی (طاماسون) ایدی، آنک اوتوری بو کویه (طاماسون) دیرلر. بو کویه (طاماسون) راهب آتام ویرمش، کندی اطخطیله یازمش؛ اول زماندنبرو بو کوی بزیم ملکمزدور؛ رومیلر بو کویدن جهتنه دخل ایتمزلر، بزی دخی کافر صنورلر؛ بز خود اوغلین دیه طوتارز کندی دینمزی صقلارز دیدی. اما بو کیجه رسول حضرتنی دوشومده کوردم بکا ایتدیکیم: ایرته کوی قراکنه وارغل کرکدر کیم بر آتلو کله آدی ارتوقیدر مؤمن یکیتدر کرککیم آنوکله یولداش اولوب منقوریه قلعه‌سنه الته سنکه افرومیه‌یی اول قلعه‌ده حبس ایتمشلردر، زندان ایچنده‌دور. چونکه افرومیه‌یی قورتاره، قلعه‌یی سکا ویره، سن آنده پاشا اوله‌سن، اسلام ایچونده دخی دورشاسین دیدی. آندنصکره بکم دیه علمی اوچ ارکاندن وار دور سکا بغشلدوم دیدی؛ کندو مبارک لفظیله اولدم اویاندیم. همان طوردم کندومه سلاح وسلب راست قلدم، آتومه بندم، طشره چیقدم اوسن سکا ایریشدم. چونکه بویله دیدی، ارتوقی‌یی آتندن اندوردی کندوسی واردی، کویدن طعام کتوردی یدیلر. اوچ کوندن اوچ کیجه دورکه ارتوقی طعام یمشدی افرومیه غصّه‌سندن. چونکه بر قاچ لقمه یدیلر. درحال ایکیسی آتلندیلر، (منقوریه) دن یکا روانه اولدیلر. روم ایچنده آواز دوشدیکیم ملک دانشمند قسطور ایله شطاطی کرو حمیدی وغازیلر حسابسز کافر قیردیلر. چونکه کافرلر بونی ایشیدیلر قوملری صحرب یرلره قچدیلر، پراکنده اولدیلر. کیمی قلعه‌لره قچدیلر، کیمی اولو شهرلره قچدیلر. تمام روم کافری اورکدی، مشوش اولدی؛ طاغلره پراکنده اولدیلر. (ارتوقی) و (التکین)

كیجه كوندز سوردیلر. یازیلر طاغلر كچدیلر. دكوپره واردیلر. شولقدر اسیرلری اولمشیدیلر
برآدم بولونمز دیلم آندن خبر صوره‌لر. ملك دانشمند قورقوسندن روم خلقی شویله طاغلره قاچمشلردی
چوندن اول كوندخی كچدیلر، آخشام اولونجه منقوریه قلعه‌سنه یتدیلر. واردیلر طاغ آردینه
بصوب كیردیلر. چون كیجه اولدی، آخشام نمازینی قیلدیلر، هماندم آتلنوب یوریدیلر، منقوریه
اوكنه كلدیلر. كوردیلركیم: رباط خراب، شهر قومی قوسی قلعه ایچنه كیرمشلر. رباط ایچنه
كیردیلر. كوردیلر شهرلری خراب ودكانلری ویرانه اولمش. كلدیلر بر ویرانه ایچنه اندیلر.
آتلرینی بغلدیلر، كندولر یایاقده شهر ایچنه دوشدیلر، دورت یقا یوریدیلر. ناكاه بر
محله‌یه ایردیلر، كوردیلركیم بر اوقپوسی آچیق، چراغ اشیغی طشره‌ده كورینور. ارتوخی،
قره تكین ایلرو واردیلر اوده نظر قیلدیلر. كوردیلركیم ایكی رومی وبر عورت طورمشلر. اول
عورت الینده چراغ؛ اول رومیلرك اللرنده بر قزم بر قزالر! ارتوخی قره تكین
ایچرو كیردیلر. اول رومیلر صوردیلركیم: نه كشیلرسز؟ ارتوخی ایتدیكیم: مسلمانلرز!
اول ایكی كافر ارتوخی‌یه، قره تكینه قزم ایله حمله قلوب قصد ایتدیلر. عورت چراغی آلدی،
اول بوجاغه واردی. ارتوخی، قره تكین اول ایكی كافری اولدوردیلر، اول عورته
كلدیلر. عورت باشنی قلدوردی، ایتدیكیم: مرحبا، یا ارتوخی ویا قره تكین دیدی. ارتوخی
ایتدیكیم: سن نه عورتسن، مسلمكم بزم آدلرمزی بیلدك؟ دیدی. اول عورت ایتدی: بن بو
قلعه‌دنم، آدم (مریم) دیدی. اول ایكی كشی كه اولدوردكز بریسی بنم اریم ایدی وبریسی
قرنداشم ایدی. پس ارتوخی ایتدیكیم: یا مریم، آدلرمزی ندن بیلدك، آنی خبر ویره! دیدی.
اول عورت ایتدیكیم: دونده كیجه بر دوش كوردم، منقوریه قلعه‌سنه بر اود دوشمش یانار، مشعله‌سی
كوك یوزینه چیقار؛ كوردمكه اول اوده بنم اودیكلری اول اودك یالكزی اودی برنور ایلدی؛
اوده بو اریم قرنداشیله طشره چیقدیلر، اول اودك ایچنه دوشدیلر. درحال اول اودده ایكیسینی
دخی یاقدی. بن فریاد ایدوب بولورك آردنجه چیقدم كوردم، راسته قلعه‌یی طوتمشه
یانار، بو قلعه‌نك برنجه قومی اول اوده ایچنده صیچرارلر؛ آنلری یاندورردی. بن چاغردم ایتدم:
نتادرلكم بو اود سزه یاندورر؟ قلعه‌ده قومی قامسه كبی یقار! دیدم. بكا هیچ جوابه

ویرمدیلر. ناكاه قرشویه بقدم، بر باغ كوردم، نكم دنیاده نعمتلركیم حق تعالی یراتمشه، اول باغ
ایچنده واردور، جنت كبی آراسته؛ اول باغ ایچنده بر قاچ قوم كوردم طورمشلر، هر بری نوردن
طون كیمشلر؛ بولرك آراسنده بر تخت كوردم نوردن، اول تخت اوستنده بركشی اوتورمشه
طونلری، عمامه‌سی نوردن؛ ایكی بولوك صاحبی ایكی یاننده نور كبی آچلمشه؛ مسك وعنبر قوقوسی عالمی
معطر ایلمشدی. بن قرشو یوردمكه اول باغه كیرم، اول تخت اوستنده بركشی كوردم؛ آیاغنه
دوشم اما اندیلیم. بكا ایتدیلركم: قلعه‌سن كافرسك بوره، لایقیه دكلسونده دیدیلر، بن
صوردمكه: بو نه یردر، اول تخت اوستنده‌كی كشی كیمدر دیدم. بریكیت بكا ایتدیكیم: بودر
اول سید سادات، شفیع اهل عرصات، انبیالك سروری، مخلوقاتك یكركی، بشیر ونذیر ومنیر
محمد مصطفی صلی الله علیه وسلم! بن ایتدم: دیلرم بكا دستور ویره‌سین وارام الینی اوپرم.
اول یكیت ایتدیكیم: قلعه‌سن مسلمان اولمسك؟ بن ایتدم: بلی مسلمان اولورم دیدم. اول
یكیت بنم الومی طوتدی، كلمۀ شهادتی بكا تلقین ایلدی؛ بندخی هماندم برحق كتوردم مسلمان
اولدم؛ اول یكیت الومی بیراقدی، بنی اول باغه التدی. بن اول یكیده صوردمكه سن نه یكیت
سك دیدم؟ ایتدیكیم: بنم اول امیرالمؤمنین علی رضی الله عنه دیدی. چونكه بنی التدی، اول
تخت قاتنه؛ هماندم یوزیره اوردم، خدمت كوستردم. رسول حضرتی بكا ایتدیكیم: اول اودی
كوردكمی قلعه‌یه دوشمشدر؟ بن ایتدمكه: بلی كوردم، اول اودنه‌دور دیدم. رسول حضرتی
بكا ایتدیكیم: اول اود غازیلرك قلیجی اوددر، كركم كلر بو قلعه‌یی آلالر؛ هر كیم مسلمان اوله
قویالر، هر كیم مسلمان اولمیه هلاك ایدرلر؛ آنلری كوردك اودیقدی آنلر كافرلردر؛ آنلرك
اوده یقمدی آنلر مسلمانلردر دیدی. آندن رسول حضرتی بكا ایتدیكیم: یا مریم كیجه قلعه‌دن اشاغی
انصل، كندو اوزیكا وارغل؛ كلنكیم ایكی كشی كلور برینك آدی (ارتوخی در) وبرینك آدی
(قره تكین) دور؛ آنلری قلعه‌یه چیقاره‌سن؛ اكر اویله ایدرسك یا مریم قیامت كونی جنته كیره‌سن
دیدی. دخی بر قدح شربت كتوردیلر، بكا ویردیلر. ایتدیلركیم: انجق بو جنت نعمتلرندندر
دیدیلر. هماندم بن آلدم ایچدم، تمام اسلام ارقانی بكا آشكاره اولدی. بو شاذلقدن
اویاندم. اول شربتك لذتی حضوری دخی دماغمده واردی. بنم ایچوم طیشم مسك وعنبر

قوقوسی ایله طولمشدی. حمد و ثنا و صلوات کتوردم محمد مصطفی صلی الله علیه و سلّم دیردم. کوردم
صباح اولمش، اُرُوم رومی یی اویاردم. بن ایتدم که: طور بنی بکومه قلعه‌دن اشاغی اندور
ده‌لوم، اول قماشلرکیم اوکوزده کوملودور، قلعه یه کتوره‌لوم. که بوکیجه دوشمده کوردم،
اول دوشمده قورقارم! دیدم. اُرم ایتدیلکیم: مصلحتدر! درحال قرداشنی کتوردی
ایلکیسی طوردیلر، قلعه دزداری قاتنه واردیلر؛ بزه دستور ویر، شهرده دزداده موز و قومالکوز
قالمشدر، وارده‌لوم قلعه یه کتوره‌لوم دیدیلر. اول دزدارک آدی (امیران) دی؛
امیران ایدر: ایل اورکوک لک قوجلقدر، کوندز اولز قلعه قپوسین آچمیه، ملکیم کیجه
وارسز کیروتیز کله‌سز؛ جادولرجریسی روم ملیه تمام طوتمسه؛ منطور ایله شقاطی صیوب
قاچورمشلر، (خرجنه) قلعه سنی یعنی اماسیه یه کیرمشلر بوبرمیلا قلمشدر که هیچ بر اقلیم کلمشدور
دیدی؛ آنلرده قیصره دخی دشمانده بیدا اولسه آدی (اسلطاندطوبسان) اکیسه بوز (دانشمند)
قدر واردور دیرلرسه؛ اول دخی قیصریه بنیه جادولر قلمسه که وصفی قابل دکل، قانسنا نول
قپوسنده قیصریه حدقه دکین رومی اوده یاندورسه؛ رومیلر بوایکی اژدرهانک آراسنده
قلمشدور دیدی؛ امدی شویله ایدیکوزکیم، کیجه وارسزکیروتیزکله‌سزکیم افرومیه شاه شقاط
قزی بونده حبسده‌دور، اوطلیالی جادولر براسیه قلمولر دیدی. اُرم قرداشیله کلدیلر، دستور
آلدقلریه تکا دیدیلر. بن دخی ایتدم که زنهار بنسوز کتمه‌ك! دیدم. اُرم قرداشی ایتدی:
سن بیلمسک خود قوجلقدر، سن عورتسین، انشاالله تعالی دکلدرکم بله کله‌سن دیدی. بن ایتدم:
بنم دخی اومده کوملوم واردر، آنوکچون بن دخی بیله وارهیم دیرمکه شاید سزیه بوطلیا که
دیدم. چومده آغ اشتدیلر، خوسن دیدی بیله کیده‌لوم دیدیلر؛ اول کونده صبرا ایتدیلر. چومده کیجه
اولدی، اوچموز دزدارقاتنه وارده، بیوردی قاپوچی آچدیلر، بز اوچموز قلعه‌دن طشره
چیقدوه، بواده کلدوك؛ اُرم ایله قرداشی بوراجی قزرکه سرکلدیکوز اوشده اریجی تولدردکز
الحمدالله، رسول الله صلی الله علیه و سلّم حضرتی دیدیکو کبی اولدی؛ معجزاتی ظاهر اولوب بزه
بلدم دیدی. ارتوجی ایتدی: بزه برچاره ایلکل کیم بزی قلعه یه الته‌سین دیدی. (مریم خاتونك)
بواپشچاره اولدرکه بو ایلکیسونک طوتکریه چیقاروبه سزکیاسز، بوکوملی که بونده واردر

٨٥ طشره چیقاروب ارقاوزه کتوروب قلعه یه وارهورز دیدی. ارتوجی کوردیکیم مریم خاتونك
سوزی و تدبیری معقولدر، درحال اول ایکی سروری اول یری قزدیلر؛ برصندوقده برجوال
بغدای چیقاردیلر ودخی اول ایکی کافرك طوتکریه چیقاروب بریک طوبره بری کیدی و بریکی
طوبره بری کیدی؛ صندوقی ارتوجی آرقه‌سنه آلدی؛ جوال بغدایی (قره تکین) کتوردی.
مریم خاتونده دخی براولوبوقچه طون قماشی کتوردی باشی اوستنه؛ اوکلرینه دوشوب
آلنوکلو بلی قلعه‌ده نیقا روانه اولدیلر. ارتوجی و قره تکین برآقلرین اتکلری آلتنه صقلدیلر.
شویله کیم کورنمز اولدی. بس بو حال ایله قلعه قپوسنه واردیلر. مریم خاتونده چاغردیکیم قپوجی
آچوك! صوردیلرکیم: نه کشیلرسز؟ مریم خاتونده ایتدیلکیم: بنم، بایونك خاتونی دیدی.
بس کافرلر انی کوروب قلعه قاپوسنی آچدیلر. مریم خاتونده، ارتوجی، قره تکین طوتوب دوشوب
قلعه یه کیردیلر. ارتوجی قرمایی قوشاغنه طوررمشدی؛ قره تکین برقرمایی اوموزینه قومشدی.
کافرلر صندیلرکیم بابی ایله قرداشیدر بلمیادیلرکیم ارتوجی ایله قره تکین دور؛ همانده مریم
آروغی بوریوبویردیلر؛ طوغری مریم خاتونك اوینه کلدیلر، ایچرو کیردیلر قپویی بکلدیلر،
اول کتوردکلرینی اوده قودیلر، کندو سلاحلرینی آراسته قلدیلر. یاریم کیجه کچمشدی، طوری
کلدیلر، طشره چیقدیلر، مریم اوکلرینجه زندانه واردیلر. کوردیلرکیم قرقدکشی زندانده قپوسین
یاتمشلر؛ زندانك طامنه نظر قلدیلر کوردیلرکیم قرقدکشی دخی آنده یاتورلر؛ بوکز زندانك
آرودینی طولشدیلر. کوردیلرکیم اول یان خالی؛ همانده دیواری دلدیلر، زندانك ایچنه کیردیلر.
کوردیلرکیم برکوشه ده زندانده بوجاغنده، برآلسنغ قرانده آوازی طشره چیقر؛ قرشو
یوریدیلر؛ کوردیلرکیم برقیو ایچنده‌ن قرانده آوازی طشره چیقر. ارتوجی دکلدی کوردیکیم
افرومیه‌نك آوازیدر؛ اول قیونك اغزنده بربیوك طاشی قپامشلر، دکرمانده طاشی کبی؛
ارتوجی تیز اول طاشی یووارلدی، قیو اغزنی کیدردی. آشاغی بقدیلر، افرومیه یی کوردیلر
سلام ویردیلر. افرومیه سلامی آلدی، ایتدی: خوش کلدیکوز یارانلر قدومی کتوردیکوز؛
اوچ کوندرکه بن بزی بکلرم. ارتوجی ایتدیکیم: نه دن بیلدوك بزم کلیجکومزه؟ افرومیه
ایتدی: اوسن اوچ کیجه درکیم (عبدالوهاب) غازی کلور تکا ایدرکیم غم یمه ارتوجی کلور،

سزی قورتارمغه، یانمجه بیله ایکی کیمسه واردر: بریسنك آدی قره تکین وبریسنك آدی مریم خاتوندر!
تیز ارتوغی ملقه براقدی، ملقه‌ده یاپیشوب آشاغه ایندی، افرومیه‌نك بندینی کسدی، خلاص
ایلدی. ملقه ایله تیز یقاره چیقدی، افرومیه‌یی دخی چیقاردی، خلاص ایلدی. چونکم ارتوغی
افرومیه‌یی حبسدن قورتاردی، انلر طشره چیقدیلر مشاوره‌ده. مریم خاتون ایتدی: بو زندانده
دخی واردر بو زندانن غیری، اسیر چوقدر، مسلمانلر طوتساقدر کیمی تاجر، کیمی غریب؛ چونکم
ملك دانشمند آوازی بو ایله یایلدی، انلر مسلمانلری طوتوب بغلیوب زندانه قودیلر، تمام یدی
یوز مسلمانلر بو قلعه‌ده اسیر دورر دیدی. راویلر شویله روایت قیلدیلرکیم چونکه اول زندانه واردیلر
قپوسی دموردن، بر محکم کلید اورمشلر؛ مریم خاتونه بیلوردی، مبارك الینی اول کلیده
اوسته قودی، بسم الله دیوب چکدی. چونکه عنایتیله اول کلید آچیلدی. الله حمد ایدوب تکبیر
کتوردی. رسوله صلوات ویردیلر، درحال ایچرو کیردیلر. بر آلتن بر مغاره، ایچی طوپطولو مسلمانلر
قاموسی یانمجه، الی ایاغی دمور بندلر ایچینده ول قره کو ایدی. درحال موم یقدیلر کوردیلر
کیم اول مسلمانلر قموسی عریانلر ایدی، باشلرینی یره دکتوردیلر، کوردیلرکیم درقتی تمام [illegible]
ایچرو کیروب اوستلرینه کلدیلر. صوردیلرکیم: نه کیشیلرسز؟ ارتوغی ایتدیلرکیم: مسلمانلر
کلدوك کم سزی قورتاره‌غه دیوب انلرده ایچرو واردیلر، اول مسلمانلرده بندلرین آلوب خلاص
ایلدیلر. ارتوغی ایتدی: بو مسلمانلره طون وسلاح کرك دیدی. مریم خاتون ایتدی: کلوك
بن سزه زرخانه‌یی کوسترهیم دیدی آنده نه لرکیم دیلرسکوز واردر دیدی. ارتوغی،
افرومیه وقره تکین مریم ایله زنداندن طشره چیقدیلر، قردکشی دخی اول اسیرلردن آلدیلر
مریم خاتونه اوکلرینه دوشوب زرخانه‌یه کلدیلر؛ کوردیلر قپوسی دموردن بر آغیر کلیت
قپو اوسته محکم اورلمشدر. مریم خاتونه ایتدی: اوشبو زرخانه بودر، جهد ایدیکز،
قپویی آچامدیلر. مریم خاتونه ایرو دواروب مبارك الینی اول کلیده اوردی، تکری تعالی
امریله اول کلید آچیلدی. مسلمانلر ایچرو کیردیلرکیم اول اوصاوسی سلاح وطون، اول یارنلر
واول قردکشی اول سلاحدن کتوردیلر، آلوب زندانه کلدیلر، اول اسیرلره ویردیلر. تمامت
سلاح سلب کیدیلر. بعضیسی براقه یتمدی کرو واردیلر، اولاوده طون وسلاح کتوردیلر.

تمامت اسیرلرده مؤمنلر سلاح کیوب کندولری آراسته ومهیا قلدیلر؛ دخی زنداندن طشره کلدیلر
اول اسکسانده کیشی کیم زندانده بغلیوب یتورلردی، تکری امریله بونلره غفلت اویقوسی شویله اولدیکیم
صانسنکیم اولمشلردی؛ مسلمانلر چونکه بونلروك اوزرینه کلدیلر اول غزا دیوب قلیچ آلا اوردیلر،
آنلری قیردیلر، اسکسانده دخی قلیچدن کچوردیلر شویلکیم باشسنه قالدیرانکسدیلر. انلرده اول یدیوز
مسلمانلر براغوزدن تکبیر کتوردیلر؛ شویلکیم اول قلعه‌نك ایچی تمام غلغله ایله طولدی، اول قلعه‌یه
بیك کیشی یوزانوزلردی، چونکه اول غوغایی وتکبیر آوازینی قلعه قومی ایشتدیلر، قاموسی طوری کلدیلر،
یراق کیوردیلر، اول غوغایه قرشو یوریدیلر، مسلمانلره حمله قیلدیلر. اولکیجه اول قلعه‌ده براولو غلغله
وبر غلبه قوپدیکیم صانکیم قیامت قوپدی. امیرانده قلعه بکیدی. تیز طوری کلدی طشره چیقدی قوللرینه
صوردیکیم بو نه غوغادور دیدی. واردیلر، خبر کتوردیلر جادولر قلعه‌یه کیرمشلر. چونکه بکلری
بونی ایشتدی، فریاد قیلوب بغاردیکیم: واروك زندانه اود اورك کم اول اسیرلری قورتولسون
دیدی. درحال کندی دخی سلاح کیدی قوللریله سرایندن طشره چیقدی، قلعه قومنی جنکه حواله
قلدی. اول قلعه‌ده یتمش کیشی نفاطلر وارایدی، درحال حاضر قلدیلر. بکلری بیوردیکیم وارك
زندانه اود اورك، اول اسیرلر یانسونلر! چونکه نفاطلر زندانه واردیلر کوردیلرکم قپو بغلو
کلیدی طورر، صندیلرکیم مسلمانلر زندانده ایچنده؛ درحال اول کافرلر زندانه نفط اوردیلر، بر
ساعتده ایچنده اول زندانه اود طوتشدی، اود مشعله‌سی کوك یوزینه چیقدی. ارتوغی وقره تکین
وافرومیه ودخی مسلمانلر جامه وکوکل ایله جنك ایدرلردی؛ اولقدر کافر قردیلرکیم قلعه‌نك ایچی
کوده ایله طولدی؛ صبح اولنجه اورشدیلر. قلعه بکی (امیران) دخی کندی قوللریله برطرفدن مسلمانلره
حمله قلدیلر.

لکم اول کیجه بشودقلو جنك ایدرلر / حصاردك کافرینی دمك ایدرلر
چو کفر اهلی قموسی زار اولورلر / جاننده الکربری بیزار اولورلر
چو صبح ایردی کوسندیه جمالن / جهانه خلقینه کوستردی کمالن
عیاندن ایتدکده کوندوز آییتی / نهاندن ایتدی ماهك ماهیتی
صباح کم اولدی کوزکوزی کوردی / ایکی خصم بری برینی کوردی

چونكه الله آدینی آكدی اهل جماعه   حصاریك كافری جمله اولدی بیچاره
بو حقلی كوردی اسلام لشكرنده   حیاسن قورودی كلا بر بدنده
كه جنك ایتمكه قالمادی مجالی   كمی قاچوب كه قالدی بر خیالی
كیمیسی چاغیردی یاربیسی   كیمیسی چاغیردی كیریالوسی
كمی اولینه اولینه اوروب طورردی   كمی اولانه یا غمده كزردی
شوریسی اولمشیدی كافرلری یار   كه بو ز قجه طولو تمشدی ای یار

چونكه صباح اولدی، قلعه بكی امیرانك جنك آراسنده ارتوغی یه دوغری لینه تیغ آلوب ارتوغی یه حواله قلدی. ارتوغی قلقانیله منع ایلدی. امیران كچوب واردی، كیرودونیلكم بر حواله قیله؛ ارتوغی همان چیرادی، بر قلیج امیرانك فرقنه شویله چالدیكیم بلندن ایكی پاره قلدی. چونكه قلعه قومی آنی كوردیلر فریاد و فغانه ایتدیلر. اول كون ایله زواله دكین قلعه ایچنده جنك ایتدیلر، كافرلری قیردیلر؛ شویله‌كیم وصفی قابل دكل؛ اول مسلمانلركم طوتساقده خلاص اولمشدی یدیوز كیشی ایدی. آنلرك اوچیوزی شهید اولمشدی. كافرلر دخی عاجز اولدیلر، ایكی دشمان آراسنده قالدیلر. بریكا دمده غازیلر، بریكادمده اول اوكه زندانه وار دیلر زنداندن طوتشوب و دیانلی كافرلرك اوللرینه چاقشدی، یاپاردی اول كیجه صباحه دك چونكه دیاندی. كافرلرك بر نیجه‌سی اوادی سوینمكه مشغول اولدیلركه بو سببدن مسلمانلر آنلره ظفر بولدیلر. چونكه حق تعالی قتنده حكمتیله آنلری ایلی بولك ایلدی، بربوكی اودی سوینر دیه طورمشدی و بر بوكی مسلمانلر ایله جنك ایدردی. حق تعالی مسلمانلره فرصت ویردی، كافرلری قتل ایتدیلر. تا اول كافرلر امانه چاغیرنجه اولاود دخی ساكن اولمادی. چونكه بونیقا كافرلر امان دیدیلر اوو دخی سوندی. آندن ارتوغی ایدی: قاچان مسلمان اولورسكز اولون! دیدی. پس راضی اولدیلركم مسلمان اولالر؛ بر نیجه‌سی ایتدیلركم بز خراج ویره لوم دیدیلر، بو قوللری اوسته قرار ایتدیلر. آنلركه مسلمان اولدیلر، آنلری قلعه‌ده قودیلر. آنلركم بویونلرینه خراج معقدیلر، آنلری قلعه‌دن طشره رباط ایچنده یوردویردیلر. اول درتیوز مسلمانلركه طوتساقده ایدی، اول ایكی مسلمانلری بو قلعه‌ده قودیلر. (قره تكین) ی بونده امیر دیكوب قلعه‌یی آنلره اصمارلدیلر. اول خاتونلرك آدی (مریم) ایدی، حضرت رسول صلی الله علیه وسلمی

82

دوشنده كوروب مسلمان اولمشدی، آنی قره تكینه نكاح ایدوب ویردی. امیرانك آیینی ییقدیلر، یرینه مسجدلر یاپدیلر، اسلام اركانی اول قلعه ایچنده یورتدیلر. اول درتیوز مسلمانلرك قلعه‌ده قودیلر انلرك ایچنده بر حافظ كلام وار ایدی آنی قودیلركیم قرآن اوكره‌ده، بر نیجه‌سی دانشمندلر ایدی و بر نیجه‌سی عالملر ایدی، اول قومه آنلردن امام و قاضی قودیلر. اكر قشقل مسئله مسلمانلره واقع اولسه اول مسئله‌یی قره تكینه و مریم خاتونه اوكره نورلردی. اول بر قدح شربتكم مریم خاتونه رسول الله علیه السلام اكا ایچورمشدی، تمام علم اكا آشكاره اولمشدی. ایچ كوندر قره تكینه علم ایچون قاورلردی. اول قلعه ایچنده چوقده مال وار ایدی، ارتوغی قاموسنی چیقردی. اول مالدن بر مقدار قره تكینه و مریم خاتونه ویردی، قلاننی اول مسلمانلره بخش ایلدی. اول عورتركیم ارلری اولمشدی، مسلمانلره ویردی، آنلری آوردی، مال و اسباب ویردی قره تكینه نوكر قلدی. اندن صكره یوز یوك مال خزینه و یوز قراوسه كوزل یوزلی محبوبلر و دخی یوز خوب قوللر ارتوغی ایله فروغیه آلدیلر، قلعه‌دن طشره چیقدیلر. اول مسلمانلر دخی یوز یوللرسه آلوب قره تكینه مریم خاتونه وداع قلوب یوله كیردیلر. بولری كوندوردی بیله كیتدی. چونكه بر ز یوریدیلر، قره تكینی كیرو قلعه‌یه دوندردیلر. اصحابلریكیم قلعه‌یی بوجقلقل دیدیلر. كیدركن ارتوغی فروغیه شادلغیله مسلمانلر جمیسی یقا یولده بر یازدیه ایریشدیلر. خوشه جلو و شیل چمنلو یره آنده قوندیلر، حق تعالینك ذكرینه دولا عشقه مشغول اولوب اول كیجه اول یازیده قرار ایتدیلر.

دیدی ذكر ایت اول جلیلی لا اله الا الله   چون دیركلو جلیلی لا اله الا الله
حضور قلبله عقللو واجبدر   ذكر كلمهٔ لا اله الا الله
عشقك طوتی كنجی ول فقیرلرك   خدانی زلقیبی لا اله الا الله
وضیع شریف عالم شاه ایدر   بقل شیخ جیبی لا اله الا الله
جمو قواعد ذكر دعا تسبیحك   اعزتی منجیبی لا اله الا الله
حلب سوزانی راضی اولور دیلرده   دخی دخی سیوندور رقیبی لا اله الا الله
زاول و اسطه‌سی او جماعت كرانوك   نجاتنك سببی لا اله الا الله
شراب صبونه اجمك دیرمك ذكر ایت   اول خالقه العینی لا اله الا الله

صفا و صدقله سویله کر جنته کیره سن   نتکم دیدی نبی لا اله الا الله
قمو اصحابیله دوندن کوندن ایدردی   محمد عربی لا اله الا الله
نه مال احتی کشی یه دمنجه نه اصلی   نه نسلی لا اله الا الله
بقا کرکسه شهادت ای قرداشم   پس ایت ایله طربی لا اله الا الله
شونکله سوهدی ایمانه کیم قبول ایدر   خدالك امیّ ابی لا اله الا الله
عمر غفلتله کیدی باری ذکر ایله سور   بعینه روز و شبی لا اله الا الله

پس ارتوغی و افرومیه اول یازیه قوندیلر، اول کیجه قرار قلدیلر. چونکه ایرته اولدی، آتلرین یوقلادیلر کوردیلرکیم بولك آتلری کتمش اما بینك آتری طورر، درحال ارتوغی سلاحن کیوب آتلندی؛ افرومیه دخی قودی. قوللریله کندو آتلری استوروان اولدی. سوردی، برطاغ اتکنه ایردی؛ کوردیکیم بوك طاغ چیقار ودل صربدور شویلکیم فلك کیشی پیاده یوریه؛ درحال ارتوغی آتندن اشاغی ایندی آتنی یدوب کندو یوریدی، اول طاغوك باشنه چیقدی اوته یوزینه نظر قلدی. کوردیکیم بر یازی، خوشسه چمن آب روان اقر، درت یکا خوشسه آغاجلر؛ هر آغاج دیبنده بر بیکار، صناسن جنت. چونکه ارتوغی بر زمان یوروواردی، ناکاه بر آتلو چیقا کلدی؛ عظیم هیبتلو بر آت اوسته بنمش، شاهانه طونلر کیمش. چونکه ارتوغی‌یی کوردی، ایتدیکیم: سن نه کیشیسن کیم بویله فارغ بو یازیده یوررسن دیوب درحال نعره اوردی، ارتوغی یه قلیجله حمله قلدی. ارتوغی قلقانله منع ایلدی. ایکنجی حمله سن صودی. اوچنجی سی خطا کیدی. نوبت ارتوغی یه دکدی؛ ارتوغی دخی حمله قلدی، اول یکیت منع ایلدی، ایکنجی حمله سن رد ایلدی، اوچنجی خطا کیدی. کوردیلر قلیجله قابل اولمادی. بونلر قلیجلرین قودیلر، ایکی پهلوان اللرینه سنکو الوب بربرینه حمله قلدیلر. ایکی سنکونك اوجی، ایکی سوارك کوجی قوتی زوری شویله‌کیم ارقالرنده‌کی چوقالر پاره پاره اولدی سوکلدی حلقه‌لری بر یوزینه دکولدی سنکسنه حمله خطا کیدی. بربرینه ظفر بولمادیلر. بونلر سنکویی دخی قودیلر؛ کورز چیقردیلر بربرینه کورز ایله حمله قلدیلر، طوقوشدیلر؛ شویله‌کیم کورزلر کوبلدوسی عیوقه چیقدی؛ بربرینه هیچ ظفر بولمادیلر. نه قدر یراقلری وار ایسه بربرینه اوروب چکشدیلر؛ چاره اولمادی. آخر

83 عاجز اولوب سلاحلرینی بللرندن چوزدیلر، آتلری اوسته قودیلر. ارتوغی و اول یکیت اتکلرین قوشاقلرینه صوقوب بللرینه بغلادیلر، برك ایلدیلر. بر زماندن سرپا کیدیلر. درحال اول یکیت ارتوغینك قوشاغن برك طوتدی، زور ایلدی، ارتوغی یی آلمادی. ایکنجی زور که یایدی آلمادی. اوچنجی زورکه قوتیله طوتدی صالدردی وصولندن زور قلدی شویله‌کیم بورننك قانی ارتوغینك کوکسنه صچرادی، ینه درماندن ایدوب آلمادی. چونکه نوبت ارتوغی یه دکدی اول دخی همانده آنی طوتدی، حق تعالی یه یلواردی:

دیدی ای خالق پروردکارم   بنم سنسین ایکی جهانده وارم
قمو شاهلرك شاه الهی سنسنك   قمو دردلولرك درمانی سنسنك
بنم بورج اولدغم سهو وار ایچونده‌ر   دخی اول احمد مختار ایچوندر
زلیخا حکمت رسن کور بو حالی   که ارتوغی نیجه ایدر رجالی
کل دخی سن خوشسه عاشقانه   صلوات ویر رسولك صادقانه
کم آنوك معجزا ایدر بو ایشلر   ولکن آدم انی قاچیجه ایشلر
بیلوك آنی کم سرتی مصطفی‌نك   ایچنده منقطع اولور جهانك
همانده ارتوغی الله دیوب انی   کتوروب اوردی یره اول جوانی
همانده کوکسی اوسته اوتوردی   چکوب خنجر بوغازینه کتوردی
کتوروب زربابین قلدروب باقدی یوزینه   نه دیرلر دخی انلر اوك سوزینه
بقوب ارتوغی اول صورتله کوردی   صناسین کم بولندن انی کوردی
نه کورسن بر منوّر آی پیکر   کوزل یوز ایکی قاشی یای پیکر
کیك کوزلی یدی یوزی دکرمی   سقال درطسه اولمسه دکرمی
قرنجه آیغی کبی قرقمسه آنی   کورن کیشی انی سوردی جانی
اوزوندن بویلو کور اول سرو قامت   غم عیشندن بوندن اولمسه ملامت
دیدی قیم یکا ای یار جانی!   سنوکله اولمشم بعدیا رجانی
سندن اولدك بنمله یار جانی   دیدی سویله تیز ارتوغی کلابیم آنی

پس ارتوغی صوردیکم نه کیشیسین، سکا کیم دیرلر کیم بویله تنها یوریسین؟ دیدی. اول یکیت ایتدی: بنوم آدم (امرکس) دور، مقامم (معموریّه) دور، (قیطال) قرداشی اوغلویم که (معموریّه) سلطانیدر دیدی و دخی سنوک آدیک (ارتوغی) در، سن ملک دانشمند یارنزندسین، سنک حلالک آدی افروزیّه دور دیدی. ارتوغی ایتدی: سن بزم آدیمزی نه دن بیلدوک؟ دیدی. اول یکیت ایتدیکم: دون کیجه بر دوش کوردم، کندیمی مکّه ده کوردم اول یا قنده بر طاغ واردی؛ اول طاغی تمام نور کوردم، یتمش بیک فرشتاه اول طاغوک یوره سین طورمشدی. اول طاغ اوستنده برکشی کوردم نور آلنندن تجلی ایدر، یانندە دورت سرورلری وار طورمشدی. حضرت عالم اول سرورک الینی اوپرلر؛ چون بن انی کوردم اول دکه اول طاغه واردم؛ برکشی کلدی بنی قوییدی ایتدیکم: وارمغل سن مسلمان دکلسون دن بن چونوردکم: بونه یردور؟ اول کشی شو یله نورلی نه کیشیدور؟ اول ایتدی: بو مکّه در، اول طاغ ابوقبیس طاغیدر، اول سرورکیم یانندە طورر ابوبکر، عمر، عثمان، علی دور؛ اول نورلی اولان کشی اول صدر بدر عالم شفیع اهل عرصات بشیر نذیر محمد مصطفی صلی الله تعالی علیه وسلّم. بن ایتدم: ای یکیت سن کیمسین؟ دیدم. اول یکیت ایتدی: بن سعید بطّال غازیم دیدی. بن ایتدم: عجب بن دخی اول سرورک الینی اوپسم اولمزمی؟ اول یکیت ایتدی: ملکدکم مسلمان اولمسن! بن دخی اولایم دیدم. اول سرور الوب یاپشدی اول طاغه چیقردی. چون بن رسول حضرتی قاتنه واردم، یوزیره قودم، الن اوپدم، اولکنده مسلمان اولدم، ایمان کتوردم. رسول حضرتی بکا ایتدی: یارین آدە آتنغل، اول آدە کرک کیم برکشییه ایرشه سک، آنوکله چوق جنک ایده سن، آخر اول سرورسنی زبون قلی، امک اولکنده ایمانه تازه قیل کیم اول ارتوغی دور؛ ملک دانشمند یارنزنده؛ قچانکم مسلمان اولەسن، کرککیم (معموریّه) شهرنی مسلمانلغه کتوره سک کم یارین قیامت کوننده بزمله بیله اولەسین دیدی. چون ارتوغی بو خبری ایشتدی، تیز اول یکیدک الن اوپتی ایدی. اول یکیت طوری کلدی، کلمه شهادت کتوردی مسلمان اولدی. چون ارتوغی بو احوالی بیلوب آکلدی، غایت سویندی؛ اول یکیدک آدنی (احمد) قودیلر. دخی اوردیلر

84

آنکا (امرکز) دیرلردی. آندن صکره ارتوغی ایتدیکم: ای یکیت دون کیجه آتردوزی اوغورلدیلر. (احمد سرکز) ایتدی: بونده بر یازی واردور، اول یازی ایچنده حرامی واردور، آنک آدی (طوسوار) دور، کندو فرنکدور، دورت یوز یکیت حرامیسی واردور، کیمیسی فرنکدور، کیمیسی رومدر؛ سیزک آتلارکزی آنلر آلمشلردور دیدی، قنی یاور ملعوندر، کیجه کوندز مسلمانلر قاننه دوکر. ارتوغی چون آنی ایشتدی ایتدیکم: اول یری بکا کوستره دیدی. (احمد سرکز) ایتدیکم: نوولا کوسترم دیدی. درحال سلاح کیدیلر، آتلرینه سوار اولوب اول طاغدن آشاغه ایندیلر، بر ساعت بیله یوردیلر، اول یازی ایچنده کیم افروزیّه آنده ایدی، آنکا یقین ایردیلر، کوردیلرکیم اول یازیده توزلی هوایه آتمشلر، اول حزینه و اول رخت غارات اوطمشلر، یوزکشی قدر افروزیّه یه اوزرنه آطمشلر، افروزیّه آنلروکله جنک ایدر. آنلردن اول ایکی سرور ایرشدیلر، شول اوج قورت قیونه کیرر کبی قیردیلر، طرفة العین ایچنده اول کافرلری هلاک قلدیلر. شویلەکیم اول یوزکشی دن بری قورتلمدی؛ قمو سن قلیجدن کچوردیلر. ارتوغی چون دن افروزیّه قاتنه کلدی، صوردیکم بو نه حالدر؟ افروزیّه ایتدی: سز کتدوکوزی کوردم کم بر توز چیقدی، اول توزک ایچنده بر صنجق چیقدی، کوردمکه یوز اللی کشی اول صنجاقدن یتیشن چیقا کلدی؛ بن دخی آتلندم، قاموسی بکا حمله قلدیلر، بونلروکله چوق جنک ایتدم، اولردن اللی کشی رخته حمله قیلدیلر، اول مسلمانلرکه رخت اوستنده ایدی، اول کافرلرایله جنک ایتدیلر؛ اول مسلمانلرک کمنی قردیلر، کمنی اسیر ایتدیلر؛ اول قوللار قراوشلرکم رخت قاتنده ایدی، اول کافرلر ایله ال برایلیوب اول خزینه یی ومالی یوکلتدیلر، آلوب کتدیلر. بن بونلر کافرلر ایله جنک ایده قالدم، ملکی سز ایرشدکوز دیدی. ارتوغی ایتدی: عجب بو ملعونلر نه کیشیلردور؟ دیرکن اول اولولر آراسنده بر زخملو استدیلر، بر مجروح بولدیلر، یتوردی اکا صوردیلرکیم سز نه قومسز؟ اول ایتدی: بز (طوسوار) فرنک لشکری یوز، کیجه اوغرلیغه کلدیلر، سزوک آتلری سوردیلر. (طوسوار فرنک) قاتنه کلدیلر، خبر قلدیلر، سزوک بو خزینه یی ورخت احوالنی دیدیلر، بوراه کلدیلر حمله قلدیلر اول سزوک لشکرکزی طلمه قردیلر وکمنی اسیر ایتدیلر. طوسوار چون بو خزینه یی آلدی، بزه ایتدیکم: سز یوزکشی بوبر یالکوزدور، تیز بونی طوتک،

بیله گتوروك دیدی؛ بزی جنگه قودی، كندی مال وخزینه‌یی آلوب گتدی دیدی. اول مسلمانلردن دخی برقاچ مجروح بولدیلر زخملو، قاموسنی بریره جمع ایتدیلر، دخی آنلروك زخملرین بغلدیلر. اقزومیه ارتوغی‌یه صوردیكم: بونه یكندور؟ دیدی. ارتوغی انوك احوالندن اولّ‌اول آخره اقزومیه‌یه خبر ویردیكم بو قیطالك قرداشی اوغلیدر وكم معموریه سلطانیدور دیدی. اقزومیه چوق آغلاشدی، سوییندی، شاد اولدی. درحال اول اوچی آتلندیلر، عزم ایتدیلر، (طورسوار) اردنجه روانه اولدیلر. اول یازی‌یی گچدیلر، بر یوجه طاغ اوستنه چیقدیلر. اوته یوزه نظر قلدیلر، گوردیلر؛ بر یازی‌یی چینده خیمه وبارگاه قورلمش؛ ارتوغی‌یه (احمدسرگز) ایتدی: (طورسوارك) چریسی بودور دیدی. چونكه روزگاری گوردیلر، اول طاغدن اشاغه ایندیلر. ایكندو وقتیدیكم طورسواره یقین گلدیلر، گوردیلركیم طورسوار بارگاهی قپوسنده بر هیابدنا قوجه چالردیكم ارتوغی، اقزومیه و احمدسرگز ایریشدیلر. كافرلر چوقدن بونلری گوردیلر، كندولردن دگول، درحال فریاد ایدوب چاغردیلركیم دشمانده ایرشدی دیدیلر. كافرلر دورت یكادن اول اسرورلره حمله قلدیلر؛ غوغا قوپدی؛ طورسوار ایشتدی، درحال اساز سلب گیدی، طشره چیقدی آته بیندی، بربیوك كافرایدی گوبند كبی، یوریدی اول اسرورلره حمله قلدی. بویكا ارتوغی، اقزومیه، احمدسرگز (طورسوار) ایرشنجه دك چوقده كافر قردیلر. لعین ایرشدی، ایتدیكم: بنم طورسوار طورمیه اوكمه لهزار دیوب المنده گورز اقزومیه‌یه بر گورز اوردی آتدن یقدی. آرتق گلدی احمد سرگزه حمله قلدی برضرب ایله آنی دخی آتدن بویننه یقدی. ارتوغی چونكه آنی گوردی، اول ملعونه حمله قلدی، چوقده جنك ایتدیلر؛ اوزره ده نیجه حمله خطا گیدی، بربرینه ظفر بولمادیلر. لعین گوردیكم گوسنه صبرردی، قاقیدی، قلیج الینه آلدی بوكرز ارتوغی‌یه قلیجله حمله قلدی. ارتوغی قلقانده قرشوطوتدی، لعینك قلیجین منع ایلیدی؛ بردخی چالدی، ارتوغی كندی قلیجین قرشوطوتدی، قلیج قلیچه طوقندی لعینك قلیجی ایكی پاره اولدی. ارتوغی گوردیكم گیجه ایرشدی، یوزینی گوگه طوتدی، حق تعالی‌دن مدد دیلدی. محمدّی شفیع گتوردی بومناجاتی ایتدی:

دیدی ای حافظ ستّار نافع   گروسن سیك بلایه شرّه دافع

الهی سن بزی بكله خطردن   یاوز دیلكردن نظردن 85
بنم ای چونكه گزلوم آشكارم   عیاندر حضرتوكا هر شمارم
قدیمدن بیلجسین عیبموزی   كرمدن اورتوجسین عیبموزی
خبر قهری یوزندن نیجه ویره   ملسنه سن لطیفسن خبیره
قمو قلمشلره فریاد ایرن سن   قمو طاغلمشوك باشه درن سن
نیجه اسرچوب دُشاشی قلدورن سن   نیجه بیدادی چونكه داد الدورن سن
الهی سن بنم صوچیوم بگچه   وقاروم حرماتی اوده یقچه
ایاغم دُشدم الوم طوت مددقیل   بو قهریك سیده لطفلی سد قیل
اوماروم كه امیدم حضرتوكه دن   دیلاروم كتیم محروم قپوكه دن
ازلده قلدوك مسعود معلوم   شقا حیفینك اوطاركیچ ده محروم
بنی سن اشبو طارلقده خلاص ایت   اولادشدور ملكله هم یوزدمی آغ ایت

پس ارتوغی كه بومناجاتی ایتدی، دخی آتنی دیدی، لعینه یقین ایردی، یاالله دیوب (طورسوار)ك دیه سنه بر گورز اوردی، شویلكیم بینتی طوطماده ایدوب آرتق یقلدی، جاندجهنمه اصوولدی. درحال ارتوغی طورسوارك آتنی طوتدی، اقزومیه‌یی آتلندوردی. كافرلر چونكه آنی گوردیلركیم (طورسوار) دُشدی، فریاد وفغاندن قلوب اول اسرورلره حمله قلدیلر. اوچ كره دخی تكبیر گتوردی اول ملعونلره حمله قلدیلر، برساعت ایچینده اول كافرلری زیروزبر قلوب تارومار قلدیلر، كیجه قره گو اولدی، كافرلر پراكنده اولوب قچدیلر. اسرورلر طورسوارك بارگاهنه گلدیلر. یتمش مسلمانده اسیر بولدیلر. قاموسی اول ایكی مسلمانلردن منقوریّه دندبله گلمشلردی، قتلانی شهید اولدیلر. اول مسلمانلری بندن خلاص ایدوب آنلره آت، طون، سلاح ویردیلر. دخی طورسوار خیلینده اولقدر مال وخزینه بولدیلركیم حدّینی تكری بیلو؛ قاموسنی جمع ایتدیلر، دوه‌لره آنره اول مالی یوكلدیلر. باقی خیمه وخیمه گاهی یرنده قودیلر؛ عزم ایتدیلركیم گیده‌لر؛ گوردیلركیم قرشودن اودا شیغی گلور؛ سوردیلر اول اوده گلدیلر، گوردیلركیم طاغ اتكنده برمغاره، اودی اول مغارنوك اوكینه یقمشلر؛ ارتوغی واقزومیه اوده قاتنه گلدیلر، گوردیلركیم اوده كافریاتمه

اونی دخی اویانوب اوتوردیلر، ساز و سلاح آراسته. چونکیم اول کافرلر ارتوخی یی کوردیلر،
چاغیردیلرکیم: نه کشی سین؟ ارتوخی ایتدی: بنم ارتوخی، ملک دانشمندک یاری دیدی. چون
کافرلر آنی ایشتدی، های های ایدوب چغرشدیلر. اول اونی دخی اویاندی، درحال حمله قلدیلر.
ارتوخی و افرومیه آنلر دخی حمله قلدیلر، طرفة العین ایچنده اول کافرلری قلیجدن کچوردیلر.
اولردن برکشی امان دیلدی. ارتوخی صوردیکیم: سز نه کشیلرسز؟ اول کشی ایتدی: بز
طوبسوار قوللری یوز. ارتوخی صوردیکیم: بونده نیلرسز؟ اول کشی ایتدی: مغاره ایچنده
یوز مسلمان اسیر واردور، بز آنلری بکلرز دیدی. ارتوخی و افرومیه همان اول مغاره نک
ایچنه کیردیلر، آنده بر قپو بولدیلر، قپوسی دمور کلیدلو. اول کلیدی اچدیلر، اول قپویی اچدیلر،
ایچرو کیردیلر، کوردیلر یوز مسلمان بند ایچنده یاتورلر. درحال اول مسلمانلرک بندلرینی سوکب
قوپردیلر، مغاره دن طشره چیقدیلر. مسلمانلر بو حالی کوروب شاد اولدی. ارتوخی و افرومیه
کروب دوندیلر، اول خیمه لره کلدیلر، اول یرده آت و سلاح قالمشدی، اول مسلمانلره ویردیلر.
قمویسی طوندیلر، آتلندیلر طلب ایدوب همان یوله کیردیلر، اول کیجه صباحه دکین سوردیلر. چونکه
صباح اولدی، بر وادی یه ایردیلر، اول آراده قوندیلر؛ خوش چوللر آب روان اولوب
آقر. غازیلر آبدست آلوب ایرته نمازینی قلدیلر، طعام ییدیلر، دعا قلدیلر، آندنصکره بر آز
آرام ایتدیلر؛ قوشلق وقتی اولدی، قرشوده بر دپه وار ایدی، اول دپه نک آردندن
آدم غوغاسی کلدی، درحال ارتوخی آتلندی، سوردی آتی، اول دپه یه چیقدی.

نظر قلدی کوردیکیم بر چری کلیدر، اول چری اورتاسنده بر محفه قزل آلتونله دکلمه اطلس
استنوله اول محفه اوستنه کرمشلر؛ اول محفه چوره سنده قوللر، خادملر، قراوشلر؛ بو ایله
عظمت ایله کلیدرلر و دخی دوه لره مال، خزینه، اسباب یوکلمشلر که حدّی حسابی یوقدر؛
اول قدر صبر ایتدیکیم اول چری کلدیلر، کچدیلر. اردنجه بر آتلو ایرشدی. ارتوخی اول دپه دن اوستنه
اشاغه ایندی اول آتلونک اوکونه آلدی، صوردیکیم بو چری نه چری یدور؟ اول آتلو ایتدیکیم
بو (قیطال) قزی (کولنسه بانو) دور (اسلانس) دن کلور، معموریه شهرینه کیدر،
آتاسی قاتنه وارر. ارتوخی ایتدی: نیچون کیدر؟ اول آتلو ایتدی: مکر بو قز دوشنه

کوروسه، دوشنده برکشی دیمشکه: سنی ملک دانشمند غازی کرک کیم حلالیغه آله کندونه
خاتون قیله دیمشکه؛ بو دوشی کورر آتاسنه خبر ویرور: شونک کبی دوشده کوردم دیجک
بو دورماندان ایلدیر. چونکه آتاسی آنی ایشتدی، چری ویردی قزی معموریه قلعه سنه التورلر
کیم محکم قلعه دور، بو رجبی باروسی برکدور. ارتوخی صوردیکیم بو قیزک آدی نه دور؟ ایتدیکیم:
بونکا (کولنسه بانو) دیرلر. ارتوخی چونکه آنی ایشتدی، غایت سوییندی، ایتدی: بو ملکه ایو
ارمغاندر دیدی. آندنصکره اول آتلویه: کل مسلمان اول! دیدی. اول کافر ارتوخی یه حمله
قلدی؛ ارتوخی آنکا برضرب اوردی، اول کافری اولدوردی، کیرو دوندی، رفیقی قاتنه کلدی،
اول احوالی (احمد سرکز) ه و افرومیه یه خبر ویردی. آنلر ایشیدوب شاد اولدیلر. ارتوخی ایتدی:
آنده یکرکی بو قدر کم بز واراوز اول چری یی چاپاوز، اول قزی ملک دانشمنده ایلتورز دیدی.
ایتدیلرکیم: والله مصلحتدر دیوب درحال ساز و سلاح کیدیلر، همان آتلندیلر، بر مغاره بولدیلر، اول
مال و خزینه یی اول مغاره نک ایچنه قودیلر، اول مغاره نک آغزینه طاش ایله برکیتدیلر. غازیلر تمام
بندیلر، اول چرینک آردینه دوشدیلر، بجد سوردیلر؛ بربایری ایچنده اول چری یه ایردیلر، حمله قلدیلر.
کافرلر چریسی مقدمنه خبر قلدیلر. آدی اونک (ابانوس) دی، برجادو ملعوندی، کیرو دوندی،
همان مسلمانلره حمله قلدی؛ غازیلر دخی حمله قلدیلر، چوق کافر هلاک ایتدیلر. جنک آراسنده
(ابانوس) لعین احمد سرکزه اوغرادی، چاغردیکیم: سنوک بونده نه ایشوک وار ایدی.
احمد سرکز ایتدیکیم: بن مسلمان اولدم، کافره دشمان اولدم دیدی. (ابانوس) چونکه بونی
ایشتدی قاقیدی قلیجیله سرکزه حمله قلدی، سرکز قلقانله منع ایلدی. لعین کرو دوندی کیم برضرب
دخی اوره؛ همان احمد سرکز ایردی، ابانوسک بوینینه برضرب تیغ شویله چالدیکیم باشی هوای
یوزینه برآمد اولدی. کافرلر چاغرشوب فریاد و فغان قوپردی، ارتوخی علمداره ایردی علمی
علمداری یقدی. کافرلر چونکه آنی کوردیلر، پراکنده اولوب قچدیلر. افرومیه حمله قلوب محافه
اوکنه ایرشدی؛ تمامت قراوشلر مال و اسباب و خدمتکارلریله دوندوردی. ایکی یوز کافر
اسیر طوتدیلر. ارتوخی آنلره کلوک مسلمان اولوک دیدی. آنلرک یوز اوتوزی مسلمان اولدی،
یتمشی مسلمان اولمدی بوینلرینه اوردیلر. آنده واردیلر، مغاره ده صقلادقلری مالی و اسبابی چیقاردیلر،

دوه‌لره یوکلتدیلر. اول قزی و مالی، خزینه‌یی، قوللری و قراوشلری جمله آلدیلر خرجنه دن یکا روان اولدیلر. (کولنوسه بانو) یولده کیدرکن آغلردی، زاری قیلوردی. افرومیه اکا اوکوت نصیحت ایدردیکیم: نیچون آغلرسن، شکر ایله مسلمان اولورسن؟ دیردی. (کلنوسه بانو) ایدردیکیم: اول کوندن اولسون صلیبیج رهباننه‌دن یوز چویردیم دیردی، طورمیوب کیدرلردی. بر قلعه‌دن بو یکا (کلنوسه بانو) چریسی حکایتنه: صنوب قچدیلر، معموریه‌یه واردیلر، قیطالونك سرای قپوسنه واردیلر، فریاد و فغان قلدیلر؛ قوللر ایچرو کروب حکایتی قیطاله خبر ویردیلر. قیطال چون بو خبری اشتدی فریاد قلدی، کندویی یره اوردی، اوجی کتدی؛ برزماندن یاتدی؛ عقلی باشنه کلدی درحال بیوردی، چری آتلندی. (اسرکز) اك مسلمان اولدوغن دخی دیدیلر. لعین آنی دخی ایشیدوب بیخود اولدی.

قیطالونك ایکی پهلوانی وار ایدی، برینه (اکریان) و برینه (اکلیان) دیرلردی. اول ایکی پهلوانی (کلنوسه بانو) ارتچی اوندن بیك ایله کوندردی. کندوسی درحال دورت یکا نامه‌لر پراکنده قلدیکیم چری جمع ایلیوب قزی آردنجه واره‌لر! قیطال بونده ایلکی کورمده. بر قلعه‌دن بو یکا ارتوخی، افرومیه، احمد سرکز ملك دانشمند قاتنه ایرشدیلر، سلام ویروب ملکك الن اوپدیلر. ملك دانشمند بونلری کوروب سویندی شاد اولدی. آندن ملك دانشمند غازی سرورلریله بارکاهه کیروب اوتوردیلر. ارتوخی (کلنوسه بانو) حکایتنی ملکه دیدی. ملك غایت سویندی؛ آندن بیوردی خونچه کتوردیلر یدیلر؛ خونچه کوتوردیلر، دعا قلدیلر. عثماندن قره قوللبندی، چریه صنقلدی. ملك، ارتوخی، افرومیه، سرکز احمد بارکاه ایچنده قلدیلر؛ قلاندن مؤمنلر هر بری بارکاهلرینه واردیلر. ملك، احمد سرکزه احوالنه صوردی، ارتوخی مندن اوّل الی آخره بر بر ملکه شرح ایلیدی. ملك آنی اشتدی، آفرین قلدی. آندن (قره تکن) حکایتنی خبر ویردی، منقوریه قلعه‌سنده قودوغن دیدی. ملك آنی دخی اشتدی، غایت سویندی، تکری‌یه شکر قلدی. درحال ملك بیوردی: برشاهانه خاص خلعت احمد سرکزه ایچون و ایکی خلعت دخی ارتوخی و افرومیه ایچون کتوردیلر. هر بری کندی خلعتن کیوب ملکه دعا و ثنا قلدیلر. اول ماله کیم ارتوخی کتورمشدی؛ قاموسن مسلمانلره

87

بخشش ایتدیلر. کیجه‌نك یاروسی کچمشدیکیم ملك افرومیه‌یه بیوردی: وارغل یا افرومیه، کلنوسه بانویی کتور کل کوره‌یم دیدی. درحال افرومیه کلدی، کلنوسه بانویی آلدی، ملك قاتنه کتوردی. ملك چونکه آنی کوردی، آنك قد و قامتنه و شکلنه متحیّر قالدی. زیرا کلنوسه بانو عظیم کورکلو ایدی. قز دخی ملکی کوردی، ملك حرمتلو کشی‌یدی اول زمانده آنوك کبی ارکلو خوب صورتلو پهلوان یوغیدی. ملك افرومیه‌یه ایتدیکیم: بو قیزه ایت کل مسلمان مسلمان اولسون، ایمان کتورسون! کلنوسه بانو چون آنی اشتدی، فریاد قلدی؛ بن کندو دینمدن دونمزم دیدی. افرومیه ایتدی: سن مسلمان اولمایینجه ملك سنی قبول ایتمز دیدی. کلنوسه ایتدی: قبول قلمزسه کندو بلور، اولکوندن اولمامسونکه بن صلیبیج یوز چویردم دیدی. ملك بیوردی: کلنوسه‌یی کیرو کندو خیمه‌سنه التدیلر، یوزکشی اوستنه موکّل قودیلر، اول کیجه قرار قلدیلر. چونکه صباح اولدی، ارته نمازینه قلدیلر، دعا ایتدیلر. ملك بیوردی: نقاره‌لر چالدیلر، علملر کتوردیلر. اوکجه خلیفه علمیله ابو المسلم صنجاغی کتوردیلر. غازیلر آتلرینه سوار اولوب خرجنه‌یی فتح ایتمکه یوریدیلر. اوندن برنجی مجلس دخی بوراده تمام اولدی، اون ایکنجی مجلسده خرشنه‌یی فتحی سویلنه ان شاء الله .

المجلس اثنی عشر

اوندن برنجی مجلسی قلدوق تمام　　اون ایکنجیده اشت امدی کلام
چلب یاری قلوربسه کر ایره وز　　سوزوك طتلوسی یارندر کور اوز
دنوکوندن جوقسزی دلشاد قلسون　　بلالردن قمو آزاد قلسون
صلوات مصطفی‌نك روحنه ویر　　مراد ایره‌سره جوادن اکریر
اوقیوب دکلیانه رحمت اتسونه　　یازوبه یزدرانه دخی ایتسونه
اشت امدی اول ملکدن بر خبر　　که خرجنه‌یی نجه حصار ایدر
نه طریقیله آنی اول فتح ایدر　　دینه اسلامه نیجه جاندن ترك ایدر
روحنه آنك تحیّات و سلام　　غازیلر روحنه دخی والسّلام

راویلر شویله روایت قلدیلرکیم ملك دانشمند قهقهه‌سی (اشاه عزّ الدّین) قاتنده شویله

خبر ویردیلرکیم جوزلمه ارتوغی واردی، منقوریه قلعه سنی آلوب افرنجیه یی حبسدن قورتردی
یولده کاورلرکه احمد ترکز ایله بولوشوب آنی مسلمان ایلیدی؛ آکدی. کاورلرکه یولده کلمشلر
باتوپی معموریه قلعه سنه کیدرلرکه قلیچ ایله ضرب دست ایله کلمشلر باتوپی قاپوب ملك
دانشمنده آنی تحفه کتوردکونده، نقاره کیجه یتوب صباح مسلمانلر چریسینی ملك آلوب حرشنه قلعه سی
اوسته کلوب قلعه اوکنده قوندلرکم قلعه یی حصار ایلیه؛ اشطاط ایله نسطوره خبر قلدیلرکیم ملك
دانشمند غازی کلدی، عظمتله قلعه قرشوسنه قوندی دیدیلر. اشطاط ونسطور طوری کلدیلر، بارو
اوسته چیقدیلر، مسلمانلر چریسینی تماشا قلدیلر، کوردیلرکیم بارکاهلر، علملر، کوس ونقاره،
صنجاقلر مسلمانلر چریسنده نه کوردیلر، تماشا ایدوب اغلدیلر. نسطور اشطاطه ایتدیکیم نیجه
ایده لوم، بزم حالیموز نیجه اولیسرکیم بو قاموبلا وفتنه سوك قزیلوك باشی آلسن دور
دیدی. اشطاط ایتدیکیم: سن هیچ غم یمه، غصه چکمه که بن بنه نامه لر کوندرم ایلیره وشهرلره،
چوق چری جمع ایلیوب بو جاذولردن حقندن کلم دیدی. نسطور ایتدیکیم: نیجه که چری جمع
ایدوك نه نیشه قلم بوکز دخی نه یه بشاره وز؟ دیدی. اشطاط ایتدی: (اجابتك)
ایسنده بر سرور بلورم، اطرافده عالمده آنك نظیری یوقدر، نامه ویره یلوم آنی کتوره-
لوم بو جاذولره حواله قیلالوم، بو قومدن داوزی آنی ویره دیدی. نسطور چونکه آنی
اشتدی، سوندی، کرو بارودن آشاغه ایندیلر، سرایه واردیلر، قرار قلدیلر. بز کلالوك
بویکا ملك دانشمند چریسی قوندلر، خیمه لر بارکاهلر قوردیلر، ملك وغازیلر بارکاهه کیروب
اوتوردیلر؛ نسطور ایله اشطاطه بر نامه یزدیلر: اوّل تکری حقیچون که آندن اوقد تکری
یوقدر، آندن ایتدیلرکیم ای نسطور وای اشطاط بلوك وآگاه اولوك کیم بن روم آنوك
چوندن کلمه دکلی مال وخزینه جمع ایدم، دخی کیرو دونم؛ آندن اوتوری کلدمکی بو ایللری
وبو شهرلری اسلامه دوندورم؛ ایمدی کرکدورکم کلوب مسلمان اوله سز دنیاده بنم
قلیچمدن، آخرتده تکری عذابندن قورتلاسز؛ کیرو کندی بکلیکوزده اوله سز واکر بوده
درسکوز سزدن بردیری قومیام جمله غنایتم! دیدی. پس نامه یی دوروب بر قاصد
الینه ویروب کوندردی. قاصد قلعه قپوسنه کلدی، چاغردیکیم: ای رومیلر قاصدم،

88 ملك دانشمند قاتندن کاورم خبر کتوردم، قپویی آچوك کم نسطوره نامه ایلتم دیدی.
بویکا رومیلر تیز واردیلر، نسطوره واشطاطه خبر ویردیلرکیم ملکدن قاصد کلدی، دستور دیلر
دیدیلر. نسطور بیوردیکیم: کتوروك کوره لم جاذولر سردری نه دیمیه دیدی. درحال قلعه
قپوسنه کلدیلر، قپویی آچدیلر. قاصدك یراغی وارایدی آلدیلر، قلعه قپوسن قودیلر. قاصدی
آلوب نسطور قاتنه کتوردیلر. قاصد ایلرو واردی ملکوك نامه سن صوندی. رومیلر نامه یی
آلوب نسطور واشطاط قاتنه اوقودیلر، لکن کیم یازلمش نسطوره واشطاطه عرضه قیلدیلر.
نسطور چونکه نامه احوالن بلدی، قودورمش کوپك کبی آکردی. درحال بیوردی نامه یی پاره
پاره قلدیلر. آندن چاغردیکیم قاصدی طوتوك برجدن آشاغه آصاقوك دیدی. درحال
اول کشی یی طوتوب بارودن آشاغه آصاقودیلر. بویکا مسلمانلر قاصدی کوزه دیرلردی
جواب کتوره، آنی کوردیلرکم اول مؤمنی بارودن آشاغه آصاقودیلر؛ تیز کلدیلر، ملکه
خبر ویردیلرکم قاصدی بو برجدن اشاغه آصاقودیلر دیدیلر. ملك چونکه آنی ایشتدی، قاقدی
درحال بیوردی کوس ونقاره چالدیلر، مسلمانلر چریسی آتلندیلر، قلعه چوره سنه کلدیلر،
صواشه قلیچه باشلدیلر، آشاغیدن اوقیله چوق کافر هلاك ایلدیلر. اول کوندن کیجه یه دکین
جنك ایتدیلر، هیچ قلعه یه ظفر بولمادیلر. چونکه کیجه اولدی، کیرو دوندیلر، قوندقلری یره
کلدیلر، اخشام نمازینه قلدیلر

چونکه اخشام ایردی کونش آسماندن   یوزینه دوندردی کتدی بو جهاندن
جهاندن ناپدید اولدی چو خورشید   صفاسین جمع جاندن اولدی نومید
یینه سیر ایلدی سیاره یلدز   قرطوغذی کیجه یی قلدی کوندز
ملك اول کیجه ایلدی عبادت   نیاز ایتدی حقه بر نیجه ساعت
چو صبح ایردی زمین وآسمانی   کونشه نورینه غرقه ایتدی جهانی
چو طاغلر باشی آلتوندن تاج اوردی   قمو صحرا حرر ودیباج اوردی
ملك طوردی صباح چونکه قلدی   الهه قالدوردی حضرته یوز اوردی
دیدی یاربّ میسّر قیل بو شهری   کافرلردن بیر چکلدوك بو جوری

مسلمانلره یردم قل آلهی　　منکا آسان ایله رهایه آلهی

پس ملك دانشمند غازی حق تعالی یه مناجات ایلیکده بو یکا نسطور و شطاط خرشنه قلعه‌سندن
دورت یکا کیرو نامه‌لر برکنده قلدیلر اول (اسناب) ه، آخر (حمصون) ه و جانیك ولایتی
و (خرکوبند) ه و (قرقوسح) ه و (صوموصیه) و (خرسانوسیه) یه و (طربوزان) ه
و (اخلاط) ه و (قره باغ) ه و (ارجیس) ه و (آکفری) ه و (بایبورد) ه و (املاخ) ه
و (قره حصار) ه بو شهرلره و بو قلعه‌لره برر نامه یزوب قاصدلره ویردیلر ایتدیلرکیم بو نامه‌لری
(خرسانوسیه) بکینه ایلتك، هر بریه اوقیوب شهرلره برکنده قلسونلر وکندی دخی جریسی جمع ایدوب
بو جادولرك اوستنه کلسونلر، اولاکه بو قومی اورتادن قالدیراوز وکینوزی آلاوز دیدیلر.
بو کز نسطور ایله شطاط جانبنده ایکی کافر وار ایدی بربنك آدی (اشرطین) و بربنك آدی
(ماطیس) ایدی، ایکیسی دخی پهلوانلر ایدی، بر نامه دخی آنکره یزوب دیدیلرکه زنهار بزم
فریادیموزه ایریشك دیدیلر. (اشرطین) ملاعنه اولوردی، بو ربیك ارکان جلکمن اولوردی
جانیك حدندن تا بولغار حدینه دکین قاموسی انوك ایدی. قاصدی قلعه‌دن اوغورلین
چیقردیلر، تیز کتدی اول (خرسانوسیه) یه واردی. (میخائیل) ه خبر قلدیلرکیم (خرشنه)
دن قاصد کلدی دیو. میخائیل بیوردی، اول قاصدی ایلرو کتوردیلر، قاصد یوز یره اوردی،
آخر نامه یی میخائیلك الینه ویردی. آچدی کوردیکیم اول نامه‌ده نارنورونك راسته
ناقوص کوسنه بو نامه بزدن کم نسطور و شطاطوز سکا کوندردوك کم میخائیل سین؛
بیلکل و آکاه اولغل که بو نامه‌لری اوقیوب هر برمیزین شهرلره وکویلره وقلعه‌لره برکنده
قیلاسن؛ نامه‌لر اچنده بیان اولنشدور هر کوییده و هر قلعه‌ده و هر شهرده و اول ولایتده
هر قنده‌کم اهل ملت و ایرمسیح دینینه معتقده، قاموسن جمع ایدوب خرشنه‌دن یکا کله‌سن.
شطاط کم رومیلرك خلیفه‌سیدور، نسطور کم رومك بکلربکیدور اول ملك دانشمند الندن
قاچوب خرشنه قلعه‌سنه کرمشوزدور، جادولر قلعه‌یی حصار قیلمشلردور، ایمدی هزار
زنهار تیز جری دوشوروب کله‌سنکم بو جادولر شرینی بزیم اوستومزدن کوتوره‌سك،
یا رب قیامت کوننده مسیح سزدن خوشنود اوله، نارنور سزدن راضی اوله، رهبانلر

89

سزدن شکایت قیلمیه. چون میخائیل اول نامه‌یی اوقودی، قالان نامه‌لری دخی قاصد الندن
آلدی؛ اول ساعت درت یکا برکنده قلدی. ناکاه بر قاصد دخی ایریشدی، (اشرطین) کوه
نشیون نامه‌سین کتوردی، انی دخی اوقودی، احوالین بلدی، درحال قاصد الینه ویروب کوندردی.
چون قاصد نامه‌یی اشرطینه الندی الینه صوندی، اشرطین اول نامه‌یی آچوب اوقودی احوالین
بلیدی درحال قرداشنه بیوردیکیم آنکره مدد ایرشکل دیدی. (ماطیس) چون آنی ایشتدی،
اول کون مدیرلر قلدی. ارتسی نقاره‌لر چالدی، همان یتمش بیك ار حاضر ایلیدی. درحال حاضرلندیلر
خرشنه‌دن یکا روانه اولدیلر. قالان نامه‌لری قاصد کافرلره الندی، هر بر یر یرلو یرینه ویردیلر
هر یردن کافرلر یوریدی، دن ایکی یوزدن بیکدن، بش بیکدن، اون بیکدن جمع اولوب خرسانوسیه
دن یکا روانه اولدیلر. میخائیل دخی هر کوندن کلن جری یه قرشو چیقوب استقبال قلوردی،
انلری کتوروب قوندرردی، قونقلق قلوردی. هر کوندن متصل جری کلوردی. خرسانوسیه
یعنی (نیکسار) اوکنده جمع اولدیلر. جانیك سلطانی دخی لشکر کوندردی دیدیلر. میخائیل
انی ایشتدی شاد اولدی (قیلاویوسکی مرط) بکی آنی جانیك سلطانی جری یه باش قلوب
اون بیك کافر ایله میخائیله کوندردی. بو یکا میخائیله خبر کلدیکیم (اشرطین) قرداشی (ماطیس)
یتمش بیك کافر ایله (خرشنه) دن یکا یوریدی دیدیلر. میخائیل چون آنی ایشتدی، شاد
اولدی بیوردیکیم اول جمع اولان جری یی عرض ایتدیلر طقسان بیك ار حاضر کلدی. اودن
بکی بیاده فلانی آتلو ایدی. درحال میخائیل بیوردی، جری آتلندی خرشنه‌دن یکا
اخترمه دکزنی یوریدیلر، (سیسیه) قاتنه ایرشدیلر، یعنی کومنك. (سیسیه) قومی
بلدیلرکیم میخائیل کلدی حدسوز جری ایله، طقسان بیك ار ایله. دیدیلر (سیسیه) منافقلری
کیم قلیچ قورقوسندن ملك الندن مسلمان اولدیلردی اسلام دینینه اعتقادلری یوغیدی.
ملك (احمد بن ایوب) ی آنده حاکم قومشدی. حسونك بر قرداشی وار ایدی آدی (خلیل)
ایدی یرینه آنی قومشدی، کندو ملطیه غزاده یدی. بو (خلیل) غایت دیندار ایدی،
عالم ایدی. هر کون اول سیسیه قومنی کرك کرکز مسجده جمع ایدرردیکم هر کون بش وقت
نمازی جماعتله قلالر. اکر بونلردن بریسی مسجده کلمسه‌لر بیورردیکیم جبر قلورلردی انجی

انجیه وررلردی . منافقلر عاجز قالمشلردی . انلر دخی ملوك زهره سی واریدیلکم خواجا ایدی
درحال جد اوررردی . پس منافقلر ایشتدیلرکیم میخائیل حصارسوز چری ایله یورشدی دیدیلر ؛
اتفاق قلدیلرکیم بو شهری کافرلره ویره لر ، ایدیلرکیم خلیل الندن عاجز قلدق ، خواجمله
حرمت اولدق ؛ دخی اکر کوده بسه نوبت مجده وارورز ، بو قومی میخائیل الینه ویره لوم ،
کری صلیبه یولینه کره لوم دیدیلر . بر نیجه سی ایتدیلر : بز ملکدن قورقارورز که ناکاه کیرو کله
، بو شهری خراب ایلیه دیدیلر . پس برقاچ منافقلر ایتدیلرکم ملك نه کوزمی وارکیم ملك بو چری یه
دخی بعه بو چریلکیم جمع اولمشدور بو برد کزدورکم اوجی قیاسی یقدر یوز ملك کبی کشی کلورسه
بوکا جواب ویرمیه دیدیلر ؛ دخی بو قوله راضی اولدیلرکیم بو شهری میخائیله ویره لر . مسلمانلر
دخی بیلدیلرکیم میخائیل کافر چریسیله کلدی ؛ خلیله خبر قلدیلر ، کافر چریسی ایردی دیدیلر . خلیل
ایتدی : بونه چریدور ؟ ایتدیلرکیم : میخائیلدور ، خرسانوسیه بکیدور ، چری دوشورمسه
ملك اوسته وار رهقسانده بیك ارایله دیدیلر . خلیل چون آنی اشتدی ، ایتدیلکم : توکلت على
الله ؛ بز اللّهه توکل ایدوبه بز دخی غزا قیلالوم دیدی . درحال بویوردیکیم شهره منادیلر
چاغیردیلرکیم یراغه بیلکوز دیدلر . تمام اوندبیك اریراغه قلدیلر . اول اوندبیك ارولك
ایچنده انجق مسلمانده ایکی بیکدی ، قلانی منافقلریدی ، خلیل قورقوسندن اوریش واردیلر ،
شهردن طشره چیقوب کافر چریسینه برابر طوردیلر . اوغورلین برقاچ منافقلر میخائیل قاتنه
واردیلر ، خلیلوك حالندن خبر ویردیلرکیم اونسه اوندبیك ارایله کلور ؛ ایکی بیکی مسلماندر ،
قلانی (سیسیه) قومیدر ؛ (عنادلیس) کم (میخائیل) اوغلودر (سیسیه) نك سلطانیدر
ملك قورقوسندن مسلمان اولمشدر ، اول دخی بزمله بیله در بر المچوز دورکه کویریمکلی
مسیح چریسی ایرشه قلیچ طرتة ، مسلمانلری تمام هلاك ایلیه دیدیلر . چون میخائیل بوخبر اشتدی
شاد اولدی ، بویوردیکم چری (سیسیه) قصدینه قلدیلر . خلیل اتفاق قلدیکم کافره قلیچ ایله
کیجه شبخون قله ؛ چون کیجه اولدی ، آتلندیلر کافر چریسینه قارشو یوریدیلر . کافرلر خود میخائیله
خبر قلمشلردی . کافرلر دخی حاضر ایدی ، همان اسلام چریسینه حمله قیلدیلر . مسلمانلر جنکه طوردیلر
چوغه کافر قیردیلر . منافقلر جنك ایتمدی ، کافر چریسی چوغدی مسلمانلری صیدیلر .

سیسیه قومی منافقلق ایدوب براوغوردن اول کافر چریسینه دوندیلر . دخی اول قلاندن
ایکی بیك مسلمانلری اورتایه آلدیلر ، قموسین هلاك ایدوب خلیلی بیله شهید ایتدیلر . آندن کفره
سیسیه اوسته کلدیلر . شهر قومی قارشو چیقدیلر . انلرکیم رهبانلر سیدی ، ملك دانشمند النده
مسلمان اولمشلردی ، کرودوندیلر یابوده کیتدیلر ؛ آنلرکه مسلمان اولمشلردی قلیچ قورقوسندن اسلامی
ترك ایدوب زنار قوشاندیلر ، کافرلره قرشو استقبال ایتدیلر ، میخائیل چریسینی شهره کتوردیلر
مسلمانلروك اهل وعیالینی کافر الینه ویردیلر ، مسجدلری اوده یقدیلر ، یرینه دیر بنیاد قلدیلر .
پس بو خبر (دکیه) یه ایرشدی ، (دکیه) قومی قلعه یه چیقدیلر . آنلرکیم قلعه یه صغمادی ،
قاچدیلر (اسواس) قلعه سنه واردیلر ؛ نیجه سی ملاطیه دن یقاروا ه اولدیلر . (عبدالله توقادی)
قلعه قپوسنی بغلیوب اوتوردی . میخائیل چون (سیسیه) شهرینی تمام ایتدی ، شهری (عقاریه)
یه اصمرلدی ؛ کندو عزم ایدوب کافر لشکریله (دکیه) یه کلدی ؛ کوردیلکم شهر قومی قاچمشلر ،
قلعه یه چیقمشلر . درحال میخائیل بویوردی رباطی اوده یقدیلر آندن درحال (یانوس)
دیرینه کلدیلر ، قربانلر قیلدیلر ، ارخ استعانت دیلدیلر ایتدیلرکیم : ای امسکی رهبانلر همت
طوتونوزکیم جاذو چریسینی صیم کیرو کلم ، بو دیری عمارت قیلم دیدی . آرخ کندی (خاج)
دیرینه واردی ، کوردیلکم ملك آنی دخی خراب قلمش ، آنی دخی قربانده ایتدیلر ، آغلاشدیلر .
میخائیل ایتدیلکم اکر جاذولر چریسینی صیم ، نسطاطس ونسطور ومتوریله یه بوننده بر معظم دیر
بنیاد قلیم دیدی . قلعه قومی آنی کوردیلرکم کافروك حدی قیاسی یقدر ، مؤمنلر حاجت
دیلدیلرکیم الهی بو کافرلری سن هلاك ایله ! دیدیلر . پس میخائیل اوراده دوندیلکم (دکیه)
قلعه سن حصار قله ؛ ناکاه نسطاطسدن قاصد ایرشدی ، نامه کتوردی . نامه یی میخائیل
آچوب اوقودی . اوّل فارتور دنقوسوست اولوپیاس کیجی پیاس رهباندان اندنلکم بو نامه
بندن شاه نسطاطس منکلی میخائیلسین ، بلکل وآکاه اولغلکم چون نامه مکا واره بلوکده
کیلوك واریه یوملغل ، تیزایرسیه کل یوقسه قلعه یی ملك خراب قلور ، نه نسطوری قویسر ،
نه نسطاطی قویسیر دکیسه . میخائیل چون بو احواله بلدی ؛ درحال بویوردی ، چری آتلندی ،
(دکیه) قلعه سن حصار ایتمکله مجالی قالمدی ؛ همان (خرشنه) دن یقا عزم ایدوب یوریدیلر .

تورحال اولكندن خبرلر يعنی اماسيه يه يقين كلديلر. بو وقتا ملك دانشمند قلعه اوسترغ جنكه مشغول ايديكم كافرلر بشارت چالديلر، شادلق قلديلر. ملك صورديكم: نه خبردر؟ (يحيى بن عيسى) خبر كتورديكم چاپانك طرفندن (اشرطين) قرداشی (ماطيس) نيجه بيك كافرايله كلديلر (بلجار) طاغندن آشديلر، اوشده ايرشدی. ودخی (صمسون) بكی كيم آدی (اوسليوس) دريكرمی بيك ارايله اولدخی كلور ديديلر. ملك چونكه بو خبری اشتدی، كوكلی پريشان اولدی. آرتغه كلّه باتلم آت وده كوريجلر در كلديلر ديديلركيم كاشاندن، دوكيه طرفندن چونكه چری ايندی، بزم يقمزی اورديلر، خبر صوردقده: (خرسانوسيه) بكی ميخاييل كيمه، قصاندن بيك كافرايله كلمه، (اسيّه) يی آلمه، (دوكيّه) شهرين خراب قلمه يارين كندوكلور ايرشور ديديلر. چونكه ملك آنی دخی اشتدی الين الينه اوردی، ايتديكم: دريغا مسلمانلرك ايشی تباه اولدی ديدی، دوندی سرورلره ايتدی: بزه بر ير قلعه كرككيم كافرلرايله نيجه جنك ايده وز ديدی. ايوب بن يوسف ايتدی: قلعه اوكو خوش يردر، جمله اسباب رختی ايراقده يره قويالوم ديدی. ملك دانشمند ايتدی: بيزه بر ير كركدركيم چری يه ير اوله، هم رخته واسبابه ير اوله، آنده بكلركه نقدركيم طاغ اتكينه واروز ديدی. سرورلر مصلحتدر ديوب ملكله ايوب آتلنديلر، بر ايو ير استديلر، بر ايو ير بولديلر. ملك ايله ايوب كردكلده ملك بيوردی: چری آتلنديلر، جمله مال واسبابی وخزينه يی يوكلتديلر، اول طاغ اتكينه التديلر. رختی، خزينه يی اول طاغه چيقارديلر؛ كندولر اول طاغك ديبنه قونديلر. مسلمانلر درت يقا آقين ايتديلر، هرقنده كم زاد وزواد ونفقه بولديلر اول طاغه كتورديلر. بو وقتا منظور وشطاط كورديلركيم ملك قلعه اوسترغ كتدی كندولر دخی قلعه اوسترغ آشاغه ايندیلر، قلعه اوكونه قونديلر، باركاه وخيمه قورديلر، بساط دوشديلر اوتورديلر. خبر كلديكم (اشرطين) قرداشی (ماطيس) ايردی ودخی (صمسون) بكی (اوسليوس) دخی ايردی ديديلر. شطاط له منظور بو خبری اشتديلر، درحال آتلنديلر، كافرچريسنه قرشو استقباله قلديلر. (ماطيس) و(اوسليوس) چونكه شطاطی ومنظوری كورديلر، يايان اولوب كلديلر، منظور ايله شطاطك اللرين اوپديلر، بربرلرينه خدمت قلوب ملك دانشمندن شكايت

۹۱ قيلديلركيم رومی خرابه قيلدی ديديلر. (ماطيس) ايله (اوسليوس) ايندیلركم نيچه زنّار رهبانلر ناقوس صليب سنبه حضرت عيسی كم جادولرقومزغ بركشی قوميام، الّا قموسن هلاك قلورز ديديلر دخی كردونديلر. تمامت چری قونديلر. شطاطّ نزول نعمت كتوروب آنلری قونقلدی. ماطه قوللرقلديلركيم اوسه ميخاييل ايرشدی، آغرچری ايله ديديلر. منظور وشطاط آنكا دخی استقباله ايدوب قرشو واردی قونقلديلر. چونكه ميخاييل ايراقدن شطاطی ومنظوری كوردی، آتدن اشاغی ايندی ياياناولدی، خدمت قلدی. منظور چونكه اغلدی وشطاط، ملكدن شكايت ايلدی. ميخاييل دخی آند ايچديكيم منيّه مسيّه سنب حضرت عيسی به ايشلر ايشليام ملكه كم كتابلرده يازيله دستانلرده اوقونه ديدی. آرتق ميخاييل (اسيّه) احوالن و(دوكيّه) حكايتن بربر سويلدی. منظور سويندی ايتدی: ای مسيح، ای رهبانلر برعنايت نظريه ايلك ديدی. كردونديلر، چری يه كلديلر، باركاهه كيروب اوتورديلر. شاه شطاط بيورديكم خوان نعمت كتورديلر، يديلر، آرتق مجلس قورديلر عشرته مشغول اولديلر؛ رقّاصلر رقص اورديلر. چونكه قتی اسروك اولديلر (ماطيس)، (اوسليوس)، (ميخاييل) منظورله شطاطه ايتديلركيم يارين چری آتلنسون، ملك اوستنه وره‌لم ديديلر. منظور ايله شطاط سوينوب آغرقونقلغ ايلديلر

دوكلدی خوش كافربكلر بوك
جهنّم ايلری اول سكلر بوك

كتورديلر اولدرلو نعمتلری
نه دنيا ملكی نيجالريم زنبيلری

صفاده حرميسا قد بيتر خويار
اودسكو مرد بالغيدی سرحلومار

نخود و مرجمك مائده يقله
دخی الا خانيدی حبانا قله

قلّه طوكوز كينی وصيجان كبابی
فرنكستانك اول قزل اشرابی

كرد اوت قليسی صيجان طوطلسی
بالغه باشی چوكوندر قورمه سی

اغاج چناقلريله كتوررقور
كمی ترخانه كندوم كمی بولغور

نه ملورسز ادی چقدر درسم وطر
كه مشهوراول ادميسی يرسه اوطر

بو رسم كافره دكو كلدی نعمت
بريدی و دوزندی جمله الت

صلا اولدی اول اشلردن يديلر
مناسات لاتق جمله شكر ديديلر

قونوقلوبن بورسیله صحبت   صنا مسین اول کیجه اولدی قیامت

اول کیجه یدیلر ایچدیلر، هر بری فکر دیدیلر، خوجه لر نعره لر ایدیلر.

برقلدوك بوییقا ملك سوزینه: ملك دخی اول لطافتکیم صنعتدی، اوچ کون اوتوردی. (ایکی به عیسی) خبر قتوردیلکیم کافرلر بریره جمع اولدیلر والله عظیم غلبه چریدرلکم وصف اولنمز؛ هیچ بونك کبی غلبه چری اولدیغی بوعیدی دیدی. ملك چونکه اول غلبه چرینك وصفینی ایشتدی حق تعالیٰ یه دعاده کلدی:

ای کریم مؤمنلره سن قیل مدد   یوزمسکا طوتدق بزه سن قیل مدد
بو لعین کافرلری مقهور قیل   غازیلری کافره منصور قیل
بز سکا صغندق ای رب الانام   سن بزم ایشیموزی ایله تمام
دینه یولینه قومشوز بز جانمز   سن عنایت ایله کل سلطانمز
بیزه سن درمانده ایلیه آگه   ملك منکرکه سنسك پادشاه
بزی بونلره زبون ایلیه کل   دینه اسلامی ضعیف ایله مکل

چونکیم ملك دانشمند غازی بو مناجاتی ایتدی دخی بوردی: سلاحمی کتوردیلر، همان دوری کلدی، سلاحمی کیدی، کورزینی برطرفه برقدی، قلیجنی حمایل قلدی، سنکوسنی الینه آلدی آتنه سوار اولدی؛ ایتدی: بن وارهیم کافر چریسنی کورهیم دیدی، کافر لشکرندن یکا عزم ایتدی، روانه اولدی سوردی بر دپه اوستنه چیقدی نظر قلدی، کوردیکیم چری قونمش که خیمه خیمه اوستنه بارکاه بارکاه اوستنه طناب اندر طناب برکمشلر، بر عظمت چری درکیم حدی قیاسی یوقدر، اول یازی طوبطولو لشکر اولمش، هر قنده باقسه چری اول یره قونمشلر، اول زمانده اول یره (برغوبازیسی) دیرلردی. ملك دانشمند اول دپه اوستنده بر ساعت قرار قلدی. اخشام اولدی، آخشام نمازین قلدی، دعا ایدوب اللهیوزینه سوردی، درحال آتلندی، چری یه نظر قلدی. کوردیکیم هر کشی کندی حالنده اوتورر

چون شام ایردی جهانه کتدی روز   کیجه اولدی یرده قره دوندی آق
مزین ایلدی کوکلری یوزینی   اویاروب هر برسی یلدوزینی
چو روشن اولدی کوکلرده قنادیل   بسی اهل حکمت اولدی پرصفا دیل

ملك سوردی همانده ارغو آتی   یوریدی اول یورده شویله قتی 92
ایرشدی اول کافرلرك چریسنه   کیروب ایچرو بقمز کرومسنه
یوریدی ایچلرنده بر زمان اول   چو نسطور چادرینه اوغردی یول
کوك اطلاسیدی انوك بارکاهی   قورولمشدی چری اورتاسنده شاهی
دخی قرشوده مشطر چادیری وار   بری برینه قارشو قورلولو چادار
قتلانه بکلر چادیرنده قورلمش   بری بری یانی آنلر دیرلمش

ملك دانشمند غازی چادرلر آراسنده شویله ازدرها کبی یوریدی، کافرلردن کیم صورسه هیچ جواب ویرمزدی. چونکه نسطور بارکاهی قپوسنه ایردی، قوللری چاغردیکیم نه کشیسین بو وقت چادرلر آراسنده نه کزرسین؟ دیدیلر. ملك ایتدی: قاصدم، مسلمانلر قاتندن کلورم، خبر کتوررم دیدی. نسطور قوللری ایچرو کیروب نسطوره خبر ویردیلرکم چاذولردن قاصد کلدی. نسطور ایتدیکیم شیمدی کیجه دور قاصد کورلمز، آنی بر یره قوندورك، چونکه صباح اوله کتورك دیدی. قوللری کلدیلر دیدیلر. ملك دانشمند ایتدی: بجد ایشیله کلمشم کیرو کیدرم دیدی. قوللر تکرار کیروب دیدیلر نسطوره دیدیلر. دستور ویرمدی؛ یینه بجد طوتدیلکم بارکاه ایچنده غلبه و بر عشرت و بر چاغلو ادرکم اونی عیوقه چیقردی. درحال ملك آتنی دپدی، آت عقاب کبی صچرادی دیلدیکم آتیله اول بارکاهه کیره. نسطور قوللری آتك باشنه چوماغله اوردیلر. آت اورکدی. ملك قاقدی، قلیج طرتدی بر ساعت ایچنده یکرمی کافری ایکیشر پاره قلدی، نسطور آتنه بندی، لهای بوقی طوتك بغلك دیدی. درحال یوز قول ملکی اورتیه آلدیلر. ملك آتنه مهمیز اوردی، آت صچرادی اورتادن چیقدی، کرو دوندی قلیجله حمله قلدی اولردن اوتوز قول دخی اولدردی. کرو دوندیلر نسطوره خبر ویردیلر. نسطور لعین قاقدی ایتدی: بو نجه کشیدر بزی تار ومار قلور؟ دیدی. همانده (قیلاپوس) طوری کلدی ارکله طشره چیقدی قوللرینه چاغردی تیز آت سلاح کتوردیلر. لعین سلاح بغلندی آتنه بندی؛ مگر اول (قیلاپوس) لعین جنکوك چری باشی ایدی، بیك کشیله حمله قلدیلر. ملك دانشمند الینه اوزندی، کافرك سنکوسن برك طوتدی بر کز شویله چکدیکیم لعین آز قلدیکیم آتدن یقیله یدی

منکوسنی الندن آلدی یابانه آتدی. ملك دانشمند همان (قیلایوس) لعینه بر قلیچ شویله
اوردیکم دیه سندن ایرقاسنه دکین ایکی پاره قلدی؛ (قیلایوس) لعین جانی جهنمه اصمرلدی
کافرلر آنی کوروب فریاد و فغان قلدیلر، ملك دانشمند اوزرینه حمله قلدیلر. ملك دانشمند غازی
اول دیه جنبازی طرفة العین ایچنده اول بیك کشینی یوزینی دخی قلیچدن کچوردی، بر عظیم
غوغا قوپدی. منطور بارکاهدن طشره چیقدی بیوردیکم بره بونی تیز طوتك! دیدی. پس
اون بیك قدر کافر ملکی اورته آلدیلر. بو نیجه ملك اول قصده کلمشدیکم منطور الینه کیریدی؛
کوردیکم الینه کرمدی، لشکرم دخی چوغالدی. منطور بیوردی: چری دورت یانی
بغلدی. پس ملك دانشمند غازی اللّه حسبی دیوب بر نعره شویله اوردیکم کافرلر قموسی قورقدیلر.
آندن ملك تکبیر کتوروب ایتدیکم: بن ملك دانشمند غازی، بر دور اوکمده طاغلر یاری، هم
دخی بر دور چوغی کافرلر هم آزی دیدی، دخی حمله قلدی. منطور چوقدن بو حالی کوردی،
بیوردی کوس و نقاره چالدیلر. تمامت چری بر اوغوردن آتلندی. کافر چریسینك ایچنه
بر غلغله و بر ولوله دوشدیکی دیمك اولماز. پس بو کرده اتلنوب ملك دانشمند اوستنه یوریدیلر
قرکوکیجه جنك طوردیلر، ملکه حمله قلدیلر. ملك دخی اللّهه توکّل قلوب اول کیجه صباحه دکین قلیچ
اوردی. چوقدن صباح اولدی، کوز کوزی کوردی، آندن قره دون کچدی کونك اشغی بیوردی

کچوب اول کیجه اولدی صبح صادق　　مشرق کوندن نوریله بولدی خلایق
چو مشرقدن شاهی یازدی عزم منشور　　که نورندن طولدی عالم ایچی نور
فرح بولدی جهان خلقی یوزندن　　کیجه نك ظلمتی کناره کوزندن

چونکه ملك کوردیکم صباح اولدی، بر کز دخی نعره اوردی؛ آته مهموز اوردی؛ آت سکردی
کافر چریسینی بردی آرادن چیقدی دکوسنه لشکردن ایلشدی، مسلمانلردن نیچه
روانه اولدی. بو نیجه منطور چوقدن صباح اولدی کوردیکم ملکوك اثری چری ایچنده یوقدر اما
کافر چریسندن چوق هلاك اولمش؛ پس منطور بیوردی، اولولری بر آرایه جمع ایلدیلر کوردیلر
کم بیك بشیوز کافر هلاك اولمش؛ پس منطور اول حالده بکلره شکایت قلدی ایدیکم: کوردکوزمی
بو ملك دانشمندك فعللرینی تمامت روم چریسی انك الندن قورقدیلر دیدی. پس قمو بکلر بو

بو سوزی ایشتدیلر آرالرندن (قاطوس) لعین دعوا قلدیکم سن انجمه منطور بك، بن انك 93
حقندن کلورم دیدی. درحال بیوردیکم چری یوروسون دیدیلر، همان بکلر دخی بندیلر. چری
مقدّمی (قاطیس) اولدی. آرخ میخائیل، منطور، شطاط مسلمانلر چریسیندن یکا روانه اولدیلر.
بو ملك کلمده؛ بر کلدوك بو نیجه ملك دانشمند دخی قوشلق وقتی اولو چریسی قاتینه کلدی قمو
احوالی مسلمانلره خبر ویردی؛ یارنلر ملکه آفرین و تحسین قلدیلر. اولدم (یحیی بن عیسی) ایرشدی
ملکه خبر قلدیکم کافر چریسی کلّ یوریدی دیدی. درحال ملك غازیلر ایله طاغدن اشاغه اندیلر
اول طاغ اتکنده صف بغلدیلر، طوردیلر. منطور، شطاط چرینك قپلکاهنه طوردیلر. بو نیجه ملك
دخی خلیفه علی‌مون و ابو المسلم صنجاغن قلدروب مسلمانلر دبنده طوردیلر. ملك دانشمند غازی کافر
چریسنك غلبه‌سین چوقلغین کوردی، یوزین حقه طوتدی، درحال دلیله تضرّع و نالشه ایلیوب
تکریدن استعانت دیلدی. دخی درحال بیوردی: نقاره‌لر اوردیلر، علملر کوتوردیلر نظر
میدانه چالدیلر. اول میدانه کم کیره دریکن ناکاه کوردیلرکم کافرلر طرفندن (قاطیس) سلاحن
کندویه راست قلمش، منکوسن الینه آلمش، آتن میدانه سوردی طوردی جولاندن کوستردی.
بر عظیم لعین ایدی. بو نیجه مسلمانلردن بر کور میدانه کیردی اول لعینه مقابل طوردی. لعین
بر حمزیله آتی اکتردی. مسلمانلردن بربری آردنجه اون یدی مرد کیردی، لعین اون یدیسنی دخی
شهید قلدی. ملك چوقدن آنی کوردی، عظیم قاقدی، همان علم دیبندن آته مهموز اوردی، آتی
عقاب کبی چاپردی میدانك کنارینه ایردی، آتن سوردی میدانه ایچنه کیردی جولاندن کوستردی.
لعین چوقدن ملکی کوردی، منکو ایله ملکه حمله قلدی؛ ملك کندو منکوسیله انك منکوسن منع ایلدی.
بو کز لعین بر دخی حمله قلدی، ملك قلقانله منع ایلدی، اوچنجی حمله‌سن صوندی. نوبت ملکه
دکدی. ملك دخی کندو منکوسن آکا حواله ایلدی، (قاطیس) قلقانن قارشو طوتدی،
منع ایلدی؛ ایکنجی حمله‌سن ملکوك صوندی، اوچنجی حمله خطا کیدی. لعینك پهلواندی،
ایکی برابر طوردی بربرلرینه حمله قلدیلر منکو ایله. ایکی منکونك اوچی ایکی پهلوانك کوچی
قوتی زیرینه چوق ال بندلری منکولری، حلقه حلقه اولوب میدانه دوکلدی، انکسادن حمله
آرادن خطا کیدی. کوردیلر منکو ایله اولمادی بو کز ال قلیچه اوردیلر، بربرینه قلیچله حمله

قلدیلر. آخر (طاطیس) قاقیدی آتنه مهموز اوردی، آت چیرادی ملکه یقین ایردی برقلیج
ملك فرقنه ایندوردی؛ ملك درحال قلنج قلیجین قرشو طوتدی؛ قلیج قلیجه طوقندی، کافرك
قلیجی ایکی پاره اولدی. لعین قاقدی، کورزن چیقاردی حمله قیلدی. ملك بر نعره اوردی،
ایتدیکم: ای لعین جانادن اولومدن قنده القاسن، اگر قوشسه اولوب هوایه اوچارسك، بالیغه
اولوب دکز دیبنه ایرسك سندن الکتوررم دیدی. ایتدی: بنام جدی سیورپالك محمد مصطفی
دیوب ایردی اول کافره برقلیج اوردی. لعین قلقانین قرشو طوتدی، قلیجی چوردی. ملك
حیث قلقانی آلتندن محرّف حمائل کمده برضرب دخی اشو یله چالدیکم طاطیس قلقاندن
طوتدیغی الیله و برقولیله باشیله هوایه برآمد اولدی. لعین آرتق درازبدراز یقیلدی،
جانی جهنمه ایصمرلدی فی النار فی السقر دیدی. عزیو کافرچریسینده قوپدی، برکافر دخی
کیردی ملکوك قولی قرمسه ایکه آنی دخی ایکی پاره قلدی. بر دخی کیردی اماندیرمیوب
اولدوردی؛ دردنجی برکافر دخی کردی آنی دخی موردار ایلدی. باری بقیه دیزار
ایدلوم بربری آردنجه قرق کافر کردی، ملك قرقنی دخی اماندیرمیوب هلاك ایلدی.
دخی نعره اوروب چیغردیکم: نه طورورسز کلسکوزنه کلم قرمسه کیه سزی دخی
بونلره قوشدرایم دیدی. بو یقاده (طاطیس) چریسی کوردیلرکیم بکلری اولدی،
اندنصکره قرقه پهلوان دخی خوردخاش اولدی، ایکی بیك کوزیده کافرلر اوغوردن
ملکه حمله قلدیلر. ملك دخی الهامدن چیقردی، توحید تنزیه یالو کوز اول ایکی بیك کافره یاالله
دیوب حمله قلدی. قضادن ارسلاندکبی اوکوردی، اژدرها کبی قیجقردی، طرفة العین
ایچنده ایکیوز کافر هلاك ایلدی، باقیسین هیدی، مسطور اوسته دوکدی. اندنصکره
حمد عنایتی اول، بونوك کبی اشلر ایشلمك عجب اولمز. بارنه دیالوم اولکون ملك دانشمند
غازی رحمة الله علیه بر ارسلان دبرهنر ومهابت کوستردی کافرلره کم فلکلرده ملکلر تحسین
قلدی. اولکون کافرلر چیرادن اولوب اوستلرینه هرساعت اوتوردی، جمیعی قوردیلر. باری
اولکون اخشام دکین چالشدی اورشدی دکوشدی. چونکه اخشام اولدی، طبل آسایش
چالندی، ایکی لشکر بربرندن آیرلدی هربری یرلو یرینه واروب قرار قلدیلر، اوتوردیلر

نقاب اورندی عالم چونکه قرادن   که شمسك مشعلی کتدی ارادن
قره عولوم اعلدن چونکه یایدی   قره ترلا قوری کافوری یایدی
که سقفه پرده اسود آصلدی   جهانك روشنی اولدم کسلدی
قره کوکلرده جهانده تزلنوردی   دخی شاه کواکب کزلنوردی

چونکه کیجه اولدی، ایکی لشکر بربرندن آیرلدی، هربری یرلو یرینه قرار ایتدیلر؛ ایکی طرفدن
قره قول بندیلر. مسطور ایله شطاط (اشرطین) قرداشی (طاطیس) ایچوندن قتی قسوصیه چکدیلرکم
دریغا مازنین پهلوان قضایه اوغرادی آکوزیه هلاك اولدی، بز آنوك قرداشنه نه
جواب ویره وز دیوب تمامت بکلر (وسلیوس) (طاطیس) خیمه سنه درلدیلر، چوق آغلدیلر
جهاندن پهلوانیدی دیدیلر؛ درحال قرداشنه خبر کوندردیلرکیم بکلر و آگاه اولسونکم قرداشك
(طاطیس) اولدی، جانی مسیح فدا قلدی دیدیلر. اول مکتوبی برکشیله کوندردیلر. برقاج کوندن
صکره بو خبر (اشرطین)ه یتشدی. چونکه (اشرطین) بو آجی کلامی اشتدی، فریاد وفغاندن قوبوب
چوق آغلدی، درحال بوزکشیله آتلندی، کیجه کوندز سوروب کلدی. بو یقاده ملك دانشمند غازی
طاغ اتکینه کلوب غازیلر ایله اخشام نمازین قلدیلر، دعا قلوب خوندیلر. مسلمانلر هربری
یرلو یرینه واروب آرام قلدیلر. ملك همان آتلندی کندوسی قره قول بندی، اوطاسونکم کافرلر
غافل برایشه ایده دیدی. ناکاه کافرلر طرفندن بشارت چالدیلر، غلبه لق اوردی. ملك دانشمند
ایتدی: عجبا بونه غلبه دورکم کلور دیرکن (یحیی بن عیسی) کلدی. ملکه خبر ویردیکم (اشرطین)
قرداشی نوکلدوکین اشتمسه، جاندن تمسه یوزکشیله کلدی؛ مسطور شطاط قرشو
واردیلر، اکرام قلدیلر، قرداشی خیمه سنه کتوردیلر. قوللری (اشرطین)ی چوقدن کوردیلر، آیاغنه
دوشدیلر، چوق آغلدیلر، بر ز (اشرطین) له اوتوروب کوکلن الدیلر، نصیحت ایتدیلر، دنیا
ایشی بویله اولور دیدیلر. (اشرطین) قرداشی ایچون یاس طوتدی؛ دخی دعوا قلدیکم یارینه
قرداشمك قانی آلایم، بو چاذورلردن بردری قومیم، قموسن هلاك ایلیه یم دیدی.
آندن مسطور بیوردی: چوق کتوردیلر، ییدیلر ایچدیلر. آندنصکره هربری کندی مقامنه
واروب قرار قلدیلر. ملك دخی ینه قره قول بندی، چری یه طولندی. چونکه صباح اولدی

ملك بارکاهنه کلدی ، بیوردی نقّاره‌لر اوردیلر چری آتلندی کافر چریسنه قرشو واروب
صف باغلیوب کافرلر چوق آتلی کوردیلر آنلر دخی بندیلر مسلمانلر چریسنه قرشو صف باغلادیلر. ملك
دانشمند غازی سلاحن کیدی ، ساز یه سلبن اکسنه راست قلوب میدانه کردی جولانلر کوستردی ،
کافرلردن ار طلب ایلدی. کافر چریسندن (اشرطین) همانده عظمتله میدانه کردی سنکوسیله
ملکه حمله قلدی. ملك کندو سنکوسیله آنك سنکوسن منع ایلدی. ایکنجی حمله‌سن صودی ، اوچنجی
خطا کیدی. ملك دخی شرطینه حمله قلدی. ایکی پهلوان بربرلریله برزماندن جنك ایتدیلر ، آلتمشه
حمله آراده خطا کیدی بربرینه ظفر بولمادیلر. بوکز لعین کورزینه الینه آلدی ، ملکه اوچ دفعه
ینه حمله قلدی ، ملکی آلمادی. بوکز نوبت ملکه دکدی : آتی کافرك اوستنه سوردی ،
لعینك دیه‌سنه بر کورز اوردی ، لعین قلقانله منع ایلدی ، ایکنجی حمله‌سن صودی ، اوچنجی
خطا کیدی. ملك ایتدی : اکر بو ضربلری بر طاغه اورسیدم طوفاندن اولیدی ، بوکا بر
ذرّه کار ایتمدی دیدی. چوقدن آتیله جنك ایدوب بربرینه ظفر بولمادیلر ، آخر پیاده اولدیلر
یرقلرین آتلری اوستنه برکتدیلر ، دخی بربرینه قرشو طوردیلر. (اشرطین) ایلرو کلدی
درحال الین صوندی ملکك قوشاغن طوتدی دخی ایتدی : جانا اُلومدن قنده اُلتمسن
قرداشمك قانن سندن نکودن آلسم کرك دیدی. دخی زور ایتدی ، ملکی قوشاغندن
طوتدی اوچ کرّه زور ایلدی ، ملکی بر ذرّه دپره‌تمدی ، چونکه نوبت ملکه دکدی :
اُلو اوزاندی اول لعینی قوشاغندن برك طوتدی ایتدیکم بنام خدا بوریالك محمّد مصطفی
دیوب (اشرطین)ی کتوروب یره اوردی کوکسی اوستنه چقدی ، خنجر چقردی ، امان
ویرمیوب لعینك باشنی کسدی. کافرلر آنی کوروب فغان قلدیلر. بونکا اسلام لشکری تکبیر کتوروب
سویندیلر :

قلوك قوتّلو ومحکم بیلاکوك ‌ ‌ ‌ ‌ آینه بصدقجی الیر سوندلاکوك
اُلوم کورمیه سن دریغ بری اول ‌ ‌ ‌ ‌ جهانده سرورلرنك سروری اول
لعین دشمانك شو بیله بلسونده ‌ ‌ ‌ ‌ سکا قصد ایدنك باشی کسلسونده
چوکوردی آنی قسطور ایله شطّاط ‌ ‌ ‌ ‌ دیدی ملك اُلندن آه و فریاد

ای بکلر ای وزیرلر بو نه حالدر ‌ ‌ ‌ ‌ بو نه شوم کوندر اوسه بو نه حالدر
فلك بزدن نه یوز چوردی مکرم ‌ ‌ ‌ ‌ بوزلدی بویله اولدی اوسه عالم
کوروك شمدی شوم طالع اولور ‌ ‌ ‌ ‌ که هر بر شی اصله راجع اولور
فلککی بزه خشم ایلدی صبح ‌ ‌ ‌ ‌ که عاد قومنی که قهر ایتدی اول ریح
انك چونکیم قوتلغی ایلر فزون ‌ ‌ ‌ ‌ دیدوکو بوله کید فزون
کم ایلدن کوندن اوشدی بری ‌ ‌ ‌ ‌ دونکو کوندن قروور بونده چری
بو ایشك صوکی نیچه اوله عجب ‌ ‌ ‌ ‌ چقارور دائما بز بویله تعب
کم فلك دوندی بزم دوراغز ‌ ‌ ‌ ‌ لهیچ پیامز اولدی پهلوانز
نه الین طوتسا ایدرو وارز اولدی ‌ ‌ ‌ ‌ عجب نه حالدر ایشوز اوکز اولدی
بونکا دیکله اول ملکلوك ایشن ‌ ‌ ‌ ‌ لهماندن کافرك اولدم کسدی باشن
لهماندم چقردی بندی آتینه ‌ ‌ ‌ ‌ سلاحن قلقانن دقدی اتینه
چاغروب دیه محمّد دیندوردیکر ‌ ‌ ‌ ‌ اکا دونه اولومدن قورتلوردیکر
زیرا خود سودکی قولدر محمّد ‌ ‌ ‌ ‌ حقك محبوبی دور محمود احمد
دیننه کیم کره ذی سعادت ‌ ‌ ‌ ‌ اولور اینانمیاندن اهل شقاوت
قلوك بری کروك امولو دیننه ‌ ‌ ‌ ‌ اولوك تابع اینانوك آیتینه
اکا کلوبن اکا او دیکا پسیز ‌ ‌ ‌ ‌ دلر قلم بودم میزه کوره کز

ملك دانشمند غازی بونی دیدی ، لهماندن آتینه بندی ، ینه کافرلره حمله قلدی. بونکا کافرلر
دخی ملك اوستنه یوریدیلر ، حمله قلدیلر. ملك لهماندن آتینه مهموز اوردی. کافرلر چریسنك
ایچنه دوشدی ، اوروشو اورشو چریی یاردی ، مسلمانلردن یکا چقدی ، (اشرطین)ك
باشنی مسلمانلره کتوردی. تیز اول باشی سنکو اوجینه صنجدیلر. غازیلر تکبیر کتوردیلر ، دخی بر
اوغوردن حمله قلدیلر. بر عجایب جنك و بر غرایب صواش اولدیکم دیمك اولمز ؛ اهل کشینك باشنه
نه کلدیسه کندی بلور. آنجق میخائیل دخی (حزنا فوسیه) چریسنه بیوردیکم : تیز سز
دخی حمله قلوك دیدی. درحال کافرلر بر اوغوردن حمله قلدیلر. ایکی چری اراسنه غزی دوشدی

بونلر جنك ایچنده ایکن ناگاه بر توز قوپدی، توز یارلدی، ایچندن ارتوخی، احمد سرکز و افرومیه چیقا گلدیلر، هماندم حمله قلدیلر، کافرلری طاغیدوب نسطور اوستنه دوکدیلر. ناگاه بر توز دخی قوپدی، بر یل چیقدی توزی طاغیتدی ایچندن (قلایوندمتری رومی) ایرشدی اوندبیک ار ایله مؤمنلره حمله قلدیلر. ملك ایتدی: بو گلن چری نه چری دور؟ غازیلر ایتدیلر: (آقلنوس بانو) اوردیجی گوندرسنه چریدور عموریه بکی قزی آردیجه گوندرمشکم گلدی ایرشدی دیدیلر. ملك دانشمند هماندم اول اوندبیک غازیلر ایله حمله قلدیلر. (قلایون دمتری) لعین اول گون گیجه یه دکین اورشدی. چونکه گیجه اولدی، نسطور بیوردی کوس اسایس اوردیلر. کافر چریسی دیندی، (قلایون) لعین نسطور قاتنه گلدی السلام ویردی، نسطور ایتدی: نه اولدیکیم قیطال بویاتی یاد قلدی دیدی. آنلر دخی (آقلنوسه بانو) حقایتینی خبر ویردیلر. نسطور چونکه آنی اشتدی، متحیر قالدی، آندن صکره ایتدیلر: افرومیه خلاصی اولمسه؟ چونکه آنی ایشتدی فغان قلدی ایدی ایکنیکیم صلیبچ بیزار اولایم اگر بر دیری مسلماندن قورسم دیدی دخی بارگاه ایچینه گیردی. میخائیل، سرورلر نسطور قاتنه جمع اولدیلر. آندن نسطور طوردی، تمامت کافر بگلریله شاه شطاطك بارگاهنه واردیلر. شاه شطاط بیوردی: خونلر گتوردیلر، ییدیلر، خونلر گوتورلدی. عیش و نوشه مشغول اولدیلر؛ مجلس گرم اولدی آخر عشرتده قلدیلر بزگلدوك بوگیجه مسلمانلر چریسی دخی قوندیلر. ملك بیوردی: خونلر گتوردیلر. خونلر گوتورلدی، دعا قلدیلر. عثماندن قره قول بکدی تمامت چری یی صقلدی. چونکه صباح اولدی، ملك غازیلر ایله صباح نمازینی قلدیلر، دعا ایتدیلر، الدیوزه سوردلر

بر زدنه قاف طاغنوك شقه سندن　　جهاندن ایدیبنك سرچشمه سندن
طلشی بهه نوری سیلی گلدی یردی　　قره گوللوه هواسنه غرقه ویردی
زمانك مشكاتی روشن اولدی　　زمینه اول محلده مصلحت گلمیه اولدی
قفانه مسلدی بغلرده صلصال　　اچلدی گوللرده گول اغلدی بلبل
صباح اولدی واتندی چریلر　　نه چری اژدرلها لطفی سوریلر

پس ملك دانشمند غازی بیوردی، نقاره لر اوردیلر و بورولر چالدیلر و کوسلر دوکدیلر علملر گتوردیلر، سازسلاح اوستلرینه راست قلدیلر، میدانه گلوب صف بغلدیلر. اول یقادن نسطور، شطاط، میخائیل، قلایوندمتری تمامت آتلندیلر؛ اوقلرنجه لهبانه زوم زوم قلدیلر، ناقوس چالدیلرکیم عالم نیقولدی. کافرلر غوغاسندن دنیا ولوله یه واردی. علملر، صلیبیلر گتوردیلر، گلوب مسلمانلر چریسینه قرشو صف بغلیوب طوردیلر. ایکی چری نظر میدانه برقدیلر. گوره لم میدانه کم گیرر دیرکن ناگاه (افرومیه بانو) سازسلاحن اگسنه راست قلمیه میدانه گیردی، جولان گوستردی دخی چاغردیکیم: بنم (افرومیه بانو)، ای نسطور کلب رومی، اگر سن بنی طوتوب دمورلرکه دخی سنده اجینه برقدوکه گور چونکه تعالی بنی نجه قورتردی! دیدی. چونکه نسطور افرومیه نك آوازینی اشتدی، چریسینه چاغردیکیم هر کم افرومیه یی طوتوب بکا گتوررسه ویاخود اولدوررسه آنی مالیله غنی ایلیم دیدی. کافرلر چونکه بو سوزی ایشتدی، دورت یقادن حمله قلوب افرومیه یی اورتایه آلدیلر. افرومیه بر ساعت اچنده یگرمی کافر ییقدی. درحال (قلایوندمتری) قاقدی آتنی میدانه سوردی، اتندن سنگوی ایله افرومیه یه حمله قلدی. افرومیه الندهکی سنگوی ایله چالدی، کافرك سنگوسین ایکی پاره قلدی. لعین قاقدی، قلیج طرتدی افرومیه یه حمله قلدی. افرومیه قلقاندن قرشو طوتدی قلیجی منع ایتدی. لعین دلدیکیم ینه حمله قلیدی، درحال افرومیه آتنه مهموز اوردی، آت صچرادی ایردی، (قلایوندمتری) نوك قولتوغی آلتندن بر سنگو اشویله قاقدیکیم اوته یانندن چیقدی. لعین آتدن ییقلدی، جاندن جهنمه اصمولدی. (عموریه) چریسی چونکه آنی گوردیلر بونلر دخی برگزدن حمله قلدیلر. نسطور، شطاط کافر چریسینه چاغردیلرکیم: ای مسیح اومتی دیك براوغوردن حمله قلوك دیدیلر. میگا کافر چریسی بر دریا گبی مسلمانلرك اوزرینه یوریدیلر. بو یقادن ملك دانشمند غازی، ارتوخی، مسلماندن مغفاندن، عثماندن ابیه و احمد سرکز قامو سرورلر براوغوردن تکبیر گتوروب حمله قلدیلر ایکی چری قرشدی، بر عجایب جنك و بر غرایب صواش قبدیکیم محشر گوته بلزدی. غازیلر تکبیرندن، طبل ونقاره آوازندن، قلیج چاقلدوسندن، گورز گوبلدوسندن، اوق قشلدوسندن،

کافرلر قفاسندن عالم برحدا دوشدیلکم حشلی قیامت کونیدی. آنا اوغلوندن، قرداش
قرداشندن بیزار اولمشدی. جنك آراسنده ملك (دسلبوس) ه اوغرادی، چاغردیکم
سن حود مسلمان اولدیدك، کرو منافق مرتد می اولدك؟ دیدی. لعینوك النده سنکو
واریدی، ملکه حمله قلدی. ملك قلیجیله اول لعینوك سنکوسن ایکی پاره ایلدی. لعین قاقدی
قلیج چیقردی، ملك همان آتنه مهموز اوردی، آت چاغردی اول لعینه یقین ایردی برضرب
شویله اوردیکم ایرقاشنه دکین ایکی پاره قلدی. اول ارادن کچدی، میخایله اوغرادی.
لعین حودن ملکی کوردی اژدرها کبی قفزدی ایتدیکم: ای جادولر جادن اکوودن قتین
الته سز؟ دیدی. النده کورز واریدی، ملکه حواله قلدی. ملك قلقانیله منع ایلدی،
ایلنجیسین حودی، او ضیجی حمله خطا کیدی. بوکز ملك دخی میخایله برضرب تیغ شویله
اوردیکم اول لعین قلقانن برابر طوتدی؛ تیغ قلقانی ایکی پاره قلدی؛ کافرباشنی
اوغرلدی قلیج اتنه بوینه طوقندی، آت باشنی یره براقدی؛ لعین آتدن یقلدی. کافرلر
غلو قلدیلر، میخایلی قپدیلر، آت چکدیلر. بندی، قاچدی. ملك دانشمند غازی اول
آرادن دخی کچدی، مسطور علمی دینه ایردی کوردیکم ارتوخی، افرومیه اول آراده جنك
ایدرلر. مسطور چاغردیکم: ای پهلوانلر وای شومرد قوملر اولکی بو ایکی سروری طوتاکز
یا حود اولدوره سز دیرکن ملك دانشمند غازی ایرشدی برنعره شویله اوردیکم کافرلرك
زهره سی چاك اولدی. همان ملك دانشمند غازی حمله قلدی. مسطور حودن ملکی کوردی،
اوکوندن قچدی، ملك علمداره ایرشدی، علمی علمداری یقدی. کافرلر انی کوروب
قچدیلر، پراکنده اولوب. شطاط دیدیکم (حزمشنه) دن یکا قچ، قلعه یه کیره؛ بو
یکا (مسلمانن بی مغمان) و (عثمانن بی ابته) شطاط چریسنه حمله قلدیلر، اوکوندن آلدیلر
کافرلره شویله قلیج چالدیلرکم شطاط کیرو ترسی یوزینه دوندیلر، ضرب دستله پراکنده
قلدیلر. شطاط کوردیکم (حزمشنه) دن یکا کیده مز عسکرلری مسطوریك آردینه دوشدیلر
انلر (نیقوینه) دن یکا پراکنده اولمشدی، غازیلر دخی کافرلریك آردینه دوشدیلر،
چوغن کافر قردیلر، شویلهکم کوده کوده اوسته یغلمشدی. پس کیجه ایرشدی آخشام

اولدی، غازیلر کرو دوندی. بویکا (میخایل) دخی (حزمسانوسیه) دن یکا قچدی. ٩٢٥
غازیلر حودن ملك قاتنه کلدیلر، جمع اولدیلر. احمد سرکز کلمدی. ملك ایتدی: تیز کوروك
نولدی؟ دیدی. نیجه کم استدیلر بولمادیلر. ارتوخی، افرومیه، احمد سرکزدن اوتوری چوغه
اغلادیلر، عجبا اول پهلوانك حالی نیجه اولدی یا حود اولدی می اولا بز برخبر بلموز دیوب
احمد سرکزی ایستیو کتدیلر. برقلاك بویکا ملك دانشمند غازیلریله اخشام نمازینی قلدیلر،
حودن کتوردیلر، یدیلر؛ حودن کوتوردیلر، دعا قلدیلر. ملك طوری کلدی، قره قول بندی
چریسیله حقلدی. بویکا حودن (احمد سرکز) کافرلر اردینه دوشدی قره قره کوارقدن تا
(مسلمان ربانی) نه دکین ایرشدی. کیجه قره کولک اولدی. احمد سرکز دخی کرو دندیکم
مسلمانلروك طرفنه کلوب قاوشه؛ ناکاه کوردیکم برطوب چری تعجیلیله کیدرلر، برسی
انلروك آراسنده اغلیوب ایدرکی: هیچ صلیبدن خوشنود اولمادم، دینمده بردم
دکلندم؛ بو رهبانلر بکا برمدد ایتمدیلر، بونجه دیرلر و نیجه کلیسالرکم عالم ایچنده عمارت
قلدم، برکون آنلردن بکا دولت کلمدی. بونجه دولتم واریدی هپ کتدی. بونجه
زکوة صدقه مسیح مولینه خرج ایلدم، بربولکه فائده سن کورمدم، محنت و مشقتدن غیری.
برکس اول خلوه اجنده کتد و وصف حالنی بیت ایلیوب طالعنه کوسوب اغلیورد کیدر.

خشمی نه وقت کوتوره بونیجه شوم   قاتی طاشلره حسامسین اولدی موم
کوکلی طولی دردیله اول سویلدی   آه کورلم چرخ فلك نیلدی
نه کوزلرله کورمشیدم بو کونی   کم قلیسر روزکار بانکا بونی
بردخی عجب کوررم می بو اول کونی   سولنوب مشاد ایده کولدوره بنی
مشاد لغیله قلام ارامی نیاز   حکم ایدوبن دورت یکا قلم آغاز

شطاط بونی دیوب زاری اغلدیکم احمد سرکز چیقا کلدی؛ قرمشودن انلر دخی احمد سرکزی
کوردیلر. ردم دلیلنجه حور دیلرکیم نه کشی سین؟ قنده یوررسن، یوحسه برکمی ایستیوکلدك؟ دیدیلر.
احمد سرکز ایتدیکم: سز نه کشیلرسز؟ آنلر ایتدیلرکم: بو مشاه شطاطدر اردنجه کیدر دیدیلر.
چونکه احمد سرکز بو خبری ایشتدی سوینذی ایتدیکم بو بر تحفه هدیه ملکه دیدی. دخی ایتدیکم

بن منطوره سلحداری یم بنی سکا کوندردیکم وارغل اوله که شاه سلطانی بوله سن دیوب آلوب کلمسک دیدی. سلطان سویندی ایتدی: منطوره قنده در؟ احمد سرکز ایتدی: اوشده یقینده در دیدی؛ بونره قرشدی شاه سلطانه یانیجه کدر؛ سلطان دخی ایتدیکیم: بو جادولری کورمکم بیزه نیلدی، مسیحوك یوزی صیوەدن بیزه دگدی دیوب لهرزه سویلدی. احمد سرکز سوزه قتلانمادی، آسته مهموز اوروب سلطانه یقین ایردی، لهماندن یقاسین برك طوتدی، سقالیله قریشوب شویله کم مجالی قالمدی، آز قالدیکیم بوغیله؛ تیز چکدی آتدن آشاغه دوشوردی. جهد ایدوب ایکی الین ات جلبوریله بغلدی، دخی آت یانینه چکدی. سلطان قوللری چوندن آنی کوردیلر، قره کوکیجه کوجیله کیلدور، لهمان احمد سرکزه حمله قلدیلر. دخی قلیچ درتدی سلطان اصول الندە بلە سرور یگرمی قولیله دخی اولدردی بر الندە قلیچ اوکنه کلنی ایکی پاره قلوردی؛ دخی بر نعره اوروب چاغیردیکیم بن ملك دانشمند غازی دیدی. کافرلر چوندن (ملك دانشمند) آدینی اشتدیلر، پراکنده اولوب قچدیلر شویله کیم اثرلری قالمدی جست احمد سرکز سلطانك الینی اردینه تیز برك بغلدی.

دخی اول اراده آت، قماش، خزینه، پراقه نه وار ایسه تمامت جمع ایلدی، برکرینه چندی، سلطانی بر آته بندوردی، آیاغنی آتوك قرنی آلتندن برك بغلدی، جمیع اسبابی اوکینه قتدی مسلمانلره دن یکاروانه اولدی. اول کیجه صباحه دکین سوردی. چوندن صباح اولدی احمد سرکز آتری سورر هیچ آردینه بقمز قوشلق وقتی اولونجه سورر، ناکاه قرشودن توز پیلوردی؛ بیل توزه طوقندی، توز ایکی پاره اولدی. توز ایچندن ارتوخی، افرومیه چیقا کلدی. قرشودن احمد سرکزی کوروب سویندیلر. احمد سرکز بونلاره قرشو سوردی، سلام ویردی ایتدیلرکیم ای پهلوان قندەیدوك بزدن کلورسن؟ دیدیلر. احمد سرکز ایتدی: کیجه چری آردنجه وارمەدی، چوندن کافر هلاك قلدم، ناکهان رباطه دکین بله واردم کردوندم، کاور کم بر پاره چری یه اوغرادم، قچوب کیدرلر؛ بیلدم که شاه سلطانیدور؛ کندومی اول طبوله اوردم، اول چری یه صیدم، سلطانی اسیر قلدم اوسه کتوردم دیدی. چوندن اول ایکی پهلوان آنی ایشتدیلر، شاد اولوب سویندیلر.

افرومیه ایلرو کلدی، آتاسنی آت اوستنده بغلو کوردی ایتدی: ای آتا، ایو جهلیندک 98 باطل یوله، کل بو کوندن امدی کرم ایله مسلمان اول عذابدن قورتول بنه تحقیق که بل اولوب اوتوردیدی. شاه سلطان چوندن قزندن بو کلامی اشتدی، لهرزه دلهذیاندن سویلیدی آندن ایتدیکیم اول سزه نه اعتبار دورکه سن بکا بویله دیرسن، او سن یارین روم چریسی شولقدر کلهکم یری یوزینه صغمیه، سزوك حقکوزدن کلالر دیدی. افرومیه ایتدی: لهلهسن شویله اولدوك، انشاالله تعالی ملك دانشمند دولتنده، محمد مصطفی معجزاتنده قومسنی یه هلاك قلاور دیدی. دخی دندیلر، لهماندن احمد سرکز ایله سلطانی آلوب روانه اولدیلر، سوردیلر ملك دانشمند قاتنه کلدیلر. ملکه خبر ویردیلر: ارتوخی و افرومیه احمد سرکزی بولدیلر، اوسه یقین کلدیلر دیدیلر. ملك دانشمند چوندن آنی اشتدی آتلنه آنلره قرشو واردی، استقبال ایلدیکیم شاه سلطانی بیله بغلو کتوردیلر. ملك آنی کوردی شاد اولدی. پس ملك بیوردی سلطانی ایلرو کتوردیلر بارکاه قاتنه. نقدر کیم جهد ایلدیلر مسلمان اولمدی. ملك بیوردی الینه آیاغینه دمور بند اوردیلر، اوندکنی اوستنه بکچی قودیلر. اول ملاکیم منطوره دن قالمشدی، ملك بیوردی غازیلره بخشه ایتدیلر. دخی بك کشی اسیر طوتمشلر ایدی؛ ملك بیوردی: لهکشی طوتساقنی کتوره؛ پس غازیلر طوتساقلرینه کتوردیلر. ملك آنلری دینه دعوت ایلدی، کلوك مسلمان اولوك دیدی؛ اگر اولمزسکوز قموکزی هلاك ایدوب قلیجدن کچوررین دیدی. پس اول کافر طوتساقلری بو سوزی ایشتدیلر، اوندن بشیکی مسلمان اولدی، بشیکی اولمادی. ملك بیوردی قموسنك بوینن اوردیلر. چوندن سلطان بو حالی کوروب حیوه اعلادی بو ملکلر ایتدیلرکیم: اگر سن دخی مسلمان اولمزسك سنی دخی اولدوررز دیدیلر.   بو یکا دکیته قلعەسنە خبر اولدیکیم ملك دانشمند غازی منطوره چریسنی صیدی، میخائیلی قچوردی، شاه سلطانی طوتساق ایدوب حبسه براقدی. دخی چاینکیدن کلن ایکی پهلوانکه بری (اشرطیون) و بری (اطاطس)، دور ایکیسینی بیله اولدوردی. (دسلیوس) کم سیسیه بکیدی میخائیله اویوب مرتد اولمشدی آنی دخی اولدوردی و دخی کافر چریسندن یگرمی بیك اسیر قلدی؛ اوندن بشیکی مسلمان اولدی، بشیکی اولمادی قردیلر؛ قلاندن چری یه تاروما ایتدیلر

دیدیلر. دوکیه خلقی بو قصّه‌لری اشیتدیلر سویندیلر، بشارت چالدیلر. بونکا سپیه قومی بونی ایشیدوب قتی پریشان اولدیلر. ملك غازی امالله‌دن اوچیوز بیك جزیه بغلادی دخی دوکیه‌یه کوندردی. بویوردیکیم اول مالوڭ یوزیوکنی خلیفه‌یه ویره‌لر، یوزیوکنی ملاطیه‌یه ایلته‌لر، مسلمانلره وقت حاجتده کرك اوله؛ یوزیوکنی دوکیه قلعه‌سنده قویاکز دیدی. چونکه اول جزیه (دوکیه) یه ایردی ایکی بیك کیشی مسلمانلردن اول مالی کتوردی، عبدالله توقادی‌یی کبشوردی نته‌کیم ملك دانشمند غازی بویورمشدی اویله قیلدیلر؛ یوزیوکنی قلعهٔ دوکیه‌ده صاقلادیلر. اون ایکنجی مجلس بوراده تمام اولدی؛ اون اوچنجی‌یی دخی اجل امان ویریرسه سویلیاوز انشاالله تعالی.

المجلس الثالث عشر

بشلیالوم سوزه بنیاد ایلوم　　اون اوچنجی مجلسی یاد ایلوم
غازیلره قوتدر بو کلام　　دکلیانوك کوکلی اوله تمام
هر کلنلر اوقیو ویرسون آنی　　دکلیا هم شاد اوله انوك جانی
رحمتی حقّه بونی یازانه دیه　　جمع ایدوبن بونی دوزنه دیه
دکلیونلر بو سوزی پیر وجوانه　　قلب خوش ایده ویره راحت بونی جانه
ذوقیله شوقیله عاشقلو آدم بو سوز　　یکیده ویره شجاعت اشبو سوز
ویر صلوات بشلیالوم بز سوزه　　هم ثواب حاصل اوله سیزه بیزه
دکله ملکلوك غزاسین دیالوم　　کافر ایله جنکنی سویلیالوم
دینه یولنده نکم چالشمش اول عزیز　　حق باطلدن اوله ایلیه تمیز
کافره اورمش قلیجی اول جوان　　دینه یولنده اویناسن باشیله جان
چالشوبن قیرمش اول روم کافرین　　ایشیدن دیر آنکا هردم آفرین
ایشیدن قیلور دعالر جانینه　　کیدر اول ملك دانشمند جانینه
روحنه بزده دعا ایلیالوم　　دخی آریخ قصّه‌سن سویلیالوم
بشلیالوم ینه ملك سوزینه　　بزده قیلدی قصّه‌سی هم سوزینه

ویربیالوم هم رسوله صلوات　　ایدلوم دعالر اوله روحی شاد

راویلر شویله روایت ایدرلرکه قچان ملك دانشمند غازی اول چوقه جیری‌یی بیجدی، مالنی غنیمت ایلدی، شاه شطاطی قچرکن احمد سرکز طوتدی کتوردی؛ حبسه قودیلر، دینه دعوت ایتدیلر، کلمدی. بو قصّه‌یی طورسون بز کله‌لوم منطور حکایتینه: منطور دخی لشکری کیجه قچدی، (نیقونیه) یه ایرشدی یعنی (جروم) ه ایرشدی؛ تمامت بکلری قاتینه جمع اولدی؛ شاه شطاط احوالن صوردیلر. ایتدیلر: بلمزز! دیرکن ناکاه شاه شطاطك قوللری ایردی، فریاد قلوب ایتدیلرکم: شاه شطاطی ملك دانشمند بونکا کلوبکه طوتدی اسیر ایلدی دیدیلر. منطور انی اشدوب عظیم پریشان اولدی. تیز چاوشلر صالدیلرکیم شطاط احوالن طویه. کندوسی نامه‌لر یازدی، درت یکایه کنده ایلدیکم جیری جمع ایلیه. (قلایون) ایتدی: برنامه دخی قیطاله کوندرکم معموریه سلطانیدور دیدی. برنامه یازدیلر اول نامه‌ده: تتی قتی آریخ بنم قاتمده ملك منطورم و سنکم قیطال اسین، بیلکل و آکاه اولکلکم قرنکلو ملك دانشمند اسیر قلدی، آریخ شاه شطاطی اسیر قلدی؛ قلایون دمتری به کلیان جادولر الینده هلاك اولدی، روم جریسنی ینه صیدی، چوق جیری هلاك اولدی؛ قلایون رومی ایله بز اهزار بلایه قلانوب نیقونیه قلعه‌سنه دوشدوك، امدی کرککم بزه مدد قیلاسین! دیو نامه یازدی، قاصدلرینه ویروب کوندردیلر، روانه اولوب کیتدی. بز کلدوك بونکا ملك دانشمند حکایتینه‌کم چونکه اول چوقلق جیری‌یی بریکا ایلدی، اول ایلکی مسلمانلره ساز وسلب ومال ونعمت ویروب آنلری خوشنود کوردی، اولر دخی جان وکوکل ایله مسلمان اولدیلر، اندنکرو ملك دانشمند افرومیه‌یی کلنوسه بانو قاتنه کوندردی؛ افرومیه نیجه‌کم پند ونصیحت قلدی، کلنوسه بانو قبول قلمدی فریاد ایلدی، رضا ویرمدی. ناکاه احمد سرکز دخی کلدی کم کلنوسه بانونك خشاوندیدی، کلنوسه احمد سرکزی کوروب اکرام ایلدی، اوتوردیلر؛ اول دخی چوق نصیحت قلدی. کلنوسه قبول قلمدی. افرومیه و سرکز کلدیلر، ملکه ایتدیلر: ایمانه کلمز، اصلا حق قابل دکول دیدیلر. ملك دخی دکمادی بر زمانه فارغ اولدی، مقیّد اولمدی. آریخ ملکه تدبیر قلدیکم (حرشنه) قلعه‌سن نه طریقله فتح ایده‌وز؟ دیدی.

سرورلر ایتدیلر: فرمان سنکدر هر نیجه تدبیر قلورسکز اویله ایده لوم دیدیلر. ملك ایتدیکیم: حق عنایت ایده آلاوز دیدی. غازیلر ملکه دعا و ثنا قلدیلر. آخر خوان کتوردیلر، یدیلر. خوان کوتورلدی دعا قلدیلر. ملك بیوردی: مسلمیوز کشی قره قول بندیلر، چری یی یمین و یسار طوبلانوبه صقلادیلر. ملك بیوردی: احمد سرکز، ارتوخی، افرومیة و عثمان بن اینة و سلیمان بن نعمان دخی یوز مسلمان ایله آتلندیلر، خرشنه دن یکا روانه اولدیلر. کیجه نك نصفی کچوب ایریکیم قلعه یه ایردیلر. پاسبانلر قلعه ده وستخ بونلری کوردیکیم چاغردیلرکم: نه کشیسز؟ دیدیلر. تیز افرومیة ایلرو واردی، رومجه ایتدیکیم: بز شطاط قوللریوز دیدی. یقاروده ن ایتدیلرکم شطاط قانی؟ دیدیلر. افرومیة ایتدیکیم: اوسه ایرشدی کلیور دیدی. چون قلعه قومی بونی ایشتدیلر، قتی سوندیلر، قلعه دزدارینه خبر قلدیلر؛ انك آدی (مهراسون) دی درحال قپویه کلدی ایتدیکیم: قانی شاه شطاط؟ همان احمد سرکز قرشو واردی، رومیلجه چاغردیکیم قپویی آچوك، بنم شاه شطاط؛ بوسیزه نوله دیکیم بنی بلمزمسز دیدی. (مهراسون) دزدار بیوردی، درحال قپویی آچدیلر. احمد سرکز، ارتوخی، افرومیه، عثمان بن ابیه و سلیمان بن نعمان و قلان سرورلر قلعه یه کیردیلر، درحال (مهراسون) ی طوتوب بغلادیلر، همان قلیچ طوتوب قپوجیلردن قرقدن کافری قپو آراسنده قردیلر شویله کیم اولردن بری قورتولدی. افرومیة ایکنجی قپویه ایردی خبر قلدیلر شاه شطاط ایرشدی دیو؛ تیز قپوجیلر یوکرشدیلر کم شاهه خدمت قلالر؛ درحال سرورلر قموسن قردیلر. اول قپوده دخی کچدیلر اوچنجی قپویه ایردیلر اول قپوده کی کافرلر اشتدیلرکم قپوجیلر هپ اولمش، درحال ایچروده کی کافرلر ایچ قپویی یاپدیلر. چون مسلمانلر ایرشدیلر کوردیلرکیم قپو بغلو. ایتدیلر: لهای قپویی آچوك بزه دیدیلر. قپوجیلر جواب ویردیلرکیم: اول قپوجیلری نیچون اولدردیکوز؟ دیدیلر. افرومیة، ارتوخی ایتدیلرکیم شاه شطاط قاقیدی، قپویی کیج آچدیلر، آنوك ایچون اولدوردك دیدیلر. کافرلر ایتدیلر: (مهراسون) کم قانلم قلعه دزداری اولدر؟ ارتوخی: اوسه بغلودور دیدیلر. رومیلر ایتدیلر: کلسون انوکله سوزموز وار دیدیلر. مسلمانلر واردیلر (مهراسون) ی کتوردیلر سویلیه بونلاره قپویی آچسونلر و الا سنی پاره پاره ایده وز دیدیلر. مهراسون چاغردیکیم قلعه

قپوسنی آچوکوزکم بز قپویی کیج آچدق؛ شاه شطاط بزه قاقیدی قموقپوجیلری اولدردی دیدی. ١٥٥ آنی چون (مهراسون) دن بو خبری ایشتدیلر درحال قپویی آچدیلر؛ مسلمانلر ایچرو کردیلر، همان اول کافرلری قلیچدن کچوردیلر. تیز ملکه خبر اولدی: سرورلر قلعه یی آلدیلر؛ ملك آنی ایشیدوب شاد اولدی بیوردی چری آتلندیلر، قلعه دن ییکار روانه اولدیلر، خرشنه قلعه سی ایچنده اوچ بیك کافر واردیکیم قلعه یی دائم صقلارلردی. چون کوردیلرکم مسلمانلر قلعه یی آلدیلر، آنلر دخی جنکه مشغول؛ چوق جنك ایتدیلر؛ ناکاه ملك دانشمند غازی ایرشدی، لشکریله قلعه یه کیردی، برکز شویله نعره اوردیکیم تمامت قلعه قومی دتردیلر، ایتدیلرکم بو ملك برحرب کشیدورکم بونعله بشا چقوز دیوب هر بری جانلرندن امید کسدیلر ایتدیلرکم: اول ملکدن یکدرانلرکم مسلمان اولالوز دیدیلر. بعضی کندوی قلعه دن اشاغه آتوب هلاك ایتدی اول وقت صباحه دکین سرورلر چوق کافر قردیلر.

چون صباح اولدی، قلعه قومی امان دیلدی. ملك دانشمند غازی بیوردیکیم آیرقه آدم اولدرمك دیدی. هرکیم مسلمان اولدی قودیلر؛ هرکم مسلمان اولمدی قردیلر، قلعه دن اشاغه آتدیلر. آندن صکره اولقدر مال و خزینه چیقردیلرکم حدی حسابی یوغیدی اسیرلرکم باکره روم قزلری هر بری آی یوزلو کوزلو یدی، آنلری دخی لشره چیقردیلر؛ هر غازی بر قزدیرا و غلام آلدیلر، مسلمانلر مالیله غنی اولدیلر و خوبلر ایله دکوکندیلر. قلعه ایچنده بر اولو دیر واریدی، ملك بیوردی: اول دیری یقدیلر، یرینه مسجد یاپدیلر؛ امام، خطیب، قاضی، محتسب قودیلر. آخر ملك دانشمند غازی قلعه یه بر دزدار قیوب قلعه یی انکا اصمرلدی کندو سرورلریله کیرو دوندی. چری قوندغی یره کلدیلر، هر بری خیمه سنه واروب اول کیجه قرار قلدیلر.

ایرشدی چون شب هنکام غریبانه   جهانك هفت رنکی اولدی یکسانه
زمانه کوننه یوز یخ اولدی چون نیوکه   زمینه اول حال چون اولدی سیاه نیوکه
جهانی قپلدی چون خواب غفلت   اویانوغ آچلدی باب رحمت
شولرکم کیجه لرده اوله بیدار   اکا چون رحمتی ایرشور ای یار
پس اول کیجه قرار ایتدی ملك شاه   سراسر طولو یدی خیمه خرکاه
بو وجهیله خرشنه فتح اولندی   او کیجه غازیلر فراده ایردی

مسلمانلر جمیعی اولدیلر شاد   ولی کافرلر قلدی فریاد
بو یکا شاهِ شطاط دیدیلر   ملك حمزه‌شهِ یه آلدی دیدیلر
جمیعی مالی خزینه نکم وار   مسلمانلر قمو بیغالدیلر
اشتدی بونی شطاط اغلدی زار   قفامدن ایدوبن ایکلادی براز
دیدیلر نیچون آغلرسك بو راده   سن آغلرسك اولر ایردی مراده
دیدی شطاط آغلامیم بن   که دولت باکه یاری قلمیوبن
اتامدن ده‌ده دن قالمه مالوم هپ   ایچینده یدی قمو آلتون ذهب
قموکتدی اوغل اوشاقدن نکم وار   اوم برقیم قمو اولدی تارمار
ملك انوك قموسن خاص قلدی   بنی طوتدی روم ایلنه یاسی طوتدی
اکر بونك الندن قورتولیدم   کوره یدوکوزکه نه اشلر قلیدم
کرو قلعه یی جهد ایدوبن آلوردم   ملکیله بن ینده جنکم ملوردم

اول شطاطی تقلیفلر ایتدیلر: نیچه ایده بیلورسنکم دمور بنداتله او سن محبوسسین دیدیلر. شطاط اغلدی زار قلدی ایتدی: بوله اکر بنی مسطور قلعه‌یه الته‌سز بن سیزوك هر بریکوزی مال ایله غنی قلایدوم، هر بریکوزه بکلك ویره یدم دیدی. چونکه اول موکللر بو سوزی اشتدیلر، ایکی بلوك اولدیلر بر نیجه‌سی شطاطه اویدیلر، بسی آلدلوم کچه بیله قچالوم دیدیلر، و بر نیجه‌سی ایتدیلر: بز مسلمانلقدن یوز چویرمزز دیدیلر باری طمعه دوشدیلر، ابلیس کبی بر برینی یولدن چیقردیلر. ملکی مسلمانلر ایدی؛ درحال آت طوتدیلر، سلاح حاضر قلدیلر، کندولرینه راست قلوبن شطاطك دمورینی چیدیلر، همان شطاطی خلاص ایتدیلر. شطاط ایتدی: چونکه بنی مسطور قلعه‌یه دارام سیزه قول ایتدکومی قموسن ویرم، دخی بن ایلکوم کوره‌سز سزلره، چوق دکر کرکمسزی شویله ترخان قویم، کرکسه‌یه مسیحی اولاسز، مرادیکوزینه ایله قیلاکز دیدی. درحال بو اودنکی شطاطی آلدیلر، طشره چیقردیلر، آتنه چکدیلر بندی؛ اول اوده مرتد دخی بندیلر، لشکر آراسندن چیقدیلر، (سیقونیه) دن یکا روانه اولدیلر. اول کیم ملك دانشمند برده سن کوردی، کندولك چریسی ایچنده بر خنزیر پیدا اولدی، تمامت چری انکا اوقله آتدیلر، قلیجیله اوردیلر هیچ انکا زیان

اولماز، قلیج کسمز، چری آراسندن چیقر کیدر. جمله چری آردنجه وارر لر هیچ بریسی انکا ایرشمزلر. ملك چونکه اویاندی، اول دوشندن عجایبه قالدی. چونکه صباح اولدی، آبدست آلدی نمازینه قلدی چیقدی دندن طشره چیقدی کوردیکم چری آراسنده غوغا غلبه وار؛ ملك صوردیکم: نه غوغادر؟ ایتدیلرکم شطاط قاچمشن. ملك ایتدی: موکللر نولدی؟ ایتدیلرکم: موکللر دندن دخی بله کورنمز دیدیلر. ملك ایتدی: شطاط کتمسن. ارتوغی واحمد سرکز ایتدیلر: بز اردنجه وارهلم اولاکه ایرشاورز دیدیلر. ملك ایتدی: وارمکوز ایرشمزسز دیدی. آنلر ایتدیلر یاشایت ایرشاورز دیوبن روانه اولدیلر، اول یازی ایچنه دوشدیلر، نیچه کم آغز استدیلر، اثرینه بولمادیلر. چونکیم اولدی، کیرو دوندیلر، چری یه کلدیلر. ملك صوردیکم نیلدیکز دیدی. آنلر ایتدیلر: بولمادق. ملك ایتدی: بن بو کیجه انك دوشومدن کورمشم دیدی، اول دوشی سرورلره سویلیدی. غازیلر ملکه دعا وثنا قلدیلر. بونلر بو سوزده‌یکن ناکاه افرومیه چیقا کلدی، خدمت قلدی ایتدیکم: مشتاقم نه ویررسك سزه بر ابو خبریم وارور دیدی. ملك ایتدی: یا افرومیه نه خبروك وار ایسه سویله ایشیدلوم، مشتاقم دخی خوش اوله دیدی. افرومیه ایتدی: (قیطال) قزی (کلنوسه بانو) مسلمان اولدی، سزی قبول قیلدی دیدی. ملك ایتدی: نه اولدیکم رضا ویردی؟ دیدی. افرومیه ایتدی: (کلنوسه بانو) دونه کورمسن، دوشنده رسول حضرتنی کورمسن؛ انکا ایتمسن کیم: صاغ یانوکه نظر ایله، کلنوسه بانو نظر ایلر جنتی کورر حورلری و کوشکلری و قصورلری نعمتلری تماشا قلور؛ ینه حضرت رسول الله علیه السلام ایدر: صول یانوکا نظر ایله دیر، کلنوسه بانو صول یانه نظر قلور جهنمی کورر کافرلر قطرانه ایچنده قینرلر دوزخ ایچنده ینرلر؛ مؤمنلر جنت ایچنده خوش شاد اولوبن کولب اویرلر، دوریت یکا تفرج قلورلر؛ چونکه کلنوسه بانو جهنمی بو وجهله کورر رسول حضرتی بیورر کم مسلمان اول ایمانه کتورکم سن دخی اول جنته کیره سك جهنمدن امین اوله سك دیمسن؛ دخی رسول ایدوبن یا کلنوسه بانوکیکه‌وریکم ملك دانشمند غازی یسنی حلال‌لغه آل، سندن بر عیال (اوغلا) وجوده کله غازی اوله، بنم محمد مصطفی‌یم علیه السلام بنم دینم ایچوندن قلیج اوره جوق غزا قیله، سن دخی رحمتدن قورتلاسك، بنم شفاعتمدن محروم قالمیاسك دیمسن؛ کلنوسه بانو بو واقعه یی کورر ایمان نوری کوکلنه طوطسن، مسلمان اوطسن. بنی اوقودی، قمو احوالی

بکا خبر ویردی، اوشده شیمدی محمد مصطفی یه صلوات ویروب اوتورر حضرتی کا بنی کوندردی
شهردن کروفر مالن مسکر و ریا ملک الزمان دیدی. ملک افرومیه دن بو کلامنی ایشتدی شاد
اولدی بیوردی: افرومیه یه قشلوی برخاص قفتان کیدردیلر؛ آندن بیوردی: وار
امدی اول قزنی کتوردیدی. تیز افرومیه خلعتی کیدی، ملک یانندن (کلنوسه بانو) قاتنه
کلدی، درحال خبر ویردی. کلنوسه بانو دخی طوردی عزت و ناز ایله ملک دانشمند حضورینه
کلدی. افرومیه بلسنه ایچرو کیردیلر. کلنوسه بانو ایکی قات اولوب طپوقلدی ادب ارکانه
کتوردی، آل قوشدروب ملکوک قرشوسنه طوردی ملک دخی کلنوسه بانوغی ایمانه
دعوت ایلدی. کلنوسه بانو هیچ ایماندن تکلف و تردد ایمادن کتوردی ایتدیکم لااله الاالله
محمد رسول الله دیدی مسلمان اولدی. اندن حاضر اولان غازیلر و بکلر کلنوسه بانونک
اسلامنه شاد اولدیلر. افرومیه کلنوسه بانویی آلدی اوتاغنه ایلتدی. اول کوندن کیری
ایرتی اولدی، ملک بیوردی لشکر قاضیسین کتوردیلر، کلنوشی ملک دانشمنده نکاح
ایلدی. غازیلر و سرورلر شاد اولوب سوندیلر. ملکه ایتدیلر: سزدن بزه طوی دوکون
کرک دیوب ملکدن قونقلوق استدیلر. ملک دخی قول بانسه اوسته، بنم نم واریسنه
مالکم الهیبز ذکر دیدی. بونلر دخی دعا و ثنا قلوب خلوه کوستردیلر. غازیلر عظیم
شاد اولدیلر شوکیم دیمک اولمز. پس ملک دانشمند ذکوندن قونقلوق یراغن بیوردی وکیلخرجلر
واروب اسباب قیوردیلر، بیک قیون، مشبوز تکه، اوچیوز اوکوز، ایکیوز اللی دوه بوغزلدیلر،
اون بیک بطمان اون یفقه بیدیلر؛ اون بیک بطمان برنج ایرتلدیلر؛ مشبوز بطمان طوز، اون موط
صوغان، سکز موط نخود، اون بیک درهم زعفران، مشبوز بطمان فستقه، بیک بطمان بال،
بیک بطمان یاغ حاضر ایلدیلر؛ مشبوز بطمان اوزم، دورت یوز بطمان انجیر، اوچ یوز بطمان
ارول، ایکی یوز بطمان قیسی، یوز بطمان خرما بغدادی، یوز وقیه بادم، اللی یوک لبلبی،
اون سیه یوک قندییه، مشبوز کیله کندوم الهریسه لک، دورت کیله قشقلک لک، بیک قوزی ایری
اوقور. ملک دانشمندیک اول قاریحده اوتوز بیک آدم لشکری واریدی اکا کوره کرسته کوردیلر، یوکدن
ایلدیلر، آشلر پشوردیلر، هپ ایجمع اولدیلر، نقاره لر و کوسلر چالدیلر. لشکرلر دلی دو کوندن اولدی،

غازیلر و سرورلر هپ کلدیلر

ملک کچوب اول صدره اوتوردی
چالشوب اشجلر آشنی پشوردی 152
نکلو اولو بکلر و ارکانلر
ملکیله قرشو قمومی طورورلر
ملک بیوردی اولر اوتوردی
بونکا خوانسالار آشنی بتوردی
قوتردیلر اول اشلرون قموسن
کتوروبن کتوردیلر قموسن
چور قوزیلاریلن طولسه ایچی
قنی خوب پشمشیدی طیشی ایچی
صحنلر ایچره آنی طوغردیلر
دخی تبسیلره یخنی قودیلر
قوتردیلر دانالر دولیالو
دخی اوستنه صحنالر دوریلو
کرزده زرده برنج بورانی
صوجقلر لنکنلر طولولقرانی
دخی واردی اکشی شوربالاری
دخی لشتاقلیه الهریسه لری
دخی اسی اوتلو تاوقه شوربالاری
دخی جنقلار و قوتلار طسه واری
دخی قلیالو طو تماجه اروشده
دخی سماجه سمحا دزکو ارشده
شوربلو قلیه قومشلر ایچنه
دخی مسرکالو بال قویمشلر ایچنه
دخی ایچنه قمشلر قوزیجیه
دخی اوستنه دوکمش بادام ایچین
دخی واردی لشکر حاجلو اشلر
حرمساقه مسرکالو سوغاندی باشلر
دانه اروشده قلیالو برنجلو
کرجالو اسیلرله طولو طولو
هم اکشی اشده انجیلر قیسی خرمه
قرو اوزمله خورماسی ارتوقه
چورمه قازیاوقه دخی کوکرچین
کرزیده تمشلردی تبسی اچین
کته وکولیچ بغلو چوریکلر
دخی قتما یله هم بوریکلر
دخی ترخانه بوریجی شوربیله
دانه عفور خورکم الهریله
قو پشمشیدی شویله بکلر
جکلمشدی آکا بوغچه امکلر
قودیلر قاموسن برلو برنجی
بو رویسه قلدیلر آنی کورنجی
کتوردیلر چوبدن اوریتا قموسین
دیدیلر کم صلادور بیک قموسینه

چو دستر اولدی خوان صوندیلر ال   یدیلر پس چوربه‌لری اوّل
بورکیله قلدیلر دانه برنجه   طاغتدیلر همان آخی کورنجه
طویونجه یدیلر آنی قموسی   تسلّی بولدی اول خلقوك قموسی
طعامك یننه آخر پس دعادر   دعادن صکره صلوات واردر
صلوات ویره‌لم بز مصطفی‌یه   غازیلر روحی هم برسون صفایه
دعا قلوب یدیلر انذجی چونده   ال اوردیلر کتورملی قنی چونده
چو قاچی قالدریجی اورته‌دن هم   صنا سنه جوشه کلدی جمله عالم
دوکولدی پس همان دم طبلخانه   صداسی طولدی صحرا، باغ و خانه
محیّر پرده‌سنده اوتدی طورنا   کیم آکا کوسه طوتدی پیرو برنا
ایدوب طورنا بزه سیر مقامات   خلایق چون اولوب طوردی قت قات
بشنوك کبی لطیف ترصیعلر ایدی   مقامك بحرینه دوشب طلردی
که دورلو چیقرردی اول دکزدن   کهور دوشدی آغزه کوزدن
دخی صونك نقشی چالدی تازه کوتر   کلستاندن اجره صنکم بلبل اوتر
بروزکم طبلخانه دخی ای یار   چالندی صنا شنکم بیری یارار
پس اجازت ویردیلر انلره دخی هم   زهی ذوق و زهی شادی زهی دم
ایرشدی چونکه اول مجلس کماله   ایروب هر برسی اول حلو قاله
ملك طوردی حلو باغی کیدردی   قبالی دخی دکلکم کیدردی
قلوب ملکه اکرام ایدردی   ملك دخی اکا انعام ایدردی
سخاوت بابنه آچدی ملك ال   که بخشش ایتدی غازیلره آنده
شو رسمه قلدی انعام و احسان اجادن   که بیك قفتان بغشلادی ملك خان
چو غازیلر طویه یوکی یدی   کینه خلعتی چادرینه کتدی
چو ملك خلعتنی کیدی بکلر   دعا ایدوب پس اول دم صاغولر
کونش باتدی چو آخر اولدی کوندز   همان دم کوك یوزنی طوتدی یلدز

ایرشدی چونکه کیجه ملك فشانی   قرالوق قیلدی دوبدز جهانی (٥٣
کونش غرق اولدی کرچه سمایه   ولکن نور عکسن قیلدی آیه
واروب خلوتی اولدم کتوررلر   ملك شاهیله أل أله ویررلر
همان اوتاغی خلوت ایلدیلر   محلّوك اقتضاسین ایلدیلر
پس اول دم کردی ملك کردکیه   همان شاهینی صلدی اوردکیه
یدردی شاهینه چونکه تازجه أت   مرادینه آکدی شاهین اولدی راحت
حضوره واردیلر اول کیجه ای جان   قوشدی جان جانه بر اولدی ای جان
اوذوقوك ساعتی چونکه آخر اولدی   فلکدن آفتاب مهر ظاهر اولدی
پس آخر شاه مشرقدن چونکه اردی   تمامت غرب ایله یغمایه ویردی
کونش طوغدی جهانه روشن ایدی   صنا سین یر یوزینه بر گلشن ایدی
چو کچدی اول کیجه اولدی کرکاه   ینه تخته اوسته اغذی ملك شاه
یاننه کلدی غازیلر ینه هم   مبارك باد ایدوبن طوردیلر هم
قمو غازیلر اولدم کلمشیدی   که چادریر یوزینی هپ طوتمش ایدی
ینه خوشدن دوقلوب اولدم یدیلر   ملکیوك دوکونه قوتلولدیلر

باری نه قصه‌یی دراز ایدلوم، یدی کون یدی کیجه دوکون قلدیلر، یدیلر اجدیلر، خرشنه قلعه‌سی اولکنده تنعّم ایلدیلر، شادلقلر قلدیلر. آنده ملك بیوردی (کلنوسه بانو) یی قلعه‌یه التدیلر، بیك کشیله کلنوسه بانویی (خرشنه) قلعه‌سنده برخوسنه مقامنه قودیلر. اوندن بیك کشی دخی خرشنه قلعه‌سنی بکلیوب قرار ایلدیلر. اندن ملك بیوردی چریّی عرض ایتدیلر، اوتوز بیك مسلمان کلدی. پس چری بهعسی یی گُنده‌ردیلکم واریزه نسطوردن خبر کتوره‌دیدی. بوینجه شطاط دخی بیقوینه‌یه ایرشدی؛ نسطوره خبر اولدیکم شطاط خلاصی اولمسه کلدی دیدیلر. چوندن نسطور آنی اشتدی، عظیم سوندی شاد اولدی شویلکم برکشی اشکی حیاسنی بتورسه ینه بولسه انجه اول قدر سوینه. آندن اوتوریکم برقاچ کره جاسوسلر صلدیلکم شطاطی خلاصی ایدلر واروب قورتره‌لر؛ قورتره‌مدیلر؛ درحال نسطور اتندی قرشو چیقدی استقبال ایدی. چونکه بربرینی کوردیلر

شطاط آغلدی؛ منطور ایتدیکیم هیچ غم یمه، اوسه‌یه یوز بیك ارجمع ایلیدم آنك حقندن
گلورز دیدی. شطاط چونکه آنی ایشتدی قتی شاد اولدی صکره شادلغی یاد اولدی.
منطور صوردیکیم: یا شطاط نیچه قورتولدوك؟ دیدی. شطاط ایتدیکیم بو اوده کشی‌یی یقا
موکلّ قودیلر بونلر وحکم عهد قلدقلی بونلره مال ویرم دخی ترخانه اولالر، بنده نیکم دیلرسه‌لر
ویرم دیدی. بنی الدیلر، چیقاردیلر. دخی (خرشنه) قلعه‌سنی جادولر آلدی، ایچنده اولان
خلقی قردیلر اولکم مسلمانلر اولدی قودیلر، برکوندن ایچنده بسه بیك رومی هلاك ایتدیلر
دیدی. چونکه بونلری ایشتدی قتی ملول اولدی. آخر شطاط ایتدی: بو اوده کشی موکللردور
دیدی. منطور آنلره چونکه حال بغشلدی ایتدیکیم: کاولك مسلمانلغی ترك ایدیك دیدی. آنلردن
بشی ایتدیلر: بز اوقته مسلمانلغی ترك ایلدوك کم شطاطی قورتره‌وه دیدیلر. منطور آنلره تحسین
ایلدی. بشنه دخی ایتدیکیم: سز دخی مسیح دینینه کیریك دیدی. آنلر ایتدیلر: بز کافراوله‌ن زور
مسلمانه بزی ویلوندن چیقردیکیم بز بو آرایه گلدوك دیدیلر. منطور قاقدی یوردی اول بشه
کشی‌یه بوغازندن آصه قودیلر، آندنصکره شطاطی آلدی، بارگاهنه کیردی. نام‌لریز دیلر
دورت یقا کوندردیلرکم چری جمع اولسون دیو؛ کوز قلاقه اوردیلرکم چری قتعی یقادن
گله دیرکن ناگاه منطوره خبر گلدیکیم قیطال، معموریه یلی گلنوسه بانونك آتاسی، الّلی بیك
ارایله گلدی دیدیلر. منطور، شطاط وقالابوندن سوندیلر، شاد اولدیلر. درحال قیطاله
قرشو واردیلر، خدمت قلدیلر، ملك الندن شکایت قلدیلر. قیطال ایتدیکیم: هیچ غم یمه کوریکیم
بدحوا مسه ایچوندن گلدم دیدی. کیرودوندیلر، لشکرگاهه گلدیلر قوندیلر. برقاچ روم بکلریه
قیطال بیله کتورمشدی (عطاریچ) کم قسطونیه بکیدور، (افلاطیس) کم (آکوراد)
بکیدور، (کنظیم) کی (قبریه) بکیدور بوقمو بکلرله بارگاهه کیردیلر. منطور بیوردی خوندن
کتوردیلر، یدیلر؛ آندن بزم آراسته قلدیلر اول کیجه صباحه دکین عشرت قلدیلر. چونکه صباح
اولدی ناگاه منطوره خبر ایرشدیکیم اوسه فرنکستاندن بکی (اسلاقل) گلدی حساب سوزچری
ایله، دیدیلر. درحال آتلندیلر قرشو چیقدیلر، استقبال قلدیلر، آلدیلر، چری یه گلدیلر. منطور
چوقه قونقلغه ایلدی، تمامت چری یه نعمت ایدی یدیلر. آندنصکره بیوردیکیم یه مجلس

آراسته قلدیلر، ایچکویه مشغول اولدیلر. چونکه سرخوش اولدیلر، منطور شکایت ایتمکه بشلدی: ١٥٦
ملك ایله ارتوخی رومی تمامت خراب قلدیلر، قلعه‌لری آلدیلر دیدی. چونکه بکلر بونی ایشتدیلر.
قیطال ایتدی: ای سرورلر جهد ایلیك کم بو چری یی حیاوز جادولری هلاك قلاوز آندن
صکره بر اوغوردن استنبوله واروب قیصره مدد قلاوز دیدی. منطور ایتدی: قیصره نولدی؟
(اسلاقل) وقیطال ایتدیلرکیم اشتمدوکوزمی قیصر نولدی؟ منطور ایتدی: خیر قیه. اسلاقل
وقیطال ایتدیلر: بز بونده آنوك چونکه گلدوك کم بو جادولری قیره‌وز آندنصکره دکز کنارینه
استنبوله واره‌وز، قیصره دشمان اولن قومك اولوسنه ملك طورساندیرلر، آنلری دخی
قراوز، جمیع رومی بو جادولرك الندن آلاوز، دخی قیصری خلاص ایده‌وز دیدی. منطور
ایتدی: اولیقا دخی وارن بولر دخی دور؟ قیطال ایتدیکیم بطّال غازینك تورنلری قلمشدور
آدینه (اسلطانه طورسان) دیرلر، اولك ایکی سروری دخی واردر برسی (قره توقاددر) و
برسی (چاولندور چیقاددر)، برقشاوندی دخی واردور آدینه (حسن) دیرلر، قیصره‌دن
استنبوله وارنجه نه قدر شهرلر وار ایسه قموسنی خراب قلدیلر، رومیلردن أولرینی اوده یقدیلر.
دکزی دخی طوتمشلر، استنبوله وارمشلر، تمامت شهری خراب قلمشلر، قیصری اسکندریه بوغازینه
طوتب آصمشلر؛ اول رومیلرك قاموسنی بیچاره قلدیلر، اورادن ده کروندیلر روم ولایتنه
دوشدیلر، لعرقنده کم دکز کنارنده بر محکم قلعه واردور واولو دیرلر ومعظم کلیسالر وار ایسه قموسین
خراب قلمشلر؛ آندن دخی خبر گلدیکیم برکونده ایچنده اوچ بیك اولو رهبانلرکم صلیبه یولنی منور قلورلردی
قموسین هلاك ایتمشلر، هلا بر قشته دور روم ایچینه برقدیلر؛ پس بزه لازم اولدیکم بو
چری یی برکیجا کلیاوز دخی آرخ صکره استنبوله واره‌وز آنلره دخی یردیم ایدوز دیدی. منطور
ایتدیکیم: مصلحتدور ایله ایده‌لم دیدی، آرخ بیوردی چری یی عرض ایتدیلر یه یوز الّلی بیك
کافر جمع اولمش. بز گلدوك ملك دانشمند حکایتنه: راویلر روایت ایدرلرکه چونکه ملك
قیطال قزی (گلنوسه بانو) یی (خرشنه) قلعه‌سنه ایلتدی، دخی چری یی عرض ایلیدی، اوتوز
بیك اردفتر اولدی، درحال آتلندیلر، نکارلك علملر کتوردیلر؛ خلیفه علمیه، ابو المسلم
صنجاغنه دکدیلر، غزا نیتنه نقاره‌لر چالدیلر، بوریلر اوغرندیلر، کلبنغله سقوتیه‌دن یقا روانه

اولدیلر. بونیجه منطوره خبر اولدیکم: اوسه ملك دانشمند ایریشدی دیدیلر. چونکه منطور و شماطاط بو خبری ایشتدیلر، جانی قورقمسندن اودم یوزلرنده قان اثری قالمدی. قیطال بونلرك بو حالنی کوردی ایدی: قورقمکوز، بن بو کرده انتقام آلورم، سز تماشا قلوك دیدی.

باری اول کیجه کیدی، صباح اولدی، روم چریسی آتلندی برطاغ کبی یوریدیلر. مسلمانلره قرشو واردیلر. برطاغ اتکنه ایرشدیلر. منطور بیوردی: اول طاغ اتکنده قوندیلر، اول کیجه آنده یاتدیلر. چونکه صباح اولدی، کونش طوغدی، عالمی منوّر قلدی؛ منطور و شماطاط و قیطال و (اقلایون) و (عطاریج) و (اقلاطیس) و (اکیطم) و (اسلاقل) درحال آتلندیلر. ملك لشکرینه تفرّج قیلمغه بردیه اوستنه چیقدیلر. بقوب کوردیلرکم توز چیقدی دیرك بیرك اولدی توزیل طوقندی توز ایکی پاره اولدی. اوّل احمد مرکز چیقا کلدی چری باشیدی تعظیمله تکبیرله کیدی. آنك اردنجه (عثمان بن ابیّة) کلدی، آنوك اردنجه (عبدالرحمن توقادی) ایرشدی آنوك اردنجه (مسلمان بن عثمان) ایرشدی، آنوك اردنجه (ایوب بن یوسف) ارشدی، آنوك اردنجه (ارتوخی) ارشدی، آنوك اردنجه (افرومیّه) ارشدی. آخر جمله‌ره تمامت عظمتله (ملك دانشمند غازی) ایرشدی. کافرلر چونکه آنلری کوروب زهره‌لری چاك اولدی. اسلام چریسی کوزلرینه قتی مهابتلو کورندی، چریلر آلای آلای بولوك بولوك جلوب جلوب کلدیلر، اول یازی‌یه قوندیلر. درحال ملك دانشمند چونکه برخیمه قوردیلر، نشیل اورتاو؛ تمامت مسلمانلر قوندیلر. ملك دانشمند دخی بارکاهنه کیردی، آبدست آلوب نمازه مشغول اولدی. اول کافر بکلری اسلام چریسنی بو عظمتله کوردیلر، کروه کروه اولوب قندولرینك چریسینه کلدیلر. بونیجه دنه ملك دانشمند بیوردی، برنامه یازدیلر اول کافر بکلرینه کوندردیلر:

یازدی اوّل اول بنام کردکار　　نه آنوك اوغلو قزی اورتاغی وار
باری بیدر آخر ارتق تکری یوغه　　ملکی بی پایاندر آنوك قوّتلاری چوغه
صفیدر هر پاره وطنه برتر　　عرش و کرسی، جنّه و امن، بحر و بر
هرکه حقّ بربلکه اردور اول　　بلمینلر مشرك کافردور اول
اول برتکدر و نکم وار انبیا　　کم جهانه کلدی آنلرچی ریا

خلقه تکری برلکنه بلدوردیلر　　طاعتی‌لرهم تکری‌یه قلدوردیلر 15
هر بریسی سویلدی کرچك سوزینه　　مصطفی‌یه قلدی آخرده کزینه
ختم مرسل قلدی الله اول اری　　بلوك اولدور انبیا قوك سروری
دخی بزدیرم کم بلاکز آشکار　　بز ملك دانشمندم شویاله وار
اول محمّد قولیم بن بیلکز　　وصفم ایشیدن بر اغور بالدیر
کم ملك ایشیلمسه انلردر جهانده　　بر کلیدور انجمه جهانده
دیا مسیز قورتوبن سز جهد　　کیدارده سز آرادنده کفر و نفاقده
هم محمّد چون رسولدر دیه سیز　　بز الوهده جهانده قورتلاسز
کلوبن اقرار ایده سز ازوجه　　تکری بردور ارتق تکری یوغه
هم محمّددر اول پیغمبری　　هم رسولی قولدور دیندن سروری
یوقسه بویله دیمیکوز سز جهانده　　کوره سز نلر ایدرم بودم روانده
دخی سوزم یوقدر سزه بلاسز　　دیدیکومی دیرسکوز قورتولاسز
سز دیمیکوز کم چریم چیقدرر　　اول بم قاعده جوجی یوقدرر
نقد چیه اول قیوده سوریسی　　یتر اکاسن حقابك بریسی

چونکه ملك بو رسمه نامه یزدی، دوردی بونکدی نامه‌یی (یحیی بن عیسی) یه ویردی بو کافرلره ایلت دیدی. پس یحیی نامه‌یی آلدی، کافرلره ایلتوب ویردی. منطور و شماطاط و قیطال و اسلاقل و کیطم و عطاریج تمامت کافر بکلری بریره جمع اولدیلر، نامه‌یی آچوب اوقدیلر، نامه‌نك احوالن بیلوب قاقدیلر، نامه‌یی پاره پاره ایتدیلر. دیدیلرکم (یحیی بن عیسی) یه اولدره‌لر؛ اسلاقل قومدی ایتدیکم بو قاصددر، بونك نه صوچی واردیدی. آخر اول نامه‌یه جواب یزدیلر. اوّل نامه‌ده تحقیقی یزدیلر؛ ایتدیلرکم بز روم سردارلریوز، سنکله ملك دانشمندسك بکلر وآگاه اولعملکم اول اشلرکم سن بزه قلدك یعنی نکا قلدیغی که بوکز بزه جلوك مسلمان اولوك دیو سویلرسك؛ هله عقلوکی باشوکه دوشور، سنوك جانکا اشله ایدوك کم جهانده سویلنه، داستانلرده یزه‌لر، سن دخی اویرسن بزکلك کم سزدنه طمارکتورا ور؟ آخر استنبوله عزم ایده‌وز

برجادو دخی اول جانبه وارمشدر آدینه (اسطاندطوریان) دیرلر قیصره اولردنلر کتورمشدر
اولاری هلاك اولمیسه؛ بزه خبر ویردیلرکیم عجب اولورکوز نیجه ایکی ملت الا برابر ایده‌لوم اسلام اهلنی
هلاك ایده‌لم، اسلام آدینی دنیادن کتوره‌لم، عالم یه مسیح دینین طوته؛ بزدلا فرزکیم سز
دنیاده اولامز بزوم مرادیموز بودر، سن بزی جادولر دینه دعوت قلورسین، امدی
یارینه وقتوکا حاضر اول سنوك جانوکه نلر قلاورز دیدیلر. بو وجهله جواب یازدیلر، کیرو کیمی
الینه ویردیلر. چونکه (ایجی بهعیسی) نامه یی آلوب ملك دانشمند خدمتنه کلدی؛ کافرلرك جواب
نامه‌سن ملکه ویردی؛ ملك نامه یی آلدی اوقودی، احوالی نایدوکین بلدی، درحال بیوردی
قره‌قول بندیلر چری یه چقلدیلر، کیجه ویناره بکلدیلر. اول کیجه قرار قلدیلر، چونکه صباح اولدی
ملك بیوردی کوس ونقاره چالدیلر، علملر کتوردیلر، آتلرینه سوار اولدیلر، خلیفه علمین دخی
ابومسلم صنجاغین آچدیلر. غازیلر تکبیر کتوروب کافرلردن یکا یوریدیلر، صفلر بغلیوب کفار
لشکرینه مقابل طوردیلر. کافرلر دخی یوریسه غضب ایرشدی، اسلام چریسینه قارشو صفلر
بغلیوب طوردیلر، ایکی طرفدن نقاره میدانه چلدیلر. تاکوره‌لر اول میدانه کم کیرر دیرکن آنی کوردیلر
کم اسلام لشکرندن (عبدالرحمن توقادی) میدانه کردی جولان کوستردی ارطلب قلدی. کافرلردن
برمبارز کافر میدانه کیردی جولان کوستردی [1] چونکه کیجه اولدی ایکی چری بربرندن
آیرلدی، ملك دخی غازیلریله کندو خیمه‌سنه کلوب اخشام نمازین قلدی. بیوردی خوان کتوردیلر
یدیلر. خوان کوتورلدی دعا قلوب ملك بیوردی کرو غازیلر ساز سلاح بغلندیلر آتلرینه
بنوب شبخونه عزم ایتدیلر. التمیش بیك ار رخت قاتن قودیلر. یکرمی دورت بیك غازی روانه اولوب
دورت یکادن کافره شبخون ایتدیلر. کافرلر چونکه اول کیجه جنکدن دوندیلر، کندو بارکاهلرینه
کلوب قوندیلر، خوان کتوردیلر، ییدیلر؛ ولا دیرلرکم مجلس قوره‌لر؛ ناکاه مسلمانلر چریسی دورت
یکادن آقین قلدیلر. کافر چریسنده غلبه قوبدی. سهلاهل، قیطال و منطور و شطاطا و عطاریج
واقلاطیس و قلاویوندن بو کافر بکلری حمله آتندیلر، مسلمانلره حمله قلدیلر. مؤمنلر دخی ارسلانلر کبی
اوکروشدیلر، بردخی روم چریسی زیر و زبر قلدیلر. ملك دانشمند غازی بر بغره شویله اوردیکیم

---

[1] بوراده نقصان سطرلر واردرکه محاربه‌دن بحث ایدلدیکدن ختامه ایردیریلیور.

106 کافرلر اسیر اولدیلر. ارتوخی جنك آراسنده (قلاویون) لعینه اوغرادی؛ لعین ارتوخی یه کوردی
درحال برضرب ایله ارتوخینك آتی یقدی، دیلادیکیم ارتوخی یه قصد قله؛ ناکاه ملك دانشمند
ایرشدی قلاویون لعینه بر قلیج شویله چالدیکیم ایرقاشندن دکین ایکی پاره قلدی. لعین آتدن یقلدی،
جاندن جهنمه اصمرلدی. ملك حسبت کافرك آتی طوتدی، ارتوخینك اوکنه چکدی؛ ارتوخی همان آتلندی
دخی منطور طلبنه حمله قلدی. منطور و شطاط چونکه آنی کوردیلر، چری یه چاغردیلرکم بونجه چری برقاچ
جادولردن قچیسز، قیاجقدیز دیوب اول چری یی مسلمانلره حواله قلدیلر. شویله جنك اولدیکیم عالم
قیامت واردی، کافرلر طرفدن فریاد و فغاندن قوبدی آسمانه ایرشدی، اول کیجه صباحه دکین اوروشدیلر.
چونکه صباح اولدی، کافرلر کوردیلر اول یازی آدم کوده‌سیله طوطمش، آدم قانی سیل کبی روانه قالمش
آقردی؛ مسلمانلر کرو حمله قلدیلر، تکبیر کتوردیلر، منطور اوسته دکدیلر. منطور و قیطال جادولری
آجیسندن آسمانه کوسنی اوردیلرکم کرو دونلر. ملك دانشمند غازی بو یکا مسلمانلره بیوردیکیم
دیلك غیرت ایدوك اولاکیم دینه دوشمانلرینه هلاك ایده‌وز دیدی. غازیلر دخی تکبیر کتوروب صف
بغلدیلر، علم دبنده طوردیلر. کوس و نقاره و لماول اونندن عالم ینقولندی؛ حافظلر صنجاق قدوسین
خوبسه قرأت اوقودیلر. منطور چونکه اول غوغایی ایشتدی، صوردیکیم بونه غوغادور؟ ایتدیلرکیم:
ملك دانشمند غازی چریسی صف بغلمشه دیدیلر. لعین جادوینی امید کسدی؛ اول دخی بیوردی کوس و نقاره
اوردیلر، کافر چریسی کرو دوندیلر، صف بغلدیلر. قیطال، منطور، شطاط چرینك قلبکاهنده
طوردیلر. عطاریج، اقلاطیس رخت قاتنده طوردیلر. ایکی چری بربرینه مقابل طوردیلر، ارلر نظر
میدانه چلدیلر. اوّل میدانه کم کیرر دیرکن دکم هنر کوستره دولت هماسی کمولك باشنه قونه دیرکن آنی
کوردیلرکم افرودیقیه ساز و سلاحی کندو یه راست قلمشه، سکوسن الینه آلمشه آتی میدانه سوردی
جولان کوستردی ایتدی: بنم افرودیقیه شاه شطاط قیزی، ملیکولك قرنشی، محمد مصطفی ملك آیاغی
طوپراغی، کافرلرك دشمانی، کمولك میداندن ارزوسی وار، کلسون دیدی. منطور چری یه چاغردیکیم
هر کیم بو قیزی بکا کتوره انی مال ایله غنی ایلیام، دخی قموملکیمی اکا بغشلایم دیدی. منطور بویله
دینجه چری آراسندن بر عجایب هیبتلو کافر میدانه کیردی، جولان کوستردی. منطور ایتدی: بو کیمدور؟
ایتدیلر: اقلاطیس دور؛ منطور ایتدی: بو زمانه دك نرده ایدی؟ ایتدیلر: رخت قاتنده ایدی.

هنوز قلدی دیدیلر. افلاطیس چون افرومیه‌یه یقین کلدی چاغردیکیم بونه اشارتکم قیلورسن،
تمامت روم ولایتی جادولر ایله ویروب خراب قلدوك، قیامت کوننده مسیحه نه جواب ویررسن؟
رهبانه صلیبه نه یوزیله بقارسن؟ دیدی. افرومیه چون آنی ایشتدی، صلیبه لعنت! دیدی.
افلاطیس قاقدی، سنکوسنی افرومیه‌یه حواله قلدی. افرومیه قلقانله برابر طوتدی. لعین کچوب
واردی ینه حمله قلدی ظفر بولمادی. اوچنجی حمله خطا کیدی. نوبت افرومیه‌یه دکدی سنکوسنی چویردی
آته مهموز اوردی آتی چاپردی ایرشدی افلاطیسه برسنکو اوردی لعین قلقانله منع ایلدی. ایکنجی
دفعه حمله قلدی لعینی ینه آلمادی. اوچنجی خطا کیدی. بربرینه ظفر بولمادیلر. بوکز سنکوی براقدیلر
الی قلیجه اوردیلر، بر زمان اورشدیلر نیجه حمله آراده خطا کیدی ینه بربرینه ظفر بولمادیلر. بوکز
الی کورزه اوردیلر. افلاطیس قاقدی بر دیو کبی ایردی افرومیه‌یه برکورز اوردی؛ افرومیه
قلقانله قرشو طوتدی کورز اندی قلقانی طرطغاله ایتدی. حسبه افرومیه باشنی اوغورلدی
کورز ایندی آته بوینه طوقندی خورد اولدی آت یقلدی. افرومیه آتدن ایرلدی؛ لعین قصد
ایتدیکیم افرومیه‌یه برکورز دخی اوره؛ درحال افرومیه قلیج طرتدی، افلاطیسك آتنی قلیجیله
چالدی ایکی ایاغین کسدی. لعین آتیله یقلدی یرندن طورنجه افرومیه لعینك باشنه برکورز اوردی
شویلکیم جیك یمرطا کبی طرطغاله اولدی، افلاطیس جان جهنمه اصمرلدی. کافرلرك شادلغی
یاد اولدی. غازیلر تکبیر کتوروب درحال ارتوخی افرومیه‌یه آت ایرشدوردی افرومیه استدی
قوش کبی قناد لندی هماندم ارتوخی ایله آرقه برایدوب چریك قلبکاهنه حمله قلدیلر، کافرلری
تارومار ایلدیلر. قیطال شلطاطه چاغیروب ایتدی: لعنت سکاکم سندن بوك کبی تخوم حاصل
اولمشکم تمامت روم ولایتی برقز سببیله یقلدی خراب اولدی دیدی. افرومیه، ارتوخی چری
آراسنده دوریشورلردی، ملك دانشمند آنی کوردی بویوردی مسلمانلر دخی برآوغوردن کافرلره
حمله قلدیلر. برجنك عظیم اولدیکیم عالم زلزله‌یه واردی صندیلرکم قیامت قوبدی؛ غازیلر تکبیرسندن،
کافرلر فریادندن، قلیجلر چاقلدوسندن، اوقلر قشلدوسندن، آتلر کشنمسندن، طبل ونقاره
آوازندن، کورز کوپلدوسندن بلاتشبیه محشر کوننه دوندی. منطور وقیطال جادولری قورقوسندن
بریرده طورمزلردی. اول کون شویله جنك اولدیکیم باش قسلدی، سینه‌لر سکولدی، لسوح

باشندن آت آیاغی یره بچمز اولدی. آتا اوغلون، قرداش قرداشن بلمز اولمشدی بشویلکیم 157
زمین وزماندن فغانه یوز طوتدی. ارتوخی وافرومیه جنك ایدرکن ناکاه علم دیبنه ایرشدیلر علمداره
حمله قلدیلر. اولدم عطاریج ایرشدی، ارتوخینك یولنه آلدی؛ افرومیه عطاریجك آردندن ایردی
شویله چالدیکیم ایرقاشنه دکین ایکی پاره ایلدی. شلطاط چون آنی کوردی، حبری قالمادی سنکوسن
الینه آلدی، اوکرورلره حمله قلدی؛ افرومیه چون کندو آتاسن کوردی، آتن باشنه چویردی،
ایراقدن طوردی، تماشا قلدی؛ ارتوخی شلطاطه مقابل اولوب جنکه طوردیلر. غازیلر اژدرها کبی
هر قنقی یکا یوررلرسه کافرلری پاره کنده قلورلردی، شویلکیم سورولر کافرلردن طمار کتوردیلر.
ملك دانشمند جنك ایدرك علم دیبنه چیقا کلدی کوردیکیم شلطاط ارتوخی‌یه مقابل جنك ایدر، افرومیه
ایراقدن طورمش، آنلری تفرج ایدر؛ چون شلطاط سنکو ایله ارتوخی‌یه حمله قلدی، ارتوخی
قلقانله منع ایلدی. لعین کچوب واردی. ارتوخی درحال آتنی شلطاطك اوستنه سوردی، قفاسنه
طمغه آتدی، شلطاطك بوینه کیدی. ارتوخی طمغه چکوب شلطاطی یقدی. غازیلر غلو قلوب شلطاطی
لعینی بغلدیلر. قیطال چون آنی کوردی فریاد ایدوب چری‌یه چاغردیکیم یولیه بغلك قومك!
دیدی. کافرلر دخی غلو قلدیلرکم شلطاطی قورترهلر، درحال افرومیه ایردی، قلیج قویدی، کافرلری
طاغتدی، شلطاطی آلدیلر مسلمانلر چریسنه کتوردیلر، درحال الینه آیاغینه دمور اوردیلر، خیمه
ایچنه براقدیلر، اوستنه موکللر قودیلر، ارتوخی ایله افرومیه کیرو دوندیلر، کافرلره حمله قلدیلر.
قیطال کوردیکیم شلطاطه خلاص اولمدی لعین قاقدی آتنه مهموز اوردی مسلمانلره هرزه وهذیان
سویلیدی حمله قلدی. جنك ایدرکن ناکاه (عبدالرحمن توقادی) یه ایرشدی برضرب اوردی
(عبدالرحمن) آتندن یقلدی دیلیدیکیم اولدوره. ناکاه ملك دانشمند ایرشدی برکز چاغردی،
نعره اوردی ایتدی: بنم ملك دانشمند غازی‌یم بردور اوکمده طاغ ایله یازی دیوب حمله قلدی.
قیطال چون ملکی کوردی چاغردیکیم: ای جادو اوغلی باباکی الیمدن جانه قنده الیتاسن دیدی دخی
سنکو ایله ملکه حمله قلدی. ملك آنك سنکوسنی قلیجیله چالدی ایکی پاره قلدی؛ لعین آتیله کچنجه ملك
دانشمند قفاسنه ایردی، برضرب قیطالك باشنه شویله چالدیکیم ایرقاشنه دکین ایکی پاره قلدی. کافرلر
طرفنه قفادن قوبدی. منطور چون آنی کوردی طاقتی کسلدی، کوچی قلمادی ینده سن بلمادی

ناگاه احمد سرکز علم دیبنه ایردی، علمی علمداری ییقدی. کافر چریسی چوده آتی کوردیلر، تمامت پراکنده اولوب قچدیلر. منطور (نیقونیّه) دن یقا قچدی؛ غازیلر کافرلرینه دوشدیلر. شو قدر قیردیلرکم حدّی قیاسی یوغیدی؛ درحال ارزومیّه کافر چریسینک اوکون بغلدی؛ ارتوغی مسلمانلر چریسیله ایریشدی؛ کافر چریسینی آرایه آلدیلر، منطور یالکوز باشی آچیق یالین آیاق جانن آلوب قچدی. کافرلر عاجز قلوب امان دیدیلر. ملک بیوردی: ایرقه آدم اولدورمک دیدی. باری اولکوده اوتوز بیک کافر اسیر قلدیلر آندن شادلقله کیرو دوندیلر. شویله کیم طوقساندن بغلوجه ملک قالمدی. کافرلری قیوندن سورر کبی اوکلرینه قتوب سوردیلر، آرامگاهه کتوردیلر. ملک کوردیکیم کافرلرک اولقدر مالی، نعمتی، اسبابی، خزینه‌سی قالمشدکم حدّی قیاسن انجق الله بیلور. ملک طوغری منطور بارگاهنه اندی. بیوردیکیم اول مالی، خزینه‌یی ونعمتی برآرایه جمع ایتدیلر، قاموسنی بر طاغ کبی بارگاه اوکونده ییغدیلر. غازیلرکم کافرلر اردنجه وارمشلردی؛ چوغ کیجه اولدی، کیرو دوندیلر. ملک دانشمند قاتنه کلدیلر. اول مالکم جمع اولمشدی، ملک بیوردی غازیلره بخشش ایتدیلر. اولکم باقی قلدی اوچیوز یوک خزینه‌یی ملک خرجنه قلعه‌سنه کوندردی قیطال بارگاهنی حکنوسه بانوبه کوندردی، امّا بارگاهیدور بینه سوک اولسون دیدی. میرغازیلر ملکه ایتدیلرکم شاه شطّاط طوقسان قدر آتی نجه ایدرسک دیدیلر. ملک بیوردی انی کتوردیلر. چونکه ملک شطّاطی کوردی، ایتدیکیم اولکوده نیدیکیم قچدوک؟ امدی نوکر جاندن الدن قنده التاسن، اکر مسلمان اولرسک سنی بو دفعه بوغازلکدن آزارم دیدی. شطّاط ملکدن بو آجی کلامی اشیدی فریاد ایدوب اغلدی اول یترمکم ملکی، مالی، خزینه‌می، قومی آلدوک نوکرسنی دینه یوزمی قلورسک؟ دیدی. نچه‌کیم بهادریم صلیبچ رهبانلردن یوز چورم دیدی. ملک دانشمند کوردیکیم قابلیتی یوقدر، چوق نصیحت ایتدی، چاره اولمدی، شطّاط قبول قلمدی. ملک بیوردی بینه آیاغنه الینه دمور اوردیلر، بو مسلمانلر اوستنه موکّل قودیلر، حبس ایتدیلر، اولا که مسلمان اولوب ایمانه کله دیو تأخیر ایلدی. غازیلر ملک دانشمند ایله نماز قلدیلر چونکه نمازدن فارغ اولدیلر ملک بیوردی خونچه کتوردیلر

ییدیلر. خونده کوتوردی دعا قلدیلر. غازیلر هر کس کندو خیمه‌لرینه واروب قرار قلدیلر. ملک بیوردی عبدالرحمن و عثماندن اون بیک ارایله قره قول بندیلر، اول کیجه صباحه دک لشکری دوللاندیلر. غازیلر دخی حضوره واروب دکلندیلر. اون اوچنجی مجلس تمام اولدی باقیسین اون دردنجی مجلسده سویلیاوز ان شاء الله تعالی.

المجلس اربع عشر

اون اوچنجی مجلس قلدق تمام
ویر صلاوة مصطفی‌یه والسلام
کیم نه‌لر قلمش جهانده کوردک اوسه
نه غزالر قلمشلر غازیلر اوسوج
سنده نفسیله غزا ایلایی کور
جهد ایدوب انی مسلمانه ایلایی کور
آیکنده اولمه غافل حالوکه باقه
یوری فکر ایله کل احوالکه باقه
بیلورسک اولک برقطره نطفه
نه وار آخرسنی ایر کورسه لطفه
نه‌دن کلدوک نیه ایردوک نه بیل
اتوک سوکرینه یرنجه سنده عزّ قیل
کیچ کوندر بیادن جاغزدن اول
نه قتوک بیتدیکی دیو قیغیردن اول
قنی ادم قنی حوّا کرندی
اجل آغوسنی یوتدی ده کتدی
قنی اول قوتلو چوق پادشاهلر
قمو اولوم الندن قلدی آهلر
نیدور کرولیدور کر ملکدور
بو عالم بر نفس کور کلکدور
کوکل ویرمه ایکنده بو جهانه
بلورسنکم فنادر بو زمانه
کیه قشوسنی کوکلکدن امین اول
کوزت تمه بو غنیدر یا فقیر اول
سکا سرمایه دور عمروک بیلورسک
نصیحت بو یتر بنده‌ن آلورسک
قنی شمدی ملک اول غازیلرله
نلر قلمش ملک کور غازیلرله
دینه یولنده جانلرینه وقف ایتدیلر
باشین جانن حقّه قربان ایتدیلر
جانلسوز اولکیجه کوندز اویومادز
عاشق اولنه مجید وعده باشه قوفوز
لهکیجه قدرة دیلیله اول خدا
اویومازطور نفسیله قلو غزا
اشتمزسه سکا اول چاغرور
سنی کندو دن یقایه قیغرور

قانی دیر بونکله صحبت قلمه   حضرتومدن حقی دیدار اوماله
نه دیرسک دیرایوم بن سکا   متوجه اولورسیک سن بکا
سکا شویله دیو طورر که طلب   نیجه قیل سین انی ایتر سین طلب
اول ایکی جهانده کوناشی مصطفی   عالمه رحمت اوله قصدن قفا
دوندن نمازینه شولقدر قیلور ایدی   ایکی بکدرلاری ششیه اولور ایدی
نیجه کوندز نفله قیلوب غزا   نفسه دائم قیلور ایدی اول جزا
نفس غزاسنه اول اکبر دیدی   نفس غزاسیدر غزا بیلورک دیدی
نیجه امت سین محمد حالی شول   طوتمدوک حقدن بکا یه طوغری یول
هر کیجه دکلام میسنکم حزوز   نیجه مناجات قیلور هرشب روز
صبح دکه خالقه قیلور نیاز   پیشه ایدنمه آهی هرقیسج دیاز
سن یتوب غافل اویرسن هر کیجه   ملجزم نیجه اوله حالوک خوجه
باقچه وار دکله شول بلبللری   باغ و بستانه طولر غلغللری
صبح دکه معشوقه نیاز ایدر   صبح اولنجه باقچه دن دخی کیدر
کول یوزن کورسه اول عهد ولعن   امک ایچونده لامعه ایدر درلکه
اول که حیوانده طورر اشته حالی شول   نیجه آدم سنک سنده اویخو بول
شویله مردار کوده کیبی یاتسین   ایو کوکی یادلوکونه حیات اسین
نیجه یاته سنک اولاسک تراب   نیجه بیلمه اوته اوستوکده عذاب
ای دریغا کندو اوزوکی بلمدوک   بکجه عمروک نفسه غزا قیلمدوک
اولکه برمحبوبه عاشق اولور   یوزینی کورمه برساعت الور
کیجه لر اولاری یولنه طولنور   کوزی یاشی چوق اقار جولنور
سنی یقدن وار ایدی سودمک   حضرتینه ایرمک ایچون دیومدک
اول دکوملی سکا ویرن عقل و جاندن   ویرمدیکی معرفت دین ایجاندن
ال شوکونی کوره سن یارن در زار   نفس غزاسیله اولورسک بونی زار

اونداسه قامو اوجیوه نعمتی   کوریجک سن پادشاهک حضرتنه   ١٥٩
قانکسه انده ایدرسن خمار   درتلو ایچیده یاد طشدور تمار
اول ادم کیریجک قویه براد   حکم ایلیو کیدانی ایده لر یاد
آنکله رحمت اکا دیلر خلق   طلورانده حکم نقرت ایدلر خلق
بوتکلمز سوزی بونده قیالوم   کروملیلوک غزاسین دیالوم
کیم ملو قلمسه جهانده اول صفا   ویرصلواة روحنه پاک مصطفی
ایشته اونده ردنجی دده بر خبر   دکله لر سیک جانکله ایشت خبر
راویلر بویله روایت الیمسه   دکله ایجدی نذکیمه، نه سولیجی

راویان اخبار و محدثان آثار راوی روایت ایدر و اوستاد شویله حکایت ایدر چونکه ملک دانشمند غازی اول قوجه لوه چریه یه بصدی، قردی، کیمینی طوتساقد کتوردی، دوندی کلدی، منطور بارکاهنه قوندی، اول غنیمتی غازیلره قسمت ایدوب اوکشده وردی شویله طیوم اولدیلرکم دیل ایله وصف اولمز. چونکه اول غازیلر اول غنیمتی اولشدیلر هر بری بر لوریه واروب قرار قلدیلر. اول کیجه ملک صباحه دکین طاعت و عبادت قلوب حق تعالی حضرتنه شکر ایلدی. چونکه صباح اولدی، غازیلر و سرورلر ملک دانشمند قاتنه جمع اولوب صباح نمازینه قلدیلر. کونش طوغدی عالمی منور قلدی. ملک بیوردی کم چری آتلنسونلر؟ دیدی. درحال کوس و نقاره اوردیلر، رنقار ملک علملر کتوردیلر دیکدیلر، علیه علمین و ابوالمسلم صنجاغنه کتوردیلر. چری تمامت آتلندی، (نیقونیه) دیدیکلری اوزه واردیلرکم اکا (خورم) مشهور دیرلر. چونکه بر ایکی منزل کتدیلر، اوچنجی کوجده (اروجاک بل) دن آشوب نیقونیه قلعه سنه ایردیلر. چونکه کافرلر بو عظمتلو لشکری کوردیلر، قمو سی قلعه یه کیردیلر، قپوسن بغلدیلر. بو یکا غازیلر دخی کلوب قلعه یه قارشو قوندیلر، خیمه لر، بارکاهلر قوردیلر. ملک بارکاهه کیردی بردم آرام قلدی. قوشلق وقتیدیکم اول آرایه قوندیلر. منطوره خبر اولدیکم ملک دانشمند اسلام چریسیله کلوب قلعه یه قرشو قوندی دیدیلر. پس منطور کافرلریله برج اوستنه چیقدیلر، کوردیلرکم تمامت (خورم اواسی) لشکر ایله طولمش، خیمه خیمه اوستنه، بارکاه بارکاه اوستنه قورلمش. درحال منطور بیوردی کوس و نقاره چالدیلر، طویلر توفنکلر

آتدیلر، خیمه‌لر کنارینه دوشدی. غازیلر چونکه بو حالی کوردیلر اوخیمه‌لری کتوردیلر، ایراقده یرده قوردیلر شویله‌کیم اوقدن تشویش اولدی. بو کیجه ملک دانشمند دخی بیوردی کوس ونقاره چالدیلر، بوریلر، طرنالر اوتدردیلر. اول ساعت اسلام چریسی آتلندی، مسلمانلر بن محمد وایوب بن یونس واحمد سرکز وارتوخی وافرومیه وعثمان بن ابیه وعبدالرحمن توقادی تمامت سرورلر نیقونیه شهرینی اورتایه آلدیلر. منظوره کروخبر قلدیلرکیم اوسه اسلام چریسی شهری چوردی دیدیلر. اول شهرده منظورلر اولو سرای عمارت قلمسه، صفاسین بر قلعه‌یدی اول سرایک چوره‌سین خندق قزدربن ایچین صو ایله طولدرمشدی. دخی سرای طامنه دورت کوشه‌ده منجنیقلر دیکمشدی. منظور قوللریله سرای طامنه چیقدی. کوردیلرکیم مسلمانلر شهری اورتایه آلمشلردی، درحال منظور کافر چریسنی اوروشه حواله قلدی. ملک دخی بیوردی غازیلر جنکه بیوریدیلر، اول کونده بر عجایب قلعه جنکی اولدیکیم وصفی قابل دکول؛ قلعه‌دن کافرلر چرخ واوقیله ومنجانق طاشیله چوق مسلمانلر شهید قلدیلر. بو کیجه غازیلر دخی اشغادن اوقیله چوق کافر هلاک قلدیلر. چونکه کیجه اولدی، ملک چریسیله کرو دوندی، چادرینه کلدی؛ اخشام نمازینی قلدیلر ملک بیوردی خوان کتوردیلر یدیلر طعام کتورلدی دعا قلدیلر. آندن ملک بیوردی چری‌یه یوقلدیلر، سکزیوز مسلمانلر شهید اولمش؛ ملک بیوردیکیم قموسنی بریره جمع ایلدیلر، اوکی شهیدلر اوستنه نماز قلوب دفن ایلدیلر، دخی هر بری خیمه‌لو خیمه‌سنه واردیلر. ملک بیوردی: عبدالرحمن توقادی وعثمان بن ابیه ودلدبیک ارایله قره قول بندیلر، چری‌یه صقلدیلر. ملک دانشمند صباحه دک عبادته مشغول اولدی. چونکه صباح اولدی، صباح نمازینی قلدیلر، دعا ایلدیلر. بو کیجه کافرلر ینه بارو اوستنه چقدیلر، نفاذلر نفت اوقنه آتدیلر، آستهبازلر[1] بر عظیم طراقه، بر کوتکدی اولدیکیم عالم ینقولندی. ملک چونکه آنی کوردی، بیوردیکیم اوتوز بیک اسیر کتوردیلر، قلعه‌دن ایراقده صف صف طوردیلر. ملک دانشمند ایتدی: کلوک مسلمانلر اولوک یوقسه قموکزی هلاک ایدرم دیدی. آنلر ملکه سویلدیلرکیم بز مسلمانلر اولمازز دیدیلر. ملک بیوردی آنلردن بیک کشی قلعه‌یه قرشو پاره پاره ایتدیلر. بو کیجه قلعه کافرلری چونکه آنی کوردیلر، فریاد وفغان قلدیلر، روم دیلنجه چاغردیلرکیم اولکدن دیرلیک ایله مسلمانلر اولوک صورتا قلیچدن قورتلوک دیدیلر. امیرلر

---

[1] بو راده نقصان جمله‌لر وار.

چونکه آنی کوروب یکرمی بیک کشی بر موجد کتوروب مسلمان اولدیلر ایتدیلرکیم لا اله الا الله، محمد رسول الله دیدیلر. ایلکده یادیلر اول اصلندن درکم قلمشدور. طقوز بیک اسیر دخی قلدی کمی قری کمی قوجه کمی رهبانلریدی آنلر مسلمان اولدی ملک بیوردیکیم: آنلری هله بکوندن صقلاک کرک اول دیدی. ملک کرو دوندی بارکاهنه کلدی بیوردیکیم ارتوخی وافرومیه‌یی اوقودیلر سرورلر بله کلدیلر، ملکه خدمت قلوب اوتوردیلر. ملک ایتدی: یا افرومیه آتاک مسلمان اولمز، خراج دخی راضی اولمز، اکر قوی ویرسا وز دکل طوروزینه قسنه قیارز، اکر اولدرم سنک خاطرک قالور، نوکلوک ملول اولور؛ بن دخی محمد شرعنه قومسه اولورم دیدی. چونکه افرومیه ملکدن بو کلامی اشتدی، ایتدی: یا ملک الزمان بنم آتم آنام باکم دین یولینه، محمد عشقنه فدا اولسون اما بو کیجه آتام قاتنه وارایم، اجازت تو کله نصیحت ایده‌یم، کل مسلمان اول ایمان کتور، اکر اولمزسک سنی اولدورلر دیایم؛ اکر قبول قلدی خوش، والا قبول قلمزسه ارته‌نه دیلرسک اشکل دیدی. ملک ساکت اولدی. چونکه کیجه اولدی، ملک بیوردی خوان کتوردیلر، یدیلر. خوان کوتورلدی، دعا قلدیلر. بو کیجه افرومیه آتاسی شاه شطاط قاتنه واردی، ایچرو کیردی شویله قرشوسنه طوردی ایتدیکیم یا آتا بنی بیورمیسین دیدی. شطاط باشنه قالدردی، افرومیه‌یی کوردی، چونکه لقرزه سویلدی ایتدیکیم بن بو قمو مصیبتی سندن اوتوری چکرم، یوقسه بنم بو جادولر ایله نه ایشم وار؟ دیدی. افرومیه ایتدی: ای آتا کل مسلمان اول، چونکه دینی قبول قل، بنم سوزومی طوتا دیدی، طوتمزسک سنی اولدوررلر دیدی.

دین محمد دینیدر بیکل یقین ایننان اولور جهانده امین
دینبدر اونه لولاک لولاک سن اولماسک یرتمزدم دیرافلاک
لکم اولدور حبیب لکم اولدر طبیب سید المرسلین حبیب نسیب
اولدور بیکل شفاعت ایلیان امتی اولانه رحمت ایلیان
کل صلوات ویر ایمان محمده سنی بندن قورتروب آزاد ایده
کر احابودم سن ایمان مبقه سیه باشله جانوکی قورتارمیه سن

شطاط اولدم دیرکه بونه سوز اولور اشبو قزده نه قتی برك یوز اولور
که ملکه مریم عیسی بنده ده یوز یه پس چویره دیلر اولا انلر کوزین
با که خشم ایلادی بکرز مکم مسیح که بو قز سوزلریکا سوزی قبیح
پس مسیحوك قوللوغنه ایدمك دیدکو یوله انك کیدمك
اشبو اشلر بزه لایقدور سزا کیجه کوندوز اوسه چقاروز بز جزا
اولده اومال ملك وطنده بز بری قردورورز یوریوب هردم جری
بوانسك صوکی نیجه اوله عجب بز نجه چاکوز رنج تعب
بیلیوب نجه کوره ده هیچ وفا کلمدی اوسه اوله بکا ایرجفا
کلدی قرشومه نه سویلر بلمزم بن بو سوزی قولغوم قویمزم
شویله بلکم بن دینمده دورزم یوری وارکت بن اولکوودك آلمزم

پس افرومیه ایتدی: اکر اوکودم آلمزسك مسلمان ده اولمزسك ارته ملك کرك کم سنی بقارکده آصاردوم دیر اولسن دیدی. لعین کفره مشبدی وپیغمبره وخلقانه دلانه سوکدی. افرومیه جوده مؤك اول سوزلرینه اشتدی طاقتی طاقه اولدی نیدسن بلمادی؛ همانده طشره چیقدی ملك قاتنه کلدی؛ ایتدیلکم: زنهار اول ملعونه امان ویرمك کم حاله دل ده حقنده هرزه لر سویلدی دیدی. ملك جوده آنی اشتدی ایتدیلکم لعله یوری وار صبر ایله بز انوك حقنده کلورز دیدی. افرومیه کندی خیمه سنه کلدی، اول کیجه قرار قلدی. جومده صباح اولدی، صباح نمازینه مسلمانلر ملکله قیلدیلر، دعا اوقودیلر. آندن ملك دانشمند بیوردی غازیلر آتلندی نیتی غزا دیو قلعه دینه یقاردانه اولدیلر. بو یقا منظور کردکرای طامنه چیقدی، قورلرسارز وسلاحله منظوروك یوره سنی طورلردی؛ کافرلر دخی برج اوسته چیقدیلر. غازیلر دخی قلعه یه جوروب جنکه بشلدیلر. سیقونیه کافرلری عظیم انکار قلدیلر. چوقجه مسلمانده شهید اولدی. ملك دانشمند قاقیوب بیوردی، اول لعنونیك امیرلری کتوردیلر، قلعه یه قرشو قاموسنك بوینن اوردیلر. کافرلر باره اوستنه آنی کوروب فغانه قلدیلر. درحال کافرلر دخی، قلعه اچنده بیك یدی یوز مسلمان وارایدی اسیر، همانده اول موسلمانلری کتوردیلر، کم منظور آنلری قلعه یه کوندرمشدی.

---

۱۱۱ راویلر شویله روایت قلورلرکم اول بیك یدی یوز مسلمانده قلعه بورجنه عمارت قلورلردی، منظور اول عذابه بسرایه انلرله یاپشدی؛ لکن کوده اول مسلمانلره طمام طعام اشیه وردی، کیجه حبس ایدرلردی. بو یقا ملك کم اول اسیرلری قردی، منظور دخی بیوردی، اول اسیرلری برج اوستنه چیقردیلر، قموسنی مسلمانلره قرشو بوغازلرندن آصاقودیلر. مؤمنلر آنی کوروب فغانه قلدیلر، اول شهید اولانده مسلمانلر زاری آغلدیلر. درحال ملك دانشمند بیوردی: تیز شطاطی کتورك دیدی. اول ملعونی کشانده برکشانده سوریو سوریو کتوردیلر، ملك حضورینه یتوردیلر. ملك ایتدی: یا شطاط کل مسلمان اول، اللهی بربیل یه سنی مملکتوکه ایك ایدیم دیدی. لعین بو سوزلری اشتدی، هرزه لر یدی، ملکه سوکدی. ملك کوردیکم اصلاحی قابل دکول، سویلدیکجه ازدی، نقدرکم سویلدی فائده اتمدی. تیز همانده ملك بیوردی بردار اغاجی دکدیلر، قلعه یه قرشو شطاطی دار دیبنه کتوردیلر، همانده عقلوکه باشوکه دیو شور دیو کوردیلر فائق دیرمدی، ملك بیوردی شطاطی ایا عقنده ایت لشی کبی آصاقودیلر؛ ستلی قورقدایکابه کله دیو؛ چیاره اولدی سوکمکا مشلدی. ملك بیوردی: فشانه آلوب اوقه طوتدیلر، اول اوقی قرق افرومیه اوردی. آندن صکره مؤمنلر نیتی غزا دیوب شطاطه اول قدر اوقه اوردیلرکم تنی کرپیه دوندی دخی قلبور کبی دلوك دلوك اولدی. اول لعین مردار جانی جهنمه کوندردی. بو یقا منظور جوده آنی کوردی، تنی دتردی بیوردیلکم باره اوستنده اوقه طامسه غازیلر اوسته دکدیلر، مسلمانلر دخی جنکه طوردیلر. اول کونده کیجه یه دکین برج اوسته اوقه سبدیلر، شویلکیم باره اوستنده برموقه کومستر مدیلر. جوده کیجه اولدی، کرد دوندیلر، ملکوك بارکاهی قاتنه کلدیلر، دخی ملکه خبر قلدیلرکم مسلمانلردن نکوده قلعه جنکنده بیك غازی شهید اولدی دیدیلر. ملك بیوردی، اول شهیدلری بریره جمع ایتدیلر، نمازلرینه قلوب آنلری دفن ایتدیلر. ملك کرو خیمه سنه کیردی، غازیلر ایله اخشام نمازینه قلدیلر، اوراد اوقودیلر. ملك بیوردی عودمه کتوردیلر یدیلر، عوده کوتوردی دعا قلدیلر. اندنده ملك ایتدیلکم ثنا قتالم بو شهدوك باروری قتی قلمدر. غازیلردن چوجه کشی شهید اولدی، عجبا بونی نیجه آلاوز دیدی. ارقو دخی ایتدیلکم: یا ملك الزمانده سنوك دولتوکده ورسول حضرتنك معجزاتی برکاتندن انشاءالله یارینه آلاوز دیدی. بونی بویله دیرکن ناکاه شهرده کوسی اوردیلر، بشارتیله لردیلر، غوغا غلبه قلدیلر. ملك

صوردیلم عجب بونه بشارتدرکم کافرلر ایدرلردیدی. اولدم (یحیی بن عیسی) ایچرو کیردی، ملکه
خدمت قلدی. ملک صوردیلم بونه غوغادر؟ یحیی ایتدی: بن شهر بوره سنده یدم اوده
قاصد کلدی. چونکه بو جمله قاصدلر شهره کیردی بشارت چالدیلر، بر یرده صیبویه کردم، شاید
بر خبر بلم دیرکنه کوردم کی برکشی اشهردن طشره چیقدی روانه اولوب کیدر؛ بن آردنجه واردم،
اول کشی یی طوتدم صوردم کی قنده کیدرسن؟ لکن بونه بشارتدرکم شهرده چالدیلر؟ دیدم.
اول کشی ایتدی: اوده برده قاصد کلدی. مجدجی کلدیلر کم فرنکلردن روس وچرکس ودخی
(قصطونیه) حدندن وبول کنارندن وصامسوندن وجانیک حدندن بتمه ایکی ملکتدن چیری
جمع اولمش، منظوره یاردیمه کلورلردی. بن اول کشی یه صوردم کی سن قنده کیدرسن؟
دیدم. ایتدیکیم: بن معموریه طرفنه کیدرمکه (معموریه) قومنه خبر قلم، ملک دانشمند شاه بشطاطی
بر دار ایتدی، قتی عبرتایله اولدردی، قیطالی دخی دیلیدی؛ اوغلی (ابیطاکوسی) کم مشهوری
آتاسی برینه معموریه تختنه اوتورر. اکا خبر قلم کی معموریه چریسین جمع ایلیوب منظوره یاردیمه
کل، دیدی. چونکه بن بو سوزلری ایشتدم قوللیلدم، قوللاغی توزینه بر یومروق ایله شویله اوردمکی
مسوک کلمکلده بینی طرطفاندن اولوب جانی جهنمه کیتدی. بن اول ارادن کرو دوندوم، اوسه
خدمتوکه کلدم دیدی. ملک دانشمند چونکه بو سوزلری ایشتدی ایتدی: معوذ بالله ای سرورلر
دیدوکی چیری جمع اولنجه اولوربسه کافر قوتلو طوتر بز بیچاره قلموز کرکلم بو شهری خراب قلاوز
کافر چریسی ایرشمزدن دیدی. احمد سرکز ایتدیکیم: یارینه چیری آتلنسونلر، جمله مشغول اولسونلر،
چونکه کیجه اوله ان شاء الله بن اول شهری آلایم دیدی مسوک دولتوکده بو ایشی بریکا ایده یوم
دیدی. ملک چونکه ایشتدی، شاد اولدی بیوردی قره قوللر بندیلر، چیری یی طولندیلر. چونکه کیجه
کچدی صباح اولدی، ملک بیوردی کوس و نقاره چالدیلر، تمامت اسلام چیریسی آتلندی. علملر
و صنجقلر کتوروب یوریدیلر. احمد سرکز خیمه سنده اوتوردی، روم ملیچه بر نامه یازدی منظوره؛
اول نامه ده تیمتی، آنده بو نامه بندلی سرکزم مسوک قاپوکده کم منظوره بکلل
و آگاه اولغل بن قلعه و غم ایشلرده پیشیمان اولدم دیلرمکی کرو سزوک قاپوکزه وارم، ینه
مسیح دینینه کیرم، آنده اوتوردیکیم بو ملک دانشمند بنی محاله آلدی، کوزینه کوسترمدی. قیطالکی

عموقیزی اولدوردی؛ آنده شاه بشطاطی اول عبرتیله آصدی، انکا بلالر ایلدی. قوقلوم بو
قومده بکلکی بری اولدی؛ دیلرمکی بو کیجه ملکوک باشنی کسم دخی سنوک قاپوکه التم؛ اکر بویله
قلورسم بنم کناهمی بویزیمه کتورمیه سک، بنی رهبانلردن دکلک ایده سک، بنم صوچمی بغشلیالر.
امدی نامم کی سکا واره بکا تیز جواب یازوب ویره بلدیکی بن دخی اول ایشه اوسته اولم!
دیدی. نامه یی چونکه تمام ایتدی، درحال اتقدی. احمد سرکز صوکره یرینه کلدی، کوردی غازیلر
جنک ایدرلر، تیز کماندن ترکیشندن براوق چیقردی، اول نامه یی اوقه بغلدی، اوقوک دمرنده
چیقردی، شهردن یکا آتدی. چونکه اول اوق شهر ایچینه دوشدی، کافرلر اول اوقی بولدیلر،
آلوب منظوره کتوردیلر. منظور اول نامه یی آچوب اوقودی، نامه نوک احوالن بلدی، قتی شاد
اولدی، درحال بیوردی جوابنامه یازدیلرکم: ای سرکز سن بیلورسنکم حلیلیلر حقدر؛ ملک
دانشمند بر ظالم جلاددر؛ قیطال کبی، بشطاط کبی بکلری کوردوک کم نیلدی؛ امدی کرک
کم بو کوکی مردانه بغلیاسن، ملک باشنی کسوب بنوم قاپومه کله سک، معموریه بکلکینه سکا ویرم،
سنی روم ملک سرلشکری قلم؛ ال برایدوب بو چهارزولری اورتادن کتوراوز؛ و دخی کندو قزم
(ماسیه بانو) یی سکا ویرم دیدی. دخی نامه یی اوقه بغلدیلر، اول آرایه کلدیلرکم نامه یی اوقیله
آنده بولدیلردی، انوک برابرینه بورج اوستنه چیقدیلر کوزتدیلرکم ایراقدن بر آدم طورر
ایشارت قلدیلر. بونکا احمد سرکز دخی الیله باشیله ایشارت قلدی؛ درحال نامه یی اوقیله طوغری
آنکا آتدیلر. احمد سرکز نامه یی آلدی، ملک دانشمند یاننه کتوردی، کافرلر دخی بارودن اولکوندن
اخشام دکین اورشدیلر؛ کوکلکلری خوش اولدیکیم بو کیجه سرکز ملک باشنی کسر آنوک شر و شوریه
بزم اوستموزدن کیدرر دیو سویورلردی. چونکه کیجه اولدی، مسلمانلر چریسی کرودوندیلر، بارکاهلرینه
واروب اخشام نمازینی ملکله قلدیلر. ملک بیوردی خونه کتوردیلر یدیلر. خونه کوتوردی دعا قلدیلر.
ملک ایتدیکیم: یا احمد منظوری نیلدوک؟ دیدی. احمد سرکز ایتدی: ایشی تمام اولدی، نه دیریکم
کیجه یه دک صبر ایلک کرککم روانه اولم دیدی. ملک ایتدی: آخر سر انجام نیجه اولدی دیدی. احمد
سرکز قمو احوالی ملک قاتنده سویلیدی. ملک چونکه آنی ایشتدی، احمده آفرین قلدی. چونکه بر زکیدی،
دونده یاروسی اولدی؛ احمد سرکز بیوردی: غازیلر غوغا و غلبه ایلدیلر شویلکیم اونی عیوقه چیقدی.

بو یکا کافرلر بورج اوستنده چیقوب چاغرشدیلر، اول غوغایی ایشتدیلر قومی سوندیلر.
بو یکا احمد سرکز، ارتوخی، افرومیه، سلیمان بن نعمان و ایوب بن یونس و عثمان بن ابیه و
عبد الرحمن توقادی ملک دانشمند غازی ایله بشیوز کیشیله آتلندیلر، چری آراسندن طشره چیقدیلر،
شهردن یکا قچدیلر. چون شهر قپوسنه کلدیلر، احمد سرکز روم دلنجه چاغردیکیم قپویی اچون کیم
بنم سرکز ملک باشنی کسدم کتوردم، بر قاچ سرورلرینی حقدم قلدیلر، تکفور مدد قلدکوزلم بندن
ویار بنوم طواز کتورلر دیدی. دجال کافرلر منظوره خبر قلدیلر. لعین ایشیدوب شاد اولدی
بیوردیکیم قپویی آچدیلر. غازیلر شهره کیردیلر. منظور آتلندی سراینده طشره چیقدیکیم سرکزه
استقبال ایده. ملک چون شهره کیردی، عثمانی یوز کیشیله قپوده قودی. قلانده چری شویله
غوغا غلبه ایدرک شهر قپوسنه دکین ایرشدی. عثمان دخی یوز کیشیله قلیچ طاقوب قپوجیلرک
قموسنی قردیلر. مسلمانلر شهره دکولدی. ملک سرورلریله کرای قاتنه منظوره ایرشدیلر. منظور
چونکه کوزلری کوردی ایتدیکیم: یا سرکز نه بو کیجه رهبانلره چوق مال ویردم حدیدن طشره کی
سنوک کناهکلی بغشلدیلر، قنی ملکوک باشیکیم آنی اوده بیقم دیدی. ملک همان رعدوار بر
نعره اوردی، ایتدیکیم: یا منظور، اوشته ملک دانشمند بنم، بانکم الموعد بلا کلام تیز ایمانه کتور،
یوقسه قوش اولوب کوکا چیقرسک، یا بالیق اولوب دکیز دیبنه اینرسک، جانک الومدن قورتـ
ترمزسک دیدی. چون منظور بو حالی کوردیکیم نیجه قورقدیغنه اوغادی همان ترسا اولوب عقلی
باشندن کتدی. منظورک عقلی باشنه کلنجه قوللرینه چاغیردیکیم دیلک قومک جادولرک باشنی
اولدورک دیدی. ملک کوردیکیم اصلاحی قابل دکول، همان قلیچ الینه بیوردی ایرشوب
منظوره بر قلیچ اوردی شویلکیم ایرقاشنه دکین ایکی پاره قلدی. لعین جانی جهنمه اصمولدی. کافرلر
چونکه بو حالی کوردیلر، فریاد و فغان قلدیلر؛ طشره قومی بلدیلرکم منظور اولدی، همان برکزدن
حوالیسنه طوردیلر. بو یکا طشره کی مسلمانلر حمو قلعه یه کردیلر، هیچ اولوب نچه کافره قلیچ اوردیلر، چوق
کافر قردیلر. کافرلر دخی چوق مسلمانلری شهید ایلدیلر. اول کونه کیجه یه دکین جنک ایتدیلر، شویلکیم کوندن
چوردی؛ کافرلر دخی امان دیلدیلر. ملک ایتدیکیم: مسلمان اولوک، قموسی راضی اولدیلرکم اسلام
دیننه کیرهلر. ملک منظور سراینه کردی کوردیکیم بر قلعه یه بکزر، بیوردیکیم منظورک خزینه سنی

آچدیلر، مالنی طشره چیقردیلر. ملک دخی اول مالی غازیلره بخش ایلدی. اوچ یوز بیوک خزینه دخی (1)
ملکه قالدی. بو فرحلق ایله ملک غازیلره مال اولشدرکه همان ایکی قات حصه کلدی، مشایخ
خرجنه دن ده؛ ملکه ایتدیلر: مشتاقز اولسون یا ملک الزمان، کلنومسن یانوددن بر اوغلان وجوده
کلدی دیدیلر. اول خبر ملکه خوش کلدی ایتدی: آنک آدی (غازی بک) اولسون دیدی.
سرورلر چونکه ملک غازی بکی ایشتدیلر، شاد اولدیلر. نیچونکه شاد اولمیهلرکم اوغول مبارکدر،
دنیایه آخرته اشارتدر. ملک دانشمند یوز بیوک مال (ادکیه) قلعه سنه کوندردی، یوز بیوک
مال دخی (خرجنه) یه کوندردی. (عبد الرحمن) ی دکیه یه اصمولدی. عبد الرحمن دخی اول ایکی
یوز بیوک مالی آلدی خرجنه دن یکا روانه اولدی، بر ایکی کوندن صوکرا کلدی ایرشدی. اول
مالک یوز بیوکنی کلنومسن یانوینه تسلیم ایلدی؛ (ملک غازی بک) ی دخی کوردی، شاد اولدی.
اندن عبد الرحمن اول مالوک یوز بیوکنی آلوب دکیه دن یکا روانه اولدی. بو یکا ملک دانشمند
غازی چونکه (سیقونیه) شهرینی آلدی، امان دیلیانه کافرلری اسلام دیننه دوندردی، ملک
کندوسی منظور سراینده قرار قلدی. اول کیجه رومیلر تدبیر قلدیلرکم بر قونقلق قلالر، ملک ایچونده غازیلر
ایچونده اول طعامک ایچنه آغو قاتالرکم مسلمانلر جمله هلاک اوله؛ منظورک بر وزیری وار ایدی
آدینه (اکره کوسی بن مانوئل) دیرلردی، ملک اوکنده مسلمان اولمشدی؛ الا مسلمان عقیده اعتقادی
یوغیدی. اول کافرلر ایله ال بر اولیوب ملکه بو قصدی ایتدیلر. (اکره کوسی بن مانوئل) اول کیجه ملک
قاتنه واردی، خدمت قلدی ایتدیکیم: یا ملیک، یارین دیلرم غازیلر ایچون قونقلق ایدم. ملک
ایتدی: مصلحتدر نوله! (اکره کوسی بن مانوئل) طوردی، کندی مقامنه کتدیکیم اول کیجه
اغو تدبیرین قله. اول کیجه ملک منظور سراینده یتوردی، ناکاه بر دوشنده کوردی، دوشنده پیغمبری
کوردی صلی الله علیه وسلم؛ شویلکیم سرای ایچی رسول حضرتینوک نوریله منور اولدی.

تمامت صحابه چوره سن طورمشلردی   ای یوزینه بقوب تماشا قلورلردی
ملک اولدم خوش مناجات ایلدی   حضرته اول عرضه حاجات ایلدی
اولدم ایچره اویقوده کوردی کوزی   اول محمد مصطفی کورکلو یوزی
یوز یکرمی دورت بیک پیغمبری   اوچ یوز اون اوچ مرسلوک اولکوری

کوروب نور دنه عالملرکی یوجه — نه دیم وصفنی انوك کم نیجه
قباری عیوقه چیقمش رایتی — یارلو نصر من الله آیتی
عالمی باشدن باشه نور ایلدی — لهب یقلمش یری معمور ایلدی
کوردی ملك اول نبیلر شاهنی — دیه کوکشی قهردو عالم ماهنی
یوزیره اوروب اوکنده آغلدی — کافرالندن شکایت ایلدی

چونکه رسول حضرتی علیه السلام بیوردیکیم یا ملك دانشمند بز سندن راضیوز، تکری سندن داخی دور، دین اسلام یولنده تقصیر لیوه قلمدوك، امدی تیز بو مقامدن طشره چقسنکیم حق تعالی بو شهره خشم ایلدی؛ کرکدرکیم بردیرلکده بو شهری و بو سرایی خراب قلا؛ زیرا بو کافرلر اسلام دینیندن کرو دندیلر، منافق اولدیلر، سکا قصد ایتدیلرکیم زهر ویره لر؛ تکری تعالی داخی خشم ایتدی، کرکدرکیم بو کافرلری قهر ایلیه دیدی. ملك دانشمند اول هیبتدن اویاندی کوردیکیم بر عظمتلو سرای و شهر دتردی. ورحال ملك طوری کلدی، طونن کیدی. غازیلره چاغردیکیم زنهار تیز شهردن طشره چقوك کیم بو شهر خراب اولیسر دیدیلر، مسلمانلر و غازیلر بر بریه خبر قلدی؛ تیز شهردن طشره چقدیلر، طاشندیلر. خاص و عام، وضیع و شریف قاموسی اسبابیله کوچدیلر. هیچ کیمسه قالمدی قدرتیله اول کیجه بر قره توکیجه یدی شویلکیم خلق بر برینی کورمزلردی. (اکیره کوسی به مانوك) شهرده چاغردیلکیم روم خلقنه: سز قملدنکوز کیم بو ترکلر کیدر، برکیرو اشهر قپوسنی بغلیالوم، آنلری شهره کرمکه قومیالم دیدی. اول کافرلر بو هوسیله شهرده قلدیلر؛ مسلمانلر قموسی چقدیلر. هم قلعه اچنده غازیلردن کمسه قالمادی، الا منافقلر قالدی. یکروقتی کم اولدی، یرییچه دیرنکا باشلدی؛ کافرلر داخی قپولری بغلدیلر، شهری برکتدیلرکیم مسلمانلر کرو کیرمیه لر. چونکه صبح یقین اولدی، بر زلزله و بر طراقه قوپدی شویلکیم نسطورك تمامت سرایی آشاغی کچدی. نه قدر کافرلرکیم اچنده واریدی قموسی هلاك اولدی. شهر قومی چونکه آنی کوردیلر قموسی فغان قلدیلرکیم شهرك غلغله سی عیوقه چقدی. ناکاه بر طراقه داخی قوپدی، تمامت شهر آلتنه کیدی، اول کافرلرك جمله سی هلاك اولدی، بر دیری قالمدی، اول شهر جمله خراب اولدی. چونکه ارته اولدی کوزکوزی کوردی، غازیلر شهردن یکا نظر قیلدیلر،

کوردیلرکیم قره کوندکیجه کوندز خشم رحمتی اول شهر اوستنه یغدی، تمامت طاشلری طوپراقد (١١٦
اولدی، اوستنه سیل کلدی، اول یری قومله طوپراقله اورتدی محو ایلدی؛ نیجه کافرلر آنده یر آلتنده قالدی. ملك دانشمند چونکه اول خشمی کوردی، کوچ قلدی، مسلمانلر رباطنه کلدی، اول یورده اوتورن قوم ملك دانشمند قاتنه کلوب مسلمانلر اولدیلر. ملك دانشمند بیوردیکیم مسلمانلر رباطنی عمارت قلالر، اول مغاره لرکیم نسطور و شطاط حکمیله کافرلر آغزین کرمود ایله یاپشتردی داخی اوستنی طپراقله اورتشدیکیم مسلمانلر آنی بولمیالر؛ زیرا کیم اول مغاره لردن کومش طپراغی چیقاریرلردی. چونکه اول کومش قومی کوردیلر عالمی دنیا ملکه یوز طوتدی، ملك پادشاه اولدی، نسطور و شطاط دوری کچدی؛ قاموسی کلدی ملکك اوکنده مسلمان اولدیلر. داخی اول مغاره لری ملکه کوستردیلرکیم کومش معدنیدی؛ ملك بیوردی: اول مغاره لری آچوك. کومش طپراغنی طشره چیقردیلر، ایشه مشغول اولدیلر. راویلر شویله روایت قلورلرکیم هرکونکه اول یرده کومش طپراغندن ایکی بیطمان کومش درهم ورلر ملك دانشمند خزینه سنه کلوردی. ملك غازیلره اولشدرر ایدی، تاکیم کافرلره قلیچ اورسونلر دیو. چونکه غازیلر جمع اولدیلر دره سنغ مسلمانلر رباطنه کلدیلر شیمدی اول شهره (کومش شهری) دیرلر. کوردیلرکیم اول خشم رحمتی ساکن اولدی. ارتق داخی و عثمان بن ابیّه و سلیمان بن نعمان و ایوب بن یونس ملك دانشمند خدمتنه طوردیلر، صوردیلرکیم: اول زلزله اول دترمك، اول شهرك خرابلغی، اول خشم رحمتی نه دن اولدی؟ دیدیلر. ملك ایتدی: اول کیجه نسطور سراینده یاتورکن پیغمبری دوشمده کوردم تکا شویله امر ایتدیکیم بو شهر قومی عاصی اولدیلر، جانوکا قصد ایتدیلر، حق تعالی داخی اولاره خشم ایلدی؛ اول سبب اوتریکیم مجرم اولدیلر؛ انلرك جرمی اول ایدیکیم شهر قومی تمامت هلاك اولوب یر آلتنده قالدیلر؛ اول مقام مجرملرك مقامی اولدیغیچون اول یره (حورملو) دیو آد قودیلر. شیمدی اکا حورملو دیرلر. چونکه ملك دانشمند غازی بو حکایتی یارنلرینه معلوم قلدی، تمامت مسلمانلر ملك جاننه دعالر قلدیلر، رحمت اوقودیلر. آندنصکره ملك بیوردی؛ لشکر کوچ قلدیلر، خرشنه دن یکا روانه اولدیلر. چونکه خرشنه یه یقین کلدیلر، شهر قومی ملکه استقبال قلوب قارشو چقدیلر. (کلنوسه بانو) نك خادملری طشره چقدیلر، قلعه دن اشاغه انددیلر (غازیلر) ملکه قرشو کتوردیلر. ملك

چونكه كندو اوغلونى كوردى، شاد اولدى، تڭرى يه شكر ايتدى، خزينه سنه قومنجه مال اولشدوردى. چرى سراى قپوسنه ايردى؛ قيطال قزى (آچلونوسه بانو) دخى ملكه قرشو كلدى. ايلرو واردى، اله اويدى؛ ملكى آلدى، سراى اچنه كرديلر، اوچ كون آنده قرار قلديلر. اوندوردنجى مجلس دخى تمام اولدى. ان شاء الله تعالى اون بشنجى ده قصه نرايه وارر بيان اولونوب سويلياورز.

زمانه اولدى بونى هم سويليالر   بو قصه سوزى هر نقليالر
زمانوكده بر ايشى كر اولسه صكره   كرك بر كون كروه اوله آنكيلا
ايويا وزكشى نه اوى چيقار   دلى جهدايله سن خوش اوى چيقار
ايوا اولسه خوش دوربر كشيده   صوكنده هركه قالور بر اشيده
زهى دولتكه خوش سن اوى اكيله   ياوزاوى قلان قاله يكيله
اراسه ايدوك شرله شجوك   صونوريسك خير آكهلا اكمك
طريسك سن اكر بوياوزادده   سنى دخى اكالر خوش سن دعاده
اكر عالمده قلسك بر نشانى   سنى اكار يقوب كورسكز انى
اولادكم اول نشانيله نجالر   كورى بن بوفنا دايمنده كيالر
سليمانه وفا قلمدى عالم   قنى داود قنى نوح قنى آدم
قنى موسى قنى عيسا و احمد   حبيب الله محمود و محمد
جهانك زينتنده هيچ بقا يوغ   كه بو دنيادن طيبه هركز وفا يوغ
ويديلر مملكت اجقى قليدى   سليمانه كرك باقى قالايدى
بو دنيا احرق قاتنده هيچدر   بوكوندن قوندوك حمنا سن ايرته كوچدر
مثال بلكه بر بيلدرجه جهانك   شباتو طه بلمز چونكه آنك
تقصور ايتكل شمدى يدوك آسه   بر زدنه لذتى وارمى اى قرداشه
انوك كم بر نفسجه لذتى يوغ   سنه بونچه هوس قلدوك آنكا چونكه
بو دنياده مراد بر آد قزانه   انوكله   رحمت قزانه

١١٤

كتاب اولوب بزكيله قصه لرده   بلورمى سن ندر بو حصه لرده
قچان اوقنوب اكى اشيده لر   انوك روحنه بسى دعا ايده لر
قوللى قول دعا سيله بزلغار جوه   دعا قل بزلغايه تا سنى جوه
بو سوزى يوردى بز توكدكلوم   ملك روحنه هم دعا ايده لوم
جميع غازيلر روحنه داخى   شهيد اولنلرك روحنه داخى
صلوات ويركم هم بز بوراده   كرك اولسه بزه يار يه اوراده
نبى سوهنكشى انوكله قوپار   الهى سن بزى انوكله قوپار
محمدكم حبيبكدر الهى   بزى انوكله حشر ايله الهى
ديالوم بو سوزه دردله آمين   اغثنا يا غياث المستغيثين

المجلس خمس عشره

اوندوشنجى مجلسه بشلايالوم   سوزى كل بداغه آشلايالوم
سويليه لوم بنه قصه دن خبر   نه قالور داخى ملك ايشيت خبر
راويلر شويله روايت ايلدى   هر بريسى كوردكونى سويلدى
بركيجه شهر خزينه ده ايچنده   ياتوركن اول ملكيكو پهلوانده
كوردى بر دوشنده دكلدوش نه كورر   كوردى كلمش سيد بطال طورر
ايله سلاح ايله طوتوب بيله   شالهانه كيمشدى طونلر جمله
ملكه قرشو طورر ديديكى طور   نه ياتورسك شويله قلدكى حضور
شويله فارغ نه ياتورسن سن ايچنده   رحمت ايچنده مسلمانلر ايچنده
سيسيه قومى ودكيه قوميله   منقوريه قومى دخى جمله
كافرلنده قنى رحمتنده در   بونده بونه خوش سن حضوريله ديور
دورت يانوكى كور قلادرورين   اول مسلمانلرى قپورميه سلاح
طور اويوم انلره يتسن اى يار   تاكه سنده راحى اولمه يرياير
نه ياتورسن نه ياتورسن طور طور   يانه سن انجو اول بر دوك قوپور

چونکه ملاك دانشمند غازی بو دوشنی کوردی، واقعه‌سنده سیّد بطّالك یانه واردی، الهام ویردی. سیّد دخی ملاك دانشمندی بغرینه بصدی، ایتدیکه: جکر کوشم طوغه‌لی کرکم طوره‌سین احمد سرکزی معموریّه دن یقا کوندره‌سن کم اول جانبی اول آچه؛ سلیمان بن نعمانی (اماسیّه) طرفنه کوندره‌سن کم اول ولایتی اول آچه؛ (عثمان بن ابیّه) یی قسطمونیه دن یقا کوندره‌سن کم اول ایللری اول آچه؛ سن دکیّه دن یقا روانه اولاسن دیدی. ملاك چونکه کندویه کلدی، خیمه‌دن چیقدی، طوره کلدی؛ کوردیکه صبح اولمش. آبدست آلدی نماز قیلدی؛ (اقلونیه بانو) یی و (غازی بك) ی ایسته‌دی، قلعه‌دن اشاغه ایندی. آت چکدیلر، بندی، خلیفه‌یه اوتاغنه کلدی. سرورلر قارشو کلدیلر، ملکه سلام ویردیلر، پادشاه اچنه کیروب اوتوردیلر، مسلمانلر جمله بیله طوردیلر. ناکاه برقاصد ایرشدی برنامه ملاکه الینه ویردی. چونکه ملاك نامه‌یی آچوب اوقودی یازلمشکه: بندن قره تکینه سنکه ملاك دانشمندسن بلکه و آگاه اوله‌سن کم معموریّه چریسی آقین قیلدیلر. (قیطال) و (غاویطالوس) لعنکوم بزیله جنك ایدرلر بزه زحمت ویررلر؛ امدی کرك کم نامه‌م سزدن حضورکزه ایرشه بزه مدد قیله‌سز والّا قلعه الدن کیدر! دکیم بوجنس بویله دیو طوررکن ناکاه (عبدالرّحمن توقادی) پادشاه قپوسندن ایچرو کیردی، کلاهنی یره اوردی. ملاك آکا صوردیکم سکا نولدی؟ عبدالرّحمن ایتدی: سیسیّه کافرلری (خرسانوسیّه) کافرلریله بربرلیدیلر، عالمی خراب قیلور، خزینه‌لرم بکا اصمارلدك دوکیّه قلعه‌سنه ایلت دیو، چونکه دوکیّه قاتنه ایردم، کوردمکی شهر خراب اولمش، قلعه‌یی چری چورمش؛ میخائیلکم خرسانوسیّه بکیدور قرداشی (غوراس) ی بیله، و بر سروری وار دور انوك آدی (بیدارس) دور اللی بیك ایله دوکیّه قلعه‌سنی حصار ایتمشلر اوروشورلردی؛ ناکاه بنی واردغمی بیلدیلر، بکا حمله قیلدیلر؛ اول مؤمنلریله بونجه کوندردوك ایدی، انلریله تکبیر کتوردوك، کافره حمله قیلدق، چونکه کافر قردق، آخرالامر اول غازیلر شهید اولدیلر، اول مالی غارت ایتدیلر؛ بن دخی واسه رنجور اولدم، کرودندم، قچاروب قتوکه کلدم دیدی. ملاك ایتدی: بطّال غازی سوزی یرینه کلدی دیدی. سرورلر ایتدیلر: نه دور احلی دیدیلر. ملاك دوسه

احوالنه سرورلره بربر خبر ویردی. غازیلر اشیدوب عجب قالدیلر، سیّد بطّال غازی‌یه رحمت دعالر ١١٥ قیلدیلر. دخی ملاك بیوردی، احمد سرکز بیك ایله معموریّه دن یقا روانه اوله؛ منقوریّه قلعه‌سنه دخی مدد ایله دیدی؛ دخی صنجاغن، کوس ونقّاره، خیمه بارکاه ویردی، زادوزاد اللی بیوك خزینه بغشلدی. احمد سرکزی قره تکینه معموریّه دن یقا کوندردیکم اول ولایتی آچالر، هزار رحمت جانلرینه دکسونلر، حق تعالی دیداریله مشرّف قیلسون آمین یا ربّ العالمین. ملاك اول کیجه قرار قیلدی. چونکه صباح اولدی بیوردی: (عثمان بن ابیّه) آیبك ایله علم وصنجاغن، رخت وخزینه بغشلدی (قسطمونیّه) طرفنه کوندردی؛ اول وقته دکن اول ولایته (اسنه بولی) دیرلردی. چونکه غازیلر اول یری آچدیلر آدی (قسطمونیّه) اولدی. (عثمان بن ابیّه) چونکیم ملاك قاتندن روانه اولوب کتدی، (افلاطونس) قلعه‌سنه ایردی، اول قلعه‌یی آلدی، اچنه کروب قرار قیلدی. اول قلعه‌دن چیقدی، قسطمونیّه ولایتنی اوردی، کرو اول قلعه‌یه کلوردی. بو سببله اول ولایتلری (عثمان بن ابیّه) آچدی. تورکلر اکا (عثمانجق) دیرلر. عثمان بن ابیّه اول قلعه‌یی یورت ایندکی سببدن آکا (عثمانجق قلعه‌سی) دیو آد قودیلر. اول آدی (افلاطونس) ایدی، هزار رحمت عثمان بن ابیّه جاننه دکسون، حق تعالی جمالیله مشرّف قیلسون آمین یا ربّ العالمین. اندن ملاك دانشمند سلیمان بن نعمانی دخی بش بیك ایله علم، صنجاغن، مال ونعمت بغشلیوب (اماسیّه) طرفنه و دکز قره‌کنه کوندردیکم اول ولایتلری ملاك دانشمند دولتنه آچا. چونکه سرورلری ملاك دانشمند غزایه کوندردی، آندن صکره بیوردیکم اول قلعه‌نك چریسی عرض ایتدیلر، یکرمی بیك ارکلدی. اول تاریخده ملاك دانشمند غازینوك اوتوز بش بیك عسکری وار ایدی، تمامت سرورلری کوندردی. آندن بیوردی یراغن قیلدیلر؛ ایوب بن یونس، ارتوخی، افرومیّه وعبدالرّحمن توقادی تمام یراغن قیلدیلر. ملاك بیوردی کوس ونقّاره چالدیلر، نقّاره‌لر علملر کتوردیلر، چری تمامت آتلندی. ملاك دانشمند همان نیّت غزا دیوب یکرمی بیك ایله دوکیّه دن یقا یوریدیلر. چونکه (دوکیّه) قلعه‌سنه یقین ایردیلر؛ یحیی بن عیسی کلدی، ملکه خبر قیلدیکم زنهار مدد قیلاوك یوقسه دوکیّه‌یی خراب قیلدیلر دیدی. ملاك چونکه آنی اشتدی، سرورلریله تدبیر قیلدیلرکم کافرلره شبیخون قیلالر، آنلری کیجه ایله بصالر.

ملك بیوردی چری یی درت بخش ایلدیلر بر بخشی ارتوخی ایله افرومیه یه ویردی. بر بخشی
دخی عبدالرحمن توقادی یه ویردی؛ بر بخشی دخی ایوب بن یونسه ویردی. چری مقدمی
ارتوخی ایدی. آندن صکره عبدالرحمن توقادی، اندن ایوب بن یونس ایدی. قاموندن صکره
ملك دانشمند غازی تجمل ایله یوریدیلر. کیجه ملك بر بخشی کچمش ایدیکه کافر چریسنه ایردیلر، نعره اوروب
حمله قلدیلر. کافرلر دوکیه اوکونده قونمشلردی، چونکه مسلمانلر نعرهسن اشتدیلر، غوغا غلبه
قوپدی. کافرلر دخی مسلمانلره حمله قلدیلر. ناکاه (عبدالرحمن توقادی) ایرشدی، بش بیك
اریله حمله قلدی، انوك اردنجه ایوب بن یونس ایرشدی بش بیك اریله حمله قلدی. چوق
کافر هلاك اولدی، صباحه دکین اول کیجه کافرلرك باشنه قیامت قوپدی. درحال (میخایل)
و(غوراس بن کلیوری) کافر چریسی ایله آتلندیلر، غازیلرله جنکه طوردیلر. کافرلر قوت
طوتدی؛ زیرا کم التمش بیك کافر ایدی، آز قلدیکه مسلمانلر صیغیا ایدی. ناکاه ملك دانشمند
ایرشدی، بر کز نعره اوردی، شویلکم عالم ینقولندی؛ کافرلر اسیر اولدیلر. (دوکیه)
اهلیکم قلعه ایچنده ایدی، بشارت چالدیلر. عبدالله کم قلعهده ایدی، عبدالرحمن قرداشی،
قلعه قپوسن آچدیلر، بشیوز کشی ایله قلعهدن طشره چقدیلر، همانده کافرلره حمله قلدیلر، عظیم
جنك ایتدیلر شویلکم وصفی قابل دکول. ناکاه جنك آراسنده ملك (میخایل) ه اوغردی
برابر اولدیکم اول کافر (افرسانوسیه) بلیدی. چونکه ملکی کوردی، حمله قلدی. ملك آنوك
حملهسن منع ایلدی؛ ایکنجی حملهسن صوندی. نوکز لعین قاقیدی، آتی ملك اوستنه سوردی،
ملکه قلیچ حواله قلدی. ملك کندی قلیجن قرشو طوتدی قلیچ قلیجه طوقندی، کافرك قلیجی ایکی پاره
اولدی؛ ال اوردیکم کورزینه چقاره، همانده ملك آتندیدی، لعینه یقین ایردی، بر ضرب
تیغ شویله اوردیکم میخایل لعینی ایرقاسنه دکین ایکی پاره ایلدی. کافر لشکرینده قیقا قوپدی.
ارتوخی دخی (بیدارس) ه ایرشدی سنکو ایله اول کافرك کوکسنه شویله قاقدیکم سنکونوك
اوجی آرقاسندن چیقدی، اول لعین جانی جهنمه اصمارلدی. اول کیجه صباحه دکین جنك ایتدیلر.
چونکه صباح اولدی، افرومیه علم دیبنه ایرشدی، علمی علمداری یقدی. کافر چریسی آنی کوروب
یوز چویروب طوتدیلر. (غوراس) خرسانوسیه دندیکا قچدی. تمامت کافرلر پراکنده اولدیلر.

سیسیه اهلی اشتدیلرکم ملك دانشمند کلدی یتشدی؛ سیسیه ایچنده بیك مسلمان دار
ایدی، اسیر طوتلردی؛ قپوسن حبسدن چیقردیلر، سیسیه اوکنده شهید قلدیلر، روحلری شاد
اولسون، حق تعالی دیدارلریله مشرف طوتسون آمین یا رب العالمین. بر قلاوون بوینجه، چونکه ملك
کافر چریسنی صیدی، بتلرینی هلاك ایدوب کلیسالرینی اسیر قلدیلر، اقشام زوالیکم کرو دوندیلر،
بارکاهلرینه کلدیلر. ملك بیوردیکم اول اسیرلری بر آرایه جمع ایتدیلر، سکز بیك کافر طوتساقدیلر؛
اوستنه موکل قودیلر. آندن ملك بارکاهه کردی، اوتوردی. عبدالله کم قلعه دزدار ایدی،
ملك قاتنه کلدی، ملکوك الین اوپدی دعا قلدی. ملك عبداللهه ایتدی: سنی نیچه صورهلم
سیسیه کافرلری الندن نیچه زحمت چکدوك! دیدی. عبدالله دخی سیسیه قومندن چوق
شکایت ایلدی. ملك اندیدیکم تا به اول یری خراب قلماینجه آرام قلمیام دیدی. بیوردی،
چونکه کتوردیلر، یدیلر. چونکه کتوردی دعا قلدیلر. ملك اذان اوقودی، اقشام نمازینی
قلدیلر؛ غازیلر هر بری کندی خیمهسنه واروب قرار قلدیلر. اول کیجه ارتوخی قره قوللق یتدی،
چری یی صقلادی، تیمن دیبار برکندی، صباحه دك طولندی. چونکه صباح اولدی، عالم روشن اولدی.

بر زمانده قاف طاغینوك پشتهسنده   چرخ ایدر عیدینوك هر چشمهسنده
طشو بر نوری سیلی کلدی ایردی   قره کولکه لهواسه غرقه ویردی
زمانوك مشکلاتی روشن اولدی   زمینه اول مصلحتده کلشن اولدی
قفانه مبتدی بیلرده صلصل   آچیلدی کلدی کل اعلادی بلبل
بنه چونکه آفتاب عالم افروز   نقاب آچدی یوزندن روز بیروز
چراغدن خلق بیلهیب پیر و برنا   قمو اشیا اشبه اولدی چو انا
سوار ایتیه یه اولالم سوار   چونکه طبیعت مرکبیدر او رهوار
سپر ایدلم یه قیستانی دیله   انده بیله جهالته الم سروله
عزم ایدلم بر متاعی دلبری   کوره ده اولسون جهاندر دیلده مشتری
هر متاعی اهلنه صاتمق کرك   هر سوزی طوتاینه سویلامك کرك
بختلو اول جمعه سوزه کوسه ایدی   باطلی قودی قاموسه ایدی

چون شناسن اوله او برچه سوزه   زیره باقر کوزلولر کوز کلو یوزه
کوزسوز اولدر منکر جاهل اوله   هر بر انشده بغضه وکبریله طوله
تکری دوستینه اول دوشمان اوله   ایلوک ایلینه اول یوزلوجه قله
خاصه اول سببه قومی بدخصال   کورنه قلدولر ملکه ماه وسال
ماجری سن ملکه   انتروک   شرح ایده‌لوم دکله اول ملکونرک
مستمع اولسه‌ ارلر مزدینه   چوجه تحیات وسلام اولسون دینه

چونکه صباح اولدی، ملک بیوردی: اول اسیرلری کتورسونلر. یکرمی بک دخی کافربکلرندن اسیر الشلردی. (میخاییل) عموسی اوغلی (طاریعه) اول دخی اسیر ایدی. ملک دانشمند آنلره ایدیکم: کلوک مسلمان اولوک، یوقسه قموکزی قرارم دیدی. طاریعه ایدیکم: بز مسیح دینین بونچه معجزات وکرامات کورمشوز بو دینی نچه قویالوم سنوک دینوکه کیره‌لم، اکر دیلرسک کم بز مسلمان اولاوز برنسنه کوسترکه بز دخی کوره‌لم سزلک دینوکزه کیره‌لم! دیدی. ملک ایدی: نه دیلرسز بز دخی دیدی. طاریعه ایدی: اول نسنه‌یی کم بن دیلرم، اکر سن آنی قیلاسن، بو سکز بیک رومیلرکم بونده اسیرلردور قموموز مسلمان اولالم دیدی. ملک ایدی: دیلکل نه دیلرسک دیدی. طاریعه ایدیکم اگر سن دعا قیلاسنکم بو بیه‌ ارماغی کسیله آقمیه اول وقت مسلمان اولالم دیدی. ملک باشنی اشاغه ایدوب برزماندن فکره واردی، ینه باشنی قلدروب ایدیکم: بوکون بکا مهلت اولسون، ارته شویلکم سز دیدوکوز اولماز ایسه سزی آزاد ایلیم قنده کیدرسکوز کیده‌سز دیدی.

ایدیلرکم: بوله. ملک دخی خیمه‌سنه کلدی، اول کون اوروج طوتدی، بر خلوت خیمه‌جکه کیردی اوکیجه‌یه دکین اوروج طوتدی نمازه مشغول اولدی. اوکیجه ایرته‌یه دکین عبادت ایلدی، باشنی سجده‌یه قیوب عظیم زاریلق قلدی. بر وقتی اویوخ کوزلرینی اویخو آلوب بر دوش کوردی، بو نظم اوقیوب انده وردی:

دوشنه کیره کلدی کوردی مصطفی   صدق ایله بوندن صدقی نچه صفی
دیدی انکا ای غازیلر سروری   زار ایدرسوک نچون اصحاب وری
بو کافرلر دیدوکو بندن غم یمه   سکا حقدندور عنایت دائمه

چون دورر در تره قلوردی دوی   اوسنه بودم ویربدی سکا بر دعا
بو دعایی اوقیوب قلغل طلب   کورنه کوسترر قادر دور عجیب
قنده قلسان غصه‌ ایله مبتلا   بو دعایی اوقوجاق جیوک دیلا
دخی یارشکا ویرکل بونی   بولک دمنده اوقویه لرانی
اول دعایی ویردی پیغمبر اکا   اویانی کلدی ملک باتدی خطا
اوچجی ایچره کوردی برپاره حریر   قوقریدی شویلکم مسک عبیر
بس آچوب کوردی دعایی نامدار   شاد اولدی کوردی آنی چونکه یار
دیدی ای قادر خداوند مولا   حقیقت بودر اول سلطان اعلی
دیدی ای ایکی عالم صانعی پاک   سنی برلمه بولک باشنه خاک
خداوندم، پناهم، پادشاهم   قمو خلقوک الهی هم الاهم
اولو سلطانلروک سلطانیسین سن   قمو درمانده‌لک درمانیسین سن
کناهلو قوللریکدن قیله عاجز   قمومز محروم الی لطفکدن هرکز
سکا صیغنان اولمز هیچ محروم   نه دیلکی سکا اولدیا معلوم
هر انیسه سندن نه قلسک سن قلورسک   نیچه کم کرکسه سن بیورسک
ملک دیربو دخی طولر کوزلری یاشه   سوینوب دکلندن اغلر آقدوب یاشا
شکر قلدی حمد ایدوب خدایه   صلوات ویردی هم اول مصطفی‌یه

ملک چونکه رسول الله صلّی الله تعالی علیه وسلّمک مبارک جمالنی کوردی، بو دعایی ملکه ویردی، ایدی: بو دعایی اوقوغل اول صویه اخورکل هماندن اول صو بغلنه آقمیه تکرینک اورینه دخی بیم معجزاتم دیدی. آندن حضرت رسول بیوردیکم: یا ملیک قیامت بولدیکه امتوکه دیاکنوکه برزحمت ایرسه بو دعایی اوقویه‌لر، اول زحمتدن امین اولالر، بیمه ایکی درلو دعانوک خاصیتی واردور. هرنه حاجت ایچوننکم صدق ایله اوقویاسن تمام مرادوک حاصل اوله. ملک چون دکننده کلدی، اویاندی اول دعایی النده بولدی برپیشیل حریر اوسته یازلمه اول مستجاب دعا بودر:

بسم الله الرّحمن الرحیم

لا اله الّا الله دائم الباقی لا اله الّا الله یا غافر الخطایا لا اله الّا الله یا سامع
الدّعاء لا اله الّا الله موسی کلیم الله لا اله الّا الله عیسی روح الله لا اله الّا الله
آدم صفیّ الله لا اله الّا الله یا منزّل الفرقان برحمتک یا ارحم الرّاحمین.

پس ملک دانشمند طوری کلدی، ابدست آلدی، صباح نمازینی غازیلرله قلدیلر. چونکه نمازدن فارغ اولدیلر؛ غازیلر کوردیلرکم ملک شاد وخرّم؛ صوردیلرکم بو سوینجک ندندر دیدیلر. ملک ایتدیکم بو کیجه دوشمده رسول حضرتنی کوردم واقع اولاندن احوالی برر برر خبر ویردی. چونکه غازیلر مبارک کلامنی اشتدیلر شاد اولدیلر سوندیلر. همان ملک بیوردی آت کتوردیلر، بنوب اول اسیرلردن بقایه یوریدی. چونکه اسیرلر قاتنه کلدی، بیوردیکم اول کافر بکلرینی کتوردیلر. ملک ایتدیکم اوسه کلدم، بر غزامده گوزینه آنی برینه کتورم دیدی. آنلر دخی ایتدیلرکم: اکر صوییی کسرسک بز دخی عهدموزده طوروب مسلمان اولورز دیدیلر. ملک بیوردی: اول لشکر بیک اسیرک بندلرینی چوزدیلر، دخی یوریدیلر، اول ایرماغک کنارینه کلدیلر. غازیلر دخی جمله کلدیلر. ملک دانشمند باشنی آچیدی، یوزینی درکاهه طوتدی، اول دعایی حق قلم اوقودی؛ چونکه تمام اولدی، اول صو حق تعالی نک امریله کسلدی. اول قوم آشاغی یوقاری سکردیلر، اول صودن اثر بولمادیلر. اما زنّار اوطسونلرم تکری اوینه کتورمیز. چونکه کوردیلر، اول عظمتده صو شویله کسلدی، بلو بیزار اولدی؛ قموسی ملک دانشمند قاتنه کلدیلر. طاریده وقلاده نکلر جمله اسیرلریله برماقین کتوروب مسلمان اولدیلر. دیدیلرکم لا اله الّا الله محمّد رسول الله. ملک دانشمند ایتدی: بو صودن مسلمانلره هیچ فائده وار دور، اکر فائدهسی اولمیایدی اول ایرماغی شویله قوری قویاویدی، چونکه فائدهسی چقدر. ملکه ایتدیلر: کرو دعایی اوقودی. پس ملک اول دعایی اوقودی اول صو روان اولوب آقدی. غازیلر بو حالی کوروب شاد اولدیلر. پس اول قوم مسلمان اولدیلر، ملکوک خیلی قاتنه کلدیلر. ملک دانشمند آنلره خیمه وبارکاه ویردی، ساز سلب بغشلدی؛ اندن صکره مال وجزیه ویروب جمله سنی غنی قلدی. اول بقاده ایکی بیک کافر کلدیلر، ملکوک یقیسینی اوردیلر. یلقجیلر ملک قاتنه

کلدیلر شکایت قلدیلرکم سیسیّه قومی بلقموزی اوردیلر، آتلرموزی سوردیلر. ملک دانشمند 119
اکا اشتدی، عظیم پریشان اولدی، دیرعقب حضرت رسولک دعاسن اوقودی، دخی سیسیّه قومنه بددعا اتدی. تکری بیوک امریله ملکوک دعاسی مستجاب اولدی. اول کیجه ملک دانشمند دوشنده کوردی؛ دوشنده کوردیکم بر نوراکن یره کلدی، حقّانک کوکسنه ایچنه، ملکه ایتدیکم: بن عبد الوهّاب غازیم، یارن بو یازیده لشکرک کیدرکم حق تعالی سیسیّه قومنه خشم ایلیدی؛ کرکلکم آنلری هلاک ایلیه دیدی. پس ملک دانشمند اویاندی، بیوردیکم کوس ونقّاره چالدیلر، چریه خبر قلاوب کوچدیلر یوجه طاغلردن چقدیلر؛ شویلکم اول یازیده بر مسلمان قالمدی. ایرتسی کوندن ویله زوالی اولونجه عالمی بولوت طوتدی، قره کولکه اولدی، عظیم کوک کورلدی، یلدریم شاقدی؛ سیسیّه قومی چونکه آنی کوردیلر، بربرینه ایتدیلرکم: ملک دانشمند جادولغه ایلر، آنونک چونکه بولت کبی قره کولکه اولدی دیدیلر؛ بو حالیله اخشام اولدی، کیجه نک برنجی بخشیه یغمور ایله یغدیلکم صباحه دکین نوح طوفانی اولدی، بر طاغ کبی سیل کلدی، تکری بیوک امریله طوپربوب ارتدی. سیسیّه قومی جمع اولمشلردی، ناکاه اول سیل آنلره ایرشدی، بر اوغوردن کتوردی آلدی کتدی. اول قالمو شهردن بشیوز اوقلدی، آنلر دخی کافرلقدن توبه قلمشلردی، ولی کافرلردن قورقرلردی، آشکاره نماز قلاوزلردی. چونکه اول قیامت کیجه سی کچدی، کوندز اولدی، حق تعالی امریله اول کیل ساکن اولدی؛ ملکه خبر قلدیلرکم سیسیّه قومنی سیل آلدی دیدیلر. ملک چونکه آنی اشتدی، شاد اولدی، روم ولایتینه آواز دوشدیکم ملک دانشمند سیسیّه شهرینه بددعا ایتمش، حق تعالی سیل کوندرمش، سیسیّه شهرینی سیل خراب ایلمش دیو سویلیدی. زیرا رومده سیسیّه شهری کبی معظّم شهر یوغیدی، آنیدخی ملک دانشمند انسارنیله سیل خراب ایلیدی. خلق عالم عجب قالدیلر. اول شهردن بر محلّه قلدی، قلانینی سیل آلدی. اول کیلیدن قورتلان قوم ملکوک قاتنه کلدیلر، مسلمان اولدیلر. ملک آنلره دعا قلدی، حق تعالی امری سیلدن قورتردی دیدی. ملک (ادوکیه) قومنه ایتدی: بو سیسیّه قومندن کره قورقو وارایدی، حق تعالی آنلری هلاک ایلیدی. اول یره شمدی (کومناغ) دیرلر. پس ملک بیوردی بنه رباط اچینه مسجد بنا قلدیلر. (مسلمانان بره نعمانه) کم (اساميّة) طرفنه وارمشدی، کرو کلدی. ملک چونکه مسلمانان بره نعمانی کوردی، چری خبرینه صوردی. مسلمانان ایتدیلکم: چونکلم ساميّه طرفنه

واردم، اول ولایتك بر چاسن آچدوم، بر چاسی خراب اولدی؛ ناگاه خبر اشتدم کی
(جاناك) طرفندن جماعتسز چری عجمیه بویقا ایسزوك قصد و کوزه کلورمیه؛ چونکی بن آنی
اشتدم، کروندم، اوسه حذمتوکا کلدم دیدی. ملك چونکه آنی اشتدی، ایتدیکم بزدخی
(خرسانوسیه)ده دن یقا وارمدکرك، اولاکی اول مقامی دخی آچاوز دیدی. درحال بیوردیکم
چری یه عرض ایلدیلر، قرق بیك ار چقدی. پس (دوکیه) قلعه سنده اون بیك کشی قودیلکم خزینه
قیومسنه دکه کوزه دوب بکلیالر؛ کندوسی قوزبیك ار ایله روانه اولدی. (خرسانوسیه)دن
یقا معینی (نیکسار) دن یقا یوریدیلر. چری مقدمی ارتوخی دی، سیسیه دن کچدیلر،
اول یازی اچنده قوندیلرکم شمدی اول یازیه (ججفه) دیرلر. چونکه ملك اول (ججفه)
یازوسنده قوندیلکم چری تدبیرده قلدی؛ بزکلدوك بویقا (جاناك) چریسی حکایتنه: چونکی
(غوراسی) ملك الندن قچدی، (مطروبید)ه ایرشدیلکم اول (جاناك) بکیدی. انکا ملکوك
حکایتنی سویلیدی. (مطروبید) قاقدی بیوردی دیدیلکم: جاناك چریسی و طربوزن چریسی
وارمه سیاهی و کورجی چریسی بوقاموسی جمع اولدیلر؛ دخی خرسانوسیه اولکنده صوکتارین
قوتمشلردی. ناگاه جاسوسی کلدی، ملك خبر بیوردیردی، ایتدیلکم (ججفه) یازوسنده
اوتورمشدورلکم بونده ایرشه دیدی. کافرلر چونکه بو خبری اشتدیلر بربرینه ایتدیلرکم: آرتق
یلی یقدرلکم مسلمانلر چریسنه شبخونده قلاوز، آنلری شویله غافلکن بصاوز دیدیلر. چونکه کافرلر
بو تدبیری قلدیلر، دخی یکرمی بیك ار (خرسانوسیه) اولکنده قودیلر، دخی سکسان بیك کافر
(مطروبید) ایله روانه اولدیلر مسلمانلر چریسنه شبخونده قلالر. چونکه یقین کلدیلر، یحیی بن عیسی ملك قاتنه
کلدی، حذمت قلدی ایتدیلکم: نه غافل سن (مطروبید) سکسان بیك ار ایله ایرشدی دیدی.
ملك چونکه آنی اشتدی، درحال بیوردی، چری بیصوب کردی، حاضر طوردیلر. چونکه کیجه یارسی
کچدی، کافر چریسی ایرشدیلر، مسلمانلر چریسنه آقین ایتدیلر. چونکه چری بربرینه قرشدی، غازیلر
دخی بیصودن چقدیلر، تکبیر کتوروب کافرلره حمله قلدیلر، چوق کافر قردیلر. اول کیجه ارتوخی، اوزومیه
مسلمانلردن عثمان و ایوب بن یونس و عبدالرحمن توقادی کافر چریسنه ایشلر ایتدیلرکم وصفه کلمز. بویقا ملك
چرینك قلبگاهنه ایرشدی، قلیج زخمیله علمداری یقدی. مطروبید چونکه آنی کوردی، ملك اولکنده

120 قچدی. ملك اردنجه واردی. لعین قچارقن (خرسانوسیه) یاننده بر طاغ واردی، اول ملعون
جانی آچیسندن، ملك قورقوسندن آتدن ایندی، یایاقن اولدی، اول طاغه شول آلته کردی،
کزلندی. ملك دانشمند آنی ایراقدن کوردی، آتی سوروب اول آرایه ایرشدی، بر کز نعره اوروب
حیقردی، قلیجن چوردی اول طاشه چالدی. قلیج اول طاشی شول پنیر کبی کسدی. لعین طاشك آلتندن
چیقردی کدی ویردی. شمدی انکا (کیدی ویر) دیرلر. ملك دانشمند آتنه ملعونی اوردی ایرشدی
(مطروبید)ه بر قلیج شویله اوردیکم لعینك باشی قرقدن آدم یره براقند اولدی. چونکه آنی کوردی،
ایرقدن اوشمادیلر، ترسی یوزینه قچدیلر. (غوراسی)ه خبر کلدیکم ملك دانشمند آتاکی اولدوردی دیدیلر.
لعین چونکه آنی اشتدی، کندی جاننده امید کسدی؛ درحال اول آرادن اغلیوقاچدی، خرسانوسیه
شهرینه دوشدی. بویقا ملك دانشمند دخی کافر چریسنی جیسدی مطروبیدی اولدردی؛ غازیلر کرو
دوندی؛ کافرلرك چادرلرن، اسبابن، مالین غنیمت ایتدیلر، ملك حضورینه کتوردیلر. ملك دخی
اول مالی غازیلره بخش ایلدی، جمله سی اولمشدردی. بو فتحه شاد اولوب دخی اول طاغی ایشاعه
ایتدیلر، خرسانوسیه قرشوسنده یازده اچنده قوندیلر، خیملر و بارکاهلر قوردیلر. طرف طرفه بکلندی
برقاچ کونده راحت ایدوب آنده قرار قلدیلر. اوندنجی مجلس دخی تمام اولدی انشاالله اون برنجی ذکر اولنه.

چونکه بو مجلس تمام اولدی تمام
ویر صلوات مصطفی یه روحی شاد اولسون تمام

غازیلرك دخی روحی شاد اولسون تمام
خوش جماله قلسون ارزانی مدام

دیه بو یولده دنیا مشتری باشن جانده
بارك الله انجو اولای جوانده

چونکه انلر باشی جانده دنیا دیلر
خوش جماله عوضه اولادیلر اولدولر

یرده یاتدی قچدیلر املاردن تنی
شویله کی چورمز ای جانم جانی

سندخی کر جاندن و باشدن دنیا یه سن
خوش بولنده نقدیله دنیایه سن

خوش سعادت دیره چوقه درلو کمال
دائما مشاهدك اوله جمال

مرتبه سی شهدای اعلی اولور
زیرا کچه انلری اعلی قلور

سندخی نفسك غزاسن قلیسن
انلروك مرتبه سینه بوله سن

تاکه غازیلردن اوله سن ای یار
یوری نفسنی قتل ایدوب جانی ویر

اوندن یشنجی مجلسی قلدم تمام سویله اون التنجی داخی کلام
کرغو ویرسه برور دیکار ای یار اولدخی سویلنوب اوله یادکار
ویر صلوات مصطفی‌نک روحنه هم دعا قیل غازیلر ارواحنه

المجلس ستة عشر

سویله ای جاندن گلشنینوک بلبلی جاندن المذنی کتوردوک بو دیلی
واریکه جاناندن ایلیتوک گلشنی سهر نه سوردوک قلدوک اشبو کلحی
کهنه یردر دنیا یقمه رنکنه الدانوب دشمه بو جهان وقتینه
برکشی بونده مراد المسه دکول مکسبه هرکز وفا قلمسه دکول
مسلم دکی بیمک ایچوندر یقین دیرلکینک حاصلی اولمک همین
اولمک ایچون بونده حیوندر اخرکار سویله یاری قالمه سنده یادکار
هرکمک دعوتی حقدن اوله ثابت بلور اولکشی طوغری یولی لا بد
نیه کم صونار سه الی ایرر قنجرو یا قرسه کوزی کورر
جمله کزلولر اولور اکا عیان جاندن کوزینه کورینور جمله نهان
صحبتنده جاندن کوکلر بتر عشقه اودن ایچی طوتوشور طوتر
ماتقدقده دیالم برچیزکم سور کی قلاوغ اور اشبو سوزه کم اویر
واریدی دیر ملک آل او برکشی کم عزا قلمغدی انوک ایشی
ظاهر اولمشدی ولایتی عیان وصفین ایرلوم سیزه انوک بیان
قلیجی اول جیلاریدی طشا ایکی بولردی خیارکبی یاشا
کر دعا قلسه اقر صویه ای یار قورراردی اول شویلکی وار
انجنوک قاخیلکی اتسه بددعا بیره کیردی دیر بلکلی شها
کافره چلسه قلیجی اولار دیرسنده ایره دکنه ایکی بولر
دیرسه اول صوه اشبو حصلتی اکا شویلکم کوسترمسه لطف اول دورت نیکا
روحنه انوک دعا ایلیلم ادی ملک قصه‌سن سویلایالوم

کم بز قلمسی جهانده اول جواند روم ایلینه اچمسه قلیجیله او جاند 121
دینه بولنده چالشوب جاندن و تمسه او جاندن قیوب جهاندن دیمسه
بو جهانه کلمه البته کیدر پس کوکل بغلیوبه بوکا ندر
دنیا برکبری یا برکوزلمدرای منزل قونر اکا کچول دبای
بونده کلمه ییشا یوب طورمسه دکول دکلنوب بردم صفا سورمسه دکول
ویر صلوات مصطفی یه شاد اول غم قیدن غصه‌دن آزاد اول
سویله ملک قصه‌سنی یه سن مجلس اونده آلتی شرح ایلیسن
ایشیدوبه جانلر انی شاد اوله مجلس اولدرکم مناقب یاد اوله
کم صفالر دیره اول دیکلاینه شوقیه بغشلایه سویلینه دیکلاینه
دیکله امدی ایده یم وصفین بیان ویر صلوات مصطفی‌یه ای جوان

راویان اخبار وناقلان آثار روایت ایدر اوستاد شویله حکایت ایدر شکسته دلبسته بر غریب دل خسته معنیلو اراسته قصه‌سن شول یرده قلمشدور انی دخی مزار حضورنده بیان ایده لم. بو قصه شول وقتکم عشقله عاشقانه صدقله صادقانه دروندن دلدن وجاندن دکوکلدن رسول حضرتنوک روحنه صلوات. اللهم صل علی محمد وعلی آل محمد وسلم تسلیما. پس ملک دانشمند غازی رحمة الله علیه قجانکم مطروبید لعینی اولدوردی کافرلری صدی اول طاغده‌ن شاغراندی، خرسانوسیه قرشوسنده یعنی نیکسار قرشوسنده یازی اچنده قوندی انده قرار قلدی. اول نیکساده مطربیدونک دغلی (اغوراس) دورت نیکسا ناملو برکنده قلدیلکم جری جمع ایلیه، ملکه جواب ویره. اول کونده کیدی، ایرتسی کم صباح اولدی، ملک بیوردی: کوس ونقاره چالدیلر، تمامت غازیلر اتلندی، (خرسانوسیه) حصنه کیدیلر، دخی شهر اوسته کلدیلر. غوراس دخی شهر قومنی اوشیه ویردی، دخی کندسی سرای طامنه چقدی. کافرجریسی شهر اوکنده جنکه بشلدیلر. غازیلر جوندن کافرلری کوردیلر، تکبیر کتوروب حمله قلدیلر. ملک وسرورلر ال براییوب کافرجریسنه طرفة العین اچنده صیدیلر. کافرلر قچوب قلعه‌یه کیردیلر. غازیلر کافرلری قوالیوبه شهر اچینه کردیلر. کافرلر طام اوزرینه چیقوب

اوچ قاسم مسلمانلر اورتسنه دکدیلر. چوق مسلمانلر شهید اولدی. راویلر شویله روایت قیلورلرکم
روم ده (خرسانوسیه) کبی شهر یوغیدی، شویلکم (استنبول) مانندی شهر ایدی. پس
استنبولده بر دیر وار ایدی اکا آیا صوفیه دیرلردی؛ بو خرسانوسیه شهرینکم (نیکسار) در
بونده دخی بر دیر وار ایدی آیا صوفیه مثالنده. بر رهبان وار ایدی اونک آدی (تماطورغوس)
دیرلردی، اول دیری بر قلعه کبی عمارات قلمشدی، یدی یوز رهبان اول دیر ایچنده اولورلردی،
اول رهبانلکی آدی طوغورسدی تمام ریاضات ایلهدی، تمودغوتری بلوردی؛
جادولق، سحر، طلسمات بغلمق بلوردی؛ اول دیری جادولق ایله دیوه پریه یاپدرمشدی،
شویلکم دیوارلری دیرکلری وجملهسی کندو یونتمش ایلیوب یر الستنده بر لغوم قازدرمشدی، نیکسار
دن تا استنبوله وارنجه عمارت قلدرمشدی؛ شویلکم (تماطورغوس) دیرندن یر آلستنده
آیا صوفیه یه وارلردی، زیارت قلوب کرو کندو دیرینه کلورلردی کیمسه که تا شمدی یه دکین
اول لغوملک اثری واردور دیرلر. چونکه ملک دانشمند (خرسانوسیه) کافرلرینه مشاهده
دکدی، کندوسی آت سوردی، (تماطورغوس) دیرینک قپوسنه کلدی. اول رهبانلر طام
اوستندن قاسم و قیدن ملک اورتسنه دکدیلر. ملک قلقان بورندی، کرز ایله الدی،
دیر قپوسنه قصد ایتدی. شهر قومی چوقدن آنی کوردیلر فغان قلدیلرکم اگر ملک اول دیری
خراب قلورسه تمامت روم خراب اولور، دخی روملر بو یرده قرار قلمیسر دیوب قلعه دن
لشکره کلدیلر ملکه قصد ایتدیلرکم اولدوره لر. ملک دخی کرو دوندی اول کافرلره حمله قلدی.
ارتوقی وغازیلر اول چری یه چپدیلر، کیجه اولدی، ملک بویوردی کوسن اسایشه اوردیلر.
غازیلر تمامت دوندیلر، یغلدی قاتنه کلدیلر. ملک بارکاهنه کردی، غازیلریله اخشام نمازنی
قلدیلر. ملک بویوردی، خوان کتوردیلر یدیلر دعاوثنا قلدیلر. ملک ایتدیکم ای سرورلر به
بتوک کبی صربه یر کورمدم، یری تمامت طاشدر، آت یورر یری یوقدر، هر بر بتوک
اولری بر قلعه یه بکزر، آدم دخی حددن لشکره غلبه در نتکم قلوز دیدی. عبدالرحمن، ارتوقی
وعبدالله ایتدیلرکم بزآقاموزدن شویله ایشتدوککم نجکم تماطورغوس دیری وار دور نیکسار
شهرنکه الانز، زیرا طلسمله شهری (تماطورغوس) بغلمشدر دیرلردی. زیرا شهرک

کلیدی دیرده دیرلر؛ قچانکم اول دیر خراب اوله شهر دخی آلینه، قومی پراکنده اولوب طاغیله
دیدیلر. ملک ایتدی: نیجه چاره ایدهلم کی اول دیری خراب قلاوز دیدی. ارتوقی، افرومیه
ایتدیلر: بزلیکمو زبو دیری تکری عنایتیله سونوک دولتوکده ان شاء الله الاوز دیدیلر.
ملک دانشمند آنلره آفرین قلدی. پس ارتوقی افرومیه طوردیلر، چادرلرینه کلدیلر، روم
دیلنجه بر نامه یازدیلر (طربوزانه) مسلطانی دلیدنلکم غوراسی قاتنه کوندره لر؛ پس
اول نامه ده تحیتی سببی حضرتی عیسی بیندلکی نامه سقاوار ربیلکم طرخیلم سونوک
قاتوکده کم غوراسی سنک اشتقلی ملک دانشمند خرسانوسیه یه وارب اتاک مطرد ایدی
اولدرمشدی شهری حصار ایلمیسه؛ اوسه طره بوزنده بر صلیب واردر مسیح دوردنده قلمشدر
آنی سکا کوندرملی (تماطورغوس) دیرنده قویاکه جادولرسکا ظفر بولمایلر،
ان فضلکره اوسه بنده جماسوز چری جمع ایلدم، صلیب اریچه وار اوروم دیدی. پس
افرومیه اول نامه یی بوحیله ایله یازدی، دردی کندو یه برچوسمه رهبان اعتلاخ کبی
اراییده وارسنه قلدی برکوزل رهبان اولدی. ارتوقی آنی کوردی دخی کولدی.
افرومیه طوری کلدی مشهر دیدکیار روانه اولدی، چوندقلعه قپوسنه کلدی، کافرلر بورج
اوستندن کوردیلر، صوردیلرکم نکشیسن؟ افرومیه ایتدیکم: رهبانم، طربوزندن کلدم، نامه
کتوردم، غوراسی قاتنه وارورم دیدی. درحال غوراسه خبر قلدیلرکم طربوزندن نامه کتوردیلر
دیدیلر. غوراسی بویوردیکم قپویی آچدیلر. افرومیه ایچرو کردی؛ تیزینه قپویی اورتدیلر، افرومیه یی
آلدیلر، غوراسی قاتنه کلدیلر. دیلرنجه غوراسه سلام ویردی؛ غوراسی چونکه افرومیه یی کوردی آنک
جمالنه حیران قالدی؛ تمامت کافرلر زهی رهبانلکم بودر دیدیلر. افرومیه نامه یی غوراسی الینه
صوندی، الوب اوقودی، مضمونی بلوب قموکافرلر شاد اولدیلر؛ دخی افرومیه یه صوردیلرکم سن
بو ییله کوچک رهبان نجه کله بیلدوک یالکوز دیدیلر. افرومیه ایتدیکم مسیح صلیبی کتورورم بتوک کبی
شهری صقلیه او بنی صقلیا قرمی اکا طیرم صلیب اهمیتی کلورم دیدی. روملر افرومیه دن بو کلامی
ایشتدیلر؛ آفرینلر، تحسینلر قلدیلر. ایتدیلر: صلیب نه وقت کلور؟ افرومیه ایتدی: صباح وقتی
ایکی یوز قشیدیرکم صلیبیله بله کلورلر؛ قمو صلیب آغردور، بر دده کتورر آنی دیدی. بن ایلرو کلدم که

سیزه خبر کتورم دیدی. کافرلر چوقدن آنی ایشتدیلر شاد اولوب سویندیلر. غورا ایسه کیم شهرک
بکجیدور ایدی: بوقدیره اولدوغنی کم رهبانلر دخی کوره لر دیدی. افرومیه یی آکدیلر، دیره
کلدیلر، قپویی اوردیلر؛ رهبانلر قپویی آچدیلر. افرومیه دیر ایچنه کردی. تماطورغوسی قوجابایدی
حسابسزکیم بر دیودی صقالی اوزه مسه کوکسنه اینمشه، یوزی بورشمه، بیقلری آغزنی اورتمه
بر زشت شکلی طونی یاپاسی وار ایدی. بر ملعونده شویلهکیم بر آیویه بکزردی. عمری یوز یل ارتق
کچمشدی. بوقدر عمری ایچنده بر کوندن بر آغزی صویه بتورمشدی. بیغی صقالی قیل قیل اولمشه،
دبوری چیقلانمشه، ملکوزه دونمشه؛ بر مهیب نسنه ایدی کیم کورنلر عجابه قالوردی. باری اول
کشیش افرومیه یی کوردی، آنی کوکجک ملکنه حیران اولدی، احوالنی صوردی. افرومیه
دخی نامه یی کوستردی. چوقدن نامه یی آلدی اوقودی ایچنده بلدی شاد اولدی ایتدیکیم:
صلیب نه وقت کلور دیدی. افرومیه ایتدیکیم صباح وقتنه کلور دیدی. چونکه رهبانلر
آنی ایشتدیلر، سویندیلر. افرومیه ایتدیکیم بهاینه ویره یم ایلره خبر قلایم تیز کلهلر بو جادولر
طوتیالر دیدی. تماطورغوس رهبانه ایتدیکیم بو دیدوککی نیه دار ییتیشمه اما شویله
ایدولم کیم صباح اولمادن ایرشمه سزکیم بو جادولر اوریشه کلهلر سزی کوره لر دیدی. افرومیه
ایتدیکیم بن دخی اندن قورقرم که ایرامسی کلم؛ پس اویله مصلحت کوردیلرکیم افرومیه یی ینه
طشره کوندره لر. افرومیه بو ایشی درذی قوشدی، الله تعالی تیتنه کیم بلمدی، دیردندک
قلعه دن طشره چقدی، ملک دانشمند قاتنه کلدی نتکیم ایمشدی تمام احوالنه، شهره واردوغنه
دیره کردوکنه، رهبانلر ایله سویلشدکنه، شهر بکیله بولشدوغندن اهل قپوسینی بربر خبر ویردی.
ملک دانشمند انی ایشتدی، شاد اولدی بیوردی تیز ایلکی یوز پهلواندن سچدی. ارتوغی،
افرومیه یی، عبدالرحمن توقادی، مسلماندن بهنعماندن روانه اولدیلر. تیز بر دده دخی طوتدیلر
صلیب دارحمانوزرد ویوا بله الدیلر شهره دیکا روانه اولدیلر. ملک جری یاننده قالدی.
صباح وقتیدیکیم مسلمانلر شهر قپوسنه ایردیلر. افرومیه چاغردیکیم قپویی آچوک دیدی. رهبانلر
اولوسی بر آیو کبی سکردوب قپویی آچدی. صلیب کتوردیلر دیو؛ کوردیلرکیم ایکی یوز کشی
سلاحلو طوررلر. رهبانلر صندیلرکیم طره بوزندن اولمیدر؛ بونلر ایتدیلرکیم مرحبا کلورسز

قپس اسطریس یعنیکیم خوسه کلدکوز قاتی خاج دیدیلر. مسلمانلر درحال قپویه کلنلری قلیچ (2)
طوتوب قردیلر، همان دیر ایچنه قویلدیلر، بر ساعت ایچنده حسابسز کافر قردیلر. اول دیر ایچی
آدم کودسیله طوپطولو اولدی، کوده کوده اوسته یغلدی، قاندن روان اولوب یوریدی. غازیلر
قلیچلری اوینده روب چالدیلر. فریاد و فغاندن رهبانلر جانلرینه قویدی. درحال یوز رهبان قچوب
لغومه کردیلرکیم کیده لر. غازیلر آنی کوروب اول لغومه قصد ایتدیلر، اردنجه لغومه کردیلر. لعین
رهبانلر کرو دوندیلر، اول مسلمانلره حمله قلدیلر، اوندن مسلماندن شهید ایلدیلر. بقدرة الله لغومک
اوکی یقلو ایدی دمور قپویله اول دمور قپویی رهبانلر آچدیلر؛ اوددنلغه ایلمشلردی، مسقفه
دکه اوردن قامشه یقمشلردی. ارتوغی چوقدن آنی کوردی، تیز اود اوروک دیدی. درحال
غازیلر اول اوددنله قامشه اود اوردیلر. قامش طوتوشدی. بویکیکا غازیلر لغوم قپوسینه آطشلردی؛
طشره دن قلیچ، مسنکویله طورمشلردی، ایچروده ن طشره چیقانی اولدوررلر. اول طرفده لعین
ایچنده (تماطورغوس) مدبرسی اول یوز رهبانله اوده یاندیلر کول اولدیلر. چوقدن صبح صادقه
اولدی، کون سه طوغدی؛ غازیلر قوقاسی، تکبیر آوازی دیر طرفندن کلور؛ کافرلر
قلعه دن ایشتدیلرکیم تماطورغوس دیرندن تکبیر آوازی عیوقه چیقار. کافرلر بورج اوسته
چیقوب کوردیلرکیم مسلمانلر دیری آطشلر، رهبانلری قرمشلر. درحال غورا ایسه خبر قلدیلرکیم بکلریدور،
مسلمانلر دیری آطشلر دیو. لعین آنی ایشتدی، فریاد ایلدی، ایتدیکیم اگر دیری بو جادولر
آلدیسه ملوک کم (اخرسانوسیه) خراب اولدی دیدی. لعین بورج اوسته چیقدی، کوردیکیم
ملک دانشمند شهر اوسته کلدی چریله. بو کز لعین دیردن یکا نظر قلدی کوردیکیم غازیلر دیری
خراب ایلیوب یقارلردی. بویکیکا ملک دانشمند شهر اوسته کلدی، قپوسنه آلدی، چوق کافرلر
هلاک ایلدی. غورا ایسه بیوردی، حمله قلوک دیدی. کافرلر یوکوروب قپویه کلدیلر، بغلدیلر.
مسلمانلر کوردیلرکیم قپو بغلو، قپویی صیوب دخی حمله قلدیلر. شویلهکیم قاپوصوقاغنده حسابسز
کافر قردیلر، دخی مسلمانلر جریسی شهره قیولدیلر. غورا ایسه آنی کوروب قچدی، قلعه یه چیقدی.
کافرلر آنی کوروب قچدیلر اولو دیره کردیلر. شهره خبر اولدیکیم (تماطورغوس) دیرینی مسلمانلر
آلدیلر. تمامت کافرلر آنی ایشدوب جانلرندن امید دکسدیلر. اندن فکره ایتدیلرکیم بر جامعوزی

مسیح دینی ایچون قربان ایدلم دیدیلر. بر برینه خبر قیلدیلرکم دیلك ارکجی اولك، اولالکی جادولاردن انتقام آلاوز دیدیلر. دخی ملکی طام اوسته چیقدی، ملکی صوققاقده باشنه طوردی. غوراس خبر قیلدیلرکم اوسته شهرلو آلدبر ایلیوب اولالکم اشبو آفتی اوستوموزدن کتوره وز دیدیلر. پس غوراسی دخی کوزیده سرورلرینه بیوردیکم دیلك سز دخی ارکجی اولوك، غیرت ایلك، مسلمانلر ایله جنك ایدوك کم مسیح سزدن راضی اوله دیدی. درحال کافرلر کوس ونقاره چالدیلر، حمله براوغوردن مسلمانلر چریسنه حمله قیلدیلر. عظیم صواش قوپدی، ایکی چری بر برینه قریشدی.

یینه اسلام لشکری جوشه ایدی
جاندن وباشدن قیدیدن فراموش ایدی
دینه یولنده جانلرین ترك ایلیوب
بلده ارلك قوشاغین برك ایلیوب
چالدیلر قلیجلری شمشیر کبی
سوردیلر کافرلری اوزره مرد کبی
ملکی قیلیجله قلوب پاره
قورلریدی طوغریوب للاشدیره
ملکینك کوزیله فرقین طاعیدر
زیرا دینه دشمنلریدر یاغیدر
ملکینك سنکو ایروبن کوده سین
شویله دلر قلیبور اولسه صناسین
ملکی اوقیله قلورلر هلاك
ملکی قورقودن اتمه زهره چاك
شویله جنك اولدی زمانه اکلدی
طبل آوازنج فلکلر کولدی
کسلوب باشلر دوکولدی سیلکره
لشکرك ایاقده باصوز دیکلم ایلر
باصلشدن دشتلر هر یرده چوق
آتلو بیغوبر کبی دوکلور اوقده
آت ایاغنده بوییرك برقی
آتلوب پنبوقد کبی اولدی قتی
اول ارنلر سروری سلطان دیه
پرسلاح ملك دانشمند الحنین
اول صوقاقلری بری برینه اورر
ملکی چالار، ملکی اولدرر

پس مسلمانلر تکبیر کتوروب کافرلره حمله قلوب قیولدیلر. بر عظیم جنك اولدی، شویلکم باشلر کسلدی، سیللر سکولدی. مسلمانلر کافرلری صوققا قلره دوقدیلر. کافرلر جاندن آجیسندن تمامت براوغوردن الك کتوردیلر. ملکی طامدن طاشلدیه، ملکی اوقیله چوق مسلمان شهید قیلدیلر. مسلمانلر دخی ارازکرو دوندیلر. ملك دانشمند کوردیکم مسلمانلر چریسی شهر ارامسندن کری دوندیلر. ملك ایتدیکم

سزه نه اولدی، صواشدن دوندکوز دیدی. مسلمانلر ایتدیلرکم کافرلر محلّه ارامسنده طوشدیلر دورقوغارلرکم ایلرو وره وز، مسلمانلردن چوغی هلاك اولدی دیدیلر. ملك چوندانکی اشتدی، قاقیدی، آتینی دبدی ایلرو واردی. کافرلر طاملردن وکوشکلردن ملکی طاشلدیلر، اوقیله ملك دانشمند اوسته دوکدیلر. چونکه ملك کوردیکم بونکله اولمز، چوق آدم هلاك اولور، ملك اولدم بیوردی کم تیز مقاطلر کلدیلر، اول شهر اولرینه اود اوردیلر. شهر توتشدی شویلکم اودالمسی کوك یوزینه دیرك بیرك اولدی؛ صانسه اولکون قیامت کوپیدی. بونکا غوراسی چوندن بو حالی کوردی، متحیّر اولوب قاقدی کنددو سرورلرینه ایتدیلکم بوکیشی ملك الندن عاجز قالدم؛ اتامی، قرداشمی اولدردی؛ تیزمی، شمدی بنکا دخی قصد ایدیدی، اول نازنینی دیری خراب قلدی؛ امدی بنم طاقتم قالمادی کرکدرکم بن بونکله جنك ایلیم، یا اولدرم یا اولم بو حالی کورمیم دیدی. شول چیوك کم یبجی اوره احلنه دیری قالورسه ور اول احلنه. لعین غوراسك ایکی اوغلو واریدی، برینوك ادی (انکولی) وبرینوك ادی (یورکی) دی؛ ایتدیلرکم ای اتا بز دخی سیزوکله بله وراوز دیدیلر. تیز ایکی بیك ار ایله اتلندی قلعه دن اشاغه اندی، مسلمانلر چریسنه حمله قلدی برغوغا وبرغلبه قوپدیلکم انساندن اوازی عیوقّه چیقدی. برییقادن اودو بریقادن کافر چریسی و بریقادن غازیلر غلوسی صانکم قیامت قوپدی. ایکی چری بربرینه قریشدی، کافر چریسی غالب اولدی بردم یجیده دورت یوز مسلمان شهید قلدیلر. ملك دانشمند کافرلرك بو حالتندن خبردار اولدی، غوراسی ایکی بیك ار ایله کلوب جنکه کردوکنه اشتدی، درحال نفره اوردی. غازیلر تکبیر کتوردیلر، کافرلره جاندن وکوکولدن حمله قلدیلر، چوق جنك ایتدیلر. کوده کوده اوسته یغلدی، شویلکم آتلر کشتمز اسندن، ارنلر نفره سرنج، کوس ونقاره اوازنج، قلیچ چاقلدوسنج، کورزکوبلدوسندن، اوقده قشلدوسندن، یای تنقلدوسندن، توفنك پاتلدوسندن، طوب کورلدوسندن عالم ولوله یه واروب طاغلر ودره لر اکیلیوب اتا اوغول قرداسن قرداش بیلمز اولدی؛ بر عظیم جنك اولدیکم وصفی قابل دکل؛ بر ساعت ایچنده مسلمانلر التیوز کافر یره برقدیلر. قلاندن کافرلر ترسی یوزلرینه قچدیلر. غازیلر اردلرنجه قودیلر. غوراسی لعین دیلدیکم قلعه یه کیره؛ ملك دانشمند وغازیلر ایرشدیلر، غوراسی قلعه یه کیرمدی.

كوردیلكم اولز؛ قرشوسنده بر طاغ واریدی اول طاغه چیقدی. ملك دانشمند غازی ایله اول طاغ آتنه آلدی. لعین كروندی، مقره اوردی، مسلمانلر جریسنه حمله قلدی. كافرلر قلعه اوستنه قفاندن قلورلردی. غوراسی لعین هر بر مسلمانه كم ایرشوردی بر قلیج زخمیله ایكی پاره قلوردی غضبایله. عبدالله توقادیكم ملك دانشمندك علمداری ایدی، ناكاه غوراسی لعین آكا ایرشدی، قلیجله حمله قلدی. عبدالله دخی سنكو ایله حمله قلدی. لعین عبداللهك سنكوسنه قلیجله چالدی، ایكی پاره قلدی. عبدالله چوب واردی، لعین قفاسنده ایرشدی، عبداللهی قلیجله چلدی شهید ایلدی. عبدالرحمن توقادی خبر آلدیكم قرداشك غوراسی الینده شهید اولدی دیدیلر. اول اسرو چوندانی اشتدی بركز غروسنه ایدوب مقره اوردی، اول كافرلرك اوستنه یوریدی؛ كورز ایله لعینه حمله قلدی. لعین قلقانده برابر طوتدی، كورزی منع ایلدی. لعینه آتی سوردی ایردی، عبدالرحمنه بر قلیج اندوردی. عبدالرحمن قلقانده برابر طوتدی؛ قلیج زخمندن قلقانده ایكی پاره اولدی. عبدالرحمن باشنه اوغورلدی، قلیج آت بوینینه طوقندی، آت باشی یره برقدی. لعین قصد ایتدیكم عبدالرحمن اشین تمام ایده. ناكاه ملك دانشمند ایرشدی كوردیكم (عبدالرحمن توقادی) پیاده؛ كافرلر چوره سنه آلمشلر. ملك دانشمند دخی غوراسه چاغردیكم بنم ملك دانشمند غازی بردر اوكومده طاغیله یارزی بنم الیمدن قنده القه مسین بو غازی دیدی. لعین چوندانی كوردی، ملكه حمله قلدی. ایكی اوغلو خبر ایله ملك دانشمند اوستنه صلدی. ملك قلقانده قرشو طوتدی، قلیجی منع ایلدی. بو كز ملك دانشمند آتنه مهمیز اوردی، آت عقاب كبی صچرادی، یقین ایردی، غوراسه بر قلیج اوردی، غوراسی قلقانده قرشو طوتدی. قلیج اول پولاد قلقانی ایكی پاره قلدی ایندی توغلقاسین كسدی لعینی ایرقاشنه دكین ایكی پاره ایلدی. ملكك روحی شاد اولسون، حق تعالی دیداریله مشرف قلسون، مرقدی جنانده اولسون، آمین یا رب العالمین.

قلوك قوتلودر محكم بلاكوك   ایاقده بصدقچی اولدی بسوك دلاكوك
دیلادكوك چه چوق دیرسونده مرادك   بیر دكوك طور دغچی طوریسونده ادك
یاوزكورمسونده هركز یوزوكی   قفادنده بقله سونده تكری اوزوكی

حق اولسون یار چون لطفم دستگیرك   فراغت خاطروك روشن ضمیروك
یاورلقده كورمسون عمدن بری اول   جهانده سرورلرینك سروری اول
همیشه دولتوك پاینده اولسون   سكا یاور جهانده حق بویله اولسون
قلیجوك طوقنوب باشی كسلسون   اوكوكده شو كیلكم قاچی دكلسون

ملك دانشمند غازی چونكم قلیج ضربیله غوراسی ایكی پاره ایلدی، انی كوروب ایكی اوغلو بری (مانوئل) و بری (یورك) برماقدن كتوروب ایمانه كلدیلر، قلیج قورقوسندن قلاده كافرلر دخی امانه ویلدیلر. ملك دانشمند چاغردیكم ایرقه ادم اولدرمك! دیدی. بر ایكیادن اوده مشغولی، بر ایكیادن جیری غوقاسی شهر قومینه دخی امان ویردیلر. مسلمانلر جنكده اللرین چكدیلر. غوراسك ایكی اوغلو قلعه قپوسنه كلدیلركم قپویی آچوك دیدیلر. پس قلعه قومی دخی امانه دیلیوب قپویی آچدیلر، ملك دانشمندی قلعه یه چقردیلر. قلعه قومی تمامت قرشو كلدیلر، یوز یره اوروب ملكه اوكونن مسلمانه اولدیلر. ملك دخی انلره اسلام اركانن اوكرتدی. آندن صكره بیوردی: غوراسك میخاییلك خزینه لرینه آچدیلر، قلعه دن طشره چقردیلر. ملك اول مالی غازیلره بخش ایلدی. بو زیبوك مال دخی وكلیة قلعه سنه كوندردیكم بنكرك اولی دیدی.

اندن ملك بیوردی لشكر عرض ایتدیلر قرق بیك ارجاضر قلدی. اون بیك ارتو خیله قوه میه یه ویردی ایتدیكم: (جابوبیة) یعنی (الهیرالك) و (جیروریة) یعنی (بغارمس)ك اوللرندن بیقا واروك اول ولایتلری (خرشنه) حدینه دكین، سامیه، جابیك ایكنه دكین آچوك دیدی. اون بیك ار دخی (عبدالرحمن توقادی) یه ویردی. مسلمانلره بغمانكم ارمنیة و صغریه دن بیقا واروك، اول ایلی و ولایتی بولغار داغلرینه دكین سز آچوك دیدی. ملك دانشمند دخی كندوسی یكرمی بیك ار ایله جانكدن بیقا كیده جك اولدی، ایلیلری اچوب طربوزانه وارة. چونكم اول سرورلری غزایه كوندردی، كندو اولكیجه قرار قلدی. اخشام نمازینه قلدیلر. اندن بیوردی خون كتوردیلر، یدیلر. خون كتورلدی دعا قلدیلر، هر بری خیمه لو خیمه سنه واردی. ملك دانشمند اول كیجه طاعت و عبادته مشغول اولدی، بر لحظه آرام قلدی. چون صبح صادق اولدی، صباح نمازینی قلدی، دعا و ثنا ایلدی، حق تعالی یه شكر قلدی.

برازدن چونکه صباحك پادشاهی
بو عرصه یه کیدی آلتوندن کلاهی
سراسر مغربه دك یزدی منشور
نشانه اوردی اول منشور ازنور
کیدردی بو جهان طاغلر باشنه تاج
دوشادی یر یوزینه خار و دیباج
قچانکم عدل ایدی کوسلدی
شول قدم قره کو ظلمنی کسلدی
خلایق اویخودن اویانه کلدی
جناسین اهل کفر ایچیانه کلدی
جهانه نور یزدانی چیلدی
کوز آچیلدی قره آقدن کیلدی
سحرده جمله لشکر طوردیلرهپ
سوار اولوب براغنه کوردیلرهپ
صباحدن چونکه چالیندی طبل شاهی
ملك امر ایتدی بندیلر سپاهی
بو اول غازیلر اول خاص ارنلر
یره قاتلر بریله جانن ویرنلر
سلاح کردیلرهپ جوشن بورندی
طوتانه غازیلرسه کور اندی
سلاحشورلر سنکولر اوینادورلر
باشن اوستنده قلیچلر قینادرلر
طوتردی قرشوده کلدکجه جوقی
ایکی بر ماغیله اتلقجه اوقی
قچانه قصد ایله اوقنه تمه دیرلر
کوزه یرسه برقلی ایکی یرلر
قموسی جمع اولوب صف بغلدیلر
ملکی کوزلیوب سلاملادیلر

چونکه صباح اولدی، ملك بویوردی کوس و نقاره چالدیلر؛ چری تندی جانکدن یکاردان اولدیلر، ایکی کوندنصکره (کونبد) قلعه‌سنه ایردلر. بکینه خبر قلدیلرکم ملك دانشمند غازی ایرشدی، لعین بویوردیکم چری جمع ایلیلر، جانیك و لاتیزیح. چونکه مسلمانلر قلعه ایلینه کلدیلر. قلعه بکینوك آدی میخائیلیدی. برقرداشی واریدی آدی فاسیدی، عجایب ارکاولعینیدی. میخائیلی قلعه ده قودی، کندی التی بیك اریله قلعه دن طشره چیقدی، ملك دانشمند یولنده مصبوره کردی. قاموسی مسلح مسازسلیله؛ چونکه مسلمانلر چریسی اول مصبوریه کلدیلر، کافرلر اول میشه ارمسندن طشره چیقدیلر، مسلمانلر چریسنه قیولدیلر. مسلمانلر غلبه قلدی، بر ساعت ایچنده بیك اسلام شهید قلدیلر. ملك دانشمنده خبر قلدیلرکم چریسوك اوکونده مصبدیلر دیدیلر. ملك دانشمند آتنی سوردی، اول مصبوریه کلدی، برکز شویله نعره اوردیکم اول طاغلر و یازیلر دتردی. راویلر شویله روایت

ایدرلرکم اول ملکوك نعره سسندن یوز کافر قورقوب جانن ویردی. قلانن کافرلر دخی ملکوك 126 یولندن قچدیلر. فاسی قاقدی کندو مصبوریدن طشره کلوب ملکه حمله قلدی، الندن یالن قلیچ ایرشدی ملکی چالیدی. ملك دانشمند فاسیدی کورندی، قلیچ قلدردی وقتی قولتوغنی التندن شویله چالدیکم برقولیله باشی هوایه براندن اولدی. کافرلر چونکه آنی کوردیلر، فریاد و فغان قلدیلر، لشکرندن ترسی یوزلرینه قچدیلر. غازیلر (کونبد) قلعه‌سنه دکین قودیلر. بونلر دخی میخائیله خبر قلدیلرکم قرداشك فاسیدی ملك اولدردی، چری حصندی قلعه‌یه دکنه مسقومدن لشکر کلدی دیدیلر. میخائیل لعین چونکه بو سوزی اشتدی فریاد ایلیدی، بویوردیکم قپویی اچوك طشره چیقالوم، قرداشمك قاتنی آلالوم دیدی. بونلر غازیلر قلعه‌یه قرشو کافرلره قلیچ اوروب قرلردی. قلعه قومی چونکه آنی کوردیلر، فریاد قلدیلر. برنجاسی کردلروك قلعه قصدینه اتدیلر. کافرلر قلعه دن اشاغه اوقدن طاشدن غازیلر اوستنه دکدیلر. پس اول کونده کیجه یه دك جواپسن اتدیلر، چونکه کیجه اولدی، مسلمانلر قلعه قرشوسنده قوندیلر. کافرلردن بیك کشی طوتمشلردی. ملك دانشمند بویوردیکم اول اسیرلری کتوردیلر، بریره جمع ایدوب بغلدیلر. اندنصکره بیك مسلماندن بونلروك اوستنه موکل قودیلر. غازیلر کلدیلر، ملکله اخشام نمازینه قلدیلر، دعا و ثنا قلدیلر. ملك دانشمند بویوردی خوان کتوردیلر ییدیلر. خوان کُتُردیلر دعا قلدیلر. ملك دانشمندك بر قولی واریدی اول کیجه قره قول بندی، چری یه کیمه ویسار چقلدی. راویلر بویله روایت قلورلرکم اوندالتنجی مجلس تمام اولدی. ملك دانشمندك روحی شاد اولسون، حقتعالی جمالیله مشرف قلسون

راویلر شویله دیدیلر ای امام
اولدی اونالتنجی مجلسی چونکه تمام
تکری یه رحمت لر ایله بیك ثنا
اول محمد مصطفی نوك جاننه
اولکه قلدی بو سوزی خوش داستان
رحمت اوقوك سز آکا ای دوستان
ای کریم سن دکلیانی شاد قیل
رحمت ایله طاموده ازاد قیل
نه مرادی واریسه ویر کل آکا
قموسنك مقصودینه ویر اوکدن صکا
ملکی دیلر رحمتی چونکه قرانه
فاتحه اوقویه بونی یازانه

مجلس سبع عشر

یه ایشت برحکایتده خبر وارسه کوکلوکده معنیدن اثر
قمو سوزده اهل دل معنی طویر اهل دللر معنی اهله اویر
معنیدن جمله فائده حاصل اولور معنی اهلی رحمته واصل اولور
سوز آئینه یه اولالم سوار چونکه طبعك مرکبیدر اوستوار
سیر ایده لم بیله بستان دله انده بیله حالینه لوم سرویله
عرض ایده لم بر متاعی دلبری کورنه اولسون جانده دلده مشتری
هر متاعی اهلنه صاتمق کرك هر سوزی طوتانه ایتمك کرك
نجه اول جوهر سوزی کوسته ییدی باطلی قودی فراموش ایدی
جوهرشناسی اولسه ویر اول جوهر سوزه زیره باقی کوزلولر کورلو یوزه
کوزسوز اولدر منکر جاهل اوله هر برایشده بغضی کبریله طوله
تکریك اول دشمنی دشمان اوله ایلوك ایدنه یوزلقلر قله
خاصه کور کفر اهلنی کم بدفعال کورنه قلورلر ملکیله ماه وسال
ملکیله حالنی کافرلرك ان شاء الله شرح ایدیم انلرك
مستمع اولنلر انلر عزدینه جمله تحیات سلام اولسونه
بویکا دنه سه ایشته برخوش حکایت کم ارتوخی اولور بونده روایت
اگرچه شمدی کچمش برخبردر حیرانك حالنه هردم بدلدر
اولولر بوحق برصورت قورلر کم اول صورتده یوز معنی سوزلر
جوکور صورتده اول معنی اقلندی ولی معنی بوصورتده بکلندی
سوز مسلك معنی معنی اریه هم صلوات ویر رسوله یمکل غم

چونکه ملك دانشمند اول قلعه یی حصار قلدی؛ بزکلدوك ارتوخی حکایتنه کم ملك دانشمند اکا علم وطبل وصنجاق ویروب اوندبیك ایله حابوسیه و(جیبوریه) دن یکا کوندردیکم اول ایلی وولایتی آچه اسلامه دعوت قله؛ پس ارتوخی، (قزومیه) ملکوك ایلی اوبوب دعاوهمت آلوب روانه اولدیلر اول ایلی ولایتی اسلام دینه دعوت قلالر؛ کمی مطیع اولدی، کمی

مطیع اولمادی، قتل ایتدیلر. باری نجه سی خراج بوینلرینه آلوب رعیت اولدیلر. مگر بوخبر (طره بوزن) سلطانه ایرشدی. آدینه (بوطخیل) دیرلردی؛ چونکه اول لعین بوخبری اشتدی؛ غوراسی اولمسه، حزساتوسیه وتماطورغوسی دیری خراب اولمسه؛ بونلری اشتدی، عظیم ملول اولدیکه. زیرا کم غوراسی غموسیدی بیورردیکم دورت یکا نامه لر براکنده قلدیلرکم جری جمع ایلیوب ملك دانشمند اوستنه واره لر؛

نامه لر چونکه واردی یرلو یرینه اوقدیلر بلدیلر کم سرتی نه
جمله سی لشکر یراغن کوردیلر ات یراغیله یوله یوزلر کردیلر
بربرینه دیرلرای اهل صلیب غور اولمك غیرتی دلده صلیب
کم مسیح اولکنده غور اولمایسز هم عمیله دهمله قلمایسز
بربریه اوکوتلر شورلر بربریه واجبیدر جرئت قلالر کافریه
پس مسیحده بردیم استرمکی کیمونوك مریمده اولور اومکی
نارنور دنده کی قلور طلب کمی بولورده اومرفرصت عجب
کمی خاجیدن کمی لات منات کمی اومرهبیل دنده معجزات
هر بری ازغوندن ناقص دیلری ضبط طلمز مذهبی آیینلری
جمع اولوب بو وجهیله یوریدیلر کلدیلر بوطخیل قتینه ایردیلر

پس طره بوزنده یکی بوطخیل لعین نامه لرکم کوندردی، اهردتلم کورجستاندن یکیدی، وتوربچ ایراقلیوب بوطخیل قاتنه کلدی. بدرسی کم اخلاط بکیدر، یکرمی بیك ایله اولدخی کلدی. اکلسی کم ارمن سلطانیدی کندو جریسیله طره بوزنه عزم ایتدی. چونکه طره بوزنه یقین کلدیلر، بوطخیل لعینه خبر اولدی؛ درحال اتلندی، قرشو چیقدی، استقبال قلدی. اکلیسی بدرسیله کورشدی، انلری کتوردی طره بوزنده یازسنده قوندردی. بارگاهلر قوردیلر، آرام قلدیلر. بوطخیل لعین بیوردی خونلر کتوردیلر، ییدیلر. خون کتورلدی؛ بزم قوردیلر، عیشه ونوش مشغول اولدیلر.

اولکافرنکلری جمع اولدیلرهب قونقلوغه اومجلسه کلورلرهب
درلو نعمتلری هب کتوردیلر نه دیم کم نجسی زیه ایتدیلر

نه مقدار آلتی آجی هرنکم وار   صفالو حرمساده وطوزلو چوبار
دخی حلیك تخو ویله مرجبكله   نیجه ادی بلورسز لهم بیجكله
صوقد حیولد بقله اصلادیلر   طبیعدلاره دوزب زینه ایدیلر
قرو بالق حود حدتی حساب ئجه   دخی اسكومری بالقده ایكیه جوجه
دكر الننكجی یاكه بالسوید حنوت   ایجرلردی شراب ایدوبه شوطه
الاخانه قو بشری اتیباده   جوكنه لو شور والرحیاده حیاده
كلوب دیزلدی چلیك اوجریج اوجه   كلی بولفور كلی ترخانه جوجه
كلوب بورسم نعمت اقریدی   كافر بكلاری چوره باقریدی
كافرلر صحبته اولشدی مشغول   بوطحیل ملكی سویلار ایدی ادل

پس كافرلر عیش ونوش مشغول اولدیلر. مجلس آراسته اولدی؛ بوطحیل لعین ملك دانشمند حالنده خبر ویردی. (اهرونه كورجی) ایدی: بر كورریلوا مدیوقمیلم بزیم ارموزدنه وره ملك دانشمند ایشنی بركا ایله دیدی. (بوطحیل) لعینوك بر كوروی واریدی ادینه (قره بورج) درلردی عجب اركلو ایدی شویلكم رومده اكا مقابل یوغیدی. اوله صحبتده طوری كلدی، اندایجه بیلكم ملطوه دیری حقیجوده بهواره یم، ملكوك ایشنه بركا ایده یم دیدی. ناكاه جیری آراسنده بر غوغا غلبه قوپدی؛ (بوطحیل) لشره چیقدی، طوردیكلم بو نه غوغادر؟ ایتدیلركم یوز كشی شكایته كلدی دیدیلر. بوطحیل بیوردی، اولردنه اون كشی كتوردیلر. احوالگریه صوردی؛ انلردخی ارتوجیده شكایت قیلوب ایتدیلركم تمامت رومی اول خراب ایلدی؛ سمدی كلدی عزسافونیه ولایتی واطنی تا جانك قپوسنه دكین اول خراب قلدی دیدیلر. انلره صوروب دیدیلركم: سز نره ده ندكز؟ انلر ایتدیلر: بز قره قوسه قلعه سندنوز، ارتوجی كلدی، بزیم قلعه موزی حصار قلدی؛ بز ایلدنه جوق اولدی سزه كلدك شكایته دیدیلر. بونلر بوسوزده ایكن ناكاه بر قاصد كلدی: میخاییل قاتندن (اهركو نید) قلعه سندن بوطحیل قاتنه؛ جوده قاصد بوطحیلی كوردی، نامه یی چیقردی (بوطحیل) الینه ویردی. (بوطحیل) نامه یی آچوب اوقودی. اوكل نامه ده ناری نور؟

128

آنده بو نامه بیدنكم میخاییله سنوك قاتوكده كم بوطحیل سنه بیكل و آكاه اولغلكم ملك دانشمند بزم قلعه یی حصار ایلدی، قرداشم قاسدی اولدردی، ارنج كرك كیم بیكا مدد قیلاسنه والله كلور سنك قلعه یی خراب قلوردكیه؛ اندنصكره عزسافونیه احوالنه، عوراسی اوغوللری مسلمان اولدوغنه تمام اجنده معلوم قلمسنه. ایتدیلر: امدی بوكا نه چاره ایده لوم، بو قومله نجا قیلالوم؟ دیدیلر. پس (قره بورج) ایتدیكم جیری ویروك، بن ارتوجی اوسته واره یم؛ سز ملك اوسته واروك؛ دخی عوراسی اوغللرینه بر نامه یزوك كم كردوتوب قاجوب مسیح دیننه دونكلر دیدی. اول بیكلر ایتدیلر: ایو معقول سوز دورلر. بوطحیل لعین طالعینه كوسنب برقاچ بیت سویلدی:

ای بیكلر، ای وزیرلر بونه حالدر   بونه شوم طالع اولورنه والدر
مكر مریم عیسی بزدن یوز ینی   چوردی یومدی اول اولكوزینی
مكركم بزلره خشم ایتدی مسیح   كه عاد قومینی نیته ایلدی ریح
انوك جوه نه قوللوغنی ایده مزز   مسیح دیمیه كو یوله كیده مزوز
او سنه كیجه كوندز جكار وزجرا   لا معید اولشد ربه سیز بزه
وطنده اولشور در بزاواره   هلامده قرد رزجیری بوللاره
بو ایشك صوكی نیجه اوله عجیب   بزنجه بر جكاروز درلو تقب
اكر بویله كیده رایسه تمامت   بلایه بز جكارز تا قیامت
اشتدی جونكه بیكلر بو كلامی   دیدیلر اكاكم قورقدوك اولیمی
سنوك كبی سوزی سویلمك اوطز   بوكی خلعه یكیره بویله دیمك اوطز
تباركه كوره لم ایشوك نیسه   نه كلورسه كله باشه نه ایسه

پس اول كافرلر طریوزنده بیكلی بوطحیل لعینه درلهم ایتدیلر، دیدیلركم جونكه بویله دیرسن یا بزه ناكاملر كوندروب سزدك دیدیلر؛ جونكه سویلمه غیرت الدنه قومیه لم، مصلحت نیسه انی كوره لم دیدیلر. پس جیری یی تقلدیلر، یوز بیك كافری قلمه آلدیلر. روم، ارمن، كورجی لهرنه ایسه. پس اوتوز بیك كافر اولشكردنه قره بورجه ویردیلر بدروسی ایله بیلكم ارتوجی یه برابر وره لر. درحال یراقه قلدیلر؛ اوتوز بیك كافرله قره بورج روانه اولدی. تیز برنامه دخی عوراسی

اوغلانلرینه کوندردیلر. نامه‌ده ایتدی کیم: سبب حضرت عیسی بو نامه بندنکم بن یوطحیلم سزوك قاتکزده کلم (نیکولا) و (یورکی) سز؛ بیلوك وآکاه اولك کم یوز بیك ار جمع ایلدم، ابخازدن کورجی، افلیمی، بدرسی، قره بورج بر یره جمع اولدیلر؛ کرك کم ملك دانشمند اوستنه واره‌وز، اکر منیکوك بیك جانی وارسه بری قورتولمیه دیدی. اکر دیرسزکه اولمیاسز کره مسیح دیننه کریك، اول مسلمانلرکه قاتکزده طوررلر انلری اولدرك کیم بزم الیمزدن قورتولمیاسز والله بو جریده‌دن جانکز قورتولمیاز دیدیلر. چونکه نامه تمام اولدی، بر قاصد الینه ویردیلر، خرسانوسیه‌دن یکا کوندردیلر. بو یکاده بدرسی و قره بورج اول اوتوز بیك کافرایله کلدیلر. بر ایکی کوندن صکره چانوکر کلدیلر، قره بورجه خبر ویردیلرکم چانوکر چریسی اوشبو طاغ اردندن قونمشلر طوررلر دیدیلر. کافرلر چونکه انی اشتدیلر، دوه‌دن یاروسنه دکین سوردیلر، مسلمانلر چریسینه ایردیلر. اول ساعت قره بورج بیوردی دیك شبیخونه‌ده قتلالم دیدی. درحال کافرلشکری مسلمانلر چریسینه دیرتیکاده حمله قلدیلر، چوق جنك ایتدیلر. ارتوخی، افرومیه حالی بوب درحال اتلندیلر، کافرلره قرشو یوریدیلر، حمله قلدیلر؛ هر قنجروکم واردیلر، کافرلری تارمار ایتدیلر. ایکی چری بر برینه قرشدی. دوه‌دن بو جقده بر عظیم صوواسه قویدیلرکم زمینه دزمانه قفایه واردی. باشلر کسلدی، سینه‌لر سوکلدی؛ شو یلکم انلر نعره‌سی، اتلر اوازیکه صحرا طولشدی؛ طاغ یازی کول بولت کبی توزلر اغردی یره طوله کبی اوقلر یاغردی. طاغنده اولمیادی اولقدر طاسه‌کم اول یازیده واریدی کسوك باشلر کسلمسه، باشلروك آقردی، قانی او چوبه توکلره کیدردی جانی. پس غازیلر او کیجه چوق جنك ایتدیلر، چالشدیلر، اورشدیلر، چاره ایدمدیلر؛ زیرا کافرلر چوغیدی. آخر مسلمانلر چریسی صیدیلر؛ ارتوخی افرومیه دخی چوق زحملر یدیلر. صباح وقتیدیکم اسلام چریسی صمشدی؛ خرسانوسیه‌دن یکا قجدیلر. چونکه خرسانوسیه‌یه ایردیلر، شهر اوکنه قوندیلر. غوراسی اوغلانلری نزول نعمت کتوروب غازیلرك زحملرینه بغلدی. اول کوندن آنده قرار قلدیلر. چونکه کیجه اولدی، غوراسی اوغلانلری قاتنه قاصد کلدی، ظهبورزنج (یوطحیل) قاتندن. پس قاصد نامه‌یی کتوردی آنلره ویردی. چونکه نامه‌یی آچوب اوقدیلر، اسلام دیننك یوز

129 دوندروب مرتد اولدیلر. تدبیر قلدیلرکم قلعه‌نك ایچنده نه قدر مسلمان وار ایسه هپ قردیلر، قوسنی هلاك ایتدیلر. دخی دیدیلرکم ارتوخی ایله افرومیه‌یی طوته‌لر. غوراسی اوغلی (نیکولا) بیوردیکم قلعه‌ده قومدیلکی مسلمانلری دخی جمع ایلدیلر، نامه احواللرنی آنلره بلدوردی. چونکه اول یکی مسلمانلر انی اشتدیلر، راضی اولدیلرکم کافر اوله‌لر. چونکه دوه‌دن یاروسی اولدی، کافرلر ال بر ایلیوب نه قدر چری وار ایسه قلعه‌دن طشره چقدیلر، طاغده بیشه ایچنه کروب کزلندیلر. چونکه صباح اولدی، کون کوزی کوردی، کونش طوغدی عالم منور اولدی.

براز دمدن چونکه اول نوری کوندز
ینه یا ملیحه یشیلادی دبدز
فلك تختن کوکا بندرشیدی
قوناجیه اوده یانذرمشدی
بقاسن یرتردی قوتخلارهم
دوکردی کوز یاشنی یره شبنم
چو صبح ایردی بو عالم اولدی روشن
کل بلبل اکلدی وکلدی کلشن
بو عجایب قصه‌یی اشتن ینه
نه بلالر قلدیلر اهل دینه
صبر قلدیلر بلالر کوردکجه چوق
ایتدیلر صبر یله دشمانی یوقه
انلرك چونکه رحمة الله اولدیلر
حق رضاسن هم شفاعت بولدیلر
نومید اولمسنده رحمتدن بره
ویر صلوات عشقله پیغمبره

برقلدوك بویکا؛ چونکه صباح اولدی، (نکولا) قاتنه قاصد کلدی، خبر کتوردیکم بدرسله قره بورج اوسنه ایریشدی دیدیلر. غوراسی اوغلی (نکولا) چونکه آنی اشتدی، شاد اولدی. بیوردی: آت کتوردیلر، بندی، آنلره قرشو واردی، استقبال قلدی، انلروکله کورشدی، کندی باشنده کیجه بر بر صولیدی. قره بورج آنده چدیکم بر الهبانده حبیب زنارکم چانوکرلردن بر دیری قومیام دیدی. درحال نکولا بونلری آلدی اول صمته چری اوستنه کتوردی. بدرسی و قره بورج مسلمانلر چریسنه ایردیلر، اول طاغی آرایه آلدیلر، اویله زواله دکین عظیم جنك ایتدیلر. مؤمنلر یکلی جانلرندن امید کسدیلر. ناکاه بر توز قوبدی، توز یاریلدی ایچنده عبدالرحمن توقادی چقا کلدی. ارمن طرفنه کافر قرمغه وارمشدی. سلیمانه‌یه نعمانده بسینه واروب اول قومی دعوت قلمشلردی. اول قومك برنجسی مسلمان اولدیلر، برنجسی دخی خراج بیونلرینه المشلردی. غازیلر چوق مال

وتحتله کروندیلر، عزم ایدوب ملك دانشمنده یقا کلورلردی، کوردیلرکم غازیلری
اول طاغ باشنده حصار ایتمشلر. درحال نعره اوردیلر، برکزدن حمله قلدیلر، کفار چریسین
حسابسز قردیلر. قره بورج بیوردیکم عوراسك اوغلی یوریکله کروندیلر مسلمانلره حمله قلدیلر.
بویکا عبدالرحمن عوراسك اوغلو برابر کلدی؛ عوراس اوغلو سنکوبله عبدالرحمانه حمله
قلدی. عبدالرحمن قلیجیله چالدی، لعینك سنکوسن ایکی پاره ایلدی. همانده آتنه طپوز اوردی،
عوراس اوغلو یقیق یردی، لعینه برقلیج ایله اوردیکم باشی اینه اشاغه اوتوز آدم یره
بوارلدی. مسلمانلر بونلرله (قره بورج) اوسته یوریدی؛ بدروس لعین مسلمانلره قوشو
اوده آتدی، اوده مسلمانلرك آتنه طوقندی، آت ییقلدی، مسلمانلر یایاده قلدی. مسلمانلر درحال
عوراس اوغلونك آتنی مسلمانه یتوردیلر؛ آتلندی. عوراس اوغلو نکولیه جبر قلدیلرکم
قرداشك دوشدی؛ لعین اشتدی فریاد ایتدی بیوردیکم تمامت کافرلر اغوردن حمله قلدیلر،
مسلمانلر چریسنی کتوردیلر، ارتوخی وافرومیه اوسته کلدیلر. عبدالرحمان توقادی و مسلمانلر به
بونلرله بونلر دخی مسلمانلر چریسیله اول طاغه چقدیلر؛ ارتوخی، افرومیه چوندن بونلری کوردیلر،
اعقاد دیلر، تکر یدن مدد دیلیوب ملکی ایستدیلر، کافرلر مسلمانلرك چوره سنی طوتوب چواسهه قلورلردی.
غازیلر جانه دکوکلدن اویله اورشورلردی. قره بورج هردم چاغیردیکم ملکی بر اولدررددك
،لشکریله هلاك ایدوك، سز جانه قنده قورتره سز دیردی. مؤمنلر انشدوب جانلرندن امید
کسرلردی. ارتوخی ایدردیکم سز اینا تملکوز بونلر یالانده سویلر، ملك دانشمند چاغردیردی.
کافرلر مسلمانلریله جنك ایدرلردی. چوندن کیجه اولدی، کوسی آسایشه اوردیلر، کافر چریسی اینوب
طاغ دیبنه قوندیلر. برقلاوم ملك دانشمند حکایتنه تکم (اکوبند) قلاوسی اولکن قوتمشدی. میخائیل
رومی هردم قلعه اوستندن ملکه چاغیردیکم: سن بو ولایتی فتح ایده مزسن کرودندن، کندو
بروکوار عل وردی. ملك دانشمند دخی آنه ایدیکم تا که بو ولایتی خراب قلمانچه بو یرده کتمم
دیدی. اولکوندن کیدی، کیجه اولدی؛ ملك غازیلریله اخشام نمازینی قلدیلر، دعا و ثنا ایتدیلر.
اندن ملك بیوردی، خوندن کتوردیلر، ییدیلر؛ خوندن کتورلدی، دعا قلدیلر؛ غازیلرك هر بری
بارکاهلرینه واروب قرار قلدیلر. کیجه نك برنجی کچمشیدیکم ناکاه بوطخیل لعین، الهرونه اکلیس

درته یقادوندن تحییه بیك کافریله ملك دانشمند چریسنه شبیخون قلدیلر. ایوب بن یوسف قره قول
تمشدی. ناکاه کافر چریسینك حرکتنی بلدی، تیز ملکه خبر قلدی. درحال ملك اشتدی، مسلمانلر
تکبیر کتوردیلر، کافر چریسنه حمله قلدیلر. جنك آراسنده ملك دانشمند اکلیس لعینه اوغرادی، برضربله
اکلیسی ایکی پاره قلدی. الهرون کورجی ایرشدی، ملکه برسنکو اوردی. ملك غافلدی؛ دیلوغنه
قتی زخم ایردی. ملك اول زخم آجیسندن کروندی، الهرون کورجییه برقلیج شویلیکم چالدی
کله سی ایت کله سی کبی فرقدن آدم یره برآمد اولدی. بوطخیل لعین چوندن آنی کوردی، چریسنه
چاغیردیلیکم ارکی اولك دیدی. درحال کافر چریسی براوغوردن مسلمانلر چریسنه حمله قلدیلر. برعجایب
جنك و برعجایب صواشه اولدیکم وصف قابل دکول؛ شویلیکم باشلر کسلدی، سینه لر سکولدی،
شویلیکم آدم قانی یریوزینه یریدی، چوندن بخاری لهوا یوزینه یوریدی؛ لسه باشندن آته آیاغنه
یره یتمز اولدی، آتا اوغول قرداشه قرداشه یتمز اولدی؛ اولکیجه لکم قیامت کیجه سیدر، شویلیکم
وصفه اولمز؛ ناکاه (بوطخیل) لعین جنك آراسنده ایوب بن یوسفه اوغرادی، ایوب برقلیج
اوردی، ایوب قلقانه دیر برطوندی، قلقانه ایکی پاره اولدی. ایوب باشنی صودی، قلیج
آتك بوینه طوقندی، آتك باشنی یره براقدی. ایوب ییقلدی. لعینه برضرب دخی اوردی، ایوب بن
یوسفی شهید ایلدی. مسلمانلر چوندن اخی اشتدیلر ملکه خبر ویردیلر. ملك چوندن اخی اشتدی ایدیکم:
ای دریغا غازیلریم قرلدی قلمدی دیدی، آتك باشنی چوردی، خرسانوسیه دن یقاروانه
اولدی. چوندن صباح اولدی، قوشلوقی وقتی ولیکم کوردیلرکم مسلمانلر چریسی صنقسه قچردی، ملك
انلره چاغردیلکم نه قچرسز؟ دیدی. مسلمانلر چوندن ملکی کوردیلر، کرودندیلر، برساعتیکیده
درته بیك مسلماندن ملك دانشمند غازی اوسته جمع اولدی. خرسانوسیه دن یقا یوریدیلر. ناکاه
(یحیی بن عیسی) کلدی، ملکه دعا قلدی. ملك صوردیکم: نه خبر؟ یحیی اولچری حالنه، خرسانوسیه
احوالنه ملکه دیدی. ملك دخی چوندن اول خبری اشتدی، تعجیل ایله اتی سوردی، اولکوندن کیجه یه دکین
کتدیلر. چوندن کیجه نك برنجی کچمشدی، کافر چریسنه ایردیلر. ملك کندو زخمی برلك بغلدی. آنرنج بیوردی
غازیلر تکبیر کتوردیلر، کافر چریسنه حمله قلدیلر. غازیلرك اغرنج ملك دانشمند آوازینی اشتدیلر، آنلر دخی
کافرلره حمله قلدیلر. برعجایب جنك و برغرایب صواشه قوبدیلکم وصف قابل دکول. جنك آراسنده

قره بورج عبد الرحمانه توقادی یه اوغرادی. چوق جنك ایتدیلر. آخر او لعین عبد الرحمنی شهید ایلدی. غازیلر ملکه دیدیلرکم عبد الرحمن شهید اولدی دیدیلر. ملك چونکه انی اشتدی، عظیم پریشان اولدی، درحال آتی قره بورج اوستنه سوردی، برکز نعره اوردی، شویلکم لعین سراکه اولدی. ملك آته مهموز اوردی، آت عقاب کبی چغرادی. لعینه یقین واردی، قره بورجه بر قلیج ایله اوردیکم ایرقاشنه دکین ایکی پاره قلدی. سلیمانه بو مثاله غوراسی اوغلو نکولیه اوغرادی؛ لعین سنکو ایله سلیمانه حمله قلدی. سلیمانه انك سنکوسن قلقانله منع ایلدی. لعین کچوب واردی، سلیمانه انك قفاسنده ایردی، بر قلیج نکولیه شویله اوردیکم باشی دیشونده کتدی؛ قوللری قفاسنده ایدوب قچدیلر. بدرسی لعین انی کوروب سلیمانه حمله قلدی، سنکو ایله سلیمانه زخملدی. درحال ملك دانشمند ایرشدی، نعره اوروب بدرسه یقین ایردی، ملکه حمله قلدیم دیجك ملك انك دیبسنده بر قلیج شویله اوردیکم بدرسی لعینی ایرقاشنه دکین ایکی پاره قلدی. صباح وقتنه دکین چری یه چیقدیلر، کافرلر بوزیوب قجغه طوتدیلر. ملکی طاغلره قچدی، ملکی شهرده دیکجا قچدی. ملك دخی آتی سوردی، قلعه قپوسنه ایرشدی. اول قپوجیلرکم قلعه اوستنده طورمشلردی، بقارلردی. غوراسی اوغلنلری انلره دکشلردیکم قلعه قپوسنی آچیه قوك اگر صقنورسه ملاو رسك تیزجك کره وز دیمشلردی. اول دم ملك دانشمند ایرشدی، یوزکی قلعه قپوسنه تکلرلردی. ملکه صوردیلرکم: کیمسن؟ ملك ایتدیکم: غوراسی اوغلو نکوله دیدی. درحال قلعه قپوسن آچدیلر. ملك ایچری کردی، برکز شویله نعره اوردیکم اونده کافر اول آرالقده جانن ویردی اول حیقرمدنه. وقتاکه ملك قلیجیله هلاك ایلدی، قلعه قپوسنی آلدی. بونکادن مسلمانلر چریسی ایردیلر، قلعه یه کیردیلر. کافرلر چونکه انی کوردیلرکم مسلمانلر یوقاروده قلعه قپوسن آلدیلر؛ کافرلر جاندن اوتوب اشاغه قپویه یوکردیلر، قپویی آچدیلر، طشره چقدیلر، طاغلره قچدیلر. برنچیسی کندوزی قلعه‌دن اشاغه بر قاب قلدیلر. ملك بیوردی قلعه یه اود اوردیلر، تمامت قلعه یاندی، دیوارلرده دخی خراب قلدیلر. بشهره خود اود دوشدی، یاندی. ملك دانشمند کرودوندی، مسلمانلر چریسنه کلدیکم شهید اولمشلردی. قموسن براره جمع ایدوب دفن ایلدیلر. ایوتکك کوده سن جانلکدن بله کتورمشلردی بیوردیکم عبد الرحمن توقادی ایله

ایکیسن بر یره کومدیلر؛ زیراکم برسی وزیری و برسی دخی علمداری ایدی، انك اچون ایکیسن بر یره کومدیلر. ملك دانشمند ارتوقی یی کوردیکم زخمی چوقدر؛ ارزومیه دخی حاملا یدی، انك دخی زخمی چوقیدی. ملك چونکه انلرك حاللرینی کوردی، انلره دستور ویردی، ایتدیکم سزوارولك دکینه قلعه سنه کیروك، بر قاج کونده ایوجه اولنجه طوروك؛ بز کوره لم حاللرنجه اولوردیدی؛ بهمبوکز دخی جانکده دیکجا واریم، اولکم (ابو طغیل) لعینی و (الحرونه کوجی) دن طمور کتوره یم دیدی. بس ارزومیه وارتوقی دوندیلر، اغلدیلر، ملکدن حلاللق دیلدیلر، دخی وداعلشوب دوندیلر، بر قاج مسلمانلر ایله دکینه دمدیکجا روانه اولدیلر. سرورلرنلکم ملك قاتنده کم قلدی، سلیمانه بو تمامه ایله یحیی بو عیسی ایدی و اول مبارك اولو ملکیاوك رکابداریدی. اکثری غازیلر شهید اولمشلر ایدی. التی بیك کوزیده مسلمانه آلی قودی، قلانه ملك دستور ویردی، دکینه طرفنه کوندردی. کندوسی اول کونده ایرته اولونجه قرار قلدی. چونکه صباح اولدی، صبح نمازینی قلدیلر. درحال ملك بیوردی، غازیلر آتلندیلر. ملك دانشمند التی بیك ارله جانلکدن دیکجا روانه اولدیلر. اول کونده یوریوب کتدیلر. بویکجا (ابو طغیل) و (الحرونه کوجی) بلدیلرکم ملك دانشمند یه کلدی؛ درحال دربند قاتنه صوبه کیردیلر. انده ملك دانشمند اول دربندده چریله کچدی؛ کافرلر دخی صوده چقدیلر، مسلمانلر چریسنك قفاسن آلدیلر؛ غوغا غلبه مسلمانلرده قوبدی. ملکه خبر قلدیلرکم حال بویله در؛ ملك کرودوندی، کافرلره حمله قلدی؛ چناسنکم بر ارصلانندی برسور وقیونده ارامنه دوشدی، شویلکم کافرلری بولك بولك ایدوب طاغتدردی؛ ملك اولکونده قتی یاد و القار کوستردی. قضاء الله اول زخملکم ملك بوندنده کی یاره ایدی آچلدی قانی روانه اولوب آقیدی؛ ملك جنگه کرم اولمشدی اول حالده خبر صورزدی. ناکاه (ابو طغیل) لعین اوغردیکم طربوزنده بکید ملکه سنکو ایله حمله قلدی؛ ملك انك سنکوسن قلیجیله چالدی، ایکی پاره قلدی. لعین کچوب واردی، کرودوندی، ال قلیجه اوردی. ملك الحمانه اته مهموز اوردی، آت عقاب کبی چغرادی، (ابو طغیل) لعینه بر قلیج شویله اوردیکم ایرقاشنه دکین ایکی پاره قلدی. کافرلر چریسنده قفاسنه قوبدی، شول طولو کبی خورلشدیلر، دخی براوغوردن حمله قلدیلر. لعین توجیلر ملك اوستنه اوقه سیدیلر، اونده یدی یردن ملکه زخم اوردیلر.

کافرلر چوق مسلمانلر شهید قلدیلر رحمة الله علیهم اجمعین. ملك دخی کندو جریسنه نظر قلدی گوردیلکم بیك کشی انجق قالمش، قلانی شهید اولمش؛ قتی ملول اولدی. ناگاه جانك سلطانی (مانول) آدلو بر کافر چرخ اوقی آتردی، قضا ایله اول چرخ اوقی ملکك کلوسنه طوقندی شویلکم بر یاننه چیقدی. ملك گوردیلکم امیسه جوددن کچدی، صو باشرع آشدی لهماندن قضایه رضا ویردی، آت بوینینه ییقلدی. غازیلر غلو قلدیلر، ملك دانشمندی آلدیلر دوندیلر قچدیلر. کافرلر انی گوروب دربنده گلدیلر اوکنه الدیلر. لهماندن غازیلر گلدیلر، گوردیلرکم کافرلر دربند اوکنه طتشلر؛ چاره اولمدی، حمله قلدیلر، چوغی کافر هلاك ایتدیلر؛ یوز مسلمان دخی اول دربندده شهید اولدی. ناگاه ملك دانشمند کندو یه گلدی، گوزینه آچدی، باشنه قلدردی، مسلمانه صوردیلکم نه حالدر؟ مسلمانه فریاد قلدی ایتدیلکم: ای خداوند، گورلکم بزه نه حال اولدی دیدی. ملك باشنی قلدروب گوردیلکم غازیلر جزامدن بیراغی گبی دکلمش، یتورلر. ملك غیرت ایدوب برکز نعره اوردی: (اهرون گورجی) انی گوروب ملکه حمله قلدی. ملك کندو قلیجن قرشو طوتدی، قلیج قلیجه طوقندی، کافرك قلیجی ایکی پاره اولدی. ملك دانشمند اول حالده ایکه بر نعره شویله اوردیلکم تمامت کافر جریسی سراسیمه اولدیلر، یا الله دیوب جانك بلکی اهرونك بر قلیج دیه سنه شویله اوردیلکم ایرقاشنه دکین ایکی پاره قلدی. انی گورنده مانوئل ملکه حمله قلدی؛ مسلمانه بر نعره ایلدوکلدی، بر اوقده طولدردی، آتدی مانوئل اول اوقیله گوکسندن اوردی شویلکم آرقاسندن چیقدی. لعین آتدن ییقلدی، جاندن جهنمه اصمولدی. کافرلر چوقدن بو حالی گوروب درحال قچدیلر، مسلمانلره یول آچدیلر، اول دربنددن کچدیلر. اول التی بیك مسلماندن جریسندن التمشه مسلمانلدن قالمشدی، انجق قلانی شهید اولدیلر. چونکه اول دربنددن کچدیلر، اول جمعیه کافرلر کری دوندیلر، دربند قاتنه گلدیلرکم شو مقصدیلرکم مسلمانلر اردنجه وره لر. گوردیلرکم یقلری اولمش، یاشی یوغ. چوقدن کافر جریسی بکسوز قالدیلر، درحال کری دونوب هربری بریقا طاغلدیلر، پراکنده اولدیلر. غازیلر دخی لهماندن ملکله سوردیلر، جز ساغو سیه یه ایرشدیلر، شمدی اکا (نکسار) درلر؛ گلدیلر گوردیلرکم شهر خراب اولمش کم ادمی و برجیئه ادم قالد [آدم زاد] یقدر. و دخی قویسه بله اوچمز اولمش. اویله

زدالیدیلکم ان گلدیلر؛ عظیم اسی ایدی، بر دیه دبنده اغاج گولکسنده قلعه یه قرشو قوندیلر. (32

ملك دانشمند بر لحظه تکیه قلدی، اویوردی. اول التمشه مسلمانه یوره سنه شویله ملاعلا طوررلردی. ناگاه ملك دانشمند اویاندی، گوزینه آچدی. مسلمانلر ایتدیلر: ای خداوندکیده ملم اوطیلالکم کافرلر بزدن طمارلکوره دیدیلر. ملك دانشمند ایتدی: یارانلر بنم ایشم تمام اولدی، وقتم یتدی، بو ساعت دوشمده پیغمبر حضرتی گلدی صلی الله علیه وسلم بکا جنتی گوستردی ایتدیلکم: یا ملك سنوك عمرك تمام اولدی، مصلحتوك دخی آخر اولدی، بو دنیاده باقی قالدیلکم سکا باقی قلا؛ لکرکم بو دنیایه گلدی گلكوردی، اجل اردنجه ایرشدی دیدی. دخی ایتدی: او علوم غازی ملکه سلام قلوك دیدی.

قضا گوکدن چو طوقتا انجا یوز   صفره اولور قولقلر گورادلوگوز
یا ورگوز گو مسودن هرکز یوزگی گوز   قضادن نه قلبو نه تکری اوزگوز
دنیا نه سرورده گوز وج اج   قرلدی لشکرك هپ قالدی برتاج
بو دولتوك ایکی درلو عادتی وار   حقیقت رحمتیوك راحتی وار
تکلم دکل لصففل چو اردور   بل امدی لهرایشك برغوری واردور
بزم بو حبو رحیوز ایردی کمالی   قادشدوره جمیل الله جمالی
دیه اهلی حوری چیقه جنك لرهپ   رضا تجه انوك چوبدن چوکدیلرهپ
ملکلر دکی صبر قلدیلر چوغه   وفاسی بشو دلهرك گوردیلر یوغه
بسره گوردکو به مشرع ایدم وسه   قلاقده اوروبه انی دکلگوز خوسه
امشدوك دیر بر عجایب معجزات   اول محمد مصطفی اول پاك ذات
گوروم بر نور تجلی ایلدی   کم شفاعی عالم اچره طولیدی
یوز بیکرمی بیك نوردن علم   چیقا گلدی هر علم دبیبنهم
بر پیغمبر واریدی ای دیه‌اری   ویر صلوات شاد قیل پیغمبری
الاّ بر علم دیبنده مصطفی   اول جهاندن فخری واول جددن صفا
یاشی گوکده اول علم یولوده الوا   چوره یانن ملکلر لمیلطو

دیدی بکا اول رسول بی بدل بنی
لکن آلوب کتمکه کلدم بن سنی
دیدی بو لیله‌ده حضرتوك اولدی تمام
بو جماعت سکا کلدی یا امام
لکن بوکون‌ده سنی آلوب کیده‌لر
هم مقامك جنّة الدلر
وار وبن انده مقاموك کوره سن
انده کیوك غزانك ثوابن بوله سن
جهد ایتسوك قومدیك سن بو جیومه
خوش سن چالشدك دینه چیومه اسلام چیومه
ای جکر کوشم کیجه الکوك قومدیك
سن بنی خوشسن نه راضی ایلدك
ایشلرم کرك وفات ایده سن
اوینوب پرورلرك ترك ایده سن
دینه سن انده بوره‌ده سنی
دفنه ایدلر بوره‌ده کرك سنی
سنی دفنه ایدوب بوره‌ده کیده‌لر
روحکه دعا و ثنا ایده‌لر
کرو بو ولایتی کافر طوته
اجدادوك برلری کافرلر اوته
اول مسیحی سنی بونده قویلر
حتی کافرلر صونکی طوتیلر
صکره قبروك بورا ده بنیاد اوله
بو ایلی ینه مسلمانلر اله
کلوب مسلمونلر بو ایلی آچیلر
یاپوب مسجد عمارت آچیلر
بو یری ینه کلوب الالر
اوسته کا قبّه عمارت صالالر
بونده قلمقدن کرامت بو اوله
لکن بو ایل قمو مسلمانلر اوله
بو سزی غازیلر استدی تمام
جمله‌سی قیغویه بندی همانده
بینی ملك انده اولدم بویرر
سز بلوك بویرده یاتیشم طورر
بو یری دفعی ترك قیلمکوز
بونده برطمار اچیلور کورکوز
هیچ قومیه انده قویارز بنوم
بو تنی جانکده بیکا قوك بنم
لکن بنم قور حمدن اول کافرلره
قور قوداشه کلمیالر بو یره
کلوب بونده مقام طوتمایلر
بو شهر تمام مسلمانده اوله‌لر
بنی دفن ایلیوب بسز کیده سز
بنم اوستمی بلورسز ایده سز
ایده سز یارانلره بندن سلام
غازی ملك و علوم داخی کلام

دیسز باباك دیدی ها زنهار
کا اهل دولت غزا قیله ای یار ۱۹۶
جهد ایده بو ایلده کافر قاطیه
اوره قلیج اهل اسلام اوره
چیومه ملك قلدی وصیت تمام
خوشیله قلوك دیدی یارنره امام
شهادت کتوروب دیرلا اله
دیدی الا الله دخی اول پادشاه
دخی محمّد رسول الله دیدی
روحی بویله دیو پرواز ایلدی
بولدی خوشیله ملك شهادتله کمال
عالم عقبایه قلدی انتقال
غازیلر بریره کلدی تکه وار
نوحه برله قلدیلر افغان و زار
اغلشوبن قویدیلر باشه تراب
اولدی بو غمدن قمو دیللر خراب
کوزلرندن دکدیلر قانیله یاشنه
اوردیلر قرقیله طاشره باشنه
یاندیلر یا قلدیلر هجریله هب
صالدیلر حسرتله جانه تاب و تب
لکن دکلو وار ایسه یارندکرام
قره طونلر کیدیلر هپ خاص و عام
اغلیوبن دیرلردی ای سلطانمز
ای بزم جاننده چیره جانلر جانکوز
بزی فرقت برله مغموم ایلدوك
بغریموز دلدوك جکر خون ایلدوك
بویله دیوب قردیلر اول یردن
چالشورلردی غازیلر بریره
دیدکوم حکایه انده بولدیلر
روحنه انك دعالر قلدیلر
تیز کفنلادیلر انی اول زمانده
قلدیلر نمازینی دخی همانده
دفن ایدوب مقبره انی قودلر
یا بدیلر اعزینی محکم قودیلر
اندیلر بلورسز انی اول زمانده
اوستنه قرآن اوقودیلر همانده
اوقیوب مرسیه هپ اغلادیلر
غازیلر انده جکر طغلادیلر :
الغرض اولدم سوزکوز استماع
بیره بکنزه قلدوك ای جانم وداع
الوداع ای مکانك رفیقی
الوداع ای کا ینانك دولتی
الوداع ای مبدعانك اصلی شاه
الوداع ای چرخ اسرار اوزره ماه
الوداع ای شمع اصحاب صفا
الوداع ای مهر ارباب وفا

الوداع ای پری یوز ماهیوز	الوداع ای ملکیوز شاهیوز
کوندکبی طوغدك طولندك حسنکه ماه	کوزلر لیل و نهار اولسون سیاه
سنده حوری اولمز عمر نفسی	جانکه قلمدی بوکوم بر دلهوسی
بعضی ایذه کرامر خودزار	دوشدیلر لعلاره اینده جی قرار
بعضیده اولدیدی احباب کرام	دیمیوب جانده ویردیلر اول تمام
تیز واروب اولاری دفن ایتدیلر	حقه احمر لایوب آنی کتدیلر

چونکه ملکی ویارنری دفن ایدوب اوزرلرینی ملو مزار ایتدیلرکم کافرلر بولوب چیقرمیه‌لر. آنی سائرغازیلر (دکیه) دنده یقا روانه اولدیلر. بویقا ملك دانشمند وفاتنه طویدیلر؛ بوطرفلك (اکراکلیسی) اولو براوغلو واریدی، بیری چکدی؛ کورجستاندن و فرنکلردن لشکر جمع ایدوب ال برابر ایتدیلر، قنده‌کم مسلمانلر اولمسه شهر واریسه کروآلدیلر. ارتوخی، افرومیه ملك دانشمند غازینك وفاتنه ایشیدوب چوق اغلدیلر. اندن افرومیه‌نك براوغلی وجوده کلدی، آدینی (خلفت) ویردیلر؛ انوك چونکم طالعلری عکسنه دونوب مخالف اولدی. ارتوخی دوکیه‌ده اولوردی، طوردی (خرجنه) بر واردی، ملك زاده ملك غازی بکی کوردی تعزیه ایدوب چوق اغلشدیلر. حالوکه سه بانوکم ملکوك خاتونیدی، ملك دانشمند اچون اولقدر اغلودیکم اول اجیدن رنجه مبتلا اولوب آخر وفات ایلدی. غازی بك ارتوخیله خاتونسه بانو ایچون ماتم طوتدیلر. اول زمانلری تمام اوطادیه اکلیسی لعین چری چکوب کلدی ایرشدی، مسلمانلره شبخون قلدی؛ چوق الحلاك قلدیلر. مسلمانلر دخی چوق کافر قردیلر. اخر مسلمانلری صیدیلر. کوردیلرکم کافرلر غلبه ایدی، ایچاره قلنلر دکلکدن دیرلکی یك کوروب قرته اولدیلر. غازیلر اول حالی کوروب دکیه دنده یقا قچدیلر. کافرلر خود مقدما دوکیه قلعه‌سنی حیله ایله آلوب قلعه‌ده اولان مسلمانلری قرمشلر ایدی. ارتوخی وافرومیه دخی غازی بکی آلوب خرشنه دن دوکیه طرفنه یوردیلر، ایشتدیلرکم سلیمان بن بتخانده شهید اولمش، دکیه‌یی دینه کافر آلمش؛ پس سیواس قلعه سنه یقا روانه اولدیلر. حالوب کوردیلرکم روم کافرلری سیواس قلعه سنه دخی آلوب اجیدنکی مسلمانلری شهید ایتمشلر؛ سیواسی دخی الدن چیقمش؛ بو حالده تمام ملول اولدیلر و محزون

اولوب ملك دانشمند اچون چوق اغلشدیلر، ملاطیه دنده یقا روانه اولدیلر. چونکه ملاطیه‌یه یقین ایردیلر، تمامت ملاطیه خلقی استقبال ایدوب اکونبه بونلری شهره کتوردیلر. ملك دانشمند اچون یاس و ماتم طوتدیلر، روح روانیچون ختملر اوقویوب طعاملر پشوردیلر، یدیلر. اندن ارتوخی و افرومیه ملك غازی بکی آلوب بغداده دنده یقا خلیفه حضرتنه روانه اولدیلر، طوغری خلیفه سراینه واردیلر. خلیفه‌یه خبر اولدی، بیوردی ایچرو کیردیلر، خلیفه‌نك یوزینی کوروب دعا قلدیلر. اندن ارتوخی و افرومیه روم دن قصه و واقع اولدیسه اولکه دن اخرینه قدر خلیفه حضرتنه بر بر بیان ایلدیلر. خلیفه ایشیدوب ملك دانشمند روحنه دعا ایلدی. آنی خلیفه بیوردی: خزینه دن یقا نامه یزوب آدم صالدیلر، سلجوقیلر قاتنه‌کم اولزمانده خزینه سلطانلغی ملك طغرل الینده ایدی. چونکه سلطاندن ملك طغرل خلیفه نامه‌سنی اوقودی، بلدیکم خلیفه روم دعوتی قلمسه‌کم حالوب فتح ایدیلر. همانده برادید قلوب اوی برقیله کوچدیلر، حالوب بغداده کلدیلر. خلیفه بیوردی استقبال ایدوب انلری شهره کتوردیلر. خلیفه انلره بر دول نعمت حالوب اعزه قنقلو ایلدی. سلیمان شاه خلیفه‌یه خدمت کوستردی؛ خلیفه سلیماندن شاهه استمالت ویردی دخی ایتدیکم روم دیچه ارکی اولوب یالواناقلدن کوستره‌کز. اولکی اول ایلیه مسلماندن اولوب قرار طوته دیدی. سلیمان شاه خلیفه دن همت و عنایت دیلیدی. اندن خلیفه حضرتی ملك زاده غازی بکی تمام رحم ایدوب سلیمان شاهك بر قرقرنداشی واریدی خلیفه اکی ملك زاده غازی بکه آلی ویروب عقد نکاح و طوی دوکون ایتدیلر. اندن ملك زاده غازی بکی و سلیمان شاهی خلیفه حضرتی قاتنه اوقویوب دوکونلرینی مبارك قلدی. خلیفه عسکر سرلشکرلکینی سلیمان شاهه ملك غازی بکه الیویردی، ارتوخی یی سلیمان شاهه وزیر ایتدی، ایتدیکیم هر مصلحت اولورسه بلجه اتفاق ایدوب مشورت ایدوك دیدی. زیراکه ارتوخی اول ایلك قوللرینی و کمتی بلوردی. اندن خلیفه غازی بکه چوق مال، خزینه، توغ، علم، صنجاقلر، طبل و نقاره، قاطر و دوه و غیری، چادیر و بارکاه بغشلدی؛ اندن اتدی بیوری اوری انشوکوزی حق تعالی راست قلوب معین و ظاهرکوز اولا دیدی، دخی دعالر ایلدی. خلیفه بونلری اوغوری ایلیه روم کوندردی. پس سلیمان شاه خلیفه دستوریله روم یقاغزاینه یوردیلر. برقلاوك بویقا کیراکلیسی وکلیانکی روم

سرورلر ایدوب یوریوب روم مسلمانلری الندن آلوب ملاطیه‌یه یوریدیلر. آخر ملاطیه‌یی دخی کافرلر آلدیلر. امیرالمؤمنین علی کرّم الله وجهه عمارت قلدوغی مسجدلری جمله خراب قلدیلر، اوچیوز آلتمش دیر یاپدیلر. چون بو خبر مسلمانلره ایرشدی، قموسی ملول و پریشان اولدیلر. بو خصوصدن ارتوخی غصّه‌لنوب خسته اولدی، آخرالامر وفات ایتدی. روحی روانی شاد اولسون، حق تعالی جمالیله مشرف قلسون آمین یارب العالمین. چون ارتوخی وفات ایلدی، افرومیه دخی ارتوخی ایچون چوق زاریلقلر ایلیوب یاس ماتم طوتدی. افرومیه‌نك بر خادمی وار ایدی، زهر ویروب افرومیه‌یی هلاك ایلدی. انوك ایچونکه شاید مرتد اولور دیو قورقاردی. ملك غازی بك دخی ارتوخینك و افرومیه‌نك ماتملرینه طوتدی، اندن فارغ اولدقدنصکره رومه یوریدیلر. ملك غازی بك ارتوخینك اوغلی خلفتی مسلمان ایدوب گوزدوردی. حق تعالی ملك غازی بکه سلیمانشاه و قزقرتاشیددن   براز اوغلی اولدی؛ شول وقتلرده روم مملکتنه کلدیلر، رومیلری صیدیلر. اول کیجه ملك غازی بکوك اوغلی وجوده کلدی. انوك ایچون آدینی غازی بك یاغی‌بصان قودیلر. چونکم سلیمانشاه رومده چوق غزالر قلوب کافرلری هلاك ایتدی. اندن قیصریه‌یه ایرشدی، قیصرون تختنی آلوب اوتوردی. آندن جریسنه یوردی: اول ایله آقین قلدیلر، کافرلر الندن الالر. سلیمانشاه غازی بکی و خلفتی عسکره سردار ایدوب لهاجانم دیوب قواندیری آنلر دخی کافرلری صیوب رومه یوریدیلر، تمامت اول ایللری آچدیلر، کرکیس ایله و اکلیس لعینلری اولدردیلر. اول ولایتلری ملك غازی بك خلفت ایله کرو آلدیلر، اوتوردیلر. اندن سلیمانشاهك دخی عمری آخر اولدی، دنیادن سفر قلدی انك یرینه (قلیچ ارسلان) اوتوردی. انك دخی دوری کچدی، دنیادن آخرته کوچدی.

انوك یرینه ملك غازی بك اوتوردی. اولدی اتاسی ملك دانشمند ایچون تکلّفلر بنا ایتدی و مشهدلره کورخانلر یاپدی. یاغی‌بصان تخته کچوب اوتوردی، ارتوخینك اوغلی خلفت ایله رومی چوق غزا قلدیلرکم قیامته دکن اولری اکلوردی. اندن خلفت و ملك یاغی‌بصان کلدیلر. خرشنه‌ده دده‌سی کلیسه‌سنی مدرسه ایلدی. خلفت خرشنه بکی شاه‌نشاه قزی افرومیه بانودن طوغمشدی؛ انك قصه‌سی بو کتابك اولنده سویلنمشدر و شیمدی اکا یه ده خلفت

مدرسه‌سی دیمکله مشهوردرکه کلیسادن دوندروب مدرسه ایتمشلردر. یاغی‌بصان خیرلو ملك ایدی؛ ملك دانشمند زماننده نه قدر خراب مسجد و مدرسه وار ایسه ملك یاغی‌بصان تعمیر ایلدی، تا اسواسی حدیثه وارنجه تعمیر ایلدی. شیمدی الآن اول بنالر موجوددر، بو زمانه قدر استفاده اولنور. اوزاریك ملك دانشمند جاننه رحمت اولسون و دخی ملك غازی بك و ملك یاغی‌بصان جانلرینه دکسون، اندن ارتوخی و افرومیه و خلفت روح روانلرینه دکسون، حق تعالی جمالیله مشرف قلسون، اندن اهل رحمت غازیلر جانلرینه اولسون، اندن اهل ارحمت سلجوقیلر جاننه دکسون، روح روانلری شاد اولسون. چونکم اللرده دورانی کچدی، بو دنیادن انلر دخی کوچدیلر. اندنصکره ملك قطب‌الدّین تخته کچدی اوتوردی اولدخی امشین تمام ایدوب دنیادن کوچدی یرینه سلطان رکن‌الدّین اوتوردی. بو سلطانلرك اوّل سلیمانشاه اوتوردی، اندنصکره عزالدّین کیقاوسی اوتوردی. اندن غیاث‌الدّین اوتوردی، اندنصکره خوارزمیلر خروج ایتدی؛ اندن علاءالدّین اوتوردی. اوشبو ملك دانشمند قصّه‌سی بو اراده تمام اولدی. روح روانی شاد اولسون، حق تعالی جمالیله مشرف قلسون.

الفاتحه

دنیا بر کپری یا بر کاروانسرای
متصل قونر کوچر خیول و بای

اسکی دنیادر بکی صنما ای یار
چوق طلسم دندن قلبده یادکار

بلورسك کم ایشی نه در جهانك
وفاسن بوطلم دیمکل آنوك

نچه سلطانلری کردوندن افلاك
یره اوردی ایتدی صفحهٔ خاك

که بوشه شاهی نتدی بو زمانه
که شاه اوّل اول اولدی بو جهانه

قنی ضحّاك، قنی شاهی فریدون
نه قلدی انلره بو چرخ کردون

قنی اول شاهی کیکاوس یری تخت
قنی کیخسرو عالی جوان بخت

قنی فرّوخ همایون قاضی دارا
فلك انلره قلدی مدارا

قنی اول شاهی اسکندر جوان بخت
کم اکا یاره شوردی تاجله تخت

یدی اقلیم فرمانین ایتدی
جهاننده ادی قلدی کندو کتدی

جهانده سلطانلر نه دن چوقلر اول جهانده   یکیدی جمله سندن بك سلیمانده
قنی هرمز قتیبه اردیوانده شاه   قنی کسری بلالو اردوانده شاه
قنی به اردشیر یا قانی شابور   عدل ایدندی انی عاریلی مور
قنی بر قنده واردی شاهی پرویز   کم اکا یاردی مشیر بله شکر ریز
قنی فغفور قنی خسرو به خاقانده   تیمور و بایزید و میر سلیمانده
سلیمانلم قمو اخاقر اطراف   جهانی طوتمشدر قاف تا قاف
چوندن اوله تختی بك ادزره یورتدی   انك چوندن بك کبی کلدی وکتدی
قموسی کتدی بر مادی مراده   بو مسکنکم بقا یقدر بو اراده
قنی سام سوار قنی رستم   قنی سقراط قنی قیصر قنی جم
مغرور
بس بو مال اولمز جاهل سن   لا بقا به قلمز اقبال دخی سن
نیلدی به اوکیلره جهانده   سکا دخی انی ایده لکم اینانده
سید اولسك یا خود اولسك سعادتیته   تاج عرشه اولسك یا اولسك قطب لوبه
چرخ الندن ایچمسه جامی اجل   کیم صقین الدامسون سنی حیل
یقدر اشبو جهانده هیچ بقا   بل اجل الندن قلمدیلر بقا
مغرور اولمه سن بو دنیا جاهله   تاکی انك دوشمیاسك جاهنه
چرخ کردونه قیل ترك اعتقاد   داد الندن ای برادر داد داد
صونکم دنیا سکا قیلمز وفا   کر وفا دیرسه دکلدر قفا
طوتلی ای شاه ایره‌سین خلالکرسن   فائده نه کیرسیه سنه جاکرسن
مشرق غربه طوتکل سلطان اولرسن   چاره نه چون انی قویب کیرسن
طوتکلی قارون مالنی جمع ایده سن   امی نه چون انی قویب کیده سن
دوردی اترك براتی جهانده   چرخ دیرمز کسیه هرکز امانده
قنده در ضحاك ایله افراسیاب   چوریوب بر ایچره اولدیلر تراب
قنده در جمشید رستم قنی فور   اتلرك جسمنی یدی حیات تا مور

اترك هیب رخت وتختی الدی یاد   نه فریدوندن قالدی نه کی قباد
بردم اول اشیا ندن خالی دامن   بوزلوب قلمایسر بوندن قشانده
ایر شوریا به برکون روزکار   دخی تیز ایرر حزانده بو بهار
منقلدر صبا عنقی صیر دلعه   اولا مقدر وصلی ایردلعه
کوکلی اعنو مقدر منقطع بل انی   کلملی کیتمکا اولمز منفصل ای غنی
ایلیمه سن بوکا هرکز اعتماد   هر نفس ایله بقا ملکنی یاد
کل رجوع ایت اصلوکه سن ای جوانمد   تا اولسه اصلنه بو مرغ جانده
سنکه عالم ایچره مختار اولمسن   نه روادر شویله جبار اولمسن
بلکی علویدر سنوك اصلوك شرح   ترك ایدرسك صفتلی اخر شرح
تا اول جوقلا انکهك کلز ارقدنسی   هم اول سیر انکهك مبانی اولنسی
بوحق بو بیله بلکه بو سوز حقدرر   بوحق بو بیله بلجیانه اجما قدرر
قومقل اغیاره سن دلده غبار   تا اولامسن داخا هم رازیار
سکا سندن قلمیه سونده هرکز اثر   تا کوره سن یار وکی سن ای پسر
سنکلوکده اولمایجه سن فنا   کوره مزسك بقولك روحی بقا
ای کریم ای جمیل ای ذوالجلال   سن قدیم سن لم یزل الهم لایزال
قلب وجانه سنسن اوله اشکار   خالقدر رزاقدر حی کردکار
علی مسکینه بتدکه ایله نظر   تا ایرشمیه اکا هرکز ضرر
تا بوکا یلواری کلدی اولدی   جانشانلم قیویکه ندن محروم کدی
تا بوکه قیوب نره یه وار سوندن اول   سندن اوزکه دکیم یلوارسن اول
لطف ایده‌ب سن اکا سن ای بی نیاز   ماسواکه قوم قلبنه نیاز
یا کریم یا رحیم یا صبور   سن قبول ایت بو دعایی ای غفور
بز ایدیجک اشبو دنیا دن سفر   لطف ایدوب سن بنی انلرله حشر
دیلورزی سن خطا دن صقله غل   جرمومزیك جمله سن باغشله غل

صوك نفسده جانم ایمانله　　ختم ایدی ویرر دخی ایمانله
وصلتوك حقی ایله بزی سرخوش ایت　　جانمز کوزینه خوب جمالك خوش ایت
بزی ایله یا اله العالمین　　خلقك ایچره مصطفی یه سن قرین
اننده ایرر واتم بزی بر نفس　　هردم اکا روحمز ایلر هوس
بو دعایی سن قبول ایت یا مجیب　　جمله مسلمانه ایرر سن نصیب
او حبیبوك آلینه اصحابنه　　تا قیامت هم انوك اولادینه
بزدن اولسون هم اکا یوز بیك سلام　　حقدن انوك روحنه هردم سلام
بر قوشیده یازدده بولدم انی　　اسکیمش اوراقی جانم جانی
شویله کم اوقومغه قابل دکل　　کوردکی دیرکی بو تورکی دکل
ایله یزمشلر انی بر سوزی چوجه　　اوکی اخر طوره جمله بربیری یوقه
یازدیم انی اوندیدی فصل ایلدم　　اوقویانه نظمله نثر ایلدم
فصل ایدوبن سوز اوکین ایبالکه　　مجلس اخرنده نظم ایتدم بله
دکلیانلر تا صفا بوله انی　　درکنار ایتدم قرتدم هم انی
نسخه درت یوزدن ارتوق بیلجسه　　تیز انی تورکچه نثر ایلیجسه
هیچ حکایت اوکی اخری یوقه　　اوکی اخر بر حکایت شویله چوجه
اوکی اخر اوقوماینجه تمام　　هیچ بلمز یدی اندن بر کلام
اوکی اخر دکلمکله کوج انی　　بن بولدم مجلس ایلدم انی
اوقیانه دکلیانه اسان اوله　　قصه قرق ملکه نقصان اوله
بر کلستان کبی ایدوبن انی زین　　دکلینلر انی ایده آفرین
دسته دسته کول ریزدم انی　　شاد اولور دکلانه اوقیانه جانی
شویله کم قصه اولا او زنده جان　　عاجز اولور دکلیانلر هم اوقیان
درت یوز اللی یلده انباری ای جان　　بیوریمه اول بوجقلرده همان
بولکه بن اولدم سبب احیا اوله　　اوقونوب مجلسده شهرت اوله

اول ملك دانشمند غازی اکیله　　انلر اتمسن دینن بولنده جانله
اول ملاطیه دن اتمشدی خروج　　روم ایلمسن الوب اول قلعه بورج
دین بولنده غزا ایلمسه　　دینی ایچون جانن فدا ایلمسه
ایل ولایت الوبن ایلمسه شارلری　　کافری قیروب اول اچمسه ایلری
اوچقارن ایلمسه درلو هنر　　کوستروبن ینی ولایت اولدار
دین بولنده چالشوب اولمسه شهید　　جمله غازیلر اتمسه اول مغفور سعید
ایشدوبن انی دیار اهل دینن　　رحمة الله علیهم اجمعین
اوقویوب دعا ایدن بوله ثواب　　غازیلر روحنه ای شیخ و شاب
دخی بو قصه یی جمع ایدنلره　　حق تعالی رحمت ایتسون انلره
اوقیانی دکلیانی یا رب انی　　رحمتکله یرلغاغل یا غنی
حمد لله بو کتابم غیری بولدی اختتام　　اول حبیبك روحنه اولسون سلام

اذنت واجزت الکتاب لهذه القطعة المرغوبة المبارکة اعنی به السید مقلبه قره مصطفی اوغلی صالح الصدقی طول الله عمره وزاد الله علمه امین وانا الفقیر المعروف حافظ محمد وهبی بیگساری سنه ۱۲۲۰ ذو الحجة الشریفة سنه ۱۳۲۸ تشرین ثانی

قد استنسخ لهذه النسخة التی وجدت فی مکتبة السید علی امیری الآمدی وانا الفقیر الراجی الی ربه القدیر ابراهیم المکرمین بن خلیل کامل بن محمد ثاقب بن عثمان بن عثمان بن خلیل بن عثمان بن سلیمان بن مصطفی بن شریف بن قاسم بن علی بن خلیل الاقشری الالبستانی عفر الله له ولآبائه فی لیلة الاثنین سنة شباط سنة ثمان وثلاثون وثلثمایة بعد الالف وفی ثمان شهر جمادی الآخر سنة اربعین وثلثمایة بعد الالف من الهجرة النبویه علی ساکنها افضل التحیه

TÜRK TARİH KURUMU
KÜTÜPHANESİ

تاریخ ملك
دانشمند غازی

Y
I/24

البستانی
مكرمين